
יהוה
INSTITVTIO THEOLOGICA
ANDOVER FVNDATA MDCCCVII.
Ps. CXIX
169.
כדברך
JOH. XVII.
17.
ὁ λογος
ὁ σος
αληθεια
ἐστι
ΑΚΡΟΓΩΝΙ
ΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

LIBRI

VETERIS TESTAMENTI

OPE ARTIS CRITICAE ET METRICAE

QUANTUM FIERI POTUIT

IN FORMAM ORIGINALEM REDACTI

A

D[RE] P. NIVARDO SCHLOEGL, O. CIST., ALIISQUE.

S. P. PIUS X.

UT HOC OPUS SANCTITATI SUAE DEDICARETUR,

BENIGNISSIME CONCESSIT.

VINDOBONAE.

MAYER ET SOCIIS REDEMPTORIBUS.

MDCCCCV.

LIBRI

SAMUELIS.

AUCTORE

P. NIVARDO SCHLOEGL, O. CIST.,

S. THEOLOGIAE DOCTORE, HISTORIAE EXEGESEOSQUE ANTIQUI TESTAMENTI ET LINGUARUM ORIENTALIUM IN COLLEGIO MONASTERII BEATAE MARIAE VIRGINIS AD SANCTAM CRUCEM PROFESSORE,
SOCIETATUM LEONINAE AUSTRIACAE VINDOBONAE, GERM.-ORIENTALIS LIPSIAE, ASIAE OCCIDENTALIS BEROLINI MEMBRO.

CUM APPROBATIONE SUPERIORUM.

„Gesta autem David regis priora et novissima scripta sunt in Libro Samuelis Videntis et in Libro Nathan prophetae atque in volumine Gad Videntis.“

I Paral. 29, 29.

VINDOBONAE.

MAYER ET SOCIIS REDEMPTORIBUS.

MDCCCCV.

TYPIS ADOLPHI HOLZHAUSEN
C. AC R. AULAE ET UNIVERSITATIS TYPOGRAPHI

PIO X. PONTIFICI MAXIMO

STUDIORUM OMNIUM, PRAESERTIM DIVINORUM LIBRORUM,

FAUTORI.

Imprimatur.

Ex Curia archiepiscopali Viennensi, die 5. Januarii 1905.

Dr. Godefridus Marschall
Vices gerens.

Ego subscriptus Vicarius Generalis Provinciae S. Ordinis Cisterciensis Austriaco-Hungaricae ex auctoritate Decreti S. Congregationis Epp. et Reg. ddo. 22. Febr. 1902 concedo, ut liber, qui inscribitur: „Libri Samuelis. Auctore Dre P. Nivardo Schloegl, O. Cist.“, typis mandetur.

In quorum fidem has litteras manu mea subscriptas et signo meo obsignitas

dedi ex monasterio B. M. V. de Hilaria
die 11. Sept. 1904.

Theobaldus
Abbas p. t. Vic. Gen.

PRAEFATIO.

Collatis locis 1 Paral. 29, 29; 2 Paral. 9, 29; 12, 15; 20, 34; 32, 32; 33, 19 cum argumento librorum Samuelis et Regum, facile est intellectu, hos libros origine tenus nihil aliud fuisse ac libros prophetarum, quorum in iisdem locis mentio fiat, in epitomas coactos. Non autem integri et immutati ad nos pervenerunt, sed partim retractati et ab auctoribus inspiratis emendati, partim interpolati et additamentis vel glossis variisque lectionibus aucti. De quibus cf. notas criticas et exegeticas et Commentarium meum sermone Germanico confectum, pag. XIII seqq. Quid in restituendo textu secutus sim, in libro proprio data occasione demonstraturus, haec tantum dixerim: ad textum Hebraicum restituendum multum confert versio Graeca Septuaginta (S.) interpretum, cuius tres praesertim editiones in consilium adhibendae sunt: 1. textus Luciani (Luc.), quem nuperrime Lagarde in lucem edidit, quin tamen semper optimas elegerit lectiones et glossas variasque lectiones insertas omiserit; 2. textus codicis B (Vaticani) et 3. codicis A (Alexandrini), quorum uterque librum Samuelis originalem exhibuisse videtur, qualis fuit, antequam historia Davidica, olim separatim divulgata, inserta est. Cf. 1 Sam. 17, 12—31; 17, 51—18, 5; 18, 8—11. 17—19. 29b—30. Cuius historiae insertae pars fuisse videntur etiam capita 23, 15b—26, 25, ubi textus codicum B et A similior est textui Luciani quam in ceteris capitibus, unde ea ex Luciani editione deprompta esse videntur. In ceteris quod ad Samuelis libros attinet cod. A, qui saepe nomina propria optime servata exhibet, medium tenet inter codicem B et textum Luciani ex una parte et inter hos textus et ceteras versiones antiquas (Syr., Ch., Arab.) ex alia parte. De quibus cf. Lagarde, Librorum Veteris Testamenti, p. I; Swete, The Old Testament in Greek, Vol. I; Tischendorf (Nestle), Vetus Testamentum Graece, I; Holmes-Parsons (H.-P.), Vetus Testamentum Graecum cum variis lectionibus, tom. II, p. I; Field, Origenis Hexaplorum, quae supersunt, sive Veterum Interpretum Graecorum in totum

Vetus Testamentum fragmenta ('A. = 'Ακύλας, Θ. = Θεοδοτίων, Σ. = Σύμμαχος) tom. I, fasc. II. Sigla sunt eadem atque in his editionibus adhibita. Praeter haec opera usus sum editionibus textus Hebraici a Kennicott, de Rossi, Haupt (Bu. = Budde), Baer curatis et commentariis ab Hummelauer, Klostermann (Kl.), Thenius (The.), Wellhausen (We.), Kautzsch (Ka.), Smith (Sm.), Driver (Dr.) editis et Peters, Beiträge zur Text- und Literaturkritik sowie zur Erklärung der Bücher Samuel (Pe.).[1] In edendo textu Hebraico quoad punctationem secutus sum editionem a S. Baer curatam, accentus tamen duos tantum notavi, Sillûq scilicet et Athnâch; pro ךְ semper scripsi ךְ; et pro יְרוּשָׁלַם cum S. יְרוּשָׁלִַם; additamenta textui originali inserta, quantum dignosci potuere, typis minoribus describenda curavi.

[1] Quoad Versiones Latinas, Veterem (Vet. Lat.) scilicet et Vulgatam (Vulg. vel Hier. [= Hieronymus]) adhibui Sabatier (Bibliorum Sacrorum Latinae versiones antiquae) et quoad Syriacam praeter Waltoni Biblia Polyglotta codicem Ambrosianum (a Ceriani editum).

P. Nivardus Schloegl, O. Cist.

In monasterio Beatae Mariae Virginis ad Sanctam Crucem,
die festo Immaculatae Conceptionis B. M. V. 1904.

NOTAE CRITICAE ET EXEGETICAE

AD

LIBRUM SAMUELIS PRIMUM

PERTINENTES.

CAPUT I.

1 MT.: מִן־הָרָמָתַיִם צוֹפִים „de Ramathaim Sophim“; legas cum Kl. et Bu. מִן־הָרָמָתִים „e Ramathaeis“ et צוּפִי „Suphaeus“ (S.: Σειφά, Luc.: Σιφά), i. e. e progenie Suph vel Suphai (1 Paral. 6, 11), ergo e Qehath, filio Levi, originem habens. ם dittographia ortum est ex sequente voce מִן. Pro אֱלִיהוּא 1 Paral. 6, 12 invenitur אֱלִיאָב, 19 אֱלִיאֵל. אֶפְרָתִי est glossa ad מֵהַר אֶפְרָיִם. Cf. Ios. 21, 5. 20—22. Rama erat tribui Beniamin (Jos. 19, 36), sita inter civitates leviticas Gibeon et Geba.

2 Pro אַחַת multi codices testibus Kenn. et de R. exhibent: הָאַחַת, quae est lectio genuina.

3 Paseq linea indicat, variam lectionem existere; revera Luc. exhibet glossam ἐξ Ἀρμαθαίμ post verba ἐκ πόλεως αὐτοῦ. Sed recte dixerit Grimme, linea paseq delenda designari verba מִיָּמִים יָמִימָה.

5 MT. אַפָּיִם, Hier.: „tristis“, S: πλήν (= אֶפֶס), legas cum Pe. אָנֵם (Is. 19, 10) „dolore afflictus, tristis“, quod s. Hieronymus videtur legisse. Syr. et Arab. „duplam“ = כְּפִי שְׁנַיִם = διπλῆν, ut Kl. legere vult respectu habito Deut. 21, 17 et 2 Reg. 2, 9.

6 Post בַּעֲבוּר „propter“ legendum est זֶה „hoc“, i. e. quia Deus clausit eius uterum = כִּי סָגַר יְהוָה בְּעַד רַחְמָהּ (glossa e versu praecedente desumpta). רעמה est lectio varia eaque spuria ad vocem רַחְמָהּ pertinens; omissa litera ו coniuncta est cum רעמה ad vocem הַרְעִמָהּ = ad laedendam (?) eam; Luc.: διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτήν, dein sequitur glossa aucta: καὶ οὐκ ἔδωκε κύριος αὐτῇ παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτῆς καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο καὶ ἔκλαιεν, ὅτι συνέκλεισε κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον. Syr., Ch., Arab. = MT.

7 יַעֲשֶׂה mendum est pro תַּעֲשֶׂה, subiectum enim est Phenenna, cuius nomen in vers. Syr. et Arab. sequitur. עֲלֹתָהּ mendum est pro עֲלֹתָם „quoties ascendebant“, nempe Elcana cum uxoribus suis. Pro בְּבֵית multi codices exhibent accusativum בֵּית; secunda litera ב videtur ergo dittographia orta. MT.: כֵּן תַּכְעִסֶנָּה „sic provocabat eam“, S: καὶ ἠθύμει = וַתִּכְעַס, Syr.: „et flevit Anna“, legas cum Kl. וַתִּכְעַס חַנָּה „et Anna id aegre ferebat“. Accentus athnach pertinet ergo ad vocem יְהוָה.

9 MT.: אַחֲרֵי אָכְלָה בְשִׁלֹה וְאַחֲרֵי שָׁתֹה „postquam comedit Silunte et bibit“; atqui Anna v. 18 demum comedens inducitur, unde cod. graecus 247 (H.-P.) habet: πρὸ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἔστη ἐνώπιον Κυρίου εἰς Σηλώμ. Legas cum Bu. et Kl.: וַתַּנַּח אַחֲרֶיהָ אָכְלָהּ בַּלִּשְׁכָּה וַתִּתְיַצֵּב לִפְנֵי יְהוָה „et reliquit cibum suum in cella et astitit (domui) Jahvae“. Omisso ergo verbo וַתַּנַּח propter vocem similem praecedentem excidit suffixum ־הָ, unde orta est lectio spuria אַחֲרֵי אָכְלָה „post esum“ et addita glossa (cf. S) אַחֲרֵי שָׁתֹה „post potionem“, בַּלִּשְׁכָּה (cf. v. 19) omissa litera כ et metathesi literarum ל et ש mutatum est in בְּשִׁלֹה. Verba sequentia autem versio graeca et arabica servaverunt. Immo Lucianus quoque ea in textu Hebraico invenit, vertit enim: καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς (אַחֲרֵי אָכְלָם) ἐν Σηλὼ καὶ μετὰ τὸ πιεῖν (= MT.), καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου. Accentus athnach insertis verbis, quae exciderunt, pertinet ad vocem יְהוָה.

10 Legas pro עַל־ praepositionem אֶל־, quam exhibent adhuc multi codices.

11 S. et Luc. textum glossis auctum exhibent: καὶ ηὔξατο εὐχὴν τῷ κυρίῳ (לַיהוָה, Luc.: τῶν δυνάμεων = צְבָאוֹת) λέγουσα Ἀδωναὶ κύριε ἐλωὶ Σαβαώθ (אֲדֹנָי יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת), unde clarius elucet, quomodo textus sacer gradatim glossis sit auctus. Syr. = MT. Cf. etiam lectiones varias Hebraicas, quae graecis sunt similes; ad eas paseq linea lectoris animum advertit. Sed S. et Luc. habent pro וּנְתַתִּיו לַיי׳ כָּל־יְמֵי־חַיָּיו: καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, Origenes autem: καὶ δώσω αὐτὸν τῷ κυρίῳ δοτὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ; Ch., Syr., Arab. = MT. S. et Luc. addunt: καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίεται (cf. v. 15); fortasse haec verba e fonte uberiore libri huius desumpta sunt. Merito dicit Grimme, delenda esse verba: וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־אֲמָתֶךָ, quae desunt in cod. B.

13 S. (cod. B.) et Luc.: καὶ αὐτή = וְהִיא; Syr. legisse videtur וְחַנָּה sine pronomine הִיא; cod. graec. 247: ἡ δὲ Ἄννα αὐτή (= MT.); sed et cod. A habet: καὶ Ἄννα; quaenam lectio genuina sit, certum non est. Luc. post 13a addit: καὶ εἰσήκουσεν αὐτῆς ὁ κύριος (similiter codices quidam et Vet. Lat., quae habet Deus [= Chrys.: ὁ θεός]), quae videtur esse glossa, e margine inserta; fortasse glossator dicere voluit: „Deus autem eam audivit.“

14 S. et Luc. habent: καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ παιδάριον Ἠλεί (נַעַר עֵלִי) adduntque in fine: πορεύου (Luc.: ἄπελθε) ἐκ προσώπου κυρίου (וּלְכִי מִפְּנֵי יְהוָה), quae verba in

ceteris versionibus antiquis non inveniuntur, sed ex fonte libri uberiore desumpta esse videntur.

15 Post אֲדֹנִי excidit כִּי (Hier.: nam) „sed“ propter similitudinem cum syllaba נִי- praecedente. Luc.: γυνὴ ἐν σκληρᾷ ἡμέρᾳ ἐγώ εἰμι, S.: ἡ σκληρὰ ἡμέρα (sic!), videntur legisse יוֹם pro רוּחַ; Θ.: κεκακωμένη τὸ πνεῦμα „afflicta sum animo“ (= MT.); Syr., Ch., Arab. = MT.

16 Pro לִפְנֵי cum Kl. legas לְפִי „ad-instar“, Θ.: ὡς (μίαν τῶν ἀπαιδεύτων); Luc.: εἰς πρόσωπον (= MT.), S.: εἰς θυγατέρα λοιμήν, videntur ergo legisse לְפִי sicut Hier. (quasi), Syr., Arab. Pro דִּבַּרְתִּי S. et Luc. habent: ἐκτέτακα (solus cod. 108 in margine sine nomine teste Field addit: ἐλάλησα), videntur legisse aut דָּרַכְתִּי aut רָבַדְתִּי.

17 S: καὶ εἶπεν αὐτῇ (Luc.: καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν) = וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ, similiter Syr. et Arab., Ch. = MT. Lectio שֵׁלָתֵךְ syncope orta est ex genuina שְׁאֵלָתֵךְ (cf. v. 27).

18 Textum integrum S. et Luc. exhibent: καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα καὶ ἔφαγε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπιεν = וַתָּבֹא הַלִּשְׁכָּתָה וַתֹּאכַל עִם־אִישָׁהּ וַתֵּשְׁתְּ. Pro הָיוּ־לָהּ „(et vultus eius amplius) non erat ei“ legendum esse videtur הִפִּילָה; S. et Luc. enim habent: οὐ συνέπεσεν (ἔτι) לֹא־נָפְלוּ; cf. Gen. 4, 5; Iob 29, 24. Merito Kl. provocat ad Ier. 3, 12: אַפִּיל פָּנַי „frontem contraho“. Hier.: „vultusque illius non sunt amplius in diversa mutati“, videtur legisse: לֹא־שִׁנְּתָה „(et vultum suum amplius) non mutavit“; Σ.: διετράπη (= נֶהְפְּכוּ?, Field: חָוְרוּ?), quod Esth. 7, 8 respondet verbo חָפָה „operire“. Syr. videtur legisse נִבְהֲלוּ (cf. 46, 3; 30, 8); Arab.: „et vultus eius amplius non est mutatus“; Ch. = MT.

19 Luc.: καὶ ἐπορεύθησαν (S.: πορεύονται, cod. A.: πορεύονται καὶ ἦλθον) τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ εἰςῆλθεν Ἐλκανὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ἀρμαθαίμ καὶ ἔγνω κτλ. = וַיֵּלְכוּ לְדַרְכָּם וַיָּבֹא אֶלְקָנָה אֶל־בֵּיתוֹ הָרָמָתָה וַיֵּ׳׳; Syr. = MT. Suppleas in fine וַתַּהַר (= καὶ συνέλαβεν), quae vox omissa, dein in margine scripta textui denique inserta est, sed loco inconveniente (v. 20).

20 Legas לִתְקוּפַת, quod multi codices adhuc exhibent, in MT. autem metathesi mutatum est in לִתְקֻפוֹת; cf. versiones antiquas. Ponas verbum וַתֵּלֶד loco verbi וַתַּהַר hic delendi, Luc.: καὶ ἔτεκεν Ἀννὰ υἱόν.

21 Suppleas post כִּי verbum אָמְרָה „dixit (enim)“; cf. Gen. 29, 32; S.: καὶ εἶπεν, Luc.: λέγουσα; sed potuerunt S. etiam legere: וַתֹּאמֶר כִּי, si ὅτι respondet particulae כִּי, non signo (:); cf. Gen. 29, 33—35. Nomen Samuelis ortum videtur non e שְׁמוּעַ־אֵל, sed e שְׁמוֹ־אֵל „nomen eius (Jahvae)“, i. e. „substantia eius est Deus“; Kimchi: שָׁאוּל־מֵאֵל. S. et Luc. textum iterum glossis auctum exhibent: παρὰ κυρίου θεοῦ σαβαώθ (Luc.: παντοκράτορος) = מֵיְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת; porro θῦσαι ἐν Σηλώ(μ) ut v. 3., omisso לַיהוָה et: ἀποδοῦναι (לְשַׁלֵּם) πάσας τὰς εὐχὰς αὐτοῦ (אֶת־כָּל־נְדָרָיו) καὶ πάσας τὰς δεκάτας τῆς γῆς αὐτοῦ (glossa!). Quia cod.

Kenn. III habet זֶבַח הַשְּׁלָמִים, puto hanc lectionem spuriam ortam esse ex genuina: וּלְשַׁלֵּם אֶת־נְדָרָיו.

22 S. et Luc. habent: οὐκ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ (an legerunt עִמּוֹ?), similiter Arab.; Syr., Ch., Hier. = MT.; porro Luc.: οὐκ ἀναβήσομαι (et S.:) ἕως τοῦ ἀναβῆναι τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ· ὅταν δὲ ἀπογαλακτίσω αὐτό κτλ.: לֹא־אֶעֱלֶה עַד־עֲלוֹת הַנַּעַר עִמִּי וְאִם־נִגְמַל וְגו׳ (?). Sed textus massorethicus videtur esse genuinus: „Quando puer ablactatus erit, ut possim eum ferre, tunc (ו ἀποδόσεως!) visitabimus (legas נֵרָאָה) Jahven et manebit ibi in sempiternum!“ Hier. pariter vertit: „non vadam“, sed videtur ut Luc. hoc inseruisse negligens apodosin.

23 S. et Luc.: ἀλλὰ (πλὴν) στήσαι (ὁ) κύριος (πᾶν) τὸ ἐξελθὸν ἐκ τοῦ στόματός σου (דְּבָרְךָ); ast lectio genuina est דְּבָרוֹ, referenda ad 17 b: „Deus Israel concedet tibi, quod petiisti ab eo.“

24 Pro וַתַּעֲלֵהוּ עִמָּהּ „et ascendit cum eo (secum ascendere eum iussit)“ legas cum Kl. וַתַּעַל חַנָּה עִמּוֹ „et ascendit Anna cum eo“; S. et Luc.: καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ. Pro lectione spuria בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה (cf. אֶת־הַפָּר!) legas: בְּפַר מְשֻׁלָּשׁ = S. et Luc. (Σ. = MT.!): εἰς Σηλώ(μ) (glossa!) ἐν μόσχῳ τριετίζοντι, pro וַתְּבִאֵהוּ „et induxit eum“ וַיָּבֹאוּ = S. et Luc.: καὶ εἰςῆλθον, pro נַעַר denique עִמָּם = S. et Luc.: μετ' αὐτῶν.

25 S. (24) et Luc. hic post v. 24 habent: καὶ προςήγαγον αὐτὸν ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν θυσίαν (Luc. τῶν ἡμερῶν) ἣν ἐποίει ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας τῷ κυρίῳ. καὶ προςήγαγον τὸ παιδάριον (25 καὶ ἔσφαξαν τὸν μόσχον) κτλ., quae videtur esse cerula miniata, praesertim cum repetantur eadem fere verba (initio et in fine). Glossator putavit, agi hic de festo, quo Israelitae templum visitare obligarentur (cf. v. 3 et 21). Ceterum verba: καὶ προςήγαγον αὐτὸν ἐνώπιον κυρίου non sunt nisi lectio spuria e textu massorethico desumpta (ad v. 24) sicut et verba: καὶ προςήγαγον τὸ παιδάριον, ita ut textus graecus eadem verba Hebraica ter exhibeat versa! Patet hic, textum graecum meliorem bis ex Hebraico non emendatum sed in deterius esse mutatum. Luc. exhibet lectionem genuinam, vertit enim: καὶ προσῆλθεν Ἀννὰ ἡ μήτηρ κτλ., legas ergo: וַתָּבֹא חַנָּה אֵם־הַנַּעַר; S.: καὶ προςήγαγεν Ἀννὰ ἡ μήτηρ. Anna debet nominari, quia praecedit verbum numeri pluralis. אֶת־ pro אֵם mendum scribae est, sicut ־הוּ pro חַנָּה (cf. v. 7).

26 Luc. habet: καὶ εἶπεν αὐτῷ (לוֹ), Syr. et Arab.: „ad Heli“ (ortum ex אֵלָיו „ad eum“?); fortasse excidit לוֹ. ἐνώπιόν σου = עִמְּכָה.

28 S. et Luc.: ἃς ζῇ, legas: אֲשֶׁר יִחְיֶה „quas vivet“; cf. cod. Kenn. 198 (חיה) et Syr. In fine pro שָׁם „ibi“ cum Kl. legendum est שְׁמוּאֵל (= שְׁמ״) „Samuel“; cf. cod. Kenn. 136, ubi v. 1 pro וּשְׁמוֹ „et nomen eius (erat)“ invenitur scriptum: וּשְׁמוּאֵל; Luc. omisit שָׁם, S. totum comma non verterunt; aliquot autem codices videntur esse emendati ex Hebraeo: καὶ προςεκύνησεν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ.

CAPUT II.

1 S. et Luc.: ἐστερεώθη ἡ καρδία μου, similiter ceterae versiones antiquae; interpretes veteres ergo omnes, solo st. Hieronymo excepto, legerunt: אָמַץ, quod magis parallelismo synonymo convenit quam עָלַץ „exultavit“; cf. ψ 18, 18 (2 Sam. 22, 18); 27, 14; 31, 25. Pro בַּיהוָה secundo multi codices exhibent lectionem genuinam: בֵּאלֹהַי, utrumque cod. de R. 211; S. et Luc.: ἐν θεῷ μου. Syr. in sticho priore habet: b^{e}mârjâ, in altero autem (cod. Ambr.) b'alâhâ, quod omisit Brianus Waltonius in Polyglotta Londinensi. כִּי ante שָׂמַחְתִּי omisit Luc., deest ὅτι quoque in cod. B, invenitur autem in cod. A; videtur כי in quibusdam codicibus post בי excidisse haplographia.

2 Suppleas initio כִּי = S. et Luc.: ὅτι; fortasse excidit post ־ךָ haplographia. Verba כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ „quia nemo praeter te“ e margine inserta esse, iam ex eo elucet, quod in versione graeca sequantur stichum alterum 2 b: καὶ (Luc.) οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σοῦ; est ergo glossa ad 2 a pertinens. 2 b S. et Luc. exhibent: καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, legas ergo צַדִּק pro צוּר „petra“.

3 גְּבֹהָה „superba“ secundum est dittographia; cod. A et Luc. quidem id vertunt: εἰς ὑπεροχήν, sed in cod. B omittitur. Deest גְּבֹהָה secundum in cod. Kenn. 70, 145, 182, 244 et cod. 173 id habet sup. ras. Suppleas eius loco וְאַל „et ne“ = μηδέ (Luc.). 3 d pro וְלֹא נִתְכְּנוּ (cod. Kenn. יתכנו), Qerê לוֹ: „eique statuta sunt, quae facere vult“, legas cum S. et Luc. (καὶ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ): וְאֵל תֹּכֵן ע׳׳ „et deus perpendit facta (hominum, non sua, ut S. putaverunt); וְלוֹ ergo non emendatio sed corruptio est textus.

4 Textus corruptus est; legendum esse חַתּוּ = ἠσθένησαν (Armen. 1. 4; Arm. Ed.), iam per se intelligitur; porro ceterae versiones antiquae omnes numerum pluralem קְשָׁתוֹת vertunt (Armen. 1. 4; Armen. Ed.: τόξα), sed sermo est de hominibus quibusdam, qui opponuntur debilibus. Legas ergo קַשָּׁתִים „sagittarii“; cf. Gen. 21, 14. S. et Luc. ἐλαττώθησαν, videntur legisse חָסְרוּ vel צָעֲרוּ pro נִשְׁבָּרוּ. 4 b legas cum Kl. pro חָדֵלּוּ et עַד: חָדְלוּ עֲבֹד „desierunt servire (servos esse)“. S. et Luc. παρῆκαν γῆν; γῆν autem cum Kl. puto esse partem residuam phraseos γεωργεῖν γῆν vel ἐργάζεσθαι γῆν.

5 e S. et Luc. initio habent ὅτι (= כִּי?).

8 e Luc.: τοῦ καθίσαι αὐτόν (cod. A: καθίσαι αὐτόν, cod. B: καθίσαι = MT.) μετὰ δυναστῶν λαοῦ (cod. B λαῶν); voci λαοῦ, quod Syr. non vertit, videtur subesse lectio varia עַם pro עִם = μετά. Post 8 d habent: διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου (cod. A: δικαίων) = נֹתֵן שְׁאֵלָה לַשֹּׁאֵל וַיְבָרֵךְ שְׁנֵי צַדִּיק (cf. 1, 27). Videtur hoc distichon ex alio carmine depromptum ex margine textui esse insertum. Omittunt autem iidem stichos 8 e et f, quos Syr. exhibet vertens: „obumbravit Dominus (צָלַל יְהוָה?) ima terrae“, (legas ergo נָשַׂל „Jahve fert“

vel „portat"; cf. Ies. 40, 15 et Hebr. 1, 3) nec non 9 a et b (Syr. = MT.). In sequentibus autem textus graecus valde corruptus est. Sequitur stichus 9 c (Luc.): ὅτι οὐκ ἐνισχύει (legas cum Swete ἐν ἰσχύι) ἀνὴρ δυνατός (sc. ἐστιν); ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ lectio genuina est pro ἐν ἰσχύι (= MT.), legas ergo בְּכֹחוֹ).

10 יֵחַתּוּ mendum est pro יֵחַת (= ἀσθενῆ ποιήσει, S. et Luc.); pro מְרִיבוֹ legas cum multis codicibus מְרִיבָיו (Qerê) = Syr., licet S. et Luc. numerum singularem exhibeant (τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ). κύριος ἅγιος videtur lectio varia esse ad 8 e (יהוה מצקי): יְהוָה צַדִּיק (cf. v. 2, ubi ἅγιος = צור vel צַדִּיק); videtur interpres textum ante oculos habuisse truncum atque mutilum. Verba sequentia (Luc.): μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς (cod. A et B: φρόνιμος) ἐν τῇ σοφίᾳ (cod. A et B: φρονήσει) αὐτοῦ καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς (cod. A et B: δυνατός) ἐν τῇ ἰσχύι (cod. A et B: δυνάμει) αὐτοῦ καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, ἐν τῷ συνιεῖν (cod. B: συνίειν sine ἐν τῷ) καὶ γινώσκειν τὸν κύριον καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ (cod. A et B: ἐν μέσῳ) τῆς γῆς, quae cod. X sub obelo habet, Compl. uncis includit, sunt expositio ad 9 c pertinens. 10 b S. et Luc. habent: κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς καὶ ἐβρόντησεν = יְהוָה עָלָה בַשָּׁמַיִם וַיַּרְעֵם, Syr.: „et contra eos (וְעָלֵימוֹ) in coelo tonabit" (יַרְעֵם); legas cum Kl. pro עלו: עֶלְיוֹן „altissimus" et pro יַרְעֵם: יְרֹעֵם „confringet eos"; cod. Kenn. 294 ועליו exhibet. 10 c S. et Luc. vertunt: αὐτός (הוא pro יְהוָה legentes). δίκαιος ὤν (Luc.) est glossa. 10 d S. et Luc.: τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν (= לְמַלְכָיו); Syr. = MT. Antiphona 10 d et e videtur e libris liturgicis textui esse inserta tempore primo regni.

11 Luc.: καὶ κατέλιπον (cod. A: κατέλειπον, cod. B: κατέλιπεν) αὐτὸν ἐνώπιον κυρίου ἐκεῖ (S. αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον κυρίου, cod. 247: Ἀννὰ ἐκεῖ τὸν Σαμουήλ) = וַיַּנִּיחֻהוּ שָׁם לִפְנֵי יְהוָה וַתֵּלֶךְ חַנָּה שְׁמוּאֵל וְגוֹ׳, quae verba fortasse e fonte uberiore deprompta sunt. Luc.: καὶ προςεκύνησαν τῷ κυρίῳ = וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה, de quibus idem valet ac de verbis praecedentibus. Post verba „in (legas אֶל־ pro עַל־) domum suam" Syr. exhibet: „ipse et Hanna uxor eius", suppleas ergo: הוּא וְחַנָּה אִשְׁתּוֹ, quae excidisse videntur propter ὁμοιοτέλευτον. Luc.: καὶ ἀπῆλθον εἰς Ἀρμαθαὶμ εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, cod. B: καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ, quae recensio textus videtur esse minus accurata.

13 Legas מֵאֵת־הָעָם (cum compluribus codicibus); litera enim מ haplographia excidit; Luc.: τοῦ ἱερέως παρὰ παντὸς τοῦ λαοῦ = הַכֹּהֵן מֵאֵת־הָעָם, ergo hic quoque litera מ (praecedentis vocis הַכֹּהֲנִים) haplographiae causa omissa est. τοῦ θύοντος est versio abbreviata; cf. Syr. Vox נַעַר videtur esse delenda; cf. 14 a. Pro בְּבַשֵּׁל legas כְּבַשֵּׁל = ὡς ἂν ἡψήθη (S., Luc., Syr.).

14 Legas initio וְהִכָּה = καὶ καθίει αὐτήν (Luc.) vel καὶ ἐπάταξεν αὐτήν (cod. A et B). Pro quattuor vasis S. tantum tria vocant (cum duo codices habeant: εἰς τὸν λουτῆρα καὶ εἰς τὸν λέβητα sine: τὸν μέγαν) ut Luc.; porro legerunt בַּמִּזְלָג

(ἐν τῇ κρεάγρᾳ) pro הַמַּזְלֵג, unde יַעֲלֶה verterunt ἀνέβη (Luc. ἀνέβαινεν). Pro בּוֹ legendum est לוֹ = S. et Luc. (ἑαυτῷ) et Syr. In fine versus cod. B lectionem genuinam exhibet: τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι κυρίῳ ἐν Σηλώμ (apud Lucianum ordo inversus est: ἐν Σηλὼ τοῖς κτλ.), suppleas ergo post שָׁם verba: לִזְבֹּחַ לַיהוָה. Sed fortasse בְּשִׁלֹה glossa tantum est ad vocem שָׁם pertinens.

15 Paseq linea videtur animum lectoris advertere aut ad verba ἐνώπιον κυρίου (quae Luc. habet post στέαρ) = לִפְנֵי יְהוָה, quae supplenda esse videntur, aut ad vocem נַעַר delendam (Grimme). Pro יִקַּח legas אֶקַּח = λάβω (S.): „non enim accipiam a te carnem coctam sed crudam" (Hier.). Attamen כִּי אִם־חָי lectio spuria est, quod iam e contextu elucet; S. et Luc.: (ἑφθὸν) ἐκ τοῦ λέβητος = מִן־הַכִּיּוֹר, legas cum Kl. כַּיּוֹם „ipso hoc die", „ipsa hac vice".

16 Legas initio cum Bu. וַיֹּאמֶר, quia incipitur propositio: „et si dicebat" etc. Post הַחֵלֶב (complures codices habent אֶת־הַחֵלֶב) suppleas כַּמִּשְׁפָּט = ὡς καθήκει (ut Lev. 5, 10; 9, 16) et post לוֹ negationem לֹא (= V., Arab.), cf. lineam paseq.

17 S. omiserunt הָאֲנָשִׁים, quod deest in cod. Kenn. 220.

19 Recte dixerit Grimme, verba מִיָּמִים יָמִימָה esse delenda (paseq!).

20 Pro יָשֵׂם legas aut יְשַׁלֵּם aut יָשֵׁב = ἀνταποδώσει vel ἀποτίσαι et pro שָׁאַל „petiit (ille)": הִשְׁאִלָה „commodavit (illa)", cf. 1, 28; cod. Kenn. 96: שָׁאֲלָה (= Ch.), Hier. et S. legerunt: הִשְׁאַלְתָּ „commodasti". Post הָלְכוּ legas אִישׁ (S.: ὁ ἄνθρωπος, legas ἑκάτερος): „et redierunt (Heli et Elcana) in suum quisque locum".

21 Pro כִּי־פָקַד legas וַיִּפְקֹד = καὶ ἐπεσκέψατο. Post וַתַּהַר suppleas עוֹד = ἔτι. Deleas glossam הַנַּעַר.

22 Pro לְכָל־ S. verterunt τοῖς υἱοῖς; videntur legisse לְבָנָיו. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ secundo est glossa; μαρτυρίου (= עֵדוּת) respondet voci מוֹעֵד (conventus).

23 Verba אֶת־דִּבְרֵיכֶם רָעִים „facta vestra mala" delenda sunt; desunt enim in cod. B, cum Luc. (καταλαλούμενα καθ' ἡμῶν) et cod. A (ῥήματα πονηρὰ) glossam vertant. In fine cod. B habet: ἐκ στόματος παντὸς τοῦ λαοῦ κυρίου = מֵאֵת כָּל־עַם יְהוָה, quae est lectio genuina. Pro יְהוָה posita est vox אֱלֹהִ vel אלה״ = אֱלֹהִים, massorethae autem legerunt אֵלֶּה, unde ortae sunt variae lectiones הָעָם et הָאֵלֶּה (cod. Kenn. 30, 93, 96, 198, 257).

24 Luc.: ἣν ἐγὼ ἀκούω περὶ ὑμῶν τοῦ ποιεῖν τὸν λαὸν μὴ λατρεύειν τῷ κυρίῳ (cod. B: τοῦ μὴ δουλεύειν λαὸν θεῷ); legas: אַתֶּם מַעֲבִירִים אֶת־הָעָם מֵעֲבֹד לַיהוָה vel cum Kl.: אַתֶּם מַעֲבִירִים עַם מֵעַם־י״י.

25 Post וּפִלְלוֹ (ut legendum est pro וּפִלְלוֹ) excidit לוֹ = περὶ αὐτοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ (Luc. et cod. A) vel ὑπὲρ αὐτοῦ (cod. B). Pro אֱלֹהִים legas יְהוָה = κύριον. Ante חָפֵץ videtur excidisse infinitivus absolutus חָפֹץ = βουλόμενος ἐβούλετο.

26 Legas initio tantum וּשְׁמוּאֵל, omissa glossa הַנַּעַר.

27 Pro הֲנִגְלֹה legendum est הֵן נִגְלֹה; נ excidit haplographia; post בְּמִצְרַיִם (S.: ἐν γῇ Αἰγύπτῳ) excidit עֲבָדִים = δούλων; cf. Ch.

28 S. et Luc.: καὶ ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου (legas αὐτόν) = וּבְחַרְתִּיו; sic legit etiam Syr. pro וּבָחֹר אֹתוֹ (cf. Ges. 113 z). Pro לִי לְכַהֵן „mihi sacerdotem“ Luc. videtur legisse לְכַהֵן לִי = ἱερατεύειν ἐμοί (cod. B: ἐμοὶ ἱερατεύειν). In fine suppleas: לְאָכְלָה = εἰς βρῶσιν.

29 Pro תִבְעֲטוּ legas תַּבִּיטוּ, S. et Luc. ἐπέβλεψας . . . ἀναιδεῖ ὀφθαλμῷ = תַּבִּיט בְּעַיִן עַז (?), fortasse legerunt מְעַז פָּנִים „procax“ (cf. Prov. 7, 13; 21, 29); legas בְּעַיִן pro מָעוֹן (cf. V.). Pro לְהַבְרִיאֲכֶם legas לְהַבְרִיא אֹתָם vel לְהַבְרוֹתָם (Ch., Arab.); ἐνευλογεῖσθαι (= הַבְרִיךְ ?) videtur esse lectio spuria pro συνευωχεῖσθαι (Kl.). לְעַמִּי in fine lectio·spuria est pro לְפָנַי = ἔμπροσθέν μου vel עִמִּי (? cf. v. 21!).

30 Post וְעַתָּה Luc. videtur legisse לֹא־כֵן = οὐχ οὕτως.

31 Tria ultima verba apud Luc. desunt, in S. etiam prior pars versus sequentis excidit propter similem finem versuum 30 et 31.

32 צַר מָעוֹן, Hier.: „aemulum tuum in templo“, lectio spuria est; Luc.: καὶ ἐπιβλέψει κραταίωμα ναῶν (= עֹז מָעוֹן), cod. A: μουών, unde liquet etiam ναῶν esse מָעוֹן literis graecis scriptum; legas בְּעַיִן רַע: „quare invides Israeli, quidquid boni facio ei?“ Pro יֵיטִיב legas אֵיטִיב = ἀγαθυνῶ; persona tertia posita est corrupto textu praecedente; cf. versiones antiquas.

33 Initio legendum est וְיֵשׁ „et ut (gesetzt den Fall, daß) tibi non deleturus sim quempiam“ etc.; cf. אִישְׁבַּעַל pro יִשְׁבַּעַל „Dominus existit“. Hoc mendum ansam dedit omittendae vocis אִישׁ „quempiam“ (S. καὶ ἄνδρα) post לְךָ. Luc. (Lagarde): καὶ ἄνδρα ὃν οὐκ, legas καὶ ὃν οὐκ ἐξολεθρεύσω σοι ἄνδρα; textu enim male intellecto vox ἄνδρα transposita est vel vox ὃν omissa (in multis codicibus). עֵינֶיךָ est mendum pro עֵינָיו = τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, sicut נַפְשֶׁךָ pro נַפְשׁוֹ = τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Legas sine syncope וּלְהַאֲדִיב. Ante vocem אֲנָשִׁים (in fine) excidit vox, cui respondet ἐν ῥομφαίᾳ (= בְּחֶרֶב); legas cum Kl.: בַּחֻרֵי; Hier. vertit: „et pars magna domus tuae morietur, cum ad virilem aetatem venerit;“ Ch.: „et omnis multitudo domus tuae occidentur iuvenes“, similiter Arab. Atqui אֲנָשִׁים solum non designat „iuvenes“, ergo בַּחֻרֵי necessario supplendum est: „tamen maior pars familiae tuae morientur optima aetate.“

36 Pro לְפָנַי („coram christo“, i. e. uncto „meo“) legendum est cum Kl.: לְפָנַי = ἐνώπιόν μου (cod. 45); ita Syr. et Arab.; legas ergo in S.: ἐνώπιόν μου χριστός μου („vor mir als mein Gesalbter“). In fine Luc. habet: τῶν ἱερατειῶν σου, τοῦ φαγεῖν ἄρτον κυρίου, ergo textum glossis auctum exhibet.

CAPUT III.

1 Deleas glossam הַנַּעַר. Post עֵלִי suppleas הַכֹּהֵן = S., Luc., Syr., Arab., cod. de R. 596 primo. Ch., V. = MT. 1 b (וּדְבַר וְגוֹ׳) non quidem glossa est, sed nota redactoris vel editoris librorum Samuelis.

2b Legas וְלֹא = καὶ οὐκ. Luc.: ἠδύναντο, sed S. = MT.
In fine Luc. habet: κατέστη, quae videtur esse glossa e v. 10 deprompta. Pro הֵיכַל cod. Kenn. 96 habet בֵּית.

4 Pro אֶל־שְׁמוּאֵל legas bis שְׁמוּאֵל = Σαμουήλ, Σαμουήλ.

5 Post קָרָאתִי legas בְּנִי (= τέκνον), quod exhibet cod. Kenn. 30 et cod. 70 (in margine); alii codices graeci habent: υἱέ μου.

6 Luc. duplicem lectionem mixtam exhibet (MT. et S.); genuinam lectionem videtur habere cod. A: καὶ προςέθετο κύριος καὶ ἐκάλεσεν ἔτι (in cod. B deest ἔτι) Σαμουήλ, Σαμουήλ, legas ergo pro קְרֹא verbum finitum וַיִּקְרָא et deleas וַיָּקָם, quod insertum esse videtur e v. 8. Luc.: ἐκ δευτέρου (S.: τὸ δεύτερον); respondet fortasse voci omissae: הַשֵּׁנִית vel בַּשֵּׁנִית (post וַיֵּלֶךְ).

7 Luc. vertit: καὶ Σαμουὴλ ἐδούλευε; sed vocem ultimam videtur ipse inseruisse. Legas יָדַע pro יָדַע.

8 Videtur bis legendum esse שְׁמוּאֵל (Luc.); item post וַיָּקָם suppleas cum Luc. et Syr. שְׁמוּאֵל, quod exhibet cod Kenn. 174. Pro קְרֹא legas קָרָא = Luc., S., Syr., Arab.

9 Post שְׁכַב videtur excidisse בְּנִי = τέκνον, post יִקְרָא vox הַקֹּרֵא = ὁ καλῶν. Cf. paseq.

10 Post דַּבֵּר supplendum est יְהוָה = κύριε; cf. Syr., Arab.

11 Pro דָּבָר Luc. videtur legisse דְּבָרַי = τὰ ῥήματά μου, ut S.

12b S. et Luc. libere verterunt: ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω (Luc. συντελέσω); MT.: „ab initio usque ad finem".

13 Legas cum Kl., Bu., Sm., Ka.: וְהִגַּדְתָּ, quia Samuel iubetur annunciare Heli verbum Domini; antiqui interpretes iam legerunt: וְהִגַּדְתִּי. Si Deus esset subiectum, textus aliter sonaret, unde Armen. I., Armen. Ed. habent: ὥςπερ ἀνήγγελκα; cod. 247: ἀναγγελεῖ. Pro בַּעֲוֹן legas בַּעֲוֹנוֹ; S.: ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ = בַּעֲוֹנָיו (?) vel בַּעֲוֹן בָּנָיו (?). Pro לָהֶם legas אֱלֹהִים = θεόν; Syr. videtur legisse לְעָם.

14 S. et Luc. coniecerunt: וְלֹא כֵן καὶ οὐχ οὕτως (S.: οὐδ' οὕτως) et וּבְמִנְחֹת = καὶ ἐν θυσίαις.

15 Post הַבֹּקֶר excidit וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר = καὶ ὤρθρισε τὸ πρωΐ; cf. Arab.

16 Pro אֶת־ multi codices exhibent: אֶל־. Luc. textum abbreviavit ut S., qui habent bis Σαμουήλ.

17 Post אֵלֶיךָ cum Syr. legas subiectum יְהוָה; cf. Luc., qui post ἀπ' ἐμοῦ (= מִמֶּנִּי) habet: ἐκ πάντων τῶν λόγων τῶν λαληθέντων ἐν τοῖς ὠσί σου (= בְּאָזְנֶיךָ), quae est lectio varia ad verba versus ultima pertinens; Luc. enim ea omittit.

18 Post ἀπ' αὐτοῦ Luc. habet ῥῆμα = דָּבָר, quod deest in MT. Legas בְּעֵינָיו (Qerê).

19 Luc. videtur legisse: וְלֹא־נָפַל דָּבָר מִכָּל־.

20 Legas נֶאֱמַן (perfectum) pro participio נֶאֱמָן; Luc. utramque lectionem exhibet: πιστός et καὶ ἐπιστεύθη τοῦ γενέσθαι εἰς προφήτην κυρίου (21 b): „sancitum esse Samuelem prophetam Jahvae.“

21 Legas cum Kl. לְהֵרָאוֹת: „et perrexerunt (Israelitae) visitare Jahven in Silo verbi Jahvae causa“; רָאָה = „visitare“, נִרְאָה „visitari“. Verba כִּי וְגו׳ usque בְּשִׁלֹה secundo sunt glossa, quae in Syr. deest et in cod. Kenn. 187. Verba Luciani ἀπὸ ἄκρων ὁρίων (apud S. deest ὁρίων) τῆς γῆς καὶ ἕως ἄκρων sunt glossa ad 20 a pertinens.

CAPUT IV.

1 a Pertinet ad caput 3; apud Luc. et S. deest exceptis verbis εἰς πάντα Ἰσραήλ, sicut 1 b. Contra desunt in MT., quae sequuntur apud Luc. (et S.): (3, 21 c) καὶ Ἠλεὶ πρεσβύτης σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ πονηρὰ ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον κυρίου. (4, 1) καὶ ἐγένετο (S.: ἐγενήθη) ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζονται οἱ ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς (εἰς πόλεμον κτλ.). Suppleas ergo post פְּלִשְׁתִּים, quod debet accentu athnach signari: וְעֵלִי זָקֵן מְאֹד וּבָנָיו הָלְכוּ הָלוֹךְ וְהָרַע דַּרְכָּם לִפְנֵי יַהְוֶה׃ וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּקָּבְצוּ פְלִשְׁתִּים עַל־יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל לִקְרָאתָם. Deleas articulum הָ ante אֶבֶן.

2 לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל Luc. et S. vertunt: εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ. Pro וַתִּטֹּשׁ „se extendit“ legas וַתַּעֲמֹד „pugnare coeptum est“, cf. 2 Paral. 20, 4. S.: καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος, legisse videntur וַתִּטֶּה vel וַתִּט; καὶ συνέβαλον, quod apud Luc. praecedit, videtur esse lectio varia (= וַתִּתְפֹּשׂ?). Post וַיִּנָּגֶף suppleas אִישׁ = ἀνήρ „milites“.

3 Cod. B habet: λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σιλώμ; τὴν κιβωτόν videtur insertum esse ex dogmatica causa, legas ergo cum Kl. אֱלֹהֵינוּ pro אֵלֵינוּ et deleas glossam (cf. cod. Kenn. 3!) אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יַהְוֶה, quam Luc. iam in textu invenit; habet autem lectionem genuinam τοῦ θεοῦ ἡμῶν = אֱלֹהֵינוּ. וְיָבֹא est mendum pro וְיֵצֵא = καὶ ἐξελθέτω.

4 Bis deleas vocem בְּרִית, quae 1° deest in cod. Kenn. 171 (155 sup. ras.) et 2° in cod. 89 et 149; nam cod. B habet: τὴν κιβωτὸν κυρίου. Luc. iam exhibet glossam textui insertam, cum in cod. B desit: τῶν δυνάμεων. In fine Luc. habet: οὗ (super arcam) ἐπεκάθητο τὰ Χερουβίμ (emendatio dogmatica!); S.: καθημένου Χερουβείμ. Pro וְשָׁם legendum est וְגַם = καὶ. Secunda vice cod. B solum (μετὰ) τῆς κιβωτοῦ habet, Luc. = MT.

5 Cod. B: κιβωτὸς κυρίου, deleas ergo בְּרִית, quod Luc. iam in textu invenit; deest in cod. Kenn. 180.

7 Luc. habet: καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι σφόδρα (= מְאֹד?). Cod. B: ὅτι (ut legendum videtur pro οὗτοι et cod. 247 revera exhibet) οἱ θεοὶ ἥκασιν πρὸς

αὐτούς κτλ. Legas ergo: אֱלֹהֵיהֶם בָּאוּ אֲלֵיהֶם „dii eorum venerunt ad eos“ (e mente Philistaeorum!), Luc. vertit respectu habito monotheismi Iudaeorum, id quod contextui minime convenit (cf. v. 8). Deleas אוֹי לָנוּ (= οὐαὶ ἡμῖν), quod videtur e versu sequente depromptum vel corruptum ex הַצִּלֵנוּ = ἐξελοῦ ἡμᾶς, et suppleas voces בַּעַל הַיּוֹם = κύριος (sic! agitur de Baal Philistaeorum) σήμερον. Syr. = MT.

8 Etiam hic Luc. vertit ratione habita monotheismi Hebraeorum. In fine בַּמִּדְבָּר „in deserto“ mendum esse, iam e contextu elucet. Luc. et S.: καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, nonnulli cod.: ἐν πάσῃ (τῇ) ἐρήμῳ, legas: גַּם בַּדֶּבֶר „etiam peste“ vel וּבַדֶּבֶר (Bu.); cf. Kl.

9 In fine excidit עִמָּם „adversus eos“; S. et Luc.: καὶ πολεμήσατε αὐτούς. Syr. 'amhûn.

10 Post פְּלִשְׁתִּים legas עִם יִשְׂרָאֵל = Syr.; S. et Luc.: αὐτούς. Post וַיִּנָּגֶף legas אִישׁ ut v. 2 (= Luc., S.). Luc. habet: καὶ πταίει ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν ἀλλοφύλων = לִפְנֵי הַפְּלִשְׁתִּים, quod videtur e v. 17 suppletum, licet multi codices graeci id exhibeant; cf. v. 17. S. εἰς (Luc.: τὸ) σκήνωμα αὐτοῦ = לְאָהֳלוֹ (propter scriptionem defectivam). Pro רַגְלִי S. hic et 15, 4 videntur legisse דֶּגֶל vel דְּגָלִים.

12 Pro אִישׁ־בִּנְיָמִן legas aut בֶּן־יְמִינִי = Ἰεμιναῖος (Luc.) aut מִבִּנְיָמִן (cf. Syr.). Luc. habet: ἐκ τῆς παρατάξεως (= S.) τοῦ πολέμου, quae est versio libera.

13 Si conferas v. 18, elucebit tibi, Heli thronum custodis portae conscendisse, legas ergo pro "יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא וְגו: עָלָה כִסֵּא הַשֹּׁעֵר מְצַפֶּה הַדֶּרֶךְ „conscenderat thronum custodis portae spectantis viam“; S. enim habent (cod. B): καὶ ἰδοὺ Ἠλεὶ (cod. A et Luc.: ἐκάθητο) ἐπὶ τοῦ δίφρου (Luc.: αὐτοῦ) παρὰ τὴν πύλην σκοπεύων τὴν ὁδόν; יֹשֵׁב ergo insertum est, postquam verbum עָלָה „conscendit“ divisum est in "עַל־ה (cf. 1, 9); יַךְ דֶּרֶךְ (Qerê יַד) = Syr. „ad latus viae“ videtur emendatum (vel potius corruptum) e v. 18 male intellecto (cf. ibi paseq lineam).

14 Post 14a inseras versum 15, cuius locum hic esse, e contextu liquet.

15 14b enim apud Luc. et S. bis exhibetur, post versum 15 habent: καὶ εἶπεν Ἠλεὶ τοῖς ἀνδράσι(ν) τοῖς παρεστηκόσιν (S. περιεστ.) αὐτῷ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου(ς) τούτου, quae est lectio genuina; suppleas ergo post וַיֹּאמֶר: אֶל־הַנִּצָּבִים עָלָיו „ad circumstantes“ (cf. v. 20). 14b in textu graeco glossam esse, sequitur ex eo quoque, quod in cod. B et A (v. 16) sequitur (quod a Luc. omissum est) colon: καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας προςῆλθεν (cod. A: πρὸς) Ἠλεὶ καὶ εἶπεν αὐτῷ. 14b autem ibi sonat: καὶ εἶπεν (Luc. εἶπε) τίς ἡ βοὴ (Luc. φωνὴ) τῆς φωνῆς (Luc. ἀκοῆς) ταύτης; καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰςῆλθεν (Luc. εἰςῆλθε) καὶ ἀπήγγειλεν (Luc. ἀπήγγειλε) τῷ Ἠλεί; secunda ergo pars huius glossae accuratius reddit textum genuinum, quam 16a (S.).

16 Cod. B et A textum abbreviatum exhibent (καὶ εἶπεν αὐτῷ omissis tam verbis praecedentibus: καὶ ἀπήγγειλεν τῷ quam sequentibus ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἠλεί), Luc. autem auctum: καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐληλυθὼς (= וַיַּעַן הָאִישׁ הַבָּא) καὶ εἶπεν; porro: καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἠλεί, in fine denique: ἀπάγγειλόν μοι τέκνον. Prius הַמַּעֲרָכָה mendum est pro הַמַּחֲנֶה = τῆς παρεμβολῆς.

17 Initio Luc. et S.: καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον (pro ὁ ἄγγελος) καὶ εἶπεν (Luc. αὐτῷ). Pro לִפְנֵי multi codices melius habent מִפְּנֵי = ἀπὸ προσώπου (S. ἐκ πρ.). Nomina Ὀφνεὶ καὶ Φινεές desunt apud Luc. et in cod. B, inveniuntur autem in cod. A et 247.

18 Suppleas post וַיִּפֹּל nomen עֵלִי, quod excidisse elucet e Syr., Arab., cod. graec. XI et 247 (paseq!). Pro יַד הַשַּׁעַר „latus portae" (S. ἐχόμενα τῆς πύλης) legas יְדֵי הַשֹּׁעֵר „(inter) manus custodis portae" (Kl.). וְכָבֵד Luc. bis vertit ἦν.. βαρὺς καὶ ἔνδοξος; hic autem de gravitate corporis non de auctoritate personae agi, patet. Ultima verba a redactore librorum Samuelis addita sunt. εἴκοσιν mendum est pro τετταράκοντα (cod. 120, Compl., Ald., Georg, Slav.). Cf. paseq.

19 ללת mendum est pro לָלֶדֶת, fortasse ortum ex pronuntiatione monosyllaba (לְדֶת lädth). Pro ומת legas cum Dr., Bu., Sm. וַיָּמֹת (Ges. 114 r).

20 Pro וכעת legas וּכְעִתָּהּ = καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς, multi codices hebraei habent וּכְעֵת, quod ortum est ex lectione genuina, postquam scriptum est מוֹתָהּ „mortis eius" pro מֵתָה = ἀποθνήσκει; revera ו deest in cod. Kenn. 168. S. et Luc.: καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι; in fine: καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς.

21 אִי־כָבוֹד („ubi est gloria"?) ortum esse ex יוֹכָבֵד (ut 2, 33 איש e יש), testatur Luc., qui habet post glossam Οὐαὶ βάρ lectionem genuinam Ἰωχαβήδ; cod. A habet Οὐαὶ χαβώθ = אוֹי כָּבֹד „vae gloriae (Israel, i. e. arcae, cf. ψ 78, 61), cod. B: Οὐαὶ βαρχαβώθ = אוֹי עָבַר כָּבוֹד „vae, ablata est gloria (arca)"; Pe. putat esse glossam aramaizantem: אוֹי בַּר כָּבוֹד „vae, fili gloriae", ut Οὐαὶ βάρ Luciani „eheu, filius!" Verba לֵאמֹר גָּלָה כָבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל „acsi dixisset: capta est gloria (arca), ex Israel" glossa rabbinica esse videntur. Deleas etiam (post אֶל־) vocem הִלָּקַח, quam S. non vertunt; versus ergo sonat: „et vocavit puerum Iochebed („Iahve est maiestas essentialis") respectu habito arcae Dei et soceri sui et viri sui." Sensus est: „Benedictus Dominus, sive bona tribuit sive mala", cf. Iob 1, 21. Cf. etiam commentarium meum in libros Samuelis (Wien, Mayer, 1904). Luc. in fine versus habet glossam: ὅτι ἀπέθανεν. Nonnulli codices Hebraei habent: וְאֶל־מוֹת ח״ „et respectu habito mortis soceri" etc., quae lectio non videtur esse genuina.

22 Cod. B εἶπαν, legas ergo: וַתֹּאמַרְנָה „dixerunt autem", sc. mulieres adstantes, quia miratae sunt, quod mater moriens filio tale nomen („gloria Deo!")

tribueret. Unde responderunt: „capta est gloria Israelis (deleas מ ante יִשְׂרָאֵל, cod. B: δόξα Ἰσραήλ), et tu dicis: Gloria Iahvae (sit)?“ In fine videtur Syr. lectionem genuinam habere: אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, lectiones variae breviores (cod. B: κυρίου, cod. A et Luc.: τοῦ θεοῦ = MT.) ortae sunt e textu non perscripto, sed per compendia excepto.

CAPUT V.

2 Luc.: καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν τὴν κιβωτόν; cod. B et A = MT. excepto (τοῦ) κυρίου (= יְהוָה pro) הָאֱלֹהִים, unde facile colligitur, Luciani τὴν κιβωτὸν (τοῦ θεοῦ) esse lectionem genuinam pro priore αὐτήν. Subiectum פְלִשְׁתִּים videtur textui insertum esse, deest enim apud Luc.; accuratius legendum esset הָאַשְׁדּוֹדִים „Azotii“.

3 Textum genuinum habet cod. A: καὶ ὤρθρισαν οἱ Ἀζώτιοι τῇ ἐπαύριον καὶ εἰςῆλθον εἰς οἶκον Δαγὼν καὶ εἶδον καὶ ἰδού κτλ.; Luc. τῇ ἐπαύριον post vocem Δαγών posuit. Suppleas post מִמָּחֳרָת in MT.: וַיָּבֹאוּ בֵּית־דָּגוֹן וַיִּרְאוּ; pro אֶל־ melius legas עַל־. Pro יְהוָה Luc. et S. habent τοῦ θεοῦ, nominum enim divinorum saepe unum cum altero commutata sunt. In fine versus abbreviatione exciderunt, quae nunc 6a sequuntur, ubi in MT. altera plaga omissa est, cum apud Luc. et S. utraque ibi inveniatur. Legas hic: וַתִּכְבַּד יַד־יְהוָה עַל־הָאַשְׁדּוֹדִים וַיְשִׁמֵּם וַיַּךְ אֹתָם בָּעֳפָלִים אֶת־אַשְׁדּוֹד וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ = καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου ἐπὶ (Ἄζωτον καὶ ἐβασάνιζε) τοὺς Ἀζωτίους καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν (Luc.), attamen עֹפֶל non sedem plagae prioris, sed plagam ipsam designare debet; cf. Qerê massoretharum בַּטְּחֹרִים, legas בִּטְחֹרִים „et affecit eos vomicis“. Veteres interpretes falso putarunt עֳפָלִים designare „nates vel clunes vel podices“ (Vet. Lat. hic habet „in domibus“, quod mendum est pro „in clunibus“!); unde etiam in ψ 78, 66 legendum est וַיַּךְ צָרָיו בִּטְחֹרִים „et affecit eos vomicis“, non: „et afflixit (percussit) eos in natibus“ (eorum, cf. Luc.). אָחוֹר „retro“ ibi mendum esse et e contextu liquet et Ch. testatur; cf. commentarium meum ad 1 Sam. 6, 5, ubi de imaginibus plagarum agitur. Cf. v. 6.

4 Initio legas pro וַיַּשְׁכִּמוּ cum Luc. et S.: וַיְהִי כִּי יַשְׁכִּמוּ = καὶ ἐγένετο ὡς (S.: ὅτι). Luc. ad hoc verbum supplevit subiectum οἱ Ἀζώτιοι. Pro אֶל־ legas עַל־. 4b Luc. vertit: καὶ ἡ κεφαλὴ Δαγὼν καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν (S.: χειρῶν sine τῶν) αὐτοῦ ἀφῃρημένα ἐπὶ τά ἐμπρόσθια τῶν σταθμῶν (S.: ἐμπρόσθια ἀμαφὲθ ἕκαστοι, alias ἕκαστον, Lucifer Calaritanus: ἑκατόν), καὶ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον, πλὴν ἡ ῥαχὶς Δαγὼν ὑπελείφθη. Videntur quidem primo aspectu Graeci interpretes 4b bis vertisse; sed melius cum Grimme dicemus, in MT. primo verba quaedam excidisse lapsu oculi scribae cuiusdam, dein unum colon cum altero esse commutatum; legas ergo post

verba haec: רַגְלָיו כְּרוּתוֹת עַל־הַמִּפְתָּן וּשְׁתֵּי כַּפּוֹת יָדָיו נֹפְלוֹת אֶל־הַפֶּתַח רַק גֵּו דָּגוֹן נִשְׁאַר כַּפּוֹת „et caput Dagonis eiusque pedum ambo vestigia abscissa (iacebant) super limine, cum ambo articuli manuum cecidissent in pronāum, ita ut solus truncus Dagonis remaneret.“ Kl. putat colon, in quo de pedibus agatur, esse glossam, quia Dagon exceptis capite et manibus (humanis) corpus piscis habuerit; contra Grimme (Paseḳstudien) aestimat, textum Hebraicum truncum esse ac mutilum, Graecum autem integrum, et Dagonem non esse Deum piscium sed frumenti; attamen neuter videtur recte dicere; Dagon enim teste Siegfried (Guthe, Kurzes Bibelwörterbuch, pag. 114) idem est atque Ea (vel Oannes), qui assyrice tamquam creator omnium animalium aquatilium vocatur dakan, non autem uno tantum modo effingitur, sed mox superiorem corporis partem humanam, inferiorem pisceam habet (Vigouroux, La Bible et les découvertes modernes, 6e éd., III, 228), mox totus formam hominis (Kaulen, Assyrien und Babylonien, 5. Aufl., 216), cute piscea indutus. — Post רַק excidit גֵּו = ῥαχίς. עָלָיו (in fine) deest in versionibus antiquis et in cod. Kenn. 182 ortumque videtur ex vocibus sequentibus עַל־כֵּן. Verba, quae inveniuntur post τὰ ἐμπρόσθια videntur esse glossa ad hanc vocem pertinens: τῶν σταθμῶν (vel potius βαθμῶν, cf. v. 5 in S.) ἔσχατον (Kl.: limen inferius, in oppositione ad superius מַשְׁקוֹף); quae glossa valde corrupta est, ut Luc. et codices varii S. ostendunt. ἀμαφέθ est vox Hebraica מִפְתָּן „limen“; cod. 236 habet μαφεθάν, cod. 244 ἀμαφεθάμ, alii codices aliter.

5 Hic versus videtur glossa Hebraei cuiusdam, qui explicare voluit usum transiliendi limen templi Dagonis; hic usus enim non Philistaeorum tantum proprius erat, sed communis, immo teste Fürst apud Persas usus erat transiliendi limina palatii regii, quia sancta habebantur. Cf. etiam Soph. 1, 9. Quodsi ita est, explicatur, cur glossa apud Luc. uberior sit, addit enim: ἀλλ' ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσιν = כִּי עָבֹר יַעֲבֹרוּ, et cur cod. Kenn. 102 verba יִדְרְכוּ usque ad finem versus sup. ras. habeat. Post מִפְתָּן excidit vox בַּיִת = οἴκου.

6 Legas melius עַל־ pro אֶל־. Luc. textum uberiorem exhibet: καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου ἐπὶ Ἄζωτον καὶ ἐβασάνιζε τοὺς Ἀζωτίους, quae fortasse est lectio genuina versus 3, ubi de vomicis sermo esse debuit: וַתִּכְבַּד יַד־יְהוָה עַל־אַשְׁדּוֹד וַיַּשֵּׁם אֶת־הָאַשְׁדּוֹדִים. S. vertunt: ἐπὶ Ἄζωτον καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς κτλ.; videtur igitur lectio Massorethica hic esse genuina. Sed pro priore plaga (cf. v. 3) ponenda est omissa altera murium agrestium iuxta Lucianum: καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς μύας καὶ ἐξέβρασαν εἰς τὰς ναῦς (legas τοὺς ναοὺς) αὐτῶν καὶ εἰς μέσον τῆς χώρας αὐτῶν ἀνεφύησαν μύες καὶ ἐγένετο σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῇ πόλει = וַיָּבֵא עֲלֵיהֶם עַכְבָּרִים וַיִּרְמְשׂוּ הֵיכְלֵיהֶם וַיַּעֲלוּ הָעַכְבָּרִים בְּתוֹךְ אַרְמְנֹתָם וַתְּהִי מְהוּמַת מָוֶת גְּדֹלָה בָּעִיר. Ad vocem אַרְמוֹן = χώρα cf. Am. 3, 9—11; 6, 8; Mich. 5, 5; Is. 34, 13. Immerito ergo Sabatier (Bibliorum Sacr. latinae versiones antiquae, Remis 1743)

provocans ad Martianay verba: καὶ ἔζεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες additamentum esse declarat. Cf. Kl. et comment. meum.

7 Luc. ad verba ὅτι οὕτως (S.) explicans addit: γέγονεν αὐτοῖς.

8a Luc. supplet bis subiectum οἱ Ἀζώτιοι (post ἀλλοφύλων et post λέγουσιν). Pro voce גִּתָּה legendum est הַגִּתִּים = οἱ Γεθθαῖοι. Postquam mutata est vox הַגִּתִּים in גַּת, omissa sunt verba אֵלֵינוּ גִּתָּה = πρὸς ἡμᾶς εἰς Γέθ (Luc.), quae suppleas ante וַיַּסֵּבּוּ, item suppleas in fine גִּתָּה = εἰς Γέθ (Luc.) vel εἰς Γέθθα (S.).

9 Luc. exhibet textum uberiorem: καὶ ἐγένετο ἐν τῷ (S.: μετὰ τὸ) μετελθεῖν τὴν κιβωτὸν πρὸς τοὺς Γεθθαίους (S. habent tantum αὐτήν), cod. 19: πρὸς Γέθ; videtur supplendum esse אֶל־הַגִּתִּים. In fine Luc. habet: εἰς τὰς ἕδρας, S.: καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν MT. autem: וַיִּשָּׂתְרוּ לָהֶם עֳפָלִים „et absconditae sunt eis vomicae“ (?). Si totam historiam de Philistaeorum plagis consideraveris, facile concedes, de qualibet urbe pentapoleos origine tenus eadem iisdem fere verbis relata fuisse, historiam autem postea esse contractam. Legas ergo post גָּדוֹל in MT.: בָּעֳפָלִים וַיִּשְׁרְצוּ לָהֶם עַכְבָּרִים. Luc. enim v. 10a post glossam: καὶ ἐποίησαν (S.: ἑαυτοῖς) οἱ Γεθθαῖοι ἕδρας χρυσᾶς (cf. 6, 10!) lectionem exhibet genuinam: καὶ ἐξέβρασαν ἐν αὐτοῖς μύες. St. Hieronymus iam hic historiam in angustiam cogens vertit: „uniuscuiusque urbis“, licet de rebus Accarone gestis in sequentibus agat, et glossam auctam exhibet: „inieruntque Gethaei consilium (cf. 6, 2 seqq.) et fecerunt sibi sedes pelliceas“ (sic! cf. 6, 10). Ad has textus mutationes paseq linea videtur animum lectoris advertere. Cf. Kl. et comm. meum. Paseq secundum indicare videtur legendum esse בְּיַד pro יַד, quod contextui non convenit. Grimme vult legere מְעִירָה „excitans (magnam tribulationem etc.)“. Sed cf. v. 11b.

10 Luc. (10c): καὶ ἐξαποστέλλουσιν οἱ Γεθθαῖοι et τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. Pro עֶקְרוֹן (= Ἀκκαρών) interpretes Graeci habent Ἀσκαλών. Ordo urbium ratione habita situs earum videtur hic fuisse: Azotus, Ascalon, Gaza, Gath, Accaron vel idem ac 6, 17, unde lectio Graeca non videtur esse genuina. In MT. ergo omissa est relatio de rebus in urbibus Ascalon et Gaza gestis, quae autem de ultima urbe (Accarone) relata erant, in epitomen coacta exhibentur. 10b Luc. exhibet: Τί ἀπεστάλκατε τὴν κιβωτόν κτλ.; videtur ante הֵסַבּוּ haplographia excidisse הֲ = „an?“ Pro אֵלַי legas אֵלֵינוּ = πρὸς ἡμᾶς, in fine pro עַמִּי: עַמֵּנוּ = τὸν λαὸν ἡμῶν. Pro לַהֲמִיתֵנוּ fortasse melius legitur (cf. v. 11): לְהָמִית אֹתָנוּ.

11 Legas pro אֹתִי et עַמִּי: אֹתָנוּ = ἡμᾶς et עַמֵּנוּ = τὸν λαὸν ἡμῶν. 11b Luc. post glossam βαρεῖα σφόδρα (= כָּבְדָה מְאֹד, MT.) lectionem exhibet genuinam: ὡς εἰσῆλθεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ (S.: ἐκεῖ); legas ergo: כְּבֹא שָׁם אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Si textus Hebraicus genuinus esset, legi deberet: בְּיַד „et facta est tribulatio mortis in tota urbe gravis valde manu Dei Israel“ (שָׁם mendum pro יִשְׂרָאֵל). Sed videtur textus mutatus esse ratione habita versus 9.

12 MT. sonat: „et homines, qui non mortui erant, affecti sunt vomicis"; sed Luc. habet: οἱ ζῶντες, legas cum Kl. pro וְהָאֲנָשִׁים participium verbi אָנַשׁ: הָאֲנֻשִׁים vel הַנֶּאֱנָשִׁים (2 Sam. 12, 15) „infirmi" vel „convalescentes"; cf. Luc. et S. In fine multi codices habent הַשָּׁמָיְמָה.

CAPUT VI.

1 Luc.: ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, cod. B: ἡ κιβωτός, cod. A = MT.: ἡ κιβωτὸς κυρίου. 1 b in MT. excidit; Luc. habet: καὶ ἐξέβρασεν (S.: ἐξέζεσεν) ἡ γῆ αὐτῶν μύας, suppleas ergo: וַתִּשְׁרֹץ אַרְצָם עַכְבָּרִים.

2 a Luc. et S. videntur ante לֵאמֹר legisse: וּלְחַרְטֻמִּים = καὶ τοὺς ἐπαοιδούς, ut Ex. 8, 9; Dan. 1, 20. 22. Luc. iterum habet τοῦ θεοῦ, S.: (τοῦ) κυρίου = MT.

3 a Post מְשַׁלְּחִים suppleas אַתֶּם = ὑμεῖς; Luc.: τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ (= cod. A), cod. B: τὴν κιβωτὸν διαθήκης θεοῦ κυρίου Ἰσραήλ; Syr.: „arcam Domini dei Israel", videtur ergo excidisse vox יְהוָה. Pro תֵּרָפְאוּ (ἰαθήσετε) legas cum Kl.: תַּרְפּוּ vel תַּרְפֻּהוּ „sinite eam". וְנוֹדַע S. et Luc. vertunt: καὶ ἐξιλασθήσεται.

4 Pro voce מִסְפַּר melius legas כְּמִסְפַּר = κατὰ ἀριθμόν (Luc.). Verba עָפְלֵי ante et וַחֲמִשָּׁה עַכְבְּרֵי זָהָב post vocem זָהָב (primo) sunt glossa, ut e verbis sequentibus patet; prius enim de materia sermo est, dein demum de imaginibus ex ea fingendis. חֲמִשָּׁה, sc. מָנִים „quinque minas". Pro לְכֻלָּם legas לְכֻלְּכֶם (quod multi codices exhibent) = ὑμῖν. S. et Luc. in fine habent: καὶ ἐν τῷ λαῷ, quae videtur esse glossa.

5 Luc.: καὶ πέντε μύας (S.: καὶ μῦς χρυσοῦς), quae est glossa; textus Graecus ubique corruptus est; apud Luc. et in cod. B deest colon prius, in cod. B etiam verbum ποιήσατε; cod. A: καὶ ποιήσεται (legas ποιήσατε) ὁμοίωμα τῶν ἑδρῶν ὑμῶν καὶ ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν κτλ. (cf. v. 11). Luc.: καὶ δώσετε τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ δόξαν, legas לַיהוָה ante אֱלֹהֵי.

6 In fine Luc. habet: ἐξαπέστειλε τὸν λαὸν αὐτοῦ = וַיְשַׁלְּחוּ עַמּוֹ; S. = MT.

7 Luc.: καὶ λάβετε δύο βόας = וּקְחוּ שְׁתֵּי פָ"; S. = MT. S.: ἄνευ τῶν τέκνων, Luc.: ἄνευ τῶν τετεγμένων (sic!) ortum est e voce ἀζεύκτων (Kl.) = ἐφ' ἃς οὐκ ἐπετέθη ζυγός (Luc., qui ergo exhibet duplicem versionem). Legas melius בָּעֲגָלָה cum articulo pro בְּעֲ"; S. et Luc. ἐν τῇ ἁμάξῃ.

8 Legas melius עַל־הָעֲגָלָה (pro אֶל־). Luc. aut neglexit pronomen relativum aut in textu non invenit, vertit enim ἀπόδοτε . . . καὶ θήσετε; similiter S.: ἀποδώσετε . . . καὶ οὐ θήσετε. Vocem בָּאַרְגָּז a radice ארג derivandam („in bursa") bis verterunt: ἐν θέματι et βαεργάζ (Luc.), cod. A: ἀργόζ (ergo pronunciandum et scribendum אַרְגָּז, non אַרְגַּז, ut Massorethae volunt), cod. B: βερεχθάν vel βερσεχθάν = בְּמַעֲרֶכֶת (Lev. 24, 6. 7) vel potius בְּמַעַרְכְתָּם „in ordine (suo vel)

eorum“. Pro מִצִּדּוֹ Luc. habet: ἐκ πλαγίων μέρους αὐτῆς. Lineam paseq putat Grimme hic positam esse, quia emendator quidam in usu vocis כֵּלִים offenderit.

9 Luc. initio habet καὶ ἀπελεύσεσθε (= וַהֲלַכְתֶּם?), quod videtur ortum ex: καὶ ἀπελεύσεται (8 in fine), in fine autem: ἀλλὰ σύμπτωμα κτλ. (= S.), Syr.: 'ellâ; suppleas ergo כִּי „sed“ ante vocem מִקְרֶה, ut exhibet cod. Kenn. 2.

10 Pro הָאֲנָשִׁים „homines“ S. et Luc. habent: οἱ ἀλλόφυλοι, Syr.: „homines illi“. כָּלוּ syncope ortum est e כָּלְאוּ (cod. Kenn. 96 cum metathesi: כלוא).

11 Cod. B tantum exhibet: τὴν κιβωτόν, cod. A: τ. κ. κυρίου, Luc.: τ. κ. τοῦ θεοῦ (= Syr.). Legas עַל־הָעֲגָלָה. Verba וְאֵת הָאַרְגַּז sunt glossa, desunt enim apud Luc. (S. habent: καὶ τὸ θέμα ἐργάβ, cod. A: ἀργόζ), nec conveniunt contextui, quia imagines aureae tam vomicarum quam murium nondum in sacculo posita exhibentur. Pro צַלְמֵי טְחֹרִים „imagines vomicarum“ legas: עֳפָלֵי־הַזָּהָב שָׂמוּ בָּאַרְגַּז מִצִּדּוֹ = Luc.: καὶ τὰς ἕδρας τὰς χρυσᾶς ἔθηκαν ἐν θέματι (βαεργαζ) ἐκ πλαγίων αὐτᾶς. Syr. = MT. טְחֹר est Qerê pro voce obsoleta (?) עֹפֶל, quam multi codices hic quoque exhibent.

12 Pro וַיִּשַּׁרְנָה melius legitur וַיְיַשַּׁרְנָה = καὶ κατεύθυναν (Ges. 145 p). Luc. duplicem versionem exhibet; verba enim ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐπορεύοντο πορευόμεναι καὶ βοῶσαι lectio genuina sunt pro verbis praecedentibus: ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἐπορεύοντο (= κατεύθυναν?). ἐκοπίων = יָגְעוּ, lectio spuria orta ex (inf. absol.) וְגָעוֹ a radice גָּעָה = μυκᾶσθαι (unus cod. in margine habet μυκώμεναι).

13 Initio excidisse videtur vox אַנְשֵׁי ante בֵּית שֶׁמֶשׁ aut legendum וּבֵית הַשִּׁמְשִׁים (cf. v. 19). In fine legas pro לִרְאוֹת „ut viderunt“: וַיֵּלְכוּ לִקְרָאתוֹ „et obviam ierunt ei“ = Luc.: καὶ ἐπορεύθησαν (hoc verbum in S. deest) εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς. Cod. Kenn. 96 habet עֵינֵיהֶם לִרְאוֹת. Syr. = MT.

14 Post וַתַּעֲמֹד legas וַיָּשִׂימוּ־שָׁם = καὶ ἔστησαν ἐκεῖ (παρ' αὐτῇ, glossa!) λίθον μέγαν.

15 Pro הוֹרִידוּ „deposuerunt“ legendum est הֵרִימוּ = ἀνήνεγκαν; fortasse paseq linea hoc indicat; attamen Grimme recte dixerit, emendatorem hac linea alteram versus partem spuriam reddidisse; revera videtur esse glossa ad 14b pertinens. Pro זָהָב legendum est הַזָּהָב, ut 4 codices habent, et pro אֶל־ melius עַל־, quod multi exhibent codices.

16 Pro עֶקְרוֹן interpretes Graeci Ἀσκάλωνα ponunt: cf. 5, 10 seqq.

17a Pro lectione genuina עָפְלֵי, quod nonnulli codices adhuc exhibent, iam Qerê טְחֹרֵי textui insertum est; S. et Luc.: αἱ ἕδραι.

18a Pro מִסְפַּר (Luc. κατὰ ἀριθμόν) legas כֹּפֶר „piaculum“ vel מוּסָר (Kl.). De numero enim omnium urbium Philistaeorum non est sermo, capitales tantum quinque sunt. Contra pro כֹּפֶר legendum est כְּפַר = κώμης. הַפְּרָזִי S. et Luc. pro nomine gentilicio habuerunt; designat incolas camporum. Pro וְעַד־אָבֵל (paseq!) legendum est וְהָאֶבֶן, S. et Luc.: καὶ ἕως τοῦ λίθου (aliquot codices Hebr. habent אֶבֶן), ἕως est glossa sicut Hebraicum עַד, ut iam ex contextu

patet, ergo nec וְעֹר (Dr.) nec וְעַר (The.) legendum. Mutato אֶבֶן in אָבֵל, quod habebatur pro nomine urbis, scriba quidam scripsit וְעַד. Luc.: τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου (= S.; Syr. MT.) τοῦ ἐν ἀγρῷ κτλ. (legas ἐν ἀγρῷ τοῦ Ἰωσῆε κτλ.).

19 וַיַּךְ „et percussit“ vestigium est lectionis genuinae, quam exhibet Luc. (et S.): καὶ οὐκ ἠσμένισαν οἱ υἱοὶ Ἰεχονίου (ἐν τοῖς ἀνδράσι κτλ.), legas ergo: וְלֹא־חָדוּ בְּנֵי־יְכָנְיָהוּ (Bu., Kl., Pe.); cf. 1 Paral. 6, 44 et comment. meum. Pro רָאוּ, quod cum בְּ rei obiectae designat „aliquem consalutare“, Syr. legit יָרְאוּ „timuerunt“, ad quod Arab. addit: „ne inducerent eam in domos suas.“ Pro בָּעָם utroque legas בָּהֶם = ἐν αὐτοῖς, licet Luc. et S. semel tantum ita vertant et cod. 452 pro priore tantum בָּהֶם exhibeat; pro altero Armen. 4. habet ἐξ αὐτῶν. Porro post שִׁבְעִים אִישׁ „septuaginta homines“, non potest scribi חֲמִשִּׁים אֶלֶף אִישׁ „quinquaginta milia hominum“, praesertim cum numerus incolarum urbis Bethsemes non fuerit tantus. Codex Kenn. 526 habet haec cola ordine inverso, in tribus cod. (84, 210, 418) deest, multi codices exhibent וחמשים, cod. 145: חמשת, in duobus (569, 607) deest alterum אִישׁ. Legas cum Pe.: וַחֲמִשָּׁה אַלְפִּים „et quinque principes (stirpium)“. Luc. ἀνδρῶν ἐκ τοῦ λαοῦ, Hieronymus: „plebis“; ast non opponitur infima plebs aliis hominibus. Luc. in fine habet σφόδρα = מְאֹד.

20 Cod. A lectionem genuinam habet: (κυρίου) τοῦ θεοῦ, quae in cod. B et apud Luc. nunc deest.

CAPUT VII.

1 Versus 1 ratione argumenti ad caput 6. pertinet. Paseq linea post secundam vocem auctore Grimme partem versus secundam spectat indicatque, emendatorem quendam in hac offendisse vel saltem in nomine „Eleazar“. 2 Sam. 6, 1 seqq. nominantur duo filii Abinadabi „'Uzzâ et 'Achjô“. Grimme dicit: „si Eleazar sacerdos arcae fuisset, etiam ipsius debuisset fieri mentio“, et difficultatem hanc solvi putat, si 2 Sam. 6, 3 legatur: אָחִיו „frater eius“, i. e. Eleazar. Atqui Luc. vertit: καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ (= אֶחָיו), quae lectio non minus potest esse genuina atque ceterae (אַחְיוֹ et אָחִיו). Ego puto, Eleazarum, si idem esset ac אָחִיו, i. e. frater Uzzae (Osae), etiam 2 Sam. 6, 3 solum inducendum fuisse custodem arcae; atqui duo vocantur ibi fratres, ergo Eleazar non fuit amplius custos arcae, interea enim mortuus erat, imo Uzza et Achjo non videntur esse filii Abinadabi sensu stricto, sed sensu lato: nepotes Abinadabi, quia nonaginta fere anni lapsi erant inde a consecratione Eleazari usque ad translationem arcae in montem Sion (1091—1002 a. Chr.). Veri ergo simile est, Uzzam et Achjonem fuisse Eleazari filios. S. et Luc. bis habent: τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου. Ante vocem בַּגִּבְעָה multi codices exhibent אֲשֶׁר = S. et Luc. (τὸν ἐν τῷ βουνῷ).

2a Pro הָאָרוֹן cod. Kenn. 96 אֲרוֹן יְהוָה habet (= Vulg., Arab.), quae videtur esse lectio genuina; Luc.: ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ. Relatis plagis, quibus Deus afflixit Philistaeos et Bethsamitas exspectatur hic nuntius, utrum simile quid factum sit in Qirjath-Iearim necne; suppleas ergo cum Kl. ratione habita 2 Sam. 6, 11: וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־אֲבִינָדָב וְאֶת־כָּל־בֵּיתוֹ „et benedixit Iahve Abinadabo cunctaeque familiae eius". Verba וַיִּהְיוּ עֶשְׂרִים שָׁנָה est glossa pretiosa redactoris. Pro וַיִּנָּהוּ „et congregati sunt" legas וַיִּפְנוּ (ut Ex. 29, 16 et saepius); cf. καὶ ἐπέστρεψε (Luc.) et ἐπέβλεψεν (S.) et Syr. In fine Luc. habet ἐν εἰρήνῃ = בְּשָׁלֹם, legas בְּשִׁלֹה „Silunte" (Kl.).

3 Ante וְהָעַשְׁתָּרוֹת excidisse הַבְּעָלִים iam ex sequentibus patet verbis (v. 4).

4 In fine Luc. habet: καὶ εὐηρέστουν αὐτῷ = וַיִּתְהַלְּכוּ אִתּוֹ vel melius לְפָנָיו: „et placuerunt ei"; fortasse haec verba e fonte librorum Samuel deprompta sunt.

6 Luc. subiectum inserit ὁ λαός. Post vocem יְהוָה suppleas aut אַרְצָה (Gr.; paseq!) aut: לָאָרֶץ „in terram" = S. et Luc.: ἐπὶ τὴν γῆν. Pro שָׁם „ibi" legas אָשָׁם (rem obiectam; cf. Lev. 5, 7 et Fürst, Hebr. u. Chald. Wörterbuch s. v. חטא).

7 Luc. bis inserit πάντες (post ἀλλόφυλοι et Μασσεφά). Pro אֶל־ legas עַל־ = ἐπί.

8 Luc. et S.: πρὸς κύριον τὸν θεόν σου ὑπὲρ ἡμῶν = אֶל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עָלֵינוּ, quae est fortasse lectio genuina fontis librorum Sam.

9 Legas pro וַיַּעֲלֶה (Kethîb): וַיַּעֲלֵהוּ (Qerê et multi codices) = καὶ ἀνήνεγκεν αὐτόν, ut vertit Syr. quoque. S. habent: ὁλοκαύτωσιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ κυρίῳ (Luc. ordine inverso: τῷ κυρίῳ σὺν π. τ. λ.); MT. עוֹלָה כָּלִיל, quod utrumque designat „holocaustum" ratione diversa. Puto כָּלִיל metathesi literarum ortum esse ex compendio: לְכָל־י״י vel לְכָל־י״ל (cod. Kenn. 173: כלי) = לְכָל־יִשְׂרָאֵל „totius Israelis nomine (iussu)"; Kl. recte dixerit, praepositionem σύν in textu Graeco ortam esse dittographia syllabae -σιν praecedentis.

10 S. et Luc.: καὶ συνεχύθησαν = וַיֵּהֹמּוּ (Niphal radicis הום); 4 cod. Kenn.: ויהומם. Putat Grimme paseq lineam (post יְהוָה) indicare, ultima verba וַיְהֻמֵּם usque ad finem esse glossam, id quod mihi non probatur. Desunt quidem in cod. A, inveniuntur autem in cod. B et apud Luc. (πταίω intr.!).

11 In fine pro בֵּית־כָּר (cod. Kenn. 155: כר!) videtur legendum esse בֵּית־כֶּרֶם („domus vineae"), fortasse idem ac ʿAin Karim (St. Johann im Gebirg), sicut Bêth Šemeš hodie ʿAin šems vocatur; cf. v. sequentem.

12 Pro הַשֵּׁן legendum est הַיְשָׁנָה = τῆς παλαιᾶς (sc. πόλεως, „Altstadt"; cf. città vecchia!), fortasse Deir Yesin; sed cf. comment. meum et 1 Paral. 13, 19 (S.: Ἰεσυνά, Ἰεσσηνά). Syr.: Bêth-jašan (= Arab.), Ch.: Bêth-Šarôn. Post Ἀβενέζερ Luc. et S. habent glossam: λίθος τοῦ βοηθοῦ μου (apud S. deest μου) = אֶבֶן הָעֵזֶר „lapis adiutoris", ut vertit etiam s. Augustinus.

13 Luc.: καὶ ἐταπείνωσε κύριος (similiter S.), legas ergo וַיַּכְנַע ר׳' = וַיַּכְנַע יְהוָה pro וַיִּכָּנְעוּ.

14 S. et Luc.: παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέδωκαν αὐτάς, suppleas post וַתָּשֹׁבְנָה הֶעָרִים: מֵאֵת יִשְׂרָאֵל וַיָּשִׁיבוּ אֹתָן (paseq!).

16 Pro אֵת כָּל־ legas בְּכָל־ = ἐν πᾶσι (τοῖς ἡγιασμένοις = בְּכָל־המקדשות, mendum pro המקומות, commutatis literis ו et ז, מ et ש scripturae antiquae).

CAPUT VIII.

2 Versum 2 exceptis vocibus בִּבְאֵר שָׁבַע, quae pertinent ad v. 1, glossam esse antiquam ex margine textui insertam, elucet iam ex repetita voce שֹׁפְטִים. S. et Luc.: καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ, quae lectio glossae videtur genuina: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בָּנָיו, quibus omissis insertum est וַיְהִי et bis שֵׁם. Luc. pro Ἀβιά habet Ἀβηρά.

4 וְזִקְנֵי Luc. et S. vertunt: ἄνδρες.

6 Luc. post τοῦ δικάζειν ἡμᾶς (= לְשָׁפְטֵנוּ) habet: καθ᾽ ὡς πάντα τὰ ἔθνη, quae non videntur inserta e versu praecedente sed genuina, quia et Syr. ea exhibet; suppleas ergo כְּכָל־הַגּוֹיִם.

8 Luc. et S.: ἃ ἐποίησάν μοι, suppleas post עָשׂוּ vocem לִי. Post ἑτέροις (= אֲחֵרִים) Luc. habet: οὓς αὐτοὶ ποιοῦσιν καί γε ἐλάτρευσαν αὐτοῖς, quae videntur e margine textui inserta esse. Glossa Hebraice sonat: אֲשֶׁר עָשׂוּ הֵמָּה וַיַּעַבְדוּם.

9 Initio suppleas וְעַתָּה, quod omnes antiqui interpretes legerunt.

10 Luc.: πρὸς πάντα τὸν λαόν.

12 Luc. habet post ἑκατοντάρχους (MT.: שָׂרֵי חֲמִשִּׁים quinquagenis praefectos; Syr.: chiliarchos, hecatontarchos, quinquagenis praefectos, decuriones vel decanos): καὶ ἀροτριᾶν τὴν ἀροτρίασιν αὐτοῦ καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ καὶ τρυγᾶν τρυγητὸν αὐτοῦ, apud S. deest primum colon, Barhebraeus teste Field citat: τρυγᾶν τρ. αὐτοῦ καὶ θερίζειν θ. αὐτοῦ, deest ergo item primum colon, cum Syr. tertium omittat (= MT.), quod non tantum vindemiam videtur designare, sed omnium pomorum generum perceptionem (συνεκδοχή). Puto ergo supplendum esse post קְצִירוֹ: וְלִבְצֹר בְּצִירוֹ (ut arent arva eius metantque messem eius) et faciant vindemiam eius. Cf. v. 15 et Osee 10, 12. 14. Colon tertium facile excidere potuisse utpote secundo simillimum, quis non intelliget?

15 Pro וְזַרְעֵיכֶם multi codices habent: וְזַרְעֲכֶם; וְכַרְמֵיכֶם hic videtur esse spurium; Luc. enim vertit: καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν ἀποδεκατώσει καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν, quae ultima verba videntur primo omissa, dein autem addita esse; cod. Graec. 242 bis habet: καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν, cod. 44 omittit utrumque colon; Slav. et Ostrog. vertunt: καὶ τὸν οἶνον ὑμῶν. Revera hic de frugibus vel segetibus et vitis fructibus sermo est (cf. Vulg.), non de agris et vineis;

videtur ergo, ratione habita Ier. 5, 17, legendum וְגַפְנֵיכֶם, Graece: καὶ τὰς ἀμπέλους ὑμῶν (hic et Ier. 5, 17).

16 S. et Luc.: καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν, legas ergo pro וְאֶת־בַּחוּרֵיכֶם „et iuvenes vestros“: וְאֶת־בְּקָרֵיכֶם „et boves vestros“. Pro וְעָשָׂה S. et Luc. legerunt וְעִשֵּׂר = καὶ ἀποδεκατώσει.

17 Legas initio וְגַם = καὶ (= Syr., Arab., Vulg.). Est hic gradatio quaedam, ut bene advertit Kl.: non tantum agricolarum boves sed etiam nomadum greges (oves et hircos) rex decimabit.

18 In fine Luc. habet amplius: ὅτι ὑμεῖς ᾐτήσασθε (S.: ἐξελέξασθε) ἑαυτοῖς βασιλέα: suppleas ergo: כִּי אַתֶּם שְׁאֶלְתֶּם לָכֶם מֶלֶךְ. Quae verba commutata voce שְׁאֶלְתֶּם (Luc.) cum synonyma בְּחַרְתֶּם (S.), quia similia sunt praecedentibus, exciderunt; cf. Vulg.

19 Luc.: καὶ εἶπον αὐτῷ· Οὐχί; legas לוֹ לֹא.

CAPUT IX.

1 Luc.: καὶ ἦν ἀνὴρ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμίν, exciderunt ergo in MT. literae בני haplographia. Legas pro מִבִּן יָמִין (Kethîb) מִבְּנֵי־בִנְיָמִין. Quoad genealogiam cf. 1 Paral. 8, 29—33 et 9, 35—37. 39. Series filiorum Iehielis negligentia cuiusdam scribae mutata est in lineam ascendentem, inserta voce בֶּן־ ante quodlibet nomen; hoc factum esse videtur omisso nomine יְעִיאֵל et corrupto אֲבִי־בַעַל in unam vocem, i. e. nomen אֲבִיאֵל (quod est synonymum cum אֲבִיבַעַל!). Legas post vocem קִישׁ: בֶּן־יְעִיאֵל אֲבִי־בַעַל וְצוּר וְעַבְדּוֹן (בְּכֹרֹה) מִמִּשְׁפַּחַת הַמַּטְרִי גִּבּוֹר חָיִל; cf. 10, 21 et 14, 50. 51. צְרוֹר ortum est dittographia literae ר ex צור, sed negari non potest, etiam צור oriri potuisse ex צְרוֹר; בְּכוֹרַת non est nomen proprium (S.: Βαχίρ, Luc: Μαχείρ), sed ortum ex glossa בְּכֹרוֹ vel בְּכוֹרֹה ad nomen primogeniti Abdon pertinente. אפיח corruptum sit ex מִשְׁפַּחַת, cetera coniecta magis esse videntur quam lecta et accurate descripta. Sed cf. etiam 1 Paral. 3, 18 seqq., ubi בְּנֵי et בְּנוֹ commutata inveniuntur (Revue Biblique 1901, pag. 19) vel בְּנֵי textui insertum est (Rothstein, Die Genealogie des Königs Jojachin und seiner Nachkommen in geschichtlicher Beleuchtung, pag. 92 seqq.). Quoad dictionem cf. 14, 3 et Gen. 11, 29.

3 Post v. 3 Luc. (et cod. 44, 55, 246, Syr., Arab.) habet: καὶ ἀνέστη Σαοὺλ καὶ παρέλαβεν ἓν τῶν παιδαρίων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὰς ὄνους Κὶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, compleas ergo: וַיָּקָם שָׁאוּל וַיִּקַּח אִתּוֹ אֶת־אַחַד מִנַּעֲרֵי אָבִיו וַיֵּלֶךְ לְבַקֵּשׁ אֶת־אֲתֹנוֹת קִישׁ אָבִיו.

4a Legas pro וַיַּעֲבֹר bis וַיַּעַבְרוּ ut 4 b, ubi non semel tantum sed bis legendum est וַיַּעַבְרוּ. Pro בְּאֶרֶץ־יְמִינִי legas בְּאֶרֶץ־בִּנְיָמִן = Syr., cf. v. 16. Luc. pro שָׁלִישָׁה habet Σελχά, pro שַׁעֲלִים, quod idem esse ac שַׁעֲלְבִים verisimile est

(cf. comm. m.): Γαδδὶ τῆς πόλεως Σεγαλείμ, pro יְמִינִי: Ἰαβίν; attamen Γαδδὶ et τῆς πόλεως est duplex versio glossae עִיר, quae legebatur cum metathesi et commutata litera ר cum ד: עָדִי.

6 Post לוֹ suppleas נַעֲרוֹ = Luc. et Syr., Arab. Pro נִכְבָּד Luc. habet μέγας καὶ ἔνδοξος.

7 Post τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ Luc. addit: τῷ μετ᾽ αὐτοῦ (= אֲשֶׁר אִתּוֹ). Pro וּתְשׁוּרָה cum Kl. legas וּתְמוּרָה „et occasio non est aliquid emendi, quod offeramus viro Dei". Luc. exhibet: καὶ πλεῖον οὐκ ἔστι μεθ᾽ ἡμῶν, legas cum Kl.: καὶ πωλεῖν οὐκ ἔστι. In fine nullus antiquorum interpretum quaestionem: „Quid nobiscum (habemus)?" intellexisse videtur. In textu Graeco vertendum erat: τί μεθ᾽ ἡμῶν; cod. Kenn. 187 in fine habet לַעֲשׂוֹת = Ch.

8 b Legas pro וְנָתַתִּי „et dabo" וְנָתַתָּה = καὶ δώσεις.

9 Versus 9 glossam continet, quae textui ex margine inserta est pertinetque ad v. 11, post quem ponenda est. Pro הַיּוֹם „hodie" legendum est הָעָם = ὁ λαός, et pro יִקָּרֵא impf. Qal: יִקְרָא = ἐκάλει. Adverte paseq lineam.

10 Paseq linea lectionem quandam variam indicare videtur, sive est לְכוּ vel וְנֵלְכָה.

11 Pro הֵמָּה secundo legas הִנֵּה = ἰδού.

12 Pro לְפָנֶיךָ מַהֵר „ante te, festina"; legas cum Bu. et We. et Grimme (paseq!) iuxta S.: לִפְנֵיכֶם הוּא „ante vobis est ipse", et pro כִּי הַיּוֹם cum Kl. כַּיּוֹם. Luc. habet ταχύνατε ὅτι ἥκει = מַהֲרוּ כִּי בָא.

13 S. et Luc. post εὑρήσετε αὐτόν addunt ἐν τῇ πόλει, quae videtur esse glossa; idem in fine addit Luc. Pro אֹתוֹ כְהַיּוֹם legas עַתָּה כַּיּוֹם, ut v. 12.

15 S. et Luc. habent: ἔμπροσθεν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν (τὸν Σαούλ) = לִפְנֵי־בוֹא אֵלָיו.

16 Luc. et S.: ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τοῦ λαοῦ μου = רָאִיתִי אֶת־עֳנִי־ע״. Utrum paseq linea id corrigendum indicet an unum e duobus ultimis colis delendum, non constat. Grimme putat prius esse superfluum ideoque omittendum; revera deest in cod. Kenn. 128. Fortasse ex Ex. 3, 7 insertum est.

17 b Pro יַעְצֹר cum Kl. legendum est יָשֹׁר = κατάρξει (Luc.) vel ἄρξει (S.).

18 Legas אֶל־שְׁמוּאֵל (= πρὸς Σ.) pro אֶת־שׁ״. Pro הַשַּׁעַר legendum est הָעִיר = τῆς πόλεως, cf. v. 14 et cod. de R. 596.

20 Legas אֶל־לִבְּךָ pro אֶת־ל״, pro חֶמְדַּת autem חֲמֻדֹּת = τὰ ὡραῖα. S. et Luc. in fine habent: οὐχὶ σοὶ καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου (= Syr.); non vertunt כֹּל. Luc. insuper addit: ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου = עֲלֵה לְפָנַי.

21 Luc.: υἱὸς ἀνδρὸς Ἰεμιναίου = בֶּן־אִישׁ יְמִינִי. Pro מִקְּטַנֵּי legas מִקָּטֹן = τοῦ μικροτέρου (σκήπτρου ἐκ) τῶν φυλῶν (Luc.), et deleas שִׁבְטֵי ante בִּנְיָמִן vel saltem legas שֵׁבֶט.

22 Pro בַּשְּׁלֹשִׁים S. et Luc. habent ὡσεὶ ἑβδομήκοντα, sed cod. 56 et 246: τριάκοντα. Iosephus Flavius, Antiq. Iud. VI, 52 (IV, 1): ἑβδομήκοντα.

23 S. et Luc. שִׂים „pone“ (imper.) vertunt θεῖναι.

24 וְהֶעָלֶיהָ = καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς (Luc.); S. (ἥψησεν initio mendum est pro ὕψωσεν, quod exhibet cod. A) omittunt hanc vocem, Syr. et Arab.: „et partem superiorem“, Ch.: „et femur eius“, Hier. omittit vocem. Kl. vult legere וְהַכִּלְיָה „et renem“, We. et Bu. sequentes Geigerum: וְהָאַלְיָה „et caudam (pinguem)“. Revera Leonardus Bauer (Volksleben im Lande der Bibel, Leipzig 1903, pag. 180) refert, hodie quoque apud Syriae agricolas morem esse apponendi hospiti honoratissimo femur pedis posterioris cum parte caudae ovis. Unde legendum puto הָאַלְיָה, non וַיַּעֲלֶהָ (cf. 2, 14), quod Grimme genuinum habet (pro וַיָּשֶׂם, quam glossam esse immerito declarat). Non obstat Lev. 3, 4; 7, 23—25; 9, 19 etc., quia ibi de ovibus Deo oblatis sermo est, unde immerito in comm. m. ad Lev. 7, 23—25 provocavi. Paseq linea autem alias quoque lectiones varias videtur indicare. Legas post וַיֹּאמֶר: שְׁמוּאֵל לְשָׁאוּל = Σαμουὴλ τῷ Σαούλ, porro pro הַנִּשְׁאָר „(ecce) reliquiae (ciborum)“, quod contextui repugnat, cum Kl. הָרֵאשִׁית „optima pars“; Luc.: ἰδοὺ μαρτύριον, quae est coniectura (מִשְׁעָר: ecce, nunc tempus comedendi!), quia Luc. cognovit, lectionem Massorethicam esse spuriam vel corruptam. שִׂים „pone (appone)“ non esse lectionem genuinam, iam e contextu elucet; legas ergo שׂוּמָה (ut 2 Sam. 13, 32) „apposita est tibi“. Verba sequentia referenda sunt ad ea, quae 13, 8 seqq. (cf. 10, 8) narrantur (Kl.). Unde legas pro שָׁמוּר „reservatum tibi est (femur)“ שׂוּם: „nam suo tempore statutum tibi est moram facere = לְאַחֵר = ἀπόκνιζε, recte ἀποκνῆσαι (Kl.), ut legendum est pro לֵאמֹר „dicendo“, quod non praestat aptum sensum. Luc. enim vertit: ὅτι εἰς μαρτύριον παρατέθειχά σοι (שַׂמְתִּי לְךָ) παρὰ (= עִם) τοῦ λαοῦ ἀπόκνιζε, suppleas ergo עִם „cum“ ante הָעָם deleasque verbum קָרָאתִי, quod corruptis verbis praecedentibus insertum est (paseq!); apud Luc. deest. Grimme tantum לֵאמֹר delet legitque מֵאַחֲרֵי עָם: „denn gerade für diesen Zeitpunkt ist es dir aufbewahrt hinter den Leuten her, die ich eingeladen hatte“, sed immerito praefert MT. versioni Luciani et S., qui habent: τέθειταί σοι = שׂוּם לְךָ, ut legendum est. Syr. omittit: כִּי . . . קָרָאתִי. Certum est, Saulum non post vitatos alios portionem suam accepisse sed ante eos, quia hic prophetae adventum exspectare debuerunt (v. 13).

25 Luc.: καὶ ἔστρωσαν τῷ Σαούλ (similiter S.), legas ergo cum Kl. pro וַיְדַבֵּר עִם־ „et locutus est cum (Saulo)“: וַיִּרְבְּדוּ עֶרֶשׂ „et panderunt stratum (Sauli)“.

26 וַיַּשְׁכִּמוּ „et surrexerunt (mane)“ dittographia literae ו sequentis et commutata litera ב cum מ ortum est ex וַיִּשְׁכָּב „et obdormivit“, quod pertinet ad v. praecedentem (Luc. et S.: καὶ ἐκοιμήθη). Pro הַגָּג (Kethîb) legas הַגָּגָה (Qerê). S. et Luc.: καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ Σαμουήλ sine ἀμφότεροι = שְׁנֵיהֶם;

cod. 44 habet solum: καὶ ἀνέστη (sine Σαούλ) καὶ ἐξῆλθον (sine ἀμφότεροι et nominibus) ἕως ἔξω. Verba הוא ושמואל videntur ergo esse inserta ex lectione varia (S. et Luc.).

27 Luc. post ἔμπροσθεν ἡμῶν (= לְפָנֵינוּ) habet: σὺ δὲ στῆθι ὧδε σήμερον καὶ ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ. καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ καὶ διῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν (similiter S.). Deleas ergo וַיַּעֲבֹר (secundum), quod deest apud Syrum quoque, suppleasque in fine: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ עֲבֹר לְפָנֵינוּ וַיַּעֲבֹר לִפְנֵיהֶם, quae exciderunt, quia oculus scribae cuiusdam a primo לְפָנֵינוּ lapsus est ad secundum (in fine; unde sequitur וַיַּעֲבֹר), quo facto pars tantum verborum omissorum suppleta est. Pro כַּיּוֹם videtur legendum esse הֲלֹם vel fortasse ante id supplendum (= S. et Luc.).

CAPUT X.

1 Luc.: καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι (= לוֹ כִּי) Κέχρικέ σε κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν Ἰσραὴλ καὶ σὺ ἄρξεις ἐν τῷ λαῷ κυρίου καὶ σώσεις αὐτὸν ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν (2) καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον (ὅτι κέχρικε κτλ.), exciderunt ergo lapsu oculi verba, quae inter ambo כִּי־מְשָׁחֲךָ inveniebantur; legas ergo post verbum ויאמר pro הֲלוֹא „nonne" לוֹ (= S., Luc., Syr., Hier., Arab.) et suppleas ante כִּי־מְשָׁחֲךָ haec: כִּי־מְשָׁחֲךָ יַהְוֶה לְנָגִיד עַל־עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תַּעְצֹר בְּעַם־יַהְוֶה וְאַתָּה תּוֹשִׁיעֶנּוּ מִיַּד־אֹיְבָיו מִסָּבִיב וְזֶה לְּךָ הָאוֹת. Hieronymus aut verba haec in textu legit aut e Vet. Lat. deprompsit.

2 Pro בִּגְבוּל „in finibus (Beniamin)" legendum est cum Kl. מִגִּבְעַת „e Gibea (Beniamin)", i. e. e patria Sauli, quia 1) sepulchrum Rachelis videtur situm esse prope Bethlehem, cf. Gen. 35, 19; 48, 7; Mich. 5, 1, saltem sententia contraria non est certa, praesertim cum loco huic innitatur et Ierem. 31, 15, ubi ramâ potest esse appellativum; 2) tantum homines venientes e Gibea Beniamin potuerunt Saulo nuntium ferre de asinis inventis. Ceterum locus hic confusus est cum Is. 10, 29 seqq. בְּצֶלְצַח (sic!) = ἐν σκιάδι (σκιώδει) ὑπὸ τὸ καῦμα (cf. Is. 4, 6) non est nisi residuum corruptum lectionum variarum glossarumque confusarum, quarum una est: מִגֵּבִים בְּיָמִין (בַּת־)גַּלִּים = „e Gebîm, quae urbs sita est ad meridiem urbis (Bath-) Gallîm"; S.: ἐν τῷ ὄρει (בְּגִבְעַת pro מִגִּ׳!; Luc. = MT.: ἐν τοῖς ὁρίοις, alias: ἐν ὀχυραῖς = בְּגֵבִים) Βενιαμεὶν ἀλλομένους μεγάλα, Luc. B μεσημβρίας (= מִן־יָמִין pro בִּנְיָמִן?) ἀλλομένους (= גַּלִּים?) μεγάλα (quam Kl. merito videtur declarare glossam: „μέγα λάκκος", i. e. cisterna magna, ad vocem גֵּב pertinentem); porro ἐν Σηλὼ Βακαλ(λ)άθ = בְּצַהֲלוֹ בַּת־גַּלִּים, ubi imperativus צַהֲלִי „ulula" (Is. 10, 30) commutata litera י cum ו pro nomine proprio habebatur. Cf. Kl. et Field. Fortasse commutabantur etiam צֳהֳרַיִם et צֹהֲלִים, ἀγαλλιώμενοι et ἀλλόμενοι! Quae si consideraveris, certe miraberis Deoque

gratias ages, quod textus sacer non magis sit corruptus. Pro וְדָאַג legas וּדְאָג (Bu.) = μεριμνᾷ.

3 אֵלוֹן תָּבוֹר Luc. vertit: τῆς δρυὸς τῆς ἐκλεκτῆς (alia exemplaria Θαβὼρ τῆς ἐκλεκτῆς) = אֵלוֹן בַּחוּרִים (Kl.), cf. 2 Sam. 3, 16; 19, 16; 1 Reg. 2, 8. E 2 Sam. 16, 5 et 17, 18 elucet, Bahurîm situm esse prope montem Oliveti in via, quae ducat Ierichuntem; teste van. Kasteren situm est in superiore Wady er-Rawabî, ad meridiem orientalem vici el-Isawîje. Quae conveniunt itineri a Saulo facto per urbes Ierusalem, Anathoth, Azmaveth, Gibea. Cf. comment. m. (cap. 9, 3 seqq.). Pro וּמְצָאוּךָ „et invenient te“ legas וּמָצָאתָ ut v. 2, quod S., Luc., Syr., Arab. legisse videntur. Luc. et S.: τρία ἀγγεῖα ἄρτων, legas ergo כְּלֵי pro כִּכְּרוֹת, quod inserendum est inter שְׁתֵּי et לֶחֶם (v. 4) = S. (et Luc.): δύο (apud Luc. deest numerus) ἀπαρχὰς (= בִּכּוּרוֹת, mendum pro כִּכְּרוֹת!) ἄρτων. Paseq linea teste Grimme in dubium vocat numerum sequentem שְׁלֹשָׁה, ego autem puto eam ad lectiones varias lectoris animum advertere.

5 גִּבְעַת הָאֱלֹהִים „collis Dei“ videtur esse nomen Bamae, i. e. excelsi sacri, urbis Ramae. Pro נְצִבֵי legas נְצִיב = τὸ ἀνάστημα; S. et Luc. exhibent alteram versionem eorundem verborum: ἐκεῖ νασσὶβ ὁ ἀλλόφυλος, quae videtur glossa e margine inserta textui: „ibi Nassibus Philistaeus“ (sic!).

7 Pro לְךָ legendum est כָּל־ = πάντα.

8 Pro לְפָנַי melius legas cum Kl. לִפְנֵי־יי = לִפְנֵי־יְהוָה „coram Domino“, i. e. ad Dominum; cf. 11, 15; 15, 33. Verba וְהִנֵּה . . . שְׁלָמִים ponenda sunt post partem versus sequentem. Pro תּוֹחֵל legas cum Kl. תֶּחְדַּל = διαλείψεις (cf. 1 Reg. 15, 21; Ier. 44, 18) vel תְּאַחֵר, pro quo verbo 2 Sam. 20, 5 invenitur תּוֹחֵר (ut יוֹחַז pro יֹאחַז).

9 Legas וַיְהִי = καὶ ἐγένετο (Luc.) pro וְהָיָה. MT.: וַיַּהֲפָךְ־לוֹ אֱלֹהִים לֵב אַחֵר „et convertit (mutavit) ei Deus cor aliud“ (sic!). Vox אֱלֹהִים e margine hic vitiose insertum est, pertinet enim ad versum sequentem, ubi pro הַגִּבְעָתָה „Gibeam“ legendum est (ut v. 5): גִּבְעַת הָאֱלֹהִים, quod est excelsum sacrum urbis Ramae (er-Râm). Legas ergo וַיֵּהָפֵךְ לִבּוֹ לְלֵב א׳ „et mutatum est cor eius in cor aliud“ (Luc. εἰς καρδίαν ἑτέραν).

10 Ante hunc versum est lacuna, omissa enim est relatio de duobus prioribus signis (v. 2 et 3 praedictis). Unde vox genuina מִשָּׁם (= ἐκεῖθεν) mutatum est in שָׁם vel שָׁמָּה (ה ante „גבעת־ה“!). Hic legendum esse גִּבְעַת־הָאֱלֹהִים (cf. v. 9), etiam glossae Βαμά (Luc.) et Rama (Syr. et Arab.) indicant.

11 Pro יוֹדְעוֹ melius legas יֹדְעָיו = οἱ εἰδότες αὐτόν. Pro מֵאֶתְמוֹל legas מֵאֶתְמוֹל vel מִתְּמוֹל (cod. Kenn. 30). Inter וְהִנֵּה et עִם (S. et Luc.: ἐν μέσῳ) excidit הוּא „ipse“ (Luc. καὶ αὐτός).

12 מִשָּׁם „unde“ corruptum est ex מֵהֶעָם, S. (et Luc.): (ἐξ) αὐτῶν = מֵהֶם; cf. v. 11 et 14, 28. Pro אֲבִיהֶם legas אָבִיהוּ = S., Luc., Syr., Arab., de solo

Saulo enim agitur. Multi cod. Graeci addunt quaestionem: οὐ Κίς; „Nonne Kis?“ Cf. 19, 24. Comma ultimum hic deest in cod. Graeco 44.

13 הַבָּמָה (S. et Luc.: εἰς τὸν βουνόν, Luc. addit Βαμά; Syr. „e Bîm“) est glossa, pertinens ad גִּבְעַת־הָאֱלֹהִים (cf. v. 9 et 10), inserta loco lectionis genuinae הַגִּבְעָתָה, cf. v. 26. Nam e sequentibus elucet, Saulum in urbem suam, i. e. in patriam reversum esse. Relationem autem de reditu eius ad patrem redactor quidam in compendium redegit.

18 Paseq linea videtur lectoris animum advertere ad lectiones varias אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (cod. Kenn. 1 et 150 = S. et Luc.: τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, contra Syr. initio legit אֶל־יִשְׂרָאֵל) et מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם (cod. Kenn. 174) vel etiam ad glossam (ἐκ χειρὸς) Φαραὼ βασιλέως (Αἰγύπτου). Grimme hanc glossam genuinam lectionem esse putat, quia inserta ea verba Dei hoc versu contenta efficiant tres versus pentametros; atqui quae sequuntur, non rhythmum metricum prae se ferunt, ergo neque in hoc versu statuendum est metrum.

21 Aut legas לְמִשְׁפְּחֹתָיו (Qerê pro למשפחתו), ut plurimi codices exhibent, aut cum Kl. לְמִשְׁפָּחוֹת = Syr. (S. εἰς φυλάς, Luc. κατὰ πατριάς). Post vocem הַמַּטְרִי excidit colon: καὶ προςήγαγε τὴν πατριὰν Ἀματταρί (= הַמַּטְרִי?) κατὰ ἄνδρα ἕνα (Luc., similiter S.), suppleas ergo: וַיַּקְרֵב מִשְׁפַּחַת הַמַּטְרִי לִגְבָרִים (Kl.).

22 Luc. (et S.): καὶ ἐπηρώτησεν ἔτι Σαμουήλ = Syr., suppleas שְׁמוּאֵל ante עוֹד. Pro הֲבָא עוֹד הֲלֹם הָאִישׁ „an adhuc vir huc venit?“ legas cum Kl. ratione habita partis alterius versus: הֲנֶחְבָּא עַד־הֲלֹם הָאִישׁ „Si usque huc in occulto se continet vir iste“. Quae sequuntur, apodosin exhibent; legas ergo cum Kl. pro וַיֹּאמֶר יַהְוֶה הִנֵּה „et dixit Jahve: ecce“: וְאָמַר הִנְנִי וְהִנֵּה „respondeat ‚adsum‘. Et ecce vir in occulto latebat apud sarcinas“ (Hier. coniciens vertit „domi“).

23 Luc.: καὶ ἔδραμε Σαμουὴλ . . . καὶ κατέστη Σαούλ.

24 Pro הַרְאִיתֶם „an vidistis“ legas הָרְאֵיתֶם (Hophal) „demonstratum est vobis (sc. sorte)“; pro בּוֹ legas לוֹ = ἑαυτῷ (Luc. et S.), pro בְּכָל־הָעָם „in universo populo“: בְּכֻלְּכֶם = ἐν πᾶσιν ὑμῖν, pro וַיָּרִעוּ „et exultaverunt“: וַיֵּדְעוּ (= S. et Luc.: ἔγνωσαν et ἔγνω). In fine ante אִישׁ suppleas וַיֵּלְכוּ = καὶ ἀπῆλθον (similiter Syr., Ar.).

26 Luc.: εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὸν βουνόν, cf. v. 13; Syr.: „Ramam“.

27 Verba ultima וַיְהִי כְּמַחֲרִישׁ pertinent ad caput sequens.

CAPUT XI.

1 Suppleas initio cum Kl. ratione habita versus 5: וַיְהִי כִּימֵי הֶחָרִישׁ „factumque est diebus arationis“ (cf. Gen. 45, 6; Ex. 34, 21), quod corruptum est in וַיְהִי כְּמַחֲרִישׁ = Hier.: „ille vero dissimulabat se audire“, Luc.: καὶ ἐγενήθη ὡς κωφεύων („et obmutuit“) et in וַיְהִי מִימֵי חֹדֶשׁ = Luc.: καὶ ἐγένετο

μετὰ μῆνα ἡμερῶν (sic!), Hier.: „et factum est quasi post mensem.“ Syr. et Ch. = MT. Post אֶל־נָחָשׁ suppleas הָעַמּוֹנִי = Luc.: τὸν Ἀμμανίτην (S.: τὸν Ἀμμανείτην).

2 Suppleas post לָכֶם vocem בְּרִית, quam complures codices exhibent omnesque interpretes antiqui vertunt.

3 Luc. in fine habet πρὸς ὑμᾶς (= אֲלֵיכֶם) additque: καὶ ἀπέστειλαν ἀγγέλους οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος. Suppleas: וַיִּשְׁלְחוּ אַנְשֵׁי־יָבֵישׁ גִּלְעָד מַלְאָכִים.

4 Luc. habet: οἱ ἄγγελοι Ἰαβίς et pro εἰς Γαβαά (S.) appellativum: εἰς τὸν βουνόν (πρός Σαούλ), porro: τοὺς λόγους τούτους = Syr. Suppleas הָאֵלֶּה post הַדְּבָרִים.

5 Luc. duplicem lectionem mixtam exhibet: πρωῒ κατ’ ὄπισθεν τῶν βοῶν ἐξ ἀγροῦ, S.: μετὰ τὸ πρωῒ ἐξ ἀγροῦ; videntur legisse הַבֹּקֶר „mane“, legas הַבְּקָרִים. Cod. 19, 55, 82, 93, 108, Compl. solam habent lectionem genuinam (sine πρωΐ), Cod. 92 et 144: ἀκολουθῶν βουσίν.

6 Legas כְּשָׁמְעוֹ (Qerê) pro כְּשָׁמְעוּ. S. et Luc. et Hier. videntur legisse רוּחַ יְהֹוָה; S. et Luc.: καὶ ἐθυμώθη ἐπ’ αὐτούς.

7 Legas בְּקָרִים (Kl.) וַיְנַתְּחֵם = καὶ ἐμέλισεν αὐτάς pro וַיְנַתְּחֵהוּ. Post וַיְשַׁלַּח supplendum videtur (cum Grimme) נְתָחֵיהֶם μερίδας αὐτῶν, saltem paseq linea id postulaverit. Pro לִבְקָרוֹ legas לִבְקָרָיו. Luc.: ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, S.: ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰ., nomen Ἰσραήλ videtur esse glossa. וַיֵּצְאוּ vertunt S. et Luc. verbo ἐβόησαν, cod. X, 56, 123, 158, 236, 242, 245: ἀνεβόησαν, quod videtur corruptum ex ἀνέβησαν vel emendatum (?) ex 14, 20. Slav.: καὶ ἐξῆλθον.

8 S.: καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς Ἀβιέζεκ (sic!) ἐν Βαμά (sic!), Luc.: καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς Σαοὺλ ἐν Ῥαμά, Syr. = MT. Numeri apud S. et Luc. aucti exhibentur: ἑξακοσίας χιλιάδας καὶ ἄνδρας Ἰούδα ἑβδομήκοντα χιλιάδας; atqui cur viri Iudaei separentur a ceteris Israelitis, non potest intelligi. Videtur ergo ultimum colon additum a Iudaeo quodam regno diviso (933 a. Chr. n.).

9 Luc.: καὶ εἶπε Σαούλ, legas וַיֹּאמֶר pro וַיֹּאמְרוּ et pro לְאִישׁ (cum cod. Kenn. 1, 145, 174, 246) לְאַנְשֵׁי (τοῖς ἀνδράσιν, Luc. et S.) et כְּחֹם (Qerê) pro בְּחֹם; Syrus textum hic exhibet corruptum (Laqiš pro לְאִישׁ!). S. et Luc.: καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν (= הָעִיר?).

10 Suppleas post יָבֵישׁ: אֶל־נָחָשׁ הָעַמּוֹנִי = S. et Luc.: πρὸς Ναὰς τὸν Ἀμμαν(ε)ίτην.

11 Legas וַיָּבֹא (= καὶ εἰςπορεύεται, cod. 52, 108 etc.) pro וַיָּבֹאוּ, similiter וַיַּךְ (καὶ ἐξέπληξεν cod. A, Compl. etc.) pro וַיַּכּוּ, suppleasque בְּנֵי inter אֶת־ et עַמּוֹן (S., Luc., Syr., Arab., Ch.). Secunda pars versus corrupta est: וַיְהִי הַנִּשְׁאָרִים וַיָּפֻצוּ וגו׳ „et fuerunt residui et dispersi sunt“ vel „et factum est, ut residui quoque dispergerentur“. Sed Ios. Flav. (Antiqu. Iud. VI, 79 [V, 3]) exhibet: ἄλλουςτε πολλοὺς ἀποκτείνει τῶν Ἀμμανιτῶν καὶ Νaάσην τὸν βασιλέα, similiter Arab.: „interfecit complures eorum, et qui remanserunt ex eis fugerunt;“ legas ergo: וַיַּהֲרֹג מֵהֶם רַבִּים וְגַם אֶת־נָחָשׁ הַמֶּלֶךְ וְהַנִּשְׁאָרִים נָפֹצוּ. In sequentibus versibus nomina

propria corrupta aut perperam inserta sunt, sed facile textus genuinus restituitur ratione habita contextus et versionum antiquarum.

12 Pro שְׁמוּאֵל legendum est שָׁאוּל (cf. v. 13), pro שָׁאוּל יִמְלֹךְ: אַל־תִּמְלֹךְ (Kl.), pro תְּנוּ: תְּנָה (S. et Luc. et Syr.), quod exhibent codices aliquot (de R.).

14 Deleas שְׁמוּאֵל (cod. 19: Σαούλ, cod. 44 deest nomen) legasque כָּל־.

15 S. et Luc.: καὶ ἔχρισεν ἐκεῖ Σαμουήλ, commutaverunt וַיַּמְלִכוּ cum verbo וַיִּמְשְׁחוּ et שָׁם bis verterunt: ἐκεῖ et Σαμουήλ (= "שמ!). בַּגִּלְגָּל est glossa pertinens ad שָׁם. Pro שם שאול S. et Luc. legerunt שְׁמוּאֵל (Σαμουήλ). שְׁלָמִים „pacifica“ est glossa explicans vocem זְבָחִים: „(ceciderunt) hostias“, sc. pacificas, vel celebrarunt epulas sacrificales.

CAPUT XII.

1 Luc. et cod. A: πρὸς πάντα ἄνδρα Ἰσραήλ; sive אִישׁ revera in textu inveniebatur sive non, videtur ortum esse dittographia literarum יש vocis יִשְׂרָאֵל.

2 Verba וְשַׂבְתִּי וּבָנַי הִנָּם אִתְּכֶם „et incanui et filii mei ecce ipsi vobiscum sunt“ non sunt genuina (paseq!); S.: καὶ καθήσομαι καὶ οἱ υἱοί μου ἰδοὺ ἐν ὑμῖν; Luc. duplicem exhibet lectionem: καὶ πεπολίωμαι (= וְשַׂבְתִּי) καὶ καθήσομαι (= וְיָשַׁבְתִּי) ἐκ τοῦ νῦν (= מֵעַתָּה vel מֵהֵנָּה vel מִן־הַיּוֹם, מֵהַיּוֹם ortum e בני היום?) καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοί μου ἐν ὑμῖν εἰσιν. Legas cum Kl., qui merito conicit καθήσομαι corruptum e κριθήσομαι: וְשֹׁפְטִים בְּנֵי הַיּוֹם אִתְּכֶם „et iudices vestri hodie sunt filii mei“. Post וַאֲנִי suppleas הִנֵּה = ἰδού.

3 Recte dixerit Grimme, lineam paseq postulare emendationem ultimorum verborum versus e S. et Luc. (cf. Eccli. 46, 19); legas ergo וְאַף נַעֲלַיִם עֲנוּ בִי = S.: καὶ ὑπόδημα; ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ (similiter Luc.), „vel etiam soleas? respondete contra me“ pro: וְאַעְלִים עֵינַי בּוֹ „ut operirem oculos eius causa“.

4 S. et Luc.: καὶ εἶπον πρὸς Σαμουήλ et

5 iidem: καὶ εἶπε(ν) Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν; atqui nomina facile inseruntur et אֲלֵיהֶם potuit commutari cum voce אֶל־הָעָם. In fine legas וַיֹּאמְרוּ (S.: καὶ εἶπαν), quod pro וַיֹּאמֶר exhibent codices non pauci. Luc. hic habet: καὶ εἶπεν ὁ λαός.

6 Post אֶל־הָעָם suppleas: לֵאמֹר עֵד „dicens: testis est“ = λέγων· μάρτυς (S. et Luc.) κύριος, ad quod Luc. addit ὁ θεός; Syr. et Arab. „Dominus est solus Deus, qui“ etc. = לְבַדּוֹ יַהְוֶה אֱלֹהִים (?), suppleas post יְהוָה vocem אֱלֹהִים. Porro pro אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן „Mosem et Ahronem“ Ch. habet: גְּבוּרָן עַל יְדֵי משֶׁה וְאַהֲרֹן, quae videtur genuina esse lectio, suppleas ergo post עָשָׂה: גְּבוּרוֹת „magna“ et legas בְּיַד משֶׁה וְאַהֲרֹן ut ψ 77, 21. Cf. Ex. 11, 10; Ios. 24, 5; ψ 105, 26. 27; Mich. 6, 4. In fine S. et Luc.: ἐξ Αἰγύπτου, Luc. addit: αὐτὸς μάρτυς = הוּא עֵד, quae videntur in Luciani exemplari in fine inserta fuisse, licet ibi voces לֵאמֹר עֵד non essent omissa.

7 Pro וְאֶשָּׁפְטָה אִתְּכֶם „ut iudicer vobiscum“ legas: וְאֶשְׁפְּטָה אֶתְכֶם „ut iudicem vos“ = S., Luc., Syr. etc. Post יַהְוֶה suppleas: וְאַגִּידָה לָכֶם „et annuntiem vobis“ = S. et Luc.: καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν, similiter Arab.

8 Pro כַּאֲשֶׁר „quomodo“ cum Kl. melius legas מֵאֲשֶׁר „ex quo“. Luc.: ὡς εἰσῆλθεν Ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος (= S.); וּבָנָיו videtur esse glossa inserta, sed ultima verba videntur genuina, suppleas ergo cum Bu.: וַיְעַנּוּם מִצְרַיִם, quae verba causam indicant, ex qua Israelita Dominum invocaverunt; lapsu oculi vel scribae cuiusdam negligentia perdita sint. Pro וַיּוֹצִיאוּ legas וַיּוֹצֵא (= Hier., S., Luc., Syr., Arab.), item וַיֹּשִׁבֵם pro וַיֹּשִׁבוּם, quia Moses et Ahron iam ante expugnandam terram Chanaan mortui erant.

9 Luc.: Σισαρὰ ἀρχιστρατήγου Ιαβὶν βασιλέως Ἀσώρ (similiter S.), cf. Ios. 11, 1. Attamen regem, cui Sisara servierit, esse Samgarum recte dixerit Lagrange (Le Livre des Juges, pag. 62 seqq.) innixus Iud. 5, 6 et veteri historiae Latinae (Lagarde, Septuagintastudien II, 3 seqq. [linea 565 seq.]). Nomen Iabin ergo omnibus ceteris locis glossa est ex Ios. 11, 1 deprompta: Iud. 4, 2. 7 et ψ 83, 10: [יַהְוֶה] עֲשֵׂה־לָהֶם כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא [] בְּנַחַל קִישׁוֹן. Cf. Allgemeines Literaturblatt XII (1903), Nr. 17, col. 521 seq. Si consideraveris seriem liberatorum (v. 11), concedes post חָצוֹר excidisse: וּבְיַד־מִדְיָן (Iud. 6, 1). Pro מוֹאָב legas בְּנֵי־עַמּוֹן (cf. v. 11 et Iud. 10, 7).

10 Pro וַיֹּאמֶר legas וַיֹּאמְרוּ (Qerê). S. et Luc.: τοῖς ἄλσεσιν = לָאֲשֵׁרוֹת, quia אֲשֵׁרָה ponebatur pro עַשְׁתֹּרֶת uti בֹּשֶׁת pro בַּעַל.

11 Legas pro וְאֶת־בְּדָן recte וְאֶת־בָּרָק, quod ponas post vocem יַהְוֶה (S. et Luc.: καὶ τὸν Βαράκ), et suppleas אֶת־דְּבֹרָה ante hoc nomen, Syr. enim habet: „Misit Dominus Deboram et Barac et Gedeonem;“ dein legas וְאֶת־יְרֻבַּעַל, porro שִׁמְשׁוֹן pro שְׁמוּאֵל (Luc., Syr., Arab.), Hier. = MT., Ch. utrumque nomen exhibet. Quam facile nomina corrumpantur, ostendit Ἰεροβοάμ (cod. B) pro Ἰεροβάαλ (Luc. et cod. A).

13 Verba, quae sequuntur vocem בְּחַרְתֶּם sunt glossa deprompta ex 8, 6. 18; 9, 16. 17; 10, 24 (Kl.). Pe., We., Bu. omittunt tantum partem priorem huius glossae, in cod. Graec. 247 deest altera pars. Cf. comm. m.

14 Pro וִהְיִתֶם legas וִחְיִתֶם „vivetis“ = Ch.: וְתֶחֱוּוּן. Luc.: θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς, S. omittunt θεοῦ ὑμῶν vertuntque πορευόμενοι = הֹלְכִים, legas pro אֱלֹהֵיכֶם verbum: וְיַצִּילְכֶם.

15 Luc. in fine habet: καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς, legas ergo post בָּכֶם: וּבְמַלְכְּכֶם לְהַאֲבִידְכֶם deleasque וּבַאֲבֹתֵיכֶם.

19 Luc. perperam vertit: ἐπὶ πάσας τὰς ἁμαρτίας καὶ κακίας ὑμῶν pro ἁμαρτίας κακίαν (S.).

21 Luc. = MT.; S.: καὶ μὴ παραβῆτε (= תַּעַבְרוּ), legas תַּעַבְרוּ pro תָּסוּרוּ (paseq!), Ch. utramque lectionem exhibet; porro legas אַחֲרֵי (Kl.) pro אַחֲרֵי,

deleta voce כִּי, et הַתּוֹעֵבוֹת (Kl.) „abominationes“, i. e. deos commenticios et fictos.

23 Luc. post τῷ κυρίῳ (= לַיהוָה) addit: καὶ δουλεύσωμεν τῷ κυρίῳ (S.: καὶ δουλεύσω τ. κ.), quae videtur esse glossa pertinens ad 21 b vel orta ex בְּעָבְדְכֶם („וְנַעֲבֹד ה Kl.).

24 Paseq linea videtur indicare lectiones varias בֶּאֱמֶת וּבְכָל־לְבַבְכֶם (MT.: בְּכָל־) = S. et Luc.: ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν et רְאִיתֶם, quae videtur esse genuina lectio pro רְאוּ, nam S. et Luc. habent: εἴδετε; Arab. videtur legisse דְּעוּ; Hier. = S. et Luc.

CAPUT XIII.

1 Versus 1 ab illo redactore insertus est, qui historiam Heli et Samuelis iudicum historiae priorum regum iunxit et librum sic ortum „Regnorum primum“ (1 Sam. 1, 1—3 Reg. 2, 11) vocavit et historiam ceterorum regum (3 Reg. 2, 12—4 Reg. 25, 30) librum „Regnorum alterum“. Cf. prooemium. Numeri corrupti sunt. Iosephus Flavius (Antiq. Iud. VI, 378 [XIV, 9]) dicit: ἐβασίλευσε δὲ Σαμουήλου ζῶντος ἔτη ὀκτὼ πρὸς τοῖς δέκα, τελευτήσαντος δὲ δύο καὶ εἴκοσι. καὶ Σαῦλος μὴν οὕτω κατέστρεψε τὸν βίον. Regnavit ergo Saul teste Iosepho 18 + 22 = 40 annos; cf. Act. 13, 21 et Hummelauer, Comm. in libros Sam., pag. 132. Qui numerus videtur esse genuinus, licet idem Iosephus l. c. X, 143 (VIII, 4) scribat: ἔτη δὲ πάντες (ἐκ τοῦ Δαυίδου γένους) βασιλεύσαντες πεντακόσια καὶ δεκατέσσαρα καὶ μῆνας ἓξ καὶ ἡμέρας δέκα, ἐξ ὧν εἴκοσι τὴν ἀρχὴν κατέσχεν ὁ πρῶτος αὐτῶν βασιλεὺς Σαοῦλος οὐκ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς ὑπάρχων; videtur enim numerum rotundum hic posuisse pro δύο καὶ εἴκοσι annis, quos Saulum regnare dixit Samuele mortuo. Videtur legendum בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה, litera enim numeri ל facile excidere potuit ante literam ן similem (cf. tabulam alphabetorum Eutingianam, Nr. 24); porro legas וְאַרְבָּעִים שָׁנָה pro וּשְׁתֵּי שָׁנִים, quae lectio orta est commutatis literis numerorum (מ cum ב). Ceterum cod. 82, qui Luciani textum exhibet, habet: υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, similiter „cod. 158, Reg., Arm. 1; nec non Schol. apud Nobil. et Anonym. (cum ὁ Σαούλ) in Cat. Niceph. T. II, 353“ (Field). Apud S., saltem in cod. B et A deest totus versus. Immo nec Iosephus videtur eum in textu Hebraeo invenisse (l. c. VI, 95 [VI, 1]).

2 Post אֲלָפִים excidit אִישׁ (ἀνδρῶν); pro מִיִּשְׂרָאֵל S. habent: ἐκ τῶν ἀνδρῶν Ἰσραήλ, Luc.: ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Deleas ו ante בְּהַר, apud Luc. enim deest καί. Pro בְּגִבְעַת בִּנְיָמִין Luc. praeter lectionem genuinam ἐν τῷ Γαβαὰ τοῦ Βινιαμίν exhibet glossam: ἐν τῷ βουνῷ (ut Luc. vertere solet nomen גִּבְעָה), ὅπου ὁ οἶκος Σαούλ; cf. H.-P. In fine aliquot codices habent לְאֹהָלוֹ = S. et Luc. (εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ).

3 Pro בְּגֶבַע legas בְּגִבְעָה = ἐν τῷ βουνῷ (S. et Luc.), i. e. in Gibea Benjamin; idem exhibent Syr., Arab., Ch., Hier. Pro יִשְׁמְעוּ „audiantur“, Hier.: „audiant“ (= יִשְׁמְעוּ) = Syr., Arab., Ch.; S. et Luc.: ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι (= פָּשְׁעוּ הָעֲבָדִים), legas cum Kl.: ἀφεθήτωσαν οἱ Ἑβραῖοι, יִשָּׁמְטוּ הָעִבְרִים „liberi sunto Hebraei!“ Cf. Deut. 15, 2.

4 Colon וְגַם נִבְאַשׁ וגו׳, quod S. recte verterunt: καὶ ᾐσχύνθησαν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις „et infames esse coeperunt Israelitae apud Philistaeos“, Luc. videtur corruptum ante oculos habuisse; vertit enim: καὶ ἐξουδένωσεν Ἰσρ. τοὺς ἀλλοφύλους = וַיַּבְאֵשׁ יִשְׂר׳ אֶת־פְּ׳. καὶ ἀνέβη (Luc.) vel ἀνέβησαν (S.) est mendum pro ἀνεβόησαν („man rief auf“), sc. οἱ σαλπιγκταὶ τὸν λαόν (Luc.) vel τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ (S.).

5 Pro שְׁלֹשִׁים אֶלֶף „triginta millia“ legendum est שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים = τρεῖς χιλιάδες (Luc., Syr., Arab.). Paseq linea aut lectoris animum ad lectionem variam advertere debet, quam S. et Luc. exhibent: καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ = וַיַּעֲלוּ עַל־יִשְׂרָאֵל (quae excidisse videntur lapsu oculi), aut ad lectiones varias in fine, ubi בֵּית אָוֶן positum est a Iudaeo pro nomine בֵּיתְאֵל genuino, propter cultum illegitimum a Ieroboamo I (933—912) et postea a rege Iehu (842—815) ibi institutum. Luc.: ἐξ ἐναντίας, κατὰ νότον (duplex versio vocis קִדְמַת; cf. Num. 34, 15) Βαιθωρών (mendum pro Βαιθήλ); Syr., Arab.: „Bethêl;“ Ch. et Hier. = MT.

6 Pro רָאוּ melius legas רָאָה = εἶδεν (Luc.); cf. לוֹ, quod sequitur. Verba כִּי נִגַּשׂ הָעָם „populus enim pressus erat (?)“ videntur coniectura potius esse quam versio; Luc.: καὶ ἀνεχώρησεν ὁ λαός = וַיַּעֲבֹר הָעָם, Syr. et Arab. libere vertunt, Ch. = MT., Hier.: „afflictus enim erat populus;“ legas cum Kl. מִכָּל־עֲבָרָיו „ex omnibus partibus“ (3 Reg. 5, 4); S. enim habent: μὴ προσάγειν αὐτόν = מֵעָבְרוֹ (cf. Ios. 4, 5). ὁ λαός ergo pertinet ad verbum ἐκρύβη, quod apud S. revera sequitur. Pro וּבַחֲוָחִים legas וּבַחוֹרִים = καὶ ἐν ταῖς μάνδραις (Luc. et S.); cf. 14, 11.

7 וְעִבְרִים „et Hebraei“ mendum est pro עָם רַב, quia de parte tantum populi sermo est; Luc. et S.: καὶ οἱ διαβαίνοντες = וְעֹבְרִים, ceterae versiones antiquae = MT. חָרְדוּ „tremuerunt (post eum)“ non potest esse genuina lectio; cf. Ch., Syr., Arab.; Hier. = MT. Legas הָרֹדֵף „(et omnis populus), qui secutus est eum“; cf. Iud. 3, 28; Σ. enim vertit: ἠκολούθησε (Field).

8 Pro ויוחל (Qerê וַיּוֹחֶל) cum Kl. legendum est: וַיְחַדֵּל = καὶ διέλειπεν (Luc.), id quod paseq linea postulare videtur (Grimme). Post אֲשֶׁר suppleas אָמַר = εἶπε (Luc.), quod nonnulli codices exhibent; pro וַיָּפֶץ legas וַיָּפָץ (Qal).

9 Pro אֵלַי „ad me“ legas וְאַעֲלֶה „ut offeram“ = Luc.: ὅπως ποιήσω ὁλοκαύτωσιν.

10 Luc.: εἰς ἀπάντησιν τῷ Σαμουήλ, S.: εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ = MT.

11 Pro נָפַץ legas נָפֹץ. Luc. post ἡμερῶν (הַיָּמִים) Luc. addit: ὡς διέταξας = כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ (vel אֲשֶׁר), quae possunt esse genuina, nisi deprompta sunt e v. 9.

12 Pro אֵלַי melius legas עָלַי.

13 Pro לֹא legendum est לוּ „si“, multi codices exhibent וְלֹא, ortum ex לוּא. Luc. et S.: μεματαίωταί σοι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου, ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος. Pro אֶל־יִשְׂרָאֵל legas עַל־יִשׂ׳׳.

14 Pro בִּקֵּשׁ legas וּבִקֵּשׁ = καὶ ζητήσει, pro וַיְצַוֵּהוּ cum Luc. וִיצַוֵּהוּ = καὶ ἐντελεῖται αὐτῷ.

15 Luc.: καὶ ἀπῆλθεν ἐκ Γαλγάλων εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν (ὀπίσω τοῦ λαοῦ, glossa!) τοῦ (πολεμιστοῦ, legas:) πολέμου· αὐτῶν δὲ παραγενομένων εἰς Γαβαὰ (βουνὸν) Βενιαμὶν ἐκ Γαλγάλων κτλ.; suppleas ergo post מִן־הַגִּלְגָּל verba haec: לְדַרְכּוֹ וְיֶתֶר הָעָם עָלָה אַחֲרֵי שָׁאוּל לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה וְהֵמָּה בָּאִים מִן־הַגִּלְגָּל, quae exciderunt lapsu oculi; Syr. hic quoque „Rama“ exhibet pro „Gib'âh“.

16 Luc. ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες, legas הַנִּמְצָאִים ut v. 15. Pro בְּגֶבַע legas בְּגִבְעַת = Luc. (ἐν Γαβαά, S.: ἐν Γαβεέ), ut omnes interpretes antiqui exhibent et codices Kenn. 93 et 224. Post בִּנְיָמִן suppleas וּבֹכִים = καὶ ἔκλαιον.

17 Luc. et S.: ἐξ ἀγροῦ = מִשָּׂדֶה, contra ceteros testes.

18 Pro הַגְּבוּל „finium“ legas הַגִּבְעָה = Luc.: ἐπὶ τὴν Γεβαά, S.: ὁδὸν Γαβεέ; pro הַנִּשְׁקָף femininum הַנִּשְׁקָפָה, quia non ad דֶּרֶךְ, sed ad גִּבְעָה pertinet. Luc.: τὴν ἐκκύπτουσαν ἐπὶ Γαῖαν (= גַּי!) τὴν Σαβαίν (similiter S.); Syr. = MT. Cf. Comment. m.

19 S. et Luc.: καὶ τέκτων σιδήρου, legas ergo pro וְחָרָשׁ: וְחָרַשׁ־בַּרְזֶל, pro אָמַר: אָמְרוּ (Qerê).

20 Ante הַפְּלִשְׁתִּים suppleas אֶל־אֶרֶץ = εἰς γῆν. Pro מַחֲרַשְׁתּוֹ (ligo?, rutrum?) cum Kl. videtur legendum esse: חֶרְמֵשׁוֹ (= Syr.) „falcem“ (cf. Deut. 16, 9; 23, 26), praesertim cum sequens instrumentum אֵת „vomerem“ esse constet et vox מַחֲרֵשָׁה etiam in fine huius versus et v. 21 spuria sit; hoc statuens non nego, hanc vocem exstitisse; cf. Levy, Neuhebräisches und Chaldäisches Wörterbuch III, pag. 82. Luc.: τὸ θεριστήριον (aratrum?). Pro וְאֶת־ legas וְאִישׁ אֶת־קַרְדֻּמּוֹ = Luc.: καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ et pro מַחֲרַשְׁתּוֹ in fine: דָּרְבָנוֹ (Kl.) = Luc. et S.: τὸ δρέπανον αὐτοῦ, cf. v. 21.

21 Hunc versum iam veteres interpretes corruptum invenerunt, unde coniecturam potius quam versionem exhibent. Luc. et S.: καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἕτοιμος τοῦ θερίζειν „et erat vindemia parata ad vindemiandum“ (sic!); legerunt הַבְּצָרָה vel simile quid; legas (cf. Pe. et Kl.) pro פִּים: לְמָרֵט „ad acuendum“ (Ez. 21, 10. 11 [Hebr. 21, 15. 16] S. hoc verbum voce ἕτοιμος vertunt!), pro לַמַּחֲרֵשֹׁת (τοῦ θερίζειν): הַחֶרְמֵשׁוֹת, porro ratione habita versus praecedentis: וְלָאֵתִים וְלִשְׁלֹשׁ קִלְּשׁוֹן וּלְהַקַּרְדֻּמִּים וּלְהַצִּיב הַדָּרְבָן; MT. habet: וְהָאֵתִים וְהַקַּרְדֻּמִּים וְהַדָּרְבֹנֹת,

attamen tria verba prima desunt in cod. Kenn. 180, videtur ergo וְלִשְׁלֹשׁ קִלְשׁוֹן (Luc. ἦσαν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα = שְׁלֹשׁ שֶׁקֶל לַשֵּׁן) glossa esse eademque valde corrupta, quae fortasse pertinebat ad verbum לְמָרֵט sonabatque: לְשַׁנֵּן כְּלָשׁוֹן „ad acuendum e. gr. linguam“, cf. ψ 140, 4; 64, 4. Pro וּלְהַצִּיב (Luc. καὶ τοῦ κατορθῶσαι) Syr. legisse videtur וּלְנִצָּב (cf. Iud. 3, 22) „et in hastam (stimuli)“. Videtur ergo versus sonare: „Et erat lima (instrumentum) ad acuendum falces et vomeres et dolabras et stimulos.“ Luc. post ὀδόντα habet: καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρεπάνῳ καὶ τοῦ κατορθῶσαι τὸ βούκεντρον ὑπόστασις (= מַצָּב) ἦν ἡ αὐτή. In commentario meo textum ita restitui: וְהָיְתָה הַפְּצִירָה פִּיתָם לַחֲרֹשׁ אֶת הָאִתִּים וּלְקַלְקֵל קִלְשׁוֹן וְלִלְטֹשׁ הַקַּרְדֻּמִּים וּלְהָבֵר הַדָּרְבָן „et erat lima acies eorum ad acuendos vomeres et ad exacuendas cuspides et ad limandas dolabras et acuminandos stimulos“.

22 Legas מִלְחָמָה = τοῦ πολέμου (Luc.) pro מִלְחֶמֶת; S. et Luc. post πολέμου habent glossam Μαχμάς. Post וַחֲנִית cum Kl. suppleas: כִּי־אִם „nisi“; Slav.: μόνον (= לֹא . . . כִּי־אִם) παρὰ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν υἱῷ αὐτοῦ.

23 MT. si genuinus esset, custodia Philistaeorum e Michmas egressa esset, ut eo veniret. Luc. et S.: καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως (= מִמַּצָּב), legas cum Kl.: וַיֹּצִאֵם מִצֵּאת „et prompserunt ea (gladios et lanceas), postquam Philistaei exierunt in angustias Michmas“. In fine S. habent glossam ex 14, 1 deprompt am.

CAPUT XIV.

1 Pro הַיּוֹם legendum esse videtur מִיָּמִים = „non ita multo post“; cf. Iud. 11, 4; 14, 8. Interpretes duo prima verba omiserunt aut libere verterunt, intelligentes lectionem הַיּוֹם non esse genuinam.

2 Pro בְּמִגְרוֹן S. habent: ἐκ Μαγών, Luc.: ἐν Μαγεδδώ, Syr.: „in Gibeon“, Arab.: „in Gabaa“, Ch. et Hier. = MT.; legas cum Kl. בְּמִגְרַשׁ „ad fines“ vel „in territorio (Gibeae)“.

3 Pro אִי־כָבוֹד legas יוֹכֶבֶד = Luc.: Ἰωχαβε[δ], S.: Ἰωχαβήλ (Δ commutato cum Λ!). Cf. 4, 21. Ceterum Grimme recte dixerit verba וַאֲחִיָּה . . . אֵפוֹד esse glossam (duplex paseq! cf. v. 18).

4 Luc.: καὶ ἦν ἀνὰ μέσον τῆς ἀναβάσεως (cod. 71 et 108), legas διαβάσεως (= S.). Pro עַל־ legas אֶל־ = εἰς (Luc.). Nomina scopulorum videntur esse מוֹצֵץ „dens maxillaris“ et סֶן „dens“ propter formam dentibus similem. MT. בּוֹצֵץ, Luc.: Βαζέθ = Βαζές (S.), Ald.: Μωσής, Georg.: Μωσίς, Slav. et Ostrog.: Μοσής. סֶנֶה videtur dittographia literae ה sequentis ortum esse ex סֶן = שֵׁן.

5 מָצוּק („columna“) deest apud S. et Luc., videtur esse glossa aut lectio varia ad vocem בּוֹצֵץ (v. 4) vel aliam (מַצָּפוֹן an [ה]מצב? cf. v. 12) pertinens;

deest etiam in cod. Kenn. 89. Pro גֶּבַע in fine legas גִּבְעָה, quod omnes versiones antiquae exhibent.

6 Pro יַעֲשֶׂה legendum esse יַעֲזֹר, iam e contextu concludi potest, ceterum Syr. id legit vertens n'adderan, item Arab. Ceteri interpretes vertunt יַעֲשֶׂה (ποιήσει τι). Paseq lineā putat Grimme verba לְכָה . . . הָאֵלֶּה spuria reddi, id quod mihi non probatur. Puto haec verba propter parenthesin merito hic repeti, praesertim cum non plane eadem sint ac v. 1.

7 Luc.: ποίει πᾶν· ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου θελήσῃ (S.: ἐκκλίνῃ); legas pro בִּלְבָבֶךָ נְטֵה לָךְ: לִבְבְךָ נֹטֶה לוֹ et suppleas in fine לְבָבִי, Luc. enim et S. habent: ὡς ἡ καρδία σου ἡ καρδία μου. Verba ἔκκλινον σεαυτόν (sic!) est altera versio verborum נְטֵה לָךְ (MT.).

9 Luc.: ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγείλομεν ὑμῖν κτλ.; legit עַד־הַגִּידֵנוּ לָכֶם.

10 Suppleas post יֹאמְרוּ: אֵלֵינוּ = πρὸς ἡμᾶς (Luc., S., Syr., Arab.), legasque אֵלֵינוּ pro עָלֵינוּ.

11 Luc.: καὶ εἰςῆλθον (= S.), quae videtur esse libera versio verbi וַיִּגָּלוּ „et veniebant sub aspectum"; an legerunt וַיֵּלְכוּ?

12 הַמַּצָּבָה mendum est pro הַמַּצָּב, quod cod. Kenn. 89 exhibet. Non constat, utrum paseq linea ad hoc lectoris animum advertere debeat an ad aliam lectionem variam, e. gr. יוֹנָתָן pro יְהוֹנָתָן, quod nonnulli codices tam v. 1 quam hic exhibent, dum cod. 30 v. 8 habeat יוֹנָתָן pro יְהוֹנָתָן, e quo elucet, quam immerito qui se vocant „criticos" tali lectioni innitantur, ut fingant potius quam distinguant diversos fontes vel varia fragmenta! Idem eo magis de nominibus יְהוָה et אֱלֹהִים valet.

13 Pro וַיִּפְּלוּ „et ceciderunt": וַיִּפְנוּ „et converterunt se" suppleasque הַפְּלִשְׁתִּים „Philistaei" (= Luc., Syr.: „statio Philistaeorum") et post יוֹנָתָן (cod. 93 et 150: יְהוֹנָתָן) verbum: וַיַּךְ־בָּם = καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς „et appetivit eos gladio". Ἐπεδίδου (S. et Luc.) „adiecit (occisis a Ionathano alios)" videtur esse libera versio, Σ. vertit: ἀνῄρει, alius: ἐθανάτου.

14 Ultima verba plane corrupta sunt; MT.: כְּבַחֲצִי מַעֲנָה צֶמֶד שָׂדֶה „quasi in medio sulci (?) iugerum agri (?)"; Luc. ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροβόλοις (deest in cod. B) καὶ ἐν κόχλαξι (cod. 246 κόλλαξι, legendum videtur χάλιξι, cf. Prov. 20, 20) τοῦ πεδίου = בְּחִצִּים וּבְמַרְגֵּמוֹת וּבְחַצְצִים מִשָּׂדֶה, legas cum Kl.: כַּחֲצָיִם מִמַּחֲנֶה וְכַחֲצָיִם מִשָּׂדֶה „quasi dimidia eorum pars e castris et quasi dimidia pars ex agro (erant)". ἐν πετροβόλοις videtur lectio varia esse pro ἐν βολίσι vel glossa.

15 Pro בַּשָּׂדֶה legas וּבַשָּׂדֶה = καὶ ἐν τῷ πεδίῳ (Luc.). Pro וּבְכָל־ legas וְכָל־ (quod exhibent cod. Kenn. 71, 158, 224) = καὶ πᾶς; pro גַּם־הֵמָּה „etiam ipsi" legas cum Kl. וְגַם הָמוּ „etiam tumultum fuerunt". Graeci interpretes: καὶ αὐτοί, ad quod addunt: οὐκ ἤθελον ποιεῖν (cod. B), Luc. et cod. A: πονεῖν, alii

codices: πολεμεῖν; Slav. et Ostrog.: αὐτοὶ γὰρ ὡς οὐ φοβούμενοι ἦσαν. In fine legas: יְהוָה pro אֱלֹהִים = Syr., S., Luc., Arab.

16 Altera pars huius versus corrupta est: וְהִנֵּה הֶהָמוֹן נָמוֹג וַיֵּלֶךְ וַהֲלֹם; Luc.: καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων τεταραγμένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν; in cod. B et A deest τῶν ἀλλοφύλων. Legas cum Kl.: וְהִנֵּה מַחֲנֵה הַפְּלִשְׁתִּים הֹמֶה הֲלֹם וַהֲלֹם, cf. Syr.: „en exercitus Philistaeorum trepidavit, discessit, profligatus est.“

17 Εὑρίσκετο videtur ab interpretibus insertum esse, quin legerent נִמְצָא.

18 Voces אֲרוֹן הָאֱלֹהִים כִּי הוּא אֲרוֹן הָאֱלֹהִים (sic!) corruptae sunt ex verbis: אֶת־הָאֵפוֹד כִּי הוּא נֹשֵׂא הָאֵפֹד; pro וּבְנֵי legas לִפְנֵי = ἐνώπιον. Cf. v. 3.

19 Pro וַיֵּלֶךְ legendum est הָלֹךְ.

20 Pro וַיִּצָּעֵק „et evocatus est Saulus et universus populus“, legas וַיַּצְעֵק „et evocavit Saulus populum totum“ (legas כָּל־ pro וְכָל־). Luc. et cod. B: καὶ ἀνέβη pro καὶ ἀνεβόησεν (cod. A et 247: ἐβόησε).

21 S. et Luc.: καὶ οἱ δοῦλοι (= וְהָעֲבָדִים commutata litera ר cum ד) οἱ ὄντες, suppleas אֲשֶׁר ante הָיוּ, post quam vocem excidisse videtur attributio עֲבָדִים „servi“; in textu Graeco autem videtur excidisse οἱ Ἑβραῖοι ante οἱ δοῦλοι ὄντες, quo facto insertum est οἱ ante ὄντες. Pro סָבִיב וְגַם־הֵמָּה legendum est סָבְבוּ גַם־הֵמָּה = ἐπεστράφησαν καὶ αὐτοί (Luc.).

22 Pro וַיַּדְבְּקוּ legas וַיִּדְבְּקוּ.

23 Luc. habet glossam: ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων = מִיַּד פְּלִשְׁתִּים; in fine legas בֵּיתאֵל ut 13, 5; Luc.: Βαιθωρών, sed Compl. cum aliis cod.: Βηθαύν, S. Βαμώθ (sic!). Post hoc nomen suppleas: וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר עִם־שָׁאוּל כַּעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה נְפוֹצֶת עַל־כָּל־עִיר בְּהַר־אֶפְרָיִם = καὶ πᾶς ὁ λαὸς (Luc. καὶ Ἰσραὴλ) ἦν μετὰ Σαοὺλ ὡς (Luc. ὡσεὶ) δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν. καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ.

24 Luc. et S.: καὶ Σαοὺλ ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην, legas ergo: וְשָׁאוּל שָׁגָה שְׁגָגָה גְדוֹלָה pro verbis MT.: וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִגַּשׂ „et vir Israel pressus est“. Syr. textum corruptum exhibet. שָׁאוּל post וַיֹּאֶל delendum est; insertum est, omissis et corruptis verbis praecedentibus.

25 Luc.: καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἠρίστα (25) καὶ δρυμὸς (S.: Ἰάαλ δρυμὸς) ἦν μελισσῶνος κατὰ πρόσωπον (S.: τοῦ ἀγροῦ) τοῦ λαοῦ. Recte dixerit Kl., ἠρίστα esse corruptum ex ἐργάται = עֹבְדֵי, e quo ortum sit בָּאוּ; legas ergo deletis verbis בַּיַּעַר (orto ex עֹבְדֵי?) et וַיְהִי (corrupto iam textui inserto): עֹבְדֵי־דְבַשׁ „et tota regio rei apiariae (mellariae) operam dabat in planitie“.

26 Legas מֵשִׁיב = ὁ ἐπιστρέφων (Luc.) pro מַשִּׂיג „tetigit“; cf. v. 27. S. et Luc. in fine habent: τὸν ὅρκον τοῦ κυρίου.

27 Luc. pro τὸν λαόν (S.) habet τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ (cod. 82, 93, 108), quae non videntur esse genuina. Legas in fine pro וַתִּרְאֶנָה (Kethîb): וַתָּאֹרְנָה (Qerê) „et splenduerunt (oculi mei)“. ἀνέβλεψαν (Luc., S.) = MT. Cf. v. 29.

28 Deleas וַיָּעַף הָעָם; Luc. et S.: καὶ ἐξελύθη ὁ λαός, cod. Reg.: ἐκοπίασεν, Syr. videtur legisse וַיִּנָּעֵר „exagitatus est“ (cf. ψ 136, 15) vel וַיֵּעוֹר = „excitatus est“. Recte dixerit Kl., וַיָּעַף vel וַיִּיעַף (cf. v. 31) esse corruptum ex וַיֶּרֶף = ἐξελύθη; lectio varia καὶ ἔγνω = וַיֵּדַע (cf. Syr.!) sequitur apud S. et Luc. v. 29: καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν καὶ εἶπεν (legas: καὶ εἶπεν Ἰ.). Haec duo verba וַיֶּרֶף הָעָם pertinent ad initium v. 30, ubi omissa hic perperam posita et corrupta sunt. Graece ergo melius legitur: καὶ ἀφῆκεν τὸν λαόν; cf. 2 Reg. 4, 27; Prov. 4, 13; Cant. 3, 4.

29 Pro עָכַר „afflixit“; S. et Luc.: ἀπήλλαχεν = הִתִּיר, quod est genuinum (cf. ψ 105, 20); Ἀ., Σ., Θ.: ἐτάραξεν = MT., Schol.: ἀπώλεσεν, διέφθειρεν (Field). Fortasse etiam Ἀ., Σ., Θ. legerunt הִתִּיר, sed confundentes duas radices נתר „tremere“ et „solvere“; cf. Hab. 3, 6. Sensus est: „Pater meus terram (ab execratione) exemit, ergo licet mel colligere de terra.“ In fine legas הַדְּבַשׁ pro דְּבַשׁ vel omittas pronomen הַזֶּה (ut cod. Kenn. 187).

30 Legas initio וַיֶּרֶף הָעָם (cf. v. 28) „et dedit (Ionathanus) populo licentiam (comedendi mel)“ et pro לוּא „si“ לֹא „non“: „sed non comedit die illo populus de praeda hostium, quam invenit, secus enim clades Philistaeorum non fuisset tanta.“ Ergo haec verba non sunt Ionathani propria, sed referentis auctoris Luc.: ἀλλ' ὅτι εἰ καὶ ἔφαγεν . . . νῦν ἂν μείζων ἐγεγόνει ἡ πληγὴ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, omisit ergo לֹא ante רָבְתָה vel legit הֲלֹא „nonne?“: „Sed si comedisset etiam . . ., nunc clades Philistaeorum maior fuisset;“ similiter S.: „utinam comedisset . . ., quia nunc maior fuisset.“

31 Luc.: καὶ ἐπάταξεν ἂν ὁ λαός (sed tantum cod. 108). In textu praesente verba Ionathani sunt, recte verba referentis auctoris. Pro מִמִּכְמָשׂ אַיָּלֹנָה „a Michmas usque ad Ajjalonem“, Luc.: πλείους ἢ ἐν Μαχμάς, legas cum Kl.: מֵחֹם־הַשֶּׁמֶשׁ עַד־הַלָּיְלָה „ab aestu meridiano usque ad noctem“; cf. 11, 9. 11. Pro וַיָּעַף legas וַיִּיעַף = καὶ ἐκοπίασεν.

32 Luc.: καὶ ὥρμησεν (cf. Num. 16, 42), S.: καὶ ἐκλίθη = וַיֵּט, ut legendum est pro וַיַּעַשׂ (Kethîb) vel וַיַּעַט. Ch. וְאִתְפְּנִי, unde legi potest etiam וַיִּפֶן (cf. Luc. et Num. 16, 42). Legas הַשָּׁלָל (Qerê) pro שָׁלָל.

33 Post וַיֹּאמֶר suppleas שָׁאוּל, quod exhibent S., Luc., Syr., Arab. Pro בְּגַדְתֶּם (S.: ἐν Γεθθαίμ, Luc. ἐν Γεθθαίμ [בְּגִתַּיִם] ἡμάρτετε) legas cum Kl. בִּגְדָתָם vel בִּגְדָם „peccatum eorum“, porro pro אֵלַי הַיּוֹם „ad me hodie“ עָלַי וַיְהִי הֲלֹם: „peccatum eorum volvite in me. Erat autem ibi lapis magnus.“ Luc.: κυλίσατε δή μοι ἐνταῦθα λίθον μέγαν.

34 Pro אֵלַי „ad me“, S. et Luc.: ἐνταῦθα, legas melius אֶל־יַהְוֶה „ad Jahven“ (cf. Kl.). בָּזֶה Luc. vertit: ἐπὶ τοῦ λίθου τούτου (S.: ἐπὶ τούτου). Legas עַל־הַדָּם ut v. 33 pro אֶל־הַד׳׳. Pro secundo שׁוֹרוֹ legas אֲשֶׁר = Luc.: ἕκαστος τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, pro הַלַּיְלָה „hac nocte“ (Luc.: τὴν νύκτα): אֶל־יַהְוֶה.

35 Post שָׁאוּל suppleas שָׁם = ἐκεῖ (S.); cf. Syr., Arab.

36 (Duplex paseq!) Legas הַלַּיְלָה pro לַיְלָה et וְנַכֵּה (= Arab.) „et appetamus eos gladio“ pro וְנָבֹזָּה „et praedemur“.

37 Suppleas in fine post עָנָהוּ subiectum יְהוָה = Luc., Syr., Arab.

38 Luc. τὰς φυλὰς, quod videtur corruptum ex γωνίας (S.), quod exhibet Compl. quoque. Pro בַּמָּה legendum esse בְּמִי e contextu apparet.

39 Legas בִּי post יֶשְׁ ut v. 41: „sive in me est sive in Ionathano filio meo“; S. et Luc. videntur pro יֶשׁ־בִּי legisse יַעֲנֶה (ἀποκριθῇ).

40 Luc.: καὶ εἶπε Σαούλ (sed tantum cod. 82, 93, 108) = Slav., Georg. Prima versus pars bis versa invenitur apud Luc., primo male vertitur לְעֶבֶר vocibus εἰς δουλείαν (= S., unde prior versio deprompta esse videtur) = לַעֲבֹד omissa voce אֶחָד, secundo recte: εἰς ἕν μέρος.

41 Deleas אֶל־ ante יְהוָה; Luc.: καὶ εἶπε Σαούλ· κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλῳ σου σήμερον; εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν Ἰωναθὰν τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία, κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, δὸς δήλους. καὶ εἰ τάδε εἴποις· ἐν τῷ λαῷ ἡ ἀδικία δὸς ὁσιότητα. Exciderunt ergo lapsu oculi ab uno יִשְׂרָאֵל ad alterum verba haec, quae suppleas post יִשְׂרָאֵל (= Vet. Lat.): לָמָּה לֹא עָנִיתָ אֶת־עַבְדְּךָ הַיּוֹם אִם יֶשׁ בִּי אוֹ בִיהוֹנָתָן בְּנִי הֶעָוֹן הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָבָה אוּרִים וְאִם הֶעָוֹן הַזֶּה בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. Hier. habet ut MT., in Vulgata autem uterque textus mixtus exhibetur; post versionem primae partis versus ex MT. factam sequitur eadem versus pars e versione Vetere Latina deprompta, e qua apparet, verba: καὶ εἰ τάδε εἴποις orta esse e lectione varia עָנִיתָ (pro הֶעָוֹן). Pro יוֹנָתָן וְשָׁאוּל legendum est שָׁאוּל וְיוֹנָתָן = Luc., Syr., Arab.

42 Luc. post Ἰωναθὰν τοῦ υἱοῦ μου habet: καὶ ὃν ἐὰν κατακληρώσηται κύριος, ἀποθανέτω. καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ· οὐκ ἔσται κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ κατεκράτησε Σαοὺλ τοῦ λαοῦ καὶ βάλλουσι κλήρους ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον Ἰωναθάν. Ergo iterum lapsu oculi haec verba exciderunt in MT.; suppleas post בְּנִי verba haec: אֶת־אֲשֶׁר יִלְכֹּד יְהוָה יָמוּת וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שָׁאוּל לֹא יִהְיֶה כַּדָּבָר הַזֶּה וַיֶּחֱזַק שָׁאוּל מֵהָעָם וַיַּפִּילוּ גוֹרָל בֵּינוֹ וּבֵין יוֹנָתָן בְּנוֹ.

44 Luc.: καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ· τάδε ποιῆσαι μοι κτλ.; suppleas לִי post יַעֲשֶׂה, ut plurimi codices exhibent.

45 Paseq post הֲיוֹנָתָן („num Ionathan“ etc.) videtur lectoris animum advertere ad lectionem variam הַיּוֹם = Luc.: εἰ σήμερον. חָלִילָה „absit“ (Luc.: ἵλεως) videtur esse glossa orta e חַי־יְהוָה vel חַי־אֱלֹהִים (cf. v. 34), deest enim apud S. Pro עִם legas cum Kl. אִם vel deleas id suppleasque ante הַיּוֹם rem obiectam חֶסֶד; Luc. enim habet: ὅτι ἔλεος θεοῦ (legas θεός) ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ; S.: ὅτι ὁ λαός (sic!) τοῦ θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην. In fine S. et Luc. libere vertunt: καὶ προςηύξατο ὁ λαὸς περὶ Ἰωναθὰν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (בַּיּוֹם הַהוּא), καὶ οὐκ ἀπέθανεν.

47 Duplex paseq lectiones varias existere indicat. Ceterum v. 47 et 48 continent historiam Sauli regis in compendium redactam, unde lectiones variae facile potuerunt oriri. Luc.: καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἐδώμ (= S.), in cod. 71 deest: εἰς τοὺς υἱούς; porro: καὶ εἰς τὸν Βαιθρωβί (בֵּית־רְחֹבִי?), cod. B: Βαιθεώρ, cod. A: Βεθώρ, quod nomen deest in Compl. (ergo non est genuinum in versione Luciani), Syr., Arab., Ch., Vulg. Ni fallor, est glossa ex 2 Sam. 8, 3. 12 (בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה) vel ex 2 Sam. 10, 6, ubi legitur: אֶת־אֲרַם בֵּית־רְחוֹב וְאֶת־אֲרַם צוֹבָה. Pro מַלְכֵי legas מֶלֶךְ = βασιλέα. Verbum ultimum יַרְשִׁיעַ nec „vincere“ designat nec „perverse agere“, sed corruptum est ex יִוָּשֵׁעַ „victor discessit“; S. et Luc.: ἐσῴζετο. Versus sequentes (49—51) hic inserti sunt.

49 Pro וְיִשְׁוִי legas וְיִשְׁיוֹ, Luc. enim habet Ἰεσσιού S.: Ἰεσσιούλ (cod. B) et Ἰσουεί (cod. A) = MT. Pro מַלְכִּי־שׁוּעַ Luc. exhibet Μελχισεδδί = מַלְכִּי־שַׁדַּי, S.: Μελχεισά (cod. B) et Μελχισούε (cod. A); legas מַלְכִּישׁוּעַ („Rex est salus“). Luc. addit: καὶ Εἰσβάαλ, quod insertum esse videtur; nam We. recte dixerit, Iešjô unum eundemque esse ac אִישׁבֹּשֶׁת vel recte יֶשְׁבַּעַל; hoc designat „Dominus existit“, illud „Jahve existit“.

51 בֶּן־אֲבִיאֵל corruptum est ex בְּנֵי־יְעִיאֵל (cf. 9, 1); Luc.: υἱὸς Ἰαμεὶν υἱοῦ Ἀβιήλ (sic!), attamen υἱὸς Ἰαμείν deest in Compl.

52 Versus 52 pertinet ad historiam de bello contra Philistaeos gesto, ergo ponendus est post v. 47. Genealogia ex fonte uberiore hic inserta est in compendio redacta historia bellorum a Saulo gestorum, e quibus bellum contra Amalecitas ansam dedit reiciendo Saulo, quare solum hoc accurate refertur.

CAPUT XV.

1 In cod. B deest ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ (= עַל־עַמּוֹ), apud Luc. (Lagarde) ἐπὶ Ἰσραήλ, in cod. A utrumque invenitur; Compl. et cod. 93 et 108: ἐπὶ Ἰσραὴλ τὸν λαόν αὐτοῦ, quae est versio genuina Luciani = Syr. et Arab.: עַל־יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ; cod. Kenn. 84, 150, de R. 226, 716 aliique: עַל־עַמּוֹ יִשׂ׳.

2 Pro אֲשֶׁר־שָׂם „quod posuit“ legas cum Kl. מֵאֲשֶׁר „ex quo“ et שָׂטַם vel שָׂטַן = ἀπήντησεν (Luc. et S.) vel melius ἐπέθετο (Σ.) vel ἐπάταξεν (αὐτόν, Θ. et Orig.). Cf. Field. πατάσσω apud S. etiam Ez. 11, 7 respondet verbo שׂוּם (MT.). Vet. Lat. (Lucifer Calaritanus): „quemadmodum obviavit tibi.“ Syr. et Arab. omittunt colon hoc; Ch. bene vertit: „qui insidiatus est ei“; cf. Gen. 49, 23. Cod. Kenn. 4 exhibet עָשָׂה.

3 Post τὸν Ἀμαλήκ Luc. duplicem exhibet versionem (immo triplicem, similiter S.): καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ περιποιήσει ἐξ αὐτοῦ οὐθέν, quae videntur ex S. deprompta, ubi praemittitur: καὶ Ἰερείμ (= וְהַחֲרִים?); quod deest tantum in cod. 82, 93, 108, ergo invenitur in Compl. et cod. 19 (Luc.!). Quae

sequuntur videntur genuina esse Luciani versio: καὶ ἐξολοθεύσεις αὐτὸν καὶ πάντα τοῦ αὐτοῦ (lectio varia vel versio tertia ex S.: καὶ ἀναθεματιεῖς αὐτὸν καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ) καὶ οὐ μὴ φείσει αὐτοῦ. Legas ergo pro וְהַחֲרַמְתֶּם אֶת־: וְהַחֲרַמְתּוֹ וְאֶת־. Vet. Lat. (Lucif.): „et percuties Amalec et omnia ipsius et non concupisces (תַּחְמֹד!), sed exterminabis illum.“ Pro עַד־ legas melius וְעַד־, quod plurimi codices exhibent (Luc. et S.: καὶ ἕως).

4 Pro בַּטְּלָאִים legas בְּטֶלֶם; cf. v. 7. טְלָאם vel טֵילָאם modo aramaico scribitur. S. (et Luc.): ἐν Γαλγάλοις, cod. 243 (in marg.): ἐν ἅρμασιν, legas ἐν ἀρνάσιν = בִּטְלָיִם vel בִּטְלָאִים (א pronunciatur ut j). Ios. 15, 24 hoc nomen scriptum invenitur טֶלֶם; videtur haec urbs sita fuisse in finibus Iudae versus meridiem. Syr. vertit tᵉlâjê = MT., Arab.: Tavila (sic!), Ch.: „in agnis paschalibus“ (sic!), Hier.: „quasi agnos (= כַּטְּלָאִים), Origen.: „in Galaad.“ Cod. B et Luc. (Lag.): τριακοσίας, cod. A: δέκα, sed Compl. (Luc.), Ald., Slav., Mosq.: διακοσίας, quae lectio videtur esse genuina Luciani. ταγμάτων = דְּגָלִים (?), mendum pro רַגְלִי πεζῶν (cod. 243 in marg., Slav., Mosq., Orig.). Ultimum colon: „et decem milia virorum ex Iuda“ a Iudaeo quodam additum esse videtur regno diviso. Syr. vertit: „ducenta et decem milia peditum cum viris (= אֶת־אִישׁ, MT.) Iuda“, similiter ceterae versiones. Sed Luc. (cod. 19) non habet hoc colon nec cod. 19, 64, 108, 121, 144, 246 (S.). Cf. 11, 8.

5 Pro עִיר legas עָרֵי = πόλεων (cod. B et A, Luc.), pro וַיָּרֶב, non וַיֶּאֱרֹב „tetendit insidias“ (Hier.), καὶ ἐνήδρευσεν (cod. Kenn. 111: וַיֵּרֶד; Syr. = MT. „certavit“, Ch.: castra metatus est = וַיַּעֲרֹךְ?), sed וַיַּעֲבֹר „et traiecit“ (flumen, Kl.).

6 S. et Luc. ἄπελθε καὶ ἔκκλινον (omittentes tertium verbum), καὶ deest Armen. I, Armen. Ed.; legas pro לֵךְ סוּר וְרֵד: לְכוּ סֹרוּ רְדוּ (Hier.: „abite, recedite atque descendite“), cf. Syr. et Ch. Pro עֲמָלֵקִי melius legas עֲמָלֵק (cod. Kenn. 80). Deleas כָּל־ ante בְּנֵי, deest enim merito apud Luc. et S. (μετὰ τῶν υἱῶν 'I.).

7 Pro מֵחֲוִילָה legas מִטֶּלֶם (We.). De Šur = Aššur = Geššur cf. Hommel, Altisraelit. Überlieferung, pag. 240 seqq.; cod. II: Ἀσσούρ, XI: Ἀσούρ, 121: Ἀσσοῦ (sic!), Luc. (cod. 108): Σοὺδ (= שׁוּד pro שׁוּר); cod. de R. 378: primo אשור.

9 Hic duae relationes confusae sunt, cf. versus 8, 15, 21, 24. Deleas cum Kl. voces וְשָׁאוּל et וְעַל־אֲגָג. Pro וְהַמִּשְׁנִים (Hier.: „et vestibus“ = ἐνδέσμων an ἐνδυμάτων?, S. et Luc.: τῶν ἐδεσμάτων = וְהַמַּטְעַמִּים an וְהַשְּׁמָנִים ut ceteri interpretes?), legas cum Kl.: וְהַחֲמֹרִים „et asinos“. Bu. vult legere: הַשְּׁמֵנִים, sed ratione v. 3 habita videtur omissum esse הַגְּמַלִּים: „camelorum et asinorum.“ Pro הַכָּרִים legas non cum Luc. et S. (τῶν ἀμπελώνων): הַכְּרָמִים „vineas“, sed cum Kl.: הַנָּשִׁים, sicut pro הַטּוֹב „optima (quaeque)“ הַטַּף: „mulieres et infantes“; cf. v. 3. Interpretes iam textum invenerunt valde corruptum.

Pro נִמְבְזָה וָנָמֵס legas הַנִּבְזָה וְהַנִּמְאָסָה = ἠτιμωμένον καὶ ἀπεγνωσμένον (Luc.) vel ἐξουδενωμένον (S.).

12 Post שְׁמוּאֵל suppleas וַיֵּלֶךְ = καὶ ἐπορεύθη. Pro לִקְרַאת שָׁאוּל legas לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל = „εἰς ἀπάντησιν Ἰσραήλ" (Luc. et cod. B, cod. A: τῷ Ἰ.). Pro מַצִּיב legas cum Kl. מָצָא et pro וַיִּסֹּב: בְּשָׁבִי „et ecce, magna potitus est praeda"; cf. Ch.: „et ecce, constitutus est (מֻצָּב?) illi ibi locus ad dividendum in eo praedam"; Luc.: καὶ ἰδοὺ ἀνέστακεν ἑαυτῷ χεῖρα καὶ ἀπέστρεψε (וַיָּשָׁב) τὸ ἅρμα αὐτοῦ (רִכְבּוֹ), quae est lectio varia pro וַיַּעֲבֹר. S. = Luc., excepto αὐτῷ et ἐπέστρεψεν τὸ ἅρμα, cod. 29: ἀνέσταλκεν. Praeter Hier. nullus interpres textum ita vertit, acsi ageretur de monumento Saulo statuto.

13 Luc. (Lagarde) initio habet: καὶ ἦλθε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ, τὰς ἀπαρχὰς τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκεν ἐξ Ἀμαλήκ, quae tamen desunt in Compl. et videntur deprompta esse e v. 21 et 13, 10; textui Luciani fortasse e S. inserta sunt (adverte tamen animum ad lectiones varias ὁλοκαύτωμα et τὰς ἀπαρχάς; S.: ὁλοκαυτώσειν et τὰ πρῶτα; cf. v. 21!), ut Vulgatae ex Vet. Lat.; in Syr., Arab., Ch. desunt. Pro אֶת־דְּבַר Luc. et S. videntur legisse (כָּל־) אֲשֶׁר דִּבֶּר: ἅπαντα (Luc.) ὅσα ἐλάλησε κύριος.

15 Legas מֶעֲמָלֵק pro מֵעֲמָלֵקִי ut v. 2. הֱבִיאוּם „tulerunt ea" est mendum pro הֲבִיאֹנוּ „tulimus (ea)", Luc. et S.: ἤνεγκα αὐτά; Syr., Arab., Ch. = MT.; cf. verbum הֶחֱרַמְנוּ (in fine); pro אֲשֶׁר legas cum Kl. מֵאֲשֶׁר „quia".

16 וַיֹּאמְרוּ mendum est pro וַיֹּאמֶר (Qerê).

17 Suppleas post שְׁמוּאֵל vocem: אֶל־שָׁאוּל = S., Luc., Syr., Arab. Luc. glossam exhibet textui insertam: εἰς ἡγούμενον ἐκ σκήπτρου Βενιαμὶν τῆς ἐλαχιστοτέρας φυλῆς τοῦ Ἰσραήλ, quae videtur deprompta esse ex 9, 21; S.: ἐκ σκήπτρου φυλῆς Ἰ. In fine Luc. habet: ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ. Interpretes antiqui versum male intellexerunt; sensus est: „Quantumvis exiguus es in oculis tuis (i. e. quantumvis humilis es atque modestus), tamen caput es tribuum Israel", unde non tu eis obtemperare debuisti sed illi tibi. Ad imperandum enim eis Dominus te regem constituit.

18 Pro בּוֹ legas בָּם = αὐτοῖς (Luc.); cf. אֹתָם (in fine). Pro כַּלּוֹתָם legendum esse כַּלּוֹתְךָ, e contextu ipso apparet.

19 Luc. glossam exhibet: κατὰ πάν ταδσα ἐλάλησέ σοι (כְּכָל־אֲשֶׁר דִּבֶּר לְךָ), quam sequitur: ἀλλὰ ὥρμησας (= S.), legas וַתָּטַשׁ pro וַתַּעַט; cf. Syr., Arab., Ch., Vulg.

20 Luc. (cod. 19, 82, 93, 108) habet glossam ζῶντα (חַי) ex v. 8 depromptam.

21 Luc. et S. in fine habent: τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

22 Suppleas post שְׁמוּאֵל vocem: אֶל־שָׁאוּל = πρὸς Σαούλ, quod exhibent cod. XI, 52, 64, 93, 108, 123, 144, 158, 236, 242, 244 (in marg.), Compl., Cat. Nic. Pro τῆς φωνῆς κυρίου Luc. (cod. 82, 93, 108, Compl., Theodoret.) habet: τ. φ. αὐτοῦ, non autem cod. 19! Pro לְהַקְשִׁיב legas וּלְהַקְשִׁיב = καὶ ἀκρόασις (Luc.).

23 Pro וְאָוֶן וּתְרָפִים הַפְצַר legas cum Kl.: וַעֲוֹנוֹת תְּרָפִים חֵפֶץ רַע „et (ut) abominationes idolorum mala cupido“. Luc.: ὅτι οἰώνισμα ἁμαρτία ἐστὶ παραπικρασμός (legas οἰωνίσματος), ἀδικία καὶ Θεραφὶν ὀδύνην καὶ πόνους ἐπάγουσιν. S.: ὅτι ἁμαρτία οἰωνισμά ἐστιν, ὀδύνη καὶ πόνος θεραπείαν ἐπάγουσιν (sic!), legendum videtur ὀδύνην καὶ πόνους θεραφεὶν ἐπάγουσιν (cod. 245), quae coniectura potius est quam versio. In fine S. (et Luc.) habent: καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. Suppleas יְהוָה ante מִמֶּלֶךְ, ut non pauci codices habent.

24 Luc. post ἡμάρτηκα addit: ἐνώπιον κυρίου (לִפְנֵי־יְהוָה), quae videtur esse glossa.

25 In fine suppleas אֱלֹהֶיךָ (= τῷ θεῷ σου), ut cod. Kenn. 89 et 294 exhibent.

27 Luc. (et similiter S.): καὶ ἀπέστρεψε Σαμουὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, quae est versio libera. Post וַיַּחֲזֵק legas subiectum שָׁאוּל = S., Luc., Syr., Arab.

28 יִשְׂרָאֵל est glossa ut ἀπὸ Ἰσραήλ (S. et Luc.); pro מַמְלְכוּת legas מַמְלַכְתְּךָ „regnum tuum“. Cod. Kenn. 95 habet: מַמְלַכְתּוֹ, S. et Luc.: τὴν βασιλείαν σου. Fortasse verba Samuelis artem metricam videntur prae se ferre:

קָרַע יְהוָה [] מַמְלַכְתְּךָ מֵעָלֶיךָ []
וּנְתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ׃

Grimme statuit versus pentametros legens in priore: אֶת־מַמְלַכְתְּךָ et initio alterius הַיּוֹם: „et hodie dedit eam“ etc.

29 Pro וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל legas cum Kl.: וְגַם אִם נֹכַח לוֹ שְׁנֵינוּ יָשָׁר אֵל „etiam si uterque nostrum eum (de hac re) moneat, aequus est Deus“. Luc.: καὶ σχισθήσεται (= יֵחָצֶה) Ἰσραὴλ εἰς δύο (לִשְׁנַיִם). Samuel vult dicere: minime Deus oratione nostra permovebitur, ut mutet consilium te reiciendi. Fortasse haec quoque verba versus poeticos continent:

וְגַם אִם־נוֹכִיחַ לַיהוָה שְׁנֵינוּ
יָשָׁר הוּא לֹא יָשׁ[וּב] וְלֹא יִנָּחֵם
כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם׃

Luc. enim habet: καὶ οὐκ ἐπιστρέψει οὐδὲ μετανοήσει ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι (S.: ἀποστρέψει; deest ὁ ἅγιος τοῦ Ἰ.). Quidquid est, pro יְשַׁקֵּר legendum esse videtur יָשׁוּב; Ch. enim bene explicans vertit: „et non revertitur (Deus) ab eo, quod dixit.“ Vulg.: „Porro triumphator (מְנַצֵּחַ?) in Israel non pariet“; Georg.: καὶ θριαμβευτὴς ἐν τῷ λαῷ Ἰσραὴλ οὐκ ἀποβαίνει καὶ οὐκ ἀποστρέφεται κτλ. Quae omnia testantur, verbum יָשׁוּב esse genuinum.

30 Suppleas post וַיֹּאמֶר subiectum שָׁאוּל = S., Luc., Syr., Arab. Pro נֶגֶד־זִקְנֵי עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל (= cod. A et Luc., Syr., Arab., Ch., Vulg.) legas נֶגֶד־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד עַמִּי = cod. B: ἐνώπιον πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου.

32 Ante vocem מַעֲדַנֹּת legas cum Kl. אָחוּז pro אָגָג: „vinctus catenis“, quod contextui convenit. Antiqui interpretes aut haec verba omiserunt (Syr., Arab.)

aut coniecerunt: „Agag deliciosus (deliciarum)“, ut Ch., vel: „Agag pinguissimus“ (Hier.) vel „fremens“ (Hier.) = S. et Luc.: τρέμων. Luc. ante τρέμων habet ἐξ Ἀναθώθ = מַעֲנַתּוֹת (sic!). Pro אָכֵן סָר מַר־ „certe ablata est amaritudo (mortis)“ cum Kl. legas: אִם־כֵּן סֹב deleta voce מַר־: „si ita res se habet“, vel „si aliter fieri non potest, accede o mors“. Luc. enim vertit: εἰ οὕτως πικρὸς ὁ θάνατος = אִם כֵּן מַר הַמָּוֶת, מַר autem (et lectio altera סָר) mendum est pro סֹב (imper. a radice סָבַב derivandus).

33 Post שְׁמוּאֵל videtur excidisse אֶל־אֲגַג = πρὸς Ἀγάγ. Post ἡ μήτηρ σου addit Luc.: υἱοῦ Ἀσήρ, quae glossa fortasse orta est ex verbo sequente וַיְשַׁסֵּף, pro quo legas וַיְשַׁסַּע = Ἀ., Σ.; Luc. et S.: καὶ ἔσφαξεν (וַיִּשְׁחָטֵם, quae est fortase lectio genuina); Θ.: καὶ ἐβασάνισεν.

CAPUT XVI.

1 Ante secundam partem versus Luc. addit: καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ (cod. 19, 55, 93, 108, non autem Compl. et cod. 82!) = Syr. in Polyglotta Londinensi; deest autem hoc colon in cod. Ambrosiano (Ceriani). Pro בֵּית־הַלַּחְמִי legas בֵּית־לֶחֶם = ἕως (εἰς) Βηθλεέμ = Arab. Pro ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ cod. 82 et 108 habent: ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰεσσαί, non autem ceteri codices exhibentes textum Luciani.

3 Luc. (cod. 19, 82, 93, 108, Compl.) et multi codices graeci (XI, 29, 44, 52, 55, 56, 64, 71, 74, 92, 106, 119, 120, 123, 134, 144, 158, 236, 242 [τὸν υἱόν], 243, 244, 245, 246, 247, Ald., Cat. Nic., Georg., Slav.) exhibent: τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, suppleas ergo post לְיִשַׁי vocem וּלְבָנָיו. Pro בַּזָּבַח legas לַזֶּבַח = εἰς τὴν θυσίαν.

4 Cod. B: καὶ εἶπαν· ἡ εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου, ὁ βλέπων (Luc.: εἶπον· εἰρήνη); legas pro וַיֹּאמֶר שָׁלֹם, ut contextui convenit: וַיֹּאמְרוּ הֲשָׁלֹם suppleasque in fine הָרֹאֶה „o vates“. Sic omnes interpretes, qui tantum omittunt ultimam vocem; וַיֹּאמְרוּ permulti codices Hebraei exhibent, הֲשָׁלוֹם cod. Kenn. 173.

5 Pro τῷ κυρίῳ tantum cod. 82 (Luc., Lagarde) habet: τῷ θεῷ. Paseq linea lectoris animum advertit ad lectiones varias: καὶ εὐφράνθητε μετ' ἐμοῦ (σήμερον) = וּשְׂמַחְתֶּם אִתִּי (S.) et καὶ ἀνακλίθητε μετ' ἐμοῦ (σήμερον), quod respondere posset verbis Hebraicis: וְנִסְמַכְתֶּם אִתִּי. Attamen v. 11 apud Luc. idem verbum ἀνακλιθῆναι (S.: κατακλιθῶμεν) respondet verbo סָבַב = discumbere (ad cenam), unde et hic legas: וְסַבֹּתֶם אִתִּי הַיּוֹם לַזֶּבַח „ut discumbatis mecum hodie ad epulas sacrificales“; cf. 20, 24. In commentario meo putavi σήμερον esse corruptum ex σημεχου = סָמְכוּ vel שִׂמְחוּ, id quod mihi iam non probatur. לִזְבֹּחַ videntur omnes interpretes antiqui legisse.

7 Luc.: ὅτι οὐχ ὡς ἂν (כַּאֲשֶׁר) ἴδῃ ὁ ἄνθρωπος, οὕτως ὄψεται ὁ θεός, legas cum Kl.: כִּי לֹא כַּאֲשֶׁר יַבִּיט הָאָדָם יִרְאֶה הָאֱלֹהִים (paseq!) pro כִּי לֹא אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם et לְפִי־עֵינַיִם „pro acie oculorum" = εἰς πρόσωπον (S. et Luc.) pro לַעֵינַיִם (Kl.) et וְהָאֱלֹהִים (= ὁ δὲ θεός) pro וַיהוָה.

10 Septem filii Isai sunt Davide incluso; relatio hic in compendium est redacta.

11 Luc.: τὰ παιδάριά σου. Post verbum וַיֹּאמֶר suppleas subiectum יִשַׁי = Luc. (Ἰεσσαί, cod. 82, 93, 108, Compl.) et S. (cod. 52, 64, 123, 144, 236, 242), Ald., Cat. Nic., Georg. (Ἰεσέ), Slav. (Ἰεσσέ). Contra videtur verbum שְׁאָר delendum esse post עוֹד, praesertim cum neque a S. neque a Luciano vertatur. Fortasse ortum est e lectione varia eaque genuina ad vocem עַם v. 12, in margine apposita.

12 Suppleas post וַיִּשְׁלַח nomen יִשַׁי = Luc.: Ἰεσσαί (cod. 82, 93, 108), post וַיְבִאֵהוּ: לִפְנֵי שְׁמוּאֵל = Luc. (cf. H.-P.). Pro עַם legas שֵׂעָר ut Gen. 25, 25. Cf. Kl. Post יְהוָה suppleas: אֶל־שְׁמוּאֵל = S. et Luc. Pro אֶל־ legas melius עַל־. Luc. in fine prioris partis versus habet glossam κυρίου (S.: κυρίῳ), ortam dittographia literae י (״י).

14 In fine Luc. habet: καὶ ἔπνιγεν αὐτόν, quae est lectio altera pro וּבִעֲתַתּוּ (καὶ συνεῖχεν αὐτόν), ex S. deprompta.

16 S. et Luc.: εἰπάτωσαν δή = יֹאמְרוּ־נָא „liceat, domine noster, servis tuis loqui coram te". Legas וִיבַקְשׁוּ „et quaerant" pro יְבַקְשׁוּ; S. et Luc.: καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν, suppleas ergo לַאדֹנֵנוּ. Legas נַגֵּן pro לְנַגֵּן ut v. 18. Luc. (ψάλλειν) τῷ κυρίῳ, quae est lectio varia pro τ. κ. ἡμῶν. בְּיָדוֹ hic S. et Luc. vertunt: ἐν τῇ κινύρᾳ αὐτοῦ, in fine habent: καὶ ἀναπαύσει σε; suppleas: וְרָוַח לְךָ ut v. 23.

18 Luc.: Ἰεσσαὶ ἐν τῇ Βηθλεέμ (S.: Βηθλεεμείτην), quae videtur lectio genuina (cf. H.-P.); legas: בְּבֵית־לָחֶם. καὶ ὁ ἀνὴρ συνετός (S. et Luc.) videtur ortum esse ex genuino colo primo: καὶ ὁ ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύι, quod nunc tertium est: δυνατὸς ἰσχύι, quod delendum.

20 Post חֲמוֹר lapsu oculi exciderunt verba, quae suppleas: וַיָּשֶׂם עָלָיו חֹמֶר = καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμον (legas: γόμορ, Luc.).

21 Suppleas ante מְאֹד vocem שָׁאוּל (Luc., Slav.) et post לוֹ nomen דָּוִד (Luc. et S. [cod. 55, 93]).

23 Post אֱלֹהִים suppleas vocem רָעָה = πονηρόν, ut v. 15. Legas הָרוּחַ pro רוּחַ.

CAPUT XVII.

1 Luc. et cod. B: Σοκχώθ (cod. B: τῆς Ἰδουμαίας, sic!), cod. A: Σογχώ (τῆς Ἰουδαίας). Luc.: ἐν Ἀφεσ[δα]μείν (Lag.) vel Ἀφεσδομίν (Compl. et cod. 123), cod. A: Ἀφεσδομείν, cod. B: Ἐφερμέμ, corruptum ex Ἐφεσ[δα]μείμ; 1 Paral. 11, 13:

[ἀ]φασοδαμίν (cod. A), unde cum Kl. melius legas: בְּאֶפֶס הַדַּמִּים („in extrema parte amborum pulvinorum“).

3 Luc. (cod. 19, 82, 93, 108, sed non Compl.): παρατάσσονται καὶ ἵστανται.

4 Luc.: καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, S. mox vertunt vocem הַבֵּנַיִם δυνατός mox ἀμεσσαῖος; legas ergo cum Kl. חֲמֻשִׁי, quod Ἀ. (Ios. 1, 14; 4, 12) vertit voce ἐνωπλισμένος, S. voce εὔζωνοι (Ios. 4, 14), διεσκευασμένοι (Ios. 4, 12), πεντήκοντα (Iud. 7, 11); cf. Field ad Ex. 13, 18: „חֲמֻשִׁים agmine instructo. O′ (= S.) πέμπτῃ γενεᾷ. Ἀ. ἐνωπλισμένοι. Σ. ὁπλῖται. Θ. πεμπταίζοντες.“ Videtur ergo vox חֲמֻשִׁי designare milites gravis armaturae (cf. triarios Romanorum), sive quia quinque arma ferebant, sive quia in acie ordine quinto ponebantur. Pro מַּחֲנוֹת legas מַּעַרְכוֹת (cod. 650 H) = S. et Luc. Cod. B et Luc. habent: τεσσάρων πήχεων, aliquot codices: πέντε, alii (cod. A, Ald., III, 44, 74, 106, 120, 134, 247, Arm. I, Arm. Ed., Georg., Slav.): ἕξ = MT. et vers. antiqu. cet.

5 In fine S. et Luc. addunt: καὶ σιδήρου (= וּבַרְזֶל), quod utrum genuinum sit necne, ignoramus. In ceteris vers. antiq. deest.

6 Pro וְכִידוֹן, quod S. et Luc. voce ἀσπίς vertunt, Syr. voce Persica tarpânsâ „lorica“, aut cum Kl. legas: וְכִיּוֹר „et mare aeneum“ (cf. comm. m.) aut melius סִרְיוֹן (ut Ier. 46, 4; 51, 3) „lorica“ vel potius pars thoracis adversa. Cf. Lübker, Reallexikon des classischen Alterthums, s. v. „Waffen“ (pag. 1237). Ios. Flav. huic versui innixus fabulatur: δόρυ δὲ ἦν οὐ κοῦφον βάσταγμα δεξιᾶς, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτὸ αἴρων ἔφερεν, talis hasta valde fuisset inutilis!

7 Legas וְעֵץ (Qerê) pro וְחֵץ. Luc.: ἡ λόγχη ἡ ἐπ' αὐτῷ, S.: ἡ λόγχη αὐτοῦ, Σ.: αἰχμὴ αὐτοῦ, Ἀ. et Θ. φλὸξ δόρατος pro לַהֶבֶת חֲנִיתוֹ (MT.) et pro הַצִּנָּה Luc.: τὰ σκεύη αὐτοῦ, S.: τὰ ὅπλα αὐτοῦ (כֵּלָיו), Θ. ἀσπίδα, Σ. τὸν θυρεόν.

8 S. et Luc. post מִלְחָמָה vocem לִקְרָאתֵנוּ „obviam nobis“, quod videtur esse genuinum, unde id suppleas. Pro אָנֹכִי cum Kl. legas אַחִים „nonne fratres sunt Philistaei (legas הַפְּלִשְׁתִּים) et vos?“ quae sunt ironice dicta. Versiones antiquae = MT. Pro verbis עֲבָדִים לְשָׁאוּל „servi Sauli“ S. habent Ἑβραῖοι καὶ Σαούλ (cod. B) vel Ἑβραῖοι τοῦ Σαούλ (cod. A et Luc.) vel δοῦλοι (cod. 243 et in margine cod. 92 et 108); Armen. I, Armen Ed., Georg.: Ἑβραῖοι δοῦλοι τοῦ Σαούλ, Slav. et Ostrog.: Ἑβραῖοι μετὰ Σαοὺλ προπορευόμενοι (עֲבָרִים et עִבְרִים!) legas ergo cum Kl. עָבַרְנוּ לְשָׁאוּל „progressi sumus ad postulandum“ vel melius עָבַרְתִּי לְשָׁאוֹל „egressus sum (ex acie) provocaturus“. בְּרוּ mendum est pro בַּחֲרוּ = ἐκλέξασθε (Luc., S.).

10 Versus 10 et 11 hic inserti sunt ad instruendam historiam Davidis, quae continetur partibus 17, 12—31; 17, 18—18, 5; 18, 9—11. 17—19. 29 b—30, quae olim quidem pars fuerat fontis uberioris libri huius, in hunc

autem non ab initio recepta est, sed demum, postquam separatim pervulgata erat, unde ordo chronologicus turbatus est et auctor libri secum ipse pugnare videtur. Conatus sum utrumque textum separatim unum contra alterum positum exhibere, in quantum adhuc unus ab altero distingui et separari potuit. Rem autem revera ita se habere, quilibet lector iam e contextu cognoscet, maxime autem e cod. B (S.), in quo versus 12—31 omittuntur. Cod. A, Luc. et ceterae versiones antiquae MT. exhibent. Atqui recensionum Graecarum una ex altera emendata (vel potius corrupta) est, quod ex sequentibus notis luce clarius apparebit. Versus enim 10 ponendus est post versum 16, versus autem 11 post versum 31. Vide infra; cf. etiam Kl.

12 Hic versus cum sequentibus (13, 14, 15 b) prooemium constituit historiae Davidis separatim editae, unde hic in lectoris perfertur notitiam, quis David fuerit, cum auctor libri huius lectorem iam capite 16 de Davidis familia certiorem fecerit. Si ergo haec relatio e fonte uberiore deprompta est, ibi partim ante 16, 1 partim post 16, 13 posita fuisse videtur. Legas initio: וַיְהִי אִישׁ אֶפְרָתִי מִבֵּית לֶחֶם וְגוֹ׳, voces enim וְדָוִד בֶּן־ et הַזֶּה ab illo redactore insertae sunt, qui utrumque textum, libri sc. Samuelis et historiae Davidis separatim editae, confudit. Cf. cod. 247: καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκ Βηθλεέμ Ἰουδά; unde non constat, utrum nomen gentilicium אֶפְרָתִי genuinum sit necne; מִבֵּית־לֶחֶם autem certe genuinum est, quia אֶפְרָתִי etiam „Ephraimitam“ designare potest. Pro שְׁמֹנָה legas שִׁבְעָה ut 16, 10, qui versus ansam dedisse videtur mutandi numerum, quia auctor ibi refert, Isai patrem septem filios perduxisse ad Samuelem, cum David abesset. Attamen dicit auctor „septem filios suos“, ergo David non fuit octavus, sed septimus, cf. v. 13, 14, 15b. Relatio enim 16, 10 seqq. in compendium redacta est. In fine legas cum Kl.: מִבֹּא בְאַנְשֵׁי־מִלְחָמָה „(aetate provectior erat) quam ut veniret cum viris militaribus“; Luc. ἐληλυθὼς ἐν ἔτεσιν (sic!) = בָּא בְשָׁנִים, cod. A ἐν ἀνδράσιν; praepositio מִן ante בֹּא omittebatur, voce מִלְחָמָה corrupta in וַיֵּלְכוּ ־ם, quam lectionem spuriam esse, iam e sequente verbo הָלְכוּ elucet, quod Syr. omittit, ut multi codices Graeci.

13 Delas וַיֵּלְכוּ (cf. v. 12) legasque וּשְׁלֹשֶׁת. Verba וְשֵׁם שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו אֲשֶׁר הָלְכוּ בַּמִּלְחָמָה אֱלִיאָב הַבְּכוֹר וּמִשְׁנֵהוּ אֲבִינָדָב וְהַשְּׁלִשִׁי שַׁמָּה glossam esse, fortasse e 16, 6—9 depromptam, paseq linea indicat. 1 Paral. 2, 13 nomen filii tertii scribitur שִׁמְעָא, 2 Sam. 13, 3: שִׁמְעָה, 2 Sam. 21, 21: שִׁמְעֵי (Kethîb) vel שִׁמְעָא (Qerê). Luc. semper habet Σαμαά.

14 Verba אַחֲרֵי־שָׁאוּל sunt glossa e v. 13 deprompta a redactore, qui textum male intellexit. Tres filii maiores, qui hic vocantur, non sunt iidem ac illi, qui v. 13 nominantur, sed ex quattuor remanentibus natu maiores. Sequebatur in historia separatim edita v. 15b: לִרְעוֹת אֶת־צֹאן אֲבִיהֶם (MT. אָבִיו בֵּית־לָחֶם).

15a Pertinet ad librum Samuelis, iuxta quem David iam moratur in aulia regia secutusque est Saulum armiger in bellum. Legas autem cum Kl.: וְדָוִד הָלַךְ וְשָׁב מֵעַל שָׁאוּל addasque: לִרְאוֹת אֶת־הַמִּלְחָמָה „David autem abiit a Saulo rediturus ad eum, ut observaret pugnam“ Sauloque in castris manenti de ea referret. Quodsi David in domum patriam reversus est, textus primigenius sonare potuit: וְדָוִד שָׁב מֵעַל־שָׁאוּל בֵּית־לֶחֶם לִרְעוֹת אֶת־צֹאן אָבִיו „David autem reversus erat a Saulo Bethlehem (S. et Luc.: ἐν Βηθλεέμ), ut pasceret greges Isai, patris sui“; cf. cod. 44: ὁ δὲ Δαυὶδ ἀνέστρεψε. Ex narrandi modo, e causis minimis deducendi eventus maximi momenti, qui idem est ac 1, 1 seqq. et 9, 1 seqq., verisimile fit, Davidem revera ad tempus aulam regiam reliquisse, fortasse quia tres fratres eius maiores militiam capessierint. Iosephus Flav. (Antiq. Iud. VI, 175 [IX, 2]) dicit: Τοῦ δὲ πολέμου συνεστηκότος τοῖς Ἑβραίοις καὶ τοῖς Παλαιστίνοις Σαοῦλος ἀπέλυσε τὸν Δαβίδην πρὸς τὸν πατέρα Ἰεσσαῖον ἀρκούμενος αὐτοῦ τοῖς τρισὶν υἱοῖς, οὓς ἐπὶ συμμαχίαν καὶ τοὺς κινδύνους ἔπεμψεν. Sed ipse Ios. videtur id coniecisse ex ipso hoc loco; utrum autem ex alio quoque fonte hauserit necne, alia ista quaestio est. Attamen haec res potest etiam in prooemio historiae Davidis separatim editae ficta esse, quia in ea de Davide in aulam regiam vocato non erat sermo, continebat enim tantum facinora fortia Davidis, ab oblivione vindicanda, quia in libro Samuelis omissa erant. Pro מֵעַל nonnulli codices habent מֵעִם. MT.: הֹלֵךְ.

16 Versus 16 ad librum Samuelis pertinet; legas cum S. et Luc. לִפְנֵי־יִשְׂרָאֵל post וַיִּתְיַצֵּב et cum Graetz et Kl. אַרְבַּעַת יָמִים „quattuor dies“, quod facile corrumpi potuit in אַרְבָּעִים יֹם (haplographia literae ם in יָמִם). Post v. 16 ponendus est v. 11, ubi legas הִנְנִי = ἰδοὺ ἐγώ (Luc.) pro אֲנִי suppleasque גַּם „etiam“ ante הַיּוֹם, cod. B et A: σήμερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

17 Versus 17—23 a sunt historiae Davidis separatim editae. 17 legas הַקָּלִי (Qerê) pro הַקָּלִיא.

18 Legas וְאֹת־אַחֶיךָ „et signum fratrum tuorum ut ex eo exquiras, id agas“; legendum ergo est לְשָׁאוּל pro לְשָׁלוֹם (cf. v. 8) supplendumque: מִמֶּנּוּ „ex eo“ (Kl.). Pro עֲרֻבָּתָם (Luc.: τὸ ἐρουβά!) Hier. videtur legisse עֲרֻבָּתָם, Ch. et S. צָרְכָּתָם, cod. A enim habet: καὶ ὅσα ἂν χρήζωσιν γνώσῃ (תַּחְקֹר!). Syrus omisit hoc colon. עֲרֻבָּה designare videtur „sponsionem“ vel „milites in stationem succedentes“. Cf. 2 Reg. 15, 15; 2 Paral. 25, 24. Cod. 56 in margine habet: τὸ ἐσουβά· βιβλίον ἀποστασίου. In fine Luc. habet: καὶ εἰσοίσεις μοι τὴν ἀγγελίαν αὐτῶν = Syr., Arab., Ch., suppleas ergo: וַהֲשֵׁבֹתָ אֵלַי דְּבָרָם (cf. v. 30; Ezech. 9, 11; Prov. 18, 13); cod. 52, 64, 92, 123, 144, 242, Ald., Cat. Nic.: καὶ τὸ σάββατον (sic!) ποιήσεις μετ' ἐμοῦ; καὶ τὸ σάββατον respondet verbo וַהֲשֵׁבֹתָ, quod legebatur וְהִשְׁבַּתָּ, ποιήσεις respondet voci דָּבָר, ut 2 Sam. 7, 21 πεποίηκας. μετ' ἐμοῦ = אִתִּי, mendum pro אֵלַי.

20 Legas הֵרִעוּ pro וְהֵרִעוּ, ut Syr.: „Cum ingrederetur castra vallo fossaque munita, milites in aciem educti clamorem sustulerunt.“

22 In fine legas pro לְשָׁלוֹם cum Kl.: לְכָל־הָעָם „et quaesivit de fratribus suis ex omni populo“.

23 Pro הַבֵּנַיִם legas חֲמִשִׁי ut v. 4 (Luc.: ὁ μεσσαῖος) deleasque הַפְּלִשְׁתִּי, quod insertum est textibus iam confusis. Pro מַמַּעֲרוֹת legas מִמַּעַרְכוֹת (Luc. semper numerum exhibet singularem). Paseq linea, ut bene cognovit Grimme, indicat, in hoc versu idem referri ac v. 4; sed verba גָּלְיָת . . . מִגַּת non sunt delenda, pertinent potius ad historiam separatim editam, qua cum textu libri Samuelis confusa inserta sunt verba sequentia: וַיְדַבֵּר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה. Ultima autem verba וַיִּשְׁמַע דָּוִד pertinent ad librum Samuelis et referenda sunt ad v. 11, quem sequuntur, iungendaque versui 24, quem sequebatur ex v. 26: ויֹּאמֶר דָּוִד מִי הֶעָרֵל הַזֶּה כִּי חֵרֵף מַעַרְכוֹת אֱלֹהִים חַיִּים; haec enim verba utriusque textus propria erant.

25 Versus 25 et sequentes sunt historiae Davidis. 25a legas מִיִּשְׂרָאֵל = ἐξ Ἰσραήλ (Luc.). 25b origine tenus locum habuit post v. 27. Cf. duplex paseq! Recte dixerit Grimme הָעֹלֶה, quod in Syr. deest, delendum esse. Deleas quoque verba וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־יַכֶּנּוּ, quae necessario inserenda erant utroque textu confuso.

26 Deleas הַפְּלִשְׁתִּי, quae videtur esse glossa explicans vocem הֶעָרֵל.

27 Deleas verba כַּדָּבָר הַזֶּה inserta textui confuso, ut e verbis sequentibus elucet. In fine ponas 25b: יַעְשְׁרֶנּוּ וְגוֹ׳.

30 Deleas verba כַּדָּבָר הַזֶּה ut v. 27. Diversas recensiones hic esse confusas, ex hoc versu luce clarius apparet. Verba enim, quae sequuntur immediate libri Samuelis sunt: וַיְשִׁבֻהוּ הָעָם דָּבָר „Responditque ei populus“. Referenda sunt ad v. 26 (vide supra). Apud Luc. deest ὁ λαός, cod. A: καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ λαός (וַיְשִׁבֻהוּ), uterque omittit דָּבָר! In historia Davidica iam v. 27 (et 25b) responsum invenitur, unde hic dicitur: כַּדָּבָר הָרִאשׁוֹן „ut supra“ (prima vice).

31 Luc. (ut codices permulti) post ἐνώπιον Σαούλ habet: καὶ παρέλαβον αὐτὸν καὶ εἰσήγαγον πρὸς Σαούλ, legas ergo in historia Davidica in fine: וַיִּקָּחֻהוּ וַיְבִאֻהוּ אֶל־שָׁאוּל; cod. A = MT. In libro Samuelis autem cum Kl. sic fere legas: וַיִּשְׁמַע דָּוִד אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר הַפְּלִשְׁתִּי וַיַּגֵּד לְשָׁאוּל vel saltem duo ultima verba et cum eo hic ponas versum 11, qui in cod. B quoque praecedit versum 32.

32 Versus 32—40 sunt libri Samuelis, excepto uno colo (v. 38).

32 Legas pro אָדָם vocem אֲדֹנִי „domini mei“ = Luc., S.; עָלָיו = „eius causa“.

34 Legas וְהַדֹּב omissa voce אֶת־, quae pertinet ad v. 36.

35 Legas וקם = καὶ εἰ ἐπανίστατο (Luc., S.). Luc. et S.: τοῦ (τῆς) φάρυγγος, cod. 243: τοῦ πώγωνος = בִּזְקָנוֹ; Kl. vult legere בְּרַקְנִי „baculum meum“ (e ligno

pruni spinosae factum, cf. Iud. 8, 7. 16), sed legas בְּגָרֹנוֹ (cf. imagines herois Chaldaei nomine Gilgameš!). In fine legas aut וְהֲמִתִּיו (ut plurimi codices exhibent) aut וַהֲמִתֹּתִיו.

36 Legas גַּם־אֶת־הַדֹּב pro גַּם־הַדֹּב (cf. v. 34). Post vocem הֶעָרֵל deleas הַזֶּה, quod deest in S., Luc.: οὗτος. Post מֵהֶם suppleas: הֲלוֹא אֵלֵךְ וְהִכִּיתִיו וַהֲסִרֹתִי הַיּוֹם חֶרְפָּה מֵעַל־יִשְׂרָאֵל כִּי מִי הֶעָרֵל הַזֶּה = Luc.: οὐχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτὸν καὶ ἀφέλω σήμερον ὄνειδος ἀπὸ Ἰσραήλ (similiter S.); in Vulgatam recepta sunt haec verba e Vet. Lat.; Hier. ea omisit.

37 Luc.: κύριος ὁ θεός (cod. 108 et Compl.) et ἐκ στόματος τοῦ λέοντος (cod. 82, 93, 108, 158, Compl., Theodoret., Georg., Slav., Ostrog.).

38 Pro מַדָּיו וְנָתַן קוֹבַע videtur legendum מַדֵּי יוֹנָתָן וְכֹבַע (cf. Kl.); in S. enim deest וְנָתַן, quod Luc. vertit: ἐπέθηκεν. Cf. 18, 4 et Kl. Colon ultimum videtur esse historiae Davidicae (cf. Kl. et Pe.). Pro קוֹבַע plurimi codices habent: כּוֹבַע.

39 Pro כִּי לֹא־נִסָּה legas בָּאֵלֶּה פַּעַם בְּפַעַם = Luc.: ἐν αὐτοῖς ἅπαξ καὶ δίς; pro וַיְסִרֵם דָּוִד legas cum Kl. וַיָּסַר מַדָּיו, S. et Luc. omittunt nomen David.

40 Paseq linea indicat lectiones variantes: Luc. initio habet: καὶ ἔλαβε Δαυίδ; cod. A omittit vocem λείους. Deest etiam λείους in cod. 242 et 245, dum in cod. Kenn. deest אֲבָנִים, quod delendum esse putat Grimme, id quod mihi probatur, lego tamen חַלֻּקִים (מ haplographia excidit ante מִן!). Deleas וּבַיַּלְקוּט, Luc.: εἰς συλλογήν = בַּיַּלְקוּט, quae est glossa ad בִּכְלִי וגו׳.

41 Versus 41 est historiae Davidicae, item duo prima verba versus 42 (וַיַּבֵּט הַפְּלִשְׁתִּי) et v. 43, ubi deleas post וַיֹּאמֶר vocem הַפְּלִשְׁתִּי, quae inserta est utroque textu confuso. Legas בְּמַקְלוֹת (Luc. et S. ἐν ῥάβδῳ καὶ λίθοις) suppleasque וּבַאֲבָנִים.

42 Cetera verba versus 42 sunt libri Samuelis propria; legas וַיַּרְא (cod. Kenn. 89) pro וַיִּרְאֶה suppleasque nomen גָּלְיָת = Luc., cod. A. כִּי־הָיָה mendum est pro כִּי־הוּא = καὶ αὐτός. In fine legas וְיָפֶה pro וְאַדְמֹנִי עִם־יְפֵה, quae est glossa mendosa e 16, 12 deprompta. S. et Luc. = MT.

44 Versus 44—47 sunt libri Samuelis.

45 Luc. in fine habet σήμερον (ut S.), quod pertinet ad versum sequentem, ubi id Luc. repetit.

46 Legas pro פֶּגֶר מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים „cadaver exercitus (castrorum) Philistaeorum“: פִּגְרְךָ וּפִגְרֵי מַחֲנֵה הַפְּלִשְׁתִּים; Luc. enim habet: τὰ κῶλά σου καὶ τὰ κῶλα τῆς παρεμβολῆς τῶν ἀλλοφύλων. In fine pro יֵשׁ אֱלֹהִים legas יוֹשִׁיעַ יַהְוֶה, quibus corruptis (litera ע excidit ante אֱלֹהִים) לְיִשְׂרָאֵל in nonnullis codicibus mutatum est in בְּיִשְׂרָאֵל (cf. versiones antiquas), lectio genuina autem e margine versui 47 inserta est loco vocis genuinae הַתְּשׁוּעָה (cf. 11, 9. 13; 19, 5; ψ 33, 17; Prov. 21, 31.

47 Pro יְהוֹשִׁיעַ יַהְוֶה (cf. v. 46) legas הַתְּשׁוּעָה, David enim non bellum armis opponit, sed Jahven omnipotentem, cuius nomine cum Philistaeo congreditur,

huius armis inutilibus. Post וְנָתַן suppleas יְהוָה = S. (παροδώσει κύριος, quod deest tantum in cod. 93, 108, Compl., Theodoret.).

48 Etiam ex hoc versu facile cognosci potest, diversas recensiones hic esse confusas, quia singulae eius sententiae sibi invicem repugnant; non enim potuit David Philistaeo obviam ire et simul in aciem refugere. Legas in libro Samuelis: וַיָּקָם הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד = cod. B: καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Δαυείδ. Luc. et cod. A iam textum utrumque confusum exhibent. Syr. et Arab. = cod. B; Ch., Vulg. et nonnulli codices Graeci, Cat. Nic., Armen. I, Armen. Ed. = Luc. Historiae Davidicae editor pugnam late exponit. Legas in ea: וַיְהִי כִּי־קָרַב הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמַהֵר דָּוִד וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה וַיְהִי כִּי־עָמַד וַיְמַהֵר וַיֵּצֵא גַּם־הוּא לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי „quoties appropinquabat Philistaeus, David properavit in aciem regredi, quoties autem consistebat, velociter egressus est adversus Philistaeum“ (cf. Kl.). כִּי־עָמַד in textu confuso excidit planeque perditum est; priorem apodosin exhibet cod. A: καὶ ἐτάχυνεν Δαυὶδ καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν (deleas τοῦ ἀλλοφύλου, quod pertinet ad alteram); apodosin alteram habet Luc.: καὶ [] ἐτάχυνε καὶ ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. Vitavit ergo David pugnam propiorem, quia in ea Philistaeo inferior fuisset. Hieronymus vertens „ad pugnam“ mutat vocem הַמַּעֲרָכָה in הַמִּלְחָמָה = εἰς πόλεμον (Slav. Mosq.).

49 Versus 49 pertinet ad librum Samuelem; suppleas vocem אַחַת = ἕνα (Luc. et S.) ante אֶבֶן et post הָאֶבֶן voces: בְּעַד הַכֹּבַע = Luc. et S.: διὰ τῆς περικεφαλαίας (Luc.: αὐτοῦ, non autem Compl.). In historia Davidica legas cum Kl.: וַיִּקְלַע אֶל־מֵצַח הַפְּלִשְׁתִּי et v. 50, qui deest in cod. B, invenitur autem in cod. A et apud Luc., qui habet post λίθῳ: ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (cod. 19, 55, 82, 93, 158, Compl., non autem 108).

51 In versu 51 pariter uterque textus confusus invenitur. In libro Samuelis legas: וַיָּרָץ דָּוִד וַיַּעֲמֹד עָלָיו וַיִּקַּח אֶת־חַרְבּוֹ וַיְמֹתְתֵהוּ וַיָּסַר אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי־מֵת גִּבּוֹרָם וַיָּנֻסוּ = cod. B: καὶ ἔδραμεν Δαυεὶδ καὶ ἐπέστη ἐπ' αὐτόν, καὶ ἔλαβεν τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἀφεῖλεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. In historia Davidica legas: וַיָּרָץ אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֶת־חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלְפָהּ מִתַּעְרָהּ וַיִּכְרָת־בָּהּ אֶת־רֹאשׁוֹ (cf. Luc. et cod. A, Syr., Arab., Ch., Vulg.). = Kl.

52 Versus 52—54 videntur fuisse utriusque textus communes. 52 deleas וִיהוּדָה, quod additum est a Iudaeo quodam regno diviso. Pro גַיְא legas גַּת = Γέθ (Luc., S., Syr.); cod. A tamen habet: Γαί. Pro Ἀκκάρωνος Luc. et S. habent Ἀσκάλωνος, alii codices etiam in fine. Pro בְּדֶרֶךְ legas מִדֶּרֶךְ, quod postulatur sequente וְעַד.

53 Pro בְּנֵי Luc. et S. habent: ἄνδρες; legas ergo אַנְשֵׁי ut v. 52. In fine legas: בְּאֹהֶל יְהוָה = בְּאֹהֶל ה׳ (Pe.); cf. 21, 9.

55 Versus 55—58 sunt historiae Davidicae, unde in cod. B desunt. 55 Luc. initio habet: καὶ ἐγένετο et post πρὸς Ἀβεννήρ: καὶ ἀπεκρίθη Ἀβεννὴρ καὶ εἶπεν.

Post נַפְשְׁךָ suppleas אֲדֹנִי = κύριέ μου (Luc.). In hac historia ergo facinus a Davide patratum Saulo ansam dat quaerendi de Davidis prosapia.

CAPUT XVIII.

1 Versus 1—5 historiae Davidis sunt, unde desunt in cod. B. Recte dixerit Kl., primo loco ponendum versum 2 praemisso וַיֶּאֱהָבֵהוּ שָׁאוּל et omisso nomine שָׁאוּל post וַיִּקָּחֵהוּ deletoque יְהוֹנָתָן כְּנַפְשׁוֹ (1 b); redactorem enim, qui historiam Davidicam libro Samuelis inseruerit, iunxisse, quae de Ionathano (v. 3 et 4) et de Saulo (v. 1 et 2) referrentur similia, et post 1 a collocasse, unde v. 1 et 4 nomen Ionathani debuerit inserere. Post versum 2 ponas 1 a (וַיְהִי . . . דָּוִד). Luc. textum auctum exhibet duobus colis: καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ καὶ συνετέλεσε λαλῶν αὐτῷ εἶδεν αὐτὸν Ἰωναθάν, καὶ συνεδέθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τῇ ψυχῇ Δαυίδ, quae est fortasse lectio genuina historiae Davidicae: וַיְהִי כְּבוֹא דָוִד אֶל־שָׁאוּל וְכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו וַיַּרְא אֹתוֹ יְהוֹנָתָן וְנִקְשְׁרָה נַפְשׁוֹ בְּנֶפֶשׁ דָּוִד; 1 b habet = MT.

3 Luc.: καὶ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς διαθήκην (cod. 19, 82, 93, 108, 246 et cod. 56: καὶ ὁ β. δ.); recte dixerit Kl., הַמֶּלֶךְ esse mendum pro הַמֶּלַח, quod ergo suppleas post בְּרִית, cf. N. 18, 19; 2 Paral. 13, 5. In fine Luc. habet: καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν (cod. 19, 56, 82, 93, 108, 246); videntur hic duae lectiones variae esse confusae; cf. 20, 17.

4 Legas initio וַיִּקָּחֵהוּ, quod redactor textus confusi omisit, deleasque יְהוֹנָתָן (Kl.). וּמַדָּיו videtur esse glossa ex 17, 38. 39 deprompta, quae fortasse sonuit; מַדָּיו וְעַד וְגו׳. Legas hac glossa omissa אֶת־חַרְבּוֹ וְאֶת־ . . . וְאֶת־. In fine Luc. exhibet colon alterum v. 5.

5 Versus hic a redactore vel a lectore quodam emendatus (vel potius corruptus) est e versibus 13—16. Legas pro יִשְׁלָחֶנּוּ omissis vocibus שָׁאוּל יַשְׂכִּיל verbum הִלְבִּישׁוֹ, pro וַיְשִׂמֵהוּ verbum וַיְשִׁיבֵהוּ „et reduxit eum“ et omisso nomine שָׁאוּל pro עַל־ praepositionem אֶל־ „ad (milites)“.

6 Cod. B habet: καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυεὶδ ἐκ πασῶν πόλεων Ἰσραὴλ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χαρμοσύνῃ καὶ ἐν κυμβάλοις, legas ergo in libro Samuelis: וַתֵּצֶאנָה הַמְּחֹלוֹת לִקְרַאת דָּוִד מִכָּל־עָרֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתֻפִּים בְּשִׂמְחָה וּבְשָׁלִשִׁים. In historia autem Davidica legas: וַיְהִי בְּבוֹאָם וַתֵּצֶאנָה הַנָּשִׁים הַמְשַׂחֲקוֹת מִכָּל־עָרֵי־יִשְׂרָאֵל לָשִׁיר בִּמְחֹלוֹת לִקְרַאת שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ. Cf. Luc.: καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι [ὅτε ἐπέστρεψε Δαυὶδ πατάξας τὸν ἀλλόφυλον], καὶ ἐξῆλθον [αἱ χορεύουσαι καὶ] αἱ ᾄδουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰσραὴλ [ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν χαρμονῇ]. Verba enim בְּשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי sunt glossa ex 17, 57 deprompta. Luc. omisit לָשִׁיר (Qerê, Kethîb: לָשׁוּר), inseruit autem glossas ἐν νάβλαις et ἐν κινύραις. Cf. Kl.

7 Versus 7 totus est libri Samuelis; deleas הַמְשַׂחֲקוֹת, quod est ex historia Davidis depromptum, legasque בַּאֲלָפָיו (Qerê). Plurimi codices habent: וַתֹּאמַרְנָה.

8 In versu 8vo iterum uterque textus confusus est. Cod. B habet: καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ εἶπεν· τῷ Δαυεὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας, legas ergo in libro Samuelis: וַיֵּרַע בְּעֵינֵי־שָׁאוּל הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתְנוּ לְדָוִד הָרְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים. In historia Davidica legas: וַיִּחַר לְשָׁאוּל מְאֹד עַל־הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתְנוּ לְדָוִד הָרְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים וְעוֹד לִי אַךְ הַמְּלוּכָה. Luc. habet: καὶ ὀργίσθη Σαοὺλ [καὶ ἐφάνη πονηρὸν τὸ ῥῆμα] σφόδρα [ἐνώπιον Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τούτου, quae sunt e libro Samuelis deprompta] καὶ εἶπε Σαούλ· ἔδωκαν τῷ Δαυὶδ τὰς μυριάδας καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας, καὶ τί αὐτῷ (legas ἐμαυτῷ) πλὴν ἡ βασιλεία; Ultimum colon sonat: „Restat mihi tantum regnum (regis titulus).“ הָרְבָבוֹת est Qerê pro Kethîb רְבָבוֹת. Pro לוֹ legendum esse לִי iam e contextu apparet.

9 Versus 9 est historiae Davidicae, licet textui codicis B insertus inveniatur; cf. Tischendorf-Nestle et Swete. Legas autem pro עָוֹן (Kethîb) vel עֹן (Qerê) melius רַע עַיִן (cf. 2, 32) et pro אֶת־ praepositionem אֶל־.

10 Versus 10 et 11 videntur esse glossa ex 19, 9 deprompta (Sm.), quia repugnant contextui et desunt in plurimis codicibus Graecis, exceptis cod. A, 56, 64 (sub ※), 71, 92 (v. 10 sub ※), 119, 244, 245, 246, Luc. (Lagarde); cod. 121 in margine cum signo lacunae. Recte quidem dixerit Grimme, duplicem lineam paseq postulare lectionem יַהְוֶה הָרָעָה vel יַהְיֶה sine רָעָה, quae sit glossa explicans (cf. tamen 16, 15), et tertiam lineam paseq animum lectoris advertere ad כְּיוֹם בְּיוֹם, quae desint 19, 9, sed nihilominus uterque versus delendus videtur ex causa supra dicta. Sonant in MT.: 10 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה אֶל־שָׁאוּל וַיִּתְנַבֵּא בְתוֹךְ הַבַּיִת וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָדוֹ כְּיוֹם בְּיוֹם (sic!) וְהַחֲנִית בְּיַד־שָׁאוּל׃ 11 וַיָּטֶל שָׁאוּל אֶת־הַחֲנִית וַיֹּאמֶר אַכֶּה בְדָוִד וּבַקִּיר וַיִּסֹּב דָּוִד מִפָּנָיו פַּעֲמָיִם. Quilibet lector intelliget, Davidem, si alterum tantum diem apud Saulum fuerit, non potuisse cithara canere „ut solebat diem ex die“; verba כְּיוֹם בְּיוֹם ergo inserta sunt demum utroque textu confuso, non enim possunt referri nisi ad 16, 23. Ultimum colon Kl. sic emendat: וַיִּסֹּב דָּוִד פָּנָיו פַּעֲמַיִם „et D. bis se convertit“; Luc. (et cod. A): καὶ ἐξέκλινε Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δίς, legisse ergo videtur וַיָּסַר, 19, 10 legitur וַיִּפְטַר „et effugit“, quod fortasse a lectore quodam positum est pro וַיָּסַר, cui respondet verbum ἀποστῆναι. Ceterum puto פַּעֲמַיִם esse lectionem variam pro מִפָּנָיו. Cf. comm. m.

12a Pertinet ad librum Samuelis, cod. B enim habet: καὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ προσώπου Δαυείδ; 12b autem est historiae Davidicae, iungendus versui 9.

13 Versus 13—16 sunt libri Samuelis, inveniuntur enim in cod. B. 13 deleas nomen שָׁאוּל, quod deest in cod. B, insertum autem ab editore textus confusi.

14 Legas בְּכָל־דְּרָכָיו pro לְכָל־דרכו (Kethîb) = ἐν πάσαις ταῖ ὁδοῖς αὐτοῦ. Luc.: (καὶ κύριος) παντοκράτωρ, quod deest in cod. A.

15 In fine Luc. habet: ἀπὸ προσώπου Δαυίδ (pro αὐτοῦ).

16 Deleas glossam lectoris iudaizantis (S. καὶ Ἰουδάς, sic!); cf. 15, 4. In fine pro לִפְנֵיהֶם legas לִפְנֵי־הָעָם = πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ.

17 Versus 17—19 sunt historiae Davidicae, unde desunt in cod. B. Attamen textus eius confusus est cum textu libri Samuelis, unde partim mutatus est ab editore. Ponas cum Kl. primo loco 17b (וְשָׁאוּל וְגו׳), dein suppleas ex 13b: וַיְשִׂמֵהוּ לוֹ שַׂר־אֶלֶף. Dein legas 21b emendata voce בִּשְׁתַּיִם = „in duabus“ [rebus (?) an mulieribus (?) in] בִּשְׁנָתַיִם = „post biennium“: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בִּשְׁנָתַיִם תִּתְחַתֵּן בִּי „dixitque Saulus Davidi: Biennio post gener meus esto (affinitate mecum iungeris)“. Corrupta voce בִּשְׁנָתַיִם, quam Syr. omisit, alii conicientes vertunt, addita est verbum הַיּוֹם „hodie“, quod deleas. Cod. 243 habet: καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ· ἐφαιρέσει (sic!) ἔσῃ γαμβρός μοι σήμερον (cod. 236: ἐφ' αἱρέσει); Luc.: ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἐπιγαμβρεύσεις μοι σήμερον, Θ: ἐν ταῖς δυσίν, quae omnia videntur corrupta ex ἐν δυοῖν ἔτεσιν vel ἐν ἔτεσι δυοῖν (Kl.). Sermonem autem hic esse de die statuta, ex v. 26 elucet. Sequitur 17a omissis verbis וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד (ex 21b depromptis).

18 Iam e contextu elucet, verba וּמִי חַיַּי מִשְׁפַּחַת esse corrupta, legas cum Kl. וּמִי אַחַי וּמִשְׁפַּחַת „et qui sunt fratres mei et familia patris mei?“ Luc. omittit אַחַי vel חַיַּי: καὶ τίς ἡ συγγένεια τοῦ πατρός μου; cod. A: καὶ τίς ἡ ζωὴ τῆς συγγενείας σου (sic!) πατρός μου. Post v. 18 inseras 29b: וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב אֶת־דָּוִד כָּל־הַיָּמִים, quae desunt in cod. B ut 21b et v. 30, quem hic ponas suppletis post שָׂרֵי vocibus: אֲלָפִים לִקְרַאת, quas excidisse paseq linea indicare videtur. Sed et Grimme recte dixerit, pro שָׂכַל legendum esse cum Syr., Arab., Ch.: הִצְלִיחַ, qui hic de bello contra Philistaeos a Davide feliciter gesto agitur.

19 Sequitur v. 19a, ubi omissis vocibus: תֵּת אֶת־מֵרַב בַּת־ legas אֲשֶׁר דִּבֶּר et בָּעֵת pro בְּעֵת suppleasque post דָּוִד 26b: לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ וְלֹא מָלְאוּ הַיָּמִים (cod. B tantum habet: ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ). Sequitur 19b, ubi loco vocis וְהִיא legas: וּמֵרַב בַּת־שָׁאוּל (Kl.). Hunc ordinem textus esse genuinum, ex ipso contextu apparet.

20 Versus 20—26 sunt libri Samuelis, sed ab editore textus confusi mutati.

20b Cod. B omittit τὸ ῥῆμα = הַדָּבָר.

21a Deleas verba וּתְהִי־בוֹ יַד־פְּלִשְׁתִּים (e v. 17b deprompta). Quoad 21b vide supra v. 17.

22 Legas עֲבָדָיו (Qerê) pro עבדו (Kethîb) vel עֲבָדָו (MT.) et post hanc vocem suppleas: לֵאמֹר = λέγων (Luc., cod. B, Arab.). Pro וְעַתָּה interpretes Graeci legerunt וְאַתָּה = καὶ σύ. Pro בַּמֶּלֶךְ „(affinitate iungaris) cum rege“ legas cum Kl. בְּמִיכַל „(age, pete Michalem uxorem)“. Cf. v. 20 et 27.

24 Luc.: καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Σαοὺλ οἱ παῖδες αὐτοῦ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ἃ ἐλάλησε Δαυίδ (similiter cod. A et B, Syr., Arab.).

25 Luc., cod. A et B: ἑκατόν = Ch., Hier.; Syr., Arab.: ducenta.

26 b Vide supra v. 19.

27 Luc., cod. A et B: ἑκατόν, Compl. (in textu, teste Field) et cod. 243: διακοσίους. Deleas verba וַיְמַלְאוּם לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ (cf. cod. B), quae lineā paseq spuria redduntur. Sunt vel glossa marginalis, ex 27 b deprompta, dicens: tunc venisse diem statutam, quo David cum rege iungeretur affinitate (cf. v. 19), vel potius ex historia Davidica inserta, ubi legas cum Kl.: וַיִּמָּלְאוּ לוֹ הַיָּמִים לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ „venitque ei dies statuta, qua cum rege affinitate iungeretur“. Verba καὶ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ (in cod. B) non sunt libri Samuelis propria, sed ex aliis codicibus textum utrumque confusum exhibentibus inserta; desunt enim in cod. 56, 121, 236, 246. Cf. H.-P.

28 Versus hic utriusque textus communis est. Deleas 28 a in libro Samuelis verbum וַיֵּדַע, dum in historia Davidica legendum est וַיֵּדַע שָׁאוּל (= cod. A: καὶ ἔγνω Σ.), deleta voce וַיַּרְא. 28 b pertinet ad historiam Davidicam; in libro Samuelis autem legas: וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲהֵבוּהוּ = cod. B: καὶ εἶδεν Σαοὺλ ὅτι κύριος μετὰ Δαυὶδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἠγάπα αὐτόν. In historia Davidica suppleas post v. 28 ex 27 c: וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ לְאִשָּׁה.

29 Legas וַיּוֹסֶף, ut plurimi codices habent vel וַיֹּסֶף; porro deleas שָׁאוּל legasque לִירֹא = cod. B: καὶ προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυεὶδ ἔτι. Quoad 29 b et 30 vide supra v. 18.

CAPUT XIX.

Hoc caput libri Samuelis est ut sequentia usque ad 23, 15 a, quod colon referendum est ad 27, 1: „David, cum intelligeret, Saulum vitae suae insidiari, secum cogitavit: Quae quum ita sint, alio tempore auctore Saulo de medio tollar, nihil melius mihi est quam fugere in terram Philistaeorum“ etc. (Kl.).

2 Pro הִשָּׁמֶר־נָא בַבֹּקֶר cum Kl. legas: הִשָּׁמֶר מְאֹד בַּקְּרָב „caveas ne pugnae convenias“. Syr. et Arab. omittunt בַּבֹּקֶר.

3 Suppleas post מָה verbum יִהְיֶה = ὅ τι ἐὰν ᾖ (S., Luc.).

4 Legas וְכָל־מַעֲשָׂיו pro וְכִי מַעֲשָׂיו vel saltem omittas ו ut cod. Kenn. 102: „sed (omnia) ab eo gesta“ etc.

5 Suppleas post יְהוָה vocem בְּיָדוֹ = δι' αὐτοῦ (S., Luc.). Luc. habet: καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδε καὶ ἐχάρησαν, similiter S. Syr., Arab., Ch., Vulg. = MT.

6 Suppleas post שָׁאוּל (2do) vocem לֵאמֹר = S., Luc., Syr., Arab.

8 Luc.: καὶ προσετέθη γενέσθαι πόλεμος ἔτι ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους (cod. B: πρὸς Δαυείδ, alias: πρὸς Σαούλ) = Arab., suppleas ergo post לִהְיוֹת voces: עִם־הַפְּלִשְׁתִּים.

Pro וַיֵּצֵא Luc. et S. habent: καὶ κατίσχυσε(ν); si conferas Is. 22, 4, intelligas eos legisse וַיְּאָץ „et studuit (pugnare)“. Cf. etiam 27, 1, ubi idem mendum invenitur (וַיֵּצֵא pro וַיְּאָץ). Porro S. et Luc. habent σφόδρα praeter μεγάλην, item cod. Kenn. 70: גְּדוֹלָה מְאֹד.

9 Luc.: καὶ ἐγένετο πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ παρὰ θεοῦ, cod. B: πνεῦμα θεοῦ πονηρόν, cod. A (= cod. 74, 120, 134, 247, Ald.) πνεῦμα κυρίου πονηρόν: Θεοῦ deest in cod. XI, 44, 55, 56, 64, 82, 93, 106, 108, 119, 242, 243, 244, 245, 246; Compl.: παρὰ κυρίου. יְהוָה deest in cod. Kenn. 109. Paseq linea lectoris animum advertit ad lectiones varias. Lectio genuina videtur esse: רוּחַ רָעָה מֵאֵת־יְהוָה ut 16, 14 vel potius רוּחַ הָרָעָה ut 16, 23, quam S. legerunt: רוּחַ ה׳ רָעָה. Cf. Arab. In fine legas בְּיָדוֹ (cod. Kenn. 150, 224, primo 1, primo de R. 554, S., Luc., Vulg.) pro בְּיָד. ו haplographia excidit in scriptura continua.

10 Hic versus finitur voce וַיִּמָּלֵט = S.

11 Suppleas וַיְהִי = καὶ ἐγένετο (Luc.) vel καὶ ἐγενήθη legasque initio: וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא. Deleas ו ante לַהֲמִיתוֹ = Luc., S., Arab.

13 S. et Luc. תְּרָפִים vertunt voce κενοτάφια. Fortasse recte dixit Kl., lectionem genuinam esse κηρόγραφα = רְפָאִים, penates. Pro כְּבִיר legerunt כָּבֵד = ἧπαρ, ut v. 16.

16 Legas melius עַל־ pro אֶל־. In fine Luc. habet: καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Σαούλ (cod. 19, 82, 93, 108); καὶ ἀπήγγειλαν (-ον) τ. Σ. legitur in cod. 92, 144. Quae verba genuina esse videntur fontis uberioris huius libri: וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל. Sed textus hic est in compendium redactus, ut e v. 17 elucet.

18 b Luc. habet: καὶ ἐπορεύθησαν Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ καὶ ἐκάθισαν ἐν Αὐὰθ ἐν Ῥαμά (similiter S.). MT. hic tantum exhibet: בנוית, quod Massorethae pronuntiant: בְּנָיוֹת (Qerê) „in Najôth“. Αὐάθ corruptum esse ex Ναυάθ, quilibet concedet; post praepositionem ἐν excidit ν (in scriptura continua). Cod. A semper habe Ναυιώθ = Qerê נָוִית, Syr. legit יוֹנַת, vertit enim b’ jaunath dabrâmthâ (אֲשֶׁר בָּרָמָה), Arab. נָוִת; Ch.: בְּבֵית־אוּלְפָנָא, videtur legisse בְּבַת־מֹרָה pro בְּבַת־רָמָה „in suburbio Ramae“ vel, quod veri simile non est: בְּאָנִיּוֹת pro בְּנָוִית. Aliae lectiones variae sunt: ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾶ, corruptum in ἐν Ναυάθαν Ῥαμά (cod. 245) בְּנָוֹת בָּרָמָה, ἐν κριτηρίῳ ἐν Ῥαμά (Slav., Ostrog.) = בְּדִינַת בָּרָמָה (?). Legas cum Kl. בְּנָוִית בַּת־רָמָה „Navijjae, i. e. in suburbio Ramae“; cf. Num. 21, 25; Ios. 15, 45; Iud. 11, 26 etc. Non obstat, quod haec lectio etiam vv. 19, 22, 23 et 20, 1 corrupta sit (contra Laur, Die Prophetennamen, pag. 18 seqq.), quia hoc etiam de aliis vocibus valet, quae in oblivionem venerunt, ut חֲצִי = lentiscus (cf. 20, 20 seqq.), לַמְנַצֵּחַ, quod S. legerunt לָמְנֶצַח = εἰς τὸ τέλος etc. etc.

19 In fine legas: בְּנָוִית בַּת־ר׳ ut v. 18.

20 Pro וַיַּרְא אֶת־לַהֲקַת legas וַיִּרְאוּ אֶת־קְהִלַּת (Kl.) = S. et Luc.: εἶδον τὴν ἐκκλησίαν; Luc. praemittit ἐλθόντες = וַיָּבֹאוּ, quod fortasse excidit ante וַיִּרְאוּ. Pro נִצָּב cum Kl. legas מְנַצֵּחַ „choragus".

22 Initio suppleas וַיִּחַר אַף־שָׁאוּל = καὶ ἐθυμώθη Σαοὺλ ὀργῇ (Luc. similiter S.). Pro הַגָּדוֹל legas הַגֹּרֶן = τοῦ ἅλω (Luc., S.), pro בַּשֶּׂכִי וַיִּשְׁאַל (Luc.: τῆς ἐν Σεφὶ καὶ ἠρώτησε Σαούλ) cum Kl.: בָּהּ שֹׁפֵט שְׁמוּאֵל „ubi Samuel iudicabat", quod convenit contextui. In fine legas וַיֹּאמְרוּ (Qerê) et בְּנָוֹית בְּת־רָמָה ut v. 18. 19.

23 Pro שָׁם legas מִשָּׁם = „inde" et אֶל־נָוֹית בְּת־רָמָה ut v. 18. 19; item in fine בְּנָוֹית בְּת־ר״.

CAPUT XX.

1 Legas מִנָּוֹית בְּת־רָמָה (ut 19, 18. 19. 22. 23) pro מִנָּוֹות בָּרָמָה. Paseq linea videtur indicare, verbum וַיֹּאמֶר ponendum esse post יְהוֹנָתָן = Luc., S., Syr., Arab.

2 Legas post לוֹ subiectum יְהוֹנָתָן = Luc., S., Syr., Arab. et post חָלִילָה vocem לְךָ ut v. 9. Ante עשה (Kethîb), quod non mutandum est in יַעֲשֶׂה (Qerê), legas לֹא (Qerê) pro לוֹ.

3 Luc. (et S.): καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ἰωναθάν, Syr. et Arab.: „iuravit autem illi David", legerunt ergo non עוֹד, sed לוֹ, quod legas praemisso verbo וַיִּשְׁתַּחוּ (Kl., cf. v. 41). Ante μὴ γνώτω (אַל־יֵדַע) Luc. repetit subiectum ὁ πατήρ σου (אָבִיךָ). Pro פֶּן־יֵעָצֵב „ne dolore afficiatur" S. habent: μὴ οὐ βούληται (= פֶּן־יַחְפֹּץ?), Luc.: ὅπως μὴ ἀναγγείλῃ τῷ Δαυίδ, quae est lectio genuina; legas ergo פֶּן־יַגִּיד אֶת־דָּוִד vel פֶּן־יְעַצְּנוּ (Kl.), cf. 2 Sam. 17, 15. In fine versio Graeca loco proverbii Hebraei exhibet Graecum, unde S. inserunt: καθὼς εἰπεῖν (ut legendum est pro εἶπεν): ὅτι πεπλήρωται ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ (Luc. inserit hic: πατρός σου ἕως) θανάτου.

4 Pro תֹּאמַר legas תְּאַוֶּת (Kl.) vel תְּאַוֶּה = Luc. et S.: τί ἐπιθυμεῖ.

5 Inter יָשֹׁב־אֵשֵׁב inseras לֹא (Kl.) = S. (οὐ); in fine deleas glossam הַשְּׁלִישִׁית („i. e. die tertio"), quae deest apud S. et Luc., legasque pro הָעֶרֶב cum Kl. הָעֲבֹדָה „usque ad tempus officii".

7 b Luc. habet ut v. 10: ἐὰν δὲ σκληρὰ ἀποκριθῇ σοι, similiter S.

8 Legas עִם־ pro עַל־, Luc. et S.: μετά; ceterum codices Kenn. 154 et 182 et nunc 84 exhibent עִם. Pro בִּי S. et Luc. habent: ἐν τῷ δούλῳ σου.

9 Paseq linea lectoris animum ad lectiones varias advertit. S. habent in fine: καὶ ἐὰν μὴ ᾖ εἰς τὰς πόλεις σου, ἐγὼ ἀπαγγέλλω σοι (Luc. mutato ordine: καὶ ἐὰν μή, ἀπαγγελῶ σοι εἰς τὰς πόλεις σου); propositio Hebraice sonat: וְלֹ אַתָּה בְּעִירֶךָ (S. legerunt: בְּעָרֶיךָ). Apodosin אַגִּיד לְךָ cum Kl. emendes in: אָנֹכִי אָגֵן לְךָ „ego te protegam" vel legas עָלֶיךָ ut Zach. 9, 15. MT. sonat: „et non id (אֹתָהּ) annunciavero tibi", deest ergo apodosis!

10 Pro יַגִּיד לִי אוֹ cum Kl. legas יָגֵן לַאדֹנִי „sed quis proteget dominum meum?“ Quae sequuntur, interpretes antiqui male intellexerunt; sensus est: „Quid te pater tuus dure tractet?“ (Kl.) MT.: יַעַנְךָ.

11 Pro וְנֵצֵא הַשָּׂדֶה (Luc. καὶ ἐξέλθωμεν) S. habent: καὶ μένε εἰς ἀγρόν, legas ergo: וְשֵׁב בַּשָּׂדֶה.

12 Paseq linea videtur non tantum vocem מָחָר (ex 18 depromptam?) vel הַשְּׁלִשִׁית (cf. v. 5) spuriam reddere, sed totam sententiam a voce יַהְוֶה usque ad finem; ultimum enim colon, quod deest apud S. et Luc. (Σ. et Θ. id vertunt), e versu sequente insertum est. Cetera verba videntur esse iuramentum, quod in uberiore libri fonte locum habuit post versum 9 sonatque: „ita me deus adiuvet („vivat“ = חַי), ut explorabo animum patris mei tempore opportuno (כְּי־עֵת Osee 13, 13; MT.: cras circiter idem tempus? cf. Ex. 9, 18; Ios. 11, 6); sed si bonus est Davidi, tunc non mittam nuntium ad te“: חַי יַהְוֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־אֶחְקֹר אֶת־אָבִי כִּי עֵת וְהִנֵּה־טוֹב אֶל־דָּוִד וְלֹא־אָז אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ. S. et Luc. loco vocis חַי praemittunt οἶδε = יָדַע. Fortasse כָּעֵת = κατὰ καιρόν (Luc.).

13 Iuramentum כֹּה . . . יֹסִיף referendum est ad verba sequentia. Pro כִּי־יֵיטַב legas כִּי אִם־טוֹב „si placuerit patri meo“; post אֶל־אָבִי excidit לְהָבִיא „inferre tibi hoc malum“. Quoad כִּי in iuramento cf. 14, 44. Textus Graecus emendandus est ita: ὅτι, ἐὰν ἀρέσῃ τῷ πατρί μου ἀνοίσειν τὰ κακὰ ἐπί σε (καὶ) ἀποκαλύψω κτλ. Post hunc versum ponas v. 17, ubi legas pro לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־: לְהִשָּׁבַע לְדָוִד = ὀμόσαι τῷ Δαυίδ (Luc. et S.). 17b S. et Luc. male intelligentes verterunt: ὅτι ἠγάπησε ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν; cf. 18, 3.

14 Καὶ μὲν (legas μὴ, cod. A: καὶ μέ, sic!) ἔτι μου ζῶντος (Luc.: καὶ ἐὰν ἔτι ἐμοῦ ζ.); legas cum Kl. וְאִם לֹא עוֹדֶנִּי חַי „et si non amplius vixero“ pro וְלֹא אִם, ut lector quidam emendavit e verbis sequentibus.

15 Pro וְלֹא (2do) legas וְלֹא.

16 Initio deleas וְ ante יִכָּרֵת ponasque אֹיְבֵי loco vocis בֵּית spuriae. Tota sententia ergo sonat (14—16): „Et si amplius non vixero tuque non poteris mihi ipsi gratiam Domini exhibere ita, ut non moriar, tamen ne auferas gratiam tuam domui meae in aeternum! Sed si, sublatis a Jahve inimicis Davidis unoquoque de terra, Ionathanus sublatus erit una cum inimicis Davidis, tunc quaerat id Jahve e manu David, i. e. vindicet id Jahve a Davide!“

17 Vide v. 13.

18 Luc. (cod. 19, 82, 93, 108, Compl.) habet: καὶ ἐπισκοπῇ ἐπισκεφθήσεται; S. = MT.: καὶ ἐπισκεπήσῃ, ὅτι ἐπισκεπήσεται. Ultimum colon pertinet ad versum sequentem: „Si quaerent sedem tuam.“

19 Luc. (et S.): καὶ τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψει καὶ ἥξεις, legas cum Kl.: וּמִשְׁלַחַת תֵּרֵד מֵאָבִי וּבָאתִי „et si allegati a patre meo venient, veniam“ etc. Interpretes

antiqui coniciunt magis quam vertunt. In fine legas pro הָאֶבֶן הָאָזֶל: הָאַרְגָּב הַלָּז = Luc.: παρὰ τῷ λίθῳ ἐκείνῳ vel S.: παρὰ τὸ ἐργὰβ ἐκεῖνο; cf. v. 41.

20 Pro שְׁלֹשֶׁת S. et Luc. legerunt שְׁלִשִׁי ut v. 19. הַחִצִּים mendum est pro הַחֲצִים „lentiscos". Legas cum Kl. pro צִדָּה: מִצִּדּוֹ „penes eum", sc. acervum lapidum (ם haplographia excidit), pro אוֹרֶה: אֶרְאֶה, ponas denique לְשַׁלַּח ultimo loco: „Ego autem tres lentiscos istas, quae sunt penes eum, eligam mihi destinatum, quod petam." Commutata voce חֲצִי „lentiscus" cum חֵץ „sagitta", totus versus mutatus est. Quomodo lectiones variae oriantur, ostendunt hic codices Graeci. Luc.: εἰς τὴν ἀμματάραν (הַמַּטָּרָה)!

21 Suppleas ante לֵךְ vocem לֵאמֹר = λέγων (S. et Luc.). Paseq linea post הַחִצִּים (2do) videtur indicare, legendum esse הַחֵץ = Luc. et S. (Grimme), id quod commendatur voce קָחֶנּוּ, cui paseq alterum appositum est. Cod. 257 habet הַחֲצִי. Recte dixerit Grimme קָחֶנּוּ spurium esse (paseq!); sicut Luc. inserit γίνωσκε ὅτι εἰρήνη σοι, ita hic lector hoc verbum inseruit, putans imperativum apodoseos וָבֹאָה referendum esse ad puerum, non ad Davidem. Pro וְאֵין דָּבָר „et nihil timendum" S. habent: καὶ οὐκ ἔστιν λόγος κυρίου, Luc.: λόγος πονηρός.

23 Legas cum Kl. יְהוָה עֵד pro יְהוָה; S. et Luc. inserunt vocem μάρτυς (ἰδοὺ κύριος μάρτυς), ut v. 12 inseruerunt οἶδεν. S. = MT.; Luc. e versu 42 inseruit verba: καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός μου καὶ τοῦ σπέρματός σου.

24 MT.: וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־הַלֶּחֶם „conseditque rex ad panem", Luc.: καὶ εἰςῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν (S.: καὶ ἔρχεται) = וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ עַל־הַשֻּׁלְחָן, legas cum Kl.: וַיָּסֹב הַמֶּלֶךְ עַל־הַשֻּׁלְחָן „cibi capiendi causa accubuit"; unde non legendum est אֶל־ (Qerê). Cf. 16, 11 et 2 Sam. 9, 11. Vox הַלֶּחֶם videtur fuisse cerula miniata, indicans rem obiectam verbi לֶאֱכֹל, cf. Hier.: „ad comedendum panem" et phrases אָכַל לֶחֶם „comedere" et שָׁתָה מַיִם „bibere".

25 Pro עַל־מוֹשָׁבוֹ = ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ cum Kl. legas עַל־מְסִבּוֹ „cum convivis suis" (ad verbum: „ad convivium"); Luc. semel tantum vertit עַל־מוֹשָׁבוֹ, cognoscens, eandem vocem non posse ita repeti. Pro אֶל־מוֹשַׁב melius legas עַל־מוֹשַׁב. Luc.: καὶ προέφθασεν αὐτὸν (S.: τόν) Ἰωναθάν, legas ergo pro וַיָּקָם: וַיְקַדֵּם et וַיֹּשֶׁב (Hiphîl) pro וַיֵּשֶׁב, denique וַיִּפָּקֵד pro וַיִּפָּקֵד (Kl.), ut sensus sit: „Cumque rex decumberet cum convivis, ut solebat, in sella ad parietem posita, Ionathanus praeveniens Abnerum Saulum assidere iussit, cum ipse Davidis locum obtineret." Ultimum enim colon non potest sensum habere: „cum Davidis locus vacaret" (Σ.: ὑστέρησεν, Vulg.: vacuusque apparuit), sed: „cum Davidis locus desideraretur" (ἐπεσκέπη, Luc., S.), quod contextui repugnat; desiderabatur enim non Davidis sedes, sed ipse David. Veteres interpretes neque hunc versum videntur recte intellexisse nec sequentes.

26 Legas pro בלתי טהור הוא, deleta lectione varia כי לא טהור cum Kl: כִּי־לֹא יְטַהֲרֵהוּ „quia non excusat (purgat) eum“. S. et Luc. = MT. Syr. et Ch. et Arab. non vertunt, sed explicant textum Hebraicum.

27 הַשֵּׁנִי fuit cerula miniata pertinens ad vocem מָּחֳרַת, cf. v. 5 et 12. וַיִּפָּקֵד „et desiderabatur locus Davidis“ (sic!), cf. v. 25; legas וִיהוֹנָתָן פָּקַד „Ionathanus obtinuit“ (sedem Davidis). Recte dixerit Kl. lectionem Massorethicam ortam esse e compendio: י״ פָּקַד S. et Luc. augentes textum vertunt: καὶ ἐγενήθη (ἐγένετο) τῇ ἐπαύριον τοῦ μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ (apud Luc. deest καί!) ἐπεσκέπη ὁ τόπος κτλ. Sed in cod. A et 244 deest τῇ ἡμέρᾳ. In fine legas pro הַלָּחֶם: הַשֻּׁלְחָן = ἐπὶ τὴν τράπεζαν (Luc. et S.) ut v. 24 et 30 et 34.

28 Suppleas post שָׁאוּל vocem לֵאמֹר = Luc., S., Syr., Arab. In fine legas pro עַד־בֵּית לָחֶם cum Kl.: לָרוּץ בֵּית־לֶחֶם עִירוֹ = Luc.: δραμεῖν ἕως Βηθλεὲμ τῆς πόλεως αὐτοῦ vel S.: ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι, cf. v. 6 et Syr., Arab., Ch., Vulg.

29 Legas pro וְהוּא צִוָּה־לִי אָחִי „et ipse mandavit mihi frater meus“, quod repugnat contextui, cum Kl.: והוא צִוְּתָה־לְאַחַי „eaeque (epulae sacrificales) mandatae sunt fratribus meis“; cf. Luc. καὶ ἐνετείλαντο πρός με οἱ ἀδελφοί μου, ubi confusa est lectio genuina cum spuria.

30 Luc. libere vertit וַיִּחַר־אַף verbis: καὶ ἐθυμώθη . . . σφόδρα. Voces בֶּן־נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת „fili mulieris degeneris“ (verbotenus: „quae degeneravit ab omni modestia vel disciplina“) S. vertunt υἱὲ κορασίων αὐτομολούντων, ad quod Luc. addit: γυναικοτραφῆ, quae est glossa explicans κορασίων αὐτομολούντων. Legisse videntur נַעֲרֹת הַמַּרְדּוּת „puellarum rebellionis“ i. e. „puellarum dissolutarum“. Sed מַרְדּוּת designat disciplinam, cf. Dr. et Levy, Neuhebr. und Chald. Wörterbuch (III, 243). Pro בֹחֵר legas חָבֵר vel חָבוּר = μέτοχος (S. et Luc.), cf. Syr., Arab., Ch., Vulg. עֶרְוַת videtur esse glossa; deest in cod. Kenn. 95, cum in cod. 244 inveniatur eius loco חֶרְפַּת! Unde sermo non tam videtur esse de matre quam de filio degenere. Quodsi res ita se habeat, בֶּן־נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת designet virum „degenerantem a disciplina“ („filium degenerationis a disciplina“), „impudicum“ = παιδεραστήν, ita ut Saulus Ionathanum propter amorem Davidis impudicitiae suspectum reddat ideoque Ionathanus matri suae non sit honori. Quoad חָבֵר „amator“ cf. Is. 1, 23.

31 Pro אתו Luc. et S. habent: τὸν νεανίαν.

32 In cod. B (non in cod. A aliisque multis) deest τῷ πατρὶ αὐτοῦ, Lagarde omisit in textui Luciani: τῷ Σαούλ, sed immerito, cf. cod. 82, 93, 108, Compl.

33 עָלָיו videtur ortum ex compendio: על־יו׳ = עַל־יוֹנָתָן = S. et Luc.: ἐπὶ Ἰωναθάν. כָּלָה mendum est pro כָּלְתָה, cf. v. 9 et versiones antiquas. S. et Luc. immerito inserunt ἡ κακία, quia neglexerunt, genus femininum in lingua Hebraica poni pro neutro.

34 Legas pro בְּיוֹם הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי „die altero mensis“ (cf. v. 27) cum Kl. בַּיּוֹם הַהוּא et pro נֶעְצַב אֶל־דָּוִד: נֶעְצַר אֶל־חַדְרוֹ „inclusit se in cella sua“ (cf. 2 Sam. 12, 16 seqq.); de Davide hic agi non potest, quia Saulus non Davidem, sed Ionathanum ipsum ignominia affecit. Pro הִכְלִמוֹ Luc. et S. legerunt כִּלָּה עָלָיו „decrevit adversus eum!“

35 Legas pro לְמוֹעֵד דָּוִד cum Luc. et S.: לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר שָׁם דָּוִד vel שָׁם לְדָוִד (Luc.?).

36 Luc. καὶ εἶπεν Ἰωναθὰν τῷ παιδαρίῳ, S. omittunt Ἰωναθάν ut ceteri interpretes antiqui. In fine legas, ut convenit versui 20: הַחִצִּים לְהַעֲבִירָם „ita telo petiit lentiscos, ut eas superaret“ pro הַחֵצִי לְהַעֲבִרוֹ, quia tres erant lentisci; Luc.: τὰ βέλη καὶ παρήγαγεν αὐτόν.

37 Legas הַחִצִּים (Luc. τῶν βελῶν) pro הַחֵצִי, cf. v. 36 et 20. In fine autem legas הַחֵץ (ut v. 21) = ἡ σχίζα (S. et Luc.). Luc. videtur omisisse verba inde ab הֲלוֹא usque ad הַנַּעַר (v. 38) lapso oculo ab uno הַנַּעַר ad alterum.

38 Legas הַחֵץ pro הַחֵצִי, ut v. 37 et 21. Ionathanus enim unam tantum arcu expulit sagittam. Sed videtur hic relatio in angustum coacta esse.

40 אֲשֶׁר־לוֹ videtur esse glossa, quia deest apud Luc. et S., Syr. et Arab.; הָבִיא videtur mendum esse pro הָבִיאָה. Luc.: πορεύου εἰς τὴν πόλιν, S.: πορεύου εἴςελθε εἰς τ. π.

41 Suppleas post בָּא voces: אֶל־הָעִיר = εἰς τὴν πόλιν (Luc.). Pro הַנֶּגֶב legendum est הָאַרְגָּב ut v. 19, Luc.: τοῦ Ἀργόβ (= אַרְגֹּב?). Recte dixerit Grimme, paseq linea spuria reddi verba אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ (2do); cod. enim Graecus 44 habet: καὶ ἐφίλησαν ἀλλήλους καὶ ἔκλαυσαν ἕως συντελείας, cum in cod. Kenn. 30, 96, 155 desint verba וַיִּבְכּוּ . . . רֵעֵהוּ. In fine legas עַד־יוֹם גָּדוֹל ut Gen. 29, 7 (Kl.) vel melius עַד־הַיּוֹם הַגָּדוֹל „usque ad lucem claram“; in cod. enim Kenn. 178 et 278 invenitur הגדל et S. et Luc. vertunt: ἕως συντελείας μεγάλης = עַד־תֹּם גָּדֹל!

42 Legas pro אֲשֶׁר: וַאֲשֶׁר = καὶ ὡς (Luc. et S.) deleasque voces insertas (paseq!) לֵאמֹר יְהוָה, cf. v. 12 et 23. S. et Luc. inserunt vocem μάρτυς.

CAPUT XXI.

1 Versus 1 pertinet ad caput 20 (cf. S. et Vulg.). Suppleas post וַיָּקָם subiectum דָּוִד = Δαυίδ (S., Luc.).

2 Legas נֹבָה (accus.) = Νόβα (cod. A); cf. 22, 11. 19. Luc. (Lag.) omisit לוֹ = αὐτῷ.

3 Luc. et cod. A: σήμερον ῥῆμα, cod. B: ῥῆμα σήμερον; vox σήμερον videtur esse inserta. Pro אֶת־הַדָּבָר legas (cf. Kl. et Gen. 39, 6): אִתְּךָ דָבָר. Sed non est necessarium delere דָּבָר, licet esse possit lectio varia pro מְאוּמָה. Pro יוֹעַדְתִּי legas נוֹעַדְתִּי = „condixi“ (Hier.) et διαμεμαρτύρημαι (cf. 20, 35: μαρτύριον =

מֹעֵד); cf. Ex. 25, 22, ubi legitur וְנוֹדַעְתִּי pro וְנוֹעַדְתִּי, et 29, 42 ubi S. pro אִוָּעֵד legerunt: אִוָּדַע. Voces פְּלֹנִי אַלְמֹנִי „illum et illum" (Hier.) interpretes Graeci aut transscribunt: φελλονὶ ἀλμονί, cod. A: φελμωνὶ ἀλμωνί, cod. B: φελλανεὶ μαεμωνεί, aut male intelligentes vertunt: λεγομένῳ· θεοῦ πίστις (Luc.) = פְּלֹנִי אֵל־אֱמֻנִם; Syr.: „in locum abditum et occultum."

4 Cur David quinque panes postulet, non intelligitur, cum solus sit. Legas pro חֲמִשָּׁה־ cum Kl. מִשְׁחַת־ „portionem" (Lev. 7, 35) vel מָשְׁחַת־ „donum" (Num. 18, 8).

5 Deleas אֶל־, quae videtur esse lectio varia pro אַל; apud Luc. et S. deest. In fine textus corruptus est; de mulieribus enim non est sermo, sed de eo, utrum pueri liberi sint a culpa necne. Legas ergo pro מֵאִשָּׁה recte מֵאִשֶּׁה = Syr.: men qurbânâ (cf. Lev. 24, 9), ante quam vocem lapsu oculi exciderunt verba: מֵאָשָׁם יֹאכְלוּ: „si tamen se caverint a culpa, comedant de sacrificio" vel legas: הַנְּעָרִים מֵאָשָׁם אַךְ מֵאִשֶּׁה יֹאכְלוּ; S. enim in fine habent: καὶ φάγεται, Luc.: καὶ φάγονται. Cod. A ante ἀπὸ γυναικός habet πλήν (= אַךְ), in cod. B et apud Luc. deest.

6 Textus mutatus est omissis in v. 5 verbis מֵאָשָׁם et יֹאכְלוּ. Legas pro אִשָּׁה vocem אֶמֶשׁ „nocte elapsa" (cf. Gen. 19, 34; 31, 29. 42) et pro עֲצֻרָה „prohibita": עֲצָרָה = עֲצֶרֶת „coetus, conventus (sacer)"; cf. 2 Reg. 10, 20; Is. 1, 13; Io. 1, 14. Particula enim כְּ „sicut (heri et nudius tertius)" postulat vocem designantem tempus statutum (עֲצָרָה = מֹעֵד!). אִם praecedens videtur esse delendum, deest enim in cod. Kenn. 93, 154, 224: „Heri vesperi fuit nobis conventus ut nudius tertius; cum egrederer, pueri omnes (legas כָּל־ pro כְּלֵי; S.: πάντα τὰ παιδάρια) erant sancti." Luc.: ὅτι Πλὴν ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα ἀπὸ (sic!) τῆς ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας· ἐν τῷ γὰρ ἐξελθεῖν με εἰς τὸν ὁδόν (= לְדַרְכִּי?), γέγονε τὰ παιδάρια ἡγνισμένα. Pro קֹדֶשׁ legas קְדֹשִׁים, quod solum respondet contextui et versionibus antiquis. In fine legas pro יִקְדַּשׁ בַּכֶּלִי „(via) sancta erit in vase" (sic!): יִקְדְּשׁוּ בַּכֹּל „sancti sunt omni ex parte"; de pueris enim sermo est, quos David sanctos esse dixit, licet via esset profana. Luc. textum videtur ita intellexisse, legit autem בְּכֵלָי = διὰ τὰ σκεύη μου. Similiter S. habent.

7 Pro קֹדֶשׁ Luc. habet ἄρτον προσώπου ut medio in versu (= cod. A), cod. B: τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως; Hier.: „sanctificatum panem" = לֶחֶם קֹדֶשׁ (ut v. 6), quae est fortasse lectio genuina; Syr. et Ch. = MT.; Arab.: „de panibus oblationis (= מֵאִשֶּׁה?). Legas הַמּוּסָר (sing. collectiv.) pro num. plurali הַמּוּסָרִים.

8 Interpretes Graeci participium נֶעְצָר pro nomine proprio habebant: Νεεσσάρ (Luc.), Νεσσαράν (cod. A), Νεεσσαράν (cod. B), sed praemiserunt participium: συνεχόμενος. Ἀ. tantum vertit: συνεσχέθη, Σ.: ἐγκεκλεισμένος. Pro הָאֲדֹמִי = ὁ

Ἰδουμαῖος (Luc.) S. legerunt: הָאֲרַמִּי = ὁ Σύρος. Pro אַבִּיר „robustissimus“ videtur legendum נָבוֹר = „summus“. Luc. habet (= S.): νέμων τὰς ἡμιόνους Σαούλ, cf. 1 Paral. 9, 26 et infra 22, 8.

9 Luc.: ἴδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα (= S.) = רְאֵה הֲיֶשׁ־פֹּה, ut videtur legendum esse pro וְאִין יֶשׁ־פֹּה, quod Kl. emendat in: וְאִי יֶשׁ־פֹּה. In fine pro נָחוּץ legas נֶחְרָץ = κατὰ σπουδήν (Luc. et S.), Syr.: „urgebat“ = Vulg.

10 אַחֲרֵי הָאֵפוֹד = ὀπίσω τῆς ἐπωμίδος (Luc. et cod. A) deest in cod. B. Recte dixerit Grimme, paseq linea eadem verba spuria designari; unde delenda videntur. Sed haec linea etiam indicare potest, ultima versus verba excidisse. In fine suppleas: וַיִּתְּנֶהָ־לּוֹ = καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ (Luc. et S.).

12 Suppleas cum Kl. post דָּוִד verba: עֶבֶד שָׁאוּל „servus Sauli (regis etc.)“, quia David nondum erat rex. Cf. 29, 3. Legas בַּאֲלָפָיו et בְּרִבְבֹתָיו (Qerê). Luc. et S. textum auctum exhibent: οὐχὶ τούτῳ ἐξῆλθον (cod. B: ἐξῆρχον, cod. A: ἦρχον) εἰς ἀπάντησιν αἱ χορεύουσαι (Luc.: καὶ ἐξῆρχον, quae est glossa ex cod. B deprompta) λέγουσαι κτλ.; cf. 18, 6.

14 Luc. et S.: καὶ ἠλλοίωσεν = וַיְשַׁן, ut legendum est pro וַיְשַׁנּוֹ. Pro וַיְתָו legas cum Kl. וַיְתֹף = καὶ ἐτυμπάνιζεν, quibus verbis S. et Luc. praemittunt: καὶ προσεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, quae videtur esse glossa ut verba sequentia: καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. Verba καὶ ἔπιπτεν (legas ἔτυπτεν, cod. 247) ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως sunt altera versio verborum וַיְתֹף וגו׳.

CAPUT XXII.

1 Post διεσώθη Luc. et cod. B habent καὶ ἔρχεται (cod. A ante καὶ διεσώθη); suppleas ergo וַיָּבֹא „et venit“ ut 19, 22.

3 Δαυίδ deest initio apud Luc. (cod. 82, 93, 108, Compl.), invenitur autem post καὶ εἶπεν. Paseq linea indicare videtur, pro יֵצֵא (= Ch.) legendum esse יֵשֵׁב (= Syr., Vulg.) vel יֵשְׁבוּ (Gr.); S. et Luc.: γινέσθωσαν, quod 32 variis verbis respondere potest, in his יָצָא et שׂוּם. Pro אִתְּכֶם legas אִתְּכָה vel אִתָּךְ = μετὰ σοῦ (Luc.) vel παρὰ σοί (S.).

4 Initio Luc. et S. habent: καὶ παρεκάλεσε(ν) τὸ πρόσωπον, legerunt וַיְנַחֵם; „Ά. Οἱ λοιποί· (καὶ) ἔθετο αὐτοὺς πρὸ προσώπου“ (Field). Pro כָּל־יְמֵי הֱיוֹת דָּוִד בַּמְּצוּדָה „(omnibus diebus) quibus David fuit in praesidio“ cum Kl. legas: כָּל־יְמֵיהֶם וְדָוִד בָּא מִצְפָּה „omnibus diebus suis (usque ad mortem) et David quoque venit Mispen“. Syr.: „omnibus diebus, quibus fuit David in Masphia.“ Cf. v. sequentem.

5 Spelunca Adullam sita erat in terra Iuda, unde hic de ea non potest agi. Syr. hic quoque vertit Masphia; legas ergo pro בַּמְּצוּדָה: בְּמִצְפָּה „in urbe Mispe“ (Moabitica). Ante אֶרֶץ suppleas אֶל־, ut multi habent codices. Pro

יַעַר חֶרֶת „silva Hareth“ cod. B habet: (ἐν) πόλει Σαρείκ, Luc.: ἐν πόλει Σάριχ, cod. A: τῇ πόλει Ἀριάθ, Syr.: Chezjouth. legas עִיר־צֶרֶת „in pagum Sereth“. Cf. 1 Paral. 4, 7.

6 Nomen בַּגִּבְעָה „Gibeae“ S. et Luc. vertunt: ἐν τῷ βουνῷ. Pro בָּרָמָה „Ramae“ vel „in altitudine“ legas בַּבָּמָה = cod. B: ἐν Βαμά = Luc. (cod. A: Ῥαμμά, legas Βαμμά!).

7 Pro יְמִינִי legas בִּנְיָמִין = S. et Luc. (Βενιαμίν) et omnes versiones antiq. excepta sola Vulgata. Ante גַּם suppleas הֲ = εἰ ἀληθῶς (Luc. et S.) et pro לְכֻלְּכֶם legas או כֻּלְּכֶם = Luc. (ἤ), Syr., Arab.; S.: καί, Vulg.: et (וְ).

8 Post בְּנִי suppleas rem obiectam בְּרִית, quam vertunt omnes interpretes. Pro חֹלֶה legas חֹמֵל = πονῶν (S. et Luc.; cf. 23, 21), συμπαθῶν (Σ.) vel συμπάσχων (ἄλλος), et pro לְאֹרֵב: לְאֹיֵב = εἰς ἐχθρόν (Luc., S.).

9 Pro עַבְדֵי legas עָרְדֵי = ἡμιόνους (Luc., S.) et pro נֹבֶה melius נֹבָה. In fine suppleas הַכֹּהֵן = Luc., S., Syr., Arab., Vulg., cod. Kenn. 154 marg.

10 Pro בַּיהוָה S. et Luc. habent: διὰ τοῦ θεοῦ, ἄλλος (Barhebr. teste Parsonio)· ἐν κυρίῳ. Syr., Arab., cod. de R. 679 primo בֵּאלֹהִים, cod. Kenn. 114: בֵּאלֹהִים בַּיהוָה.

12 S. et Luc. in fine habent: λάλει, κύριε = דַּבֵּר אֲדֹנִי (?).

13 Initio legas אֵלָיו (Qerê). Pro בְּתִתְּךָ legas לְתִתְּךָ = Luc.: τοῦ δοῦναι (S.: δοῦναι). Pro וְשָׁאוֹל cum Kl. melius legas: וַתִּשְׁאַל, Ges. 115 r; sed cf. Ges. 114 y. Pro אֵלַי legas עָלַי, quod multi exhibent codices, et pro לְאֹרֵב ut v. 8: לְאֹיֵב = εἰς ἐχθρόν (Luc., S.).

14 Legas pro וְסָר אֶל־ recte: וְשַׂר עַל־ vel וְשַׂר כָּל־ = Luc. et S.: καὶ ἄρχων παντός κτλ. = „summus omnium qui tecum sunt“.

15 Pro הַיּוֹם הַחִלֹּתִי cum Kl. legas: הַחִנָּם הוֹאַלְתִּי: „nunc sine causa (eius voluntati) obsecutus sum?“ Cf. 12, 22 et Deut. 1, 5, ubi ἤργμαι = הוֹאַלְתִּי. Pro לְשָׁאוּל־ legas לְשָׁאֻל־ (Qerê). Post דָּבָר (1mo) suppleas [רַע וְ[כָל־. S. enim et Luc. habent: λόγον καὶ ἐφ᾽ ὅλον κτλ. et alii post nomen דָּבָר adiectivum legisse videntur vel pronomen: τοιοῦτον λόγον (Armen. Ed.), λόγους τούτους (Georg., Slav., Ostrog.), λόγον τοῦτον Slav. Mosq.; Hier.: „rem huiusmodi“: „ne conferat rex malum quid in servum suum et in domum patris mei“.

16 Initio Luc. et S.: καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαούλ.

17 Ante כֹּהֲנֵי suppleas אֶת־, quod 4 cod. exhibent (paseq). Loco vocis אָזְנוֹ legendum est אָזְנִי (Qerê).

18 דוֹיֵג pronuntiatione aramaizante ortum est ex דֹאֵג. Pro בַּכֹּהֲנִים cod. Kenn. 651 habet: בְּכֹהֲנֵי יְהוָה, quae videtur esse lectio genuina. Sed paseq linea videtur lectoris animum advertere ad lectionem variam: τριακοσίους καὶ πέντε (Luc. et S.), quae orta est aut commutatis literis numeralibus (ה cum פ) aut compendio "שמ (= שְׁמֹנִים) falso soluto: שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. Cod. 19: τριακοσίους ἄνδρας καὶ πεντήκοντα; Compl. (ergo et Luc.?): ὀγδοηκονταπέντε ἄνδρας; Georg.,

Slav., Ostrog.: ὀγδοήκοντα καὶ π. ἄ. In fine cod. B et Luc.: πάντας αἴροντας ἐφούδ, cod. A: + λίνον; suppleas כָּל־ ante נֹשֵׂא.

19 Deleas in fine glossam לְפִי־חָרֶב „iure gladii" (falso: „in ore gladii", Hier.), ut apud Luc. (Lag.): ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας. Cod. A (= MT.): ἐν στόματι ῥομφαίας, in cod. B deest glossa.

20 Post versum 20 ponendus est versus 23, 6, qui in scriptura continua loco suo omissus lapsu oculi (ab uno ויגד ad alterum versi) ante 23, 7 insertus est. Legas in eo verbo יָרַד omisso: מְעִיל הָאֵפוֹד loco verborum: קְעִילָה אֵפוֹד. Cf. Kl. Luc. = MT.; cod. B: καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυὶδ εἰς Κεειλὰ κατέβη, ἔχων ἐφοὺδ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ (similiter cod. A): אַף־הוּא אֶת־דָּוִד יָרַד קְעִילָה הָאֵפוֹד בְּיָדוֹ; attamen אַף־הוּא videtur esse lectio varia ad אֵפוֹד, ut אֶת־דָּוִד ad אֶל־דָּוִד; יָרַד, nisi insertum est commutata voce מְעִיל cum nomine urbis קְעִילָה, lectio varia est pro בְּיָדוֹ.

21 Luc. et S. in fine habent: πάντας τοὺς ἱερεῖς κυρίου, quae videtur esse genuina lectio; כָּל־ enim facile potuit excidere ante כֹּהֲנֵי.

22 Pro כִּי־שָׁם „ibi enim" vel „quod ibi" legas בְּשֵׁם „secundum essentiam vel naturam", i. e. „(cognovi illo die) verum ingenium (Doegi Idumaei)"; cf. Ex. 32, 12. Legas דֹּאֵג ut supra vel דּוֹאֵג. Secundum כִּי, quod cod. B servavit, ut cod. A (qui prius omisit!), Luc. vertit voce καί! Cod. B autem ter ὅτι habet! Pro סַבֹּתִי legas חַיָּבְתִּי = ἐγώ εἰμι (ὁ) αἴτιος (Luc. et S.). Pro בְּכָל־נֶפֶשׁ בֵּית Luc. videtur legisse בְּנֶפֶשׁ כָּל־בֵּי"; S. omittunt ὅλου ante τοῦ οἴκου, cod. A ad ψυχῶν addit ἐκείνων.

23 Commutes suffixa legens: אֶת־נַפְשְׁךָ יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי. Interpretes Graeci vocem אֲשֶׁר de loco intellexerunt, unde τόπον inseruerunt: καὶ μὴ φοβοῦ, ὅτι οὗ ἐὰν ζητῶ τῇ ψυχῇ μου, ζητῶ καὶ τῇ ψυχῇ σου τόπον, ὅτι πεφύλαξαι (= נִשְׁמַרְתָּ) σὺ παρ' ἐμοί (Luc.).

CAPUT XXIII.

1 In fine cod. B et Luc. duplicem versionem verbi שֹׁסִים exhibent: διαρπάζουσιν et καταπατοῦσιν, quod depromptum est ex 14, 48. Cf. etiam 17, 53 (שֹׁסִים = καταπατῶν).

3 In fine legas מְעָרוֹת = κοιλάδας (Luc.) pro מַעַרְכוֹת „acies". S.: σπίλα, quod corruptum est e κοῖλα; multi codices, in his Ald., habent: κοιλάδας i. e. in valles apertas. Interpretes veteres sententiam hanc aut non recte intellexerunt aut pro אַף legerunt: אֵיךְ „quomodo". Vertere debuerunt: „itane vero? Ceilam proficiscemur, in speluncas Philistaeorum?"

4 Suppleas post וַיֹּאמֶר vocem לוֹ = πρὸς αὐτόν (S. et Luc.) = Syr.

5 Legas וַאֲנָשָׁיו (Qerê). Luc. ordinem inversum exhibet.

6 Vide 22, 20, ubi genuinus huius versus locus est. Nam si v. 2 et 4 David iam Jahven per Ephod interrogat, non potest v. 6 demum narrari,

quomodo Ephod ei praesto fuerit, praesertim cum 22, 20 narratum sit, Ebiatharum ad Davidem confugisse.

7 Pro נִכַּר legendum est מָכַר = πέπρακεν (Luc. et S.), ut vertunt omnes interpretes antiqui. נִכַּר videtur esse mendum pro נִסְכַּל (Kl.) „stulte egit“; cf. 13, 13; 26, 21; 2 Sam. 24, 10.

8 In fine pro אֶל־ (bis) legas melius עַל־.

9 Pro כִּי עָלָיו שָׁאוּל מַחֲרִישׁ רָעָה „Saulum adversus ipsum (Davidem) tacere (i. e. clam cogitare?) mala“. Luc.: ὅτι Σαοὺλ περὶ αὐτὸν γίνεται καὶ οὐ περισιωπᾷ ὁ Σαοὺλ περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν; Syr., Arab., Ch.: „David autem cum cognosceret, Saulum sibi machinari perniciem“; attamen David ex Deo quaerit, utrum incolae Ceilae ipsum tradituri sint necne, legas ergo cum Kl.: כִּי בַעֲלֵי־קְעִלָה חֹשְׁבִים רָ״ „Ceilae incolas moliri perniciem“. Cf. v. 11 et 12. Post καὶ εἶπεν Luc. et S. addunt Δαυίδ, pro הָאֵפוֹד habent: τὸ ἐφοὺδ κυρίου = אֵפוֹד ה״ i. e. אֵ״ יְהוָה.

10 Luc. habet: ἐπ' ἐμὲ εἰς Κεειλά.

11 Totus versus delendus est; quatuor enim priora verba sunt glossa ex v. 12 deprompta; Luc. et S.: εἰ ἀποκλεισθήσεται (sic!); καὶ νῦν, εἰ καταβήσεται Σαούλ, καθ' ὡς ἤκουσεν ὁ δοῦλος σου; κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἀπάγγειλον τῷ δούλῳ σου. καὶ εἶπε κύριος· ἀποκλεισθήσεται (sic!). Ex his verbis elucet, verba inde a καὶ νῦν usque τῷ δούλῳ σου inserta esse, reliqua verba autem respondere versui 12 Hebraico. Apud Luc. v. 11 ex S. insertus invenitur; dein sequitur versus 12, qui apud S. deest: καὶ εἶπε Δαυίδ· εἰ παραδώσουσιν οἱ ἀπὸ τῆς Κεειλὰ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄνδρας μου εἰς χεῖρας Σαούλ; καὶ εἶπε κύριος· παραδώσουσιν (= MT.). Cod. A utrumque versum habet. Syr. v. 11 omittit, similiter Arabs. Ch. = MT. Sed potest v. 11 (inde ab הֲיֵרֵד) depromptus esse e fonte libri uberiore, ubi fortasse David Jahven bis interrogavit (cf. v. 2 et 4!), primo: utrum Saulus revera descensurus esset necne, secundo, utrum Ceilae incolae ipsum Saulo tradituri essent necne. Textus ergo hic in compendium redactus est.

13 S. τετρακόσιοι, ut Luc. (Lag.); sed Compl. et Georg.: ἑξακόσιοι = MT.

14 Pro בַּמְּצָדוֹת „in locis munitis“ cum Kl. legas: בַּמִּסְתָּרִים „in locis absconditis“ (cod. B: ἐν Μασερέμ, cod. A: Μασερέθ, Luc.: Μεσσεράμ; Syr. Masrouth). ἐν τοῖς στενοῖς (S. et Luc.) est altera versio exhibens lectionem variam: בְּצָרִים vel בַּמְּצָרִים. Verba וַיֵּשֶׁב בָּהָר בְּמִדְבַּר־זִיף „et mansit in monte in deserto Ziph“ sunt glossa explicans verba praecedentia; quae glossa apud S. et Luc. aucta invenitur verbis: ἐν τῇ καινῇ = בַּחֲדָשָׁה, lectio varia ad בַּחֹרְשָׁה (v. 15) et εἰς τὸ ὄρος τὸ αὐχμῶδες = בְּהַר הַחֲכִילָה „in monte Chakhila“ (cf. v. 19).

15 Pro יָצָא legas אֵין (Kl.): „(Saulum) id agere, ut“; cf. 19, 8.

Quae sequuntur inde a 15b usque ad 26, 25, videntur deprompta esse ex historia Davidica vel ex eius librique huius fonte communi, licet etiam

in cod. B inveniantur. Quidquid est, recte dixerit Kl., 15 a esse priorem partem sententiae, qua David enuntiet consilium non amplius vagandi in deserto. Ergo 27, 1 apodosis esse videtur pertinens ad 15 a, id quod contextu quoque probatur, quia nec 15 b nec 16 a referri possunt ad 15 a.

15 b Verba בְּמִדְבַּר־זִיף sunt glossa e v. 19 deprompta, indicans ubi situs sit locus Choreš. Luc. habet: ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ αὐχμώδει ἐν τῇ καινῇ (cf. v. 14), S. in fine addunt Ζείφ. Pro חֹרְשָׁה Ἀ. habet: (ἐν) τῇ ὕλῃ, Σ.: (ἐν τῷ) δρυμῷ.

16 Luc. et S. pro חֹרְשָׁה (accusativus, dein status emphaticus!) habent: εἰς τὴν καινήν (cf. v. 14); Ἀ.: εἰς τὸν δρυμόν. Pro בֵּאלֹהִים Luc. exhibet ἐν κυρίῳ; Vulg., Syr., Arab.: in Deo; Ch. videtur legisse בַּיהוָה.

18 Pro בַּחֹרְשָׁה Luc. habet: ἐν τῇ καινῇ τῇ αὐχμώδει, S.: ἐν καινῇ, Ἀ.: εἰς τὸν δρυμόν. Syr. et Arab. hoc colon omittunt, eius loco ponentes: „(Domini) sedentis super Cherubim.“ In fine pro לְבֵיתוֹ fortasse melius legas לְדַרְכּוֹ (cod. Kenn. 93, 171, 187, 224, 246, 251, de R. 4, 20, 716, 737, primo 211.

19 Luc. זִפִים ad nomen οἱ Ζιφαῖοι addit glossam οἱ ἐκ τῆς αὐχμώδους (= S.), nomen proprium הַגִּבְעָתָה vocibus εἰς τὸν βουνόν (= S.). Loco vocis בַּמְּצָדוֹת legas בַּמִּסְתָּרִים = Μεσσεράμ (Luc.), cod. B: ἐν Νεσσαρά, cod. A: ἐν Μεσσαρά, Syr.: Masrûth; Luc. ut v. 14 addit: ἐν τοῖς στενοῖς (= S.). Pro בַּחֹרְשָׁה Luc. iterum habet: ἐν τῇ καινῇ, Ἀ.: ὕλῃ, ceteri: δρυμῷ. Verba sequentia בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה delenda sunt; est glossa e 26, 1 deprompta, Syr.: Gebaa, Arab.: Gabaon.

20 Pro וְלָנוּ legas אֵלֵינוּ = πρὸς ἡμᾶς (Luc., S.; cf. Syr.) et pro הַסְגִּירוֹ cum Syr.: וְהִסְגַּרְנֻהוּ „et trademus“; Luc.: ἀποκεκλεισμένοι γάρ εἰσιν, cod. B: κεκλείκασιν αὐτόν, cod. A: καὶ κεκλίκασιν αὐτόν.

21 Suppleas לָהֶם = αὐτοῖς (Luc. et S., cf. Syr.).

22 Pro הָכִינוּ legas הָבִינוּ (cod. Kenn. 257, primo 99, nunc 251, cod. de R. 20, 596, primo 715, nunc 187 aliique). V. 23 a meliorem lectionem exhibet ad hunc versum; in multis enim codicibus Graecis (S.) deest. Legas cum Kl. pro תִּהְיֶה רַגְלוֹ verba: יִתְחַבֵּא שָׁם וְרַגְלוֹ „ubi se abscondat, et explorate“. Pro אֵלַי pronunties אֻלַי „fortasse“ = μήποτε (Luc. et S.). Pro מִי רָאָהוּ שָׁם Luc. et S. habent: ἐν τάχει ἐκεῖ οὗ εἴπατε! Dein Luc. vertit ὅτι εἶπε Σαούλ, revera enim Saulus est subiectum verbi אָמַר.

23 a Glossam exhibet: „videte et quaerite, quae sint omnia (legas מַה־כָּל־ pro מִכֹּל־ ex omnibus) receptacula eius, ubi se abscondat, dein revertimini ad me, ut erat constitutum.“ Sermo Sauli, qui incipitur ab אֵלַי (v. 22) continuatur 23 b. Pro אִתְּכֶם legas אִתָּם, pro יֶשְׁנוֹ: יֶשְׁנִי et pro וְחִפַּשְׂתִּי אֹתוֹ: וְחִפֵּשׂ אֹתִי porro legas בָּאָרֶץ יְהוּדָה et in fine אַלְפָּיו pro אַלְפֵי: „et si proficiscar cum eis (Ziphitarum nuntiis), fieri potest, ut degens in terra Iudae, me prehendat cum asseclis suis.“

24 Luc. post καὶ ἀνέστησαν inserit: οἱ Ζιφαῖοι οἱ ἐκ τῆς αὐχμώδους (ut v. 19) omittens vocem וַיֵּלְכוּ. Verba בְּמִדְבַּר מָעוֹן (Luc. ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ ὑπηκόῳ = שְׁמָעוֹן!) et בָּעֲרָבָה (Luc. et S.: καθ' ἑσπέραν, sic!) sunt glossae e v. 25 depromptae. יְשִׁימוֹן non est nomen proprium, sed appelativum: „desertum." Suppleas ante אֶל־ vocem: בַּחֹרְשָׁה (cf. v. 19).

25 Suppleas post לְבַקֵּשׁ rem obiectam: אֶת־דָּוִד = Luc., Syr., Arab., cod. Kenn. 4, 150, primo 171, nunc 85, de R. 545 etc.; S., Hier., Ch.: „eum." סֶלַע est nomen proprium. Pro וַיֵּשֶׁב (Luc. et S.: τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ) legas אֲשֶׁר (cf. v. 19). Pro מָעוֹן Luc. bis habet: ὑπήκοος (ut v. 24).

26 Vocem נֶחְפָּז „festinans (anxius)" Luc. et S. vertunt: σκεπαζόμενος, videntur legisse נֶחְבָּא. Pro עֹטְרִים „circumdabant" legas עָטִים „irruebant"; S.: παρενέβαλον „aciem instruxerunt" (עֹרְכִים), Luc.: παρεπλαγίαζον „ab utroque latere instabant", Slav. et Ostrog.: εἰσέβαλον „irruebant". In fine legas הַמַּחֲלוֹקֶת „separationis" pro הַמַּחְלְקוֹת.

CAPUT XXIV.

1 Versus 1 insertus est ab editore textus mixti. Nam in historia Davidica versum 23, 28 excipit versus 24, 2. Luc.: Γάδδι pro Ἐνγάδδει (S.), etiam in sequentibus versibus.

3 Luc. et S. initio habent: καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ (אִתּוֹ) omittentes nomen שָׁאוּל, quod tantum Georg. et Slav. vertunt. Verbo וַאֲנָשָׁיו incipitur sententia circumstantias describens, unde non potest esse altera res obiecta verbi לְבַקֵּשׁ, praesertim cum desit אֶת־. Legas צוּרֵי vertasque: „Cum autem exercitus eius (Sauli) esset ex adverso in tergo ibicum (Sawwrê-hajje'ēlîm), (4) se contulit" etc. Luc. et S. legerunt צִיד pro צורי: τῆς θήρας τῶν ἐλάφων. Cod. B: Ἐδδαιέμ, alii: Σαδδαιέμ, quod corruptum est ex Σεδδαελίμ.

4 Vocem גִּדְרוֹת Luc. et S. vertunt: ἀγέλας (legas τὰ αὔλια), phrasin לְהָסֵךְ אֶת־רַגְלָיו verbo παρασκευάσασθαι, Ἀ.: τοῦ διευθῦναι, Σ.: ἀποπατῆσαι, Θ.: ἀποκενῶσαι τοὺς πόδας.

5 Legas אֹיִבְךָ (Qerê) = τὸν ἐχθρόν σου (Luc. et S.).

6 Legas כְּנַף pro כָּנָף suppleasque הַמְּעִיל = τῆς διπλοΐδος (Luc. et S.), ut v. 5.

7 Luc. et S.: καὶ εἶπεν Δαυίδ = Syr. et nonnulli cod. Hebr.; suppleas ergo דָוִד post וַיֹּאמֶר. Verba לִמְשִׁיחַ יְהוָה videntur delenda esse; cf. v. 11.

8 Pro וַיְשַׁסַּע „scidit" legas וַיִּמְנַע „prohibuit"; Luc. et S.: ἔπεισε (= וַיְיַסֵּר?); Ἀ.: συνέκλασεν, Σ.: περιέπασεν, Θ.: ἠπάτησεν. Syr.: thawwi „ad poenitentiam commovit", i. e. a proposito amovit; Ch.: פַּיֵּס „placavit, quietos reddidit". Post בַּדְּבָרִים suppleas הָאֵלֶּה = Syr. Pro לָקוּם אֶל־שׁ" Luc. habet: ἀναστῆναι καὶ θανατῶσαι τὸν Σαούλ, S.: ἀναστάντας θῦσαι τ. Σ. (cod. A: θανατῶσαι) = לָקוּם וְלַהֲרֹג אֶת־שָׁאוּל, quae videtur esse lectio genuina; cf. v. 11. Luc. in fine ordinem textus invertit.

9 Luc. initio habet: καὶ ἐξῆλθε (= cod. A) Δαυὶδ ἐκ τοῦ σπηλαίου ὀπίσω Σαοὺλ λέγων, textum ergo mutilum ordinemque inversum exhibet; cod. B: καὶ ἀνέστη Δαυεὶδ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου· καὶ ἐβόησεν Δαυεὶδ ὀπίσω Σαοὺλ λέγων. In fine fortasse supplendum est לוֹ = αὐτῷ (Luc. et S.).

10 Pro אָדָם Luc. et S. habent τοῦ λαοῦ, quod hic tantum respondet voci אָדָם; lectio genuina videtur esse הָעָם. Ch. habet: בְּנֵי אֱנָשָׁא, cod. Kenn. 96: בְּנֵי אָדָם. Luc. et S. negligentia pro רָעָתְךָ verterunt נַפְשְׁךָ τὴν ψυχήν σου; cod. 243 τὴν κακίαν σου.

11 Duplex linea paseq videtur lectoris animum advertere ad lectiones varias. Legas pro וְאָמַר: וַיֹּאמֶר „indicavitque (Jahve), te occidendum mihi esse" (cf. v. 5), vel cum Grimme sequente Syr.: וְאָמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עִמִּי, quae tamen coniectura magis quam versio esse videtur. Luc. et S.: καὶ οὐκ ἐβουλήθην (= וְאָמֵאן). Ante עָלֶיךָ excidit עֵינִי, quod Hier. in textu invenit; Luc.: καί ἐφεισάμην (= S.) = וָאָחֻם.

12 Vox וְאָבִי ad v. 11 pertinet; cf. Luc. (Lag.) et cod. A; in cod. B deest, ut apud Syr. et Arab.; Ch.: „et domine mi." Luc. καί ἰδού (= cod. A et Syr.) = וּרְאֵה; cod. B: ἰδού. Pro רְאֵה (2do) pronunties רָאֹה (infin. absol. postpos.). Luc. et S. neglexerunt כִּי neque intellexerunt contextum (ut Hier.): „Ex eo enim quod ... te non occidi, cognoscas" etc.; post καὶ ἴδε inserunt σήμερον; verbo (συν)δεσμεύεις (ligas) vertunt צֹדֶה (θηρεύεις); Σ. recte vertit: θηρᾷς, alius: ἐνεδρεύεις.

14 Luc. initio vertit: καθ' ὡς λέγεται ἐν παραβολῇ ἀρχαίᾳ (S.: ἡ παρ. ἀρχ.). Pro רֶשַׁע, cui hic tantum apud S. respondet vox πλημμέλεια (Luc., S.: πλημμελία), legas melius פֶּשַׁע, quod legerunt Luc., S., Ch. (חוֹבַתְהוֹן „culpa eorum"). Cf. comment. meum.

15 Initio Luc. et S. habent: καὶ νῦν = וְעַתָּה, quae videtur esse lectio genuina, licet desit in ceteris versionibus antiquis. Pro יָצָא legas יָצָאתָ „egressus es (o rex Israelis)" = Luc. et S. (qui verba יָצָא et רֹדֵף commutant), Syr., Arab.; Hier. bis habet: „quem persequeris?"

16 Luc. et S.: καὶ δικαστήν pro וְשָׁפַט (καὶ δικάσαι).

17 Recte dixerit Grimme, verba: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל ... דָוִד „dixitque Saul: numquid vox tua haec est, mi fili David" linea paseq spuria reddi; deprompta enim sunt ex 26, 17 ut verba sequentia, quae apud Luc. et in codicibus quibusdam Graecis inveniuntur: καὶ εἶπε Δαυίδ· δοῦλος σός, κύριέ μου βασιλεῦ.

19 Initio legas וְאַתָּה הִגְדַּלְתָּ „et tu auxisti (hodie)", i. e. superasti (Bu., Kl.). Deleas אֵת post טוֹבָה. Luc. et S. post κύριος addunt σήμερον.

20 וְכִי mendum est pro וְאֵי: „Ubi enim quis, inimicum cum invenerit, dimittet eum in viam bonam?" Luc. et S.: καὶ ὅτι. Verbum יְשַׁלֶּמְךָ Luc. vertit: ἀνταποδώσει αὐτῷ (= cod. A), cod. B: ἀνταποτίσει αὐτῷ; Syr.: „rependet

illi." Pro הַיּוֹם legas הַטּוֹב = Syr.; Arab. utrumque vertit. Luc. et Syr.: καθ' ὡς πεποίηκας σὺ σήμερον, legas: κατὰ τὰ ἀγαθά, ἃ πεποίηκας ἐμέ. In fine legas הַמְּצָדוֹת „loca munita" pro הַמְּצוּדָה. Luc.: εἰς Μεσσαρὰ τὴν στενήν, Syr.: Masphia.

CAPUT XXV.

1 Colon 1a solum ab editore libri retentum est ex relatione de Samuelis morte, unde parentheseos formam prae se fert. Pro בְּבֵיתוֹ בָּרָמָה legas בְּנָוִית בַּת־רָמָה „Nevijjae in suburbio Ramae"; cf. 19, 18. 19. 22. 23; 20, 1. Fortasse lectio genuina hic est: בֵּית־הָרָמָה „prope a Rama". Syr. et Arab.: „in sepulchro eius", Armen. 4: ἐν μνημείῳ. In fine pro פָּארָן, legendum est מָעוֹן, quia Luc. τὴν ὑπήκοον (ut 23, 24) et S.: Μαὼν vel Μαάν habent, quod nomen contextui quoque melius respondet.

2 Luc.: ἐν τῇ ἐρήμῳ pro בְּמָעוֹן; videtur excidisse τῇ ὑπηκόῳ, cod. B: ἐν τῇ Μαάν (cod. A: Μαών) = Syr. etc. Articulus in voce בַּכַּרְמֶל indicat eam derivandam esse a radice כרם mediante exitu ־ֶל, ut עַרְפֶּל. Pro בִּגְזֹז legas גֹּז (ut v. 4) „tonsurus"; cf. Vulg.

3 Ἀβιγαία videtur mendum esse pro Ἀβιγαίλ, commutatis literis uncialibus A et Λ. Post τῷ εἴδει Luc. et S. addunt σφόδρα. In fine deleas verba: וְהוּא כָלִבּוֹ „et ipse est, quod dicitur" (stultus), glossa enim est ex v. 25 deprompta (Kl.); Luc. et S.: καὶ ὁ ἄνθρωπος κυνικός, derivantes vocem כָּלִבִּי, ut legebant, a כֶּלֶב „canis"; Syr.: „canis (fuit)"; Ch.: וְהוּא מִדְּבֵית כָּלֵב „et ipse fuit e domo Calebi", legit ergo: כָּלֵבִי.

4 Luc. et S. post Ναβάλ exhibent glossam ὁ Καρμήλιος e. v. 2 depromptam.

5 דָוִד deest apud Luc. et in cod. B; cod. A: Δαδ.

6 Hier.: „(Sit) fratribus meis" = לְאַחַי, omissa voce כֹּה; Luc.: αὐτῷ τάδε· εἰς ὥρας („saluti"). Ch. legit לְחַיֶּיךָ; legas cum Kl.: תַּם כֹּה לְאָחִיךָ „deficit annona fratribus tuis". In fine Luc. ordinem invertit et שָׁלוֹם (3^{tio}) omittit.

7 Initio post וְעַתָּה legas הִנֵּה = cod. de R. 380, Luc. et S. (ἰδού). Luc. et S. vocem הָרֹעִים ut subiectum ad verbum גֹּזְזִים referunt, sed minus recte. Post עִמָּנוּ suppleas בַּמִּדְבָּר = ἐν τῇ ἐρήμῳ. Luc. et S. hic pro הִכְלַמְנוּם videntur legisse הִכְלַאנוּם et pro נִפְקַד (Niphal): נָפַקד (Qal). In fine legas pro בַּכַּרְמֶל, quae est glossa ad 7a, בַּמִּדְבָּר = cod. Graec. 121 et 247, Syr., Arab.

8 Pro בָּנוּ legas בָּאנוּ (Qerê). In cod. B omittitur לַעֲבָדֶיךָ, apud Luc. tantum σου, cod. A: τοῖς παισί σου.

9 Pro נַעֲרֵי nonnulli cod. et Syr. exhibent: עַבְדֵי. In fine legas pro וַיָּנוּחוּ „et quieverunt": וַיְחַכּוּהוּ „et exspectaverunt responsum eius" (Iob 32, 4) vel וַיְחַכּוּ (absolute, cf. Dan. 12, 12). Luc. et S.: καὶ ἀνεπήδησε, quod videtur esse

mendum pro ἀπετήρησαν. Luc. nomen Ναβάλ e v. sequente ad verbum ἀνεπήδησε refert, post quod et invenitur, dum v. 10 deest.

10 Pro הַיּוֹם legas cum Kl. הֲנָם: „num (multi adhuc sunt)?“ Pro עֲבָדִים cum Kl. legas עֲבָדָיו, vertens הִתְפָּרֵץ ut verbum denominativum: „latronem (פָּרִיץ) gerere“ et מִפְּנֵי = „causā, propter“. Cf. vv. 7 et 15, ubi negatur, Davidis servos latrones fuisse. Luc. et S., sicut ceteri interpretes veteres, hunc versum non intellexerunt. Luc.: οἱ ἀποδιδράσκοντες, S.: οἱ ἀποχωροῦντες.

11 Pro מֵימַי cum Bu. et Kl. legas יֵינִי = τὸν οἶνόν μου (Luc. et S.). Cf. 2 Sam. 13, 23 seqq. τὰ πρόβατα apud Luc. et S. videtur esse glossa exhibens rem obiectam verbi לְגֹזְזַי (unde legendum: τοῖς κείρουσί μου τὰ πρόβατα).

12 Pro לוֹ videtur legendum esse לְדָוִד = Luc., S., Syr., Arab.

13 Paseq linea videtur indicare, textum auctum esse aliqua glossa; revera verba וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגֹּר גַּם־דָּוִד אֶת־חַרְבּוֹ in cod. Kenn. 187, 70, 93, 252, in cod. B, dum cod. A = MT. habet: καὶ περιεζώσαντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ (Luc.: περιεζώσαντο τὰς μαχαίρας αὐτῶν) καὶ περιεζώσατο καὶ Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ; colon alterum delendum esse certum est; prius autem puto esse genuinum, quia invenitur in codicibus, in quibus alterum deest: cod. Graec. 52, 236, 158, Cat. Nic., Arm. I. Recte dixerit Grimme, alterum paseq positum esse a lectore, qui putaverit, Davidem una cum servis suis esse subiectum verbi וַיַּעֲלוּ, ad reddenda dubia verba: אַחֲרֵי דָוִד.

14 Pro מֵהַנְּעָרִים, quod immediate praecedente נַעַר־אֶחָד non potest esse genuinum, legas cum Bu. et Kl.: מֵהָרֹעִים; cf. v. 7 et 15. In fine verba וַיָּעַט בָּהֶם „et irruit in eos“ non possunt esse genuina; Grimme putat verbum וַיָּעַט derivandum esse a radice עָטַט, quae ut in lingua Amharica designet „irridere“, quod mihi non probatur. Luc. et S. vertunt: καὶ ἐξέκλινεν ἀπ’ αὐτῶν, unde non concludendum est, legendum esse וַיָּט מֵהֶם. Nam Ez. 16, 26 τὰς ἐκκλινούσας respondet verbo הַנִּכְלָמוֹת, legas ergo hic וַיַּכְלִימֵם „sed ipse iniuriam intulit eis“. Cf. Syr., Arab., Ch.; Ἀ.: ὠτρύνθη, Σ.: ἀπεστράφη, Θ.: ἐξουδένωσεν (= וַיַּלְעֵג? cf. ψ 2, 4; 59, 9; an = וַיַּכְעִסֵם? cf. 1, 6).

15 Luc. et S.: ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς = הִכְלָאנוּ pro הָכְלַמְנוּ (iniuria affecti sumus) et ἐπιτετάχασιν (S.: ἐνετείλαντο) ἡμῖν = פָּקְדָנוּ (sic!) vel פָּקְדוּ, ad quod supplendum עָלֵינוּ (?), pro פָּקַדְנוּ „desideravimus“. Post כָּל־יְמֵי melius legas infinitivum הִתְהַלְּכֵנוּ loco perfecti. Luc. et S., male intelligentes contextum, ante ἐν τῷ εἶναι inseruerunt καί. Hier. in fine habet: „in deserto“ = Syr. et Arab., quae tamen lectio non est genuina.

16 Luc. in fine habet: καὶ ποιμαινόντων τὰ ποίμνια ἡμῶν; S. = MT.

17 Post וּרְאִי videtur excidisse אַתְּ = σύ (S.). In fine verba בֶּן־בְּלִיַּעַל מִדַּבֵּר Luc. et S. non recte intellexerunt; debuerunt vertere: λοιμότερος ἢ ὥςτε λαλῆσαι pro: λοιμὸς καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι.

18 Legas אֲבִיגַיִל (Qerê) et עֲשׂוּיוֹת (Qerê). Pro סְאִים (Ἀ.: σάτα) melius legas אֵיפָה = οἰφί (Luc. et S.), quam lectionem genuinam esse veri similius est. Quoad numerum sing. cf. Ez. 16, 22 (שְׁנֵי־הָעֹמֶר) et Ges. 134e. Pro מֵאָה Luc. et S. habent: γομὸρ ἕν (Σ.: ἑκατὸν ἐνδέσμους = Hier.: „centum ligaturas“), videntur legisse חֹמֶר pro מֵאָה. Σ. et Hier. sensum magis quam verbum reddiderunt. Syr. et Arab. vocem צִמֻּקִים vertunt „caseos“, fortasse respectu habito 17, 18.

20 Initio deleas הָיָה legasque וְהִיא = Syr.; videtur enim הָיָה lectio varia esse pro הִיא. Arab. omittit 20a. Utrum paseq linea id indicet an lectoris animum advertat ad verba ultima וַתִּפְגֹּשׁ אֹתָם „et occurrit eis“, quae non congruunt versui 23 (Grimme), non constat. Mihi quidem haec verba videntur delenda, praesertim cum et in cod. Graec. 44 et 246 desint et in versione Syr. (Polyglottae Londinenis). Ponas ergo accentum athnach sub voce הָהָר. Cod. Ambros. (Syr.): (peg'ath bhûn) = Luc. et S. = MT.

21 Luc. et S. vertunt לַשֶּׁקֶר vocibus: εἰς ἄδικον, Ἀ.: ψεῦδος, Σ.: ἀνόητον; optime cod. 242 pro ἴσως εἰς ἀδ. habet: πλὴν εἰς μάτην. Luc.: πάντα τὰ τοῦ Ναβάλ, quae lectio orta videtur esse ex: πάντα τὰ αὐτοῦ (S. = MT.) et glossa Ναβάλ. Pro וְלֹא־נִפְקַד „neque (quid) desideratum est“ Luc. et S. legebant וְלֹא־נִפְקֹד, quod S. vertunt: καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα supplentes λαβεῖν; Luc.: καὶ οὐκ ᾐτησάμην (quod videtur ortum ex ᾐτήσαμεν, ut habet Θ.) λαβεῖν; Σ.: καὶ οὐ διεφώνησεν (cf. Num. 31, 49!).

22 Vox לְאֹיְבֵי repugnat contextui, unde merito apud S. deest et a Syro vertitur: לַעֲבָדָיו. Luc. habet: τοῖς ἐχθροῖς Δαυίδ. Pro לוֹ Luc. et S. vertunt τοῦ Ναβάλ (= Arab.); fortasse putabant legendum esse "לְנָ (לְנָבָל).

23 Voces אַפַּיִם et פָּנִים videntur hic esse commutatae; legas melius לִפְנֵי et עַל־אַפֶּיהָ. In fine legas אָרְצָה = cod. Kenn. 85, 150, 174, 226, 300 (cf. de R.), fortasse supplendum est לוֹ post verbum וַתִּשְׁתַּחוּ; Luc. enim et S. habent: αὐτῷ = Syr., Arab.

24 Deleas vocem וַתִּפֹּל, quae inserta est posito soph pasuq post אָרְצָה. Voces enim עַל־רַגְלָיו „ad pedes eius“ pertinent ad versum praecedentem, ut docet cod. B: καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ. In cod. 74 desunt etiam verba: ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, fortasse est glossa. In Luciani textu ἔπεσεν videtur ab alio esse insertum. Syr. versum mutilum exhibet, ut versum sequentem.

25 Paseq linea fortasse lectoris animum advertit ad Syrum, qui omittit verba inde a voce וּשְׁמַע (v. 24) usque אֶת־לִבּוֹ (Grimme), sed non videtur ideo spuria reddere haec verba; ego puto lineam paseq advertere lectoris animum ad commutatas voces אֶת־ et אֶל־; multi enim codices (Kenn. et de R.) exhibent: אֶל־לִבּוֹ; ceterum etiam voces אֶל־ et עַל־ commutatae sunt, nam pro

-עַל cod. Kenn. 89, 93, 150, 187, 224, primo 96 habent: -אֶל. Legas aut bis -עַל aut bis -אֶל.

26 Deleas אֲשֶׁר (cum Kl.), est enim asservatio; S. et Luc.: καθ' ὡς ἐκώλυσέ σε κύριος τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀθῷον καὶ (μὴ) σώζειν; legas וּמֵהוֹשִׁיעַ (= Luc.), cf. v. 31.

27 Pro וְעַתָּה videtur esse legendum וְאַתָּה „tu autem“ (Kl.), ut exhibet cod. Kenn. 663. Post eandem vocem suppleas קַח = λαβέ (Luc. et S.); pro הֵבִיא legas הֵבִיאָה, quod permulti exhibent codices.

28 Colon כִּי־מִלְחֲמוֹת . . . נִלְחָם tam Luc. quam S. male intellexerunt, vertentes: καὶ τὸν πόλεμον (S.: ὅτι πόλεμον) τοῦ (S. omittunt τοῦ) κυρίου μου ὁ κύριος πολεμήσει (S.: πολεμεῖ).

29 Initio Luc. habet: καὶ ἐὰν ἀναστῇ (S.: καὶ ἀναστήσεται), legas ergo cum Kl. וְקָם pro וַיָּקָם. Colon prius apodoseos insolitam exhibet comparationem; recte coniecerit Grimme, lineam paseq ad lectionem quandam variam lectoris animum advertere; quam invenisse ego mihi videor. Σ. enim pro צְרוּרָה exhibet: πεφυλαγμένη = נְצוּרָה (Prov. 20, 28, Is. 49, 6) vel צְפוּנָה (cf. ψ 82 [83], 4; Iob 14, 13; Prov. 2, 1); quae quum ita sint pro צְרוֹר legendum est aut בְּאוֹצַר „in thesauro (Ch.: גִּנְזֵי!) vivorum“ (non „vitae“, ut interpretes veteres verterunt, cf. Deut. 32, 34), aut בְּאֶרֶץ „in terra viventium“ (cf. ψ 26 [27], 13; 141 [142], 6). Legas ergo: צְפוּנָה בְּאוֹצַר aut נְצוּרָה בְּאֶרֶץ. Atqui collatio Jahvae cum funditore non minus insolita est, praesertim cum ex contextu colligenda sit sors contraria sorti Davidis; phrasi autem „servare animam“ opponitur „perdere eam“, ergo legendum videtur pro יְקַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלַע „funda iaciat eam mediam in cavitatem fundae (?)“: יְבַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ הַבֶּלַע „mittat eam mediam in perniciem“, i. e. perdat vel pessum det eam! Cf. ψ 52, 6; 2 Sam. 20, 19. 20. Nunc intelligitur, cur omnes interpretes Graeci omittant vocem כַּף; videtur enim orta esse vel dittographia literae כ vel esse glossa, indicans orthographiam hanc: יְכַלְאֶנָּה בְּתוֹךְ הַכֶּלֶא „retineat eam medio in carcere“, i. e. in tartaro vel orco intimo, quae est fortasse lectio genuina.

31 Pro לְפוּקָה legas cum Kl. לִפְקֻדָּה „vitium animadvertendum“ (paseq!); Luc. et S.: βδελυγμός, ortum ex ἐλεγμός = תּוֹכֵחָה vel תּוֹכַחַת (?). Pro וְלִשְׁפָּךְ־ legas לִשְׁפֹּךְ־ (sine ו) = Luc. et S., qui post αἷμα = דָּם inserunt ἀθῷον, ut v. 26. Ante אֲדֹנִי excidit יְהוָה; cf. v. 26 et 33 et versiones antiquas. In fine habent: τοῦ καλῶς ποιῆσαι αὐτῇ (Luc.) et ἀγαθῶσαι αὐτῇ (S.) = לְהֵיטִיב לָהּ.

32 Plurimi codices habent: לַאֲבִיגַיִל. Luc.: βαρούχ pro εὐλογητός (S.). Apud S. deest הַיּוֹם, Luc.: σήμερον ἐν ταύτῃ (sic!).

33 Pro וְהֹשֵׁעַ melius legas וּמֵהֹשֵׁעַ = Luc.: καὶ μὴ σῶσαι, ut v. 31; multi codices habent: וְהוֹשִׁיעַ. Post מִנָּעֲנִי Luc. et S. et Ch. legisse videntur: הַיּוֹם „hodie“.

34 Paseq linea videtur referenda esse ad וַתָּבֹאתִי, legas: וַתָּבֹאִי אִתִּי; sed referri potest etiam ad glossam τότε εἶπα (S.).

35 Luc.: καὶ ἔλαβε Δαυὶδ πάντα (nonnulli cod. Hebr.: כָּל־) τὰ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς ἃ ἤνεγκεν αὐτῷ (S. = MT.) καὶ εἶπεν αὐτῇ Δαυίδ. In fine S.: ᾑρέτισα, Ἀ.: ἦρα, Luc.: ἐνετράπην = Σ.

36 Paseq linea lectoris animum advertit ad lectiones varias. Luc. inserit post καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν verba: Ἀβιγαία τῷ Ναβάλ (pro αὐτῷ), Syr. omittit: קָטֹן וְגָדוֹל, nonnulli codices Hebr. exhibent: אוֹ גָדוֹל.

37 Luc.: πάντα τὰ χρήματα ταῦτα. Pro וַיָּמָת melius legas וַיַּעֲמֹד „salire desiit, quievit“; fortasse et apud Luc. et S. lectio genuina est: ἀνεπαύθη vel ἀνεπαύσθη. Cf. Dan. 11, 4. Luc.: ἀναπέθανεν αὐτῷ (pro ἐν αὐτῷ). In fine legas: כָּאָבֶן.

38 Deleas articulum in הַיָּמִים.

39 Luc. et cod. B omittunt נָבָל, cod. A: Ναβάλ. Luc. iterum βαρούχ retinet (pro εὐλογητός, S.) et post κύριος inserit ὁ θεός. Post הֵשִׁיב deleas vocem יְהוָה, cod. Graec. 64 habet κύριος in marg. sub ÷.

41 Luc. in fine nunc habet: (τῶν παίδων) σοῦ τοῦ κυρίου μου, quae est duplex versio vocis אֲדֹנִי.

Legas הלכת sine articulo = Luc.: ἠκολούθησαν.

43 Deleas גַּם; fortasse origenetenus textus sonuit: וַתְּהִי גַם־הִיא לוֹ לְאִשָּׁה.

44 Legas לְפַלְטִיאֵל, ut 2 Sam. 3, 15.

CAPUT XXVI.

1 Luc. et S. nomen proprium הַגִּבְעָתָה „Gibeam“ vertunt: εἰς τὸν βουνὸν glossamque inserunt ἐκ τῆς αὐχμώδους (= מֵהַחֲכִילָה), cf. 23, 19: οἱ Ζιφαῖοι οἱ ἐκ τῆς αὐχμώδους. In fine nomen collis retinent: Luc.: Ἐχελά, cod. B: Χελμάθ, cod. A: Ἀχιλά. Post verbum מִסְתַּתֵּר suppleas עִמָּנוּ = μεθ' ἡμῶν (cod. B) vel παρ' ἡμῖν (Luc. et cod. A). Cod. Kenn. 93, 96, 150, primo cod. de R. 2 habent: עִמָּנוּ. Ante עַל permulti codices habent: אֲשֶׁר, ut v. 3.

2 Pro Ζείφ (S.) Luc. habet τὴν αὐχμώδη, Vet. Lat.: „in desertum opacum“, quae lectio orta est ex glossa הַחֲכִילָה ad vocem זִיף pertinente; similiter in fine: ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ αὐχμώδει.

3 Verba אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן fortasse sunt glossa ex v. 1 deprompta; desunt in cod. Graec. 242.

4 In fine interpretes veteres voces אֶל־נָכוֹן „statuto tempore“ male intellexerunt nomenque proprium aut omiserunt (ut Massorethae) aut conicientes verterunt: Luc.: ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Σεκελάγ, S.: ἕτοιμος ἐκ Κεειλά, cod. 158: εἰς (legas ἐξ) Ἐχελάτ; suppleas ergo in fine: מֵהַחֲכִילָה.

5 Luc. et S. inserunt post καὶ ἀνέστη Δαυίδ vocem λαθραίως (S.: λάθρα) et pro חֹנֶה habent: ἐκάθευδε(ν). In fine legas סְבִיבֹתָיו (Qerê); fortasse legendum est סָבִיב לוֹ (commutatis literis ת et ל).

6 In textu Luciani (Lag.) nunc deest καὶ εἶπε(ν). Luc. et S. videntur legisse יֵלֵךְ et אֵלֵךְ pro יֵרֵד et אֵרֵד; vertunt enim εἰςελεύσεται et εἰςελεύσομαι. Utrum paseq linea ad has lectiones varias referenda sit an ad Ἀβιμέλεχ (pro Ἀχιμέλεχ), non constat.

7 Initio cod. Kenn. 251 habet: וַיָּבֹא = Luc. et S. Ratione habita versus 6 (אֶל־הַמַּחֲנֶה) paseq linea merito a professore Grimme refertur ad vocem הָעָם, pro qua ergo legendum est: הַמַּחֲנֶה = Arm. I, Arm. Ed., Georg., Slav., Ostrog.: εἰς τὸ στατόν. Arab.: „ad exercitum Sauli.“ Legas מִמְּרַאֲשֹׁתָיו pro מְרַאֲשֹׁתָו et סְבִיבֹתָיו vel סָבִיב לוֹ.

8 Pro אֱלֹהִים Luc. et S. habent: κύριος = Ch., colon alterum autem vertunt: καὶ νῦν πατάξω δὴ αὐτὸν τῷ δόρατι ἅπαξ εἰς τὴν γῆν; legas aut: בַּחֲנִיתוֹ בָּאָרֶץ pro בַּחֲנִית וּבָאָרֶץ aut "אַכֶּה נָא בַּחֲ" בּוֹ וּבָאָ (pro אַכֶּנּוּ) cf. 18, 11; 19, 10.

9 Luc.: πρὸς αὐτόν (cod. 82, 93, 108); S.: πρὸς Ἀβεισά.

11 Legas מִמְּרַאֲשֹׁתָיו, ut v. 7.

12 Deleas דָּוִד, quia non David, sed Abisai cepit lanceam et scyphum; deest Δαυίδ in cod. 106. Legas מִמְּרַאֲשֹׁתַי, Luc. (et S.): ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ.

14 Post τῷ Ἀβεννήρ Luc. et S. inserunt verbum: ἐλάλησε(ν); in cod. B omittuntur verba וַיַּעַן אַבְנֵר (lapsu oculi) ut in cod. Kenn. 1, 70, 89, 96, apud Luc. et in cod. A inveniuntur. In fine deleas הַמֶּלֶךְ, quod deest in cod. Kenn. 224 et apud Luc. et in cod. B (ὁ καλῶν sine με) legasque אֵלַי = Luc.: ὁ καλῶν με; cod. A utramque lectionem exhibet: με πρὸς τὸν βασιλέα.

15 Legas pro אֶל־אֲדֹנֶיךָ melius "עַל־אָ" ut v. 16.

16 Luc. et S. inserunt post vel ante τὸν κύριον ὑμῶν verba: τὸν βασιλέα. In colo altero legas וְאֵי־ pro וְאֶת־ (paseq!). Grimme putat delenda esse verba: וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם, quia v. 11 sequuntur verba אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָיו; sed v. 12 eadem verba praecedunt. Luc. et S. iam textum eundem ante oculos habuerunt ac Massorethae.

17 In fine S. habent: Δοῦλός σου, κύριε βασιλεῦ, sed genuina lectio videtur esse: ἡ φωνὴ δούλου σου κ. β.; Luc. duplicem exhibet lectionem: φωνή μου, κύριέ μου (= cod. Kenn. 70, ubi deest הַמֶּלֶךְ) et: δοῦλος σός, κύριε βασιλεῦ.

18 Luc. (Lag., cod. 82, 93, 108) habet post ὁ κύριός μου glossam ὁ βασιλεύς et in fine inserit εὑρέθη (ut S.).

19 Pro יָרַח מִנְחָה, quae dictio Deo indigna est, legas cum Kl. praepositionem בִּי ad sequentia referens: בִּי יָנַח חֲמָתוֹ „in me evomat iram (suam)“. Paseq lineā putat Grimme spuria reddi verba הַיּוֹם מֵהִסְתַּפֵּחַ, hoc, quia desit in Syr., illud, quia non construatur cum praepositione בְּ. Sed bene dicere potest

David „hodie“, quia eodem die statuit fines regni Sauli deserere; verbum autem הִסְתַּפֵּחַ Luc. et S. vertunt ἐστηρίσθαι (= הִסְתַּמֵּךְ? vel הִסָּמֵךְ); Ἀ.: ἅπτεσθαι, Σ.: συνδυάζεσθαι; Syr.: „ne habitem“ = Hier., cf. Iob 30, 7; atqui si הִסְתַּפֵּחַ = סָפַח designat „habitare“, cur non construatur cum בְּ?

20 Pro פַּרְעֹשׁ אֶחָד, quod Lucianus iam in textu invenit (ex 14, 15 depromptum), legas נַפְשִׁי = S.: (τὴν) ψυχήν μου. Vocem הַקֹּרֵא „perdicem“ Luc. et S. vertunt: ὁ νυκτικόραξ.

21 Recte dixerit Grimme, paseq lineam referendam esse ad שׁוּב „revertere“; tamen hoc verbum genuinum esse puto, licet David huius invitationis in responso rationem non habeat; ast habemus textum in compendium redactum!

22 הַחֲנִית est lectio genuina, הַמֶּלֶךְ enim vocativus est: „o rex.“

23 לְאִישׁ corruptum est ex בְּרֹאשִׁי (cf. 25, 39!) omissa praepositione בְּ (haplographia) et commutata litera ר cum ל. Unde et legendum est צִדְקָתִי et אֱמֻנָתִי (pro וֹ-). Cf. Kl. Paseq linea videtur indicare, legendum esse בְּיָדִי = Luc. et S., Arab., Ch., Hier.

24 Luc. et S. וְיַצִּלֵנִי bis vertunt: καὶ ἐκσπάσαι με (cod. B: καὶ σκεπάσαι με, cod. A: καὶ ἐσκεπάσοι με) et: καὶ ἐξέλοιτό με.

CAPUT XXVII.

1 Hic versus exhibet apodosin ad versum 25, 1a pertinentem. Pro אֶחָד cum Kl. melius legas אַחֵר „alio (die)“. Post כִּי suppleas אִם, quod in textu omissum, in margine scriptum est, unde orta est lectio varia אִמָּלֵט (paseq!), quam deleas.

2 Luc. inserit καὶ ἐπορεύθη (= וַיֵּלֶךְ) ante πρὸς Ἀχχούς. Pro מָעוֹךְ cod. B habet Ἀμμάχ (עָמֹךְ metathesi ortum ex מָעוֹךְ), Luc. (cf. Iud. 1, 10) Ἀχιμάαν, cod. A: Μωάβ (sic!).

3 b Est glossa; deleas in fine literam ה. Sonat ergo haec glossa: דָּוִד וּשְׁתֵּי נָשָׁיו אֲחִנֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת־נָבָל הַכַּרְמְלִי.

4 Pro יוֹסֵף legas יָסַף (Qerê).

5 Pro מְצָאתִי Luc. (ut S.) vertit: εὕρηκε . . . ὁ δοῦλός σου.

6 Colon alterum videtur ab editore libri textui insertum esse.

7 Pro יָמִים legas שָׁנִים, ante quod suppleas numerum שְׁתַּיִם, qui (cf. vocem praecedentem) happlographia periit. Luc. et S. omittunt יָמִים, cod. A: ἡμέρας τέσσαρες μῆνες.

8 Pro אֶל־הַגְּשׁוּרִי וְהַגִּרְזִי (Qerê וְהַגִּזְרִי) „in fines Gessuraeorum et Gisraeorum legas עַל־גִּדְרוֹת הַהַגְרִי „in crates pastorales Hagritarum“ (cf. Kl); Luc. exhibet duplicem lectionem: καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν ἐγγίζοντα et καὶ ἐξέτεινον ἐπὶ τὸν Γεσσουραῖον καὶ τὸν Γεζραῖον, cod. B: καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα (ποίμνια?) τὸν Γεσειρί,

Ἀ.: τὸν Ζεγρί, legas: ἐπὶ ποίμνια τοῦ Ἀγρίτου. Textus tam Hebraeus quam Graecus valde hic corruptus est; substantivum autem generis feminini excidisse constat ex voce הֵנָּה. Syr.: gedûla, videtur respondere voci גְּדֵרָה, cuius litera ר commutata est cum ל. Verba מֵעוֹלָם בּוֹאֲךָ שׁוּרָה non possunt esse genuina, quia וְעַד־ postulat terminum localem (non temporalem) a quo. Si contuleris 15, 7 cum hoc versu, facile intelliges, בּוֹאֲךָ שׁוּרָה esse glossam inde depromptam et pro מֵעוֹלָם legendum esse מִטֶּלֶם „inde a Telam (usque ad terram Aegypti)"; ita Köhler et Duhm. Luc. coniecit: ἀπὸ Γεσσοὺρ (propter Γεσσουραῖον!) καὶ ἕως γῆς Αἰγύπτου. Cod. B: καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ κατῳκεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων (= מֵעֹלִם!) ἡ ἀπὸ Γελαμψοὺρ (= עלמבצור) τετειχισμένων (= בצור!); unde Kl. legere vult: מִנַּחַל הַבְּשׂוֹר „inde a flumine Besor". Fortasse ἀπὸ Τελαμψούρ, quod cod. XI, 55, 71, 106, 120, 134, 144, 158, 245 et cod. 64, 119, 244, Ald. exhibent, respondet lectioni מִטֶּלֶם et glossae.

9 Post καὶ ἔτυπτε Luc. et S. omittunt vocem Δαυίδ, invenitur autem in cod. A, 247, Arm. I, Arm. Ed., Georg., Slav. Mosq. Ultimum colon melius iungitur versui sequenti.

10 Luc. et S. (= Syr.): καὶ εἶπεν Ἀγχοὺς πρὸς Δαυίδ· ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον; Legas post אָכִישׁ pro אַל־ verba אֶל־דָּוִד עַל־מִי. In colo altero Luc. et S. habent: καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχούς; videtur excidisse אֶל־אָכִישׁ. Pro וְאֶל־ legas וְעַל־.

11 Colon prius est glossa ad 9a pertinens. Deleas ergo verba haec: וְאִישׁ וְאִשָּׁה לֹא־יְחַיֶּה דָוִד לְהָבִיא גַת לֵאמֹר פֶּן־יַגִּידוּ עָלֵינוּ, quae voce לֵאמֹר (2do) iunguntur colo alteri.

12 Luc. et S.: καὶ ἐπιστεύθη Δαυὶδ ἐν τῷ Ἀγχοὺς (sic!) σφόδρα; pro לֵאמֹר habent: καὶ εἶπεν ὁ Ἀγχούς.

CAPUT XXVIII.

1 Pro לַצָּבָא Luc. et S. legisse videntur לָצֵאת = τοῦ ἐξελθεῖν.

2 Pro לָכֵן (bis) legas כֵּן, pro אַתָּה autem עַתָּה; Luc. enim et S. habent: οὕτως (bis) et νῦν.

3 בָרָמָה וּבְעִירוֹ „Ramae et in civitate sua"; deleas glossam בָרָמָה et ו ante בְעִירוֹ. Cf. 25, 1. Ceterum ex hoc quoque versu concludendum esse videtur, partem 23, 15b—26, 25 esse ab editore posteriore libro insertam, quia auctor libri Samuelis aut hunc versum aut 25, 1 omisisset, qui versus solus residuus est ex relatione de ultimis diebus Samuelis.

4 Luc. et S.: Σωμάν, corruptum ex Σωνάμ (cod. 243, Slav. Mosq.; Compl.: Σουνάμ). Suppleas אִישׁ ante יִשְׂרָאֵל = Luc. et S. (ἄνδρα).

6 Deleas גַּם בָּאוּרִים, quam glossam esse ex v. 15 constat. Cf. 22, 20 et 23, 6.

7 Apud Luc. excidit vox γυναῖκα ante ἐγγαστρίμυθον (sed tantum in cod. 82 et 93; unde Lagarde eam immerito omisit).

8 Luc. in colo altero habet: καὶ εἶπεν αὐτῇ Σαούλ (apud S. deest Σαούλ) = Syr.; suppleas ergo post וַיֹּאמֶר verba שָׁאוּל לָהּ, quia Saulus hic primum magam alloquitur. Pro קְסוֹמִי legas קָסֳמִי et pro הַיִּדְּעֹנִי, cuius litera finalis (ם) haplographia excidit, הַיִּדְּעֹנִים ut v. 3.

9 וְלָמָה non idem significat ac וְלָמָּה „et quare?,“ sed „num?“ (Grimme): „Du wirst mir doch nicht eine Schlinge legen, um mich ums Leben zu bringen?“ Quod neglexi in comm. meo.

10 Pro בַּיהוָה Luc. habet: κατὰ τοῦ θεοῦ, in cod. B deest, cod. A habet: ἐν κυρίῳ.

11 Luc. et multi codices Graeci habent: καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ Σαούλ et καὶ εἶπε Σαούλ (cod. 82, 93, 108, Slav.).

12 Luc.: καὶ ἐβόησεν ἡ γυνή, cum Syr. etiam initio coli alterius vocem הָאִשָּׁה omittat. Pro שְׁמוּאֵל legendum videtur שָׁאוּל (Perles, Nowack, Grimme), quod magis contextui respondet (cf. alterum colon!). Iam enim cod. 44 habet: γυνὴ ἐν τῇ μαντείᾳ ὅτι Σαούλ ἐστι καὶ εἶπεν ἵνα τί, item cod. 71 pro τὸν Σαμουήλ habet: ὅτι Σαούλ ἐστι, dum Compl. τὸν Σαμουήλ habeat cum nota interrogativa. Cf. paseq lineam. Versus 12 ergo sonat: „Sed mulier, cum intentis oculis Saulum intuita esset, clamavit magna voce dixitque: Cur me fefellisti, cum ipse sis Saulus!“ Recte dixerit Grimme הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל lectionem variam esse ad verba הָאִשָּׁה אֶת־שְׁמוּאֵל. Si contuleris cod. Graec. 71, intelliges eum exhibere nobis textum genuinum; deleas ergo in colo altero verba הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל לֵאמֹר. Vocem לֵאמֹר nec Luc. nec S. vertunt nec Syr. neque Arab. neque Hier., sed solus Ch.

13 Luc.: τίνα ἑώρακας, εἰπέ (= cod. A); cod. B: εἰπόν, τίνα ἑώρακας, legas pro כִּי imperativum: אִמְרִי „dic!“ Textus hic in compendium redactus est; inde intelligitur, cur v. 12 שָׁאוּל mutatum sit in שְׁמוּאֵל; mulier enim hic ponitur iam vidisse Samuelem.

14 Luc. post καὶ εἶπεν αὐτῇ inserit Σαούλ et cum S. vertit: τί ἔγνως pro: ποῖον τὸ εἶδος αὐτοῦ; Revera teste Origene ἄλλος habet: τί τὸ εἶδος αὐτῶν; Legisse videntur תִּרְאִי. Post וַתֹּאמֶר suppleas לוֹ = Luc., S., Syr., Arab. Pro זָקֵן cum Kl. melius legas זָקָן „vir barbatus“. Luc. et S.: ὄρθιον (= זָקֵף?, cod. 243: πρεσβύτην). Cf. 2 Reg. 1, 8: בַּעַל שֵׂעָר „vir caesariatus vel comatus“. Immo puto hic quoque legendum esse שֵׂעָר, cod. A enim habet ὄρθριον (= Slav., Ostrog.), quod Iob 29, 7 respondet voci שַׁעַר (corruptae in שַׁחַר). Luc. et S.: (ἀναβαίνοντα) ἀπὸ (ἐκ) τῆς γῆς = Ch.; in cod. Kenn. 96 deest עֹלֶה, in cod. 70 invenitur עֹלֶה מִן־הָאָרֶץ, quae videtur esse lectio genuina. Luc. et S. in fine habent αὐτῷ = לוֹ, quod deest in ceteris vers. antiquis.

15 Apud Luc. et in cod. B initio excidit πρὸς Σαούλ, quod habetur in cod. A. Paseq linea videtur referenda esse ad vocem וָאֶקְרָאֶה (sic!), pro quo

in comm. meo legendum esse dixi: וְאֶקְרָאֶה (Kl.); sed potest legi etiam וָאֶקְרְאָה = וָאֶקְרָא (cod. Kenn. 96). Luc. et S. exhibent: καὶ νῦν κέκληκά σε, legendum fortasse est: וְעַתָּה קְרָאתִיךָ. Quia autem Luc. (Lag.) et cod. XI, 52, 71, 92, 119, 144, 158, 236, 244, Ald., Cat. Nic. habent in fine: καὶ ἐν τοῖς δήλοις (cod. 19 eadem sine τοῖς, 82, 93, 108: οὔτε ἐν δήλοις), paseq linea referri potest etiam ad hanc lectionem variam. Cf. v. 6.

16 In fine legas pro עָרֶךָ aut צָרֶךָ aut cum Luc., S., Syr., Arab., Ch., Hier.: עִם־רֵעֶךָ. Cf. 15, 28.

17 Pro לוֹ melius legas לְךָ, ut complures habent codices et Bibl. Veneta et Vulg.; cf. 15, 16 seqq. S.: σοί; Luc.: αὐτῷ.

19 Pro וְיִתֵּן legas וַיִּתֵּן, quia versus iungendus est praecedenti; pro עִמְּךָ legas melius עַמְּךָ „populum tuum" (Kl.). Luc. et S.: παραδώσει . . . μετὰ σοῦ. Pro עִמִּי cod. Kenn. 89 habet עמו, legas עִמְּךָ suppleas כֹּרְעִים = μετὰ σοῦ πεσοῦνται (S.). Luc. textum mutatum exhibet: σὺ καὶ Ἰωναθὰν ὁ υἱός σου μετ' ἐμοῦ. Sonat ergo hoc colon: „Cras tu et filii tui tecum cadetis." Luc.: τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ καὶ σέ.

20 Initio cum Kl. legas וַיְמַהֵר „exterritus (Saulus cecidit). Luc. et S.: ἔσπευσεν. Post הַיּוֹם suppleas הַהוּא, quod exhibent multi codices et vers. antiquae.

21 Pro נִבְהַל Luc. et S. ἔσπευκεν et ἔσπευσεν habent, legas נִמְהַר.

23 Luc. verba וַיֹּאמֶר לֹא אֹכַל libere vertit (ut S.): καὶ οὐκ ἐβούλετο φαγεῖν. Pro וַיִּפְרְצוּ cum metathesi legas: וַיִּפְצְרוּ, quod multi exhibent codices. In fine pro אֶל־ plurimi codices habent עַל־, quae videtur esse lectio genuina.

24 Pro וַתֹּפֵהוּ (syncope!) legas וַתֹּאפֵהוּ, ut codices exhibent non pauci.

CAPUT XXIX.

1 Pro בָּעַיִן (Luc.: ἐν Αἴν) legas עֵין־חָרֹד (hodie 'Ain Dschalûd); cod. A enim habet Ἀενδωρ, legas Ἐναρώδ.

3 Pro שָׂרֵי Luc. et S. habent οἱ σατράπαι; legas οἱ στρατηγοί, quae lectio apud Luc. post τῶν ἀλλοφύλων textui inserta est praemissa coniunctione καί. Pro הָעִבְרִים Luc. et S. legerunt הָעֹבְרִים = οἱ διαπορεύομενοι. Recte dixerit Grimme, linea paseq spuria designari verba עֶבֶד שָׁאוּל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, quae deleas; videntur deprompta ex 21, 12. Pro אֶל־שָׂרֵי Luc. habet πρὸς τοὺς σατράπας, S.: στρατηγούς. Verba אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ־זֶה שָׁנִים „iam dies vel iam annos" nullum praebent aptum sensum; Luc.: μετ' ἐμοῦ ἤδη δεύτερον ἔτος σήμερον (S.: μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος), legas: אִתָּנוּ הַיּוֹם הַזֶּה שְׁנָתַיִם. Cf. 27, 7. Cf. etiam Syr. hic et 27, 7. Pro נָפְלוֹ (cf. Ier. 21, 9; 37, 13) Luc. habet εἰσῆλθε, S.: ἐνέπεσεν (pro ἀπέστη); suppleas אֵלַי = πρὸς ἐμέ (Luc., S., Syr. etc.).

4 Pro שָׂרֵי (secundo) legas סַרְנֵי = οἱ σατράπαι, quod cod. Kenn. 187 exhibet pro שָׂרֵי primo. Luc. tantum: οἱ σατράπαι (pro שָׂרֵי primo), S.: tantum οἱ στρατηγοί omittentes שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים (secundo). Similiter id omittunt ceteri interpretes veteres. Pro בַּמִּלְחָמָה (secundo) legas בַּמַּחֲנֶה = τῇ παρεμβολῇ (Luc., S.: τῆς παρεμβολῆς).

5 Luc.: ᾧ ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι (S.: ἐν χοροῖς) λέγουσαι (S.: λέγοντες).

6 Luc. et S.: καὶ ἀγαθὸς . . . καὶ ἡ ἔξοδος pro: καὶ ἀγαθὴ . . . ἡ ἔξοδος.

8 Pro מִיּוֹם legas cum Kl.: כָּל־הַיָּמִים; Slav. et Ostrog. enim habent: καὶ πόσας ἡμέρας (= וּכַמָּה יָמִים), legas πάσας ἡμέρας.

9 Pro יָדַעְתִּי legas cum Bu. יָדַעְתָּ, quod solum respondet contextui. Pro שָׂרֵי (Luc.: οἱ στρατηγοί) legas סַרְנֵי = οἱ σατράπαι (S.); cf. v. 4. In fine cum Kl. legas בַּמַּחֲנֶה, quia „bellum capessere" exprimi solet phrasi יָרַד בַּמִּלְחָמָה ut v. 4; descendebatur enim e castris munitis in planitiem ad bellandum.

10 Post בַּבֹּקֶר suppleas אַתָּה, quod excidisse iam coniunctio ו sequens indicat. Post אֲדֹנֶיךָ excidit lapsu oculi; Luc. habet: καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησα ὑμᾶς ἐκεῖ καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῇς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς μου ὡς ἄγγελος θεοῦ. (ἐν ὁδῷ) ὀρθρίσατε. ἐν τῇ ὁδῷ φωτισάτω ὑμῖν καὶ πορεύθητε. Legas cum Kl.: וַהֲלַכְתֶּם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִפְקַדְתִּי אֶתְכֶם שָׁם וְדָבָר בְּלִיַּעַל אַל־תָּשֵׂם בִּלְבָבְךָ כִּי־טוֹב אַתָּה לְפָנַי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וְאוֹר לָכֶם וָלֵכוּ.

11 Pro בַּבֹּקֶר iterum legas cum Kl.: בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר. Pro לָשׁוּב Luc. et S. habent: καὶ φυλάσσειν (τὴν γῆν = אֶת־אֶרֶץ) = וְלִשְׁמֹר, omittentes בַּבֹּקֶר. In fine pro יִזְרְעֶאל habent: ἐπὶ Ἰσραὴλ πολεμεῖν.

CAPUT XXX.

1 Pro צִקְלַג Luc. et cod. B habent: Κεειλά, cod. A: Σικελάγ. Pro אֶל־ (bis) legas melius עַל־. Post καὶ ἐπὶ Σεκελάγ Luc. (Lag.) habet lectionem meliorem pro colo priore e cod. A insertam: ἐξελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐκ Σεκελὰγ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ (cod. B: καὶ ἐγενήθη εἰσελθόντος . . . εἰς Κεειλὰ . . .).

2 Ante אֲשֶׁר suppleas וְאֶת־כָּל־ = καὶ πάντας (Luc.) vel πάντα (S.) deleasque glossam: מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל לֹא הֵמִיתוּ אִישׁ „A parvo usque ad magnum non interfecerunt quempiam"; cf. v. 19. Luc.: τὰς δὲ (S.: καὶ τὰς) γυναῖκας καὶ πάντας τοὺς (S.: πάντα τὰ) ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου οὐκ ἐθανάτωσαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα καὶ (S.: ἀλλ') ᾐχμαλώτευσαν αὐτούς (S. sine αὐτούς); verbum וַיִּנְהֲגוּ Luc. et S. omittunt.

3 Luc.: καὶ ἐγένετο εἰσελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Σεκελὰγ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ (cf. v. 1!); S. = MT.

4 Pro וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ Luc. et S. habent: καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.

6 Legas בָּנָיו (Qerê).

8 Luc. et S.: εἰ καταδιώξω ὀπίσω, legas אם ante אֶרְדֹּף. Luc. ה interrogativum bis vertit καὶ εἰ; sed καὶ videtur ex aliis codicibus insertum. Post וַיֹּאמֶר לוֹ videtur excidisse subiectum יְהוָה (יי); Luc. et multi codices Graeci habent (ὁ) κύριος, item Hier. („Dominus“), Armen. I, Armen. Ed., Georg., Slav. Post καταλήψει Luc. inserit αὐτούς. Responsum Jahvae exhibet versum pentametrum.

9 Luc. et S. minus recte vertunt καὶ οἱ ἑξακόσιοι οἱ μετ' αὐτοῦ, acsi iidem essent, quos inde a capta urbe Ceila secum habuit. Deleas אֲשֶׁר, quod eadem ex causa textui insertum est. Unde et Luc. colon alterum non vertit recte: καὶ καταλείπει ἐκεῖ διακοσίους ἄνδρας; S. autem recte vertunt: καὶ οἱ περισσοὶ (i. e. reliqui praeter sexcentos illos!) ἔστησαν (legas ἔμειναν).

10 Luc. minus recte: οἱ διακόσιοι (cf. v. 9), S. non ponunt articulum. Porro Luc. inserit τοῦ φυλάσσειν (sc. τὰ σκεύη). Pro פִּגְּרוּ legas יָגְרוּ (יָגֹר „timere“, Kl.) vel cum Luc. et S.: גָּרוּ מֵעֵבֶר (ἐκάθισαν πέραν); sed lectio prior melius contextui respondet. Cf. Syr., Arab., Ch., Vulg.

11 Pro מִצְרִי cum Kl. legas רָעֵב „fame enectum“, quod magis contextui congruit, praesertim cum v. 13 demum dicatur, virum illum fuisse Aegyptium. Post אֹתוֹ suppleas וַיְבִאֻהוּ = καὶ ἄγουσιν αὐτόν (Luc. et S. et omnes vers. antiquae).

12 Luc. ordinem quaestionum invertit.

13 Luc. et S. minus recte vertunt: καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον· δοῦλός εἰμι (pro καὶ εἶπε· παιδάριον Αἰγύπτιόν εἰμι ἐγώ, δοῦλος . . .). In fine legas שְׁלֹשֶׁת יָמִים, quod nonnulli codices (de R.) habent et antiquae versiones.

14 Initio legas וַאֲנַחְנוּ = καὶ ἡμεῖς (S.) vel ἡμεῖς δέ (Luc.). Ante נֶגֶב suppleas עַל־ = ἐπί (Luc. et S.). Pro כְּרֵתִי Luc. habet Χορρί (Compl. Χορεθί), cod. B: Χολθεί, cod. A: Χερηθί; pro כָּלֵב Luc. exhibet: Χελούβ, cod. B: Γελβοῦε (sic!), cod. A: Χαλέβ.

15 In fine suppleas וַיִּשָּׁבַע־לוֹ דָוִד = Luc.: καὶ ὤμοσεν αὐτῷ.

16 Luc.: καὶ κατήγαγεν αὐτούς (S.: αὐτὸν ἐκεῖ). καὶ ἰδοὺ αὐτοί (S.: οὗτοι); suppleas post וַיֹּרִדֵהוּ vocem שָׁם vel שָׁמָּה et post וְהִנֵּה vocem הֵמָּה, quae propter similitudinem excidit.

17 Luc. et S.: καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς Δαυὶδ καὶ ἐπάταξεν αὐτούς; suppleas ergo initio versus verba: וַיָּבֹא דָוִד עֲלֵיהֶם legasque pro וַיַּכֵּם tantum וַיַּךְ (sine suffixo omissa voce דָוִד) et pro לְמָחֳרָתָם, quod mendum esse ex suffixo elucet, cum Kl. אֶת־כָּל־מַחֲנֵיהֶם. Cf. Syr., Arab., Ch., qui legisse videntur אָחוֹר „tergum“. Luc.: καὶ τῆς ἐπαύριον (= MT.) καὶ ἐθανάτωσεν (altera versio verbi וַיַּךְ?).

18 In fine pro הִצִּיל דָוִד cum Kl. legas: הִצִּיב לְבַד „posuit seorsum“. Verbis הִצִּיל דָוִד commutatis cum הִצִּיב לְבַד interpretes veteres aut unum verbum (דָוִד) aut ambo omittunt, Syr. eorum loco habet: „die illo.“

19 Pro לָהֶם cum Kl. legas לָקְחוּ (cf. v. 6). Deleas in textu Graeco: ἀπὸ τῶν σκύλων (primo).

20 Suppleas ante verbum נָהֲגוּ, cuius subiectum sunt Amalecitae, pronomen relativum אֲשֶׁר („quae abegerant") legasque pro הַמִּקְנֶה vocem הַמַּלְקוֹחַ = Luc. et S.: ἔμροσθεν τῶν σκύλων [] ἐκείν[ων] „ante illam praedam (Siclagi factam)". Deleas ergo in textu Graeco: καὶ τοῖς σκύλοις legasque pro ἐκείνοις genitivum ἐκείνων et pro καὶ ἀπήγαγεν verba ἃ ἀπήγαγον. Pro וַיֹּאמְרוּ legas כִּי־אָמְרוּ (Kl.) „dixerant enim". Luc. et S.: ἐλέγετο.

21 Propter verbum spurium פִּגְּרוּ (cf. v. 10) veteres interpretes textum conicientes verterunt; Syr.: „qui remanserant ad custodienda impedimenta" = אֲשֶׁר־נִגְרוּ לִשְׁמֹר אֶת־הַכֵּלִים (?), Luc.: τοὺς ἀπολειφθέντας (= הַנּוֹתָרִים an = אֲשֶׁר חָדְלוּ?) τοῦ πορευθῆναι ὀπίσω Δαυίδ, S.: τοὺς ἐκλυθέντας = אֲשֶׁר יָעֲפוּ (?); legas cum Kl. יָגְרוּ pro פִּגְּרוּ ut v. 10. Duplex linea paseq ad has lectiones varias referenda est. Ἀ.: οἳ ἐπτωματίσθησαν (= פִּגְּרוּ), Σ.: τοὺς ἀτονήσαντας, Θ.: τοὺς ἀποναρκήσαντας. Pro וַיִּשְׁאַל (= Luc.) legas: וַיִּשְׁאֲלוּ = S.: καὶ ἠρώτησαν (sc. ducenti viri).

22 Luc. et S. inserunt post τῶν ἀνδρῶν glossam τῶν πολεμιστῶν. Pro עִמִּי legas עִמָּנוּ = μεθ' ἡμῶν (Luc. et S.). Recte dixerit Grimme, linea paseq verbum וְיִנְהֲגוּ (cuius ו dittographia ortum esse videtur) spurium indicari. Insertum esse videtur a lectore, qui neglexit, אִישׁ esse = לְאִישׁ, quia נָתַן construi potest etiam cum duplici accusativo (personae et rei obiectae). Syr. et Arab. omittunt וְיֵלֵכוּ.

23 Pro אֵת legas cum Kl. זֹאת „haec (sunt, quae)" et pro אֹתָנוּ „nos" אִתָּנוּ „nobiscum", i. e. in possessione nostra. אֶת־גְּדוּד „(et quae tradidit) una cum catervis (istis)". Luc.: οὕτως μετὰ τὸ παραδοῦναι κύριον ἡμῖν τοὺς ὑπεναντίους καὶ φυλάξαι ἡμᾶς καὶ παραδοῦναι τὸ σύστρεμμα κτλ.

24 Post colon prius suppleas: כִּי לֹא־יִמְעֲטוּ מִמֶּנּוּ = Luc.: ὅτι οὐχ ἥττους ἡμῶν εἰσίν (legas ἔστωσαν), ad quae paseq linea referenda esse videtur. Pro הוֹרֵד legas הַיֹּרֵד (Qerê). Ultima verba יַחְדָּו יַחֲלֹקוּ non sunt delenda (Grimme), quia non tantum de hoc casu Davidis decretum valet, sed de omnibus similibus, ubi non agitur de custodum mulieribus liberisque captis.

25 Colon prius pertinet ad verba Davidis, unde legendum est וִיהִי „quod valebit" et pro הַהוּא melius הַזֶּה = cod. XI (ταύτης), Tr., Georg. Colon alterum videtur esse ab editore libri additum. Verbum וַיְשִׂמֶהָ Luc. et S. vertunt: (καὶ) ἐγένετο. Pro לְיִשְׂרָאֵל multi codices exhibent: בְּיִשְׂרָאֵל.

26 Pro לְרֵעֵהוּ (Luc. et S.: καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ) legas cum Kl. לְעָרֵיהֶם; Syr. legisse videtur לְרֵעֵיהֶם ut Arab. Fortasse et in textu Graeco lectio genuina est ταῖς πόλεσι αὐτῶν.

27 Pro בְּבֵית־אֵל legas בִּבְתוּל (Ios. 19, 4); Luc.: Βαιθήλ, S.: Βαιθσούρ; cod. 93: Βεθούρ (commutata litera ל cum ר) = Georg. רָמוֹת mendum est pro רָמַת =

Luc. et S.: Ῥαμά; cf. Ios. 19, 8. Pro יַתִּיר (Ios. 15, 48) Luc. habet Ἰέθερ = יֶתֶר, cod. A: Εἰέθερ, cod. B: Γεθθόρ, Compl.: Ἰαθήρ.

28 Pro עֲרֹעֵר Luc. habet Ῥαγουήλ (= רְעוּאֵל commutatis literis ע et א, ר et ל) καὶ τοῖς ἐν Ἀρικαίν (= וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַקֵּינִי, cf. v. 29), ergo duplicem lectionem variam pro genuina codicis B: (καὶ τοῖς ἐν) Ἀροήρ, cui ibi additur: καὶ τοῖς ἐν Ἀμμαδεί. Pro שִׂפְמוֹת (Wady Sufeisif) Luc. habet: Σεφειμώθ, cod. B: Σαφεί, cod. A: Σαφαμώς. Pro אֶשְׁתְּמֹעַ (es-Semûa) Luc. habet: Νοθώμ, cod. B: Ἐσθεῖε, cod. A: Ἐσθεμά.

29 Loco vocis בְּרָכָל cum Kl. legas: בְּעָרֵי כָלֵב (cf. 27, 10; 30, 14 et Comment. meum); Luc.: ἐν Καρμήλῳ = cod. B (ubi deleas glossam: καὶ τοῖς ἐν Γέθ καὶ τοῖς ἐν Κειμάθ καὶ τοῖς ἐν Σαφὲκ καὶ τοῖς ἐν Θειμάθ), cod. A: Ῥαχήλ. Pro הַיְּרַחְמְאֵלִי Luc. et cod. B habent: τοῦ Ἰσραήλ, cod. A: τοῦ Ἰεραμηλεί, pro הַקֵּינִי Luc. et cod. B: τοῦ Κενεζί (Κενεζεί), cod. A: τοῦ Κειναίου.

30 Pro חָרְמָה Luc. habet Ἑρμά, cod. B: Ἰερειμοὐθ, cod. A: Ῥαμμά. Loco כּוֹר־ legas בּוֹר־ (cf. Ios. 15, 42), Luc.: Βηρσαβέε = cod. B, cod. A: Βωρασάν. Kenn. et de R. legerunt בְּכוֹר עָשָׁן. Pro עֲתָךְ legas בְּעֶתֶר (Ios. 15, 42), Luc.: Νάγεβ, cod. B: Νοό, cod. A: Ἀθάγ. Kl. vult legere בַּעֲנָב (Ios. 11, 21).

CAPUT XXXI.

1 Pro נִלְחָמִים legas נִלְחֲמוּ.

2 Initio legas וַיַּדְבִּקוּ pro וַיַּדְבְּקוּ, pro אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־ melius אַחֲרֵי־שׁ״ וְאַחֲרֵי־ (Kl.); sed cf. 2 Sam. 1, 6.

3 Pro אֶל־ legas עַל־. Verba אֲנָשִׁים בַּקֶּשֶׁת וַיָּחֶל מְאֹד מֵהַמּוֹרִים non possunt esse genuina; legas cum Kl. loco eorum: אֲבָנִים בַּחִשְּׁבֹנוֹת וַיַּהַלְמוּ אֹתוֹ בֵּין־הַיְּרֵכָיִם „(et invenerunt eum mittentes) lapides balistis et contuserunt eum inter coxas“. Cf. 2 Paral. 26, 15 et Luc.: οἱ ἀκοντισταί, ἄνδρες τοξόται καὶ ἐτραυμάτισαν αὐτὸν εἰς τὰ ὑποχόνδρια.

4 Deleas וּדְקָרֻנִי (paseq!); cf. 1 Paral. 10, 4; Luc.: καὶ ἀποκτείνωσί με, ortum ex ἀποκετετήσωσίν με (cod. B).

6 Deleas וְנֹשֵׂא כֵלָיו, quae est glossa e v. 5 deprompta; Luc.: καὶ οἱ αἴροντες τὰ σκεύη αὐτοῦ; legas eius loco: וַיָּנֻסוּ.

7 Pro בְּעֵבֶר (bis) cum Kl. legas בְּעָרֵי (paseq!); Luc. et cod. B: οἱ ἐν τῷ πέραν τῆς κοιλάδος καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου; cod. A omittit τῆς κοιλάδος καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν (lapsu oculi!). Pro יִשְׂרָאֵל (2do) legas שָׁאוּל et pro הֶעָרִים melius עָרֵיהֶם = Luc. et S., Syr. etc.

9 Luc. initio habet: καὶ ἀποκεφαλίζουσιν αὐτόν et post colon hoc versionem alteram: καὶ ἀποκόπτουσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, S. tantum initio: καὶ ἀποστρέφουσιν αὐτόν. Post וַיַּפְשִׁטוּ videtur excidisse אֹתוֹ = αὐτόν (Luc.). Pro בֵּית עֲצַבֵּיהֶם

legas אֶת־נְצִבֵיהֶם (Kl.) „(ad annuntiandam victoriam) praefectis suis (et populo)“. Luc.: τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν.

10 Luc.: τὰ σκεύη τοῦ Σαούλ (S.: αὐτοῦ). Pro עַשְׁתָּרוֹת legas עַשְׁתֹּרֶת, quod plurimi codices exhibent, et pro תָּקְעוּ verbum הוֹקִעוּ „suspenderunt“. Pro שָׁן multi codices habent שְׁאָן. Vox אֵלָיו corrupta est ex בַּעַל, pro qua voce inserta est lectio varia יֹשְׁבֵי; cod. B omittit אֵלָיו.

12 Pro גְּוִיַּת בָּנָיו Luc. et S. vertunt: τὸ σῶμα Ἰωναθὰν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Pro וַיָּבֹאוּ legas וַיְבִאֻם = καὶ ἤνεγκαν αὐτούς (Luc., S.: φέρουσιν αὐτούς). Pro וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם legas וַיִּסְפְּדוּ לָהֶם „et planxerunt eos“, Luc.: καὶ κατέκαυσαν αὐτούς, sed lectio genuina est κατέκλαυσαν (cod. 19, 108). Cf. 2 Sam. 1, 12.

13 Pro בְּיָבֵשָׁה legas בָּרָמָה „in excelso“, cf. 22, 6.

NOTAE CRITICAE ET EXEGETICAE
AD
LIBRUM SAMUELIS SECUNDUM
PERTINENTES.

CAPUT I.

1 Pro הָעֲמָלֵק legas melius הָעֲמָלֵקִי, quod exhibent cod. Kenn. 174, 260, 264, 286 aliique, dum quatuor cod. habent עֲמָלֵק (sine articulo). Pro בְּצִקְלָג legas בְּצִקְלַג.

2 Paseq linea videtur indicare, verba וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי esse glossam e margine textui insertam. Pro מֵעִם legas מֵעַם; Luc. enim habet: τοῦ λαοῦ τοὺ μετὰ Σαούλ et S.: ἐκ τοῦ λαοῦ Σαούλ. Post καὶ ἔπεσεν Luc. et cod. A habent: ἐπὶ πρόσωπον (אַפַּיִם). In fine fortasse supplendum est לוֹ = Luc., S., Syr., Arab.

4 אֲשֶׁר videtur delendum, utpote in scriptura antiqua dittographia ortum ex אמר. Luc. (cod. 82, 93, 108) post ἐκ τόῦ πολέμου alteram exhibet lectionem: ἐκ τῆς παρεμβολῆς (= מִן־הַמַּחֲנֶה). Verbum וַיָּמֻתוּ deleas, utpote superfluum; deest in cod. A et apud Luc. (cod. B: καὶ ἀπέθανον), Syr., Arab. Cf. v. 12.

6 Paseq linea videtur lectoris animum advertere ad verbum נִקְרֵיתִי, pro quo cum Kl. legas נִקְרֵאתִי „invocatus sum", non „fatuito contigi", ut veteres interpretes vertunt omnes.

8 Pro וַיֹּאמֶר legas וָאֹמַר (Qerê).

9 Pro וּמֹתְתֵנִי legas cum Kl. וְתִמְכְתֵנִי „et fulcias me". Vocem הַשָּׁבָץ Luc. et S. vertunt: σκότος δεινόν.

10 Pro נָפְלוֹ legas נָפְלוֹ. Quid paseq sibi velit, non constat; fortasse indicat, pro וְאֶצְעָדָה legendum esse וְהַצְּעָדָה (Bu.).

11 Legas בִּבְגָדָיו (Qerê).

12 In fine legas pro בֶּחָרֶב „gladio" cum Kl.: בְּהֲרָיו „florem iuventutis eius" (Is. 9, 16). Cod. 44, 74, 106, 134, 144: σφόδρα = בְּהֲרֹב (Field).

15 Luc.: προςαγάγετε αὐτῷ καὶ ἅψασθε αὐτοῦ. καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἔβαλον αὐτὸν ἐπὶ γῆν. S. = MT.

legas אֶת־מְבַשְּׂרֵיהֶם (Kl.) „(ad annuntiandam victoriam) praefectis suis (et populo)“. Luc.: τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν.

10 Luc.: τὰ σκεύη τοῦ Σαούλ (S.: αὐτοῦ). Pro עַשְׁתָּרוֹת legas עַשְׁתֹּרֶת, quod plurimi codices exhibent, et pro תָּקְעוּ verbum הוֹקִעוּ „suspenderunt“. Pro שָׁן multi codices habent שְׁאָן. Vox אֵלָיו corrupta est ex בַּעֲלֵי, pro qua voce inserta est lectio varia יֹשְׁבֵי; cod. B omittit אֵלָיו.

12 Pro גְּוִיַּת בָּנָיו Luc. et S. vertunt: τὸ σῶμα Ἰωναθὰν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Pro וַיָּבֹאוּ legas וַיְבִאוּם = καὶ ἤνεγκαν αὐτούς (Luc., S.: φέρουσιν αὐτούς). Pro וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם legas וַיִּסְפְּדוּ לָהֶם „et planxerunt eos“, Luc.: καὶ κατέκαυσαν αὐτούς, sed lectio genuina est κατέκλαυσαν (cod. 19, 108). Cf. 2 Sam. 1, 12.

13 Pro בְּיָבֵשָׁה legas בַּבָּמָה „in excelso“, cf. 22, 6.

NOTAE CRITICAE ET EXEGETICAE
AD
LIBRUM SAMUELIS SECUNDUM
PERTINENTES.

CAPUT I.

1 Pro הָעֲמָלֵק legas melius הָעֲמָלֵקִי, quod exhibent cod. Kenn. 174, 260, 264, 286 aliique, dum quatuor cod. habent עֲמָלֵק (sine articulo). Pro בְּצִקְלָג legas בְּצִקְלָג.

2 Paseq linea videtur indicare, verba וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי esse glossam e margine textui insertam. Pro מֵעִם legas מֵעַם; Luc. enim habet: τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαοὺλ et S.: ἐκ τοῦ λαοῦ Σαοὺλ. Post καὶ ἔπεσεν Luc. et cod. A habent: ἐπὶ πρόσωπον (אַפַּיִם). In fine fortasse supplendum est לוֹ = Luc., S., Syr., Arab.

4 אֲשֶׁר videtur delendum, utpote in scriptura antiqua dittographia ortum ex אמר. Luc. (cod. 82, 93, 108) post ἐκ τοῦ πολέμου alteram exhibet lectionem: ἐκ τῆς παρεμβολῆς (= מִן־הַמַּחֲנֶה). Verbum וַיָּמֻתוּ deleas, utpote superfluum; deest in cod. A et apud Luc. (cod. B: καὶ ἀπέθανον), Syr., Arab. Cf. v. 12.

6 Paseq linea videtur lectoris animum advertere ad verbum נִקְרֵיתִי, pro quo cum Kl. legas נִקְרֵאתִי „invocatus sum“, non „fatuito contigi“, ut veteres interpretes vertunt omnes.

8 Pro וַיֹּאמֶר legas וָאֹמַר (Qerê).

9 Pro וּמֹתְתֵנִי legas cum Kl. וּתְמַכְתֵּנִי „et fulcias me“. Vocem הַשָּׁבָץ Luc. et S. vertunt: σκότος δεινόν.

10 Pro נִפְלוֹ legas נָפְלוֹ. Quid paseq sibi velit, non constat; fortasse indicat, pro וְאֶצְעָדָה legendum esse וְהַצְעָדָה (Bu.).

11 Legas בִּבְגָדָיו (Qerê).

12 In fine legas pro בֶּחָרֶב „gladio“ cum Kl.: בַּהֲרָיו „florem iuventutis eius“ (Is. 9, 16). Cod. 44, 74, 106, 134, 144: σφόδρα = בְּהָרֹב (Field).

15 Luc.: προςαγάγετε αὐτῷ καὶ ἅψασθε αὐτοῦ. καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἔβαλον αὐτὸν ἐπὶ γῆν. S. = MT.

16 Legas דָּמְךָ (Qerê).

18 Deleas לְלַמֵּד, quae fortasse est nota marginalis: „discendum (hoc est)“, nisi industria inserta est textui corrupto. Verba הִנֵּה כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר „Ecce, scripta est (haec nenia) in libro Hajjašar“. Quae relinquuntur, versum carminis primum exhibent; legas בְּ[י]נִי יְהוּדָה קֹשֶׁת „audi Iuda tristia“ pro בְּנֵי יְהוּדָה קָשֶׁת „(docturus?) filios Iudae arcum“ (sic!). יְהוּדָה enim debet esse vocativus ut יִשְׂרָאֵל et בני imperativus generis feminini ut vox corrupta הַצְּבִי („decor“?), cf. στήλωσον (S.) vel ἀκρίβασαι (Luc., reptens initio v. 19 verba: καὶ εἶπεν).

19 Luc. et S. videntur pro הַצְּבִי legisse: הַצְּבִי (sc. לִבְּךָ) „adverte“ (?). Legas: הֶעָצְבִי, ante quod infinitivus absolutus propter similitudinem videtur excidisse: הֶעָצֵב (cf. v. 6) „maere“. Tertius versus legendus est: עַל־בָּמוֹתַיִךְ חֲלָלִים „in montibus tuis sunt occisi“ pro עַל־בָּמוֹתֶיךָ חָלָל „in montibus tuis (masc.) occisus (est) vel occise“. Reliqua verba exhibent versum quartum strophae primae. Luc.: ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων σου = עַל־מֵתַיִךְ (omissa litera ב).

20 Hic versus Massorethicus stropham alteram continet, quae est similiter quatuor versuum tetrametrorum eorumque catalecticorum. Legas pro בְּגַת metri causa בְּחוּצֹת גַּת (cum nesîga) et pro בְּחוּצֹת אַשְׁקְלוֹן tantum בְּאַשְׁקְלוֹן. Quomodo verba transponantur, vides apud Luc. v. 22: ἀφ' αἵματος μαχητῶν καὶ ἐκ στέατος τραυματιῶν!

21 Hic versus una cum 22a stropham tertiam exhibet quinque versuum tetrametrorum (eorumque acatalecticorum). Pro הָרֵי בַגִּלְבֹּעַ (sic!) legas cum Kl. et Bu.: חָרְבִי גִלְבֹּעַ „aresce Gilboa!“ Post אַל־ excidit verbum יֵרֵד = καταβῇ (S.) vel πέσοι (Luc.). Deleas אַל־ ante מָטָר. Post μήτε ὑετός Luc. habet: ἐπὶ τὰ ὕψη σου· ὄρη θανάτου, S.: καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν (= MT.), legas pro וּשְׂדֵי תְרוּמֹת melius שְׂדוֹת תַּרְמוּת (Ier. 14, 14; Ier. 8, 5: תַּרְמִית) „agri fallaces“. נִגְעַל designat „decipi“. Pro בְּלִי „non“ legas הֲלוֹא „nonne“, pro בְּשֶׁמֶן cum Kl. כַּשֶּׁמֶן „sicut oleo“.

22a Pertinet ad 21d; legas מָשׁוּחַ pro מְשִׁיחַ.

22b Luc. (vide supra v. 20) et S.: ἀνέστρεψε κενόν. Ponas hoc distichon post v. 23.

23 Pro נִפְרָדוּ legendum est נִפְרָדִים = διακεχωρισμένοι (Luc., qui tamen in fine exhibet lectionem quoque spuriam: οὐ διεχωρίσθησαν ut S.). Versus 23 una cum 22b exhibet stropham quartam, tertiae aequalem, ita constituunt v. 24 et 25 stropham quintam eiusdem structurae.

24 Pro עֲדָנִים legas cum Kl. סְדִינִים „(cum) sindone“.

25 Deleas אֵיךְ et pro בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה „media in pugna“ legas, ut Luc. v. 27b habet: καὶ ἀπώλοντο σκεύη ἐπιθυμητά = וַיֹּאבְדוּ כְּלֵי־מַחְמָד „et perierunt vasa voluptatis“, i. e. deliciae populi, viri fortissimi vel bello insignes (= Ἀ., Θ., cod.

Reg., 243; 19, 93, 108). Cf. Osee 13, 15; 2 Paral. 20, 25; Thren. 2, 4. Pro חָלָל עַל־בָּמוֹתֶיךָ (= 19 a) legas: לִבִּי בְּמוֹתְךָ חֻלָּל „cor meum vulneratum est morte tua“. Cf. Luc.: εἰς θάνατον ἐτραματίσθης ἐμοί (לִי). S. = MT.

26 Hic versus cum sequente stropham sextam constituit tribus praecedentibus structura similem. Pro צַר־לִי עָלֶיךָ „angor propter te“ legas: צָרוּר לִבִּי בָּךְ „adhaeret tibi cor meum“, pro נפלאתה (sic!) legas cum Pe. הַנֹּפֵל אַתָּה „tu, qui cecidisti“. Luc. et S.: ἐθαυμαστώθη ἡ ἀγάπη(σις) σου. Stichum quartum huius strophae solus servavit S. Hieron.: „Sicut mater unicum amat filium suum, ita ego te diligebam;“ suppleas: כְּאַהֲבַת יָחִיד אֲהַבְתִּיךָ יְהוֹנָתָן.

27 Deleas אֵיךְ legasque ut v. 25; S.: σκεύη πόλεμικά.

CAPUT II.

1 Quid paseq linea sibi velit, nescimus. Si contulerimus versum hunc cum 30, 26 seqq., fortasse licebit conicere, correctorem Iudaeum pro בַּיהוָה aut legere voluisse aut revera lectionem variam cognovisse: בֵּית־יְהוּדָה; quodsi res ita se haberet, David seniores tribus Iudae consuluisset et hi eum, ut Hebronem veniret, invitassent, ergo etiam pro וַיֹּאמֶר יְהוָה legendum esset וַיֹּאמְרוּ [בֵּית vel זִקְנֵי] יְהוּדָה et in fine וַיֹּאמְרוּ pro וַיֹּאמֶר. Cf. v. 4 et 7, ubi David dicit, se a „domo Iudae“ regem esse unctum. Quidquid est, utraque lectio vera est, quia Deus, causa ultima et primaria, in exsequendis consiliis suis utitur causis secundariis. Ceterum videtur textus hic in compendium esse redactus.

2 Pro שָׁם Luc. habet: εἰς Χεβρών, cod. A: ἐκεῖ, cod. B utramque exhibet lectionem. Legas הַיִּזְרְעֵאלִית (cum א).

3 Luc. et cod. B omittunt verba הֶעֱלָה דָוִד, cod. A habet: οὓς ἀνήγαγεν Δαυίδ = Θ. (Field).

4 Pro לְמֶלֶךְ interpretes Graeci legerunt לִמְלֹךְ (τοῦ βασιλεύειν). Deleas אֲשֶׁר vel legas eius loco הֵמָּה = Luc.: αὐτοί. Cod. 44: ὅτι οἱ ἄρχοντες = אֲשֶׁר נְשִׂיאֵי, cf. v. sequentem.

5 Cod. 44 omittit νῦν. Verba אֶל־אַנְשֵׁי non possunt esse genuina; Luc. (= S.) habet: πρὸς ἡγεμόνας = אֶל־נְשִׂאֵי (ut 1 Reg. 8, 1); legas cum Kl. נֹשְׂאֵי מִנְחָה „ferentes donum“, respectu habito versus 6 (הַטּוֹבָה הַזֹּאת) et 1 Sam. 30, 26 seqq., vel נֹשְׂאֵי מִשְׂאֵת (Num. 18, 8) vel melius נֹשְׂאֵי שַׁי (cf. הוֹבִיל שַׁי ψ 68 [67], 30; 76 [75], 12; Is. 18, 7), quae lectio si genuina est, optime explicatur, cur vox שַׁי exciderit; dittographia enim omissa esse videtur, postquam נֹשְׂאֵי corruptum est in אַנְשֵׁי, quo facto etiam אֶל־ insertum est.

7 וְעַתָּה deest in cod. Kenn. 82 (paseq!), Vulg.; videtur esse delendum, quia iam v. 6 positum est. וְגַם Luc. vertit: καὶ ὅτι, S. (melius): καί γε ἐμέ.

8 אִישׁ־בֹּשֶׁת ortum est ex nomine genuino יֶשְׁבַּעַל („existit Dominus"), quia בַּעַל posteriore tempore non designabat Jahven (= אֲדֹנָי!), sed Baalem, אִישׁ et יֵשׁ autem saepe commutantur (cf. אִי־כָבוֹד pro יוֹכֶבֶד 1 Sam. 4, 21 et אִישׁ pro יֵשׁ 1 Sam. 2, 33). Cod. 93 notam exhibet: τοῦτον οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταὶ Εἰσβάαλ ὀνομάζουσι (Field). Cf. Hommel, Altisraelitische Überlieferung, pag. 303 seqq. et 1 Paral. 9, 40; 14, 7; 2 Sam. 5, 16. S. habent: Ἰεβόσθε vel Ἰεβόσθαι, Luc.: Μεμφιβόσθε (= מְפִיבֹשֶׁת!). In fine Luc. habet ἐκ τῆς παρεμβολῆς = מִמַּחֲנַיִם, praepositione מִן dittographia literae מ orta. Cod. B duplicem versionem exhibet: ἐκ τῆς παρεμβολῆς (= Luc. et cod. A) et εἰς Μαναέμ (= MT.).

9 Pro אֶל־ (ter) legas עַל־. Pro הָאֲשׁוּרִי cum Bu. et Koehler legas הָאָשֵׁרִי, cod. B: Θασειρεί, Luc. Ἐζρί, Syr. et Arab.: Gessur. Pro Ἰεζραήλ Luc., cod. B et A aliique habent: Ἰσραήλ. In fine legas pro כֻּלֹּה melius כֻּלּוֹ, ut habent cod. Kenn. 154 marg., 160, 182, 240, 601, 602. Hunc versum origenetenus sequebatur 10 b (אַךְ . . .).

10 Colon prius insertum est ab editore illo, qui librum Samuelis cum libro „regnorum" (regum) coniunxit. Deleas ergo notam chronologicam: בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלָךְ, ubi pro וּשְׁתַּיִם legendem esse videtur (cf. v. 11!): וְשֶׁבַע. Verba . . . אַךְ iungenda sunt versui praecedenti („super omnes Israelitas, excepta domu Iudae, quae Davidi erat addicta"). Cf. Kl.

11 Versus 11 similem notam chronologicam exhibet ut 10 a, unde in textu delendus est, utpote qui contextum interrumpat. Sonat: וַיְהִי מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה דָוִד מֶלֶךְ בְּחֶבְרוֹן עַל־בֵּית יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים׃

12 Luc. in fine habet: ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ = מִמַּחֲנֶה גִּבְעָה (sic!); S.: ἐκ Μανάειμ εἰς Ταβαώ(ν, cod. Ald.).

13 Suppleas מֵחֶבְרוֹן post יָצְאוּ; Luc. et S.: ἐκ Χεβρών. Pro יַחְדָּו (Luc. et S.: ἀλλήλοις vel αὐτοῖς) cum Kl. legas חֹנִים „castra metatos".

16 Paseq linea lectoris animum advertit ad lectionem spuriam וַיַּחֲזִקוּ אִישׁ בְּרֹאשׁ, legas cum Kl. וַיַּחֲזִקוּ אִישׁ יַד־אִישׁ „utraque pars sociis (suis) animum fecerunt", ita ut iam non esset certamen viginti quatuor iuvenum, sed pugna partium bellantium. Luc.: καὶ ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τῆς κεφαλῆς (אִישׁ בְּיַד רֹאשׁ); S. τὴν κεφαλήν. Quae sequuntur, vertenda sunt: „et suo quisque socio adfuit et inter se concurrerunt." Pro וַיִּקְרָא melius legas וַיִּקָּרֵא = καὶ ἐπεκλήθη (Luc.) vel ἐκλήθη (S.). Pro חֶלְקַת הַצֻּרִים „ager vel pars (Luc. et S.: μερὶς τῶν ἐπιβούλων!) petrarum" legas cum Kl.: חֲלִפַת הַצָּרִים „successio certantium" (quia ab utraque parte sociis cadentibus alii submittebantur ad pugnandum). Ultima verba אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן sunt glossa e margine textui inserta.

23 S. initio exhibent lectionem variam ad 22 b pertinentem: καὶ ποῦ ἐστιν ταῦτα; ἐπίστρεφε πρὸς Ἰωάβ = וְאֵיכָה זֹאת פְּנֵה אֶל־יוֹאָב. Luc. inserit Ἀσαήλ post

ἐβούλετο. Pro בְּאַחֲרֵי הַחֲנִית (Luc. et S. = MT.) cum Bu. et Kl. legas: אַחֲרַנִּית (cf. 1 Sam. 4, 18) „retrorsum"; cod. Kenn. 2 exhibet: בְּאַחֲרִית. Legas תַּחְתָּיו (Qerê). Colon alterum est glossa ex 20, 10—14 deprompta (Bu., Kl.): וַיְהִי כָּל־הַבָּא אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נָפַל שָׁם עֲשָׂהאֵל וַיָּמֹת וַיַּעֲמֹדוּ.

24 Luc. ἕως τοῦ βουνοῦ Ἐμμὰθ τοῦ κατὰ πρόσωπον Γιέζ τῆς ὁδοῦ τοῦ σπηλαίου (הַמְּעָרָה); S.: ἕως τοῦ βουνοῦ Ἀμμάν, ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου Γαί, ὁδὸν ἔρημον Γαβαών. Legas pro גִּיחַ nomen עַי (cf. Ios. 7, 2 seqq.) et pro דֶּרֶךְ מִדְבַּר גִּבְעוֹן: בְּדֶרֶךְ הָעֲרָבָה (cf. Luc.!): „in via (deserti) Arabae." Cf. v. 29 et 4, 7. Nonnulla exemplaria Graeca: τοῦ σπηλαίου τοῦ βουνοῦ.

25 In fine legas cum Bu. et We. pro גִּבְעָה אֶחָת: גִּבְעַת אַמָּה (ut v. 24). Cod. Kenn. 93: primo גִּבְעַת.

27 Legas יְהוָה (pro אֱלֹהִים) = Luc., S., Syr., Arab., Ch., Vulg. et pro נַעֲלָה melius: יַעֲלֶה = ἀνέβη ἄν (Luc.).

28 Legas רָדְפוּ pro יִרְדְּפוּ. Deest enim י in cod. Kenn. 96, 198, primo 128.

29 Pro בָּעֲרָבָה Luc. et S. habent: εἰς δυσμάς. In fine S. habent: εἰς τὴν παρεμβολήν, Luc.: εἰς παρεμβολὰς Μαδιάμ (sic!), Σ.: Μαναΐμ.

30 Luc. inserit ante ἐννέα glossam: οἱ πεπτωκότες.

31 Pro מִבִּנְיָמִן legas מִבְּנֵי־בִנְיָמִן (= Armen. I, Armen. Ed. et S.; Luc.: τῶν υἱῶν Βενιαμίν) et pro וּבְאַנְשֵׁי: וּמֵאַנְשֵׁי; Luc.: ἐκ τοῦ λαοῦ, S.: τῶν ἀνδρῶν. Armen. I et Armen. Ed.: καὶ τῶν ἀνδρῶν. In fine deleas מֵתוּ, deest apud Luc. et Syr.; S.: παρ' αὐτοῦ = מֵאִתּוֹ.

32 Legas בְּבֵית לֶחֶם pro בֵּית ל״; Luc.: τῷ ἐν Βηθλεέμ.

CAPUT III.

1 In 20b altero legas וּבֵית דָּוִד pro וְדָוִד = Luc., S., Ch. Textus hic in compendium redactus esse videtur, ita ut genealogia Davidica parenthesis locum teneat.

2 Initio legas וַיִּוָּלְדוּ (Qerê) pro וַיֵּלְדוּ (Hophal vel יֻלְּדוּ Pual, Kethîb). Luc. post υἱοί habet glossam ἕξ.

3 Legas pro כִּלְאָב, quod ortum esse videtur dittographia literarum sequentium לאב (Kl.): דּדְיָה = ΔΑΔΟΥΑ, ex quo corruptum est ΔΑΛΟΥΑ (Luc. et S.). Cf. Δαμνιήλ (1 Paral. 3, 1) et Δαλουία (ibidem, cod. A aliique et Luc.); illud ortum est ex דּדיאל (corrupto in דָּנִיֵּאל) = דּדְיָה (Kl.). Legas לַאֲבִיגַיִל (Qerê). Luc. habet: τῆς Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλίας. Luc. et S.: Γεσ(σ)είρ.

4 Pro אֲדֹנִיָּה Luc. habet Ὀρνία (cod. A: Ὀρνίας) = אֲרָנִיָּה, cod. B: Ὀρνεὶλ (commutata litera A cum Λ!). Pro Ἀγγίθ (Luc.) S. habent Φεγγείθ vel Φεγγίθ.

5 Pro עֶגְלָה legendum esse מִיכַל iam ex attributo אֵשֶׁת דָּוִד elucet (Kl.). S.: Αἰγάλ (corruptum e Μιχάλ!).

6 הָיָה מִתְחַזֵּק debet verti „dominum gerebat“.

7 Pro אַיָּה S. habent: Ἰάλ, Ἰόδ vel forte Ἰάα, Ἰόλ (commutatis literis uncialibus A, Λ, Δ!), 21, 8: Αἰά; Luc.: Σιβά, ortum ex Σεβεγών = צִבְעוֹן, cf. 1 Paral. 1, 40 (Kl.). Post hoc nomen Luc. habet: καὶ ἔλαβεν αὐτὴν Ἀβεννήρ = וַיִּקָּחֶהָ אַבְנֵר, quae suppleas. Post וַיֹּאמֶר excidit subiectum אִישְׁבֹּשֶׁת (יִשְׁבַּעַל), quod exhibent cod. Kenn. 253, 257, 260, 264, 282, 283 et marg. 249. Luc. habet Μεμφιβόσθε υἱὸς Σαούλ = cod. B; cod. A: Ἰεβόσθε.

8 Luc. pro וַיֹּאמֶר habet: καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβεννήρ. Pro לִיהוּדָה הַיּוֹם „(qui) hodie Iudae (sum)“ legas: לִי הָיְתָה כָּזֹאת הַיּוֹם „(num ego nebulo sum, ut) tale quid mihi hodie acciderit!“ Luc. enim habet: (ἐγὼ) ἐμαυτῷ σήμερον ἐποίησα ταῦτα πάντα, male intelligens verbum הָיְתָה (Kl.) propter sequens אֶעֱשֶׂה. S. omittunt haec verba. Cf. paseq lineam, quae tamen lectoris animum ad sequentia videtur advertere. Pro מֵרֵעֵהוּ enim legendum est מוֹדָעָיו = γνωρίμων (Luc. et S.) et pro הִמְצִיתִךָ (הִמְצֵאתִךָ): הִשְׁלַמְתִּךָ (commutatae sunt literae antiquae צ et ל, מ et ש!); Luc. et S.: ηὐτομόλησα εἰς τὸν οἶκον (= בְּבֵית pro בְּיַד!). Ceterum etiam Zach. 11, 6 הַמְצִיא corruptum est ex הִשְׁלִים (S.: παραδίδωμι!). In fine deleas articulum (omissum in cod. Kenn. 154) ante vocem אִשָּׁה; Luc.: καὶ ἐπιζητεῖς σὺ περὶ (= עָלַי) ἀδικίας γυναικός. Verte: „et tu me obiurgas de re mulierum hodie?“

9 Pro לְאַבְנֵר Luc. habet: μοί et omittit לוֹ. In fine Luc. et S. habent: ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, suppleas ergo: כַּיּוֹם הַזֶּה.

11 Excidit subiectum ut v. 7; legas initio cum Luc. et S., Syr. et Arab.: וְאִישְׁבֹּשֶׁת לֹא־יָכֹל.

12 Luc. post πρὸς Δαυίδ habet: εἰς Χεβρών, cod. B: εἰς Θαιλάμ (B^b Θαιλαμουήν, cod. A: Θηλαμού γῆν), οὗ ἦν παραχρῆμα λέγων; legas post אֶל־דָּוִד verba haec: (לֵאמֹר) לֵאמֹר כָּל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל תַּחְתַּי לְתִתִּי לְמִי אֶרְצֶה, quae verba lapsu oculi exciderunt (apud Luc., Syr., Arab.) vel corrupta sunt (in MT., Ch., Vulg.): „ut dicerent: Tota domus Israel mihi subdita est ita, ut possim eam tradere cui velim dicens.“ Θηλαμού γῆν ergo ortum est ex literis Hebraicis תתלמי ארצ. Cf. Kl. Χεβρών a Luc. insertum esse videtur, quia Θωλείμ = תִּילוֹן (1 Paral. 4, 20) ad Hebronis fines pertinet. MT. habet: תַּחְתָּו לֵאמֹר לְמִי־אָרֶץ לֵאמֹר (paseq!). Pro בְּרִיתְךָ legas בְּרִית = Luc., Arab., Vulg. Cf. v. sequentem. In fine suppleas בֵּית־ ante יִשְׂרָאֵל = S.

13 Luc.: καὶ εἶπε Δαυίδ = S., Syr., Arab.; suppleas דָּוִד (cod. Kenn. 70). Pro כִּי אִם־לִפְנֵי הֲבִיאֲךָ (paseq!) legas: כִּי אִם־לְפָנַי הֲבִאוּ; Luc. habet: ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν Μελχόλ (= S.) omissa voce לְפָנַי „ante me“ vel „mihi“. Luc. inserit post Σαούλ: μετὰ σοῦ.

14 Luc. et S. habent: ἀπόδος μοι omittentes לִי post אֵרַשְׂתִּי.

15 Legas אִישׁ־בֹּשֶׁת vel אִישְׁבֹּשֶׁת (ut verbum unum), ut complures exhibent codices. Pro אִישׁ legas אִשָּׁה = Luc., S. et omn. vers. antiq. Pro Φαλτιήλ (S.)

Luc. habet Φαλτιού. Pro לוּשׁ legas לַיִשׁ ut 1 Sam. 25, 44, unde et suppleas in fine אֲשֶׁר מִגַּלִּים. Luc. enim habet Σελλείμ loco vocis לַיִשׁ, cod. B: Σελλής; cod. A: Λαείς.

17 Luc. et S. legerunt לְמֹלֵךְ pro לְמֶלֶךְ.

18 Pro הוֹשִׁיעַ legas אוֹשִׁיעַ, quod plurimi exhibent codices.

19 Initio MT. habet: וַיְדַבֵּר גַּם־אַבְנֵר בְּאָזְנֵי בִנְיָמִין „et locutus est Abner quoque coram Beniaminitis“; atqui nemo alius dicitur ante eum locutus esse coram Beniaminitis. Luc. et S. = MT. Legas: וַיִּיטַב דְּבַר־אַבְנֵר בְּעֵינֵי הַזְּקֵנִים. Cf. Kl. Post versum 17 exspectatur merito relatio, quid responderint seniores Israel et Beniamin; cf. finem huius versus et 1 Sam. 18, 5; Neh. 2, 6; Esth. 5, 14; Gen. 34, 18. Luc. in fine lapsu oculi omittit verba ἐν ὀφθαλμοῖς Ἰσραὴλ καί et pro בִּנְיָמִין bis habet (τῶν) υἱῶν Βενιαμίν.

21 Luc. habet πάντα τὸν λαὸν Ἰσραὴλ καὶ διαθήσομαι = S. et Hier. (cf. paseq). Videntur legisse וְכָרַתִּי aut ita legendum putasse; sed lectio Massorethica וְיִכְרְתוּ „ut feriant (tecum foedus)“ melius contextui respondet, cf. 4, 3.

23 Pro בָּאוּ Luc. habet ἤκουσαν (legas ἤκουσιν), S.: ἤχθησαν.

24 Luc.: καὶ εἶπεν αὐτῷ . . . Ἀβεννὴρ υἱὸς Νήρ . . . καὶ ἵνα τί. In fine suppleas post וַיֵּלֶךְ verbum: בְּשָׁלוֹם (= S., Luc.) deleasque: הָלוֹךְ.

25 Luc. et S.: ἢ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν Ἀβεννήρ, suppleas הֲלוֹא (ex quo corruptum est הָלוֹךְ v. 24) et post verbum יָדַעְתָּ legas אֶת־רָעַת.

27 Pro תּוֹךְ (תך pro תא ut הלוך pro הלוא v. 24!) legas cum Kl. תָּא (cf. 2 Paral. 12, 11). Luc. et S.: ἐκ πλαγίων. Pro בַּשֶּׁלִי „in quiete, tranquille“ Luc. habet: ἐνεδρεύων (= S.) ἐν παραλογισμῷ „dolose insidians“, videntur interpretes Graeci legisse יֹשֵׁב (ψ 17 [16], 12) vel בַּשֶּׁקֶר. Loco verborum וַיַּכֵּהוּ שָׁם הַחֹמֶשׁ וַיָּמָת בְּדַם „ibique percussit eius ventrem, ut moreretur pro sanguine (Asaelis)“ legas cum Kl.: וַיַּכֻּהוּ שָׁם חֲמֵשֶׁת־בְּנֵי „ibique occiderunt eum quinque filii (Asaelis)“. Nam si lectio Massorethica esset genuina, deberet legi אֶל־הַחֹמֶשׁ (2, 23), insuper versus 30 esset superfluus. Luc. et S. etc. = MT.

28 Post ἀπὸ κυρίου Luc. inserit ἀπὸ τοῦ νῦν. Pro מִדְּמֵי וְגוֹ' Luc. habet v. 29 (initio): αἷμα Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ εἰς κεφαλήν κτλ.

29 Pro יָחֻלוּ „circumferantur“ legas cum Kl. יִגֹּלוּ „volvantur“ et pro וְאֶל melius וְעַל.

30 Pro הָרְגוּ „occiderunt“ legas אָרְבוּ „insidiati sunt“ (cf. לִי!) et contrarium: הֵמִית בַּמִּלְחָמָה. Luc. et S.: διαπαρετηροῦντο.

31 Deleas הַמֶּלֶךְ ante דָוִד legasque וְדָוִד (= cod. Graec. 71). Luc.: ἔμπροσθεν τῆς κλίνης (in fine) pro ὀπίσω τ. κ. (S.).

32 Pro אֶל־קֶבֶר melius legas עַל־ק'' = cod. Kenn. 174 et 198.

33 Nenia Davidis quatuor constituitur versibus tetrametris. Pro אֶל־אַבְנֵר melius legas עַל־א'' (ut 1, 17) = cod. Kenn. 89, 154, 174, 182, 198.

34 Initio (versus alterius) excidit (haplographia) vocativus אַבְנֵר, qui respondet et contextui et metro. Pro הַכְּמוֹת legas הַכְּמוּת. Pro יָדְךָ legas יָדֶיךָ = αἱ χεῖρές σου (Luc., S.) et post לֹא suppleas הָיוּ. Pro כִּנְפוֹל „ut cadit (quis)“ legas כְּנוֹפֵל „sicut qui cadit per homines nequam“. Luc. pro לֹא הֻגָּשׁוּ habet: οὐ προσήγαγες (S.: οὐ προσήγαγεν) et pro כִּנְפֹל: ὡς Ναβάλ (= S.). Pro וַיֹּסִפוּ Luc. habet καὶ συνῆλθε, S.: καὶ συνήχθη (= וַיֵּאָסְפוּ).

36 Luc. et S.: πάντα ὅσα (omisso כְּ = ὡς). In fine טוֹב delendum esse, certum est; deest apud Luc., S., Hier. Cod. A habet: ἀγαθόν. Insertum esse videtur, quia legebatur כִּי־כֹל pro כְּכֹל (Kl.).

39 Pro וְאָנֹכִי הַיּוֹם רַךְ וּמָשׁוּחַ „ego autem hodie tenuis sum et (tantum) unctus (rex)“ legas: וְאַף כִּי־הוּא מֵרֵעַ וּנְסִיךְ „et insuper ipse erat amicus et patronus (vel vicarius) regis“. Cf. Kl. et Ios. 13, 21; ψ 83 (82), 12. Luc. enim habet: καὶ ὅτι σήμερον συγγενής καὶ καθιστάμενος (cf. ψ 2, 6) ὑπὸ τοῦ βασιλέως πέπτωκεν (נָפַל, quod est depromptum ex v. 38). Pro בְּנֵי צְרוּיָה קָשִׁים „filii Seruiae fortiores me sunt“ (sic!) cum Kl. legas: דִּבְרֵי בְרִית מְבַקְשִׁים „foedus petebant a me“.

CAPUT IV.

1 Post verbum וַיִּשְׁמַע excidit nomen אִישׁ־בֹּשֶׁת; Luc. = S.: Μεμφιβόσθε (-αι); Hier.: „Isboseth“, Syr. et Arab.: „Isbesol.“ Pro כָּל־יִשְׂרָאֵל Luc. et S.: πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραήλ.

2 Versus 2 et 3 notas cuiusdam interpretis exhibent, quae non sunt depromptae ex uberiore libri fontis, sed aliunde. Sonant: וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים שָׂרֵי־גְדוּדִים הָיוּ [לְאִישׁ־בֹּשֶׁת] בֶן־שָׁאוּל שֵׁם הָאֶחָד בַּעֲנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי רֵכָב בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי מִבְּנֵי בִנְיָמִן כִּי גַּם־בְּאֵרוֹת תֵּחָשֵׁב עַל־בִּנְיָמִן׃ וַיִּבְרְחוּ הַבְּאֵרֹתִים גִּתָּיְמָה וַיִּהְיוּ־שָׁם גָּרִים עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ Post הָיוּ excidit dativus לְאִישׁ־בֹּשֶׁת, Luc. et S.: Μεμφιβόσθε.

4 Versus 4 ponendus est ante 9, 1 et quidem post 21, 6; versus enim 21, 1—14 praemittendi sunt capiti nono. Pro הָיָה legendum est הוּא vel וְהוּא = καὶ οὗτος (Luc. et S.). In fine S. habent Μεμφιβόσθε (-αι), Luc. autem Μεμφιβάαλ = מְפִי־בַעַל vel potius מֵאַפֵּי־בַעַל „a facie Domini“, i. e. a Jahve (sc. expetitus). Cf. 2, 8.

5 Luc.: Βαναία, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Legas אִישׁ־בֹּשֶׁת (cum maqqēph) vel ut unum verbum ut cod. Kenn. 70, 89, 224.

6 Luc. (et S.): καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρε(ν) πυροὺς καὶ ἐνύσταξε(ν) καὶ ὕπνωσεν (ἐκάθαιρεν) (= ?וְהִנֵּה שֹׁעֶרֶת הַבַּיִת זֹרָה חִטִּים וַתָּנָם וַתִּישָׁן), quae coniecta magis quam versa sunt. Kl. putat Luc. et S. legisse: וְהִנֵּה פֹּקֶדֶת הַבַּיִת הֵבֵרוּ חִטִּים וַיְחַבּוּ אֶל־הַחֲלֹם. Legas cum Kl. et interpretibus Graec. וְהִנֵּה pro וְהֵנָּה, וַיְחַבּוּ pro וַיַּכֻּהוּ: „Et ecce venerant usque mediam domum percipientes triticum

praestaturi quintas.“ Cf. Gen. 47, 26. In fine legas נֶעֶלָמוּ = διέλαθον (Luc. et S.) pro נִמְלָטוּ.

7 Pro הוּא legas אִישׁ־בֹּשֶׁת = Luc. et S. (Μεμφιβόσθε). Verbum הָעֲרָבָה (el-Ghôr) Luc. et S. habent: κατὰ τὰς δυσμάς ut 2, 29. Verba אֶת־רֹאשׁוֹ (2do) Luc. omittit, Syr. et Arab. omittunt verba praecedentia: וַיְסִירוּ אֶת־רֹאשׁוֹ, Hier. omittit וַיִּקְחוּ אֶת־רֹאשׁוֹ ut cod. Graec. 74, 119, 120, 134, 158, 247. Deleas אֶת־רֹאשׁוֹ (2do).

8 Luc.: τῷ κυρίῳ ἡμῶν (= Syr. et Arab.) et ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

9 Paseq linea indicare videtur, aliquid esse textui insertum. Et revera cod. Graec. 245 totum omittit versum, cod. 44 verba τῷ ʽΡηχάβ usque ad καὶ εἶπεν, cod. 71: ἀδελφῷ — Βηρωθαίου, cod. 247: υἱοῖς ʽΡιμμὼν τοῦ Βηρωθαίου. Deleas verba אֶת־רֵכָב וְאֶת־בַּעֲנָה אָחִיו בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי (utpote ex v. 5 deprompta) vel saltem tria ultima (= cod. 247).

10 Luc. post Σαούλ inserit: καὶ ʼΙωναθάν. Pro בְּעֵינָיו legas בְּעֵינַי = ἐνώπιόν μου (Luc. et S.) = Syr. Post אֲשֶׁר suppleas הָיָה (cf. 18, 11) = Luc.: ᾧ ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλια = S., Hier.

12 Luc. et S. omittunt: לָקְחוּ legentes: קָבְרוּ. In fine deleas glossam בְּחֶבְרוֹן (cf. 3, 32), quae deest in S.

CAPUT V.[1]

1 Luc. et S. omittunt לֵאמֹר. Nonnulli codices exhibent לוֹ, alii omittunt לֵאמֹר.

2 Pro וְהַמֵּבִי legas וְהַמֵּבִיא, quod permulti habent codices. Luc. omittit ultima verba: וְאַתָּה תִּהְיֶה לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל, desunt in cod. 19, 74, 82, 93, 108, 158, 236, 242, Cat. Nic., sed 1 Paral. 11, 2 desunt tantum in cod. Graec. 71. Ibi invenitur נָגִיד (sine לְ).

3 Deleas הַמֶּלֶךְ, quod videtur insertum esse vel ortum metathesi literarum vocis לָהֶם praecedentis. 1 Par. 11, 3 deest! Luc. in fine habet: ἐπὶ πάντα τὸν ʼΙσραήλ (= S.). Deleas glossam בְּחֶבְרוֹן, quae deest in cod. Graeco 71.

4 Versus 4 et 5 inserti sunt ab editore illo, qui librum „Samuelis“ iunxit libro „Regnorum“, unde desunt 1 Paral. 11. Cf. 2, 10. 11. Sonant בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ [וְ]אַרְבָּעִים שָׁנָה מָלָךְ: בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ עַל־יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וּשְׁ[תַּיִם] שָׁנָ[ם וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים] עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל []: Post בְּמָלְכוֹ excidit וְ (haplographia). Pro וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה Luc. exhibet: δύο ἔτη καὶ μῆνας ἕξ, quae videtur esse lectio genuina. וִיהוּדָה videtur delendum, quia praecedit כָּל־.

6. 7 1 Par. 11, 4. 5. S. pro הַמֶּלֶךְ habent Δαυείδ. Luc.: καὶ πάντες οἱ ἄνδρες. יְרוּשָׁלַם videtur esse lectio varia pro אֲנָשָׁיו sicut et יִשְׂרָאֵל (1 Par.). Pro הַסִּירְךָ

[1] Cf. 1 Paral. 11, 1—9.

legas cum Kl.: הַסִּרֹת, Σ. enim habet: ἐὰν μὴ ἐπὶ τῷ ἆραι τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς χωλούς (i. e. Davidis milites). Cf. comm. meum. Luc. (et S.): δι' ὅτι ἀνέστησαν (= כִּי־עָמְדוּ?). Deleas glossas לֵאמֹר לֹא־יָבוֹא דָוִד הֵנָּה (6 b) et הִיא עִיר דָּוִד (7 b). Iebusitae hyperbolice dicunt, Davidi exercitum fortiorem esse necessarium, si Sionem vellet expugnare, utpote munitissimam. Chronista textum exhibet in compendium redactum.

8 = 1 Paral. 11, 6. Luc.: πᾶς τύπτων Ἰεβουσαῖον ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι = S. Pro מַכֵּה יְבֻסִי legas מַכֵּה הַיְבוּסִי (ה haplographia excidit) et pro וְיִגַּע בַּצִּנּוֹר: וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה (= 1 Par.), denique pro שְׂנֻאֵו vel שׂנְאֵי (Qerê): יִשְׁאַר (cf. לְרֹאשׁ, 1 Par.). Cf. Kl. et comment. meum. In fine deleas glossam: עַל־כֵּן עִוֵּר וּפִסֵּחַ לֹא יָבוֹא אֶל־הַבָּיִת. Luc. in fine habet: εἰς οἶκον κυρίου (= S.). David vult dicere: „quicumque Iebusaeos extra urbem habitantes vel Ioabum una cum delecta manu (quos Iebusaei vocarunt caecos et claudos!) superaverit, Davidem ipsum intactum inviolatumque dimittet, i. e. qui vel urbem (Davidis) munitam expugnaverit, castellum Davidis (in Sione superiore sitam) non attinget. 1 Par. textus hic ab interpretibus auctus est. Quoad Sionem cf. Ios. 15, 8.

9 = 1 Par. 11, 7. 8. Pro וַיִּקְרָא melius legas וַיִּקָּרֵא = ἐκλήθη (Luc. et S.); 1 Par.: קָרְאוּ. In colo altero Luc. et S. omittunt דָּוִד (3tio), eius loco habent τὴν πόλιν; in fine vertunt καὶ τὴν οἶκον αὐτοῦ = וּבֵיתוֹ (pro ἐσωτέρω).

10 = 1 Par. 11, 9.

12 In fine suppleas apodosin: וַיָּבֹא מֵחֶבְרוֹן יְרוּשָׁלִָם, cf. v. sequentem et 3, 2 seqq. Videntur verba omissa in margine cuiusdam codicis scripta fuisse, unde in versu

13 מִירוּשָׁלַם invenitur loco בִּירוּשָׁלַם.

14 Pro הַיִּלֹּדִים legas participium הַיֹּלְדִים; Luc. hanc vocem bis vertit: τῶν υἱῶν αὐτοῦ et τῶν γεννηθέντων αὐτῷ, sed altera versio videtur deprompta esse ex S. Post ἐν Ἰερουσαλήμ inserit: τέκνα Δαυὶδ δέκα τρία, quae est glossa. Nomina propria, quae sequuntur, in versionibus antiquis (cf. cod. B!) aut trunca et mutila aut repetita inveniuntur.

16 Βααλιλάθ ortum videtur e Βααλιδά (commutata litera unciali Δ cum Λ) = Ἐλιδάε (cod. A), cf. 2, 8; 3, 3; 4, 4.

17 Luc. omittit πάντες = כָּל־; in fine habet: καὶ κατέβη εἰς τὴν περιοχὴν = S. Legas: וַיֵּלֶךְ אֶל־ pro וַיֵּרֶד עַל־; cf. Ex. 19, 10; 1 Sam. 24, 8 (καταβαίνω = הָלַךְ!). Ad vv. 17—21 pertinet appendix 21, 15—22.

18 רְפָאִים Luc. et S. vertunt: τῶν Τιτάνων; cf. v. 22.

20 Pro וַיָּבֹא legas וַיָּבֹאוּ vel suppleas לָהֶם (cf. v. 23!). Luc. et S. legerunt pro "בְּבַעַל־פ": "מִבַּעַל־פ" = ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν. Luc. et S.: καὶ εἶπε(ν) Δαυίδ. Colon alterum videtur esse glossa: עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בַּעַל פְּרָצִים; Luc. et S.: ἐπάνω διακοπῶν. MT. habent: קָרָא. Cf. Num. 26, 20; Is. 28, 21.

21 Post שָׁם videtur esse supplendum: פְּלִשְׁתִּים = οἱ ἀλλόφυλοι (Luc.). Luc. et nonnulli codices Graeci in fine exhibent glossam (ex 1 Par. 14, 13 depromptam): καὶ λέγει Δαυίδ· κατακαύσατε αὐτοὺς ἐν πυρί.

22 Ad vv. 22—25 pertinet appendix 23, 8—39 (= 1 Par. 11, 10—47).

23 Luc.: καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος = Syr.; suppleas ergo ante לֹא verba: לוֹ יַהְוֶה. Post verbum תַעֲלֶה suppleas: לִקְרָאתָם = εἰς συνάντησιν αὐτῶν (Luc. et S.). Pro אֶל־אַחֲרֵיהֶם Luc. et S. habent: ἀπ᾽ αὐτῶν; iidem in fine vertunt: τοῦ κλαυθμῶνος (ut v. 24); legas הַבְּכָאִים.

24 Initio cum multis codicibus legas כְּשָׁמְעֲךָ (Qerê) pro ״כְּשׁ. Luc. videtur legisse סְעָרָה pro צְעָדָה (habet enim τοῦ συσσεισμοῦ, S.: συγκλεισμοῦ) et אֲשֵׁרֹת (τῶν ἄλσων) pro בְּרָאשֵׁי. Pro אָז תֶּחֱרָץ Luc. habet: τότε καταβήσει εἰς τὸν πόλεμον, cf. Hier. et 1 Par. 14, 15; cod. B: τότε καταβήσει πρὸς αὐτούς. Syr., Arab., Ch. videntur legisse תִּתְחַזֵּק. Fortasse legendum est תִּלָּחֵם. Quidquid est, sensus est „rem gere“ vel „vinces“ (תֶּחֱזַק?). In fine Luc. et S. commutarunt בְּמַחֲנֵה cum בְּמִלְחֶמֶת. Deleas בְּן; deest in cod. de R. 545 primo, apud S., Hier. et Arab.

25 Pro מִגֶּבַע legas מִגִּבְעוֹן = 1 Par. 14, 16; Luc. et S.: Γαβαών.

CAPUT VI.[1]

1 Pro וַיֹּסֶף = συνήγαγεν (Luc. et S.). Cf. 1 Paral. 13, 5. Pro בְּיִשְׂרָאֵל fortasse legendum est מִיִּשְׂרָאֵל = Luc., S., Hier. Luc. et S.: ἑβδομήκοντα, sed Compl.: τρίακοντα (χιλιάδας).

2 Paseq linea indicat, textum esse corruptum. Legas pro מִבַּעֲלֵי accusativum בַּעֲלָתָה ut 1 Par. 13, 6. Luc. triplicem exhibet versionem vel lectionem: ἀπὸ τῶν ἀρχόντων (= MT.) Ἰουδά, ἐν τῇ ἀναβάσει (בַּעֲלֹת! pro בַּעֲלֹת), τοῦ βουνοῦ (cf. בַּגִּבְעָה „in colle“ vel „arce“ sc. urbis בַּעֲלָה, v. 3). Loco duplicis שֵׁם legas שְׁמוֹ (Kl.) deleasque in fine glossam עָלָיו.

3 אֶל־ videtur esse mendum pro עַל־. Pro nomine proprio אַחְיוֹ Luc. et S. legerunt אֶחָיו (οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ). Post אֶת־הָעֲגָלָה inveniuntur secundo verba, quae sequuntur voces עַל־הָעֲגָלָה (a voce חֲדָשָׁה usque ad בַּגִּבְעָה). Sed eorum loco alia exciderunt, quae e textu Luciani possunt restitui. Hic habet post ἦγον τὴν ἅμαξαν immediate: σὺν τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ (= MT.), dein exhibet textum mixtum: καὶ Ὀζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, υἱοὶ Ἀβιναδάβ, ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν καὶ ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ, legas ergo in colo priore cum Kl.: וְעֻזָּא מִצַּד הָאָרוֹן יֹשֵׁב עַל־הָעֲגָלָה, cf. v. 6 et 7.

5 Initio Luc. habet: καὶ πάντες οἱ υἱοί. Paseq linea videtur esse referenda ad עֲצֵי בְרוֹשִׁים, legas עֹז בְּשִׁירִים; Luc. duplicem exhibet lectionem

---

[1] Cf. 1 Par. 13; 15; 16.

(= S.): ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις et ἐν ἰσχύι καὶ ἐν ᾠδαῖς. Cf. 1 Paral. 13, 8 et infra v. 15.

6 Pro נָכוֹן (δεῖνα) Luc. habet: Ὀρνὰ τοῦ Ἰεβουσσαίου (sic!), S.: Νωδάβ; וַיֹּאחֶז בּוֹ bis vertunt: κατασχεῖν καὶ ἐκραταίωσεν αὐτήν. In fine legas שְׁמָטוּהָ הַבְּקָרִים.

7 Deleas glossam: וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּעֻזָּה, quae spuria redditur subiecto sequente: הָאֱלֹהִים. Pro הַשַּׁל cum Kl. legas הַשָּׁלָב (cf. 3 Reg. 7, 28. 29) „(in) scamno (laterali)“. Luc.: ἐπὶ τῇ προπετείᾳ (S. omittunt), in fine: τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ = S.

8 Legas וַיִּקְרָא (= Luc. et S.) pro וַיִּקְרָא.

9 In fine Luc. pro (τοῦ) κυρίου (S.) habet τοῦ θεοῦ et glossam: καὶ ἦλθεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ.

10 Luc. et S. ante κυρίου habent glossam: διαθήκης; cf. 1 Sam. 4, 3 seqq. Pro עַל־ legas אֶל־ = εἰς (Luc. et S.); cf. 1 Par. 13, 13. Pro עֹבֵד־אֱדֹם Luc. habet Ἀβεδδαδάν, cod. B: Ἀβεδδαρά, cod. A: Ἀβεδδαδόμ. In fine Luc. habet glossam μῆνας τρεῖς e v. sequente depromptam.

11 Pro בֵּית legas בְּבֵית, pro עֹבֵד אֱדֹם semper: עֹבֵד־אֱדֹם. Luc. et S. in fine exhibent: πάντα τὰ αὐτοῦ (ut v. 12).

12 Deleas: מֶלֶךְ legasque לְדָוִד. Luc. post colon prius habet: καὶ εἶπε Δαυίδ· ἐπιστρέψω τὴν εὐλογίαν εἰς τὸν οἶκόν μου (= cod. 82, 93, 108, 158); cod. 19 habet ἐπιστρέψω τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν εὐλ. = Vet. Lat.: „Dixitque David: Ibo, et reducam arcam cum benedictione in domum meam“, quae videtur esse glossa. In colo altero Luc. et S. habent: τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου = Syr., Ch.

13 Initio Luc. habet: καὶ ἦσαν μετ' αὐτόν, S.: αὐτῶν pro וַיְהִי כִּי צָעֲדוּ et pro "שִׁשָּׁה וְגוֹ": ἑπτὰ χοροὶ καὶ θύμα μόσχου καὶ ἀρνός (= שֶׂה?). Ἀ.: καὶ ἐγένετο ὅταν διεβηματισαν αἴροντες τὸ γλωσσόκομον κυρίου ἓξ βήματα, καὶ ἐθυρίαζε βοῦν καὶ σιτευτόν. Σ.: ὡς δὲ διέβησαν οἱ βαστάζοντες ἓξ βήματα, ἐθυσίαζε βοῦν καὶ πρόβατον. Vulg. inserta exhibet e Vetere Latina: „et erant cum David septem chori et victima vituli.“

14 Luc. et S. habent (ut v. 5): ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις et vocem בַּד („linum“) vertunt: ἔξαλλον.

15 Luc. omittit ὁ οἶκος ante Ἰσραήλ (sed non cod. 19).

16 Pro וְהָיָה legas וְהִנֵּה aut וַיְהִי כִּי בָא (cf. v. 13). Paseq linea aut vocem הַמֶּלֶךְ delendam esse indicat aut ad lectiones varias est referenda; cf. 1 Par. 15, 29: מְרַקֵּד וּמְשַׂחֵק. Luc. hic et ibi habet eadem verba ὀρχούμενον καὶ παίζοντα (diverso ordine) et hic addit: καὶ ἀνακρουόμενον = מְכַרְכֵּר (ut v. 14). S.: ὀρχούμενον καὶ ἀνακρουόμενον; videntur ergo 1 Par. verba obsoleta commutata esse aliis tempore chronistae usitatis; Lucianus autem libros Samuelis vel Regum vertit respectu habito librorum Paralipomenon.

18 Pro הָעֹלָה legas הָעוֹלֹת = Luc., S. etc. Luc. in fine post Σαβαώθ habet τῶν δυνάμεων (ex S. insertam).

19 Deleas לְכָל־הֲמוֹן יִשְׂרָאֵל; 1 Par. 16, 3 tantum invenitur: וַיְחַלֵּק לְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל; Luc. et S. praeter hanc glossam (εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰσραήλ) aliam habent: ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσαβέε, omittunt אַחַת, אֶחָד, אַחַת adduntque in fine coli prioris ἀπὸ τηγάνου („a sartagine"), putantes אֲשִׁישָׁה hic designare collyrida, cum veri sit simile hanc vocem hic significare „portionem vini", vocem אֶשְׁפָּר autem „portionem carnis".

20 Post דָּוִד (2do) suppleas וַתְּבָרְכֵהוּ = καὶ εὐλόγησεν αὐτόν (Luc. et S.). In fine pro הָרֵקִים legas הָרֹקְדִים = τῶν ὀρχουμένων (Luc. et S.).

21 Post יְהוָה cum Kl. suppleas verba רֹקֵד אָנִי = ὀρχήσομαι (Luc. et S., qui addunt glossam ζῇ κύριος et εὐλόγητος κύριος); cod. A = MT. In fine Luc. et S. habent: καὶ παίξομαι καὶ ὀρχήσομαι, suppleas ergo וְרִקַּדְתִּי.

22 Pro וּנְקַלֹּתִי legas וְנִגְלֵיתִי (cf. v. 20) = Luc. et S.: καὶ ἀποκαλυφθήσομαι. מִזֹּאת „magis adhuc quam hac vice", Luc. et S.: οὕτως. Pro בְּעֵינַי Luc. et S. habent ἐν ὀφθαλμοῖς σου, legas בְּעֵינָיו „ante eum (Jahven)"; ו excidit haplographia.

23 Ex praepositione לְ ante מִיכַל elucet, textum esse corruptum. Legas pro לָהּ יָלֶד infinitivum לְהוֹלִידָהּ suppleasque עַד, quod defective scriptum haplographia excidit. Cf. 3, 5; Num. 30, 7; Osee 3, 3 et Kl.

Caput septimum invenitur post caput duodecimum, quod sequi debet ordine chronologico.

CAPUT VIII.[1]

Hoc caput libro insertus est ab editore, qui respectu habito nexus realis ordinem chronologicum turbavit. Est breviarium bellorum a Davide gestorum, unde maximam partem hic eadem referuntur, ac capite decimo, nisi quod hic praedarum magis ab hostibus captarum ratio habetur, quas David coacervavit ad templum Domini aedificandum (cf. 7, 1—3).

1 Prima verba וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן fortasse sunt insertoris, referenda ad ea, quae capite sexto relata sunt. Deleas דָּוִד (2do) legasque pro אֶת־מֶתֶג הָאַמָּה verba: אֶת־גַּת וְאֶת־גְּבוּלָהּ. Prius enim deest 1 Paral. 18, 1, pro altero autem ibi invenitur: אֶת־גַּת וּבְנֹתֶיהָ. Luc. et S. habent: τὴν ἀφωρισμένην = אֶת־גְּבוּלָהּ. Cf. 5, 17—25.

2 Suppleas post וַיַּךְ nomen דָּוִד = S., Luc., Syr. etc. Luc. et S. verba וּמְלֹא הַחֶבֶל libere verterunt; Luc. enim post τὸ πλήρωμα inserit (τοῦ) τρίτου (σχοινίσματος), S. autem minus recte habent: καὶ τὰ δύο σχοινίσματα.

3 Luc. et S. habent: Ἀδραάζαρ υἱὸν Ῥαὰφ (Ῥαάβ) βασιλέα Σουβά. In fine legas loco verborum יָדוֹ בִּנְהַר (cum Qerê פְּרָת) cum Kl. יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה. Luc. et S. habent ut 1 Paral. 18, 3, ubi legitur: לְהַצִּיב יָדוֹ בִּנְהַר־פְּרָת „ad ponendum monumentum suum ad Euphraten fluvium" (sic!). Sed merito Kl. ex 10, 6

[1] Cf. 1 Paral. 18—20.

8 Luc. habet Ἀσαία pro אַיָּה, Ἀχί pro אַרְמֹנִי, τῆς Μερόβ pro מִיכַל, unde legendum est מֵרַב (cf. 1 Sam. 25, 44; 2 Sam. 3, 13—16), Ἐζρὶ pro עַדְרִיאֵל, Μααθεί pro מְחֹלָתִי.

9 וַיִּפְּלוּ est mendum pro וַיִּתְּלוּ (cf. v. 12), post quod suppleas שָׁם = ἐκεῖ (Luc.). Pro שִׁבְעָתַיִם (?) legas שִׁבְעָתָם (Qerê), quod exhibent multi codices, et pro וְהֵם הֻמְתוּ melius וְהֵמָּה מֵתוּ. Pro בָּרִאשֹׁנִים legas הָרִאשֹׁנִים „primis (diebus messis)" deleasque תְּחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים, quae est glossa e versu 10 deprompta.

10 Luc. post Ἀσαία habet: ἡ παλλακὴ Σαούλ ut v. 11. Pro אֶת־הַשַּׂק cum Kl. melius legas בֵּית־שַׂק „tabernaculum vel sagum cilicinum". Pro אֶל־ legas עַל־ (= cod. Kenn. 174). Pro קְצִיר Luc. et S. habent: θερισμοῦ κριθῶν ut v. 9. Loco vocis מַיִם legas מֵי אֱלֹהִים = ὕδατα θεοῦ (Luc.). In fine Luc. exhibet lectionem variam partim ad v. 15 et 16, partim ad initium versus 12 pertinentem: καὶ ἐξελύθησαν καὶ κατέλαβεν αὐτοὺς Δὰν υἱὸς Ἰωὰς ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων. Cf. comm. meum et Kl.

12 Loco verborum וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיִּקַּח legas cum Kl.: וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לֵךְ וְקַח. Luc. enim v. 15 et 16 habet: καὶ ἐξελύθη (ἐξῆλθε?) Δαυὶδ καὶ Δάδου υἱὸς Ἰωάς. Oratio directa mutata est in indirectam. תְּלוּם non mutes in תְּלָאוּם (Qerê); pro שָׁם הַפּ׳ legas שָׁמָּה פ׳ (Qerê).

13 Pro וַיַּעַל legas וְהֶעֱלָה, pro וַיַּאַסְפוּ autem וְאָסַפְתָּ. Luc.: καὶ ἀνήνεγκε Δαυΐδ ἐκεῖθεν . . . καὶ συνήγαγε.

14 Pro וַיִּקְבְּרוּ legas וּקְבַרְתָּם „et sepelias ea unā cum (= אֶת־) ossibus Sauli" etc. Luc. et S. neglexerunt praepositionem אֶת־, unde inseruerunt verba: καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἐξηλιασμένων vel καὶ τῶν ἡλιασθέντων. Pro וַיַּעֲשׂוּ legas וַיַּעַשׂ (cf. Luc., qui initio habet: καὶ ἔθαψε, hic autem ἐποίησαν). Pro אֱלֹהִים legas cum Ch. יְהֹוָה (cf. v. 1). Verba אַחֲרֵי־כֵן, ante quae suppleas וַיְהִי, pertinent ad initium capitis noni.

1 Pro הֲכִי יֶשׁ־עוֹד Kl. vult legere: חַפְּשׂוּ־עוֹד „quaerite adhuc"; sed videtur melius legi: חַפְּשׂוּ הֲיֶשׁ־עוֹד „quaerite, an existat, qui relictus sit domui Sauli". Videntur ergo Gabaonitae persecuti esse Saulidas.

2 Luc.: (Σιβὰ) τὸ παιδάριον, quae est glossa. In fine S. habent: ἐγὼ δοῦλός σου, suppleas ergo אָנֹכִי ante עַבְדֶּךָ.

3 Pro הַאֶפֶס legas הַאַף יֵשׁ (Kl.); cf. vers. antiquas. Fortasse pro אֱלֹהִים legendum est יְהֹוָה ut 1 Sam. 20, 14.

4 Pro בֵּית legas בְּבֵית = ἐν τῷ οἴκῳ (Luc. et S.). Pro לוֹ דְבָר hic et v. 5 legas לֹא־דְבָר, Luc.: Λαδαβάρ.

5 Cf. v. 4. Deleas דָּוִד post הַמֶּלֶךְ. In cod. Kenn. 86 deest quidem הַמֶּלֶךְ, sed cf. v. 2—4.

6 Pro מְפִיבֹשֶׁת Luc. semper exhibet nomen genuinum Μεμφιβάαλ; cf. 4, 4. Ante Δαυίδ Luc. inserit τὸν βασιλέα, pro וַיִּשְׁתָּחוּ habet: καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, וַיֹּאמֶר vertit: καὶ εἶπεν αὐτῷ.

8 Luc.: καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ. Suppleas nomen מְפִיבשֶׁת.

9 Post ὁ βασιλεὺς Luc. inserit nomen Δαυίδ; in וּלְכָל־בֵּיתוֹ neglexit praepositionem ל, unde vertit: καὶ πάντα τὸν οἶκον.

10 Luc. libere vertens habet: καὶ εἰςοίσεις εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ φάγονται, legas לְבֵית־ pro לְבֶן pronuntiesque וְאָכְלוּ pro וַאֲכָלוֹ, ut contextui convenit.

11 b Est nota historiographi, cuius scriptis libri auctor usus est. Luc.: καὶ Μεμφιβάαλ ἤσθιεν (legas ἐσθίει) ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως, legas ergo שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ pro שֻׁלְחָנִי (cod. Kenn. 182: שֻׁלְחָנוֹ), cf. S., Syr., Arab.

12 Luc.: κατῴκει (legas κατοικεῖ) et ἤσθιε (leg. ἐσθίει).

CAPUT X.[1]

1 Post וַיָּמָת excidit (ut ex 1 Par. 19, 1 elucet) nomen נָחָשׁ = Ναάς (cod. 52). Pro חָנוּן Luc. habet Ἀννάν, cod. B: Ἀννών, cod. A: Ἀών.

2 Paseq linea videtur lectoris animum advertere ad argumentum huius versus, quia de Nahasi in Davidem benevolentia nihil relatum est. Cf. tamen 1 Sam. 22, 3.

3 Pro הַמְכַבֵּד „an honores tributurus (patri tuo)“ legas הֲמִכַּבֵּד „num quia honorare voluit?“ S.: μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν; S.: οὐχὶ δοξάζων . . . ἀλλ' ὅπως (= הֲלוֹא). Verbum וּלְהָפְכָהּ „et ad evertendam eam“ Luc. et S. vertunt verbo κατασκέψασθαι. Pro הָעִיר nonnulli cod. habent: הָאָרֶץ (de R.).

4 אֶת־חֲצִי Luc. et S. omittunt (cf. 1 Par. 19, 4). In fine suppleas וַיֵּלְכוּ (= 1 Par. 19, 5 initio).

5 Post לְדָוִד suppleas עַל־הָאֲנָשִׁים = περὶ τῶν ἀνδρῶν (Luc., S.: ὑπὲρ τ. ἀ.); cf. 1 Par. 19, 5.

6 Pro בְּדָוִד legas עִם־דָּוִד (= 1 Par. 19, 6); cf. S.: ὁ λαὸς Δαυείδ = עַם־דָּ״ (Luc.: οἱ δοῦλοι Δαυίδ)! Pro וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי legas וַיִּשְׁלַח חָנוּן וּבְנֵי (= 1 Par. 19, 6). Textus hic valde corruptus est, sed emendari potest ex 1 Par. 19, 6. Ibi enim et relatio partim est accuratior et textus melius conservatus. Deleas אֶלֶף אִישׁ, quae videtur esse lectio varia pro אִישׁ טוֹב, legasque pro וְאִישׁ טוֹב cum chronista וְאֶת־עַמּוֹ. In libro Iudicum 11, 3 et 5 sermo quidem et de אֶרֶץ טוֹב (regione Tôb), sed haec vicina fuit terrae Gileaditarum et Ammonitarum, non urbi Maachae; porro mirum est, cur non nominetur regio Tôb in loco simili libri Paralipomenon. Unde puto אִישׁ ortum esse ex אשׁ, hoc ex את commutatis literis sibilantibus, טוֹב autem ex עמו metathesi consonantium, commutata litera מ cum ב et ט cum ע (in scriptura antiqua). Unde וְאִישׁ טוֹב

[1] = 1 Paral. 19.

etiam v. 8 delendum est. In fine suppleas ex 1 Par. 19, 7: וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי־מֵידְבָא וּבְנֵי עַמּוֹן נֶאֶסְפוּ מֵעָרֵיהֶם וַיָּבֹאוּ לַמִּלְחָמָה. Cf. etiam 8, 6, ubi etiam Syri Damasceni in hostium numero referuntur. Si conferas utrumque locum similem, facile intelliges, in libro 1 Paral. 19, 7 verba וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה וְאֶת־עַמּוֹ non esse posse genuina post verba: וַיִּשְׂכְּרוּ לָהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף רֶכֶב, ubi pro רֶכֶב legendum est אִישׁ; nam in his triginta duobus millibus militum iam numerati sunt duodecim millia militum regis Maachae! Fortasse autem ibi post אֶלֶף legendum est: אִישׁ וּשְׁבַע־מֵאוֹת רֶכֶב פָּרָשִׁים ut 2 Sam. 8, 4.

7 Textus in fine non potest esse genuinus, ut elucet e verbis וְאֵת כָּל־הַצָּבָא הַגִּבֹּרִים. Ratione habita 11, 11 (cf. infra v. 12) cum Kl. legas: וְאִתּוֹ אֲרוֹן יַהְוֶה־צְבָאוֹת וְהַגִּבֹּרִים.

8 τῆς πόλεως (Luc.) videtur esse mendum pro τῆς πύλης (S.). Pro רְחֹב Luc. habet Βαιθραάβ. Deleas verba וְאִישׁ טוֹב; cf. v. 6.

9 Luc. habet: καὶ εἶδεν αὐτοὺς Ἰωὰβ ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολέμου (S. = MT.); porro: ἐκ παντὸς νεανίου υἱῶν Ἰσραήλ, legas ergo בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל pro בְּיִשְׂרָאֵל (Kethîb), deleas autem פְּנֵי (= cod. Kenn. 96, 168, 174, 176, 224, 242 et de R. 380).

10 Legas אֲבִישַׁי pro אַבְשַׁי.

11 Luc.: καὶ εἶπεν Ἰωὰβ πρὸς Ἀβεσσά, cf. lectiones varias et vers. Syr., Arab., Vulg.; suppleas יוֹאָב לַאֲבִישַׁי.

12 καὶ κραταιοῦ (Luc.) est lectio varia pro καὶ πολεμήσωμεν (S.: κραταιωθῶμεν). In cod. 93 Graeco „τῶν πόλεων linea inducta repudiari videtur“ (HP). Legas pro עָרֵי vocem אֲרוֹן; cf. v. 7 et 11, 11. In fine Luc. addit: ὑπὲρ ἡμῶν.

13 Luc. post καὶ ἔφυγεν inserit ὁ Σύρος (cod. A in fine Συρία).

14 Post וַיָּנֻסוּ suppleas גַּם הֵם „ipsi quoque“ (= 1 Par. 19, 15). Pro יְרוּשָׁלָיִם legas cum Kl. עַד־חֵילָם ratione habita versuum 16. 17 et 8, 3. Non enim intelligitur, cur Aramaei profecti sint Helamum, nisi Ioabus eo exercitum duxit.

15 Luc. habet: καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι ὁ Σύρος ἔπταισεν ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κτλ.

16 Post τοῦ ποταμοῦ Luc. habet glossam Χαλαάμα (lectionem genuinam pro sequente Αἰλάμ). In fine legas לִפְנֵי חֵלָם pro לִפְנֵיהֶם (Kl.). Pro וְשׁוֹבַךְ Luc. habet καὶ Σωβὰ καὶ Σαβέε, i. e. versionem duplicem (S.: Σωβάκ), unam ex S. depromptam, alteram genuinam (cf. v. 18).

17 Legas חֵלָמָה (Qerê) pro חֵלָאמָה.

18 Textus emendandus est ex 8, 4. 5. Suppleas ante דָּוִד verbum וַיִּלְכֹּד (loco verbi וַיַּהֲרֹג), post מֵאֲרָם legas אֶלֶף וּשְׁבַע, post רֶכֶב suppleas פָּרָשִׁים וַיַּהֲרֹג; pro וְאַרְבָּעִים legas כ״א, post אֶלֶף legas אִישׁ (pro פָּרָשִׁים). Luc.: ἀνδρῶν πεζῶν = אִישׁ רגלי, quae videtur esse lectio genuina. Ante וְאֶת־שׁוֹבַךְ excidit (lapsu oculi ab uno וְאֶת־ ad alterum) וְאֶת־הֲדַדְעֶזֶר, ut elucet e suffixo vocis צְבָאוֹ, quod

testantur omnes veteres interpretes. Legas ergo pro וַיָּמָת melius וַיָּמֻתוּ. Flavius Iosephus non alios textus ante oculos habuit ac nos. Cf. Ant. Iud. VII, 6, 1—3 (117—129).

19 Luc. in fine coli prioris habet: καὶ ἐδούλευον τῷ Ἰσραήλ et in fine alterius τὸν Ἀμμὼν ἔτι.

CAPUT XI.

1 (= 1 Par. 20, 1) Paseq linea videtur indicare, verba לְעֵת צֵאת הַמְּלָכִים esse cerulam miniatam textui insertam. Versiones eam auctam exhibent voce לַמִּלְחָמָה. Cf. Flav. Ios., l. c., n. 129. Ante בְּנֵי־עַמּוֹן suppleas אֶרֶץ (= 1 Par. 20, 1).

2 Paseq linea videtur indicare, verba לְעֵת הָעֶרֶב esse glossam, quae ansam dederit omittendae lectioni genuinae: בָּעֵת הַהִיא (cf. Gen. 38, 1).

3 Pro וַיֹּאמֶר legas וַיֹּאמְרוּ = εἶπον (Luc.). Pro אֱלִיעָם Luc. habet Ἐλιάβ (= S.), Syr. et Arab.: Ahinoʿam.

6 Post יוֹאָב (1mo) suppleas וַיֹּאמֶר = καὶ εἶπεν (Luc.). In fine Luc. habet: πρὸς αὐτόν.

7 In fine suppleas: וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם = καὶ εἶπεν· ὑγιαίνει (Luc.).

8 Luc.: ἐκ προσώπου habet pro מִבֵּית et τῶν παρεστωκότων pro מַשְׂאַת (S.: ἡ ἄρσις).

11 Pro הָאָרוֹן legas אֲרוֹן יְהוָה vel א׳ הָאֱלֹהִים = ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ (Luc.); Syr. et Arab.: „arca foederis Domini“, Hier.: „arca dei.“ וִיהוּדָה est glossa; cf. 2, 10. Pro חַיֶּךָ legas חַי יְהוָה = ζῇ κύριος (cod. 247). S. et Luc. videtur legisse אֵיךְ = πῶς.

12 מִמָּחֳרָת pertinet ad versum sequentem.

13 Pro וַיְשַׁכְּרֵהוּ legas וַיְשַׁכְּבֵהוּ (Kl.). Luc. habet καὶ ἐκοιμήθη pro לִשְׁכַּב et ἐν τῇ κοίτῃ ὁ Οὐρίας (S.: ἐν τῇ κ. αὐτοῦ).

15 Luc. habet παράδος pro הָבוּ.

16 Luc. habet τὸν πονοῦντα (יָגֵעַ?) pro οὗ ᾔδει (S.) = יָדַע.

17 Legas מִדִּבְרֵי דָוִד = κατὰ τὸν λόγον Δαυίδ (Luc.) pro מֵעַבְדֵי ד׳׳ (cf. v. 24); ἐκ τῶν δούλων Δαυείδ.

20 Pro יֹרוּ legas תֻּכּוּ = πληγήσεσθε; S.: τοξεύσουσιν.

21 Pro יְרֻבֶּשֶׁת legas יְרֻבַּעַל = Ἰεροβόαλ (Luc.), S.: Ἰεροβοάμ (sic!); cf. 4, 4. Pro תֵּבֵץ Luc. habet Θαμεσσεί. Ante ultimum colon versus (גַּם . . .) omissa sunt verba, quae sequuntur v. 23 et 24: כִּי־גָבְרוּ . . . הַמֶּלֶךְ. Luc. enim et complures codices Graeci habent post καὶ ἐρεῖς verba haec: ὅτι κατεκράτουν οἱ ἄνδρες ἐφ’ ἡμᾶς καὶ ἐξῆλθον ἐφ’ ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον καὶ συνηλάσαμεν αὐτοὺς ἕως τῆς πύλης τῆς πόλεως (cf. 10, 8 et infra v. 23: ἕως τῶν θυρῶν τοῦ πυλῶνος) καὶ κατεβαρύνθη τὰ βέλη ἐπὶ τοὺς δούλους σου ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανον ἀπὸ τῶν δούλων τοῦ βασιλέως ὡσεὶ ἄνδρες δέκα ὀκτώ. Suppleas ergo: כִּי גָבְרוּ עָלֵינוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּצְאוּ אֵלֵינוּ הַשָּׂדֶה וַנִּהְיֶה עֲלֵיהֶם עַד־פֶּתַח הַשַּׁעַר וַיֹּרוּ הַמּוֹרִים אֶל־עֲבָדֶיךָ מֵעַל־הַחוֹמָה וַיָּמוּתוּ מֵעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ כִּשְׁמֹנָה עָשָׂר אִישׁ.

22 Luc. omittit וַיֵּלֶךְ ponens initio καὶ παρεγένετο (= וַיָּבֹא). Post ὁ ἄγγελος addit: Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ἱερουσαλήμ. In fine loco verborum אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יוֹאָב, suppleas verba genuina (ab editore quodam in compendium redacta): דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה וַיִּחַר לְדָוִד אֶל־יוֹאָב וַיֹּאמֶר אֶל־הַמַּלְאָךְ מַדּוּעַ נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הָעִיר לְהִלָּחֵם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֵת אֲשֶׁר יֹרוּ מֵעַל־הַחוֹמָה. Dein suppleas ex v. 21: מִי־הִכָּה . . . אֶל־הַחוֹמָה. Luc. enim habet: τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Δαυὶδ ἐπὶ Ἰωὰβ καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον· ἵνα τί προςήλθετε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆσαι; οὐκ ᾔδειτε ὅτι πληγήσεσθε ἀπὸ τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν Ἱεροβόαλ; οὐχὶ γυνὴ ἔῤῥιψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμεσσεί; ἵνα τί προςηγάγατε πρὸς τὸ τεῖχος;

23 Post καὶ ἐξῆλθον Luc. hic inserit οἱ ἄνδρες.

24 Legas וַיֹּרוּ הַמּוֹרִים pro ויראו המוראים; Luc.: καὶ κατεβαρύνθη τὰ βέλη. Post הַמֶּלֶךְ suppleas כִּשְׁמֹנָה עָשָׂר אִישׁ = ὡσεὶ ἄνδρες δέκα καὶ ὀκτώ (Luc.).

25 Verba: אַל־יֵרַע בְּעֵינֶיךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה non possunt esse genuina, ut ex אֶת־ elucet. Legas cum Kl. אַל־יֵרְעוּ פָּנֶיךָ אֶל־הַדָּבָר הַזֶּה „ne tristis sit facies tua, i. e. ne tristis sis huius rei causa“ = Luc.: μὴ πονηρὸν ἔστω ἐνώπιόν (legas πρόςωπόν) σου περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. Cf. 1 Sam. 1, 8; Neh. 2, 3; Eccl. 7, 8. In fine deleas וְחַזְּקֵהוּ „et conforta eum (sc. Ioabum)“; deest enim apud Luc. (= S.), Syr., Arab.; Hier.: „et exhortare eos.“ Cod. B exhibet glossam: καὶ κραταίωσον αὐτήν „et muni eam (denuo)“. Cf. 2 Reg. 12, 8.

27 Luc.: καὶ ἔλαβε τὴν Βηρσαβέε (pro αὐτήν).

CAPUT XII.

1 Post נָתָן suppleas הַנָּבִיא = τὸν προφήτην (Luc. et S.); cod. Kenn. 1, 182, 224 id exhibent. Pro וַיָּבֹא אֵלָיו Luc. habet: καὶ εἰςῆλθε Ναθὰν πρὸς Δαυίδ. Post לוֹ suppleas: הַגֶּד־נָא לִי אֶת־הַדִּין הַזֶּה = ἀπάγγειλον δή μοι τὴν κρίσιν ταύτην (Luc. et multi cod.). In fine legas רָשׁ (Qerê) pro רָאשׁ.

2 Initio legas וְלֶעָשִׁיר pro לֶעָשִׁיר; Luc.: καὶ ἦν τῷ πλουσίῳ (= S.).

3 Pro קָנָה Luc. et S. duplicem exhibent versionem: ἐκτήσατο καὶ περιεποιήσατο. In fine Luc. habet: ὡς θυγάτηρ αὐτοῦ.

4 Luc. τῷ ἀνδρί inserit ante τῷ ξένῳ. Pro הָרָאשׁ legas הָרָשׁ (Qerê). Pro וַיַּעֲשֶׂהָ Luc. duplicem habet versionem: καὶ ἔθυσεν αὐτὴν καὶ ἐποίησεν αὐτήν.

6 אַרְבַּעְתָּיִם, quod testantur omnes versiones antiquae praeter S. (Ch.: עַל חַד אַרְבְּעִין!), videtur esse mutatum e שִׁבְעָתָיִם = ἑπταπλασίονα vel ἑπταπλάσιον (S.) ratione habita Ex. 21, 37; sed cf. Gen. 4, 24. Matth. 18, 21 f. τετραπλασίονα (Luc.; cod. 82, 83) videtur ortum esse ex ἑπταπλασίονα, nisi Luc. iam lectionem Massorethicam ante oculos habuit.

7 Post הָאִישׁ suppleas הָעֹשֶׂה זֹאת = ὁ ποιήσας τοῦτο (Luc. et S.).

8 Pro בֵּית cum Kl. legas בַּת „filiam" (cf. 2, 9). Syr. et Arab. legerunt: בְּנֹת, Luc. (et Chrys.) libere vertit: πάντα, S.: τὸν οἶκον. וִיהוּדָה est glossa, cf. 2, 9.

9 Paseq linea referenda est aut ad דָּבָר, quod videtur esse delendum (cf. Luc.: τὸν κύριον, et v. 10: בְזִתָנִי) aut ad verba spuria הִכִּיתָ בַחֶרֶב, quorum loco cum Kl. legas: הִתְנַכַּלְתָּ בְחֹנֶף „irretisti dolo"; nam si lectio Massorethica esset genuina, ultimum colum idem verbum aut eundem sermonem iteraret. Quod cognoverunt veteres quoque interpretes, unde aut utrumque colon coniunxerunt vel unum alterius loco posuerunt (Syr.). Sed hoc colo utrumque peccatum, tam homicidium quam adulterium, comprehenditur, cum in duobus sequentibus colis singula peccata exhibeantur. Quare Athnach ponendum est sub voce בְּעֵינָיו (ut legendum est pro בְּעֵינָו, Qerê: בְּעֵינַי).

10 Luc. omittit לִהְיוֹת (S.: τοῦ εἶναι).

11 Paseq linea videtur indicare, verba כֹּה אָמַר יְהוָה esse glossam e v. 7 depromptam.

12 Ultima verba וְנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ deleas; videtur esse glossa e v. 11 deprompta, quae deest tamen in cod. Graeco 71. Cf. Luc.

13 Versus 13 et 14 ponendi sunt inter 16a et b.

16 Pro הָאֱלֹהִים legas יְהוָה = Luc., Syr., Arab., Ch., Hier.

17 Luc.: καὶ προςῆλθον (S. ἀνέστησαν). Pro בָרָא melius legas בָּרָה, licet verba ל״ה et ל״א facile commutentur.

18 Paseq linea videtur indicare verba כִּי־מֵת הַיֶּלֶד esse glossam; res obiecta verbi הַגִּיד per se intelligitur. Sed potest referri etiam ad verba τοῦ ἐγεῖραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς (= לַהֲקִימוֹ מִן־הָאָרֶץ, cf. v. 17), quae Luc. habet post ἐλαλοῦμεν πρὸς αὐτόν.

20 Legas שִׂמְלֹתָיו (Qerê). Luc. et S.: καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ, porro καὶ ᾔτησεν ἄρτον φαγεῖν = לֶחֶם לֶאֱכֹל, quae verba fortasse sunt genuina.

21 Pro בַּעֲבוּר legas בְּעוֹד = ἔτι γάρ (Luc.). Post καὶ ἔκλαιες Luc. et S. habent: καὶ ἠγρύπνεις (= וַתָּלֶן?), quae videtur esse glossa. Cf. v. sequentem. In fine addunt: καὶ πέπωκας (Luc.: οἶνον).

22 Suppleas post וַיֹּאמֶר subiectum דָּוִד = Luc., S., Syr., Arab.

23 Suppleas cum Kl. e fine v. 24 post מֵת (paseq!): וַיהוָה הֱבִאוֹ „(nunc autem, postquam mortuus est) et Jahve eum abstulit"; MT.: וַיהוָה אֲהֵבוֹ „et Jahve dilexit eum". Qui textum mutavit, de Salomone sermonem esse putavit, unde et יְדִידְיָה legit. Post hunc versum inserenda sunt cola 25b (ubi pro יְדִידְיָה legas cum Kl. יְדִיעָה) et 25a (ubi pro וַיִּשְׁלַח legas אֲשֶׁר שָׁלַח et בִּדְבַר = ἐν λόγῳ [Luc.] pro בַּעֲבוּר).

24 Luc. habet: καὶ ἐλάλησεν (S.: καὶ εἰςῆλθεν). Post עִמָּהּ suppleas וַתַּהַר = καὶ συνέλαβε (Luc. et S.).

21 Pro דְּבָרְךָ chronista habet עַבְדְּךָ, legas עַבְדְּךָ; S.: διὰ τὸν δοῦλόν σου, Luc. exhibet utramque lectionem: διὰ τὸν λόγον σου καὶ διὰ τὸν δοῦλόν σου. Pro וּכְלִבְּךָ legas וּלְכַבֶּדְךָ, Luc. et S.: πεποίηκας καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου πεποίηκας (S.: ἐποίησας) legas ἐποίησα = עָשִׂיתִי (Kl.), David loquitur de praedis captis, quas Deo offert ad templum ei aedificandum, cf. 8, 11. Legas הַגְּדֻלָּה pro הַגְּדוּלָּה (Kethîb) „comparavi hunc cultum totum“. In fine legas עֲבָדֶיךָ (pro עַבְדֶּךָ) = cod. Kenn. 128 primo.

22 Luc. habet: ἕνεκεν τοῦ μεγαλυνθῆναί σε, κύριε μου κύριε (similiter S.). Ut ex 1 Par. 17, 19 (in fine) elucet, haec verba pertinent ad praecedentia, unde legas גְּדֻלַּת pro גָּדַלְתָּ et אֱלֹהֵינוּ pro אֱלֹהִים: „Domine mi Jahve, ad colendum et magnificandum te (non quia domo eges) comparavi omnem hunc cultum, ut ostendam servis tuis hoc modo magnificentiam Jahvae Dei nostri.“ 22b Luc. et S. habent ἐν πᾶσιν = בְּכֹל (pro כְּכֹל), ut legitur 1 Par. 17, 20.

23 Pro כְּיִשְׂרָאֵל legitur 1 Par. 17, 21 "יִשׂ sine כְּ. Luc. et S.: ἄλλο, legas אַחֵר pro אֶחָד. In colo altero textus mutatus est ratione habita loci similis (1 Par. 17, 21). Legas pro לָשׂוּם verbum לַעֲשׂוֹת genuinum et omissis verbis וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם legas גְּדֹלוֹת (pro הגדולה, cf. v. 21); 1 Par. 17, 21: גְּדֹלוֹת. Luc. habet: ὅτι ὡδήγησας αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαισε αυτῷ λαὸν τοῦ θέσθαι σε ὄνομα; melius vertunt S. Pro לְאַרְצֶךָ מִפְּנֵי legas לְגָרֵשׁ כְּמִפְּנֵי; Luc.: τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου, 1 Par. 17, 21: לְגָרֵשׁ מִפְּנֵי. In fine legas וֵאלֹהִים, Luc.: καὶ σκηνώματα (= S.) = אֹהָלִים.

24 Initio legas pro וַתְּכוֹנֵן לְךָ cum chronista: וַתִּתֵּן (paseq!).

25 Pro יְהוָה אֱלֹהִים legas אֲדֹנָי יְהוִה = κύριέ μου κύριε (Luc.).

26 Luc. initio habet: καὶ νῦν et ante λέγων inserit κύριε. Deleas דָּוִד, quod 1 Par. 17, 24 ponitur ante עַבְדְּךָ.

27 Luc. post τὴν καρδίαν αὐτοῦ inserit ἐν θεῷ.

28 Paseq linea referenda est ad locum similem (1 Par. 17, 26), ubi omittitur אֲדֹנָי (cf. 1 Par. 17, 25, ubi paseq referendum est ad 2 Sam. 7, 27!). Legas עַל־ (= ὑπέρ, Luc. et S.) pro אֶל־. Luc. habet καθ' ὡς ἐλάλησας pro καὶ ἐ. (S.).

29 In fine nonnulli codices Graeci habent לִהְיוֹת ante לְעוֹלָם, alii (29, 28, 243, Ald., Slav. Mosq.) etiam ἐνώπιόν σου, quae videntur deprompta esse e colo priore huius versus.

CAPUT XIII.

Incipiunt poenae, quas Nathanus propheta 12, 11. 12 Davidi annuntiavit, et a quibus ut liberaretur, David ψ 51 (50), 16 frustra petivit.

1 Luc. et S.: καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα, legas pro יָפָה verba: יְפַת מַרְאֶה מְאֹד. Pro לְהִתְחַלּוֹת „eo usque, ut aegrotaret“ legas cum Kl.: לְהִתְהֹלֵל „usque ad insaniam“

(i. e. misere vel perdite eam amabat). Si enim Amnon revera aegrotavit, non potuit simulare aegrum (v. 5).

3 Pro יוֹנָדָב vel יְהוֹנָדָב Luc. habet Ἰωναθάν, S.: Ἰωναδάμ. Pro שִׁמְעָה et שַׁמָּה (1 Sam. 16, 9) Luc. semper habet: Σαμαά. Luc. omittit vocem אִישׁ. Cf. 21, 20 et 1 Paral. 2, 13.

5 Pro וְהִתְחָל legit Kl. וְהִתְחַלֵּל. Verba וְתַבְרֵנִי לֶחֶם Luc. vertit: καὶ παρεστηκέτω μοι ψωμίζουσά με.

6 Pro וַיִּתְחָל Kl. legit וַיִּתְחַלֶּל. Luc. et S. post ἡ ἀδελφή μου addunt πρὸς μέ = אֵלַי, quod fortasse est genuinum. Pro בַּיִת = εἰς τὸν οἶκον (S.) Luc. hic habet: πρὸς (Ἀμνών).

8 Legas וַתָּלָשׁ (Qerê) pro וַתָּלוֹשׁ. In colo altero Luc. (9) habet: καὶ προςέλαβε Θαμὰρ τὸ στέαρ, S.: καὶ ἔλαβεν τὸ σταῖς.

9 Pro וַתִּקַּח הַמַּשְׂרֵת „et cepit sartaginem“ (?) legas cum Kl., Bu., Ka.: וַתִּקְרָא אֶת־הַמְשָׁרֵת „et vocavit servum“. Cf. sequentia. Luc. (9b) habet: καὶ ἔλαβεν εἰς ὃ ἀποχέουσιν. Pro וַיֵּצְאוּ legas וַיֹּצִאוּ = Luc. et S.: καὶ ἐξήγαγον.

10 Luc. post εἰςένεγκε addit μοί.

13 Luc. אוֹלִיךְ vertit: (καὶ ποῦ) οὐχ ἥξει (S.: ἀποίσω).

14 Luc. et S. inserunt subiectum Ἀμνών et in fine habent μετ' αὐτῆς = אִתָּהּ, quae lectio videtur melior esse quam אֹתָהּ; cod. Kenn. 227, de R. 679 et 596 (primo): עִמָּהּ.

15 Legas מֵהָאַהֲבָה = Luc. ὑπὲρ τὴν ἀγάπασιν (pro מֵאַהֲבָה).

16 Initio Luc. et S. inserunt subiectum Θαμάρ (Θημάρ). Pro אַל־ legas עַל־ et pro מֵאַחֶרֶת „quam altera“: מָה אַחֲרִית „Qui erit finis eorum, quae fecisti mihi, ut repellas me?“ גְּדוֹלָה enim non potest esse comparativus, cum et praecedat articulus et sequatur pronomen זֹאת. Luc. omittens זֹאת vertit: μὴ ἀδελφέ (= אַל־אָחִי)· ὅτι μεγάλη ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην. Luc. et S. in altero colo habent: καὶ οὐκ ἐβούλετο (ἠθέλησιν) Ἀμνὼν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς.

17 Deleas נַעֲרוֹ, quae videtur esse glossa, cf. v. 9 et 18; Luc.: τὸν παῖδα τὸν προεστηκότα τοῦ οἴκου αὐτοῦ (similiter S.) καὶ λέγει αὐτῷ· ἐξαπόστειλον (S. ἐξαποστείλατε).

18 Legas cum Bu. מְעִילִם. Pro מְשָׁרְתוֹ Luc. habet: ὁ λειτουργὸς τοῦ Ἀμνών. Pro וְנָעַל legendum est וַיִּנְעַל.

19 Post אֵפֶר suppleas וַתָּשֶׂם = καὶ ἐπέθηκεν (Luc. et S.). Pro יָדָהּ melius legas יָדֶיהָ = Luc., S., Syr., Hier. In fine legas aut וְזָעוֹק aut וְזֹעָקָה pro וְזָעָקָה (perfectum). Cf. 16, 5 et Ges. 113 t et u. Luc. et S.: πορευομένη καὶ βοῶσα (κράζουσα).

20 Pro הַאֲמִינוֹן legas הַאֻמְנָם אַמְנוֹן; Luc. et S.: μὴ Ἀμνών = הַאַמְנוֹן (?), ut exhibent cod. Kenn. 4, 30, 70, 93, 224. Verba אַל־תָּשִׁית וגו׳ Luc. et S. videntur non recte intellexisse; Luc. habet: μὴ προςποιοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦ λαλῆσαί τι;

S.: μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου τοῦ λαλῆσαι εἰς τὸ ῥῆμα τοῦτο. Post תָּמָר excidit אַלְמָנָה (= χηρεύουσα, Luc. et S.), ut elucet ex ו sequente. Cf. Ier. 51, 5. Pro בֵּית legas בְּבֵית = ἐν τῷ οἴκῳ (Luc. et S.).

21 Deleas דָּוִד, quod deest in cod. Kenn. 224. Post hunc versum Luc. et S. (solo excepto Compl.) habent: καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἠγάπα αὐτὸν, ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν, quae videtur esse glossa. Ex Vetere Latina ea Vulgatae inserta sunt; Hier. ea non legit in exemplari suo.

22 Verba כִּי־שָׂנֵא אַבְשָׁלוֹם אֶת־אַמְנוֹן videntur esse glossa textui inserta (Luc.: καὶ ἐμίσησεν); cf. cod. Gr. 247, qui exhibet eius loco aliam glossam: ὅτι Ἀβεσσαλὼμ ἦν ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἐπιτηρῶν τὸν Ἀμνόν.

23 Pro בַּעַל חָצוֹר Luc. habet Βασελλασώρ, cod. A: Βελλασώρ, cod. B: Βαιλασώρ; pro אֶפְרַיִם (= עֶפְרוֹן et עֶפְרַיִן) Luc. habet Γοφράιμ. Cf. 2 Par. 13, 19; Ioh. 11, 54.

24 Luc. et S. pro עֲבָדָיו habent καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ = וּנְעָרָיו, quae videtur esse lectio genuina; cf. v. 27 et 32.

25 Legas וַיִּפְצַר pro וַיִּפְרָץ; Luc.: καὶ κατεβιάζετο αὐτὸν Ἀβεσσαλὼμ καὶ ἐβούλετο ὁ βασιλεύς.

26 Pro וָלֹא legas וְאֻלָם = ἀλλά (Luc.) vel melius וְאִלֵּי = καὶ εἰ μή (S.). Omissa litera י (haplographia) ואל mutatum est in ולֹא. Luc.: μετ' ἐμοῦ (= Syr. et Arab.) = אִתִּי, quae lectio videtur esse melior quam אִתָּנוּ (MT.) = Ch., Hier., S., cf. עִמָּךְ (in fine).

27 Pro וַיִּפְרָץ legas וַיִּפְצַר. In fine lapsu oculi exciderunt verba haec: וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם מִשְׁתֶּה כְּמִשְׁתֵּה הַמֶּלֶךְ = καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως.

29 Pro צִוָּה Luc. et S. habent: ἐνετείλατο αὐτοῖς = צִוָּם (= Hier. Syr., Arab., Ch.), quae videtur esse lectio genuina. Luc. omittit אַבְשָׁלוֹם (2do), quod deest in versione Arab., in cod. Gr. 93, 108, Compl., Ald., unde videtur esse delendum (paseq!).

30 Pro מֵהֶם (ἐξ αὐτῶν, S.) Luc. habet: ἐν αὐτοῖς.

31 Luc. in fine habet: παρειστήκεσαν αὐτῷ διεῤῥωγότες τὰ ἱμάτια, S.: οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, quae videtur esse lectio genuina, unde legas הַנִּצָּבִים עָלָיו קָרְעוּ אֶת־בִּגְדֵיהֶם pro נִצָּבִים קְרֻעֵי בְגָדִים. Cf. cod. Kenn. 30 et 70.

32 Paseq linea videtur indicare, aut post אֲדֹנִי excidisse vocem הַמֶּלֶךְ = ὁ βασιλεύς (Luc. et S., cf. etiam Syr. et Hier. et cod. Kenn. 271 A, 283 A, 288) aut verba בְּנֵי הַמֶּלֶךְ esse glossam textui insertam; cf. Syr. et Arab., qui contra omittunt vocem הַנְּעָרִים; in cod. Kenn. 224 desunt verba אֶת כָּל־הַנְּעָרִים. Ante אַמְנוֹן haplographia excidit אִם, quod exhibent cod. Kenn. 30, 96, 178, 198, 201 et versiones antiquae (Luc.: δι' ὅτι ἀλλ' ἤ). Verba כִּי־עַל־פִּי וְגוֹ׳ Luc. vertit: ὅτι ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ Ἀβεσσαλώμ. Post ἐταπείνωσεν Luc. inserit subiectum Ἀμνών.

34 Verba וַיִּבְרַח אַבְשָׁלוֹם ad versum praecedentem pertinent et emendanda sunt cum Bu. et Kl. in verba: וְיֶתֶר אֶחָיו שָׁלוֹם „ceteri autem fratres eius incolumes (sunt)“. Apud Luc. sequuntur verba: καὶ ἀνέβη (וַיַּעַל) τὸ παιδάριον (הַנַּעַר, lectio varia) ὁ σκοπὸς καὶ ἦρε, legas וַיַּעַל הַצֹּפֶה וַיִּשָּׂא עֵינָיו pro וַיִּשָּׂא הַנַּעַר הַצֹּפֶה עֵינוֹ. Pro מִדֶּרֶךְ אַחֲרָיו legas בְּדֶרֶךְ הַצָּהֳרַיִם בַּמּוֹרָד = τὴν ὁδὸν τὴν Σωράιμ . . . ἐν τῇ καταβάσει (Luc.). In fine exciderunt (lapsu oculi) verba haec: וַיָּבֹא הַצֹּפֶה וַיַּגֵּד לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר רָאֹה רָאִיתִי אֲנָשִׁים מִדֶּרֶךְ הַצָּהֳרַיִם מִצַּד הָהָר = καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν· ὁρῶν ἑώρακα ἄνδρας ἐκ τῆς ὁδοῦ Σωράιμ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους (Luc.).

36 Ad quam lectionem variam paseq linea referenda sit, nescitur. Luc. habet: ἐν τῷ συντελέσαι αὐτόν = בְּכַלֹּתוֹ.

37 Pro עַמִּיחוּר legas עַמִּיהוּד, Luc.: Ἀμιούδ. Post Γεσσείρ (= גְּשׁוּר) Luc. inserit εἰς γῆν Χαλαάμα, S.: εἰς τὴν Μαχάδ (cf. 10, 16); videtur glossa haec sonare: אֶל־מַעֲכָה (cf. 3, 3) εἰς Μααχὰν (τὴν μητέρα αὐτοῦ). Hic ponendum est colon alterum versus 38, cuius colon prius delendum est: וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּר. Post וַיִּתְאַבֵּל suppleas הַמֶּלֶךְ = ὁ βασιλεύς (Luc.). Luc. pro עַל־בְּנוֹ legit עַל־בָּנָיו (ἐπὶ τοὺς υἱούς).

39 Luc. habet: καὶ ἐκόπασε τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως Δαυίδ; legas loco vocis דָּוִד vocem רוּחַ et pro לָצֵאת recte לְשֵׂאת, pro "אֶל־אַב" melius "לְאַב". In fine Luc. habet: τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ τεθνηκότος, suppleas בְּנוֹ ante כִּי־.

CAPUT XIV.

4 Pro וַתֹּאמֶר legas וַתָּבֹא, quod exhibent tam plurimi codices quam versiones antiquae. Luc.: καὶ παρεκύνησεν αὐτῷ. In fine suppleas הוֹשִׁיעָה = σῶσον (Luc. et S.); cf. cod. Kenn. 70.

5 Luc.: καὶ εἶπεν ἡ γυνή.

6 Legas = וַיַּךְ = ἐπάταξεν (S.: ἔπαισεν) pro וַיַּכּוּ. Pro אֶת־הָאֶחָד Luc. habet: τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, cf. v. 7.

7 Paseq linea videtur indicare, verba וְנַשְׁמִידָה גַּם אֶת־הַיּוֹרֵשׁ esse glossam (in cod. Kenn. 96 et 187 deest colon praecedens). Luc. habet: τὸν κληρονόμον ὑμῶν (= S.). Revera haec verba textui inserta esse, elucet e lectione varia: καὶ ὀλέσαι θέλουσι (Slav., Ostrog.) = Syr., Arab., nam "וְהִשְׁמִידוּ וְגוֹ" idem edicit sine metaphora ac colon sequens metaphorice.

8 Post לְבֵיתֵךְ suppleas לְשָׁלוֹם = ὑγιαίνουσα (Luc. et S.).

10 S. exhibent lectionem genuinam: τίς ὁ λαλῶν πρὸς σὲ (Luc.: τὸν λαλοῦντα), suppleas ergo מִי ante הַמְדַבֵּר. Pro וַהֲבֵאתוֹ legas וַהֲבֵאתִיו.

11 Luc. καὶ εἶπεν ἡ γυνή· μνησθήτω; S. καὶ εἶπεν· μνημονευσάτω; legas יַזְכֶּר־ (pro יִזְכָּר־) „testem invocet“ (Kl.). Pro מֵהַרְבּוֹת (Qerê מֵהַרְבַּת) cum Kl. legas

מֵהַרְבּוֹת „se non permissurum ultori (sanguinis), ut magnum excitet malum et filium meum perdant“. Quoad indic. (cum לֹא) post infinitivum constructum (cum מִן) cf. Ges. 114 r et s. Luc.: ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα ἐν ταῖς γειώραις καὶ οὐκ ἐξαρεῖς τὸν υἱόν μου; S.: πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ διαφθεῖραι. Post καὶ εἶπεν Luc. habet ὁ βασιλεύς (= Syr. et Arab.), quae lectio videtur esse genuina; suppleas הַמֶּלֶךְ, quod exhibet cod. Kenn. 187.

12 In fine Luc. habet: καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς· λάλει.

13 Versum hunc et sequentem veteres interpretes non intellexerunt, praesertim cum lapsu oculi in fine versus 13 verba exciderint: וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לְבִלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדָּח, quae post versum 14 sunt textui inserta (cum lectione spuria מִמֶּנּוּ pro מִמֶּנּוּ, Kl.). Sonant verba mulieris: „Et quare ita cogitas, quando agitur de populo Dei (Luc.: ἐλογίσθη . . . κυρίου), cum tamen rex, ex quo locutus est hoc verbum, reus quasi sit, non revocans eiectum suum, praesertim cum ita sentiat, ut non eiciat e populo suo eiectum quempiam, quia sic quoque (ohnehin) moriendum nobis est et aquae similes sumus, quae in terram effusa non congeritur quamque nemo est qui appetat.“ Legas אֲלֵיהֶם = ἐπ᾽ αὐτῷ (Luc.).

15 Prius colon, in quo ponas אֲדֹנִי ante הַמֶּלֶךְ, ut exhibet cod. Kenn. 174, sonat: „Nunc autem quod veni, ut loquerer sic cum domino meo rege, ideo accidit, quia populus metum mihi iniecit.“ Luc. omittit vocem אֲדֹנִי et vertit: ὄψεταί με (= יִרְאֻנִי) ὁ λαὸς καὶ ἐρεῖ (= וְיֹאמַר).

16 Initio vertendum est: „Nam aures praebebit (mihi) rex (Luc.: ὅτι ἀκούσεται), ut“ etc. Post הָאִישׁ excidit מְבַקֵּשׁ = τοῦ ζητοῦντος (Luc. et S.). In fine Luc. habet κυρίου.

17 Luc.: καὶ ἐρεῖ, S. recte: καὶ εἶπεν. Pro לִמְנֻחָה Luc. et S. legerunt לְמִנְחָה (εἰς θυσίαν vel θυσίας), similiter Syr., Arab., Hier.; sensus verborum est: „sit, quaeso, verbum domini mei regis consolationi!“ Paseq linea indicat, vocem מַלְאַךְ insertam esse reverentia Dei.

19 Pro וַתֹּאמֶר Luc. et S. habent: καὶ εἶπεν . . . τῷ βασιλεῖ. Pro אִם־אִשׁ legas אִם־יֵשׁ = εἰ ἔστιν (Luc. et S.). Pro לְהֵמִין multi codices habent meliorem lectionem: לְהֵימִין.

20 Luc. et S. habent: τοῦ λόγου (ῥήματος) τούτου = cod. Kenn.: הַדָּבָר הַזֶּה; sensus est: „ad dissimulandum id, quod hac re intendo“, verba haec ad praecedentia sunt referenda; quae sequuntur: עָשָׂה עַבְדְּךָ יוֹאָב אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה, glossae naturam prae se ferunt. Post וַאדֹנִי suppleas הַמֶּלֶךְ = ὁ βασιλεύς (Luc.); cf. Vulg. et codices Graecos. Deleas מַלְאַךְ, cf. v. 18. Luc. omittit כָּל־ (S.: πάντα).

21 Post נָא suppleas אַתָּה = σύ, e quo fortasse ortum est σοί; pro עָשִׂיתִי legas עָשִׂיתָ = ἐποίησας (cod. 246). Pro וְלֵךְ הָשֵׁב cod. Kenn. 198 habet לְךָ וְהָשֵׁב, legas וְלָךְ לְהָשִׁיב, cf. Ges. 113 l: „et tuum est, reducere puerum.“ Cf. Kl.

Ultima verba אֶת־אַבְשָׁלוֹם (cod. Kenn. 102 sup. ras.) videntur esse glossa; in cod. Kenn. 614 omittuntur verba הַנַּעַר אֶת־.

22 Legas עַל־ pro אֶל־. Luc. habet: καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ et ἔγνωκα pro ἔγνωκεν. In fine non est necessarium pro עַבְדּוֹ legere עַבְדְּךָ.

25 Luc. omittit כָּל־ ante יִשְׂרָאֵל.

26 Paseq linea indicat verba: וְהָיָה מִקֵּץ יָמִים לַיָּמִים אֲשֶׁר יְגַלֵּחַ כִּי־כָבֵד עָלָיו וְגִלְּחוֹ esse glossam. Deleas אֶת־ ante שְׂעַר: „capilli capitis eius pondo valebant centum siclos ponderibus regiis;" pro מָאתַיִם enim cum Luc. legas מְאַת = ἑκατόν. Cf. 15, 7.

27 Pro תָּמָר (cod. A: Θαμάρ, cod. B: Θημάρ) Luc. habet Μααχά. Post מַרְאֶה legas מְאֹד = Luc. et S., qui exhibent glossam: καὶ γίνεται γονὴ τῷ Ῥοβοὰμ υἱῷ Σολομῶντος (S.: Σαλωμὼν) καὶ τίκτει αὐτῷ τὸν Ἀβία (S.: Ἀβιάθαρ). Deest autem in Compl., Slav., Ostrog., Vulg., Ch., Syr., Arab. Cf. 1 Reg. 15, 2 seqq. et 2 Paral. 11, 20 seqq. Potest Maacha esse filia Thamaris et neptis Absalomi. Cf. Gen. 29, 5.

29 Luc.: καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἰωάβ. Post ἐκ δευτέρου Luc. et S. inserunt: πρὸς αὐτόν.

30 Suppleas post וַיֹּאמֶר nomen אַבְשָׁלוֹם = Luc., S., Syr., Arab. Pro אֶל־יָדִי Luc. habet: ἡ ἐχομένη ἡμῶν ἐν ἀγρῷ et post πορεύθητε addit: καὶ ἴδετε. והצותיה mendum est pro וְהַצִּיתוּהָ, quod multi exhibent codices. In fine suppleas verba, quae lapsu oculi exciderunt: וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יוֹאָב אֵלָיו קְרֻעֵי בִגְדֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ הִצִּיתוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶת־הַחֶלְקָה בָּאֵשׁ = καὶ παραγίνονται οἱ δοῦλοι Ἰωὰβ πρὸς αὐτὸν διεῤῥηχότες τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ λέγουσιν· Ἐνεπύρισαν οἱ δοῦλοι Ἀβεσαλὼμ τὴν μερίδα ἐν πυρί.

32 Paseq linea videtur indicare, post אֵלֶיךָ excidisse verba: פַּעַם וּשְׁתַּיִם = ἅπαξ καὶ δίς, cf. Neh. 13, 20.

33 Legas אָרְצָה pro אַרְצָה deleasque verba לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, quae desunt in cod. Kenn. 176 et cod. Gr. 44; cf. cod. Gr. 19: καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

CAPUT XV.

2 Legas cum Kl. וְהָיָה pro וַיְהִי, וְקָרָא pro וַיִּקְרָא, וְאָמַר pro וַיֹּאמֶר (1mo); Luc.: καὶ ἔλεγεν αὐτῷ et pro וַיֹּאמֶר (2do) καὶ ἀπεκρίνατο ὁ ἀνὴρ καὶ ἔλεγεν = וַיַּעַן הָאִישׁ וַיֹּאמֶר, quae videtur esse lectio genuina.

4 Post ἐπὶ τῆς γῆς Luc. exhibet glossam: ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Omittas lineam maqqeph post רִיב.

6 Luc.: πάντων τῶν ἀνδρῶν Ἰσραήλ.

7 Luc.: μετὰ τέσσαρα ἔτη = Cod. 19, 82, 93, 106, 108 (cod. 64: τεσσάρων), Theodoret., Flav. Ios., Syr., Arab., Armen. (Uskani); legas ergo אַרְבַּע שָׁנִים pro אַרְבָּעִים שָׁנָה. Cf. 14, 26. Numerum quartum esse genuinum, iam ex historia liquet.

8 Deleas בַאֲרָם, quae videtur esse glossa; Syr. et Arab. legerunt וּבֶאֱדֹם „et in Edom“. Luc.: ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃ (= S.), legas ergo יָשׁוֹב (inf. absol.) pro יָשִׁיב (Qerê: יָשׁוֹב). In fine suppleas בְּחֶבְרוֹן = Luc., cod. 19, 82, 93, 108, 158 (χεβρών), Ch., Arab.

9 Luc. in fine inserit subiectum (καὶ ᾤχετο) Ἀβεσσαλώμ.

10 Luc. et S.: ἐν τῷ ἀκοῦσαι; S.: βεβασίλευκεν βασιλεύς, suppleas infinitivum absolutum מָלֹךְ ante מָלַךְ.

12 וַיִּשְׁלַח non potest esse lectio genuina, unde Luc. post καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλώμ inserit καὶ ἐκάλεσεν (= cod. 247 et 19). Legas cum Kl. וַיִּשְׁלֵם (cf. Iob 5, 23): „Absalomus autem foedere coniunctus erat cum Ahithophelo.“ Textus hic valde corruptus est. Legas pro הַגִּילֹנִי (Luc.: Γελμωναῖον, cod. A: Γιλωναίῳ, cod. B: Θεκωνεί, alias: Γωλαμωναῖον) cum Kl. הַקְּעִילִי = Κεειλωναῖον vel הַקְּעִילָתִי (Ceilitam) et מַעֲבִירוֹ מִקְּעִילָה בְּבָרְחוֹ אֶל־הַזִּיפִים „qui eduxerat eum e Ceila, cum fugeret ad Ziphaeos“ pro מֵעִירוֹ מִגִּלֹה בְּזָבְחוֹ הַזְּבָחִים; Luc. pro מִגִּלֹה habet τῆς Μεταλλάδ, S.: εἰς Γωλά. Colon sequens Luc. vertit: καὶ ἦν τὸ διαβούλιον πορευόμενον καὶ στερεούμενον (= הֹלֵךְ וְאַמִּץ).

13 Luc. אִישׁ vertit voce παντός.

14 Luc.: καὶ ἐπώσεται ἐφ᾽ ἡμᾶς τὴν πόλιν (legas πύλην), unde pro הָרָעָה legas הַשַּׁעַר (Kl.).

15 Legas אֵלָיו = πρὸς αὐτόν (Luc. et Hier.: „ad eum“) pro אֶל־הַמֶּלֶךְ, quod deest in cod. Kenn. 84. Luc. ἐν πᾶσιν = בְּכֹל. Pro אֲדֹנִי legas אֲדֹנֵינוּ = S. (Luc. omittit hanc vocem), Syr., Arab., Vulg.

16 Deleas אֵת legasque מִפִּלַגְשָׁיו = τῶν παλλακῶν αὐτοῦ (Luc. et S.). Cf. 20, 3.

17 Pro בֵּית legas בְּבֵית (ἐν οἴκῳ τῷ Μαφάν, Luc. et S.). Μαφάν videtur ortum e Μαρχάχ. Hier. legit vel coniecit מֵרָחוֹק „de longe“.

18 Luc. καὶ πᾶς ὁ Χεττί καὶ πᾶς ὁ Φελθί, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ (= עַל־יָדוֹ), καὶ πάντες οἱ ἁδροὶ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν (אִתּוֹ pro אִתִּי!) καὶ πάντες οἱ μαχηταὶ τοῦ βασιλέως (glossa!) καὶ ἑξακόσιοι κτλ. Suppleas post הַפְּלֵתִי verba: וַיַּעַמְדוּ עַל־הַזַּיִת בַּמִּדְבָּר et post וְכָל verba: הָעָם עֹבְרִים לְיָדוֹ וְכָל־אַנְשֵׁי אִתּוֹ; pro הַגִּתִּים legas הַגִּתִּי (cf. versum sequentem); pro בְּרַגְלוֹ legas בְּרַגְלָיו „(qui) vestigiis (eum secuti sunt)“; Luc.: πεζοί.

20 Paseq linea videtur referenda ad duo priora verba, quae separat; legas aut מֵאֶתְמוֹל בּוֹאֶךָ (Luc. et S.: εἰ ἐχθές = אִם תְּמוֹל metathesi ortum ex מֵאֶתְמוֹל) aut cum Luc., S., Syr., Arab., Ch., Hier.: בָּאתָ pro בּוֹאֶךָ (ut multi exhibent codices pro בואך). Ponas לָלֶכֶת ante עִמָּנוּ (= cod. Kenn. 158, Luc., Syr., Arab.) legasque אֲנִיעֲךָ (Qerê) pro אֲנוּעֲךָ. Post עִמָּךְ suppleas denique verba: וַיהוָה יַעֲשֶׂה עִמְּךָ, quae lapsu oculi exciderunt; Luc. enim habet: καὶ κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ κτλ. S. duplicem exhibent versionem.

21 Post וְחַי־ suppleas נַפְשְׁךָ (cod. Kenn. 250) = Luc. (ἡ ψυχή σου), Syr., Arab., Σ., Θ., Vet. Lat.; paseq linea (ante אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ 2do) videtur referenda ad lectiones varias ad אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ (utrumque) pertinentes.

22 Luc. initio habet: ὁ βασιλεὺς Δαυίδ et post Ἰθί addit τὸν Γεθθαῖον, post καὶ δίελθε autem μετ' ἐμοῦ. In fine denique habet: καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ (καὶ ὁ βασιλεύς, glossa) καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ.

23 Pro בּוֹכִים Luc. habet lectionem spuriam εὐλογοῦντες (מְבָרְכִים?) et genuinam (καὶ) κλαίοντες. Pro עַל־פְּנֵי legas עַל־פָּנָיו = πρὸ προσώπου αὐτοῦ (Luc.) et post דֶּרֶךְ pro אֶת־הַמִּדְבָּר cum Luc.: הַזַּיִת בַּמִּדְבָּר (= τῆς ἐλαίας τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ) vel זַיִת־הַמִּדְבָּר.

24 Deleas vocem בְּרִית, quae deest in cod. Kenn. 1 et 182; sequitur enim lectio genuina אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים. Luc. habet: τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ ἀπὸ Βαιθάρ. καὶ ἔστησαν (וַיַּצִּיבוּ, MT.: וַיַּצִּקוּ) τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἕως ἐξέλιπε κτλ. Legas cum Kl. post הָאֱלֹהִים verba: מֵעַל אֶבְיָתָר וְנִצָּבִים; MT.: וַיַּצִּקוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱ׳ וַיַּעַל אֶבְיָתָר.

25 Post הָעִיר suppleas: וְיֵשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ = Luc.: καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς. Verbum וְהִרְאַנִי Luc. vertit: καὶ ὄψομαι. Pro וְאֶת־נָוֵהוּ (Luc.: καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς) legas cum Kl. וְאַנְוֵהוּ; cf. Ex. 15, 2; ψ 50 (49), 15.

26 Luc. initio habet: καὶ ἐὰν εἴπῃ μοι.

27 Legas cum Hier. הָרֹאֶה pro הֲרוֹאֶה (Luc.: βλέπε = רְאֵה, S.: ἴδετε = רְאוּ), vertas autem: „Sacerdos videns (i. e. vaticinans) tu es.“ Pro וַאֲחִימַעַץ Luc. habet: καὶ ἰδοὺ Ἀχιμάας, quae videtur esse lectio genuina (cf. v. 36); legas ergo: וְהִנֵּה אֲחִימַעַץ.

28 Pro בְּעַבְרוֹת legas בְּעַרְבוֹת „in solitudinibus (deserti)“; Luc.: ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ (cf. v. 18 et 23; 17, 16).

29 וְאֶבְיָתָר est glossa, ut elucet e numero singulari (καὶ) ἀνέστρεψεν (ἐκεῖ Luc.), legas ergo וַיֵּשֶׁב pro וַיֵּשְׁבוּ, licet Luc. initio habeat numerum pluralem: ἀπέστρεψαν.

30 Pro עֹלֶה וּבֹכֶה Luc. habet: καὶ ἔκλαιεν. Pro וְרֹאשׁ legas וְרֹאשׁוֹ (cod. Kenn. 253, 257, 260) = ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ (Luc.), pro לוֹ autem cum Kl. לֹא (cod. Kenn. 99 primo).

31 Luc. initio habet: καὶ τῷ Δαυὶδ ἀπήγγειλαν, legas וּלְדָוִד הֻגַּד pro וְדָוִד הִגִּיד; cf. cod. Kenn. 154 (הוגד) et 155, 246 (וּלְדָוִד). Pro סַכֶּל־ legas הָפֵר־, S. enim hic ut v. 34 vertunt διασκέδασον (Luc. hic: ματαίωσον). In fine suppleas: אֱלֹהָי = ὁ θεός μου (Luc., S.).

32 Verba עַד־הָרֹאשׁ וְגו׳ Luc. vertit: ἕως Ῥὼς (sic!) καὶ προσκυνήσαντος et לִקְרָאתוֹ ἥκει εἰς ἀπάντησιν; legas יִשְׁתַּחֲווּ pro יִשְׁתַּחֲוֶה (Kl.): „ubi adorabant Deum.“ Luc. habet: Χουσὶ ὁ ἀρχί (= הָאַרְכִּי!) ἑταῖρος Δαυίδ, suppleas ergo: רֵעֵה דָוִד (cf. v. 37).

33 Luc. initio habet: καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, ceteri autem interpretes antiqui ut MT.

34 Textus tam Hebraicus quam Graecus valde corruptus est, sed cum Kl. facile e contextu concluditur, quae sit lectio genuina. Pro עַבְדְּךָ אֲנִי (1mo) legas עָבַר אָחִיךָ „(morte) abiit frater tuus (maior, sc. Dodija, cf. 3, 3); Luc. et S. habent: διαλελύθασιν οἱ ἀδελφοί σου. Pro הַמֶּלֶךְ legas וְהַמֶּלֶךְ = καὶ ὁ βασιλεύς (Luc. et S.), pro אֲהִיָה Luc. et S. habent (glossam ὁ πατήρ σου = אָבִיךָ et) κατ' ὄπισθέν μου, legas cum Kl. אַחֲרָיו „(et rex abiit) post eum"; διελήλυθεν (Luc. et S.) videtur lectio varia (עָבַר) pro sequente עָבַר. Deleas וּ ante אֲנִי (bis): „servus patris tui ego (fui) antea, nunc autem sum servus tuus." Luc. enim habet: καὶ νῦν παῖς σου εἰμί, dein sequitur lectio genuina βασιλεῦ, ἔασόν με ζῆσαι (הַמֶּלֶךְ חַיֵּנִי)· παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε καὶ ἀρτίως καὶ νῦν ἐγὼ δοῦλος σός.

35 Vocem מִבֵּית Luc. tantum voce παρά vertit.

36 In fine Luciani textus (Lag.) exhibet lectionem variam ad v. 34 pertinentem: καὶ ἐρεῖς τῷ Ἀβεσαλώμ· διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ βασιλεὺς κατ' ὄπισθέν μου διελήλυθεν, ὁ πατήρ σου, καὶ ἐγὼ ἀρτίως ἀφῖγμαι καὶ ἐγὼ δοῦλός σου.

37 Luc.: καὶ Ἀβεσαλώμ ἄρτι εἰσεπορεύετο, legas ergo cum Kl.: pro יָבוֹא melius הָיָה לָבוֹא „ingressurus erat" (cf. 16, 15). In fine suppleas: וַאֲחִיתֹפֶל עִמּוֹ = Luc.: καὶ Ἀχιτόφελ μετ' αὐτοῦ.

CAPUT XVI.

1 Luc.: ἀπὸ τῆς 'Ρώς (S. 'Ροώς) et Μεμφιβάαλ (S. Μεμφιβοσθέ) = מְפִי־בַעַל, cf. 4, 4. Pro וְצֶמֶד legas וְעִמּוֹ = Syr. et Arab. et Hier., qui tamen lectionem et genuinam et spuriam exhibent. Non intelligitur, cur Siba duos tantum asinos pro tota familia regia (cf. v. 2) secum duxerit. Luc.: καὶ οἶφι σταφίδων (cf. 1 Sam. 25, 18) καὶ διακόσιαι παλάθαι, S.: καὶ ἑκατὸν σταφίδες καὶ ἑκατὸν φοίνικες.

2 Pro וּלְהַלֶּחֶם (quod est mendum) legas וְהַלֶּחֶם, quod exhibent multi codices et vers. antiq.

5 Legas וַיָּבֹא (Bu.) pro וּבָא deleasque דָּוִד, quod omittitur in cod. Kenn. 154. Pro בַּחוּרִים Luc. habet Χορράμ, cod. B: Βουρείμ, cod. A: Βαουρείμ, Syr.: Beth Churîm.

6 Luc. initio habet: καὶ βάλλων, S.: καὶ λιθάζων, cf. v. 13. Deleas דָּוִד (2do, quod deest in cod. Kenn. 174); pro הַמֶּלֶךְ Luc. habet αὐτοῦ. Suppleas post הָעָם cum Kl. חֹנֶה „cum populus universus esset consessurus".

8 Luc. אֲשֶׁר vertit ἀνθ' ὧν; legas תַּחְתָּיו, quod pertinet ad אֲשֶׁר „cuius loco". Verba וְהִנְּךָ וגו' Luc. vertit: καὶ ἔδειξέ σε τὴν κακίαν σου.

9 הַמֵּת Luc. vertit: ὁ ἐπικατάρατος.

10 Suppleas אֶל־אֲבִישַׁי post הַמֶּלֶךְ, quia Luc. et multi codices Graeci (in his Compl., Ald.), Cat. Nic., Slav., Ostrog., Georg., Slav. Mosq. exhibent: πρὸς

Ἀβεσσά vel τῷ Ἀ., cf. Syr. Luc.: σοί, υἱέ, legas ergo לְךָ בֶן pro לָכֶם בְּנֵי. Post vocem Σαρουία(ς) Luc. et S. exhibent (glossam ex v. 11 depromptam): καὶ ἄφετε αὐτόν, quia sequentia („si maledicit et si Jahve ei dixit“ etc.) non melius intellexerunt quam Massorethae. Unde Luc. vertit: δι' ὅτι καταρᾶταί μοι, ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ, S.: καὶ οὕτως καταράσθω ὅτι κτλ. (= Qerê).

11 Luc.: πρὸς Ἰωάβ (pro Ἀβεσσά) et οὗτος ὁ υἱός (pro בֶּן־) et ἄφες (pro ἄφετε, S.).

12 Pro בְּעֵינִי legas בְּעָנְיִי = cod. Kenn. 150, 224, 683 'ח, Luc., S., Syr. etc.

13 Luc.: καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Pro וַיְקַלֵּל legas וְקַלֵּל, pro וַיְסַקֵּל: וְסַקֵּל; pro וְעִפַּר deleta voce לְעֻמָּתוֹ legas וְעָפָר. Genuinam enim lectionem S. indicant: πορευόμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων . . . καὶ . . . πάσσων (Luc.: καὶ ἐπορεύετο καὶ κατηρᾶτο καὶ ἔβαλλε λίθους ἐπ' αὐτὸν καὶ τῷ χοῒ πάσσων).

14 Luc. pro עֲיֵפִים (= „lassi“), quod est nomen proprium, habet ἐκλελυμένοι (= S.), unde addit παρὰ τὸν Ἰορδάνην, quae fortasse fuit glossa ad nomen Ajephîm pertinens (בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, cf. Ios. 2, 4. 5). In fine legas וַיִּנָּפְשׁוּ (plur. pro sing.) = Luc., S., Syr. etc.

15 Deleas vocem הָעָם e v. 18 insertam.

18 Luc.: πρὸς τὸν βασιλέα (pro πρὸς τὸν Ἀβεσαλώμ). Post כִּי suppleas אַחֲרֵי „sed ei, quem elegit . . ., adhaerebo“. Unde et לֹא et לוֹ superfluum est; Luc. utramque lectionem exhibet: κατ' ὄπισθεν οὗ . . . (καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ, pro οὗτος) . . ., αὐτῷ ἔσομαι.

21 Luc. αἱ χεῖρές σου καὶ πάντων = יָדֶיךָ וִידֵי כָל־.

22 Luc.: πρὸς πάσας τὰς παλλακάς.

23 Luc. et S.: ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις (pro ἐκείναις). Luc.: καθ' ὡς ἐρωτᾷ τις (= Qerê), sed S. omittunt τίς, subiectum verbi יִשְׁאַל est Ahitophel: „acsi interrogasset.“

CAPUT XVII.

1 Luc.: ἐκλέξομαι δὴ ἐμαυτῷ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἀναστὰς καταβήσομαι (= וְאֵרְדָה pro וְאֶרְדְּפָה).

3 Pro הַכֹּל הָאִישׁ, quae lectio non potest esse genuina, legas הַכַּלָּה אֶל־הָאִישׁ (= Luc. et S. νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς); pro אַתָּה „tu“ legas אֹתָהּ „eam“: „qui eam quaerit“, quae verba Luc. et S. omittunt, post ea autem exhibent: πλὴν ψυχὴν ἀνδρὸς σὺ ἑνὸς ἐκζητήσεις, καὶ παντὶ τῷ λαῷ κτλ.; suppleas ergo: אַךְ נֶפֶשׁ אִישׁ אֶחָד לֹא־תְבַקֵּשׁ legasque pro כָּל־: וּלְכָל־.

5 Pro קְרָא legas קִרְאוּ = καλέσατε (Luc. et S.).

6 Luc.: πρὸς Χουσί (pro αὐτόν, S.) et κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο (pro αὐτοῦ).

8 Luc.: καὶ εἶπεν ἔτι et δυνατοί εἰσι σφόδρα (= S.), denique ὥσπερ ἄρκοι παροιστρῶσαι („sicut ursi rabidi“), S. autem (= MT.): ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη. Pro הֵמָּה (2do) legas וְהֵמָּה = καὶ εἰσίν (Luc.).

34 Textus tam Hebraicus quam Graecus valde corruptus est, sed cum Kl. facile e contextu concluditur, quae sit lectio genuina. Pro עַבְדְּךָ אֲנִי (1mo) legas עָבַר אָחִיךָ „(morte) abiit frater tuus (maior, sc. Dodija, cf. 3, 3); Luc. et S. habent: διαλελύθασιν οἱ ἀδελφοί σου. Pro הַמֶּלֶךְ legas וְהַמֶּלֶךְ = καὶ ὁ βασιλεύς (Luc. et S.), pro אֲהָיָה Luc. et S. habent (glossam ὁ πατήρ σου = אָבִיךָ et) κατ' ὄπισθέν μου, legas cum Kl. אַחֲרָיו „(et rex abiit) post eum"; διελήλυθεν (Luc. et S.) videtur lectio varia (עָבַר) pro sequente עֶבֶד. Deleas וְ ante אֲנִי (bis): „servus patris tui ego (fui) antea, nunc autem sum servus tuus." Luc. enim habet: καὶ νῦν παῖς σου εἰμί, dein sequitur lectio genuina βασιλεῦ, ἔασόν με ζῆσαι (הַמֶּלֶךְ חַיֵּנִי)· παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε καὶ ἀρτίως καὶ νῦν ἐγὼ δοῦλος σός.

35 Vocem מִבֵּית Luc. tantum voce παρά vertit.

36 In fine Luciani textus (Lag.) exhibet lectionem variam ad v. 34 pertinentem: καὶ ἐρεῖς τῷ Ἀβεσαλώμ· διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ βασιλεὺς κατ' ὄπισθέν μου διελήλυθεν, ὁ πατήρ σου, καὶ ἐγὼ ἀρτίως ἀφῖγμαι καὶ ἐγὼ δοῦλός σου.

37 Luc.: καὶ Ἀβεσαλὼμ ἄρτι εἰσεπορεύετο, legas ergo cum Kl.: pro יָבוֹא melius הָיָה לָבוֹא „ingressurus erat" (cf. 16, 15). In fine suppleas: וַאֲחִיתֹפֶל עִמּוֹ = Luc.: καὶ Ἀχιτόφελ μετ' αὐτοῦ.

CAPUT XVI.

1 Luc.: ἀπὸ τῆς Ῥώς (S. Ῥοώς) et Μεμφιβάαλ (S. Μεμφιβοσθέ) = מְפִי־בַעַל, cf. 4, 4. Pro וְצֶמֶד legas וְעִמּוֹ = Syr. et Arab. et Hier., qui tamen lectionem et genuinam et spuriam exhibent. Non intelligitur, cur Siba duos tantum asinos pro tota familia regia (cf. v. 2) secum duxerit. Luc.: καὶ οἶφι σταφίδων (cf. 1 Sam. 25, 18) καὶ διακόσιαι παλάθαι, S.: καὶ ἑκατὸν σταφίδες καὶ ἑκατὸν φοίνικες.

2 Pro וּלְהַלֶּחֶם (quod est mendum) legas וְהַלֶּחֶם, quod exhibent multi codices et vers. antiq.

5 Legas וַיָּבֹא (Bu.) pro וּבָא deleasque דָּוִד, quod omittitur in cod. Kenn. 154. Pro בַּחוּרִים Luc. habet Χορράμ, cod. B: Βουρείμ, cod. A: Βαουρείμ, Syr.: Beth Churîm.

6 Luc. initio habet: καὶ βάλλων, S.: καὶ λιθάζων, cf. v. 13. Deleas דָּוִד (2do, quod deest in cod. Kenn. 174); pro הַמֶּלֶךְ Luc. habet αὐτοῦ. Suppleas post הָעָם cum Kl. חֹנֶה „cum populus universus esset consessurus".

8 Luc. אֲשֶׁר vertit ἀνθ' ὧν; legas תַּחְתָּיו, quod pertinet ad אֲשֶׁר „cuius loco". Verba וְהִנְּךָ וגו׳ Luc. vertit: καὶ ἔδειξέ σε τὴν κακίαν σου.

9 הַמֵּת Luc. vertit: ὁ ἐπικατάρατος.

10 Suppleas אֶל־אֲבִישַׁי post הַמֶּלֶךְ, quia Luc. et multi codices Graeci (in his Compl., Ald.), Cat. Nic., Slav., Ostrog., Georg., Slav. Mosq. exhibent: πρὸς

'Αβεσσά vel τῷ 'Α., cf. Syr. Luc.: σοί, υἱέ, legas ergo לְךָ בֵן pro לָכֶם בְּנֵי. Post vocem Σαρουία(ς) Luc. et S. exhibent (glossam ex v. 11 depromptam): καὶ ἄφετε αὐτόν, quia sequentia („si maledicit et si Jahve ei dixit" etc.) non melius intellexerunt quam Massorethae. Unde Luc. vertit: δι' ὅτι καταρᾶταί μοι, ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ, S.: καὶ οὕτως καταράσθω ὅτι κτλ. (= Qerê).

11 Luc.: πρὸς 'Ιωάβ (pro 'Αβεσσά) et οὗτος ὁ υἱός (pro בֶן־) et ἄφες (pro ἄφετε, S.).

12 Pro בְּעֵינִי legas בְּעָנְיִי = cod. Kenn. 150, 224, 683 ח', Luc., S., Syr. etc.

13 Luc.: καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Pro וַיְקַלֵּל legas וְקַלֵּל, pro וַיְסַקֵּל: וְסַקֵּל; pro וְעִפַּר deleta voce לְעֻמָּתוֹ legas וְעָפָר. Genuinam enim lectionem S. indicant: πορεύμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων . . . καὶ . . . πάσσων (Luc.: καὶ ἐπορεύετο καὶ κατηρᾶτο καὶ ἔβαλλε λίθους ἐπ' αὐτὸν καὶ τῷ χοῒ πάσσων).

14 Luc. pro עֲיֵפִים (= „lassi"), quod est nomen proprium, habet ἐκλελυμένοι (= S.), unde addit παρὰ τὸν 'Ιορδάνην, quae fortasse fuit glossa ad nomen 'Ajephîm pertinens (בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, cf. Ios. 2, 4. 5). In fine legas וַיִּנָּפְשׁוּ (plur. pro sing.) = Luc., S., Syr. etc.

15 Deleas vocem הָעָם e v. 18 insertam.

18 Luc.: πρὸς τὸν βασιλέα (pro πρὸς τὸν 'Αβεσαλώμ). Post כִּי suppleas אַחֲרֵי „sed ei, quem elegit . . ., adhaerebo". Unde et לֹא et לוֹ superfluum est; Luc. utramque lectionem exhibet: κατ' ὄπισθεν οὗ . . . (καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ, pro οὗτος) . . ., αὐτῷ ἔσομαι.

21 Luc. αἱ χεῖρές σου καὶ πάντων = יָדֶיךָ וִידֵי כָל־.

22 Luc.: πρὸς πάσας τὰς παλλακάς.

23 Luc. et S.: ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις (pro ἐκείναις). Luc.: καθ' ὡς ἐρωτᾷ τις (= Qerê), sed S. omittunt τίς, subiectum verbi יִשְׁאַל est Ahitophel: „acsi interrogasset."

CAPUT XVII.

1 Luc.: ἐκλέξομαι δὴ ἐμαυτῷ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἀναστὰς καταβήσομαι (= וְאֵרְדָה pro וְאֶרְדְּפָה).

3 Pro הַכֹּל הָאִישׁ, quae lectio non potest esse genuina, legas הַכַּלָּה אֶל־הָאִישׁ (= Luc. et S. νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς); pro אַתָּה „tu" legas אֹתָהּ „eam": „qui eam quaerit", quae verba Luc. et S. omittunt, post ea autem exhibent: πλὴν ψυχὴν ἀνδρὸς σὺ ἑνὸς ἐκζητήσεις, καὶ παντὶ τῷ λαῷ κτλ.; suppleas ergo: אַךְ נֶפֶשׁ אִישׁ אֶחָד לֹא־תְבַקֵּשׁ legasque pro כָּל־: וּלְכָל־.

5 Pro קְרָא legas קִרְאוּ = καλέσατε (Luc. et S.).

6 Luc.: πρὸς Χουσί (pro αὐτόν, S.) et κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο (pro αὐτοῦ).

8 Luc.: καὶ εἶπεν ἔτι et δυνατοί εἰσι σφόδρα (= S.), denique ὥσπερ ἄρκοι παροιστρῶσαι („sicut ursi rabidi"), S. autem (= MT.): ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη. Pro הֵמָּה (2do) legas וְהֵמָּה = καὶ εἰσίν (Luc.).

9 Pro בְּאַחַת legas בְּאַחַד. Pro כִּנְפֹל בָּהֶם legas בְּנָפְלוֹ בָעָם = Luc. ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς τὸν λαόν (legas αὐτὸν τῷ λαῷ).

10 Luc.: καὶ ἔσται ὁ υἱός, legas וְהָיָה pro וְהוּא; vocem גִּבּוֹר Luc. vertit: δεδυνάστευκεν.

11 Luc.: οὕτως συμβουλεύω ἐγώ; legas ergo כֹּה pro כִּי (S. utrumque vertunt) suppleasque אָנֹכִי. In fine pro בַּקְּרָב legas בְּקִרְבָּם = εἰς μέσον αὐτῶν (Luc.) vel ἐν μέσῳ αὐτῶν (S.).

12 Legas בְּאַחַד pro בְּאַחַת.

13 הִשִּׂיא חֶבֶל designat „sortiri", הַנֹּחֵל (ut legendum est cum Kl. pro הַנַּחַל) „eum, cui sorte aliquid obvenit vel evenit", sensus igitur huius versus est: „et si in urbem aliquam recipiatur, omnes Israelitae sortiantur hanc urbem, et moliemur eam (pro אֹתוֹ legas אֹתָהּ = αὐτήν, Luc.) ad eum, cui sorte evenerit, ita ut ne lapillus quidem ibi inveniatur."

14 Post ἀγαθήν Luc. addit: καὶ τὴν βουλὴν Ἀβεσαλώμ, quae est glossa.

15 Luc. in fine semel tantum habet: καὶ οὕτως (S. bis).

16 Luc.: τῷ βασιλεῖ (pro Δαυίδ) et μὴ πορεύου (תֵּלֵךְ pro תָּלֶן), S.: μὴ αὐλισθῇς. Verba עָבוֹר תַּעֲבוֹר vertit Luc.: διαβαίνων διάβηθι τὰ ὕδατα (S.: διαβαίνων σπεῦσον) et verba פֶּן־יְבֻלַּע וגו': ὅπως μὴ καταποθῇ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, cod. B: μή ποτε καταπείσῃ (cod. A: καταπίῃ) τὸν βασιλέα κτλ. Sed cum Kl. vertendum est: „ne praecidatur regi omnique populo, qui cum eo est, libertas (traiciendi flumen)."

17 Deleas דָּוִד. Colon alterum huius versus antiqui interpretes non intellexerunt; vertendum est: „non enim potuerunt palam civitatem ingredi" vel „non licuit eius urbem ingredi, ne viderentur". Cf. comm. m.

18 Luc. omittit vocem שְׁנֵיהֶם (= ἀμφότεροι). Quid paseq linea hic sibi velit, nescitur; videtur referenda esse ad lectiones varias versionum antiquarum. Pro מְהֵרָה Slav. et Ostrog. habent duplicem versionem; ἀπὸ τῆς πόλεως (מֵהָעִיר) et εὐθέως. Pro בַּחֻרִים Luc. habet Βαιθχοῤῥών, cod. B: Βαουρίμ, Ald.: Βαθουρίμ, Syr.: Beth-churan. Cf. comm. meum ad 16, 5. Pro וְלוֹ (S.: καὶ αὐτῷ) Luc. habet: καὶ τῷ ἀνθρώπῳ et omittit αὐτοῦ (ut S.) post ἐν τῇ αὐλῇ.

19 Vocem הָרִפוֹת „ptisana" Luc. vertit: παλάθας, cod. B: ἀραφώθ, cod. A: ἀραβωθώθ, verbum וַתִּשְׁטַח Luc. et S.: ἔψυχεν (ἔψυξεν) = pandit („zum Trocknen ausbreiten").

20 Pro לָהֶם (S.: αὐτοῖς) Luc. habet: πρὸς τοὺς ἄνδρας. Verborum עָבְרוּ מִיכַל הַמָּיִם potestas anceps est; edicunt 1) veritatem: „descenderunt in piscinam (i. e. receptaculum aquarum vel cisternam)", 2) possunt intelligi, ac si dicatur: „Abierunt ad flumen (i. e. Iordanem)" vel „traiecerunt flumen". Veteres interpretes ea non intellexerunt, unde Luc. vertit: διεληλύθασι σπεύδοντες = Hier., qui addit „gustata paululum aqua", S.: παρῆλθαν μικρὸν (מְעַט) τοῦ ὕδατος, Syr.: „praetergressi sunt istinc", Ch.: „iam transierunt Iordanem."

21 Quid hic paseq linea sibi velit, nescitur, nisi forte referenda sit ad vocem דָּוִד delendam. Pro אֶל־דָּוִד Luc. habet: αὐτῷ = Syr. et Arab., Hier. omittit haec verba.

22 Luc.: καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ pro πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. Verba עַד־אֶחָד לֹא־נֶעְדַּר legas ordine inverso supplens ו: וְלֹא־נֶעְדַּר עַד־אֶחָד = Syr., Arab. S.: ἕως ἑνὸς οὐκ ἔλαθεν, Luc.: ἕως τοῦ ἀποκαλυφθῆναι τὸν λόγον οὕτως διέβησαν; videntur pro נֶעְדַּר legisse נֶעְלַם.

23 Luc.: τὴν ὄνον αὐτοῦ (= S.). Deleas אֶל־בֵּיתוֹ (1mo), quae videtur esse glossa; deest in cod. Kenn. 84. Pro בְּקֶבֶר Luc. habet: ἐν τῷ οἴκῳ, cf. 1 Sam. 25, 1 (MT.).

24 Nomen מַחֲנַיְמָה Luc. vertit: εἰς παρεμβολάς = Hier., cod. A: Μαναείν, cod. B: Μανάειμ.

25 Post אִישׁ excidit הַיִּשְׁמְעֵאלִי, pro quo loco indebito insertum est הַיִּשְׂרְאֵלִי, cod. B: Ἰοθὸρ ὁ Ἰσραηλίτης (= MT.), cod. A: Ἰσμαηλίτης, Hier.: „de Iesraeli" = Luc.: υἱὸς Ἰεθὲρ τοῦ Ἰεζραηλίτου. נָחָשׁ mendum est (cf. v. 27) pro יִשַׁי = Ἰεσσαί (Luc., S.: Ναάς).

26 Deleas וְאַבְשָׁלֹם, quae est glossa; Luc. Ἀβεσαλὼμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ (cf. 16, 15).

27 Luc. pro מַחֲנַיְמָה habet εἰς παρεμβολάς (ut v. 24), pro רַבַּת: Ῥοωβώθ, (cod. B: Ῥαβάθ, cod. A: Ῥαββάθ), pro שֹׁבִי: Σεφεεί (S.: Οὐεσβεί = וְשֹׁבִי!), pro רֹגְלִים: Ῥακαβείν (cod. B: Ῥωγελλείμ, cod. A: Ῥωγελείμ), quae videtur esse glossa vel lectio varia מַרְבַּבִּים pertinens ad verbum omissum הֵבִיאוּ.

28 Luc. initio habet: ἤνεγκαν δέκα κοίτας καὶ ἀμφιτάπους καὶ λέβητας δέκα (= S.), suppleas initio: הֵבִיאוּ עֲרָשׂת „tulerunt lectus ad quietem datos" (cur enim decem tantum tulerint, non intelligitur) et post מִשְׁכָּב vocem וּמַרְבַדִּים „et stragula" legasque pro וְסַפּוֹת: וְסִירוֹת vel וְאַף סִרוֹת. In fine deleas glossam וְקָלִי. Primum δέκα ergo ortum est metathesi (עֲשֶׂרֶת עֲרָשׂת, Kl.), alterum ex δέ καὶ vel τὲ καί.

29 Pro וּשְׁפוֹת בָּקָר הִגִּישׁוּ legas וְשׁוֹרֵי מַרְבֵּק וַיַּגִּישׁוּ = Luc.: γαλαθηνὰ μοσχάρια (cf. 1 Sam. 28, 24; Ier. 46, 21; Mal. 3, 20), καὶ προςήνεγκαν. S.: καὶ σαφφὼθ βοῶν καὶ προςήνεγκαν. Luc.: τῷ λαῷ αὐτοῦ (pro τῷ μετ' αὐτοῦ) et in fine: ὅτι ἔλεγον τὸν λαὸν πεινᾶν καὶ ἐκλελύσθαι διψήσαντα ἐν τῇ ἐρήμῳ; S. = MT.

CAPUT XVIII.

1 Luc.: πάντα τὸν λαόν.

2 Luc.: καὶ ἐτρίσσευσε (ceteri interpretes veteres omittunt hoc verbum), legas וַיְשַׁלֵּשׁ pro וַיְשַׁלַּח (= S.); cf. 1 Sam. 20, 19 (MT.).

3 Luc. verba לֵב . . . לֹא־יָשִׂימוּ (1mo) vertit: οὐ στήσεται ἐν ἡμῖν καρδία. Pro יָמֻתוּ Luc. et S. habent: ἀποθάνωμεν. Post καρδίαν (= לֵב 2do) Luc. habet: ὅτι

καὶ νῦν ἀφαιρεθήσεται ἐξ ἡμῶν (= מִמֶּנּוּ pro כָּמֹנוּ) ἡ γῆ δέκα χιλιάσιν, suppleas cum Kl. post עַתָּה verba תַּשָּׂא הָאָרֶץ „procreavit terra (decem millia hominum nobis similium)“. In fine Luc. habet: καὶ νῦν καλόν ἐστιν ἡμῖν τοῦ εἶναί σε ἐν τῇ πόλει εἰς βοηθὸν ἡμῶν; S.: καὶ νῦν ἀγαθὸν ὅτι ἔσῃ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει (בָּעִיר) βοήθεια τοῦ βοηθεῖν, suppleas ergo post מֵעִיר (partic. hiphil radicis עור) עָזַר legasque לַעְזוֹר pro לַעְזִיר (?).

5 Verba לְאַט־לִי לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם spuria esse certum est; Luc. et S.: φείσασθέ μοι (S.: μου) τοῦ παιδαρίου τοῦ Ἀβεσαλώμ = חִשְׂכוּ־לִי אֶת־הַנַּעַר, quae videtur esse lectio genuina (cf. v. 16), cum לְאַבְשָׁלוֹם sit glossa (cf. lectionem Massorethicam: הַמֶּלֶךְ דָּוִד!). Syr. videtur legisse אָחוּ vel הַחֲזִיק, Ch. נִשְׁמַר (ut v. 12). Kl. vult legere: חִמְלוּ־לִי לְהָרַע לְאַבְשָׁלוֹם „cavete mihi, ne afficiatis Absalomum iniuria“, quam lectionem ego quoque aliis praetuli in comm. meo, sed immerito, ut videtur; David enim 1) filium non nomine vocat proprio, sed voce נַעַר tantum utitur, 2) lectio illa melius respondet textui Graeco.

6 Luc. et S.: καὶ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαός. Quoad אֶפְרַיִם cf. 13, 23; Luc.: Μααινάν (= Μαανάιν, Mahanaim); Syr. loci nomen proprium omittit.

7 Deleas שָׁם, quod Luc. et S. non habent, suppleasque ante עֶשְׂרִים verbum וַיִּפְּלוּ et post אֶלֶף vocem אִישׁ; Luc. enim habet: καὶ πίπτουσιν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν.

8 Cf. 1 Sam. 14, 24. Deleas שָׁם, quod deest apud Luc. et S., legasque נְפוֹצָה (pro נפצות), quod multi exhibent codices. Luc. habet ὅλου τοῦ δρυμοῦ pro πάσης τῆς γῆς (S.) et ἐκ τοῦ λαοῦ (pro ἐν τ. λ.).

9 Luc. initio habet καὶ ἦν μέγας (= MT.: וַיִּקָּרֵא), S.: καὶ συνήντησεν, legas ergo וַיִּקַּר vel וַיִּקָּרֶה. Pro וְאַבְשָׁלוֹם legas וְהוּא = Luc.: καὶ αὐτός et הַגָּדוֹל pro הַגְּדוֹלָה, Luc. enim merito vertit: ὑπὸ φυτὸν δένδρου μέγα = „per densissimam terebinthorum silvam“. Pro וַיִּתֵּן legas וַיִּתָּל (cf. תָּלוּי, v. 10) = Luc. (et S.): καὶ ἀνεκρεμάσθη.

11 Deleas שָׁם, quod deest in cod. Kenn. 174 et 224 et apud Luc. et S. Colon alterum Luc. vertit: καὶ ἔδωκα ἄν σοι ἐγὼ πεντήκοντα σίκλους ἀργυρίου (commutans literam י cum נ?).

12 Luc.: καὶ ἐὰν παραστήσῃς σύ, legas וְלוּ (Qerê) pro וְלֹא. Verba שִׁמְרוּ־מִי בַּנַּעַר בְּאַבְשָׁלוֹם spuria sunt, quod iam versiones antiquae indicant, cf. v. 5. Luc. vertit: προσέχετέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Ἀβσαλώμ, videtur legisse הַחֲזִיקוּ־לִי, legas ut v. 5: חִשְׂכוּ־לִי אֶת־הַנַּעַר. Kl. vult legere: הִשָּׁמְרוּ־לִי מֵהָרַע לְאַבְשָׁלוֹם.

13 Luc.: πῶς ποιήσω (pro: εἰ ἐποίησα), legas וְאִם pro אוֹ et בְּנַפְשִׁי (Qerê). Verba וְכָל־דָּבָר וְגוֹ׳ sunt apodosis; Luc. debuit ergo vertere: . . . ἐκρύβη ἂν et ἔστης ἄν pro καὶ . . . κρυβήσεται . . . καὶ στήσει.

14 Luc. (et S.): καὶ εἶπεν Ἰωάβ· διὰ τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι (= אָחֵלָּה), legas ergo לָכֵן pro לֹא־כֵן suppleasque אָנֹכִי, pro אֹחִילָה „exspectabo“ legas cum Kl. אֵלְכָה „ideo ego exemplo te praeibo“; cf. etiam Syr., Arab. (= Luc. et S.); Ch. =

MT., Hier.: „non sicut tu vis, sed aggrediar eum coram te.“ Luc.: καὶ ἔλαβεν Ἰωάβ (= S., Syr., Arab.) τρεῖς ἀκίδας (S.: τρία βέλη); suppleas ergo post וַיִּקַּח subiectum יוֹאָב legasque pro שְׁבָטִים cum Kl. שְׁלָחִים („ramos“). Loco verborum וַיִּתְקָעֵם בְּלֵב cum Kl. legas וַיִּתַּק מֵעַל־לֵב הָאֵלָה „absciditque (eos, i. e. ramos) e media terebintho“, suppleas וְ ante אַבְשָׁלוֹם legasque pro בְּלֵב הָאֵלָה: בְּנָפְלוֹ מֵהָאֵלָה „cum caderet de terebintho“. Luc. et S. et Ch. = MT.; Syr., Arab., Hier. conicientes vertunt.

15 Luc. initio habet: καὶ ἐκύκλωσε pro ἐκύκλωσαν (S.) et δέκα παιδάρια τῶν αἰρόντων (S. αἴροντα), legas מְנַשְּׂאֵי pro נֹשְׂאֵי.

16 MT.: מִרְדֹף (sic!).

17 Luc.: καὶ ἔλαβεν Ἰωάβ, unde verba finita sequentia exhibet numero singulari. Verba אֶל־הַפַּחַת הַגָּ״ Luc. et S. bis vertunt: εἰς χάσμα μέγα, quae videtur esse lectio genuina, saltem septuaginta interpretum, et εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν, quae lectio deest in codicibus (S.) multis, in Cat. Nic., Armen. I, Armen. Ed., Slav.; est haec aut glossa aut lectio genuina Luciani. Ultimum colon, ubi legas לְאֹהָלָיו (Qerê), pertinet ad versum 19.

18 Hic versus inde a וַיַּצֶּב continet glossam ab editore in margine additam, ut elucet iam ex verbis praecedentibus, quae pertinent ad versum 19 (ut 17b). Origene tenus ea sonuit: וַיַּצֶּב־לוֹ [דָּוִד] אֶת־[הַ]מַּצֶּבֶת אֲשֶׁר בְּעֵמֶק־הַמֶּלֶךְ כִּי־אָמַר אֵין־ל[וֹ] בֵּן בַּעֲבוּר הַזְכִּיר שְׁמ[וֹ] וַיִּקְרָא לַמַּצֶּבֶת [] יַד אַבְשָׁלוֹם עַד הַיּוֹם הַזֶּה. Textui ipsi inserta verba mutata sunt: בְחַיָּו insertum est omisso nomine דָּוִד. Ante מַצֶּבֶת excidit articulus. לוֹ (S.: αὐτῷ!) „ei (i. e. Absalomo)“ et שְׁמוֹ (S.: τὸ ὄνομα αὐτοῦ!) mutata sunt in לִי et שְׁמִי, acsi Absalomus haec verba locutus esset. Pro וַיִּקְרָא legas וַיִּקָּרֵא; deleas denique verba עַל־שְׁמוֹ textui mutato inserta et lectionem variam וַיִּקָּרֵא־לָהּ ad וַיִּקְרָא pertinentem (Kl.). Cf. versiones antiquas.

19 Post צָדוֹק suppleas cum Kl. שָׁמַע כִּי et 17b (vide supra) et post hoc colon verba: וְאַבְשָׁלוֹם נִלְקַח חָי „et Absalomum captum esse vivum“ (cf. בְחַיָּיו, v. 18 initio). Pro אָמַר legas וַיֹּאמֶר suppleasque אֶל־יוֹאָב = τῷ Ἰωάβ (Luc). Pro אֶת־הַמֶּלֶךְ Luc. habet: τῷ βασιλεῖ Δαυίδ.

20 Initio Luc. omittit לוֹ. Pro עַל־ (Qerê עַל־כֵּן) cum Kl. legas אֵלַי; Luc. omittit hanc vocem vertens: ὅτι; S.: οὗ εἵνεκεν.

22 Loco verborum: אֶל־יוֹאָב וִיהִי מָה legas cum Kl. אֱלִי יֹאבַד וְהִתְמַהְמָהּ „fortasse errat et moratur“. Luc.: τῷ Ἰωάβ· καὶ τί ἔσται, ἐὰν δράμω. Pro וּלְכָה cum Kl. legas וּלְהֹלֵךְ; Luc. utramque exhibet lectionem: καὶ σοί et πορευομένῳ, pro מֹצֵאת habet: ἔστιν . . . εἰς ὠφέλειαν.

23 Initio Luc. habet: καὶ εἶπεν Ἀχιμάας· καὶ τί ἔσται (legas: καὶ ἔστω), ἐὰν δράμω. Suppleas ergo initio: וַיֹּאמֶר אֲחִימַעַץ legasque pro מָה vocem נָא: „dixitque Ahimaas: esto; curram“ etc. Post לוֹ suppleas יוֹאָב = Ἰωάβ (Luc. et S.). Pro הַכִּכָּר legas הַבִּתְרוֹן; בִּתְרוֹן enim designat abscissum quid, ergo

„fauces, praerupta“. Luc.: τὴν διατεταγμένην (mendum pro διατετμημένην?) τοῦ χεχάρ.

24 Pro אֶל־הַשַּׁעַר legas עַל־הַשַּׁעַר (cf. v. 26). Luc. et S. in fine habent μόνος (MT.) ἐνώπιον αὐτοῦ, legas לְפָנָיו pro לְבַדּוֹ.

25 Post הַצֹּפֶה cum Kl. suppleas (ratione habita versus 26) verba: אֶל־הַשַּׁעַר וַיֹּאמֶר הִנֵּה אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ וַיָּבֹא הַשֹּׁעֵר. Cf. cod. Graecos 29, 98, 243, 244!

26 Pro אֶל־הַשֹּׁעֵר Luc. habet: ἐπὶ τὴν πύλην, S.: πρὸς τῇ πύλῃ. Post אִישׁ Luc. et S. legerunt אַחֵר (ἕτερος), quod est supplendum. Ante וַיֹּאמֶר suppleas וַיַּגֵּד לַמֶּלֶךְ, ut v. 25.

28 Luc.: καὶ προςῆλθεν, legas וַיִּקְרַב pro וַיִּקְרָא. Luc.: καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ pro τῷ βασιλεῖ (S.). In fine (cum Kl.) legas שֹׂנְאוּ אֹתְךָ בְּיַד אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ pro נָשְׂאוּ אֶת־יָדָם בַּאדֹנִי הַמֶּלֶךְ. Cod. enim Graecus 247 habet: τοὺς μισοῦντας τὴν ἰσχὺν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, Armen. Ed.: τοὺς μισοῦντάς σε οἳ ἐπῆρον. סִגֵּר construitur cum voce בְּיַד פּ״ „tradere in manus alicuius“. Luc.: τοὺς ἐπαραμένους (MT.), S.: τοὺς μισοῦντας. Textus mutatus esse videtur ratione habita versus 31.

29 Legas הֲשָׁלוֹם pro שָׁלוֹם, ut v. 32, deleasque glossam לְאַבְשָׁלוֹם. Cf. v. 5. In colo altero Luc. habet: ἤκουσα ἦχον μέγαν ὀπίσω μου (εὐφραινομένων, glossa!) ἐν τῷ ἀποστεῖλαι Ἰωὰβ τὸν δοῦλόν σου; legas ergo: שָׁמַעְתִּי הָמוֹן גָּדוֹל אַחֲרַי בִּשְׁלֹחַ pro: רָאִיתִי הֶהָמוֹן הַגָּדוֹל לִשְׁלֹחַ deleasque glossam אֶת־עֶבֶד הַמֶּלֶךְ et וְ ante אֶת־עַבְדְּךָ. In fine denique suppleas שָׁם post מָה = τὰ ἐκεῖ (Luc.) vel τί ἐκεῖ (S.).

30 Luc. in fine addit ὀπίσω αὐτοῦ.

32 Deleas glossam לְאַבְשָׁלוֹם; cf. v. 5 et בַּנַּעַר.

CAPUT XIX.

1 Hunc versum antiqui interpretes capiti iungunt praecedenti. Paseq linea videtur lectoris animum advertere ad בְּלֶכְתּוֹ, cuius loco legendum est בְּבִכְתּוֹ = ἐν τῷ κλαίειν αὐτόν (Luc., S.: καὶ ἔκλαυσεν). Deleas primum בְּנִי, in cod. Kenn. 90 deest tertium. Luc. hic habet ut v. 5: τέκνον ἐμὸν Ἀβεσαλώμ, Ἀ. τ. ἐμόν. In fine Luc. semel tantum vertit υἱέ μου (S.).

2 Post לְיוֹאָב suppleas לֵאמֹר = λέγοντες (Luc. et S.).

3 נֶעֱצַב mendum est pro נֶעֱצַר (cf. 1 Sam. 20, 34), ut e versu 9 elucet; ceterum verbum נֶעֱצַב nec novi quid ediceret.

4 Legas הַנִּכְלָם pro הַנִּכְלָמִם (orto dittographia literae ם); Luc. duplicem exhibet versionem ὁ ἡττημένος καὶ ἠτιμωμένος.

5 Pro לָאַט (recte לְאַט) legas לָט. Deleas הַמֶּלֶךְ (2do), quod Luc. non habet nec Syr. neque Arab. nec Vulg. Deleas in fine ultimum בְּנִי (= Luc. et S.).

6 In fine S. exhibent genuinam lectionem. Legas ergo: וְאֶת־נֶפֶשׁ נָשֶׁיךָ וּפִלַגְשֶׁיךָ pro וְנֶפֶשׁ־נָשֶׁיךָ וְנֶפֶשׁ פּ״.

7 Paseq linea bis posita videtur lectoris animum advertere ad repetitionem vocis כִּי (quinquies invenitur in hoc versu!); praesertim verba כִּי הִגַּדְתָּ הַיּוֹם et כִּי יָדַעְתִּי הַיּוֹם simul posita non possunt tolerari. Revera colon prius videtur esse glossa; deleas ergo verba: כִּי הִגַּדְתָּ הַיּוֹם כִּי אֵין לְךָ שָׂרִים וַעֲבָדִים „ostendisti enim hodie, nihil valere apud te principes et servos". Legas לוּ (Qerê) pro לֹא. Luc. post glossam, in qua inserit σήμερον (post σοί), habet: ὅτι οἶδας (pro οἶδα, S.: ἔγνωκα σήμερον), ὅτι Ἀβεσαλὼμ εἰ ἔζη σήμερον, πάντες ἂν (legas καὶ εἰ πάντες) ἡμεῖς ἀπεθάνομεν, ὅτι ἐκεῖνος ἤρεσκεν (legas τοῦτο ἤρεσκεν ἂν) ἐνώπιόν σου.

8 Luc. omittit צֵא (S. ἔξελθε) vertitque ὀμωμόκασιν (S.: ὤμοσα) et inserit post ἐξελεύσει verba: εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ; verbum יָלִין bis vertit: μείνῃ ἢ ὑπνώσῃ et post voces τὴν νύκτα ταύτην inserit καὶ εἶπεν et (cum S.) ἐπίγνωθι τοῦτο ὅτι (χεῖρόν ἐστι κτλ.).

9 Post לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ suppleas אֶל־הָעִיר, Luc. enim habet: ἐπὶ τὴν πύλην (legas εἰς τὴν πόλιν, quod exhibent cod. 236 et 242). Luc. in fine habet: εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ (לְאֹהָלוֹ).

10 Legas מִכַּל־ pro מִכַּף (paseq!); Luc. utramque exhibet lectionem (= S.): ἐκ χειρὸς (S.: ἀπὸ) πάντων. In fine legas וּמֵעַל pro מֵעַל suppleasque מַלְכוּתוֹ מִפְּנֵי־; Luc. enim habet (ut S.): καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπὸ Ἀβεσαλώμ. Ceterum videtur paseq ad hanc lectionem variam esse referendum.

11 Suppleas לַמֶּלֶךְ = εἰς βασιλέα (Luc.) post עָלֵינוּ. In fine Luc. habet: καὶ τὸ ῥῆμα παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, quae verba suppleas hic ex v. 12b, quia revera huc pertinent. Vide infra v. 13.

12 Deleas glossam דָּוִד. Verba, quae sequuntur לֵאמֹר, exhibent lectionem genuinam ad 13b pertinentem. Colon alterum pertinet ad versum praecedentem: אֶל־בֵּיתוֹ pertinet ad finem versus 13b.

13 Suppleas in fine אֶל־בֵּיתוֹ (e versu praecedente). Luc. habet in fine lectionem genuinam coli 12b post v. 11 ponendi: εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; καὶ λόγος παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα.

14 Legas תֹּאמְרוּ (ut multi exhibent codices) pro תֹּמְרוּ (cum syncopa). Initio coli alterius suppleas וְעַתָּה = καὶ νῦν.

15 Ante שׁוּב suppleas לֵאמֹר = λέγοντες (Luc. et S.).

16 Pro וִיהוּדָה legas וְאִישׁ יְהוּדָה = καὶ ἄνδρες Ἰούδα (Luc. et S.). Cf. v. 17.

17 Luc. pro בַּחוּרִים habet Χορράν, S.: Βαουρείμ. In fine deleas glossam דָּוִד, quam cod. A omittit.

18 Luc.: ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ et in colo altero: καὶ ἀποστέλλουσιν (= וַיְשַׁלְּחוּ) ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην; S. καὶ κατεύθυναν τὸν Ἰ., legas הִצְלִיחוּ pro וְצָלְחוּ et suppleas אֶת־.

19 Luc. initio habet: καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, legas cum Kl.: וְעָבְדוּ הָעֲבֹדָה (Syr.: „et pararunt vada") pro וְעָבְרָה הָעֲבָרָה et לְהַעֲבִיר (pro לַעֲבִיר cum syncopa), ut nonnulli exhibent codices. Pro בְּעֵינָו legas בְּעֵינָיו (Qerê).

21 Luc. initio habet: ὅτι ἔγνων ἐγὼ ὁ δοῦλός σου et omittit vocem לִקְרַאת.

23 Ante הַיּוֹם haplographia excidit הֲ (interrogativum); Luc.: εἰ. Deleas כִּי post בְּיִשְׂרָאֵל, deest enim apud Luc. (ἢ οὐκ). Legas יְדַעְתֶּם (= οἴδατε, Luc.) pro יָדַעְתִּי et מָלַכְתִּי (Luc.: βασιλεύσω) pro מֶלֶךְ.

25 Luc. (= S.) habet: καὶ Μεμφιβάαλ υἱὸς Ἰωναθὰν υἱοῦ Σαούλ; cf. 4, 4. Suppleas ante בֶּן־ verba: בֶּן־יְהוֹנָתָן. Post πόδας αὐτοῦ Luc. habet: οὐδὲ ὠνυχίσατο τὰς χεῖρας αὐτοῦ (cf. S.), Syr. haec verba non exhibet, immo et colon praecedens omittit, S.: οὐδὲ ὠνυχίσατο, quae verba desunt in Compl. solo (Field). Fortasse exciderunt post רַגְלָיו verba: וְלֹא־עָשָׂה יָדָיו. Luc. in fine habet glossam: εἰς Ἰερουσαλήμ.

26 Deleas glossam יְרוּשָׁלַםִ; nonnulli codices Graeci habent: ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, in cod. 106 omittitur.

27 Suppleas post וַיֹּאמֶר verba אֵלָיו מְפִיבֹשֶׁת (cf. 4, 4) = Luc.: καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Μεμφιβάαλ et לוֹ (= αὐτῷ, Luc.) post אָמַר, denique חִבְשָׁה pro אֶחְבְּשָׁה (Luc.: ἐπίσαξον).

28 Deleas glossam כְּמַלְאַךְ legens כֵּאלֹהִים; cf. 14, 17. 20. Luc. וַעֲשֵׂה vertit ἐποίησε et בְּעֵינֶיךָ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

29 Verba וּמַה־יֶשׁ־לִי Luc. vertit: καὶ ἐκ χειρὸς τίνος ἔστι μοι et וְלִזְעֹק καὶ ἐβόησεν.

30 Luc. omittit לוֹ (initio) vertitque: ἵνα τί πληθύνεις, legas תַּרְבֶּה pro תְּדַבֵּר.

32 Pro רֹגְלִים Luc. habet Ῥακαβεὶν ut 17, 27. Pro בַּיַּרְדֵּן (sic!) legas cum Kl. בְּכֹרוֹ; cf. versiones antiquas.

33 Luc.: ἐν ταῖς παρεμβολαῖς (S.: ἐν Μανάειμ).

34 Luc.: εἰ διαβήσει μετ' ἐμοῦ, quae videtur esse lectio genuina. Legas הֲתַעֲבֹר pro אַתָּה עֲבֹר. Pro אֹתָךְ legas: אֶת־שֵׂיבָתְךָ = Luc.: τὸ γῆράς σου.

37 Luc. initio habet: εἰ ὀλίγον, legas כִּי („sed") pro כְּ. Deleas glossam אֶת־הַיַּרְדֵּן, quae deest in cod. Kenn. 101. Luc.: καὶ τελευτησάτω (S.: καὶ ἀποθανοῦμαι) et καὶ ταφήσομαι ἐν τῷ τάφῳ (S.: παρὰ τῷ τάφῳ).

38 Paseq linea videtur referenda ad בְּנִי (cf. Luc., S., Syr. etc.) omissum post כִּמְהָם aut ad verba praecedentia עִם . . . אִמִּי, quae desunt in cod. Kenn. 82 et possunt esse glossa.

39 Luc. habet: καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν (= Hier.) Suppleas לוֹ post וַיֹּאמֶר.

40 Pro עָבַר legas עָמַד = Luc. εἱστήκει. In fine Luc. habet glossam: ὁ Βερζελλί.

41 Legas כִּמְהָם (pro כִּמְהָן), ut nonnulli exhibent codices. Pro וַיַּעֲבִרוּ legas הֶעֱבִירוּ (Qerê).

42 Pro אַנְשֵׁי דָוִד עִמּוֹ legas אִישׁ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ „cum tamen totus Israel sit populus eius"; cod. 245: πάντες Ἰσραήλ.

43 Pro עַל־ legas לְכָל־; Luc. καὶ ἀπεκρίθησαν ἄνδρες (S.: πᾶς ἀνὴρ) Ἰούδα τοῖς ἀνδράσιν Ἰσραὴλ καὶ εἶπον. Suppleas וַיֹּאמֶר ante כִּי. Luc.: ἡμῖν (= אֵלַי). In

fine legas אם נשא נשאהו לנו „an nobis eum (solis) vindicamus?" Luc. verba spuria אם נשאת נשא לנו bis vertit: ἢ δόμα δέδωκεν (נִשָּׂא) ἡμῖν; ἢ ἄρσιν ἦρεν ἡμῖν (= S.).

44 Legas בְּכוֹר (pro דָוִד) = Luc.: πρωτόκος (= S.); addit Luc. lectionem spuriam: καίγε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμὶ ὑπὲρ σέ. Pro וְלֹא legas הֲלֹא et pro לִי: לְךָ vel omittas לִי (ut Luc. et S.).

CAPUT XX.

1 Legas נִקְרָה pro נִקְרָא; cf. 18, 9. Luc.: ἀπήντα. Ad nomen בִּכְרִי (Luc.: Βεδδαδί, S.: Βοχορεί) cf. 1 Par. 7, 8. Pro יְמִינִי Luc. habet Ἀραχεί, quae videtur esse lectio varia ad בִּכְרִי pertinens. In fine deleas אִישׁ, quod videtur ortum ex יִשַׁי vel depromptum ex locis parallelis, ut 18, 17 et 19, 9. Deest enim in cod. Kenn. 134 et in nonnullis codicibus Graecis. Pro לְאֹהָלָיו legas לְאֹהָלֶיךָ „in tabernacula tua, Israel!" Luc. inserit: πορευσόμεθα (ἕκαστος κτλ.).

3 Deleas glossam יְרוּשָׁלַם, quae deest in cod. Graeco 246, qui et duo prima verba omittit. Totum colon omittunt cod. Kenn. 224 et Syr. (Polygl. Londin., non autem Cod. Ambrosianus). Porro deleas נָשִׁים (ex 15, 16 depromptum) legasque פִּלַגְשָׁיו pro פִּלַגְשִׁים (paseq!); Luc. enim habet: τὰς δέκα παλλακὰς αὐτοῦ. Cf. 13, 20. In fine deleas glossam אַלְמְנוּת חַיּוּת („viduitas perpetua"?), Luc. et S.: χῆραι ζῶσαι.

4 Suppleas בְּ ante שְׁלֹשֶׁת; Luc.: ἐν τρισίν. Pro וְאַתָּה videtur esse legendum וְאִתָּם; Slav., Ostrog.: μετ' αὐτοῦ.

5 Legas וַיְאַחֵר pro וַיִּיחֶר (?); Qerê וַיּוֹחֶר (= וַיְאַחֵר, cod. 251; cf. וַיֹּאחַו). In fine legas שָׂם לוֹ דָוִד pro יְעָדוֹ; Luc.: διέταξεν (S.: ἐτάξατο) αὐτῷ Δαυίδ.

6 Pro דָּוִד legas יוֹאָב et pro אֲבִישַׁי vocem הַמֶּלֶךְ, ut postulatur contextu; cf. Syr. et Arab., qui exhibent lectionem genuinam. Suppleas: אֵי עֲמָשָׂא (corruptum in אֶל־אֲבִישַׁי). Pro יֵרַע legas יָרַע (hiphil) = κακοποιήσει (Luc. et S.). Pro אַתָּה legas וְעַתָּה = καὶ νῦν (Luc.), pro קַח et וּרְדֹף imperfectum אֶקַּח et וְאֶרְדֹּף, pro אֲדֹנֶיךָ: אֲדֹנִי (cod. Kenn. 4), pro מָצָא imperfectum יִמְצָא, in fine denique וְנִצַּל מִפָּנֵינוּ = Luc. (σκεπασθῷ ἀφ' ἡμῶν) pro וְהִצִּיל עֵינֵנוּ. Cf. 1 Sam. 20, 35.

7 Luc. initio habet: καὶ παρήγγειλεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἀμεσσὰ τῷ λαῷ καὶ Ἰωάβ; legas (cum Kl.) וַיִּזָּעֵק pro וַיֵּצְאוּ et אֲבִישַׁי pro אַנְשֵׁי (cod. 19: Ἀβεσσαί, cod. 93 et 108: Ἀβεσσά!) suppleasque אֲחִי, quod textu corrupto excidit ante יוֹאָב. τῷ λαῷ (Luc.) videtur esse lectio varia ad אַנְשֵׁי pertinens (cf. v. 13). Luc. omittit הַכְּרֵתִי et verbum וַיֵּצְאוּ, unde לִרְדֹּף vertit καὶ κατεδίωξαν. 7 b est propositio, apodosis est וַעֲמָשָׂא בָּא וגו' (v. 8).

8 Suppleas וְ ante הֵם = Luc. et S. (καὶ αὐτοί). בְּגִבְעוֹן (S.: ἐν Γαβαών) Luc. vertit: ἐπὶ τοῦ βουνοῦ. Ante וְיוֹאָב suppleas cum Bu.: וְיוֹאָב רָץ לִקְרָאתוֹ; pro חָגוּר

מַדּוֹ cum Kl. legas חֶרֶב בְּיָדוֹ (paseq!) supplens מִתַּחַת. Pro וְעָלָו legas וְעָלָיו (Qerê). Luc. textum exhibet partim corruptum: καὶ Ἰωὰβ περιέχειτο μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος. Legas חָגוּר pro חֲגוֹר. Pro וְהוּא legas וְהִיא; Luc. et S. habent: ἡ μάχαιρα, unde et legendum est יָצְאָה pro יָצָא, ut elucet iam e sequente וַתִּפֹּל (fem.).

9 Pro וַתֹּחֶז (syncopa orto ex וַתֹּאחֶז) videtur legendum esse וַתֶּחֱזַק, quia S. vertunt: καὶ ἐκράτησεν (Luc.: κατέσχεν).

10 Luc. videtur legisse מֵחֶרֶב (pro בַּחֶרֶב): ἀπὸ τῆς μαχαίρας. Paseq linea referenda esse videtur ad בְּיַד, fortasse voluit emendator legere בְּיַד שְׂמֹאל. Post ἐν αὐτῇ Luc. et S. repetunt Ἰωάβ. Pro רָדַף videtur esse legendum רָדְפוּ (cod. Kenn. 246); Luc.: κατεδίωκον.

11 Luc.: τίς ἐρεῖται (mendum pro ἐρᾶται vel ἔραται).

12 Luc.: καὶ Ἀμεσσὰ τεθνηκὼς καὶ πεφυρμένος ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, cod. 19: τεθνηκὼς καὶ καταφυράμενος, legas καταφερόμενος et in textu Hebraico: מֵת וְנֹפֵל בְּדָמוֹ pro מִתְגֹּלֵל בַּדָּם. Cf. Ch., Syr., Arab. Post הַמְסִלָּה excidit colon (lapsu oculi), quod in fine insertum est, omissa voce וַיְהִי. Legas ergo cum Kl.: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה כָּל־הַבָּא עָלָיו וְעָמָד. Luc.: ὅτι εἶδεν ὅτι, videtur legisse כִּי pro וַיְהִי.

13 Luc.: καὶ ἐγένετο ὅτι μετέστησε τὸν Ἀμεσσά; suppleas initio וַיְהִי et post כַּאֲשֶׁר verbum הֵסִיר legasque אֶת־הַגְּוִיָּה pro הֹגָה (Kl.). Post אִישׁ suppleas יְהוּדָה; S. πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ (Luc.: πᾶς ὁ λαός).

14 Pro וַיַּעֲבֹר cum Kl. legas: וְהוּא הֶעֱבִר קוֹל „hic autem evocaverat omnes tribus Israel". Luc. et S.: καὶ διῆλθεν (= MT.). Textus hic valde corruptus est. Legas cum Kl. post יִשְׂרָאֵל verba haec: וַיִּקָּלְהוּ וַיָּבֹאוּ אַחֲרָיו אַךְ אָחִיו וְכָל־אָבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל־הַבֵּרִים וַיִּקָּלְהוּ וַיָּבֹאוּ אַף־אַחֲרָיו. MT.: הַבֵּכְרִים וַיִּקָּהֲלוּ אָבֵלָה בֵּית מַעֲכָה. Luc. (= MT.): Βαιθμαχχώ, cod. A: Βηθμαχά, cod. B: Βαιθμαχά; pro וְכָל־הַבֵּרִים Luc. habet: καὶ πᾶσα πόλις (הַבַּר?) ἐξεκκλησιάσθησαν, S.: καὶ πάντες ἐν Χαρρεί (= בְּבֵרִי!).

15 Pro בְּאָבֵלָה בֵּית הַמַּעֲכָה (Luc.: Ἀβὲλ καὶ Βαιθμαχχώ) legas: בְּאָבֵל בֵּית מַעֲכָה. Post הָעִיר lapsu oculi exciderunt, ut ex contextu elucet, verba haec: וַתֵּצֵא אִשָּׁה חֲכָמָה מִן־הָעִיר, quae primo omissa dein in margine scripta erant, unde inserta inveniuntur v. 16. Quare interpretes nonnulli etiam verba וַתַּעֲמֹד בַּחֵיל omittunt, Luc. ea habet. Pro מַשְׁחִיתִים legas מְחַשְּׁבִים (Prov. 24, 8) = ἐνενόουν (Luc.).

16 Deleas verba אִשָּׁה . . . הָעִיר suppleasque וַתֹּאמֶר = καὶ εἶπεν (Luc. et S.).

17 Luc. omittit לוֹ, in fine addit: λέγε.

18 Luc. omittit לֵאמֹר. Pro דַבֵּר legas דָּבָר = λόγος (Luc.), λόγον (S.). Pro יְשָׁאֲלוּ legas יִשְׁאָלוּ. Pro וְכֵן legas וּבְדָן = καὶ ἐν Δάν (Luc. et S.). καὶ οὕτως (= וְכֵן Luc.) εἰ ἐξέλιπον, legas הֲתַמּוּ „an defecerunt?" Qua voce incipitur nova sententia; pertinet ergo ad versum sequentem. Verba שָׁאוֹל וְגו' Luc. et S. bis vertunt (active et passive).

19 Legas מִבְּנֵי שְׁלֹמֵנוּ אַנְשֵׁי pro אָמֻנֵי שְׁלֻמֵי אָנֹכִי et וְאַתָּה = σὺ δέ (Luc. et S.). Pro לְהָמִית legendum est לְהַשְׁחִית, quod Hier. ante oculos habuit, cf. אַשְׁחִית (v. 20).

21 Deleas glossam בְּדָוִד. Luc. post Δαυίδ inserit verba: καὶ εἶπεν Ἰωάβ.

22 Suppleas post הָאִשָּׁה verba אֶל־הָעִיר וַתְּדַבֵּר legasque בְּחָכְמָתָהּ = κατὰ τὴν αὐτῆς φρόνησιν (Luc.) pro בְּחָ״. Luc. verborum ordinem inversum exhibet; S. textum genuinum exhibent excepto ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς.

Versus sequentes iam ad appendices ab editore illo libro insertas pertinent, qui libros Samuelis cum libris Regum ita coniunxit, ut nunc in textu sacro exhibentur. Cf. 8, 16—18.

23 Pro אֶל legas עַל. Deleas glossam יִשְׂרָאֵל, qua hi versus praecedentibus iunguntur; glossae naturam iam articulus voci צָבָא praefixus demonstrat. הַכְּרֵתִי (Qerê, Kethîb הַכָּרִי?) Luc. vertit τοῦ πλινθίου (= הַפְּלֵתִי?) et הַפְּלֵתִי τοὺς δυνάστας (= הַכְּרֵתִי vel הַגִּבֹּרִים?).

24 Pro וַאֲדֹרָם legas וַאֲדוֹנִירָם (cod. Kenn. 150) = καὶ Ἀδωνειράμ (cod. B, cod. A: Ἀδωνιράμ); cf. 1 Reg. 4, 6. Luc.: Ἰεζεδράν. Ex hoc colo elucet, hoc breviarium posteriore tempore exaratum esse quam illud, quod capite 8 exhibetur. Pro יְהוֹשָׁפָט Luc. habet Σαφάν pro אֲחִילוּד Ἀχιθαλάα. Deleas articulum ante מַזְכִּיר.

25 שְׁיָא (Qerê שְׁוָא) mendum est pro שַׁוְשָׁא = Σούσα, cod. A: Ἰσούς, cod. B: Ἰησούς.

26 Initio suppleas ex 8, 18: וּבְנֵי דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ „et filii Davidis erant (ei) a sanctioribus consiliis". Haec verba hic excidisse, elucet iam ex וְגַם וְגוֹ״. הַיָּאִרִי mendum est pro הַיִּתְרִי; Luc.: Ἰωδάε (S.: Εἴρας) ὁ Ἰεθέρ: „Ira quoque a sanctioribus erat consiliis."

CAPUT XXI.

Quoad versus 1—14 vide supra caput nonum, cui praemittuntur.

Versus 15—22 (= 1 Paral. 20, 4—8) partem continent breviarii bellorum a Davide cum Philistaeis gestorum, cuius pars prior (cf. עוֹד) fortasse fuit 5, 17—25 = 1 Par. 14, 8—16. Cf. 1 Paral. 20, ubi horum bellorum relatio sequitur historiam belli adversus Ammonitas gesti.

15 Ultima verba וַיָּעַף דָּוִד (MT.: וַיָּעַף) iungenda sunt versui sequenti.

16 Pro וַיִּשְׁבּוֹ (?) multi codices exhibent וְיִשְׁבִּי (Qerê), legas cum Kl. וַיַּשִּׂגֵהוּ, cf. S.: καὶ κατέλαβεν αὐτούς (v. 11). Pro בְּנֹב Luc. habet καὶ Δαδού, legas cum Kl. בְּגַד; υἱός (Luc.) fortasse est lectio varia ad בְּנֹב pertinens. Ἰωάς (cf. S., v. 11) videtur ortum (metathesi) ex איש (יֹאשׁ), ut legendum est pro אֲשֶׁר. Luc. utramque lectionem exhibet (Ἰωὰς ὃς ἦν). Cf. paseq! Pro בִּילִידֵי legendum est מִילִידֵי = ἐκ τῶν ἀπογόνων (Luc. et S.), pro הָרָפָה melius legas הָרְפָאִ (Luc. et S.: τῶν γιγάντων). Pro קֵינוֹ legas cum Kl. קוֹבְעוֹ vel potius כּוֹבְעוֹ. Luc. et S. conicientes vertunt: τοῦ δόρατος αὐτοῦ. Pro מִשְׁקַל legas שֶׁקֶל = Luc.

et S.: σίκλων. Pro חֲדָשָׁה legas cum Kl. לָבֻשׁוֹ ut 20, 8: „ipse autem (sc. David) veste (tantum) cinctus erat.“ Luc.: παραζώνην, S.: κορύνην, Σ.: μάχαιραν, Ἀ.: καινήν.

17 Luc. omittit לוֹ (2do), quod deest in cod. Kenn. 1, 70, 182.

18 (= 1 Par. 20, 4). Legas בְּגַת (= S.: ἐν Γέθ). Luc.: Γάζεθ (pro Γάζερ? cf. 1 Par.). Pro סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי Luc. habet: Σοβεχχί ὁ Χετταῖος. Pro סַף, 1 Par.: סִפַּי cum Kl. legas אַסְפַּי. Luc.: τοὺς ἐπισυνηγμένους, S.: Σέφ(ε). In fine Luc. habet: τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων, legas ut v. 16 deleta voce אֲשֶׁר מִילִדֵי הָרָפָא׃.

19 (= 1 Par. 20, 5). Deleas articulum ante מִלְחָמָה = πόλεμος (Luc.). Pro בְּגֹב legas בְּגַת; Luc.: ἐν Ῥόβ, cod. B: Ῥόμ, cod. A: Γόβ, Compl.: Νώβ. Pro אֶלְחָנָן Luc. habet Ἐλλανάν υἱὸς Ἰαδδείν (= Δουδί; 23, 24), legas ergo בֶּן־דּוֹדִי pro בֶּן־יַעְרֵי (reš parvum!) deleasque glossam אֹרְגִים. Ante גָּלְיָת suppleas אֲחִי ex 1 Par. 20, 5. Nomen proprium fratris Goliathi videtur excidisse. Luc.: υἱοῦ τοῦ Ἐλεμὶ τὸν (sic!) Γολιάθ τὸν Γεθθαῖον (1 Par. 20, 5: τὸν Λοομὶ ἀδελφὸν Γολιάθ τοῦ Τεθθαίου = MT.; τὸν Λοομί autem est = אֶת־לַחְמִי, corruptum e בֵּית־הַלַּחְמִי).

20 (= 1 Par. 20, 6) Luc. habet: μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, suppleas ergo post בְּגַת verba עִם־פְּלִשְׁתִּים (paseq!). Pro מָדִין legas מָדוֹן „litigiosus“ (Qerê); Luc. ἐκ Ῥαάζης (S.: Μαδών), cod. 19: ἐκ Ῥαάξης, quod corruptum esse videtur ex ἐκραγείς vel κράκτης („iracundus“ vel „latrator“). Pro מִסְפָּר legas בְּמִסְפָּר, pro יֻלַּד לְהָרָפָה melius יְלִד הָרָפָא (Luc.: ἀπόγονος Τιτᾶνος).

21 (= 1 Par. 20, 7). Legas שִׁמְעָא (Qerê) pro שִׁמְעִי; cf. 13, 3.

22 (= 1 Par. 20, 8). Deleas אֶת־, quod insertum esse videtur propter verbum יֻלְּדוּ; Luc. legit יְלִידֵי הָרָפָא (τοὺς τεχθέντας ἀπογόνους τῶν γιγάντων) pro יֻלְּדוּ לְהָרָפָה, sed emendasse videtur textum propter אֶת־, quod fortasse erat lectio varia ad אֵלֶּה pertinens, cf. אֵל (1 Par.). Ceterum Luc. etiam לְהָרָפָה vertit: τῷ οἴκῳ Ῥαφά. Verba sequentia vertit κατέβαλε Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. Cf. 1 Par. 20, 8.

CAPUT XXII.

Si conferas versum primum cum 19, 10, facile concedes, caput hoc partem esse libri Samuelis originalis et Davidem hunc hymnum cecinisse gratias agentem Deo sedata rebellione ab Absalomo et Seba mota (c. a. 980 a. Chr. n.). Unde verisimile est, carmen e libro hoc Psalmorum libro esse insertum (cf. titulum psalmi 18 [17]!). Carmen quinque stropharum paribus constituitur, versus omnes sunt trimetri.

1 Deleas glossam וּמִכַּף שָׁאוּל.

2 Primus carminis versus in MT. mutilatus est; Luc. eum genuinum exhibet: ἀγαπήσω σε, κύριε, ἰσχύς μου = ψ 18. Pro אֶרְחָמְךָ legas אוֹמֶרְךָ vel אוֹמִרְךָ (cf. v. 50); S. enim in titulo psalmi exhibent ᾠδή = מִזְמוֹר, quod ortum videtur

esse ex אוֹמִרְךָ. Si enim verbum רָחַם „diligere“ in lingua Hebraica existeret, non intelligeretur, cur non saepius David eo uteretur in aliis psalmis, in quibus non minorem ostendit Dei amorem quam in hoc hymno. Post יְהוָה suppleas חִזְקִי = ψ 22, 2. In versu vel sticho altero deleas וּ ante מְצֻדָתִי. In fine legas וּמְפַלְטִי pro וּמְפַלְטִי־לִי. Luc.: κύριος στερεῶν με ἐκ θλίψεώς μου = מְחַלְּצִי מִצָּרָתִי.

3 Pro צוּרִי Luc. legit יוֹצְרִי (πλάστης μου, dittographia י vocis אֱלֹהַי), S.: נֹצְרִי (φύλαξ ἔσται μου). Verba מִשְׂגַּבִּי וּמְנוּסִי מֹשִׁעִי מֵחָמָס תֹּשִׁעֵנִי (Luc.: μονώτατος ἐμοί, καταφυγή μου καὶ σωτήρ μου· ἐξ ἀσεβῶν [S.: ἀδίκου] σώσεις με) sunt glossae, ut elucet e ψ 22, 3, ubi exhibetur tantum glossa מִשְׂגַּבִּי.

4 Pro מְהֻלָּל cum Kl. legas (ratione habita 1 Sam. 2, 25) מְפַלֵּל „arbitrum litis“ vel „disceptatorem“; ψ 18, 4 S. legerunt מְהַלֵּל (= αἰνῶν).

5 מָוֶת mendum est pro מַיִם (= ψ 18, 5); Luc.: ὑδάτων. Suppleas וְ (Luc.: καί) ante נַחֲלֵי legasque בִּעֲתֻנִי pro יְבַעֲתֻנִי.

6 Pro סַבֻּנִי videtur melius legi סְבָבֻנִי.

7 אֶקְרָא (2do) est negligentia positum pro אֲשַׁוֵּעַ (cod. Kenn. 19; ψ 18, 7); Luc.: ἐβόησα et ναοῦ ἁγίου. Stichus alter brevior est, suppleas תָּבוֹא, quod negligentia excidit inter בא . . . תי; in psalmo invenitur cum glossa לְפָנָיו (paseq!).

8 וַתִּגְעַשׁ (Qerê וַיִּתְגָּעַשׁ), ψ: וַתִּרְעַשׁ cum paseq! Legas וַיִּשַׁע = ἐπέβλεψεν (Luc., qui et lectionem spuriam exhibet: καὶ ἐσείσθη). ψ 18, 8: וּמוֹסְדֵי הָרִים.

9 Legas וַיַּעַל pro עָלָה et מִפָּנָיו (Luc.: ἀπὸ προσώπου) pro מִפִּיו, ignis enim exhibetur ut satelles, qui praecedit Dominum. Luc. post κατέφαγε exhibet γῆν (ortum ex -γεν). ψ 17, 9 S. habent ἐξεκαύθη (= תּוּקַד) pro κατέδεται.

10 Legas לְרַגְלָיו propter metrum.

11 וַיֵּרָא (Luc.: ὤφθη) mendum est pro וַיֵּדֶא (ψ 18, 11), quod quam plurimi exhibent codices.

12 Luc.: καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ, legas ergo סִתְרוֹ pro lectione spuria סְבִיבֹתָיו (Luc. κύκλῳ αὐτοῦ). סֻכּוֹת pertinet ad stichum alterum et est mendum pro סֻכָּתוֹ = ἡ σκηνὴ αὐτοῦ (legas accusativum). Deleas glossam חַשְׁרַת מַיִם (ψ: חֶשְׁכַת־מַיִם), Luc.: καὶ ἐφείσατο ὑδάτων αὐτοῦ = וַיַּחְשֹׂךְ מֵימָיו et: νεφέλαι (legas νεφέλας) ἀέρος.

13 מִנֹּגַהּ est lectio varia orta ex genuina מִנֶּגְדּוֹ (contractione literarum ד et ו ad formandam literam ה), ergo delenda est; Luc. utramque exhibet lectionem: ἐκ φέγγους et ἀπ’ ἔναντι, legas ergo מִנֶּגְדּוֹ pro נֶגְדּוֹ. בָּעֲרוּ est mendum pro עָבְרוּ (ψ 18, 13) = διῆλθον (Luc.); subiectum excidit, in ψ 18, 13 autem exhibetur mutilum; legas עֲבָדָיו pro עָבָיו (Psalt. Slav. MS.: νεφέλαι). Cf. ψ 104 (103), 4; 85 (84), 14; 96 (95), 16; Hab. 3, 5. Ante גַּחֲלֵי propter verborem similitudinem excidit וְ בָּרָד = χάλαζα καί (Luc.) = ψ 18, 13.

14 Legas initio וַיַּרְעֵם (= καὶ ἐβρόντησεν, Luc.) = ψ 18, 14 et pro מִן־שָׁמַיִם melius מִשָּׁמַיִם (ψ 18, 14: בַּשָּׁמַיִם cum paseq propter glossam בָּרָד וְגַחֲלֵי־אֵשׁ ex v. 13 depromptam).

15 חִצִּים mendum est pro חִצָּיו = ψ 18, 15. Luc.: καὶ ἤστραψεν ἀστραπὴν (ἐν χαλάζῃ, lectio varia בָּרָד pro בָּרָק!) καὶ ἐξήχησεν αὐτούς, ψ 18, 15: וּבְרָקִים רָב וַיְהֻמֵּם, ubi רָב est residuum vocis genuinae בָּרָק.

16 Luc. legit וַיֵּרָאוּ = καὶ ἐφοβήθησαν. ψ 18, 16: מַיִם (pro יָם, paseq!). Pro בְּגַעֲרַת cod. Kenn. 95, 107, 109, 136 habent מִגַּעֲרַת (ψ 18, 16: מִגַּעֲרָתְךָ), legas מִמִּגְעֶרֶת propter metrum vel מִפְּנֵי גַעֲרַת.

18 Luc.: ἐξείλετό με ἐξ ἰσχύος ἐχθρῶν μου, quae videtur esse lectio genuina; legas ergo מֵעֹז אֹיְבַי pro מֵאֹיְבִי עָז.

21 Legas וּכְבֹר pro כְּבֹר, Luc.: δόξαν (= כָּבֹד).

23 Legas מִשְׁפָּטָיו (Qerê) et וְחֻקֹּתָיו pro וְחֻקֹּתָיו. ψ 18, 23 exhibet constructionem activam. Luc.: καὶ τὰ προςτάγματα αὐτοῦ οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ.

24 Pro לוֹ legas עִמּוֹ = ψ 18, 24; Luc.: μετ' αὐτοῦ.

25 b Luc. exhibet lectionem genuinam: καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου omisso verba finito et spuriam: δοξασμός μου ἀπ' ἔναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ; כְּבֹרִי est corruptum ex כְּבֹר יָדַי (ψ = 18, 25), לְנֶגֶד עֵינָיו (complures codices habent עֵינַי) coniectura ortum esse videtur ex יְגַמְּלֵנִי, ita ut versus 21 et 25 inclusionem exhibeant (quoad verba finita chiasticam).

26 Suppleas (ratione habita contextus) initio כִּי legasque חֲסִידִים pro חָסִיד; in altero sticho suppleas וְ ante עִם legasque תְּמִימִים = καὶ μετὰ (ἀνδρῶν = גִּבּוֹר, glossa) ὁσίων (Luc.).

27 נָבָר est mendum pro נָבֹר (vide versum praecedentem), legas נְבֹרִים; תִּתָּבָר corruptum est ex תִּתְנַבָּר (ψ 18, 27: תִּתְבָּרָר). Luc. priorem stichum bis vertit. In altero sticho legas עִקְּשִׁים pro עִקֵּשׁ et תִּתְפַּתָּל (= ψ 18, 27) pro verbo mutilo: תִּתַּפָּל.

28 וְאֶת־ corruptum est ex כִּי־אַתָּה = ὅτι σύ (Luc.) = ψ 18, 28. In sticho altero legas (delens suffixum ־ךָ et עַל־) וְעֵינֵי רָמִים = καὶ ὀφθαλμοὺς ὑψηλῶν (Luc.). ψ 18, 28: וְעֵינַיִם רָמוֹת.

29 Luc. exhibet glossam φωτιεῖς = תָּאִיר (ψ 18, 29) et ὅτι κύριος (= וַיהוָה?). Legas אֱלֹהַי pro וַיהוָה (ψ 18, 29: יְהוָה); Luc.: ὁ θεός μου, ἀναλάμψεις ἐν σκότει μου.

30 Legas אָרוּץ גָּדֵר pro אָרוּץ גְּדוּד; parallelismus enim synonymus est, unde legendum גָּדֵר et שׁוּר (pro שׁוֹר = μόσχος, Luc.). πεφραγμένος (Luc.) = גָּדוּר vel גָּדֵר. In altero sticho pro אֲדַלֶּג־שׁוּר legas אֲבַקַּע בְּשׁוּר; cf. comm. meum et 2 Reg. 25, 4.

31 הָאֵל corruptum est (haplographia) ex הִיא אֵל. Deleas glossam אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה e Prov. 30, 5 depromptam. Agitur enim hic de agendi ratione, non de praeceptis Dei. Luc.: ῥῆμα κυρίου κραταιόν.

32 Deleas cum Grimme מ ante בִּלְעֲדֵי legasque in altero sticho זוּלָתִי (ψ 18, 32) pro מִבַּלְעֲדֵי (2do). Pro צוּר Luc. legit יֹצֵר (κτίστης).

33 Pro מָעוּזִּי (recte מָעֻזִּי) legas מְאַזְּרֵנִי (ψ 18, 33: הַמְאַזְּרֵנִי) = ὁ περιτιθείς μοι (Luc.). וַיַּתֵּר mendum est pro וַיִּתֵּן (cod. Kenn. 664, forte 94, ψ 18, 33). Pro דרכו legas דְּרָכַי (Qerê).

34 Legas רַגְלַי (Qerê) pro רַגְלָיו. Luc.: ἐπὶ τὰ ὑψηλά.

35 וְנִחַת (Luc. καὶ οὐχ ἠσθένησε) metathesi ortum est ex וַתְּנַח, S.: καὶ κατάξας (legas καὶ ἔταξας = καὶ ἔθου, ψ 17, 35); deleas glossam נְחוּשָׁה, quae videtur esse varia lectio ad וְנִחַת vel וְנִחֲתָה (ψ 18, 35) et deest apud Luc. Pro זְרֹעֹתָי legas בִּזְרֹעִי (Luc.: βραχίονός μου, S.: ἐν βραχίονί μου).

36 Luc.: σωτηρίας μου καὶ ταπεινώσεις ἐπλήθυνάν μοι. Dein exhibet glossam καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό μου (= וִימִינְךָ תִסְעָדֵנִי) et meliorem lectionem alterius stichi: καὶ παιδεία σου ἀνώρθωσέ με (corruptum ex ἀνδρώσει με, Kl.). Legas וְעַנְוָתְךָ pro וַעֲנֹתְךָ suppleasque in fine יַהְוֶה (יי excidit haplographia post י־); transiit enim poeta 35 b ab oratione indirecta ad directam.

37 תַּחְתֵּנִי negligentia ortum est ex תַּחְתָּי (ψ 18, 37 et cod. Kenn. 139 primo). Vocem קַרְסֻלָּי Luc. vertit: ἐν ταῖς τρίβοις μου et exhibet glossam: ὀλιγότητες ἐξέστησάν με, καὶ οὐχ ὑπέστησάν με οἱ ὑπεναντίοι.

38 Pro וָאַשְׁמִידֵם (Luc.: ἠφάνισα) legas וְאַשִּׂיגֵם (ψ 18, 38). Luc. legit עַד־כַּלּוֹתָם ἕως οὗ ἐξέλιπον.

39 Deleas glossam וָאֲכַלֵּם (Luc.: καὶ συντελέσω αὐτούς), quae deest ψ 18, 39. Deleas ו ante אֶמְחָצֵם legasque וְלֹא יָכְלוּ קוּם (= ψ 18, 39 a) pro וְלֹא יְקוּמוּן (Luc.: καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν). In altero sticho legas וְיִפְּלוּ pro וַיִּפְּלוּ (ψ 18, 39: יִפְּלוּ); Luc.: καὶ πεσοῦνται. In fine legas לְרַגְלָי pro רַגְלָי propter metrum.

40 Pro וַתַּזְרֵנִי (syncope!) legas תְּאַזְּרֵנִי deleasque חַיִל, quae videtur esse glossa (cf. 35 a). Luc.: περιέζωσάς με δύναμιν καὶ ἀγαλλίασιν τοῦ πολεμεῖν αὐτοῖς. In altero sticho legas תַּחְתַּי pro תַּחְתֵּנִי ut v. 37.

41 תַּתָּה לִי (sic!) legas נָתְנוּ אֵלַי „verterunt mihi (dorsum)“; Luc.: καὶ παρεδόθησάν μοι (= נִתְּנוּ לִי), αὐχένας μισούντων με κατεπάτησα.

42 יִשְׁעוּ est mendum (יִשְׁעוּ pro יְשׁוּעוּ?) pro יְשַׁוְּעוּ = ἀνεβόησαν (Luc.). Ante אֶל־ suppleas יִזְעֲקוּ = Compl. et quatuor cod. Sergii (Field, κράξουσιν). θεός κύριος (Luc.) est mendum: אֵל יַהְוֶה (pro אֶל־יי).

43 Pro אֶרֶץ legas רְחֹבוֹת (Du.) propter parallelismum; ψ 18, 43: עַל־פְּנֵי־רוּחַ, Luc.: ἐπὶ πρόσωπον ἀνέμου. In fine deleas glossam אֲרָקְעֵם, quae deest ψ 18, 43 (אֲרִיקֵם est mendum pro אֲדִקֵּם) et apud Luc.

44 Pro וַתְּפַלְּטֵנִי (ψ 18, 44 deest ו) legas cum Kl. תְּפַלְּלֵנִי, pro מֵרִיבֵי (Luc.: δυναστῶν = רַבֵּי) legas בְּרִיבֵי עַמִּים „in causis populorum“ (Luc.: λαοῦ). Pro תִּשְׁמְרֵנִי legas תְּשִׂימֵנִי (ψ 18, 44). φῶς (Luc.) est mendum pro ῥώς (ראשׁ).

45 Pro יִתְכַּחֲשׁוּ legas יְכַחֲשׁוּ (ψ 18, 45b: יְכַחֲשׁוּ). Luc. (46a): ἐματαιώθησάν μοι
οἱ ἀλλότριοι. Pro לִשְׁמוֹעַ legas לְשֵׁמַע (ψ 18, 45a).

46 Deleas בְּנֵי נֵכָר יִבֹּלוּ (= Luc.), quae est lectio varia ad 45a. Pro וְיַחְגְּרוּ
(ψ 18, 46: וְיַחְרְגוּ) legas וְיֶחֶרְדוּ „et veniunt trementes", cf. 1 Sam. 21, 2. Luc.:
ἐλυτρώθησαν (corruptum ex ἐλύθησαν) ἐκ δεσμῶν αὐτῶν (= מִמּוֹסְרֹתָם) praemittens
glossam ἔσωσάν με.

47 צוּר (Luc. πλάστης = יֹצֵר) est glossa, cf. ψ 18, 47 et Luc.: ὁ θεὸς ὁ
σωτήρ μου.

48 Luc. initio exhibet glossam: ἰσχυρὸς κύριος (= צוּר יַהְוֶה). Pro וּמוֹרִיד legas
וַיַּדְבֵּר (ψ 18, 48) et pro תַּחְתֵּנִי: תַּחְתָּי.

49 Pro וּמוֹצִיאִי legas וַיְפַלְּטֵנִי (ψ 18, 48: מְפַלְּטִי) deleasque glossam וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי,
Luc.: καὶ ἐκ τοῦ τόπου μου (= מִמְּקֹמִי) ἀνύψωτέ με. Pro מֵאִישׁ legas מֵאַנְשֵׁי (ἐξ
ἀνδρῶν, Luc.) et pro תַּצִּילֵנִי: יַצִּילֵנִי = Luc.: διετήρησέ με.

50 Luc.: σοὶ ἐν ἔθνεσι κύριε; sed ו est postpositum, unde MT. non est mutandus (Grimme). Pro אֲזַמֵּר Luc. legit אֶזְכֹּר: (κυρίου pro σου) μνησθήσομαι.

51 Hic versus est antiphona Davide mortuo apposita. Luc. post τῷ Δαυὶδ
exhibet glossam: εἰς γενεάν (לְדוֹר ortum est ex לְדָוִד).

Si contuleris textum huius hymni cum textu psalmi 18 (17), concedes, hunc genuitatis ratione habita esse meliorem illo, licet orthographia libri huius generatim vetustiorem prae se ferat characterem.

CAPUT XXIII.

Prior pars huius capitis extremas exhibet Davidis morientis voces et videtur originetenus librum hunc conclusisse, ergo locum tenuisse post 1 Reg. 2, 11. Versus 1—3b (duae strophae quaternorum versuum trimetorum) excordium exhibent. Carmen ipsum tribus constituitur strophis quinternorum versuum trimetrorum. Luc. textum valde corruptum ante oculos habuit.

1 Paseq linea lectoris animum ad textum corruptum advertit. Luc. (= S.)
vertit נְאֻם voce πιστός (= נֶאֱמָן); deleas ו ante נְאֻם (2do), Luc. id non habet nec
cod. Kenn. 150. Pro הֻקַם עָל (sic!) legas הֵרִים אֵל = Luc.: ὃν ἀνέστησεν ὁ θεός
(S.: κύριος). וּנְעִים mendum est pro מַנְעִים „qui Israelitis amoena carmina cecinit". Cf. 22, 51a et phrasin הֶעֱרִיב שִׁיר (Eccli. 40, 21 hebr.).

2 Pro יַהְוֶה legas אֲדֹנָי, quod et in cod. Kenn. 150 exhibetur et metro convenit.
Pro וּמִלָּתוֹ legas וּמִלַּת־יַהְוֶה, quod scriptum erat וּמִלַּת יי.

3 Pro יִשְׂרָאֵל (1mo) legas יַעֲקֹב = Ἰακώβ (Luc.). צוּר mendum est pro נֹצֵר =
φύλαξ (Luc.: πλάστης = יֹצֵר). Pro צַדִּיק legas בְּצֶדֶק = δικαίως (Luc.) et ante
יִרְאַת suppleas בְּ (Luc. φόβῳ).

4 S. καὶ ἐν θεῷ φωτὶ πρωίας (cod. B et A), alii codices: καὶ ἐν φωτὶ θεοῦ πρωίας; legas pro וּכְאוֹר voces הוּא כָּא'' suppleasque אֱלֹהִים. Cf. Prov. 4, 18. Ante בֹּקֶר suppleas כְּ, ante יִזְרַח vocem כִּי. Luc.: καὶ ἀνατελεῖ. Deleas בֹּקֶר (2do), quod deest in cod. Kenn. 187. Pro מִנֹּגַהּ legas מַצְמִיחַ (Iob 38, 27), e quo corruptum esse videtur. Deleas מִ ante אֶרֶץ.

5 Ultimus versus brevior est; legas אָכֵן pro כִּי, לוֹ pro לֹא, יִצְמַח pro יַצְמִיחַ (cf. cod. Kenn. 1, 160, 330, 405, 583) suppleasque בַּיהוָה = ἐν κυρίῳ, quod multi exhibent cod. Graeci (in his Compl. et Ald., Slav. Mosq.).

6 Pro כְּקוֹץ מֻנָד legas כְּקוֹצֵי מִדְבָּר, cf. Is. 33, 12. Vox כֻּלָּהֶם, quae pertinet ad versum vel stichum sequentem, corrupta est ex כְּסֻחִם (Is. 33, 12). Pro יֻקָּחוּ legas יֻקְדוּ.

7 וְאִישׁ videtur esse ortum ex '' וְאֵשׁ, legas וְאֵשׁ יְהוָה. Cf. Nah. 1, 6. 10. Loco verbi יִמָּלֵא legas כִּי־לֹא־יָעִיל; cf. Luc.: ἐὰν μὴ σίδηρος. Pro וּבָאֵשׁ שָׂרוֹף legas כִּי־בְאֵשׁ שַׁדַּי. Vox בַּשָּׁבֶת est lectio varia e v. 8 deprompta aut nota liturgica בְּשַׁבָּת „Sabbato (sc. canendum)".

8—39 (1 Par. 11, 10—47) sequuntur tria heroum Davidis alba, quae ex tabulario publico deprompta esse videntur: 8—17 nominantur tres illustrissimi: Iesbaal (Isboseth), Eleazar, Samma; 18—23: Salisim, quorum princeps Abisai fuit; huic gloria proximus fuit Benaja; 24—39 „robustissimi" (Gibborim) enarrantur triginta septem, sed nomina quinque iam supra allata hoc numero includuntur.

Textus valde corruptus est non Hebraicus solum sed etiam versionum, ita ut Luc. nomina propria heroum cum gentiliciis commutet! Ceterum in MT. non distinguuntur verba שְׁלֹשָׁה (tres), שָׁלִישִׁים (Salisim) et שְׁלֹשִׁים (triginta).

8 יֹשֵׁב בַּשֶּׁבֶת mendum est pro אִישְׁבֹשֶׁת = יִשְׁבַּעַל; cf. 4, 4. S.: 'Ισβοσθέ, Luc.: 'Ιεσβάαλ. 1 Par. 11, 10: יָשָׁבְעָם. Pro תַּחְכְּמֹנִי legas: בֶּן־זַבְדִּיאֵל הַחַכְמֹנִי = 1 Par. 27, 2. Luc.: υἱὸς Θεκεμανεί. Paseq linea indicat, textum esse corruptum. Pro הַשָּׁלִשִׁי legas הַשְּׁלֹשָׁה = Luc.: πρῶτος τῶν τριῶν. Loco verborum הָעֶצְנוֹ (Qerê הָעֶצְנִי) עֲדִינוֹ legas cum Kl.: עֲדִינוֹ וְהוּא עֹרְצָנוּ. Pro חָלָל legas חִלֵּל „(quia) occiderat", pro אֶחָד Qerê אַחַת, quod multi exhibent codices, licet פַּעַם sit generis et masculini et feminini.

9 Legas וְאַחֲרָיו (Qerê) et דֹּדִי (Kethib = S., Luc.) pro דֹּדוֹ (Qerê). בֶּן־אֲחֹחִי mendum est pro הָאֲחֹחִי. Loco glossae בִּשְׁלֹשָׁה גִבֹּרִים (Qerê הַגִּ'') legas הוּא הָיָה (cf. 1 Par. 11, 11). Luc. (= 1 Par. 11, 13): οὗτος ἦν μετὰ Δαυίδ. Pro בְּחָרְפָם legas בְּאֶפֶס דַּמִּים (cf. Luc. et 1 Par. 11, 11) et וּפְלִשְׁתִּים (= καὶ οἱ ἀ., Luc.) pro ''בַּפְּ. In fine suppleas מִפְּנֵיהֶם = Luc.: πρὸ προσώπου αὐτῶν.

10 Initio legas וְהוּא pro הוּא; Luc.: καὶ οὗτος. Paseq linea videtur indicare, verba עַד כִּי־יָגְעָה יָדוֹ esse glossam ad colon sequens pertinentem. Deleas verba אַךְ לְפַשֵּׁט „tantum ad praedandum", a Iudaeo quodam inserta.

11 Ante הָרָרִי haplographia excidit articulus הַ. Post פְּלִשְׁתִּים suppleas לַמִּלְחָמָה (cf. v. 9) legasque לְחָיָה = ἐπὶ σιαγόνα (Luc.). Cf. 1 Paral. 11, 13, ubi oculus scribae cuiusdam delapsus est ab uno לַמִּלְחָמָה ad alterum. Pro עֲדָשִׁים cum Kl. legas גְּדִשִׁים (1 Par. 11, 13: שְׂעוֹרִים).

12 In fine suppleas: בַּיּוֹם הַהוּא = Luc.: ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

13 Pro וַיֵּרְדוּ legas וַיִּקְחוּ, pro שְׁלֹשִׁים (Kethîb) legas שְׁלֹשֶׁת, pro מֵהַשְּׁלֹשִׁים autem מֵהַגְּדִשִׁים (Kl.), sed deleas ראשׁ, quae est glossa vel forte lectio varia רשׁ pro גדשׁ (pro שלשׁ). Pro וַיָּבֹאוּ legas וַיָּבֹאוּ deleasque אֶל־קָצִיר (= „tempore messis"), quae est glossa. Pro וְחַיַּת, nisi glossa est, cum Kl. legas לְחִיתוֹ. Ante פְּלִשְׁתִּים suppleas ו legasque חֹנִם vel חָנוּ pro חֹנָה. Hoc colon iungendum est versui sequenti.

14 Legas בְּבֵית־לָחֶם (pro בֵּית לָחֶם) = ἐν Βηθλέεμ (Luc.).

17 Pro יְהוָה legas מֵיְהוָה = Luc.: παρὰ κυρίου. Verba מֵעֲשֹׂתִי זֹאת corrupta sunt ex אִם־אֶשְׁתֶּה אֹתָם; Luc. enim et S. post (τοῦ) ποιῆσαι τοῦτο habent: εἰ . . . πίομαι, Hier.: „ne faciam hoc, num . . . bibam?" Pro הֲדַם legas הוּא דָם.

18 Paseq linea referenda est ad menda textus. Pro הַשְּׁלֹשִׁי (Kethîb) legas הַשָּׁלִשִׁים („praefecti praetorio"). Pro חָלָל legas: וַיְחַלְלֵם בְּפַעַם אֶחָת, Luc. enim 1 Par. 11, 20 habet τραυματίας ἐν καιρῷ ἑνί vertens ibi τριακοσίους hic ἑξακοσίους. In fine בַּשְּׁלֹשָׁה mendum est pro בַּשָּׁלִשִׁם.

19 Pro הֲכִי הַשְּׁלֹשָׁה cum Kl. legas הַשָּׁלִשִׁים הִנּוֹ עַל־פִּי־שְׁנַיִם (cf. 1 Par. 11, 21).

20 Deleas cum Bu. בֶּן־ legasque חַיִל (Qerê) „fortissimus et ditissimus". Pro הִכָּה legas חִבָּה et loco verborum אֲרִאֵל מוֹאָב legas בְּנֵי הָאֲרִי אֶל־מַחְבָאָם (cf. Kl. et Bu.). Legas הָאֲרִי (Qerê) pro הָאַרְיֵה et הַבּוֹר pro הַבְּאֵר (1 Par. 11, 22).

21 Loco verborum אִישׁ מִצְרִי אֲשֶׁר מַרְאֶה legas cum Kl. הָאִישׁ הַמִּצְרִי אֲשֶׁר חֵרֵף יְהוָה (cf. 1 Par. 11, 23). מַרְאֶה videtur ortum esse ex חֵרֵף ה'' (Kl.: חֵרְפָה); cf. v. 9 (בְּחָרְפָם). Post חֲנִית suppleas: כִּמְנוֹר אֹרְגִים = Luc.: ὡς ξύλον διαβάθρας et 1 Par. 11, 23.

22 In fine legas בַּשָּׁלִשִׁם delens glossam הַגִּבֹּרִים.

23 Legas הַשָּׁלִשִׁים pro הַשְּׁלֹשִׁים suppleasque הִנּוֹ ut v. 19. In fine legas עַל־מִשְׁמַרְתּוֹ (= Luc.: ἐπὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ) pro אֶל־מִשְׁמַעְתּוֹ. In fine Luc. titulum exhibet (ut v. 8): καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως (cf. 1 Par. 11, 26).

24 Pro בַּשְּׁלֹשִׁים legas בֵּית הַלַּחְמִי (Kl.). Pro דֹּדוֹ legas דֹּדִי (Luc. Δουδί). In fine legas הַלַּחְמִי pro לָחֶם.

27 מְבֻנֵּי mendum est pro סִבְּכַי (1 Par. 11, 29).

29 Pro חֵלֶב legas חֶלְדַּי (1 Par. 27, 15) deleasque glossam בֶּן.

30 Ante פִּרְעָתֹנִי suppleas articulum הַ.

31 Pro אֲבִי־עַלְבוֹן legas אֲבִיאֵל בֵּית (1 Par. 11, 32). הַבַּרְחֻמִי corruptum est ex הַבַּחֻרִמִי (cf. 3, 16).

32 Pro הַשַּׁעַלְבֹנִי videtur esse legendum: הַשַּׁעַלְבִּמִי. Deleas בְּנֵי suppleasque הַגּוּנִי post יָשֵׁן = Luc.: Ἰεσσαὶ ὁ Γουνί (1 Par. 11, 34). Nomen יְהוֹנָתָן pertinet ad versum sequentem.

33 Suppleas בֶּן־ ante שַׁמָּה (cf. 1 Par. 11, 34) = Luc. Pro שָׁרָר videtur legendum esse שָׂכָרְיָה (cf. S., Luc., 1 Par. 11, 35). In fine legas הַהֲרָרִי ut v. 11.

34 Pro אֲחַסְבַּי legas בֶּן־אוּר הָאַכְזִבִי (1 Par. 11, 35; cf. Ios. 15, 44; Mich. 1, 14). Ante בֶּן־ (2do), pro quo legendum est בֵּית, suppleas חֵפֶר (1 Par. 11, 36); cf. 10, 6. Pro הַגִּלֹנִי cum Kl. legas הַקְּעִילָתִי; cf. 15, 12.

35 Initio post חֶצְרוֹ excidit ן.

36 Utrum יִגְאָל genuinum sit an יוֹאֵל (Luc., 1 Par. 11, 38), nescimus. Pro מִצֹּבָה legas הַמִּצְפִּי (Kl.).

37 Legas נֹשֵׂא (Qerê) pro נֹשְׂאֵי.

CAPUT XXIV.[1]

Quae hoc capite narrantur, videntur facta esse sedata rebellione, ergo post annum 980 a. Chr. n. Unde locum habuisse videtur origenetenus post caput vigesimum secundum.

1 Loco verborum וַיֹּסֶף אַף־יְהוָה לַחֲרוֹת, e quibus elucet, hoc caput etiam partem fuisse breviarii cuiusdam plagarum, legas cum chronista: וַיַּעֲמֹד שָׂטָן עַל־ deleasque בָּהֶם et glossam וְאֶת־יְהוּדָה a Iudaeo quodam insertam.

2 Paseq linea lectoris animum ad menda textus advertit. Legas וְשָׂרֵי־ (pro שַׂר־) = Luc.: καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας, cf. v. 4. Post אִתּוֹ suppleas בִּירוּשָׁלַםִ (Luc.: ἐν Ἰερουσαλήμ) legasque שׁוּטוּ pro שׁוּט (Luc.: περιέλθετε). Luc. omittit vocem שִׁבְטֵי, post τὸν λαόν autem addit: καὶ ἐνέγκατε πρὸς μέ, quae videtur esse glossa.

3 Deleas ן ante יוֹסֵף (= 1 Par. 21, 3). Paseq linea indicat כָּהֵם וְכָהֵם esse glossam, cf. Grimme ad 1 Sam. 1, 3.

4 Legas עַל־ (= cod. Kenn. 70, 225, 250) pro אֶל־; Luc.: ὑπέρ. Pro לִפְנֵי legas aut מִפְּנֵי aut מִלִּפְנֵי = Luc.: ἐκ προσώπου. In fine deleas glossam אֶת־יִשְׂרָאֵל ex 1 Par. 21, 4 depromptam (cf. v. 2).

5 וַיַּחֲנוּ mendum est pro וַיָּחֵלּוּ, ut iam e contextu elucet (v. 7: וַיֵּצְאוּ!); Luc.: ἤρξαντο. בַעֲרוֹעֵר corruptum est ex מֵעֲרוֹעֵר = ἀπὸ Ἀροήρ (Luc.). יְמִין (Luc.: καὶ ἀπό = וּמִן) videtur esse glossa vel lectio varia ad מִ. Merito Kl. provocat ad Deut. 2, 36 et Ios. 13, 9. 16. Cf. etiam Deut. 3, 15; 4, 48 et Commentarium meum. Suppleas אֶל־ ante הַנַּחַל (= cod. Kenn. 225).

---

[1] = 1 Par. 21, 1 — 22, 1.

6 Pro תַּחְתִּים חָדְשִׁי legas cum Kl.: נַפְתָּלִי קָדֶשָׁה; Luc.: καὶ εἰς γῆν Χεττιείμ Καδής, S.: καὶ εἰς γῆν Θαβασών, ἥ ἐστιν Ναδασαί (cod. B; cod. A: Ἀδασαί). Cf. Deut. 34, 2 et 2 Reg. 15, 29 et comm. m. Legas דָּנָה pro דָּנָה, וְעִיּוֹן pro יַעַן, וַיָּסֹבּוּ pro וְסָבִיב, denique אֶת־ pro אֶל־. Luc.: καὶ ἔρχονται ἕως Δάν καὶ ἐκύκλωσαν τὴν Σιδῶνα τὴν μεγάλην, S.: καὶ παρεγένοντο εἰς Δὰν Εἰδὰν (ex 'IAAN ortum ut 'IΔÁN), καὶ Οὐδάν (עוּדָן ortum ex וְעִיּוֹן?). Cf. 1 Reg. 15, 20; 2 Reg. 15, 29.

7 Pro מִבְצַר („castellum") Luc. habet: εἰς Βοσόρραν.

9 Pro וַתְּהִי legas וַיְהִי (1 Par. 21, 5). Numeri corrupti sunt: Luc. habet ἐννακόσιαι χιλιάδες, 1 Par. 21: undecies centena millia. In fine deleas glossam a Iudaeo quodam insertam: וְאִישׁ יְהוּדָה חֲמֵשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ, Luc.: καὶ ἄνδρες 'Ιούδα ἀνδρῶν μαχητῶν τετρακόσιαι χιλιάδες.

10 Post הָעָם Massorethae spatium exhibent vacuum, quo indicare videntur, verba quaedam excidisse. Suppleas cum Kl. ex 12, 16: וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־יי, quae lapsu oculi videntur esse omissa. Post עָשִׂיתִי suppleas אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה = τὸ ῥῆμα τοῦτο (Luc.).

11 Post colon prius Massorethae iterum spatium vacuum reliquerunt, sed iam ante id suppleas cum Kl. ex 12, 16 verba: וַיָּצָם דָּוִד צוֹם וּבָא וְלָן וְשָׁכַב אָרְצָה. Verba חֹזֵה דָוִד desunt 1 Sam. 22, 5 et apud Syr.; deleas ergo hanc glossam.

12 Suppleas לֵאמֹר (= λέγων, Luc. et cod. Kenn. 113) post דָּוִד.

13 Luc.: ἔκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι ἢ τρία ἔτη λιμόν κτλ. Duplex linea paseq similiter indicat, textum esse corruptum. Legas ergo: הֲתִבְחַר לְךָ הֱיוֹת שָׁלֹשׁ שָׁנִים pro הֲתָבוֹא לְךָ שֶׁבַע־שָׁנִים; cf. 1 Par. 21, 10. Post וְאִם (1mo) suppleas הֱיוֹת et apud Luc. γενέσθαι ante τρεῖς μῆνας (cf. ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας!) Pro צָרֶיךָ legas צָרְךָ aut pro רֹדְפֶךָ numerum pluralem רֹדְפֶיךָ (cod. Kenn. 112, 174 aliique cod. tredecim, Luc.), pro וְהוּא autem וְהֵם.

14 Textus valde corruptus est. Luc.: στενά μοι σφόδρα ἐστὶ καὶ τὰ τρία, S.: στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστίν, Vet. Lat.: „angustiae mihi valde in iis tribus." Legas pro צַר־לִי מְאֹד verba קָצַר לִבִּי מְהַכִּיל גַּם שְׁלֹשׁ שָׁנִים (cf. Num. 21, 4; Iob 21, 4). Quoad מְהַכִּיל (S. legerunt מֵהַכֹּל = πάντοθεν) cf. Ier. 6, 11; 10, 10; Ioel 2, 11; Am. 7, 10. מְאֹד videtur corruptum esse אַב ם(שָׁנִי); legas ergo cum Kl. eius loco אָכֵן „sed" et pro נִפְּלָה numerum singularem אֶפְּלָה. Cf. comm. m. Legas רַחֲמָיו (Qerê) suppleasque מְאֹד, quod ante וּבְיַד propter similitudinem excidit.

15 Priora verba ex 1 Par. 21, 14 deprompta sunt. Verba genuina S. et Luc. exhibent: καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Δαυὶδ τὸν θάνατον. Legas ergo: וַיִּבְחַר־לוֹ דָוִד אֶת־הַדָּבָר loco verborum: וַיִּתֵּן יְהוָה דֶּבֶר בְּיִשְׂרָאֵל. Pro מֵהַבֹּקֶר וְעַד־עֵת מוֹעֵד (Luc.: ἀπὸ πρωΐθεν καὶ ἕως ὥρας ἀρίστου) cum Kl. legas: וּבִימֵי הַקָּצִיר מִמָּחֳרַת הַמּוֹעֵד „et diebus messis die crastino festi (messis, i. e. Pentecostes)". Ante וַיָּמָת suppleas verba: וַתָּחֶל הַמַּגֵּפָה בָּעָם = καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ (Luc. et S.). Cf. 17, 9.

16 Ante יָדוֹ excidit subiectum "" = יְהוָה; vox הַמַּלְאָךְ enim glossa est (paseq!), ut ex 1 Par. 21, 15 luce clarius apparet. Cf. etiam colon alterum et v. 17. Ibi enim invenis subiectum הָאֱלֹהִים et glossam מַלְאָךְ (duplex paseq!), cum obiectum verbi וַיִּשְׁלַח omitti soleat (יָדוֹ „manum suam“). Pro הָאֲרַוְנָה legas אָרְנָה = 'Ορνά (Luc. et S.).

17 Duplex paseq linea indicat verba אֶת־הַמַּלְאָךְ הַמַּכֶּה בָעָם esse glossam ad בִּרְאֹתוֹ pertinentem. Post וְאָנֹכִי suppleas הָרֹעֶה = ὁ ποιμήν (Luc.). Legas אָרְנָה pro אֲרַיְנָה (cum jod parvo!).

18 Legas אֲשֶׁר sine כַּ et צִוָּהוּ pro צִוָּה (= Luc.).

19 Pro עָלָיו legas אֵלָיו et pro אֲרַוְנָה ut supra: אָרְנָה. Post Γάδ Luc. habet: τοῦ προφήτου.

22 Legas וְיַעַשׂ = καὶ ποιησάτω (Luc.) et בְּעֵינָיו (Qerê). Luc. inserit verba: τῷ κυρίῳ (post ὁ βασιλεύς).

23 Legas initio וְהַכֹּל pro הַכֹּל; Luc.: καὶ τὰ πάντα. Pro נָתַן legas נֹתֵן, pro אֲרַוְנָה (bis) ut supra אָרְנָה. Loco vocis הַמֶּלֶךְ cum Kl. לַמִּנְחָה (cf. 1 Par. 21, 23). Spatium vacuum indicare videtur, colon prius pertinere ad versum praecedentem.

24 Legas אָרְנָה sine ו et מֵאִתְּךָ sine ו; Luc.: παρὰ σοῦ.

25 Medio in versu Luc. glossam exhibet: καὶ προςέθηκε Σολομῶν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις.

[וַיַּרְא אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־עֲבָדָיו עֹבְרִים [אֵ]לָיו וַיֵּצֵא אֲרַ□נָה וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ אַפָּיו אָרְצָה׃
21 וַיֹּאמֶר אֲרַ□נָה מַדּוּעַ בָּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ אֶל־עַבְדּוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד לִקְנוֹת מֵעִמְּךָ אֶת־הַגֹּרֶן
22 לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לַיהוָה וְתֵעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל הָעָם׃ וַיֹּאמֶר אֲרַ□נָה אֶל־דָּוִד יִקַּח וְיַעַ[שׂ]
23 אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינָ[י]ו רְאֵה הַבָּקָר לָעֹלָה וְהַמֹּרִגִּים וּכְלֵי הַבָּקָר לָעֵצִים׃ [וְ]הַכֹּל
24 נָתַן אֲרַ□נָה [לְמִנְחָה] לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֲרַ]נָה אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ יִרְצֶךָ׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶל־אֲרַ□נָה לֹא כִּי־קָנוֹ אֶקְנֶה מֵאִ□תְּךָ בִּמְחִיר וְלֹא אַעֲלֶה לַיהוָה אֱלֹהַי
25 עֹלוֹת חִנָּם וַיִּקֶן דָּוִד אֶת־הַגֹּרֶן וְאֶת־הַבָּקָר בְּכֶסֶף שְׁקָלִים חֲמִשִּׁים׃ וַיִּבֶן שָׁם דָּוִד
מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיַּעַל עֹלוֹת וּשְׁלָמִים וַיֵּעָתֵר יְהוָה לָאָרֶץ וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל׃

32 33 בֵּ[ית] הָעַרְבָתִי עַזְמָוֶת הַבַּ[חֲר]מִי׃ אֶלְיַחְבָּא הַשַּׁעַלְבֹ[נִ]י ▯יָשֵׁן [הַגּוּנִי׃] יְהוֹנָתָן [בֶּן־]שַׁמָּה הַהֲרָרִי אֲחִיאָם

34 35 בֶּן־שָׂ[כָ]רְ[יָה] הַ[הֲ]רָרִי׃ אֱלִיפֶלֶט בֶּן־[אוּר הָ]אַ[כְזָ]בִי [חֵפֶר בֵּית] הַמַּעֲכָתִי[׃] אֱלִיעָם בֶּן־אֲחִיתֹפֶל

36 37 הַ[קְּעִ]ילֹ[נִ]י׃ חֶצְרוֹ[ן] הַכַּרְמְלִי פַּעֲרַי הָאַרְבִּי׃ יִגְאָל בֶּן־נָתָן [הַ]מִּצ[ּ]פֶּ[י] בָּנִי הַגָּדִי׃ צֶלֶק הָעַמֹּנִי נַחְרַי

38 39 הַבְּאֵרֹתִי נֹשְׂאֵ[י] כְּלֵי יוֹאָב בֶּן־צְרֻיָה׃ עִירָא הַיִּתְרִי גָּרֵב הַיִּתְרִי׃ אוּרִיָּה הַחִתִּי כֻּלָּ[ם] שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה׃

Descriptionem populi Deus pesti punit, sed Davidi poenitentia placatur Moriam locum eligit sanctum.

24, 1 [וַיַּעֲמֹד שָׂטָן עַל־]יִשְׂרָאֵל וַיָּסֶת אֶת־דָּוִד ▯ לֵאמֹר לֵךְ מְנֵה אֶת־יִשְׂרָאֵל ▯׃ וַיֹּאמֶר
2 הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאָב [וְ]שָׂרֵ[י]־הַחַיִל אֲשֶׁר־אִתּוֹ [בִּירוּשָׁלִַם] שׁוּטוּ[וּ]־נָא בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
3 מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע וּפִקְדוּ אֶת־הָעָם וְיָדַעְתִּי אֵת מִסְפַּר הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ
▯יוֹסֵף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָעָם▯ מֵאָה פְעָמִים וְעֵינֵי אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ רֹאוֹת וַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ לָמָּה
4 חָפֵץ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֶּחֱזַק דְּבַר־הַמֶּלֶךְ [עַ]ל־יוֹאָב וְעַל שָׂרֵי הֶחָיִל וַיֵּצֵא יוֹאָב וְשָׂרֵי
5 הַחַיִל [מִ]לִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת־הָעָם ▯׃ וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיַּחֲ[לֹ]וּ [מֵ]עֲרוֹעֵר ▯הָעִיר
6 אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל [אֶל־]הַגָּד וְאֶל־יַעְזֵר׃ וַיָּבֹאוּ הַגִּלְעָדָה וְאֶל־אֶרֶץ [נַפְ]תָּ[לִ]י [קָ]דְשָׁ[ה]
7 וַיָּבֹאוּ דָּנָה [וְעִיּ]וֹן וַ[יָּ]סֹבּ[וּ] אֶ[ת]־צִידוֹן׃ וַיָּבֹאוּ מִבְצַר־צֹר וְכָל־עָרֵי הַחִוִּי וְהַכְּנַעֲנִי
8 וַיֵּצְאוּ אֶל־נֶגֶב יְהוּדָה בְּאֵר שָׁבַע׃ וַיָּשֻׁטוּ בְּכָל־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה תִשְׁעָה חֳדָשִׁים
9 וְעֶשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּתֵּן יוֹאָב אֶת־מִסְפַּר מִפְקַד־הָעָם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַ[יְ]הִי יִשְׂרָאֵל
10 שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ־חַיִל שֹׁלֵף חֶרֶב ▯׃ וַיַּךְ לֵב־דָּוִד אֹתוֹ אַחֲרֵי־כֵן סָפַר אֶת־הָעָם
[וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־יְהוָה] וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוָה חָטָאתִי מְאֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי [אֶת־הַדָּבָר
11 הַזֶּה] וְעַתָּה יְהוָה הַעֲבֶר־נָא אֶת־עֲוֹן עַבְדְּךָ כִּי נִסְכַּלְתִּי מְאֹד׃ [וַיָּצָם דָּוִד צוֹם וּבָא וְלָן
12 וְשָׁכַב אַרְצָה] וַיָּקָם דָּוִד בַּבֹּקֶר וּדְבַר יְהוָה הָיָה אֶל־גָּד הַנָּבִיא [] לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְדִבַּרְתָּ
אֶל־דָּוִד [לֵאמֹר] כֹּה אָמַר יְהוָה שָׁלֹשׁ אָנֹכִי נוֹטֵל עָלֶיךָ בְּחַר־לְךָ אַחַת מֵהֶם וְאֶעֱשֶׂה־
13 לָּךְ׃ וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד וַיַּגֶּד־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ הִתְבָּ[חַר] לְךָ [הֱיוֹת] שָׁ[לֹשׁ] שָׁנִים רָעָב
בְּאַרְצֶךָ וְאִם־[הֱיוֹת] שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים נֻסְךָ לִפְנֵי־צָרֶ▯ךָ וְהוּא רֹדְפֶךָ וְאִם־הֱיוֹת שְׁלֹשֶׁת
14 יָמִים דֶּבֶר בְּאַרְצֶךָ עַתָּה דַּע וּרְאֵה מָה־אָשִׁיב שֹׁלְחִי דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גָּד [קָ]צַר
לְ[בִ]י מֵ[הָ]כִיל גַּם שָׁלֹשׁ שָׁנִ[י]ם אָ[כֵ]ן [אֶ]פְּלָה־נָּא בְיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמָ[י]ו [מְאֹד]
15 וּבְיַד אָדָם אַל־אֶפֹּלָה׃ [וַיִּבְחַר לוֹ דָוִד אֶת־הַ]דֶּבֶר [וּ]בִ[ימֵ]י הַקָּצִיר] מִ[וֹ]מָּחֳרָת
הַ[]מּוֹעֵד [וַתָּחֶל הַמַּגֵּפָה בָּעָם] וַיָּמָת מִן־הָעָם מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ׃
16 וַיִּשְׁלַח [יְהוָה] יָדוֹ יְרוּשָׁלִַם לְשַׁחֲתָהּ וַיִּנָּחֶם יְהוָה אֶל־הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית
17 בָּעָם רַב עַתָּה הֶרֶף יָדֶךָ וּמַלְאַךְ יְהוָה הָיָה עִם־גֹּרֶן ▯אָ▯רְנָה הַיְבֻסִי׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
יְהוָה בִּרְאֹתוֹ [] וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי חָטָאתִי וְאָנֹכִי [הָרֹעֶה] הֶעֱוֵיתִי וְאֵלֶּה הַצֹּאן מֶה עָשׂוּ
18 תְּהִי נָא יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי׃ וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ עֲלֵה הָקֵם לַיהוָה
19 20 מִזְבֵּחַ בְּגֹרֶן אָרְ▯נָה הַיְבֻסִי׃ וַיַּעַל דָּוִד כִּדְבַר־גָּד ▯אֲשֶׁר צִוָּה[וּ] יְהוָה׃ וַיַּשְׁקֵף אָרְ▯נָה

3c מוֹשֵׁל בָּאָדָם [בְּ]צַדִּ□ק
מוֹשֵׁל [בְּ]יִרְאַת אֱלֹהִים׃
4 [ה]וּ[א] כְּאוֹר [אֱלֹהִים בַּ]בֹּקֶר
[כִּי] יִזְרַח־שָׁמֶשׁ □לֹא עָבוֹת
מִ[צְמֹחַ] מִמָּטָר דֶּשֶׁא □אָרֶץ׃
5 כִּי לֹא־כֵן בֵּיתִי עִם־אֵל
כִּי בְרִית עוֹלָם שָׂם לִי׃
עֲרוּכָה בַכֹּל וּשְׁמֻרָה
כִּי־כָל־יִשְׁעִי וְכָל־חֵפֶץ
[אֲ]כִי־לֹ[ו] יַצְמִ□ח [כִּיהוָה]׃
6 וּבְלִיַּעַל כְּקוֹצ[ִי] מִ[דְבָּר]
כְּ[סֻחִם] כִּי־לֹא בְיָד יִקָּחוּ׃
7 וְ[אֵשׁ־]תְּהוֶה] יִגַּע בָּהֶם
[כִּי־לֹא־יוֹעִיל] בַּרְזֶל וְעֵץ חֲנִית
[כִּי] בָּאֵשׁ שַׁ[דַּי] יִשָּׂרְפוּ □׃

Album heroum triplicis ordinis.

23,8 אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר לְדָוִד יָשְׁבַ[עַל] בֶּן־תַּבְדִּיאֵל הַ[חַכְמֹנִי] רֹאשׁ הַשָּׁלִשָׁ[ה] הוּא עֲדִינוֹ [וְ]ה[וּא]
9 עֹ[ו]רֵ[ר] צִנּוֹ עַל־שְׁמֹנֶה מֵאוֹת חָלָל בְּפַעַם אֶחָ[ת]׃ וְאַחֲרָ[יו] אֶלְעָזָר בֶּן־דֹּדַי [הָ]אֲחֹחִי [הוּא הָיָה] עִם־דָּוִד בְּ[אֶפֶס־
10 דַּמִּ]ים [וּ]פְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ־שָׁם לַמִּלְחָמָה וַיַּעֲלוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל [מִפְּנֵיהֶם]׃ [וְ]הוּא קָם וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים□ וַתִּדְבַּק
11 יָדוֹ אֶל־הַחֶרֶב וַיַּעַשׂ יְהוָה תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא וְהָעָם יָשֻׁבוּ אַחֲרָיו []׃ וְאַחֲרָיו שַׁמָּה בֶן־אָגֵא הַהֲרָרִי
וַיֵּאָסְפוּ פְלִשְׁתִּים [לַמִּלְחָמָה] לַחַיָּה וַתְּהִי־שָׁם חֶלְקַת הַשָּׂדֶה מְלֵאָה [עֲ]דָשִׁים וְהָעָם נָס מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים׃
12 13 וַיִּתְיַצֵּב בְּתוֹךְ־הַחֶלְקָה וַיַּצִּילֶהָ וַיַּךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּעַשׂ יְהוָה תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה [בַּיּוֹם הַהוּא]׃ וַ[יִּ]קְח[וּ] שְׁלֹשִׁי[ת]
14 מֵהַ[גִּבֹּ]רִים □ וַיָּבֹאוּ □ אֶל־דָּוִד אֶל־מְעָרַת עֲדֻלָּם [לְ]חַיָּתוֹ׃ וּפְלִשְׁתִּים חֹנ[ִים] בְּעֵמֶק רְפָאִים □ וְדָוִד אָז
15 בַּמְּצוּדָה וּמַצַּב פְּלִשְׁתִּים אָז [בְּ]בֵית־לָחֶם׃ וַיִּתְאַוֶּה דָוִד וַיֹּאמַר מִי יַשְׁקֵנִי מַיִם מִבְּאֵר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר
16 בַּשָּׁעַר׃ וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבֹּרִים בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם מִבְּאֵר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשַּׁעַר וַיִּשְׂאוּ וַיָּבִאוּ
17 אֶל־דָּוִד וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם וַיַּסֵּךְ אֹתָם לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי [מֵ]יְהוָה [אִ]ם [אֶ]שְׁתֶּ[ה] אֹתָ[ם] ה[וּא] דַּם
הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים בְּנַפְשׁוֹתָם וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם אֵלֶּה עָשׂוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבֹּרִים׃

18 וַאֲבִישַׁי אֲחִי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה הוּא רֹאשׁ הַשָּׁלִשִׁ[ים] וְהוּא עוֹרֵר אֶת־חֲנִיתוֹ עַל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת [וַיְ]חַלְלֵ[ם
19 בְּפַעַם אֶחָת] וְלוֹ שֵׁם בַּשָּׁלֹשָׁ[ה]׃ מִן־הַשָּׁלֹשָׁ[ה] הֲ[נוּ עַל־פִּי־שְׁנַיִם] נִכְבָּד וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד־הַשְּׁלֹשָׁה לֹא
20 בָא׃ וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע [אִישׁ־חַיִל] רַב־פְּעָלִים מִקַּבְצְאֵל הוּא [הִ]כָּה אֵת שְׁנֵי־בְּנֵי הָ[אֲרִי] אֶל־מ[וֹ]אָב
21 וְהוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת־הָאֲרִי [] בְּתוֹךְ הַבֹּ[א]ר בְּיוֹם הַשָּׁלֶג׃ וְהוּא הִכָּה אֶת־[הָ]אִישׁ [הַ]מִּצְרִי אֲשֶׁר [מַ]רְאֶ[ה]
יְהוָ[ה] וּבְיַד הַמִּצְרִי חֲנִית [כִּמְנוֹר אֹרְגִים] וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשָּׁבֶט וַיִּגְזֹל אֶת־הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַּחֲנִיתוֹ׃
22 23 אֵלֶּה עָשָׂה בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וְלוֹ־שֵׁם בַּשָּׁלֹ[שָׁ]ה []׃ מִן־הַשְּׁלֹשִׁים [הִנּוֹ] נִכְבָּד וְאֶל־הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא וַיְשִׂמֵהוּ
דָוִד [עַל־מִשְׁמַ]ע[תּוֹ]׃

24 25 עֲשָׂהאֵל אֲחִי־יוֹאָב בֵּית הַ[לַּחְמִי] אֶלְחָנָן בֶּן־דֹּדוֹ [] בֵּית [הַלַּחְמִי]׃ שַׁמָּה הַחֲרֹדִי אֱלִיקָא הַחֲרֹדִי׃
26. 27. 28. חֶלֶץ הַפַּלְטִי עִירָא בֶן־עִקֵּשׁ הַתְּקוֹעִי׃ אֲבִיעֶזֶר הָעַנְּתֹתִי [סִבְּ]כַי הַחֻשָׁתִי׃ צַלְמוֹן הָאֲחֹחִי מַהְרַי הַנְּטֹפָתִי׃
29. 30. 31. חֵלֶ[ד] בֶּן־בַּעֲנָה הַנְּטֹפָתִי אִתַּי בֶּן־רִיבַי מִגִּבְעַת [] בְּנִימִן׃ בְּנָיָהוּ [הַ]פִּרְעָתֹנִי הִדַּי מִנַּחֲלֵי גָעַשׁ׃ אֲבִי[אֵ]ל

[אֱלֹהַי] יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי׃

30 כִּי בְכָה אָרוּץ גְּדֻ[ר]

בֵּאלֹהַי אֲ[בְ]קַע בְּ[שׁ]וּר׃

31 הָ[א]ֵל תָּמִים דַּרְכֹּו []

מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃

32 כִּי מִי־אֵל ▢בַּלְעֲדֵי יְהוָה

וּמִי־צוּר [זוּלָתִי] אֱלֹהֵינוּ׃

33 הָאֵל מְ[אַ]זְּרֵ[נִ]י חָיִל

וַיַּתֵּ[ן] תָּמִים דַּרְכִּ[י]׃

34 מְשַׁוֶּה רַגְלַ▢ כָּאַיָּלוֹת

וְעַל־בָּמֹתַי יַעֲמִידֵנִי׃

35 מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה

וְ[נִ]חַת[] קֶשֶׁת [בְּ]זְרֹעֹ▢י׃

36 וַתִּתֶּן ▢לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ

וַעֲנֹתְךָ תַּרְבֵּנִי [יְהוָה]׃

37 תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתָּ▢י

וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃

38 אֶרְדְּפָה אֹיְבַי וְאַשְׁ▢[גֵ]ם

וְלֹא אָשׁוּב עַד־כַּלּוֹתָם׃

39 ▢אֶמְחָצֵם וְלֹא [יֻכְלוּ] קוּם▢

וַיִּפְּלוּ תַּחַת [לְ]רַגְלָי׃

40 ▢תְּאַזְּרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה

תַּכְרִיעַ קָמַי תַּחְתָּ[]▢י׃

41 וְאֹיְבַי [נָ]תַ[תָּ]ה אֵ[לַ]י עֹרֶף

מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם׃

42 יִשְׁ[וְּ]עוּ וְאֵין מֹשִׁיעַ

[יִזְעֲקוּ] אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם׃

43 וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר־[רְ]ח[ֹ]בוֹת

כְּטִיט־חוּצוֹת אֲדִקֵּם ▢׃

44 ▢תְּפַלְּ[טֵ]נִי [בְּ]רִיבֵי עַמִּ[י]ם

תִּשְׁמְ[רֵ]נִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם׃

עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי

45 בְּנֵי נֵכָר יִ▢כַּחֲשׁוּ־לִי׃

לִשְׁמ▢עַ אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי

46 וְיַחְ▢רְ[ג]וּ מִמִּסְגְּרוֹתָם׃

47 חַי יְהוָה וּבָרוּךְ צוּרִי

וְיָרֻם אֱלֹהֵי ▢יִשְׁעִי׃

48 הָאֵל הַנֹּתֵן נְקָמֹת לִי

וְ[יַדְבֵּר] עַמִּים תַּחְתָּ▢י׃

49 [וַיְפַלְּטֵנִי] מֵאֹיְבָי ▢

מֵאַ[נְ]שֵׁ[י] חֲמָסִים [תַ]צִּילֵנִי׃

50 עַל־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה

בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר׃

51 מִגְדִּיל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ

וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ

לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם׃

Extremae morientis Davidis voces.

23,1 וְאֵלֶּה דִּבְרֵי דָוִד הָאַחֲרֹנִים

נְאֻם דָּוִד בֶּן־יִשַׁי

[]נְאֻם הַגֶּבֶר הֻ[ר]ם אֵל׃

מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב

[מַ]נְעִים זְמִרוֹת יִשְׂרָאֵל׃

2 רוּחַ [אֲדֹנָי] דִּבֶּר־בִּי

וּמִלָּת[־יְהוָה] עַל־לְשׁוֹנִי׃

3 אָמַר אֱלֹהֵי [יַעֲקֹב]

לִי דִבֶּר [נֹצֵ]ר יִשְׂרָאֵל׃

4 מְ[הֻ]לָּל אֶקְרָא יְהוָה
וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃
5 כִּי אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־מָ[וֶ]ת
[וְ]נַחֲלֵי בְלִיַּעַל □בַעֲתֻנִי׃
6 חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבֻּ[בֻ]נִי
קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי מָוֶת׃
בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה
7 וְאֶל־אֱלֹהַי אֶ[שַׁוֵּעַ]׃
וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי
וְשַׁוְעָתִי [תָבֹא] בְּאָזְנָיו׃
8 וַיִּ[גְ]עַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ
[וּ]מוֹסְדוֹת הָ[הָ]רִים יִרְגָּזוּ׃
9 וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ
[וַיַּ]עַל□ עָשָׁן בְּאַפּוֹ
וְאֵשׁ מִפָּ[נָ]יו תֹּאכֵל
גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃
10 וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד
וַעֲרָפֶל תַּחַת [לְ]רַגְלָיו׃
11 וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב וַיָּעֹף
וַיֵּ[רָ]א עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃
12 וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סִ[תְר]וֹ
סְבִ[יבֹתָיו] עָבֵי שְׁחָקִים׃
13 מִ□נֹּגַהּ [נֶ]גְדּוֹ עָ[בָ]רוּ
[בָּרָד וְ]גַחֲלֵי־אֵשׁ׃
14 [וַ]יַּרְעֵם מִ□שָּׁמַיִם יְהוָה
וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ׃
15 וַיִּשְׁלַח חִצָּי[ו] וַיְפִיצֵם
[וּבְרָקִים] בָּרָק וַיְהֻמֵּם׃
16 וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם
יִגָּלוּ מֹסְדוֹת תֵּבֵל׃
מִ[מִּ]גַּעֲרַת יְהוָה
מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ׃
17 יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי
יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים׃
18 יַצִּילֵנִי מֵ[עֹז] אֹיְבִי □
מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃
19 יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי
וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן לִי׃
20 וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב אֹתִי
יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי׃
21 יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקָתִי
[וּ]כְבֹר יָדַי יָשִׁיב לִי׃
22 כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה
וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃
23 כִּי כָל־מִשְׁפָּטָ[י]ו לְנֶגְדִּי
וְחֻקֹּ□תָו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה׃
24 וָאֶהְיֶה תָמִים [עִמּ]וֹ
וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֹנִי׃
25 וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי
[וּ]כְבֹר יָדַי יַ[גְמְלֵ]נִי □׃
26 [כִּי] עִם־חָסִי[ד]ם תִּתְחַסָּד
[וְ]עִם־□תְּמִי[ם]ם תִּתַּמָּם׃
27 עִם־[נָ]בָר[ם] תִּתְ[נַ]בָּר
וְעִם־עִקְּשׁ[ם] תִּתְפַּ[תָּ]ל׃
28 [כִּי] אַתָּ[ה] עַם עָנִי תוֹשִׁיעַ
וְעֵינֶי[] רָמִים תַּשְׁפִּיל׃
29 כִּי־אַתָּה נֵירִי יְהוָה

17 שִׁמְעוּ שִׁמְעוּ אִמְרוּ־נָא אֶל־יוֹאָב קְרַב עַד־הֵנָּה וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ׃ וַיִּקְרַב אֵלֶיהָ וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה הַאַתָּה יוֹאָב וַיֹּאמֶר אָנִי וַתֹּאמֶר לוֹ שְׁמַע דִּבְרֵי אֲמָתֶךָ וַיֹּאמֶר שֹׁמֵעַ אָנֹכִי׃
18 19 וַתֹּאמֶר לֵאמֹר דַּבֵּר יְדַבְּרוּ בָרִאשֹׁנָה לֵאמֹר שָׁאוֹל יְשָׁאֲלוּ בְּאָבֵל וּ[בְדָן] [:] הֲתַמּוּ □
אַנְ[שֵׁי] שְׁלֹמֵ[נוּ] מִ[בְּ]נֵי יִשְׂרָאֵל [וְ]אַתָּה מְבַקֵּשׁ לְהַ[שְׁחִ]ית עִיר וְאֵם בְּיִשְׂרָאֵל לָמָּה
20 21 תְבַלַּע נַחֲלַת יַהְוֶה׃ וַיַּעַן יוֹאָב וַיֹּאמַר חָלִילָה חָלִילָה לִי אִם־אֲבַלַּע וְאִם־אַשְׁחִית׃ לֹא־
כֵן הַדָּבָר כִּי אִישׁ מֵהַר אֶפְרַיִם שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי שְׁמוֹ נָשָׂא יָדוֹ בַּמֶּלֶךְ □ תְּנוּ־אֹתוֹ לְבַדּוֹ
22 וְאֵלְכָה מֵעַל הָעִיר וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־יוֹאָב הִנֵּה רֹאשׁוֹ מֻשְׁלָךְ אֵלֶיךָ בְּעַד הַחוֹמָה׃
וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה [אֶל־הָעִיר וַתְּדַבֵּר] אֶל־כָּל־הָעָם [בְּ]חָכְמָתָהּ וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁ שֶׁבַע בֶּן־
בִּכְרִי וַיַּשְׁלִכוּ אֶל־יוֹאָב וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר וַיָּפֻצוּ מֵעַל־הָעִיר אִישׁ לְאֹהָלָיו וְיוֹאָב שָׁב
23 24 יְרוּשָׁלַםִ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ — וְיוֹאָב [עַ]ל כָּל־הַצָּבָא □ וּבְנָיָה בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־הַכְּרֵ[תִ]י וְעַל־הַפְּלֵתִי׃ וַאֲדֹ[נִ]רָם
25 עַל־הַמַּס וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד [הַ]מַּזְכִּיר׃ וְשַׁ[וְ]שָׁא סֹפֵר וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃ [וּבְנֵי דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ] וְגַם
עִירָא הַיִּ[תְ]רִי הָיָה כֹהֵן לְדָוִד׃

(Versus **21**, 1—14 inveniuntur ante caput nonum.)

Breviarium bellorum a Davide cum Philistaeis gestarum.

21,15 וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה לַפְּלִשְׁתִּים אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֵּרֶד דָּוִד וַעֲבָדָיו עִמּוֹ וַיִּלָּחֲמוּ אֶת־פְּלִשְׁתִּים [:] וַיָּעַף דָּוִד □
16 וַיֵּשְׁ[בוּ בְנֹב] אִישׁ [מִ]ילִידֵי הָרָפָ[א] וּמִשְׁקַל [כּוֹבָעוֹ] שְׁלֹשׁ מֵאוֹת [שֶׁ]קֶל נְחֹשֶׁת וְהוּא חָגוּר [לְבוּ]שָׁהּ וַיֹּאמֶר
17 לְהַכּוֹת אֶת־דָּוִד׃ וַיַּעֲזָר־לוֹ אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמִתֵהוּ אָז נִשְׁבְּעוּ אַנְשֵׁי־דָוִד לוֹ לֵאמֹר לֹא־
תֵצֵא עוֹד אִתָּנוּ לַמִּלְחָמָה וְלֹא תְכַבֶּה אֶת־נֵר יִשְׂרָאֵל׃

18 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַתְּהִי עוֹד □מִלְחָמָה בְּ[גַת] עִם־פְּלִשְׁתִּים אָז הִכָּה סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי אֶת־[אַ]סַּפַּי מִ[י]לִידֵי
הָרָפָ[א]׃

19 וַתְּהִי־עוֹד [ה]מִלְחָמָה בְּ[גַת] עִם־פְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ אֶלְחָנָן בֶּן־[דּוֹדוֹ] [בֵּ]ית הַלַּחְמִי אֶת־[אֲחִי] גָּלְיָת הַגִּתִּי
וְעֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים׃

20 וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה בְּגַת [עִם־פְּלִשְׁתִּים] וַיְהִי אִישׁ מָד[וֹ]ן וְאֶצְבְּעֹת יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹת רַגְלָיו שֵׁשׁ וָשֵׁשׁ עֶשְׂרִים
21 22 וְאַרְבַּע [בְּ]מִסְפָּר וְגַם הוּא יֻלַּד □הָרָפָ[א]׃ וַיְחָרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּהוּ יְהוֹנָתָן בֶּן־שִׁמְעָ[א] אֲחִי דָוִד׃ □ אַרְבַּעַת
אֵלֶּה יֻלְּדוּ־[ל]הָרָפָ[א] בְּגַת וַיִּפְּלוּ בְיַד־דָּוִד וּבְיַד עֲבָדָיו׃

Canticum Davidis, pietati in Deum testandae factum.

22,1 וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיַהְוֶה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל יַהְוֶה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו □
וַיֹּאמַר׃

2 [אֲרוֹמִמְךָ] יַהְוֶה [חִזְקִי]
סַלְעִי □מְצֻדָתִי וּמְפַלְטִי □׃

3 אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ
מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי □׃

41 וַיַּעֲבֹר הַמֶּלֶךְ הַגִּלְגָּלָה וְכִמְהָ[ם] עָבַר עִמּוֹ וְכָל־עַם יְהוּדָה [הֶ]עֱבִירוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְגַם חֲצִי
42 עַם יִשְׂרָאֵל׃ וְהִנֵּה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאִים אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ גְּנָבוּךָ
אַחֵינוּ אִישׁ יְהוּדָה וַיַּעֲבִרוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּיתוֹ אֶת־הַיַּרְדֵּן וְכָל־אִ[י]שׁ [יִשְׂרָאֵל] עִמּוֹ׃
43 וַיַּעַן כָּל־אִישׁ יְהוּדָה [לְכָ]ל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל [וַיֹּאמֶר] כִּי־קָרוֹב הַמֶּלֶךְ אֵלַי וְלָמָּה זֶּה חָרָה
44 לְךָ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה הֶאָכוֹל אָכַלְנוּ מִן־הַמֶּלֶךְ אִם־נָשׂא□ נִשָּׂא[הוּ] לָנוּ׃ וַיַּעַן אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
אֶת־אִישׁ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר עֶשֶׂר־יָדוֹת לִי בַמֶּלֶךְ וְגַם בְּ[כוֹ]ר אֲנִי מִמְּךָ וּמַדּוּעַ הֱקִלֹּתַנִי
וַ[הֲ]לֹא־הָיָה דְבָרִי רִאשׁוֹן לְ[ךָ] לְהָשִׁיב אֶת־מַלְכִּי וַיִּקֶשׁ דְּבַר־אִישׁ יְהוּדָה מִדְּבַר
אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃

Rebellio a Seba Beniaminita mota sedatur.

20,1 וְשָׁם נִקְרָ[ה] אִישׁ בְּלִיַּעַל וּשְׁמוֹ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי אִישׁ יְמִינִי וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר וַיֹּאמֶר
2 אֵין־לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה־לָנוּ בְּבֶן־יִשַׁי □ לְאֹהָלֶי[ךָ] יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל כָּל־אִישׁ
יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי דָוִד אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי וְאִישׁ יְהוּדָה דָּבְקוּ בְמַלְכָּם מִן־הַיַּרְדֵּן וְעַד־
3 יְרוּשָׁלָםִ׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל־בֵּיתוֹ [] וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־עֶשֶׂר־□פִּלַגְשָׁי[ו] אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמֹר
הַבַּיִת וַיִּתְּנֵם בֵּית־מִשְׁמֶרֶת וַיְכַלְכְּלֵם וַאֲלֵיהֶם לֹא־בָא וַתִּהְיֶינָה צְרֻרוֹת עַד־יוֹם מֻתָן□׃
4 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־עֲמָשָׂא הַזְעֶק־לִי אֶת־אִישׁ־יְהוּדָה [בִּ]שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְאִתָּ[ם] פֹּה עֲמֹד׃
5 6 וַיֵּלֶךְ עֲמָשָׂא לְהַזְעִיק אֶת־יְהוּדָה וַיְ[אַ]חֵר מִן־הַמּוֹעֵד אֲשֶׁר [שָׂם לוֹ] דָּוִ[ד]׃ וַיֹּאמֶר [יוֹאָב]
אֶל־[הַמֶּלֶךְ אֵי־עֲמָשָׂא] עַתָּה יֵרַע לָנוּ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי מִן־אַבְשָׁלוֹם וְ[עַ]תָּה [אֶ]קַּח אֶת־
7 עַבְדֵי אֲדֹנֶי[ךָ] וְ[אֶ]רְדֹּף אַחֲרָיו פֶּן־[יִ]מְצָא לוֹ עָרִים בְּצֻרוֹת וְ[נִ]צַּ□ל [מִפָּ]נֵינוּ׃ וַיִּ[זָּ]עֵק
אַחֲרָיו אֲ[בִי]שַׁי [אֲחִי] יוֹאָב וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וְכָל־הַגִּבֹּרִים וַיֵּצְאוּ מִירוּשָׁלַםִ לִרְדֹּף אַחֲרֵי
8 שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ [וְ]הֵם עִם־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן וַעֲמָשָׂא בָּא לִפְנֵיהֶם [וְ]יוֹאָב רָץ
לִקְרָאתָ[וֹ] וְיוֹאָב חֶ[רֶ]ב בְּ[יָ]דוֹ [מִתַּחַת] לְבֻשׁוֹ וְעָלָ[י]ו חֲגוֹר חֶרֶב מְצֻמֶּדֶת עַל־מָתְנָיו
9 בְּתַעְרָהּ וְהִ[י]א יָצְ[אָ]ה וַתִּפֹּל׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַעֲמָשָׂא הֲשָׁלוֹם אַתָּה אָחִי וַתַּחֲ[זֵ]ק יַד־יְמִין
10 יוֹאָב בִּזְקַן עֲמָשָׂא לִנְשָׁק־לוֹ׃ וַעֲמָשָׂא לֹא־נִשְׁמַר בַּחֶרֶב אֲשֶׁר בְּיַד־יוֹאָב וַיַּכֵּהוּ בָהּ אֶל־
הַחֹמֶשׁ וַיִּשְׁפֹּךְ מֵעָיו אַרְצָה וְלֹא־שָׁנָה לוֹ וַיָּמֹת וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אָחִיו רָדְפ[וּ] אַחֲרֵי שֶׁבַע
11 בֶּן־בִּכְרִי׃ וְאִישׁ עָמַד עָלָיו מִנַּעֲרֵי יוֹאָב וַיֹּאמֶר מִי אֲשֶׁר חָפֵץ בְּיוֹאָב וּמִי אֲשֶׁר־לְדָוִד
12 אַחֲרֵי יוֹאָב׃ וַעֲמָשָׂא מֵת [וְנֹפֵ]ל בְּדָמ[וֹ] בְּתוֹךְ הַמְסִלָּה [וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה כָּל־הַבָּא
עָלָיו וְעָמָד] וַיַּרְא הָאִישׁ כִּי־עָמַד כָּל־הָעָם וַיַּסֵּב אֶת־עֲמָשָׂא מִן־הַמְסִלָּה הַשָּׂדֶה וַיַּשְׁלֵךְ
13 עָלָיו בֶּגֶד □׃ [וַיְהִי] כַּאֲשֶׁר [הֵסִיר אֶת־]הַגְּוִ[יָּ]ה מִן־הַמְסִלָּה עָבַר כָּל־אִישׁ [יְהוּדָה]
14 אַחֲרֵי יוֹאָב לִרְדֹּף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ [וְהוּא הֶ]עֱבִר [קוֹל] בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
15 [וַיִּקָּלְהוּ] וַיָּבֹאוּ □ אַחֲרָיו [אַף אֶחָיו] וְכָל־הַבְּ[כְ]רִים וַיִּקָּהֲלוּ אָבֵלָה []בֵית מַעֲכָה׃ וַיָּבֹאוּ
וַיָּצֻרוּ עָלָיו בְּאָבֵל□ בֵּית □מַעֲכָה וַיִּשְׁפְּכוּ סֹלְלָה אֶל־הָעִיר [וַתֵּצֵא אִשָּׁה חֲכָמָה מִן־הָעִיר]
16 וַתַּעֲמֹד בַּחֵל וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אֶת־יוֹאָב מְ[חַ]שְּׁבִ[י]ם לְהַפִּיל הַחוֹמָה׃ וַתִּקְרָא [וַתֹּאמַר]

15 תִּהְיֶה לְפָנַי כָּל־הַיָּמִים תַּחַת יוֹאָב׃ וַיֵּט [עֲמָשָׂא] אֶת־לְבַב כָּל־אִישׁ־יְהוּדָה כְּאִישׁ אֶחָד
16 וַיִּשְׁלְחוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ [לֵאמֹר] שׁוּב אַתָּה וְכָל־עֲבָדֶיךָ׃ וַיָּשָׁב הַמֶּלֶךְ וַיָּבֹא עַד־הַיַּרְדֵּן
[וְאִישׁ] יְהוּדָה בָּא הַגִּלְגָּלָה לָלֶכֶת לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ לְהַעֲבִיר אֶת־הַמֶּלֶךְ אֶת־הַיַּרְדֵּן׃
17 וַיְמַהֵר שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶּן־הַיְמִינִי אֲשֶׁר מִבַּחוּרִים וַיֵּרֶד עִם־אִישׁ יְהוּדָה לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ [ ]׃
18 וְאֶלֶף אִישׁ עִמּוֹ מִבִּנְיָמִן וְצִיבָא נַעַר בֵּית שָׁאוּל וַחֲמֵשֶׁת עָשָׂר בָּנָיו וְעֶשְׂרִים עֲבָדָיו
19 אִתּוֹ [הִ]צְלִחוּ [אֶ]ת־הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְעָבְ[דוּ] הָעֲבֹ[דָ]ה לְ[הַ]עֲבִיר אֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ
20 וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינָ[י]ו וְשִׁמְעִי בֶּן־גֵּרָא נָפַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן׃ וַיֹּאמֶר אֶל־
הַמֶּלֶךְ אַל־יַחֲשָׁב־לִי אֲדֹנִי עָוֹן וְאַל־תִּזְכֹּר אֵת אֲשֶׁר הֶעֱוָה עַבְדְּךָ בַּיּוֹם אֲשֶׁר־יָצָא אֲדֹנִי־
21 הַמֶּלֶךְ מִירוּשָׁלָםִ לָשׂוּם הַמֶּלֶךְ אֶל־לִבּוֹ׃ כִּי יָדַע עַבְדְּךָ כִּי אֲנִי חָטָאתִי וְהִנֵּה־בָאתִי
22 הַיּוֹם רִאשׁוֹן לְכָל־בֵּית יוֹסֵף לָרֶדֶת לִקְרַאת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּעַן אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה
23 וַיֹּאמֶר הֲתַחַת זֹאת לֹא יוּמַת שִׁמְעִי כִּי קִלֵּל אֶת־מְשִׁיחַ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד מַה־לִּי
וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כִּי־תִהְיוּ־לִי הַיּוֹם לְשָׂטָן [הַ]הַיּוֹם יוּמַת אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל ▯ הֲלוֹא יְדַעְתֶּ[ם]
24 כִּי הַיּוֹם אֲנִי מְלַכְ[תִּי] עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־שִׁמְעִי לֹא תָמוּת וַיִּשָּׁבַע לוֹ
25 הַמֶּלֶךְ׃ וּמְפִבֹשֶׁת [בֶּן־יְהוֹנָתָן] בֶּן־שָׁאוּל יָרַד לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ וְלֹא־עָשָׂה רַגְלָיו וְלֹא־
עָשָׂה שְׂפָמוֹ וְאֶת־בְּגָדָיו לֹא כִבֵּס לְמִן־הַיּוֹם לֶכֶת הַמֶּלֶךְ עַד־הַיּוֹם אֲשֶׁר־בָּא בְשָׁלוֹם׃
26 27 וַיְהִי כִּי־בָא ▯לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה לֹא־הָלַכְתָּ עִמִּי מְפִיבֹשֶׁת׃ וַיֹּאמַר
[אֵלָיו מְפִיבֹשֶׁת] אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עַבְדִּי רִמָּנִי כִּי־אָמַר [לוֹ] עַבְדְּךָ ▯חָבְשָׁה־לִּי הַחֲמוֹר
28 וְאֶרְכַּב עָלֶיהָ וְאֵלֵךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ כִּי פִסֵּחַ עַבְדֶּךָ׃ וַיְרַגֵּל בְּעַבְדְּךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַאדֹנִי
29 הַמֶּלֶךְ [כָּ]אֱלֹהִים וַעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ׃ כִּי לֹא הָיָה כָּל־בֵּית אָבִי כִּי אִם־אַנְשֵׁי־מָוֶת
לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַתָּשֶׁת אֶת־עַבְדְּךָ בְּאֹכְלֵי שֻׁלְחָנֶךָ וּמַה־יֶּשׁ־לִי עוֹד צְדָקָה וְלִזְעֹק עוֹד אֶל־
30 הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה תַ[ר]בֶּ[ה] עוֹד דְּבָרֶיךָ אָמַרְתִּי אַתָּה וְצִיבָא תַּחְלְקוּ אֶת־
31 הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר מְפִיבֹשֶׁת אֶל־הַמֶּלֶךְ גַּם אֶת־הַכֹּל יִקָּח אַחֲרֵי אֲשֶׁר־בָּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
32 בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ׃ וּבַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי יָרַד מֵרֹגְלִים וַיַּעֲבֹר אֶת־הַמֶּלֶךְ הַיַּרְדֵּן לְשַׁלְּחוֹ אֶת־
33 בְּ[כֹ]רְ[נוֹ]׃ וּבַרְזִלַּי זָקֵן מְאֹד בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְהוּא־כִלְכֵּל אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּשִׁבְתּוֹ בְמַחֲנַיִם
34 כִּי־אִישׁ גָּדוֹל הוּא מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־בַּרְזִלָּי ▯ הֲ[תַ]עֲבֹר אִתִּי וְכִלְכַּלְתִּי
35 אֶת[־שֵׂיבָתְ]ךָ עִמָּדִי בִּירוּשָׁלָםִ׃ וַיֹּאמֶר בַּרְזִלַּי אֶל־הַמֶּלֶךְ כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי כִּי־אֶעֱלֶה
36 אֶת־הַמֶּלֶךְ יְרוּשָׁלָםִ׃ בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם הַאֵדַע בֵּין־טוֹב לְרָע אִם־יִטְעַם עַבְדְּךָ
אֶת־אֲשֶׁר אֹכַל וְאֶת־אֲשֶׁר אֶשְׁתֶּה אִם־אֶשְׁמַע עוֹד בְּקוֹל שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְלָמָּה יִהְיֶה
37 עַבְדְּךָ עוֹד לְמַשָּׂא אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ כִּ[י] מְעַט יַעֲבֹר עַבְדְּךָ ▯ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְלָמָּה יִגְמְלֵנִי
38 הַמֶּלֶךְ הַגְּמוּלָה הַזֹּאת׃ יָשָׁב־נָא עַבְדְּךָ וְאָמֻת בְּעִירִי עִם קֶבֶר אָבִי וְאִמִּי וְהִנֵּה עַבְדְּךָ
39 כִמְהָם [בְּנִי] יַעֲבֹר עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַעֲשֵׂה־לוֹ אֵת אֲשֶׁר־טוֹב בְּעֵינֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר [לוֹ] הַמֶּלֶךְ
אִתִּי יַעֲבֹר כִּמְהָם וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה־לּוֹ אֶת־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר־תִּבְחַר עָלַי אֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃
40 וַיַּעֲבֹר כָּל־הָעָם אֶת־הַיַּרְדֵּן וְהַמֶּלֶךְ עָ[מָד] וַיִּשַּׁק הַמֶּלֶךְ לְבַרְזִלַּי וַיְבָרְכֵהוּ וַיָּשָׁב לִמְקֹמוֹ׃

25 הַחוֹמָה וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ רָץ לְ[פָנָ]יו׃ וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה [אֶל־הַשֹּׁעֵר וַיֹּאמֶר
הִנֵּה אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ וַיָּבֹא הַשֹּׁעֵר] וַיַּגֵּד לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִם־לְבַדּוֹ בְּשׂוֹרָה בְּפִיו
26 וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְקָרֵב׃ וַיַּרְא הַצֹּפֶה אִישׁ־אַחֵר רָץ וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה אֶל־הַשֹּׁעֵר וַיֹּאמֶר הִנֵּה־
27 אִישׁ [אַחֵר] רָץ לְבַדּוֹ [וַיַּגֵּד לַמֶּלֶךְ] וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גַּם־זֶה מְבַשֵּׂר׃ וַיֹּאמֶר הַצֹּפֶה אֲנִי
רֹאֶה אֶת־מְרוּצַת הָרִאשׁוֹן כִּמְרֻצַת אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִישׁ־טוֹב זֶה וְאֶל־
28 בְּשׂוֹרָה טוֹבָה יָבוֹא׃ וַיִּקְרַ[ב] אֲחִימַעַץ וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ שָׁלוֹם וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ לְאַפָּיו
אָרְצָה וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יַהְוֶה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר סִגַּר אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־[שָׂנְ]אוּ אֹתְ[ךָ] בְּ[יַד־]
29 אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ [הֲ]שָׁלוֹם לַנַּעַר □ וַיֹּאמֶר אֲחִימַעַץ [שָׁמַעְ]תִּי הָמוֹן □גָּדוֹל
30 [אַחֲרֵי בְּ]שְׁלֹחַ □ יוֹאָב □אֶת־עַבְדְּךָ וְלֹא יָדַעְתִּי מַה[־שָּׁם]׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ סֹב הִתְיַצֵּב
31 כֹּה וַיִּסֹּב וַיַּעֲמֹד׃ וְהִנֵּה הַכּוּשִׁי בָּא וַיֹּאמֶר הַכּוּשִׁי יִתְבַּשֵּׂר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־שְׁפָטְךָ
32 יַהְוֶה הַיּוֹם מִיַּד כָּל־הַקָּמִים עָלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הַכּוּשִׁי הֲשָׁלוֹם לַנַּעַר [] וַיֹּאמֶר
הַכּוּשִׁי יִהְיוּ כַנַּעַר אֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וְכֹל אֲשֶׁר־קָמוּ עָלֶיךָ לְרָעָה׃

David recuperat regnum.

19, 1 וַיִּרְגַּז הַמֶּלֶךְ וַיַּעַל עַל־עֲלִיַּת הַשַּׁעַר וַיֵּבְךְּ וְכֹה אָמַר בְּ[בִ]כְתּוֹ □אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְנִי
2 אַבְשָׁלוֹם מִי־יִתֵּן מוּתִי אֲנִי תַחְתֶּיךָ אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְנִי [אַבְשָׁלוֹם]׃ וַיֻּגַּד לְיוֹאָב [לֵאמֹר]
3 הִנֵּה הַמֶּלֶךְ בֹּכֶה וַיִּתְאַבֵּל עַל־אַבְשָׁלוֹם׃ וַתְּהִי הַתְּשֻׁעָה בַּיּוֹם הַהוּא לְאֵבֶל לְכָל־הָעָם
4 כִּי־שָׁמַע הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר נֶעְצַ[ר] הַמֶּלֶךְ עַל־בְּנוֹ׃ וַיִּתְגַּנֵּב הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לָבוֹא
5 הָעִיר כַּאֲשֶׁר יִתְגַּנֵּב הָעָם הַנִּכְלָמִ□ בְּנוּסָם בַּמִּלְחָמָה׃ וְהַמֶּלֶךְ לָ□ט אֶת־פָּנָיו וַיִּזְעַק □
6 קוֹל גָּדוֹל בְּנִי אַבְשָׁלוֹם אַבְשָׁלוֹם בְּנִי□׃ וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ הַבָּיִת וַיֹּאמֶר הֹבַשְׁתָּ
הַיּוֹם אֶת־פְּנֵי כָל־עֲבָדֶיךָ הַמְמַלְּטִים אֶת־נַפְשְׁךָ הַיּוֹם וְאֵת נֶפֶשׁ בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ [וְאֵת] נֶפֶשׁ
7 נָשֶׁיךָ [וּ]פִלַגְשֶׁיךָ׃ לְאַהֲבָה אֶת־שֹׂנְאֶיךָ וְלִשְׂנֹא אֶת־אֹהֲבֶיךָ □כִּי יָדַעְתִּי הַיּוֹם כִּי לוּ[]
8 אַבְשָׁלוֹם חַי וְכֻלָּנוּ הַיּוֹם מֵתִים כִּי־אָז יָשָׁר בְּעֵינֶיךָ׃ וְעַתָּה קוּם צֵא וְדַבֵּר עַל־לֵב
עֲבָדֶיךָ כִּי בְיַהְוֶה נִשְׁבַּעְתִּי כִּי־אֵינְךָ יוֹצֵא אִם־יָלִין אִישׁ אִתְּךָ הַלַּיְלָה וְרָעָה לְךָ זֹאת
9 מִכָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר־בָּאָה עָלֶיךָ מִנְּעֻרֶיךָ עַד־עָתָּה׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בַּשָּׁעַר וּלְכָל־הָעָם
הִגִּידוּ לֵאמֹר הִנֵּה הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בַּשַּׁעַר וַיָּבֹא כָל־הָעָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ [אֶל־הָעִיר] וְיִשְׂרָאֵל
10 נָס אִישׁ לְאֹהָלָיו׃ וַיְהִי כָל־הָעָם נָדוֹן בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמֶּלֶךְ הִצִּילָנוּ מִכַּ[ל]
אֹיְבֵינוּ וְהוּא מִלְּטָנוּ מִכַּף פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה בָּרַח מִן־הָאָרֶץ וּמֵעַל[־מַלְכוּתוֹ מִפְּנֵי־]אַבְשָׁלוֹם׃
11 וְאַבְשָׁלוֹם אֲשֶׁר מָשַׁחְנוּ עָלֵינוּ [לְמֶלֶךְ] מֵת בַּמִּלְחָמָה וְעַתָּה לָמָה אַתֶּם מַחֲרִשִׁים
12c. 12a לְהָשִׁיב אֶת־הַמֶּלֶךְ אֶל־בֵּיתוֹ וּדְבַר כָּל־יִשְׂרָאֵל בָּא אֶל־הַמֶּלֶךְ[]׃ וְהַמֶּלֶךְ □ שָׁלַח אֶל־
13 צָדוֹק וְאֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר דַּבְּרוּ אֶל־זִקְנֵי יְהוּדָה לֵאמֹר□׃ אַחַי אַתֶּם עַצְמִי
14 וּבְשָׂרִי אַתֶּם וְלָמָּה תִהְיוּ אַחֲרֹנִים לְהָשִׁיב אֶת־הַמֶּלֶךְ [אֶל־בֵּיתוֹ]׃ וְלַעֲמָשָׂא תֹ[א]מְרוּ
הֲלוֹא עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה [וְעַתָּה] כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף אִם־לֹא שַׂר־צָבָא

Absalomus victus a Joabo interficitur.

18,1 וַיִּפְקֹד דָּוִד אֶת־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּשֶׂם עֲלֵיהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת׃ וַיְשַׁלַּ[ש]
2 דָּוִד אֶת־הָעָם הַשְּׁלִשִׁית בְּיַד־יוֹאָב וְהַשְּׁלִשִׁית בְּיַד אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב וְהַשְּׁלִשִׁת
3 בְּיַד אִתַּי הַגִּתִּי וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם יָצֹא אֵצֵא גַּם־אֲנִי עִמָּכֶם׃ וַיֹּאמֶר הָעָם לֹא תֵצֵא
כִּי אִם־נֹס נָנוּס לֹא־יָשִׂימוּ אֵלֵינוּ לֵב וְאִם־יָמֻתוּ חֶצְיֵנוּ לֹא־יָשִׂימוּ אֵלֵינוּ לֵב כִּי־עַתָּה
4 [תִשָּׂא הָאָרֶץ] כָּמֹנוּ עֲשָׂרָה אֲלָפִים וְעַתָּה טוֹב כִּי־תִהְיֶה־לָּנוּ מֵעִיר [עֵזֶר] לַעְ[זוֹ]ר׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־יִיטַב בְּעֵינֵיכֶם אֶעֱשֶׂה וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ אֶל־יַד הַשַּׁעַר וְכָל־הָעָם יָצְאוּ
5 לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־יוֹאָב וְאֶת־אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר [חֶשְׂכוּ־לִי אֶת־
6 הַ[נַּ]עַר □ וְכָל־הָעָם שָׁמְעוּ בְּצַוֹּת הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־הַשָּׂרִים עַל־דְּבַר אַבְשָׁלוֹם׃ וַיֵּצֵא
7 הָעָם הַשָּׂדֶה לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה בְּיַעַר אֶפְרָיִם׃ וַיִּנָּגְפוּ שָׁם עַם יִשְׂרָאֵל
8 לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וַתְּהִי □ הַמַּגֵּפָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא [וַיִּפְּלוּ] עֶשְׂרִים אָלֶף [אִישׁ]׃ וַתְּהִי
□ הַמִּלְחָמָה נָפ[וֹ]צָ[ת] עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיֶּרֶב הַיַּעַר לֶאֱכֹל בָּעָם מֵאֲשֶׁר אָכְלָה הַחֶרֶב
9 בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיִּקָּר□ אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וְ[הוּא] רֹכֵב עַל־הַפֶּרֶד וַיָּבֹא הַפֶּרֶד תַּחַת
שׂוֹבֶךְ הָאֵלָה הַגְּדוֹל□ וַיֶּחֱזַק רֹאשׁוֹ בָאֵלָה וַיִּתָּ[ל] בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ וְהַפֶּרֶד אֲשֶׁר־
10 תַּחְתָּיו עָבָר׃ וַיַּרְא אִישׁ אֶחָד וַיַּגֵּד לְיוֹאָב וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי אֶת־אַבְשָׁלֹם תָּלוּי בָּאֵלָה׃
11 וַיֹּאמֶר יוֹאָב לָאִישׁ הַמַּגִּיד לוֹ וְהִנֵּה רָאִיתָ וּמַדּוּעַ לֹא־הִכִּיתוֹ□ אָרְצָה וְעָלַי לָתֶת לְךָ
12 עֲשָׂרָה כֶסֶף וַחֲגֹרָה אֶחָת׃ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־יוֹאָב וְל[וּ] אָנֹכִי שֹׁקֵל עַל־כַּפַּי אֶלֶף כֶּסֶף
לֹא־אֶשְׁלַח יָדִי אֶל־בֶּן־הַמֶּלֶךְ כִּי בְאָזְנֵינוּ צִוָּה הַמֶּלֶךְ אֹתְךָ וְאֶת־אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר
13 [חֶ]שְׂכ[וּ]־[לִ]י [אֶת־הַ]נַּעַר □׃ [וְ]אִ[ם] עָשִׂיתִי בְנַפְשׁ[ִי] שֶׁקֶר וְכָל־דָּבָר לֹא־יִכָּחֵד מִן־
14 הַמֶּלֶךְ וְאַתָּה תִּתְיַצֵּב מִנֶּגֶד׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לָ□כֵן [אָנֹכִי] אֵ[לְכָ]ה לְפָנֶיךָ וַיִּקַּח [יוֹאָב]
שְׁלֹשָׁה שְׁ[לָחִ]ים בְּכַפּוֹ וַיִּתַּק [מֵעַל־]לֵב [הָאֵלָה וְ]אַבְשָׁלוֹם עוֹדֶנּוּ חַי בְּ[נָפְלוֹ מֵ]הָאֵלָה׃
15 16 וַיָּסֹבּוּ עֲשָׂרָה נְעָרִים [מְ]נֹשְׂאֵי כְּלֵי יוֹאָב וַיַּכּוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם וַיְמִתֻהוּ׃ וַיִּתְקַע יוֹאָב
17a בַּשֹּׁפָר וַיָּשָׁב הָעָם מִרְדֹף אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־חָשַׂךְ יוֹאָב אֶת הָעָם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם
19a. וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ בַיַּעַר אֶל־הַפַּחַת הַגָּדוֹל וַיַּצִּבוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל מְאֹד׃ □וַאֲחִימַעַץ
17b. 18a. 19b בֶּן־צָדוֹק [שָׁמַע כִּי] כָל־יִשְׂרָאֵל נָסוּ אִישׁ לְאֹהָלָ[י]ו וְאַבְשָׁלוֹם [נִ]לְקַח [הָיָ׃] [וַיּ]אמֶר
20 [אֶל־יוֹאָב] אָרוּצָה נָּא וַאֲבַשְּׂרָה אֶת־הַמֶּלֶךְ כִּי־שְׁפָטוֹ יַהְוֶה מִיַּד אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹאָב
לֹא אִישׁ בְּשֹׂרָה אַתָּה הַיּוֹם הַזֶּה וּבִשַּׂרְתָּ בְּיוֹם אַחֵר וְהַיּוֹם הַזֶּה לֹא תְבַשֵּׂר כִּי־[אֱ]לַ[י]
21 בֶּן־הַמֶּלֶךְ מֵת׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַכּוּשִׁי לֵךְ הַגֵּד לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר רָאִיתָה וַיִּשְׁתַּחוּ כוּשִׁי לְיוֹאָב
22 וַיָּרֹץ׃ וַיֹּסֶף עוֹד אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק וַיֹּאמֶר אֱלַי [יֹאבַד] וְ□הִ[תְמַהְ]מַה אָרֻצָה־נָּא גַם־
אָנִי אַחֲרֵי הַכּוּשִׁי וַיֹּאמֶר יוֹאָב לָמָּה זֶּה אַתָּה רָץ בְּנִי וְלַ[הֵלֶךְ] אֵין־בְּשׂוֹרָה מֹצֵאת׃
23 [וַיֹּאמֶר אֲחִימַעַץ] וִיהִי־[נָא] אָרוּץ וַיֹּאמֶר לוֹ [יוֹאָב] רוּץ וַיָּרָץ אֲחִימַעַץ דֶּרֶךְ הַ[בִּתְ]ר[וֹן]
24 וַיַּעֲבֹר אֶת־הַכּוּשִׁי׃ וְדָוִד יוֹשֵׁב בֵּין־שְׁנֵי הַשְּׁעָרִים וַיֵּלֶךְ הַצֹּפֶה אֶל־גַּג הַשַּׁעַר [עַ]ל־

8 לֹא־טוֹבָה הָעֵצָה אֲשֶׁר־יָעַץ אֲחִיתֹפֶל בַּפַּעַם הַזֹּאת׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־אָבִיךָ
וְאֶת־אֲנָשָׁיו כִּי גִבֹּרִים הֵמָּה וּמָרֵי נֶפֶשׁ [וְ]הֵמָּה כְּדֹב שַׁכּוּל בַּשָּׂדֶה וְאָבִיךָ אִישׁ מִלְחָמָה
9 וְלֹא יָלִין אֶת־הָעָם׃ הִנֵּה עַתָּה הוּא־נֶחְבָּא בְּאַחַ[ד] הַפְּחָתִים אוֹ בְּאַחַד הַמְּקוֹמֹת וְהָיָה
כִּנְפֹל[וֹ] בָ[עָ]ם בַּתְּחִלָּה וְשָׁמַע הַשֹּׁמֵעַ וְאָמַר הָיְתָה מַגֵּפָה בָּעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי אַבְשָׁלֹם׃
10 וְהָ[יָ]ה גַם־בֶּן־חַיִל אֲשֶׁר לִבּוֹ כְּלֵב הָאַרְיֵה הִמֵּס יִמָּס כִּי־יֹדֵעַ כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־גִבּוֹר אָבִיךָ
11 וּבְנֵי חַיִל אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ כֹּ[ה אָנֹכִי] יָעַצְתִּי הֵאָסֹף יֵאָסֵף עָלֶיךָ כָל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בְּאֵר
12 שָׁבַע כַּחוֹל אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם לָרֹב וּפָנֶיךָ הֹלְכִים בְּקִרְבָּ[ם]׃ וּבָאנוּ אֵלָיו בְּאַחַ[ד] הַמְּקוֹמֹת
אֲשֶׁר נִמְצָא שָׁם וְנַחְנוּ עָלָיו כַּאֲשֶׁר יִפֹּל הַטַּל עַל־הָאֲדָמָה וְלֹא־נוֹתַר בּוֹ וּבְכָל־הָאֲנָשִׁים
13 אֲשֶׁר־אִתּוֹ גַּם־אֶחָד׃ וְאִם־אֶל־עִיר יֵאָסֵף וְהִשִּׂיאוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הָעִיר הַהִיא חֲבָלִים
14 וְסָחַבְנוּ אֹתָ[הּ] עַד־הַנַּחַל עַד אֲשֶׁר־לֹא־נִמְצָא שָׁם גַּם־צְרוֹר׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וְכָל־
אִישׁ יִשְׂרָאֵל טוֹבָה עֲצַת חוּשַׁי הָאַרְכִּי מֵעֲצַת אֲחִיתֹפֶל וַיהוָה צִוָּה לְהָפֵר אֶת־עֲצַת
15 אֲחִיתֹפֶל הַטּוֹבָה □ בַּעֲבוּר הָבִיא יְהוָה אֶל־אַבְשָׁלוֹם אֶת־הָרָעָה׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־
צָדוֹק וְאֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים כָּזֹאת וְכָזֹאת יָעַץ אֲחִיתֹפֶל אֶת־אַבְשָׁלֹם וְאֵת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
16 וְכָזֹאת וְכָזֹאת יָעַצְתִּי אָנִי׃ וְעַתָּה שִׁלְחוּ מְהֵרָה וְהַגִּידוּ לְדָוִד לֵאמֹר אַל־תָּלֶן הַלַּיְלָה
17 בְּעַרְבוֹת הַמִּדְבָּר וְגַם עָבוֹר תַּעֲבוֹר פֶּן־יְבֻלַּע לַמֶּלֶךְ וּלְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וִיהוֹנָתָן
וַאֲחִימַעַץ עֹמְדִים בְּעֵין־רֹגֵל וְהָלְכָה הַשִּׁפְחָה וְהִגִּידָה לָהֶם וְהֵם יֵלְכוּ וְהִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ □ כִּי
18 לֹא יוּכְלוּ לְהֵרָאוֹת לָבוֹא הָעִירָה׃ וַיַּרְא אֹתָם נַעַר וַיַּגֵּד לְאַבְשָׁלֹם וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם מְהֵרָה
19 וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית־אִישׁ בְּבַחֻרִים וְלוֹ בְאֵר בַּחֲצֵרוֹ וַיֵּרְדוּ שָׁם׃ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה וַתִּפְרֹשׂ אֶת־
20 הַמָּסָךְ עַל־פְּנֵי הַבְּאֵר וַתִּשְׁטַח עָלָיו הָרִפוֹת וְלֹא נוֹדַע דָּבָר׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם
אֶל־הָאִשָּׁה הַבַּיְתָה וַיֹּאמְרוּ אַיֵּה אֲחִימַעַץ וִיהוֹנָתָן וַתֹּאמֶר לָהֶם הָאִשָּׁה עָבְרוּ מִיכַל
21 הַמָּיִם וַיְבַקְשׁוּ וְלֹא מָצָאוּ וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי אַחֲרֵי לֶכְתָּם וַיַּעֲלוּ מֵהַבְּאֵר וַיֵּלְכוּ
וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ □ וַיֹּאמְרוּ אֶל־דָּוִד קוּמוּ וְעִבְרוּ מְהֵרָה אֶת־הַמַּיִם כִּי־כָכָה יָעַץ עֲלֵיכֶם
22 אֲחִיתֹפֶל׃ וַיָּקָם דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן עַד־אוֹר הַבֹּקֶר [וְלֹא
23 נֶעְדָּר] עַד־אֶחָד □ אֲשֶׁר לֹא־עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן׃ וַאֲחִיתֹפֶל רָאָה כִּי לֹא־נֶעֶשְׂתָה עֲצָתוֹ
וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־הַחֲמוֹר וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ □ אֶל־עִירוֹ וַיְצַו אֶל־בֵּיתוֹ וַיֵּחָנַק וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר
24 אָבִיו׃ וְדָוִד בָּא מַחֲנָיְמָה וְאַבְשָׁלוֹם עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן הוּא וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ׃
25 וְאֶת־עֲמָשָׂא שָׂם אַבְשָׁלֹם תַּחַת יוֹאָב עַל־הַצָּבָא וַעֲמָשָׂא בֶן־אִישׁ [יִשְׁמְעֵאלִי] וּשְׁמוֹ
26 יִתְרָא □ אֲשֶׁר־בָּא אֶל־אֲבִיגַ[י]ל בַּת־[יִשַׁי] אֲחוֹת צְרוּיָה אֵם יוֹאָב׃ וַיִּחַן יִשְׂרָאֵל □ אֶרֶץ
27 הַגִּלְעָד׃ וַיְהִי כְּבוֹא דָוִד מַחֲנָיְמָה וְשֹׁבִי בֶן־נָחָשׁ מֵרַבַּת בְּנֵי־עַמּוֹן וּמָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל
28 מִלֹּא[־]דְבָר וּבַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי מֵרֹגְלִים׃ [הֵבִיאוּ עַרְשׂת] מִשְׁכָּב [וּמַרְבַדִּים]
29 וְ[אַף־]סִ[ר]וֹת וּכְלִי יוֹצֵר וְחִטִּים וּשְׂעֹרִים וְקֶמַח וְקָלִי וּפוֹל וַעֲדָשִׁים □׃ וּדְבַשׁ
וְחֶמְאָה וְצֹאן וְשׁ[וֹרֵי] בָקָר [וַיַּ]גִּישׁוּ לְדָוִד וְלָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ לֶאֱכוֹל כִּי אָמְרוּ הָעָם
רָעֵב וְעָיֵף וְצָמֵא בַּמִּדְבָּר׃

לְצִבָא הִנֵּה לְךָ כֹּל אֲשֶׁר לִמְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר צִיבָא הִשְׁתַּחֲוֵיתִי אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי
5 הַמֶּלֶךְ׃ וַ[יָּ]בֹא הַמֶּלֶךְ עַד־בַּחוּרִים וְהִנֵּה מִשָּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפַּחַת בֵּית־שָׁאוּל וּשְׁמוֹ שִׁמְעִי
6 בֶּן־גֵּרָא יֹצֵא יָצוֹא וּמְקַלֵּל׃ וַיְסַקֵּל בָּאֲבָנִים אֶת־דָּוִד וְאֶת־כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם
7 [חֹנֶה] וְכָל־הַגִּבֹּרִים מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃ וְכֹה־אָמַר שִׁמְעִי בְּקַלְלוֹ צֵא צֵא אִישׁ הַדָּמִים
8 וְאִישׁ הַבְּלִיָּעַל׃ הֵשִׁיב עָלֶיךָ יְהוָה כֹּל דְּמֵי בֵית־שָׁאוּל אֲשֶׁר מָלַכְתָּ תַּחְתָּ[י]ו וַיִּתֵּן יְהוָה
9 אֶת־הַמְּלוּכָה בְּיַד אַבְשָׁלוֹם בְּנֶךָ וְהִנְּךָ בְּרָעָתֶךָ כִּי אִישׁ דָּמִים אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי
בֶּן־צְרוּיָה אֶל־הַמֶּלֶךְ לָמָּה יְקַלֵּל הַכֶּלֶב הַמֵּת הַזֶּה אֶת־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶעְבְּרָה־נָּא וְאָסִירָה
10 אֶת־רֹאשׁוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ [אֶל־אֲבִישַׁי] מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרֻיָה כִּי יְקַלֵּל וְכִי יְהוָה אָמַר
11 לוֹ קַלֵּל אֶת־דָּוִד וּמִי יֹאמַר מַדּוּעַ עָשִׂיתָה כֵּן׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו
הִנֵּה בְנִי אֲשֶׁר־יָצָא מִמֵּעַי מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי וְאַף כִּי־עַתָּה בֶּן־הַיְמִינִי הַנִּחוּ לוֹ וִיקַלֵּל
12 כִּי־אָמַר לוֹ יְהוָה׃ אוּלַי יִרְאֶה יְהוָה בְּעָ[נְ]יִי וְהֵשִׁיב יְהוָה לִי טוֹבָה תַּחַת קִלְלָתוֹ הַיּוֹם
13 הַזֶּה׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַאֲנָשָׁיו בַּדָּרֶךְ וְשִׁמְעִי הֹלֵךְ בְּצֵלַע הָהָר לְעֻמָּתוֹ הָלוֹךְ וְקַלֵּל וְסַקֵּל
14 בָּאֲבָנִים וְעִפַּר בֶּעָפָר׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ עֲיֵפִים וַיִּנָּפֵשׁ שָׁם׃
15 16 וְאַבְשָׁלוֹם וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלִָם וַאֲחִיתֹפֶל אִתּוֹ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא חוּשַׁי
17 הָאַרְכִּי רֵעֶה דָוִד אֶל־אַבְשָׁלֹם וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר
18 אַבְשָׁלוֹם אֶל־חוּשַׁי זֶה חַסְדְּךָ אֶת־רֵעֶךָ לָמָּה לֹא־הָלַכְתָּ אֶת־רֵעֶךָ׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־
אַבְשָׁלֹם לֹא כִּי [אַחֲרֵי] אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה וְהָעָם הַזֶּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה וְאִתּוֹ
19 אֵשֵׁב׃ וְהַשֵּׁנִית לְמִי אֲנִי אֶעֱבֹד הֲלוֹא לִפְנֵי בְנוֹ כַּאֲשֶׁר עָבַדְתִּי לִפְנֵי אָבִיךָ כֵּן אֶהְיֶה
20 21 לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־אֲחִיתֹפֶל הָבוּ לָכֶם עֵצָה מַה־נַּעֲשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־
אַבְשָׁלֹם בּוֹא אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיךָ אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמוֹר הַבָּיִת וְשָׁמַע כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־נִבְאַשְׁתָּ
22 אֶת־אָבִיךָ וְחָזְקוּ יְדֵי כָּל־אֲשֶׁר אִתָּךְ׃ וַיַּטּוּ לְאַבְשָׁלוֹם הָאֹהֶל עַל־הַגָּג וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם
23 אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיו לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַעֲצַת אֲחִיתֹפֶל אֲשֶׁר יָעַץ בַּיָּמִים הָהֵם כַּאֲשֶׁר
יִשְׁאַל בִּדְבַר הָאֱלֹהִים כֵּן כָּל־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל גַּם־לְדָוִד גַּם־לְאַבְשָׁלֹם׃

Chusai consilium Ahithopheli turbat.

17,1 וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־אַבְשָׁלֹם אֶבְחֲרָה־נָּא שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ וְאָקוּמָה וְאֶרְדְּפָה
2 אַחֲרֵי־דָוִד הַלָּיְלָה׃ וְאָבוֹא עָלָיו וְהוּא יָגֵעַ וּרְפֵה יָדַיִם וְהַחֲרַדְתִּי אֹתוֹ וְנָס כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־
3 אִתּוֹ וְהִכֵּיתִי אֶת־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ׃ וְאָשִׁיבָה כָל־הָעָם אֵלֶיךָ כְּשׁוּב הַכַּלָּ[ה אֶל־]הָאִישׁ אֲשֶׁר־
4 אַתָּה מְבַקֵּשׁ [אַךְ נֶפֶשׁ אִישׁ אֶחָד לֹא־תְבַקֵּשׁ [וּלְ]כָל־הָעָם יִהְיֶה שָׁלוֹם׃ וַיִּישַׁר הַדָּבָר
5 בְּעֵינֵי אַבְשָׁלֹם וּבְעֵינֵי כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם קִרְא[וּ] נָא גַּם לְחוּשַׁי הָאַרְכִּי
6 וְנִשְׁמְעָה מַה־בְּפִיו גַּם־הוּא׃ וַיָּבֹא חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו לֵאמֹר כַּדָּבָר
7 הַזֶּה דִּבֶּר אֲחִיתֹפֶל הֲנַעֲשֶׂה אֶת־דְּבָרוֹ אִם־אַיִן אַתָּה דַבֵּר׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם

19 הַגִּתִּי שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר־בָּאוּ בְרַגְלָ[י]ו מִגַּת עֹבְרִים עַל־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
אֶל־אִתַּי הַגִּתִּי לָמָּה תֵלֵךְ גַּם־אַתָּה אִתָּנוּ שׁוּב וְשֵׁב עִם־הַמֶּלֶךְ כִּי־נָכְרִי אַתָּה וְגַם־גֹּלֶה
20 אַתָּה לִמְקוֹמֶךָ׃ תְּמוֹל בּוֹאֶךָ וְהַיּוֹם אֲנִ[י]עֲךָ [לָלֶכֶת עִמָּנוּ] וַאֲנִי הוֹלֵךְ עַל אֲשֶׁר־אֲנִי
21 הוֹלֵךְ שׁוּב וְהָשֵׁב אֶת־אַחֶיךָ עִמָּךְ [וַיהוָה יַעֲשֶׂה עִמְּךָ] חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ וַיַּעַן אִתַּי אֶת־הַמֶּלֶךְ
וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה וְחֵי־[נַפְשְׁךָ] אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי אִם בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
22 אִם־לְמָוֶת אִם־לְחַיִּים כִּי־שָׁם יִהְיֶה עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אִתַּי לֵךְ וַעֲבֹר וַיַּעֲבֹר אִתַּי
23 הַגִּתִּי וְכָל־אֲנָשָׁיו וְכָל־הַטַּף אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וְכָל־הָאָרֶץ בּוֹכִים קוֹל גָּדוֹל וְכָל־הָעָם עֹבְרִים
24 וְהַמֶּלֶךְ עֹבֵר בְּנַחַל קִדְרוֹן וְכָל־הָעָם עֹבְרִים עַל־פָּנָ[י]ו] דֶּרֶךְ [הַזַּיִת [בַּ]מִּדְבָּר׃ וְהִנֵּה
גַם־צָדוֹק וְכָל־הַלְוִיִּם אִתּוֹ נֹשְׂאִים אֶת־אֲרוֹן [] הָאֱלֹהִים [מֵעַל־אֶבְיָתָר וְנִצָּבִים] עַד־תֹּם
25 כָּל־הָעָם לַעֲבוֹר מִן־הָעִיר׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצָדוֹק הָשֵׁב אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הָעִיר [וְיֵשֵׁב
26 בִּמְקוֹמוֹ] אִם־אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה וֶהֱשִׁבַנִי וְהִרְאַנִי אֹתוֹ וְאֶת־נָוֵהוּ׃ וְאִם כֹּה יֹאמַר לֹא
27 חָפַצְתִּי בָּךְ הִנְנִי יַעֲשֶׂה־לִּי כַּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צָדוֹק הַכֹּהֵן הֲרוֹאֶה
אַתָּה שֻׁבָה הָעִיר בְּשָׁלוֹם [וְהִנֵּה] אֲחִימַעַץ בִּנְךָ וִיהוֹנָתָן בֶּן־אֶבְיָתָר שְׁנֵי בְנֵיכֶם אִתְּכֶם׃
28 29 רְאוּ אָנֹכִי מִתְמַהְמֵהַּ בְּעַ[רְבוֹ]ת הַמִּדְבָּר עַד־בּוֹא דָבָר מֵעִמָּכֶם לְהַגִּיד לִי׃ וַיָּשֶׁב
30 צָדוֹק [] אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים יְרוּשָׁלָ͏ִם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ וְדָוִד עֹלֶה בְמַעֲלֵה הַזֵּיתִים עֹלֶה וּבוֹכֶה
וְרֹאשׁ[וֹ] לָ[וֹ] חָפוּי וְהוּא הֹלֵךְ יָחֵף וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ חָפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ עָלֹה
31 וּבָכֹה׃ וּ[לְ]דָוִד הֻגַּד לֵאמֹר אֲחִיתֹפֶל בַּקֹּשְׁרִים עִם־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד [הָפֶר]־נָא
32 אֶת־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל יְהוָה [אֱלֹהָי]׃ וַיְהִי דָוִד בָּא עַד־הָרֹאשׁ אֲשֶׁר־יִשְׁתַּחֲו[וּ] שָׁם לֵאלֹהִים
33 וְהִנֵּה לִקְרָאתוֹ חוּשַׁי הָאַרְכִּי [רֵעֶה דָוִד] קָרוּעַ כֻּתָּנְתּוֹ וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
34 דָּוִד אִם־עָבַרְתָּ אִתִּי וְהָיִתָ עָלַי לְמַשָּׂא׃ וְאִם־הָעִיר תָּשׁוּב וְאָמַרְתָּ לְאַבְשָׁלוֹם עַבְ[דְּ]ךָ
אָ[חִ]יךָ וְ[הַ]מֶּלֶךְ אַ[חֲרָיו] עֶבֶד אָבִיךָ וַאֲנִי מֵאָז וְעַתָּה וַאֲנִי עַבְדֶּךָ [הַמֶּלֶךְ חַיֵּנִי] וְהֵפַרְתָּה
35 לִי אֵת עֲצַת אֲחִיתֹפֶל׃ וַהֲלוֹא עִמְּךָ שָׁם צָדוֹק וְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר
36 תִּשְׁמַע מִבֵּית הַמֶּלֶךְ תַּגִּיד לְצָדוֹק וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים׃ הִנֵּה־שָׁם עִמָּם שְׁנֵי בְנֵיהֶם
37 אֲחִימַעַץ לְצָדוֹק וִיהוֹנָתָן לְאֶבְיָתָר וּשְׁלַחְתֶּם בְּיָדָם אֵלַי כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר תִּשְׁמָעוּ׃ וַיָּבֹא
חוּשַׁי רֵעֶה דָוִד הָעִיר וְאַבְשָׁלוֹם [הָיָה לָ]בוֹא יְרוּשָׁלָ͏ִם [וַאֲחִיתֹפֶל עִמּוֹ]׃

Siba obtinet bona Miphibosethi domini sui. Semei maledicentem David vetat occidi.
Absalomus ingreditur urbem sanctam.

16, 1 וְדָוִד עָבַר מְעַט מֵהָרֹאשׁ וְהִנֵּה צִיבָא נַעַר מְפִיבֹשֶׁת לִקְרָאתוֹ [וְעִמּוֹ] חֲמֹרִים חֲבֻשִׁים
2 וַעֲלֵיהֶם מָאתַיִם לֶחֶם וּמֵאָה צִמּוּקִים וּמֵאָה קַיִץ וְנֵבֶל יָיִן׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא מָה־
אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא הַחֲמוֹרִים לְבֵית־הַמֶּלֶךְ לִרְכֹּב וְהַלֶּחֶם וְהַקַּיִץ לֶאֱכוֹל הַנְּעָרִים
3 וְהַיַּיִן לִשְׁתּוֹת הַיָּעֵף בַּמִּדְבָּר׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ וְאַיֵּה בֶּן־אֲדֹנֶיךָ וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה
4 יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַ͏ִם כִּי אָמַר הַיּוֹם יָשִׁיבוּ לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֵת מַמְלְכוּת אָבִי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ

30 לִשְׁלֹחַ אֹתוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ וְלֹא אָבָה לָבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁלַח עוֹד שֵׁנִית וְלֹא אָבָה לָבוֹא׃ וַיֹּאמֶר
[אַבְשָׁלוֹם] אֶל־עֲבָדָיו רְאוּ חֶלְקַת יוֹאָב אֶל־יָדִי וְלוֹ־שָׁם שְׂעֹרִים לְכוּ וְהַצִּ[י]תֻ[וּ]הָ בָאֵשׁ
וַיַּצִּתוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶת־הַחֶלְקָה בָּאֵשׁ [וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יוֹאָב אֵלָיו קְרֻעֵי בִגְדֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ
31 הִצִּיתוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶת־הַחֶלְקָה בָּאֵשׁ]׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיָּבֹא אֶל־אַבְשָׁלוֹם הַבָּיְתָה
32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה הִצִּיתוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־הַחֶלְקָה אֲשֶׁר־לִי בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־
יוֹאָב הִנֵּה שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ [פַּעַם וּשְׁתַּיִם] לֵאמֹר בֹּא הֵנָּה וְאֶשְׁלְחָה אֹתְךָ אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר
לָמָּה בָּאתִי מִגְּשׁוּר טוֹב לִי עֹד אֲנִי־שָׁם וְעַתָּה אֶרְאֶה פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּי עָוֹן
33 וֶהֱמִתָנִי׃ וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיַּגֶּד־לוֹ וַיִּקְרָא אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיָּבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ
לוֹ עַל־אַפָּיו אַרְצָה □ וַיִּשַּׁק הַמֶּלֶךְ לְאַבְשָׁלוֹם׃

Absalomus regnum appetit.

15,1 וַיְהִי מֵאַחֲרֵי־כֵן וַיַּעַשׂ לוֹ אַבְשָׁלוֹם מֶרְכָּבָה וְסֻסִים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו׃
2 וְהִשְׁכִּים אַבְשָׁלוֹם וְעָמַד עַל־יַד דֶּרֶךְ הַשָּׁעַר [וְהָיָה] כָּל־הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ רִיב לָבוֹא
אֶל־הַמֶּלֶךְ לַמִּשְׁפָּט וְ□קָרָא אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו וְ□אָמַר אֵי־מִזֶּה עִיר אַתָּה [וַיַּעַן הָאִישׁ] וַיֹּאמֶר
3 מֵאַחַד שִׁבְטֵי־יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְשָׁלוֹם רְאֵה דְבָרֶיךָ טוֹבִים וּנְכֹחִים וְשֹׁמֵעַ
4 אֵין־לְךָ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם מִי־יְשִׂמֵנִי שֹׁפֵט בָּאָרֶץ וְעָלַי יָבוֹא כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־
5 יִהְיֶה־לּוֹ רִיב□וּמִשְׁפָּט וְהִצְדַּקְתִּיו׃ וְהָיָה בִּקְרָב־אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ וְשָׁלַח אֶת־יָדוֹ
6 וְהֶחֱזִיק לוֹ וְנָשַׁק לוֹ׃ וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם כַּדָּבָר הַזֶּה לְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־יָבֹאוּ לַמִּשְׁפָּט
7 אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְגַנֵּב אַבְשָׁלוֹם אֶת־לֵב אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבַּע□ שָׁנ[ִ]ם וַיֹּאמֶר
8 אַבְשָׁלוֹם אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵלְכָה־נָּא וַאֲשַׁלֵּם אֶת־נִדְרִי אֲשֶׁר־נָדַרְתִּי לַיהוָה בְּחֶבְרוֹן׃ כִּי־נֶדֶר
נָדַר עַבְדְּךָ בְּשִׁבְתִּי בִגְשׁוּר□ לֵאמֹר אִם־[הָ]שֵׁ□ב יְשִׁיבֵנִי יַהְוֶה יְרוּשָׁלַםִ וְעָבַדְתִּי אֶת־
9 10 יַהְוֶה [בְּחֶבְרוֹן]׃ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵךְ בְּשָׁלוֹם וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ חֶבְרוֹנָה׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם
מְרַגְּלִים בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשֹּׁפָר וַאֲמַרְתֶּם [מָלַךְ] מָלַךְ
11 אַבְשָׁלוֹם בְּחֶבְרוֹן׃ וְאֶת־אַבְשָׁלוֹם הָלְכוּ מָאתַיִם אִישׁ מִירוּשָׁלַםִ קְרֻאִים וְהֹלְכִים לְתֻמָּם
12 וְלֹא יָדְעוּ כָּל־דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַ[ם] אַבְשָׁלוֹם אֶת־אֲחִיתֹפֶל הַ[קְ]עִילָ[תִ]י יוֹעֵץ דָּוִד מֵעַ[בִ]ירוֹ
מִ[קְּעִי]לָה בְּ[בָרְ]חוֹ אֶ[ל]־הַזְּ[פָ]ים וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אַמִּץ וְהָעָם הוֹלֵךְ וָרָב אֶת־אַבְשָׁלוֹם׃
13 14 וַיָּבֹא הַמַּגִּיד אֶל־דָּוִד לֵאמֹר הָיָה לֶב־אִישׁ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל־
עֲבָדָיו אֲשֶׁר־אִתּוֹ בִירוּשָׁלַםִ קוּמוּ וְנִבְרָחָה כִּי לֹא־תִהְיֶה־לָּנוּ פְלֵיטָה מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם
מַהֲרוּ לָלֶכֶת פֶּן־יְמַהֵר וְהִשִּׂגֻנוּ וְהִדִּיחַ עָלֵינוּ אֶת־הַ[שַּׁ]עַ[ר] וְהִכָּה הָעִיר לְפִי־חָרֶב׃
15 16 וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי־הַמֶּלֶךְ אֵלָ[יו] כְּכֹל אֲשֶׁר־יִבְחַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הִנֵּה עֲבָדֶיךָ׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ
17 וְכָל־בֵּיתוֹ בְּרַגְלָיו וַיַּעֲזֹב הַמֶּלֶךְ □ עֶשֶׂר נָשִׁים [מִ]פִּלַגְשָׁי[ו] לִשְׁמֹר הַבָּיִת׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ
18 וְכָל־הָעָם בְּרַגְלָיו וַיַּעַמְדוּ [בְּ]בֵית הַמֶּרְחָק׃ וְכָל־עֲבָדָיו עֹבְרִים עַל־יָדוֹ וְכָל־הַכְּרֵתִי
וְכָל־הַפְּלֵתִי [וַיַּעַמְדוּ עַל־הַזַּיִת בַּמִּדְבָּר] וְכָל־[הָעָם עֹבְרִים לְיָדוֹת וְכָל־אַנְשֵׁי אִתַּי]

3 כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְאַבֶּלֶת עַל־מֵת׃ וּבָאת אֶל־הַמֶּלֶךְ וְדִבַּרְתְּ אֵלָיו כַּדָּבָר הַזֶּה
4 וַיָּשֶׂם יוֹאָב אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיהָ׃ וַתָּ[בֹא] הָאִשָּׁה הַתְּקֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל עַל־אַפֶּיהָ
5 אַרְצָה וַתִּשְׁתָּחוּ וַתֹּאמֶר הוֹשִׁעָה הַמֶּלֶךְ [הוֹשִׁעָה]׃ וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר
6 אֲבָל אִשָּׁה־אַלְמָנָה אָנִי וַיָּמָת אִישִׁי׃ וּלְשִׁפְחָתְךָ שְׁנֵי בָנִים וַיִּנָּצוּ שְׁנֵיהֶם בַּשָּׂדֶה וְאֵין
7 מַצִּיל בֵּינֵיהֶם וַיַּךְ □ הָאֶחָד אֶת־הָאֶחָד וַיָּמֶת אֹתוֹ׃ וְהִנֵּה קָמָה כָל־הַמִּשְׁפָּחָה עַל־שִׁפְחָתֶךָ
וַיֹּאמְרוּ תְּנִי אֶת־מַכֵּה אָחִיו וּנְמִתֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אָחִיו אֲשֶׁר הָרָג □ וְכִבּוּ אֶת־גַּחַלְתִּי אֲשֶׁר
8 נִשְׁאָרָה לְבִלְתִּי שׂוּם־לְאִישִׁי שֵׁם וּשְׁאֵרִית עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הָאִשָּׁה
9 לְכִי לְבֵיתֵךְ [לְשָׁלוֹם] וַאֲנִי אֲצַוֶּה עָלָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתְּקוֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ עָלַי אֲדֹנִי
10 הַמֶּלֶךְ הֶעָוֹן וְעַל־בֵּית אָבִי וְהַמֶּלֶךְ וְכִסְאוֹ נָקִי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ [מִי] הַמְדַבֵּר אֵלַיִךְ וַהֲבֵאתִ[י]ו
11 אֵלַי וְלֹא־יֹסִיף עוֹד לָגַעַת בָּךְ׃ וַתֹּאמֶר יִזְכָּר־נָא הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵהַרְ[בּ]וֹת גֹּאֵל
12 הַדָּם לְשַׁחֵת וְלֹא יַשְׁמִידוּ אֶת־בְּנִי וַיֹּאמֶר [הַמֶּלֶךְ] חַי־יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת בְּנֵךְ אָרְצָה׃
13 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תְּדַבֶּר־נָא שִׁפְחָתְךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיֹּאמֶר דַּבֵּרִי׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
וְלָמָּה חָשַׁבְתָּה כָּזֹאת עַל־עַם אֱלֹהִים וּמִדַּבֵּר הַמֶּלֶךְ הַדָּבָר הַזֶּה כְּאָשֵׁם לְבִלְתִּי הָשִׁיב
14a 14b הַמֶּלֶךְ אֶת־נִדְּחוֹ [וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לְבִלְתִּי יִדַּח מֵעִמּוֹ נִדָּח]׃ כִּי־מוֹת נָמוּת וְכַמַּיִם
15 הַנִּגָּרִים אַרְצָה אֲשֶׁר לֹא יֵאָסֵפוּ וְלֹא־יִשָּׂא אֱלֹ[הִי]ם נָפֶשׁ□׃ וְעַתָּה אֲשֶׁר־בָּאתִי לְדַבֵּר
אֶל־[אֲדֹנִי] הַמֶּלֶךְ □ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה כִּי יֵרְאֻנִי הָעָם וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ אֲדַבְּרָה־נָּא אֶל־
16 הַמֶּלֶךְ אוּלַי יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר אֲמָתוֹ׃ כִּי יִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ לְהַצִּיל אֶת־אֲמָתוֹ מִכַּף
17 הָאִישׁ [הַמְבַקֵּשׁ] לְהַשְׁמִיד אֹתִי וְאֶת־בְּנִי יַחַד מִנַּחֲלַת אֱלֹהִים׃ וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ יִהְיֶה־נָּא
דְּבַר־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִמְנֻחָה כִּי כָּ□אֱלֹהִים כֵּן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב וְהָרָע וַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
18 יְהִי עִמָּךְ׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַל־נָא תְכַחֲדִי מִמֶּנִּי דָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁאֵל
19 אֹתָךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה יְדַבֶּר־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲיַד יוֹאָב אִתָּךְ בְּכָל־זֹאת
וַתַּעַן הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר חֵי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם־[יֵ]שׁ לְהֵ[י]מִין וּלְהַשְׂמִיל מִכֹּל אֲשֶׁר־
דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־עַבְדְּךָ יוֹאָב הוּא צִוָּנִי וְהוּא שָׂם בְּפִי שִׁפְחָתְךָ אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
20 הָאֵלֶּה □ לְבַעֲבוּר סַבֵּב אֶת־פְּנֵי הַדָּבָר [׃] וַאדֹנִי [הַמֶּלֶךְ] חָכָם כְּחָכְמַת □ הָאֱלֹהִים לָדַעַת
21 אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאָב הִנֵּה־נָא [אַתָּה] עָשִׂיתָ [] אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
22 וְלֵךְ [לְ]הָשֵׁב אֶת־הַנַּעַר □׃ וַיִּפֹּל יוֹאָב [עַ]ל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיְבָרֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ
וַיֹּאמֶר יוֹאָב הַיּוֹם יָדַע עַבְדְּךָ כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־
23. 24 דְּבַר עַבְדּוֹ׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּרָה וַיָּבֵא אֶת־אַבְשָׁלוֹם יְרוּשָׁלָםִ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יִסֹּב
25 אֶל־בֵּיתוֹ וּפָנַי לֹא יִרְאֶה וַיִּסֹּב אַבְשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה׃ וּכְאַבְשָׁלוֹם
לֹא־הָיָה אִישׁ □ יָפֶה בְּכָל־יִשְׂרָאֵל לְהַלֵּל מְאֹד מִכַּף רַגְלוֹ וְעַד קָדְקֳדוֹ לֹא־הָיָה בוֹ מוּם׃
26 27 וּבְגַלְּחוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ [] וְשָׁקַל □שְׂעַר רֹאשׁוֹ מָאתַ] שְׁקָלִים בְּאֶבֶן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּוָּלְדוּ לְאַבְשָׁלוֹם
28 שְׁלוֹשָׁה בָנִים וּבַת אַחַת וּשְׁמָהּ תָּמָר הִיא הָיְתָה אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה [מְאֹד]׃ וַיֵּשֶׁב
29 אַבְשָׁלוֹם בִּירוּשָׁלַםִ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶל־יוֹאָב

18 אֶת־□מְשָׁרְתוֹ וַיֹּאמֶר שִׁלְחוּ־נָא אֶת־זֹאת מֵעָלַי הַחוּצָה וּנְעֹל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ וְעָלֶיהָ
כְּתֹנֶת פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁןָ בְנוֹת־הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת מֵע[ו]לָם וַיֹּצֵא אוֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ הַחוּץ
19 וַ[יִּ]נְעַל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ וַתִּקַּח תָּמָר אֵפֶר [וַתָּשֶׂם] עַל־רֹאשָׁהּ וּכְתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר
20 עָלֶיהָ קָרָעָה וַתָּשֶׂם יָדָהּ עַל־רֹאשָׁהּ וַתֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְזָעָקָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ
הַאֲמְ[נ]ָם אַמְ[נ]וֹן אָחִיךְ הָיָה עִמָּךְ וְעַתָּה אֲחוֹתִי הַחֲרִישִׁי אָחִיךְ הוּא אַל־תָּשִׁיתִי אֶת־לִבֵּךְ
21 לַדָּבָר הַזֶּה וַתֵּשֶׁב תָּמָר [אַלְמָנָה] וְשֹׁמֵמָה [בְּ]בֵית אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ׃ וְהַמֶּלֶךְ [] שָׁמַע
22 אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּחַר לוֹ מְאֹד׃ וְלֹא־דִבֶּר אַבְשָׁלוֹם עִם־אַמְנוֹן לְמֵרָע וְעַד־
טוֹב [] עַל־דְּבַר אֲשֶׁר עִנָּה אֵת תָּמָר אֲחֹתוֹ׃
23 וַיְהִי לִשְׁנָתַיִם יָמִים וַיִּהְיוּ גֹזְזִים לְאַבְשָׁלוֹם בְּבַעַל חָצוֹר אֲשֶׁר עִם־אֶפְרָיִם וַיִּקְרָא
24 אַבְשָׁלוֹם לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא גֹזְזִים לְעַבְדֶּךָ
25 יֵלֶךְ־נָא הַמֶּלֶךְ וּ[נְעָרָ]יו עִם־עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְשָׁלוֹם אַל־בְּנִי אַל־נָא נֵלֵךְ
26 כֻּלָּנוּ וְלֹא נִכְבַּד עָלֶיךָ וַיִּפְ[צַר]־בּוֹ וְלֹא־אָבָה לָלֶכֶת וַיְבָרְכֵהוּ׃ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וָ[אֵלַי]
27 יֵלֶךְ־נָא אִתָּ[י] אַמְנוֹן אָחִי וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה יֵלֵךְ עִמָּךְ׃ וַיִּפְ[צַר]־בּוֹ אַבְשָׁלוֹם
וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ אֶת־אַמְנוֹן וְאֵת כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ [וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם מִשְׁתֶּה כְּמִשְׁתֵּה הַמֶּלֶךְ]׃
28 וַיְצַו אַבְשָׁלוֹם אֶת־נְעָרָיו לֵאמֹר רְאוּ־נָא כְּטוֹב לֵב־אַמְנוֹן בַּיַּיִן וְאָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם הַכּוּ אֶת־
29 אַמְנוֹן וַהֲמִתֶּם אֹתוֹ אַל־תִּירָאוּ הֲלוֹא כִּי אָנֹכִי צִוִּיתִי אֶתְכֶם חִזְקוּ וִהְיוּ לִבְנֵי־חָיִל׃ וַיַּעֲשׂוּ
נַעֲרֵי אַבְשָׁלוֹם לְאַמְנוֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּ[ם] וַיָּקֻמוּ כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּרְכְּבוּ אִישׁ עַל־פִּרְדּוֹ וַיָּנֻסוּ׃
30 וַיְהִי הֵמָּה בַדֶּרֶךְ וְהַשְּׁמֻעָה בָאָה אֶל־דָּוִד לֵאמֹר הִכָּה אַבְשָׁלוֹם אֶת־כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
31 וְלֹא־נוֹתַר מֵהֶם אֶחָד׃ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּשְׁכַּב אָרְצָה וְכָל־עֲבָדָיו
32 [הַ]נִּצָּבִים [עָלָיו] קָרְעוּ [אֶת־]בִּגְדֵי[הֶ]ם׃ וַיַּעַן יוֹנָדָב בֶּן־שִׁמְעָה אֲחִי־דָוִד וַיֹּאמֶר אַל־יֹאמַר
אֲדֹנִי [הַמֶּלֶךְ] אֵת כָּל־הַנְּעָרִים □ הֵמִיתוּ כִּי־[אִם] אַמְנוֹן לְבַדּוֹ מֵת כִּי־עַל־פִּי אַבְשָׁלוֹם
33 הָיְתָה שׂוּמָה מִיּוֹם עַנֹּתוֹ אֵת תָּמָר אֲחֹתוֹ׃ וְעַתָּה אַל־יָשֵׂם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶל־לִבּוֹ דָּבָר
34 לֵאמֹר כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ מֵתוּ כִּי־אִם אַמְנוֹן לְבַדּוֹ מֵת □ וְיִ[וָּ]תֵר אֶחָיו] שָׁלוֹם [׃ וַיַּעַר]
הַצֹּפֶה [וַיִּשָּׂא] אֶת־עֵינָ[י]ו וַיַּרְא וְהִנֵּה עַם־רַב הֹלְכִים [בְּ]דֶרֶךְ [הַצָּהֳ]רַיִ[ם בַּמּוֹרָד] מִצַּד
35 הָהָר [וַיָּבֹא הַצֹּפֶה וַיַּגֵּד לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר רָאֹה רָאִיתִי אֲנָשִׁים מִדֶּרֶךְ הַצָּהֳרַיִם מִצַּד הָהָר]׃ וַיֹּאמֶר
36 יוֹנָדָב אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה בְנֵי־הַמֶּלֶךְ בָּאוּ כִּדְבַר עַבְדְּךָ כֵּן הָיָה׃ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וְהִנֵּה בְנֵי־
הַמֶּלֶךְ בָּאוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ וְגַם־הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו בָּכוּ בְּכִי גָּדוֹל מְאֹד׃ וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח
37a וַיֵּלֶךְ אֶל־תַּלְמַי בֶּן־עַמִּי[ה]וּ[ד] מֶלֶךְ גְּשׁוּר [וַיְהִי־שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים]׃ וַיִּתְאַבֵּל [הַמֶּלֶךְ] עַל־בְּנוֹ
37b 38b. 39 כָּל־הַיָּמִים׃ □ וַתְּכַל [ר]וּ[חַ] הַמֶּלֶךְ לָ[שְׂ]אֵת □לְאַבְשָׁלוֹם כִּי־נִחַם עַל־אַמְנוֹן [בְּנוֹ] כִּי־מֵת׃

Absalomus e Gessur redux cum Davide reconciliatur.

14, 1 וַיֵּדַע יוֹאָב בֶּן־צְרֻיָה כִּי־לֵב הַמֶּלֶךְ עַל־אַבְשָׁלוֹם׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם
2 אִשָּׁה חֲכָמָה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי־נָא וְלִבְשִׁי־נָא בִגְדֵי־אֵבֶל וְאַל־תָּסוּכִי שֶׁמֶן וְהָיִית

23 יַהְוֶה אֱלֹהֵ[ינוּ] כִּי־אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ וּמִי כְעַמְּךָ
כְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אַחֵ[ר] בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלְכוּ־אֱלֹהִים לִפְדּוֹת־לוֹ לְעָם וְלַ[עֲ]שׂוֹ[ת] לוֹ שֵׁם □ גְּדֹל[וֹ]ת
24 וְנֹרָאוֹת לְ[גָ]רֶ[שׁ] מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ לְּךָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם וֵאלֹהֶ[י]ם׃ וַתִּ[תֵּ]ן □
25 אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם עַד־עוֹלָם וְאַתָּה יַהְוֶה הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְעַתָּה [אֲדֹנָי
יַהְוֶה] הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־עַבְדְּךָ וְעַל־בֵּיתוֹ הָקֵם עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃
26 וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם לֵאמֹר יַהְוֶה צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדְּךָ □ יִהְיֶה נָכוֹן
27 לְפָנֶיךָ׃ כִּי־אַתָּה יַהְוֶה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל גָּלִיתָה אֶת־אֹזֶן עַבְדְּךָ לֵאמֹר בַּיִת אֶבְנֶה־לָּךְ
28 עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ אֶת־לִבּוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ אֶת־הַתְּפִלָּה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה אֲדֹנָי יַהְוֶה
29 אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת וַתְּדַבֵּר [עַ]ל־עַבְדְּךָ אֶת־הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה
הוֹאֵל וּבָרֵךְ אֶת־בֵּית עַבְדְּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי יַהְוֶה דִּבַּרְתָּ וּמִבִּרְכָתְךָ
יְבֹרַךְ בֵּית־עַבְדְּךָ [לִהְיוֹת] לְעוֹלָם׃

Flagitia Amnonis et Absalomi, filiorum Davidis.

13,1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וּלְאַבְשָׁלוֹם בֶּן־דָּוִד אָחוֹת יְפַ[ת מַרְאֶה מְאֹד] וּשְׁמָהּ תָּמָר וַיֶּאֱהָבֶהָ
2 אַמְנוֹן בֶּן־דָּוִד׃ וַיֵּצֶר לְאַמְנוֹן לְהִתְ[הַ]לֵּ[ל] בַּעֲבוּר תָּמָר אֲחֹתוֹ כִּי בְתוּלָה הִיא וַיִּפָּלֵא
3 בְּעֵינֵי אַמְנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה׃ וּלְאַמְנוֹן רֵעַ וּשְׁמוֹ יוֹנָדָב בֶּן־שִׁמְעָה אֲחִי דָוִד וְיוֹנָדָב
4 אִישׁ חָכָם מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה כָּכָה דַּל בֶּן־הַמֶּלֶךְ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר הֲלוֹא תַּגִּיד לִי
5 וַיֹּאמֶר לוֹ אַמְנוֹן אֶת־תָּמָר אֲחוֹת אַבְשָׁלֹם אָחִי אֲנִי אֹהֵב׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָדָב שְׁכַב עַל־
מִשְׁכָּבְךָ וְהִתְחָל וּבָא אָבִיךָ לִרְאוֹתֶךָ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו תָּבֹא נָא תָמָר אֲחוֹתִי וְתַבְרֵנִי לֶחֶם
6 וְעָשְׂתָה לְעֵינַי אֶת־הַבִּרְיָה לְמַעַן אֲשֶׁר אֶרְאֶה וְאָכַלְתִּי מִיָּדָהּ׃ וַיִּשְׁכַּב אַמְנוֹן וַיִּתְחָל
וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ לִרְאֹתוֹ וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל־הַמֶּלֶךְ תָּבוֹא־נָא תָּמָר אֲחֹתִי וּתְלַבֵּב לְעֵינַי שְׁתֵּי
7 לְבִבוֹת וְאֶבְרֶה מִיָּדָהּ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל־תָּמָר הַבַּיְתָה לֵאמֹר לְכִי נָא בֵּית אַמְנוֹן אָחִיךְ
8 וַעֲשִׂי־לוֹ הַבִּרְיָה׃ וַתֵּלֶךְ תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן אָחִיהָ וְהוּא שֹׁכֵב וַתִּקַּח אֶת־הַבָּצֵק וַתָּלָ□שׁ
9 וַתְּלַבֵּב לְעֵינָיו וַתְּבַשֵּׁל אֶת־הַלְּבִבוֹת׃ וַתִּקְ[רָא] אֶת־הַמַּשְׂרֵת וַתִּצֹק לְפָנָיו וַיְמָאֵן לֶאֱכוֹל
10 וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלַי וַיֵּצְאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל־תָּמָר
הָבִיאִי הַבִּרְיָה הַחֶדֶר וְאֶבְרֶה מִיָּדֵךְ וַתִּקַּח תָּמָר אֶת־הַלְּבִבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂתָה וַתָּבֵא
11 לְאַמְנוֹן אָחִיהָ הֶחָדְרָה׃ וַתַּגֵּשׁ אֵלָיו לֶאֱכֹל וַיַּחֲזֶק־בָּהּ וַיֹּאמֶר לָהּ בּוֹאִי שִׁכְבִי עִמִּי
12 אֲחוֹתִי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אַל־אָחִי אַל־תְּעַנֵּנִי כִּי לֹא־יֵעָשֶׂה כֵן בְּיִשְׂרָאֵל אַל־תַּעֲשֵׂה אֶת־
13 הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ וַאֲנִי אָנָה אוֹלִיךְ אֶת־חֶרְפָּתִי וְאַתָּה תִּהְיֶה כְּאַחַד הַנְּבָלִים בְּיִשְׂרָאֵל
14 וְעַתָּה דַּבֶּר־נָא אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא יִמְנָעֵנִי מִמֶּךָּ׃ וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ וַיֶּחֱזַק מִמֶּנָּה
15 וַיְעַנֶּהָ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ׃ וַיִּשְׂנָאֶהָ אַמְנוֹן שִׂנְאָה גְּדוֹלָה מְאֹד כִּי גְדוֹלָה הַשִּׂנְאָה אֲשֶׁר שְׂנֵאָהּ
16 מֵ[הָ]אַהֲבָה אֲשֶׁר אֲהֵבָהּ וַיֹּאמֶר־לָהּ אַמְנוֹן קוּמִי לֵכִי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ [עַ]ל־אוֹדֹת הָרָעָה
17 הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת מָ[ה] אַחֶרֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ עִמִּי לְשַׁלְּחֵנִי וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ לָהּ׃ וַיִּקְרָא

26 27 וַיִּלָּחֶם יוֹאָב בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלְכֹּד אֶת־עִיר הַמְּלוּכָה׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָב מַלְאָכִים
28 אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר נִלְחַמְתִּי בְרַבָּה גַּם־לָכַדְתִּי אֶת־עִיר הַמָּ[לֶךְ]׃ וְעַתָּה אֱסֹף אֶת־יֶתֶר
29 הָעָם וַחֲנֵה עַל־הָעִיר וְלָכְדָהּ פֶּן־אֶלְכֹּד אֲנִי אֶת־הָעִיר וְנִקְרָא שְׁמִי עָלֶיהָ׃ וַיֶּאֱסֹף דָּוִד
30 אֶת־כָּל־הָעָם וַיֵּלֶךְ רַבָּתָה וַיִּלָּחֶם בָּהּ וַיִּלְכְּדָהּ׃ וַיִּקַּח אֶת־עֲטֶרֶת מִלְכֹּם מֵעַל רֹאשׁוֹ
וַ[יִּמְצְאוּ] מִשְׁקָלָהּ כִּכַּר זָהָב וּ[בָהּ] אֶבֶן יְקָרָה וַתְּהִי עַל־רֹאשׁ דָּוִד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא
31 הַרְבֵּה מְאֹד׃ וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשֶׂם בַּמְּ[כֵ]ר[ת] וּבְחָרֻ[שֵׁ]י הַבַּרְזֶל וּבְמַ[סְגֵּ]ר[ים]
וְהֶעֱבִי[ר] אוֹתָם בַּמַּלְ[בֵּ]ן וְכֵן יַעֲשֶׂה לְכֹל עָרֵי בְנֵי־עַמּוֹן וַיָּשָׁב דָּוִד וְכָל־הָעָם יְרוּשָׁלָםִ׃

Davidi templum Domino aedificare volenti Nathanus propheta vaticinium annuntiat Messianicum.

7, 1 2 וַיְהִי כִּי־יָשַׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וְיַהְוֶה הֵנִיחַ־לוֹ מִסָּבִיב מִכָּל־אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
אֶל־נָתָן הַנָּבִיא רְאֵה נָא אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרָזִים וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב [תַּחַת] יְרִיעָ[וֹת]׃
3 4 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ לֵךְ עֲשֵׂה כִּי יַהְוֶה עִמָּךְ׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי
5 דְּבַר־יַהְוֶה אֶל־נָתָן [הַנָּבִיא] לֵאמֹר׃ לֵךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־עַבְדִּי דָוִד כֹּה אָמַר יַהְוֶה [לֹא] אַתָּה
6 תִּבְנֶה־לִּי בַיִת לְשָׁבֶת □׃ כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי בְּבַיִת לְמִיּוֹם הַעֲלֹתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
7 וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶהְיֶה מִתְהַלֵּךְ [מֵ]אֹהֶל [אֶל־אֹהֶל] וּ[מִ]מִּשְׁכָּן [אֶל־מִשְׁכָּן]׃ בְּכֹל אֲשֶׁר־
הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר דִּבַּרְתִּי אֶ[ל]־אַחַד שֹׁ[פְ]טֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי
8 לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בֵּית אֲרָזִים׃ וְעַתָּה כֹּה תֹאמַר
לְעַבְדִּי דָוִד כֹּה אָמַר יַהְוֶה צְבָאוֹת אֲנִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מֵאַחַר הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד
9 עַל־עַמִּי עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר הָלַכְתָּ וָאַכְרִיתָה אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ
10 וְעָשִׂתִי לְךָ שֵׁם □ כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וּנְטַעְתִּיו
11 וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־יֹסִיפוּ בְנֵי־עַוְלָה לְעַנּוֹתוֹ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה׃ וּלְמִ[ן־]יָמִ[י]ם
אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהִ[כְנַעְ]תִּי [אֶת־]כָּל־אֹיְבֶיךָ וְהִגְ[דִּי]לְךָ יַהְוֶה [וּ]בַיִת
12 יַעֲשֶׂה־לְּךָ יַהְוֶה׃ [וְהָיָה] כִּי יִמְלְאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ
13 אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ וַהֲכִינֹתִי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ׃ הוּא יִבְנֶה־[לִּי] בַיִת □ וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסְא[וֹ]
14 עַד־עוֹלָם׃ אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן אֲשֶׁר בְּהַעֲוֺתוֹ וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים
15 וּבְנִגְעֵי בְּנֵי אָדָם׃ וְחַסְדִּי לֹא [אָ]סִ[י]ר מֵ[עִמּ]וֹ כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מֵעִם שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲ[שִׂ]רֹתִי
16 17 □לְפָנֶיךָ׃ וְנֶאְמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנַי [וְ]כִסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ כְּכֹל
18 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחִזָּיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִד׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ □וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי יַהְוֶה
19 וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי אֲדֹנָי יַהְוֶה וּמִי בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתַנִי עַד־הֲלֹם׃ וַתִּקְטַן עוֹד זֹאת בְּעֵינֶיךָ
20 אֲדֹנָי יַהְוֶה וַתְּדַבֵּר גַּם [עַ]ל־בֵּית־עַבְדְּךָ לְמֵרָחוֹק וּ[רְ]אִתַ[נִי כְּ]תוֹרַת הָאָדָם [׃] אֲדֹנָי יַהְוֶה
21 □מַה־יּוֹסִיף □ עוֹד [עַבְדְּךָ] אֵלֶיךָ [לְכָבוֹד] וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ [׃] אֲדֹנָי יַהְוֶה □ בַּעֲבוּר
22 [עַבְדְּ]ךָ וּ[לְכַבֶּדְ]ךָ עָשִׂיתָ[י] אֵת כָּל־הַגְּדֻ□לָּה הַזֹּאת לְהוֹדִיעַ אֶת־עַבְדֶּ[י]ךָ׃ עַל־כֵּן גָּדַלְתָּ

David cum Deo reconciliatur. Rabbath-Ammon expugnatur.

12,1 וַיִּשְׁלַח יַהְוֶה אֶת־נָתָן [הַנָּבִיא] אֶל־דָּוִד וַיָּבֹא אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ [הַגֶּד־נָא לִי אֶת־הַדִּין
2 הַזֶּה] שְׁנֵי אֲנָשִׁים הָיוּ בְּעִיר אֶחָת אֶחָד עָשִׁיר וְאֶחָד רָ[א]שׁ׃ [וְ]לֶעָשִׁיר הָיָה צֹאן וּבָקָר
3 הַרְבֵּה מְאֹד׃ וְלָרָשׁ אֵין־כֹּל כִּי אִם־כִּבְשָׂה אַחַת קְטַנָּה אֲשֶׁר קָנָה וַיְחַיֶּהָ וַתִּגְדַּל עִמּוֹ
4 וְעִם־בָּנָיו יַחְדָּיו מִפִּתּוֹ תֹאכַל וּמִכֹּסוֹ תִשְׁתֶּה וּבְחֵיקוֹ תִשְׁכָּב וַתְּהִי־לוֹ כְּבַת׃ וַיָּבֹא הֵלֶךְ
לְאִישׁ הֶעָשִׁיר וַיַּחְמֹל לָקַחַת מִצֹּאנוֹ וּמִבְּקָרוֹ לַעֲשׂוֹת לָאֹרֵחַ הַבָּא לוֹ וַיִּקַּח אֶת־כִּבְשַׂת
5 הָאִישׁ הָרָ[א]שׁ וַיַּעֲשֶׂהָ לָאִישׁ הַבָּא אֵלָיו׃ וַיִּחַר־אַף דָּוִד בָּאִישׁ מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־נָתָן חַי־
6 יַהְוֶה כִּי בֶן־מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹאת׃ וְאֶת־הַכִּבְשָׂה יְשַׁלֵּם [שִׁ]בְעָתָיִם עֵקֶב אֲשֶׁר עָשָׂה
7 אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְעַל אֲשֶׁר לֹא־חָמָל׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד אַתָּה הָאִישׁ [הָעֹשֶׂה זֹּאת]
כֹּה־אָמַר יַהְוֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי הִצַּלְתִּיךָ מִיַּד
8 שָׁאוּל׃ וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת־בַּ□ת אֲדֹנֶיךָ וְאֶת־נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת־בֵּית
9 יִשְׂרָאֵ[ל] וְאִם מְעָט וְאֹסִפָה לְּךָ כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה׃ מַדּוּעַ בָּזִיתָ אֶת־דְּבַר יַהְוֶה לַעֲשׂוֹת הָרַע
בְּעֵינָ[י]ו אֵת אוּרִיָּה הַחִתִּי הִ[תְ]נַ[כַּ]לְ[ו]תָּ בָּחֶ[נֶ]ף] וְאֶת־אִשְׁתּוֹ לָקַחְתָּ לְּךָ לְאִשָּׁה וְאֹתוֹ
10 הָרַגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְעַתָּה לֹא־תָסוּר חֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד־עוֹלָם עֵקֶב כִּי בְזִתָנִי וַתִּקַּח
11 אֶת־אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי לִהְיוֹת לְךָ לְאִשָּׁה׃ □הִנְנִי מֵקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתֶךָ וְלָקַחְתִּי
12 אֶת־נָשֶׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרֵעֶיךָ וְשָׁכַב עִם־נָשֶׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת׃ כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ
15 בַסָּתֶר וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל □׃ וַיֵּלֶךְ נָתָן אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּגֹּף יַהְוֶה
16 a אֶת־הַיֶּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אֵשֶׁת־אוּרִיָּה לְדָוִד וַיֵּאָנַשׁ׃ וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־[יַהְוֶה] בְּעַד הַנָּעַר
13 [׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָתָן חָטָאתִי לַיַהְוֶה וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד גַּם־יַהְוֶה הֶעֱבִיר חַטָּאתְךָ לֹא
14 תָמוּת׃ אֶפֶס כִּי־נִאֵץ נִאַצְתָּ אֶת־אֹיְבֵי יַהְוֶה בַּדָּבָר הַזֶּה גַּם הַבֵּן הַיִּלּוֹד לְךָ מוֹת יָמוּת׃]
16 b 17 וַיָּצָם דָּוִד צוֹם וּבָא וְלָן וְשָׁכַב אָרְצָה׃ וַיָּקֻמוּ זִקְנֵי בֵיתוֹ עָלָיו לַהֲקִימוֹ מִן־הָאָרֶץ וְלֹא
18 אָבָה וְלֹא־בָרָ[ה] אִתָּם לָחֶם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיָּלֶד וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד לְהַגִּיד־
לוֹ□ כִּי אָמְרוּ הִנֵּה בִהְיוֹת הַיֶּלֶד חַי דִּבַּרְנוּ אֵלָיו וְלֹא־שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ וְאֵיךְ נֹאמַר אֵלָיו
19 מֵת הַיֶּלֶד וְעָשָׂה רָעָה׃ וַיַּרְא דָּוִד כִּי עֲבָדָיו מִתְלַחֲשִׁים וַיָּבֶן דָּוִד כִּי מֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמֶר
20 דָּוִד אֶל־עֲבָדָיו הֲמֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מֵת׃ וַיָּקָם דָּוִד מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ וַיָּסֶךְ וַיְחַלֵּף
שִׂמְלֹתָ[י]ו וַיָּבֹא בֵית־יַהְוֶה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁאַל וַיָּשִׂימוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל׃
21 וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה בְּעַ□[וֹד] הַיֶּלֶד חַי צַמְתָּ וַתֵּבְךְּ
22 וְכַאֲשֶׁר מֵת הַיֶּלֶד קַמְתָּ וַתֹּאכַל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר [דָּוִד] בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי צַמְתִּי וָאֶבְכֶּה כִּי
23 אָמַרְתִּי מִי יוֹדֵעַ יְחָנַּנִי יַהְוֶה וְחַי הַיָּלֶד׃ וְעַתָּה מֵת [וְיַהְוֶה הֱבִיאוֹ] לָמָּה זֶּה אֲנִי צָם
25 b. הַאוּכַל לַהֲשִׁיבוֹ עוֹד אֲנִי הֹלֵךְ אֵלָיו וְהוּא לֹא־יָשׁוּב אֵלָי׃ [וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יְדִידְיָהּ בִּדְבַר
25 a. 24 יַהְוֶה אֲשֶׁר שָׁלַח בְּיַד נָתָן הַנָּבִיא׃] וַיְנַחֵם דָּוִד אֵת בַּת־שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּשְׁכַּב
עִמָּהּ [וַתַּהַר] וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה □׃

7 אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד׃ וַיָּבֹא אוּרִיָּה אֵלָיו וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם
8 הַמִּלְחָמָה [וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם]׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחַץ רַגְלֶיךָ וַיֵּצֵא אוּרִיָּה
9 מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־
10 עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְלֹא יָרַד אֶל־בֵּיתוֹ׃ וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר לֹא־יָרַד אוּרִיָּה אֶל־בֵּיתוֹ וַיֹּאמֶר
11 דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה הֲלוֹא מִדֶּרֶךְ אַתָּה בָא מַדּוּעַ לֹא־יָרַדְתָּ אֶל־בֵּיתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אוּרִיָּה אֶל־
דָּוִד □אֲרוֹן [יַהְוֶה] וְיִשְׂרָאֵל □ יֹשְׁבִים בַּסֻּכּוֹת וַאדֹנִי יוֹאָב וְעַבְדֵי אֲדֹנִי עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה
חֹנִים וַאֲנִי אָבוֹא אֶל־בֵּיתִי לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב עִם־אִשְׁתִּי חַי [יַהְוֶה] וְחֵי נַפְשֶׁךָ אִם־
12 אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה שֵׁב בָּזֶה גַּם־הַיּוֹם וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָּ וַיֵּשֶׁב
13 אוּרִיָּה בִירוּשָׁלַםִ בַּיּוֹם הַהוּא [׃] וּמִמָּחֳרָת □ וַיִּקְרָא־לוֹ דָוִד וַיֹּאכַל לְפָנָיו וַיֵּשְׁתְּ וַיְשַׁכְּרֵהוּ
14 וַיֵּצֵא בָעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ עִם־עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְאֶל־בֵּיתוֹ לֹא יָרָד׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּכְתֹּב
15 דָּוִד סֵפֶר אֶל־יוֹאָב וַיִּשְׁלַח בְּיַד אוּרִיָּה׃ וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר לֵאמֹר הָבוּ אֶת־אוּרִיָּה אֶל־מוּל
16 פְּנֵי הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה וְשַׁבְתֶּם מֵאַחֲרָיו וְנִכָּה וָמֵת׃ וַיְהִי בִּשְׁמוֹר יוֹאָב אֶל־הָעִיר וַיִּתֵּן
17 אֶת־אוּרִיָּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע כִּי אַנְשֵׁי־חַיִל שָׁם׃ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר וַיִּלָּחֲמוּ אֶת־
18 יוֹאָב וַיִּפֹּל מִן־הָעָם מִ[ד]בְ[רֵ]י דָּוִד וַיָּמָת גַּם אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָב וַיַּגֵּד לְדָוִד אֶת
19 כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה׃ וַיְצַו אֶת־הַמַּלְאָךְ לֵאמֹר כְּכַלּוֹתְךָ אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה
20 לְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וְהָיָה אִם־תַּעֲלֶה חֲמַת הַמֶּלֶךְ וְאָמַר לְךָ מַדּוּעַ נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הָעִיר
21 לְהִלָּחֵם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֵת אֲשֶׁר־[תֹּכ]וּ מֵעַל־הַחוֹמָה׃ מִי־הִכָּה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יְרֻ[בַּעַל]
הֲלוֹא אִשָּׁה הִשְׁלִיכָה עָלָיו פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל הַחוֹמָה וַיָּמָת בְּתֵבֵץ לָמָּה נִגַּשְׁתֶּם אֶל־
הַחוֹמָה וְאָמַרְתָּ [כִּי־גָבְרוּ עָלֵינוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּצְאוּ אֵלֵינוּ הַשָּׂדֶה וַנִּהְיֶה עֲלֵיהֶם עַד־פֶּתַח
הַשַּׁעַר וַיֹּרוּ הַמֹּרִים אֶל־עֲבָדֶיךָ מֵעַל־הַחוֹמָה וַיָּמוּתוּ מֵעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ כִּשְׁמֹנָה עָשָׂר אִישׁ]
22 גַּם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת׃ וַיֵּלֶךְ הַמַּלְאָךְ וַיָּבֹא וַיַּגֵּד לְדָוִד אֵת כָּל־[דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה
וַיִּחַר לְדָוִד אֶל־יוֹאָב וַיֹּאמֶר אֶל־הַמַּלְאָךְ מַדּוּעַ נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הָעִיר לְהִלָּחֵם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם
אֵת אֲשֶׁר תֻּכּוּ מֵעַל־הַחוֹמָה מִי־הִכָּה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יְרֻבַּעַל הֲלוֹא אִשָּׁה הִשְׁלִיכָה
23 עָלָיו פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל־הַחוֹמָה וַיָּמָת בְּתֵבֵץ לָמָּה נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הַחוֹמָה]׃ וַיֹּאמֶר הַמַּלְאָךְ
אֶל־דָּוִד כִּי־גָבְרוּ עָלֵינוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּצְאוּ אֵלֵינוּ הַשָּׂדֶה וַנִּהְיֶה עֲלֵיהֶם עַד־פֶּתַח הַשָּׁעַר׃
24 וַיֹּר[]וּ הַמּוֹרִ[]ים אֶל־עֲבָדֶיךָ מֵעַל הַחוֹמָה וַיָּמוּתוּ מֵעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ [כִּשְׁמֹנָה עָשָׂר אִישׁ]
25 וְגַם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַמַּלְאָךְ כֹּה־תֹאמַר אֶל־יוֹאָב אַל־יֵרַע[וּ
פָּנֶיךָ אֶ[ל]־הַדָּבָר הַזֶּה כִּי־כָזֹה וְכָזֶה תֹּאכַל הֶחָרֶב הַחֲזֵק מִלְחַמְתְּךָ אֶל־הָעִיר וְהָרְסָהּ □׃
26 27 וַתִּשְׁמַע אֵשֶׁת אוּרִיָּה כִּי־מֵת אוּרִיָּה אִישָׁהּ וַתִּסְפֹּד עַל־בַּעְלָהּ׃ וַיַּעֲבֹר הָאֵבֶל וַיִּשְׁלַח
דָּוִד וַיַּאַסְפָהּ אֶל־בֵּיתוֹ וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ בֵּן וַיֵּרַע הַדָּבָר אֲשֶׁר־עָשָׂה דָוִד
בְּעֵינֵי יַהְוֶה׃

3 עֲבָדָיו אֶל־אָבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְנֵי־עַמּוֹן אֶל־חָנוּן
אֲדֹנֵיהֶם הַמְכַבֵּד דָּוִד אֶת־אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלוֹא בַּעֲבוּר חֲקֹר אֶת־
4 הָעִיר וּלְרַגְּלָהּ וּלְהָפְכָהּ שָׁלַח דָּוִד אֶת־עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃ וַיִּקַּח חָנוּן אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיְגַלַּח
5 אֶת־חֲצִי זְקָנָם וַיִּכְרֹת אֶת־מַדְוֵיהֶם בַּחֵצִי עַד־שְׁתוֹתֵיהֶם וַיְשַׁלְּחֵם [וַיֵּלְכוּ]׃ וַיַּגִּדוּ לְדָוִד
[עַל־הָאֲנָשִׁים] וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי־הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ
6 עַד־יְצַמַּח זְקַנְכֶם וְשַׁבְתֶּם׃ וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי נִבְאֲשׁוּ [עִם־]דָּוִד וַיִּשְׁלַח [חָנוּן וּ]בְנֵי
עַמּוֹן וַיִּשְׂכְּרוּ אֶת־אֲרַם בֵּית־רְחוֹב וְאֶת־אֲרַם צוֹבָא עֶשְׂרִים אֶלֶף רַגְלִי וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה
[וְאֶת־עַמּוֹ] שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ [וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי מֵידְבָא וּבְנֵי עַמּוֹן נֶאֶסְפוּ מֵעָרֵיהֶם
7 וַיָּבֹאוּ לַמִּלְחָמָה]׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיִּשְׁלַח אֶת־יוֹאָב וְאֵת[] אֲרוֹן יַהְוֶה־[צְבָא]וֹת וְ[]הַגִּבֹּרִים׃
8 וַיֵּצְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הַשָּׁעַר וַאֲרַם צוֹבָא וּרְחוֹב [] וּמַעֲכָה לְבַדָּם
9 בַּשָּׂדֶה׃ וַיַּרְא יוֹאָב כִּי־הָיְתָה אֵלָיו[] הַמִּלְחָמָה מִפָּנִים וּמֵאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכֹּל בְּחוּרֵי
10 בְ[נֵי־]יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת אֲרָם׃ וְאֵת יֶתֶר הָעָם נָתַן בְּיַד אֲבִ[י]שַׁי אָחִיו וַיַּעֲרֹךְ
11 לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר [יוֹאָב לַאֲבִישַׁי] אִם־תֶּחֱזַק אֲרָם מִמֶּנִּי וְהָיְתָה לִּי
12 לִישׁוּעָה וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֶזְקוּ מִמְּךָ וְהָלַכְתִּי לְהוֹשִׁיעַ לָךְ׃ חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ
13 וּבְעַד [אֲ]רוֹ[ן] אֱלֹהֵינוּ וַיַהְוֶה יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו׃ וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ
14 לַמִּלְחָמָה בַּאֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃ וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי־נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ [גַּם הֵם] מִפְּנֵי אֲבִישַׁי
15 וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיָּשָׁב יוֹאָב מֵעַל בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּבֹא [עַד־חַ]לָם׃ וַיַּרְא אֲרָם כִּי נִגַּף לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל
16 וַיֵּאָסְפוּ יָחַד׃ וַיִּשְׁלַח הֲדַדְעֶזֶר וַיֹּצֵא אֶת־אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וַיָּבֹאוּ חֵילָם וְשׁוֹבַךְ
17 שַׂר־צְבָא הֲדַדְעֶזֶר לִפְנֵי[־חֵילָ]ם׃ וַיֻּגַּד לְדָוִד וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן
18 וַיָּבֹא חֵלָ[]מָה וַיַּעַרְכוּ אֲרָם לִקְרַאת דָּוִד וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ׃ וַיָּנָס אֲרָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַ[יִּלְכֹּד]
דָּוִד מֵאֲרָם [אֶלֶף וּ]שְׁבַע מֵאוֹת רֶכֶב [פָּרָשִׁים וַיַּהֲרֹג כְּ]אַרְבָּעִים אֶלֶף [אִישׁ רַגְלִי וְאֶת־
19 הֲדַדְעֶזֶר] וְאֶת־שׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָאוֹ הִכָּה וַיָּמָת[]׃ שָׁם׃ וַיִּרְאוּ כָל־הַמְּלָכִים עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר
כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁלִמוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֶת־
בְּנֵי עַמּוֹן׃

Davidis duplex peccatum ineunte bello altero cum Ammonitis gesto.

11,1 וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה [] וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־יוֹאָב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל
2 וַיַּשְׁחִתוּ אֶת־[אֶרֶץ] בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־רַבָּה וְדָוִד יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיְהִי [בְּ]עֵת הָ[הִיא]
וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־גַּג בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה
3 טוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר[וּ] הֲלוֹא־זֹאת בַּת־שֶׁבַע בַּת־
4 אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהִיא
5 מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל־בֵּיתָהּ׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתַּגֵּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הָרָה
6 אָנֹכִי׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל־יוֹאָב [לֵאמֹר] שְׁלַח אֵלַי אֶת־אוּרִיָּה הַחִתִּי וַיִּשְׁלַח יוֹאָב אֶת־

בֶּן־בַּרְזִלַּי הַמְּחֹלָתִי׃ וַיִּתְּנֵם בְּיַד־הַגִּבְעֹנִים וַיֹּקִיעֻם בָּהָר לִפְנֵי יַהְוֶה וַיִּ[תָ]לוּ [שָׁם] 9
שִׁבְעָתָ□ם יָחַד וְהֵמָּה מֻתוּ בִּימֵי קָצִיר [הָ]רִאשֹׁנִים □׃ וַתִּקַּח רִצְפָּה בַת־אַיָּה [בֵּי]ת־[]שַּׂק 10
וַתַּטֵּהוּ לָהּ [עַ]ל־הַצּוּר מִתְּחִלַּת קָצִיר עַד נִתַּךְ־מַיִ [אֱלֹהִים] עֲלֵיהֶם מִן־הַשָּׁמָיִם וְלֹא־
נָתְנָה עוֹף הַשָּׁמַיִם לָנוּחַ עֲלֵיהֶם יוֹמָם וְאֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה לָיְלָה׃ וַיֻּגַּד לְדָוִד אֵת אֲשֶׁר־ 11
עָשְׂתָה רִצְפָּה בַת־אַיָּה פִּלֶגֶשׁ שָׁאוּל׃ [וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לֵךְ 12
וְ]קַח אֶת־עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵאֵת בַּעֲלֵי יָבֵישׁ גִּלְעָד אֲשֶׁר גָּנְבוּ
אֹתָם מֵרְחֹב בֵּית־שַׁן אֲשֶׁר תְּלוּם שָׁמָּה פְּלִשְׁתִּים בְּיוֹם הַכּוֹת פְּלִשְׁתִּים אֶת־שָׁאוּל
בַּגִּלְבֹּעַ׃ וְ[הַ]עַל מִשָּׁם אֶת־עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ וְ□אָסְפ[תָּ] אֶת־ 13
עַצְמוֹת הַמּוּקָעִים׃ [וּ]קְבַר[תָּם] אֶת־עַצְמוֹת־שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן בְּצֵלָע 14
בְּקֶבֶר קִישׁ אָבִיו וַיַּעַשׂ□ כֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיֵּעָתֵר [יַהְוֶה] לָאָרֶץ [וַיְהִי] אַחֲרֵי־כֵן □

Davidis erga Miphiboseth humanitas.

וַיֹּאמֶר דָּוִד [חַפְּשׂוּ] הֲ□יֶשׁ־עוֹד אֲשֶׁר נוֹתַר לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד בַּעֲבוּר 9, 1
יְהוֹנָתָן׃ וּלְבֵית שָׁאוּל עֶבֶד וּשְׁמוֹ צִיבָא וַיִּקְרְאוּ־לוֹ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הַאַתָּה 2
צִיבָא וַיֹּאמֶר [אָנֹכִי] עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַאֶפֶס [יֶשׁ־]עוֹד אִישׁ לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה 3
עִמּוֹ חֶסֶד אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ עוֹד בֵּן לִיהוֹנָתָן נְכֵה רַגְלָיִם׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ 4
הַמֶּלֶךְ אֵיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה־הוּא [בְּ]בֵית מָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל בְּ[לֹא־]
דְבָר׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ [] וַיִּקָּחֵהוּ מִבֵּית מָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל מִלֹּ[א־]דְבָר׃ וַיָּבֹא מְפִיבֹשֶׁת 5 6
בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־דָּוִד וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה
עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ דָוִד אַל־תִּירָא כִּי עָשֹׂה אֶעֱשֶׂה עִמְּךָ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ 7
וַהֲשִׁבֹתִי לְךָ אֶת־כָּל־שְׂדֵה שָׁאוּל אָבִיךָ וְאַתָּה תֹּאכַל לֶחֶם עַל־שֻׁלְחָנִי תָּמִיד׃ וַיִּשְׁתַּחוּ 8
[מְפִיבֹשֶׁת] וַיֹּאמֶר מֶה עַבְדֶּךָ כִּי פָנִיתָ אֶל־הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כָּמוֹנִי׃ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל־ 9
צִיבָא נַעַר שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּל אֲשֶׁר הָיָה לְשָׁאוּל וּלְכָל־בֵּיתוֹ נָתַתִּי לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ׃
וְעָבַדְתָּ לּוֹ אֶת־הָאֲדָמָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וַעֲבָדֶיךָ וְהֵבֵאתָ וְהָיָה לְבֵ[ית]־אֲדֹנֶיךָ לֶחֶם וַאֲכָלוֹ 10
וּמְפִיבֹשֶׁת בֶּן־אֲדֹנֶיךָ יֹאכַל תָּמִיד לֶחֶם עַל־שֻׁלְחָנִי וּלְצִיבָא חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים
עֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּכֹל אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת־עַבְדּוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה 11
עַבְדֶּךָ וּמְפִיבֹשֶׁת אֹכֵל עַל־שֻׁלְחָן[־דָּוִד] כְּאַחַד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְלִמְפִיבֹשֶׁת בֵּן□קָטָן וּשְׁמוֹ 12
מִיכָא וְכֹל מוֹשַׁב בֵּית־צִיבָא עֲבָדִים לִמְפִיבֹשֶׁת׃ וּמְפִיבֹשֶׁת יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי עַל־ 13
שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֹכֵל וְהוּא פִּסֵּחַ שְׁתֵּי רַגְלָיו׃

Bellum prius cum Ammonitis eorumque sociis (Syris) gestum.

וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיָּמָת [נָחָשׁ] מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ חָנוּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד 10, 1
אֶעֱשֶׂה־חֶסֶד עִם־חָנוּן בֶּן־נָחָשׁ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ בְּיַד 2

(Caput septimum sequetur duodecimum.)

Bellorum a Davide gestorum breviarium libro Samuelis insertum.

8, 1 — וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ דָּוִד אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם וַיִּקַּח [] אֶת־[גַּת וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ] מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּךְ
2 אֶת־מוֹאָב וַיְמַדְּדֵם בַּחֶבֶל הַשְׁכֵּב אוֹתָם אַרְצָה וַיְמַדֵּד שְׁנֵי־חֲבָלִים לְהָמִית וּמְלֹא הַחֶבֶל לְהַחֲיוֹת וַתְּהִי מוֹאָב
3 לְדָוִד לַעֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה׃ וַיַּךְ דָּוִד אֶת־הֲדַדְעֶזֶר בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה בְּלֶכְתּוֹ לְהָשִׁיב [יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה]׃
4 וַיִּלְכֹּד דָּוִד מִמֶּנּוּ אֶלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת [רֶכֶב] פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ [רַגְלִי] וַיְעַקֵּר דָּוִד אֶת־כָּל־הָרֶכֶב וַיּוֹתֵר
5 מִמֶּנּוּ מֵאָה רָכֶב׃ וַתָּבֹא אֲרַם דַּמֶּשֶׂק לַעְזֹר לַהֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ צוֹבָה וַיַּךְ דָּוִד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים־וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ׃
6 וַיָּשֶׂם דָּוִד נְצִבִים בַּאֲרַם דַּמֶּשֶׂק וַתְּהִי אֲרָם לְדָוִד לַעֲבָדִים נוֹשְׂאֵי מִנְחָה וַיֹּשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃
7 8 וַיִּקַּח דָּוִד אֵת שִׁלְטֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר הָיוּ [עַל עַבְדֵי הֲדַדְעָזֶר וַיְבִיאֵם יְרוּשָׁלִָם׃ וּמִ[טֶּבַ]ח וּמִבֵּרֹתָ[י] עָרֵי הֲדַדְעָזֶר
9 10 לָקַח] דָּוִד נְחֹשֶׁת הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיִּשְׁמַע תֹּעִ[י] מֶלֶךְ חֲמָת כִּי הִכָּה דָוִד אֵת כָּל־חֵיל הֲדַדְעָזֶר׃ וַיִּשְׁלַח תֹּעִ[י]
אֶת־[הֲדֹ]רָם־בְּנוֹ אֶל־[]דָּוִד לִשְׁאָל־לוֹ לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהֲדַדְעֶזֶר וַיַּכֵּהוּ כִּי־אִישׁ מִלְחֲמוֹת
11 [תֹּ]עִ[י] הָיָה הֲדַדְעָזֶר וּבְיָדוֹ הָיוּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי־זָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת׃ גַּם־אֹתָם הִקְדִּישׁ[]דָּוִד לַיהוָה עִם־הַכֶּסֶף
12 13 וְהַזָּהָב אֲשֶׁר [נָשָׂא] מִכָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ׃ מֵאֱ[דֹ]ם וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק []׃ וַיַּעַשׂ דָּוִד
14 שֵׁ[ם] [וּ]בְשֻׁבוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת־אֲרָם [הִכָּה אֶת־אֱדֹם] בְּגֵיא־מֶלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר אָלֶף׃ וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם נְצִבִים
15 בְּכָל־אֱדוֹם שָׂם נְצִבִים וַיְהִי כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִד וַיּוֹשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃ וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל־
16 כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ׃ — וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה עַל־הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד
17 18 מַזְכִּיר׃ וְצָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָר כֹּהֲנִים וְשַׁ[וְשָׁ]א סוֹפֵר׃ וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע [עַל־]הַכְּרֵתִי
וְהַפְּלֵתִי וּבְנֵי דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ׃ —

Ultima fata Saulidarum.

21, 1 וַיְהִי רָעָב בִּימֵי[ם הָאֵלֶּה] שָׁלֹשׁ שָׁנִים שָׁנָה אַחֲרֵי שָׁנָה וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד [דְּבַר מֵ]אֶת־
פְּנֵי יְהוָה [וַיֹּאמֶר הַעַל־שָׁאוּל הֶעָוֹן אִם־עָלָי] וַיֹּאמֶר יְהוָה [עַל־שָׁאוּל וְ[עַל־]בֵּיתוֹ] הֶעָוֹן
2 כִּדְבַר] דָּמָי[ו] עַל אֲשֶׁר־הֵמִית אֶת־הַגִּבְעֹנִים׃ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ לַגִּבְעֹנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
3 4 [] מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם וּבַמָּה אֲכַפֵּר וּבָרְכוּ אֶת־נַחֲלַת יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַגִּבְעֹנִים אֵין־לָ[נוּ]
כֶּסֶף וְזָהָב עִם־שָׁאוּל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאֵין־לָנוּ אִישׁ לְהָמִית בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר מָה־אַתֶּם אֹמְרִים
5 אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הָאִישׁ. אֲשֶׁר כִּלָּנוּ וַאֲשֶׁר דִּמָּה־לְ[הַ]שְׁמִדֵנוּ מֵהִתְיַצֵּב
6 בְּכָל־גְּבֻל יִשְׂרָאֵל׃ יֻתַּן־לָנוּ שִׁבְעָה אֲנָשִׁים מִבָּנָיו וְהוֹקַעֲנוּם לַיהוָה בְּגִבְעַ[ו]ן בְּ[הַ]הַ[ר־]
4, 4 יְהוָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲנִי אֶתֵּן׃ [וְלִיהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל בֵּן נְכֵה רַגְלָיִם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים הָ[יָ]ה
בְּבֹא שְׁמֻעַת שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן מִיִּזְרְעֶאל וַתִּשָּׂאֵהוּ אֹמַנְתּוֹ וַתָּנֹס וַיְהִי בְּחָפְזָהּ לָנוּס וַיִּפֹּל
21, 7 וַיִּפָּסֵחַ וּשְׁמוֹ מְפִיבֹשֶׁת]׃ וַיַּחְמֹל הַמֶּלֶךְ עַל־מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל עַל־שְׁבֻעַת
8 יְהוָה אֲשֶׁר בֵּינֹתָם []׃ וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־שְׁנֵי בְּנֵי רִצְפָּה בַת־אַיָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׁאוּל
אֶת־אַרְמֹנִי וְאֶת־מְפִבֹשֶׁת וְאֶת־חֲמֵשֶׁת בְּנֵי מֵ[רַ]ב בַּת־שָׁאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה לְעַדְרִיאֵל

Arca Dei Sionem transfertur.

6,1 2 וַיֹּ[אֶ]סֶף עוֹד דָּוִד אֶת־כָּל־בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם
אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּעֲלָ[תָה] יְהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמ[וֹ] יַהְוֶה
3 צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים[]׃ וַיַּרְכִּבוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים [עַ]ל־עֲגָלָה חֲדָשָׁה וַיִּשָּׂאֻהוּ מִבֵּית
4 אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וְעֻזָּא וְאַחְיוֹ בְּנֵי אֲבִינָדָב נֹהֲגִים אֶת־הָעֲגָלָה[]׃ [וְעֻזָּא מִצַּד הָאָרוֹן
5 יוֹשֵׁב עַל־הָעֲגָלָה] עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאַחְיוֹ הֹלֵךְ לִפְנֵי הָאָרוֹן׃ וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
מְשַׂחֲקִים לִפְנֵי יַהְוֶה בְּכָל־עֹ[ז] בְּ[שִׁיר]ִים וּבְכִנֹּרוֹת וּבִנְבָלִים וּבְתֻפִּים וּבִמְנַעַנְעִים
6 וּבְצֶלְצְלִים׃ וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּה אֶל־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֹּאחֶז בּוֹ כִּי שָׁמְטוּ[הוּ]
7 8 הַבָּקָ[רִים]׃[] וַיַּכֵּהוּ שָׁם הָאֱלֹהִים עַל־הַשָּׁלֻ[כ] וַיָּמָת שָׁם עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים׃ וַיִּחַר לְדָוִד
9 עַל אֲשֶׁר פָּרַץ יַהְוֶה פֶּרֶץ בְּעֻזָּה וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא פֶּרֶץ עֻזָּה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּרָא
10 דָוִד אֶת־יַהְוֶה בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵיךְ יָבוֹא אֵלַי אֲרוֹן יַהְוֶה׃ וְלֹא־אָבָה דָוִד לְהָסִיר
11 אֵלָיו אֶת־אֲרוֹן יַהְוֶה [אֶ]ל־עִיר דָּוִד וַיַּטֵּהוּ דָוִד בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם הַגִּתִּי׃ וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן יַהְוֶה
[בְּ]בֵית עֹבֵד[־]אֱדֹם הַגִּתִּי שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יַהְוֶה אֶת־עֹבֵד[־]אֱדֹם וְאֶת־כָּל־בֵּיתוֹ׃
12 וַיֻּגַּד לְ[]דָוִד לֵאמֹר בֵּרַךְ יַהְוֶה אֶת־בֵּית עֹבֵד[־]אֱדֹם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בַּעֲבוּר אֲרוֹן
הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיַּעַל אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִבֵּית עֹבֵד[־]אֱדֹם עִיר דָּוִד בְּשִׂמְחָה׃
13 14 וַיְהִי כִּי צָעֲדוּ נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־יַהְוֶה שִׁשָּׁה צְעָדִים וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא׃ וְדָוִד מְכַרְכֵּר בְּכָל־
15 עֹז לִפְנֵי יַהְוֶה וְדָוִד חָגוּר אֵפוֹד בָּד׃ וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־אֲרוֹן יַהְוֶה
16 בִּתְרוּעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר׃ וְהִ[נֵּ]ה אֲרוֹן יַהְוֶה בָּא עִיר דָּוִד וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל נִשְׁקְפָה בְּעַד
17 הַחַלּוֹן וַתֵּרֶא אֶת []דָּוִד מְפַזֵּז וּמְכַרְכֵּר לִפְנֵי יַהְוֶה וַתִּבֶז לוֹ בְּלִבָּהּ׃ וַיָּבִאוּ אֶת־אֲרוֹן
יַהְוֶה וַיַּצִּגוּ אֹתוֹ בִּמְקוֹמוֹ בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה־לוֹ דָּוִד וַיַּעַל דָּוִד עֹלוֹת לִפְנֵי יַהְוֶה
18 וּשְׁלָמִים׃ וַיְכַל דָּוִד מֵהַעֲלוֹת הָעוֹלֹ[ת] וְהַשְּׁלָמִים וַיְבָרֶךְ אֶת־הָעָם בְּשֵׁם יַהְוֶה צְבָאוֹת׃
19 וַיְחַלֵּק לְכָל־הָעָם [] לְמֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה לְאִישׁ חַלַּת לֶחֶם אַחַת וְאֶשְׁפָּר אֶחָד וַאֲשִׁישָׁה
20 אֶחָת וַיֵּלֶךְ כָּל־הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ׃ וַיָּשָׁב דָּוִד לְבָרֵךְ אֶת־בֵּיתוֹ וַתֵּצֵא מִיכַל בַּת־שָׁאוּל
לִקְרַאת דָּוִד [וַתְּבָרְכֵהוּ] וַתֹּאמֶר מַה־נִּכְבַּד הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינֵי
21 אַמְהוֹת עֲבָדָיו כְּהִגָּלוֹת נִגְלוֹת אַחַד הָרֹקְ[דִ]ים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־מִיכַל לִפְנֵי יַהְוֶה [רֹקֵד
אָנִי] אֲשֶׁר בָּחַר־בִּי מֵאָבִיךְ וּמִכָּל־בֵּיתוֹ לְצַוֹּת אֹתִי נָגִיד עַל־עַם יַהְוֶה עַל־יִשְׂרָאֵל
22 וְשִׂחַקְתִּי [וְרִקַּדְתִּי] לִפְנֵי יַהְוֶה׃ וְנִ[גְ]לֵ[י]תִי עוֹד מִזֹּאת וְהָיִיתִי שָׁפָל בְּעֵינֶ[יו] וְעִם־
23 הָאֲמָהוֹת אֲשֶׁר אָמַרְתְּ עִמָּם אִכָּבֵדָה׃ וּלְמִיכַל בַּת־שָׁאוּל לֹא־הָיָה לְהוֹלִדָ[הּ עוֹד]
עַד יוֹם מוֹתָהּ׃

לֵאמֹר הִנֵּה־מֵת שָׁאוּל וְהוּא הָיָה כִמְבַשֵּׂר בְּעֵינַי וָאֹחֲזָה בוֹ וָאֶהֶרְגֵהוּ בְּצִקְלָג אֲשֶׁר [הָיָה]
11 לְתִתִּי־לוֹ בְּשֹׂרָה׃ אַף כִּי־אֲנָשִׁים רְשָׁעִים הָרְגוּ אֶת־אִישׁ־צַדִּיק בְּבֵיתוֹ עַל־מִשְׁכָּבוֹ
12 וְעַתָּה הֲלוֹא אֲבַקֵּשׁ אֶת־דָּמוֹ מִיֶּדְכֶם וּבִעַרְתִּי אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ׃ וַיְצַו דָּוִד אֶת־הַנְּעָרִים
וַיַּהַרְגוּם וַיְקַצְּצוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם וַיִּתְלוּ עַל־הַבְּרֵכָה בְּחֶבְרוֹן וְאֵת רֹאשׁ אִישׁ־
בֹּשֶׁת לָקָחוּ וַיִּקְבְּרוּ בְקֶבֶר־אַבְנֵר [ ]׃

David rex universi Israel Sione expugnata et palatio aedificato ibi residet et bis Philistaeos vincit.

5, 1 וַיָּבֹאוּ כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר הִנְנוּ עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ
2 אֲנָחְנוּ׃ גַּם־אֶתְמוֹל גַּם־שִׁלְשׁוֹם בִּהְיוֹת שָׁאוּל מֶלֶךְ עָלֵינוּ אַתָּה הָיִיתָ הַמּוֹצִיא וְהַמֵּבִי[א]
אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יְהוָה לְךָ אַתָּה תִרְעֶה אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה לְנָגִיד עַל־
3 יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹאוּ כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם □ דָּוִד בְּרִית □ לִפְנֵי
6 יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ □ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו □ אֶל־הַיְבֻסִי יוֹשֵׁב
7 הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר לְדָוִד לֵאמֹר לֹא־תָבוֹא הֵנָּה כִּי אִם־הֱסִירֹ[תָ] הָעִוְרִים וְהַפִּסְחִים □ וַיִּלְכֹּד
8 דָּוִד אֵת מְצֻדַת צִיּוֹן □׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא כָּל־מַכֵּה [הַ]יְבוּסִי וְ[י]וֹ[אָב] בָּ[ךְ]צִ[נּוֹר וְ]יָ[ד]
9 וְאֶת־הַפִּסְחִים וְאֶת־הָעִוְרִים [יַ]שְׂ□[א]ִיר] נֶפֶשׁ דָּוִד [ ]׃ וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמְּצֻדָה וַיִּקְרָא־לָהּ עִיר
10 דָּוִד וַיִּבֶן דָּוִד סָבִיב מִן־הַמִּלּוֹא וָבָיְתָה׃ — וַיֵּלֶךְ דָּוִד הָלוֹךְ וְגָדוֹל וַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת
11 עִמּוֹ׃ — וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צֹר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַעֲצֵי אֲרָזִים וְחָרָשֵׁי עֵץ וְחָרָשֵׁי אֶבֶן
12 קִיר וַיִּבְנוּ־בַיִת לְדָוִד׃ — וַיֵּדַע דָּוִד כִּי־הֱכִינוֹ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכִי נִשֵּׂא מַמְלַכְתּוֹ
13 בַּעֲבוּר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל [וַיָּבֹא מֵחֶבְרוֹן יְרוּשָׁלָם]׃ — וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד פִּלַגְשִׁים וְנָשִׁים
14 [בִּ]ירוּשָׁלַם אַחֲרֵי בֹּאוֹ מֵחֶבְרוֹן וַיִּוָּלְדוּ עוֹד לְדָוִד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיִּלֹּדִים
15 16 לוֹ בִּירוּשָׁלָם שַׁמּוּעַ וְשׁוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה׃ וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ׃ וֶאֱלִישָׁמָע
17 וְאֶלְיָדָע וֶאֱלִיפָלֶט׃ — וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־מָשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ
18 כָל־פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיֵּ[לֶךְ אֶ]ל־הַמְּצוּדָה׃ וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ וַיִּנָּטְשׁוּ
19 בְּעֵמֶק רְפָאִים׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה אֶל־פְּלִשְׁתִּים הֲתִתְּנֵם בְּיָדִי וַיֹּאמֶר
20 יְהוָה אֶל־דָּוִד עֲלֵה כִּי־נָתֹן אֶתֵּן אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים בְּיָדֶךָ׃ וַיָּבֹ[א]ם] דָּוִד בְּבַעַל־פְּרָצִים
21 וַיַּכֵּם שָׁם דָּוִד וַיֹּאמֶר פָּרַץ יְהוָה אֶת־אֹיְבַי לְפָנַי כְּפֶרֶץ מָיִם □׃ וַיַּעַזְבוּ־שָׁם [פְּלִשְׁתִּים]
22 אֶת־עֲצַבֵּיהֶם וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו׃ וַיֹּסִפוּ עוֹד פְּלִשְׁתִּים לַעֲלוֹת וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים׃
23 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה וַיֹּאמֶר[־לוֹ יְהוָה] לֹא תַעֲלֶה [לִקְרָאתָם] הָסֵב אֶל־אַחֲרֵיהֶם וּבָאתָ
24 לָהֶם מִמּוּל [הַ]בְּכָאִים׃ וִיהִי בְּשָׁמְעֲךָ אֶת־קוֹל צְעָדָה בְּרָאשֵׁי הַבְּכָאִים אָז תֶּחֱרָץ כִּי אָז
25 יָצָא יְהוָה לְפָנֶיךָ לְהַכּוֹת בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים׃ וַיַּעַשׂ דָּוִד □ כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה וַיַּךְ אֶת־
פְּלִשְׁתִּים מִגֶּבַ[עוֹן] עַד בֹּאֲךָ גָזֶר׃

25 לָמָּה־זֶּה שִׁלַּחְתּוֹ וַיֵּלֶךְ [בְּשָׁ]לְ[וֹ]ם]: [הֲלוֹא] יָדַעְתָּ אֶת־[רָעַת] אַבְנֵר בֶּן־נֵר כִּי לְפַתֹּתְךָ
26 בָּא וְלָדַעַת אֶת־מוֹצָאֲךָ וְאֶת־מְבוֹאֶךָ וְלָדַעַת אֵת כָּל־אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃ וַיֵּצֵא יוֹאָב מֵעִם
27 דָּוִד וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אַחֲרֵי אַבְנֵר וַיָּשִׁבוּ אֹתוֹ מִבּוֹר הַסִּרָה וְדָוִד לֹא יָדָע׃ וַיָּשָׁב אַבְנֵר
חֶבְרוֹן וַיַּטֵּהוּ יוֹאָב אֶל־תָּ[וֹ]א] הַשַּׁעַר לְדַבֵּר אִתּוֹ בַּשֶּׁלִי וַיַּכֵּהוּ שָׁם [חֲמֵשֶׁת בְּנֵי־]עֲשָׂהאֵל
28 אָחִיו׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד מֵאַחֲרֵי־כֵן וַיֹּאמֶר נָקִי אָנֹכִי וּמַמְלַכְתִּי מֵעִם יַהְוֶה עַד־עוֹלָם מִדְּמֵי
29 אַבְנֵר בֶּן־נֵר׃ יִ[גַּ]לוּ עַל־רֹאשׁ יוֹאָב וְ[עַ]ל כָּל־בֵּית אָבִיו וְאַל־יִכָּרֵת מִבֵּית יוֹאָב זָב
30 וּמְצֹרָע וּמַחֲזִיק בַּפֶּלֶךְ וְנֹפֵל בַּחֶרֶב וַחֲסַר־לָחֶם׃ וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אָחִיו [אָ]רְ[בוּ] לְאַבְנֵר
31 עַל אֲשֶׁר הֵמִית אֶת־עֲשָׂהאֵל אֲחִיהֶם בְּגִבְעוֹן בַּמִּלְחָמָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יוֹאָב וְאֶל־כָּל־
הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ קִרְעוּ בִגְדֵיכֶם וְחִגְרוּ שַׂקִּים וְסִפְדוּ לִפְנֵי אַבְנֵר וְ[]דָוִד הֹלֵךְ אַחֲרֵי
32 הַמִּטָּה׃ וַיִּקְבְּרוּ אֶת־אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּשָּׂא הַמֶּלֶךְ אֶת־קוֹלוֹ וַיֵּבְךְּ [עַ]ל־קֶבֶר אַבְנֵר וַיִּבְכּוּ
33 כָּל־הָעָם׃ וַיְקֹנֵן הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְנֵר וַיֹּאמַר

הַכְּמוֹת נָבָל יָמוּת אַבְנֵר׃
34 [אַבְנֵר] יָדֶ[י]ךָ לֹא־[הָיוּ] אֲסֻרוֹת
וְרַגְלֶיךָ לֹא־לִנְחֻשְׁתַּיִם הֻגָּשׁוּ
כִּנְ[וֹפֵ]ל לִפְנֵי בְנֵי־עַוְלָה נָפָלְתָּ

35 וַיֹּסִפוּ כָּל־הָעָם לִבְכּוֹת עָלָיו׃ וַיָּבֹא כָל־הָעָם לְהַבְרוֹת אֶת־דָּוִד לֶחֶם בְּעוֹד הַיּוֹם וַיִּשָּׁבַע
דָּוִד לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יֹסִיף כִּי אִם־לִפְנֵי בוֹא־הַשֶּׁמֶשׁ אֶטְעַם־לֶחֶם אוֹ
36 כָל־מְאוּמָה׃ וְכָל־הָעָם הִכִּירוּ וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ בְּעֵינֵי כָל־הָעָם[]׃
37 וַיֵּדְעוּ כָל־הָעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא כִּי לֹא הָיְתָה מֵהַמֶּלֶךְ לְהָמִית אֶת־אַבְנֵר בֶּן־
38 נֵר׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־עֲבָדָיו הֲלוֹא תֵדְעוּ כִּי־שַׂר וְגָדוֹל נָפַל הַיּוֹם הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל׃
39 וְאָ[נֹ]כִי] כִּי הַ[]וּא מֵ[רֵ]עַ] תֹּ[נְסִיךְ] מֶלֶךְ וְהָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה [דִּ]בְ[רֵ]י [בְ]רִ[י]ת מְבַ[קְ]שִׁים
מִמֶּנִּי יְשַׁלֵּם יַהְוֶה לְעֹשֵׂה הָרָעָה כְּרָעָתוֹ׃

Isboseth (Ješbaal) interficitur. David capitis damnat eos, qui interemerunt illum.

4, 1 וַיִּשְׁמַע [אִישׁ־בֹּשֶׁת] בֶּן־שָׁאוּל כִּי מֵת אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּרְפּוּ יָדָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל
5 נִבְהָלוּ׃ [] וַיֵּלְכוּ בְּנֵי־רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי רֵכָב וּבַעֲנָה וַיָּבֹאוּ כְּחֹם הַיּוֹם אֶל־בֵּית אִישׁ[־]בֹּשֶׁת
6 וְהוּא שֹׁכֵב אֵת מִשְׁכַּב הַצָּהֳרָיִם׃ וְהִנֵּה בָּאוּ עַד־תּוֹךְ הַבַּיִת לֹקְחֵי חִטִּים וַיַּ[חַכּוּ] אֶל־
7 הַחֹמֶשׁ וְרֵכָב וּבַעֲנָה אָחִיו נִ[עְ]לָ[מוּ]׃ וַיָּבֹאוּ הַבַּיִת וְ[אִישׁ־בֹּשֶׁת] שֹׁכֵב עַל־מִטָּתוֹ בַּחֲדַר
8 מִשְׁכָּבוֹ וַיַּכֻּהוּ וַיְמִתֻהוּ וַיָּסִירוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּקְחוּ[] וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה כָּל־הַלָּיְלָה׃ וַיָּבִאוּ
אֶת־רֹאשׁ אִישׁ־בֹּשֶׁת אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה־רֹאשׁ אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל
אֹיִבְךָ אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וַיִּתֵּן יַהְוֶה לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ נְקָמוֹת הַיּוֹם הַזֶּה מִשָּׁאוּל וּמִזַּרְעוֹ׃
9 10 וַיַּעַן דָּוִד[] וַיֹּאמֶר לָהֶם חַי־יַהְוֶה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־צָרָה׃ כִּי הַמַּגִּיד לִי

Davidis domus crescit. Abnerus foedere cum Davide inito a Joabo necatur.

3, 1 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה אֲרֻכָּה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וּ[בֵית] דָּוִד הֹלֵךְ וְחָזֵק וּבֵית
2 שָׁאוּל הֹלְכִים וְדַלִּים׃ — וַיִּ[וָּ]לְדוּ לְדָוִד בָּנִים בְּחֶבְרוֹן וַיְהִי בְכוֹרוֹ אַמְנוֹן לַאֲחִינֹעַם
3 הַיִּזְרְעֵאלִת׃ וּמִשְׁנֵהוּ [דדיה] לַאֲבִיגַ[יִ]ל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי וְהַשְּׁלִשִׁי אַבְשָׁלוֹם בֶּן־
4 מַעֲכָה בַת־תַּלְמַי מֶלֶךְ גְּשׁוּר׃ וְהָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן־חַגִּית וְהַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה בֶן־אֲבִיטָל׃
5 וְהַשִּׁשִּׁי יִתְרְעָם לְ[מִיכַל] אֵשֶׁת דָּוִד אֵלֶּה יֻלְּדוּ לְדָוִד בְּחֶבְרוֹן׃ —
6 וַיְהִי בִּהְיוֹת הַמִּלְחָמָה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וְאַבְנֵר הָיָה מִתְחַזֵּק בְּבֵית
7 שָׁאוּל׃ וּלְשָׁאוּל פִּלֶגֶשׁ וּשְׁמָהּ רִצְפָּה בַת־אַיָּה [וַיִּקָּחֶהָ אַבְנֵר] וַיֹּאמֶר [אִישׁ־בֹּשֶׁת] אֶל־
8 אַבְנֵר מַדּוּעַ בָּאתָה אֶל־פִּילֶגֶשׁ אָבִי׃ וַיִּחַר לְאַבְנֵר מְאֹד עַל־דִּבְרֵי אִישׁ־בֹּשֶׁת וַיֹּאמֶר
הֲרֹאשׁ כֶּלֶב אָנֹכִי אֲשֶׁר לִי הָ[יִ]תָ[ה] [כַּזֹּאת] הַיּוֹם אֶעֱשֶׂה־חֶסֶד עִם־בֵּית שָׁאוּל אָבִיךָ אֶל־
9 אֶחָיו וְאֶל־מ[וֹדָ]עָ[יְ]ו וְלֹא הִ[שְׁלַמְ]תִּךָ בְּיַד דָּוִד וַתִּפְקֹד עָלַי עֲוֺן [ ]אִשָּׁה הַיּוֹם׃ כֹּה־יַעֲשֶׂה
אֱלֹהִים לְאַבְנֵר וְכֹה יֹסִיף לוֹ כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד כִּי־כֵן אֶעֱשֶׂה־לּוֹ [בַּיּוֹם הַזֶּה]׃
10 לְהַעֲבִיר הַמַּמְלָכָה מִבֵּית שָׁאוּל וּלְהָקִים אֶת־כִּסֵּא דָוִד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה מִדָּן וְעַד
11 12 בְּאֵר שָׁבַע׃ וְ[אִישׁ־בֹּשֶׁת] לֹא־יָכֹל עוֹד לְהָשִׁיב אֶת־אַבְנֵר דָּבָר מִיִּרְאָתוֹ אֹתוֹ׃ וַיִּשְׁלַח
אַבְנֵר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד [לֵאמֹר כָּל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל] תַּחְתָּ[נִי לְתִתִּי] לְמִי־אָרֶ[צָ]ה] לֵאמֹר
13 כָּרְתָה בְרִית[ְ] אִתִּי וְהִנֵּה יָדִי עִמָּךְ לְהָסֵב אֵלֶיךָ אֶת־כָּל־[בֵּית־]יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר [דָּוִד]
טוֹב אֲנִי אֶכְרֹת אִתְּךָ בְּרִית אַךְ דָּבָר אֶחָד אָנֹכִי שֹׁאֵל מֵאִתְּךָ לֵאמֹר לֹא־תִרְאֶה אֶת־
14 פָּנַי כִּי אִם לִפְנֵי הֲבִיא[ו] אֵת מִיכַל בַּת־שָׁאוּל בְּבֹאֲךָ לִרְאוֹת אֶת־פָּנָי׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד
מַלְאָכִים אֶל־אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל לֵאמֹר תְּנָה אֶת־אִשְׁתִּי אֶת־מִיכַל אֲשֶׁר אֵרַשְׂתִּי לִי
15 בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁלַח אִישׁ[־]בֹּשֶׁת וַיִּקָּחֶהָ מֵעִם אִישָׁ[הּ] מֵעִם פַּלְטִיאֵל בֶּן־
16 לָ[יִ]שׁ [אֲשֶׁר מְגַלִּים]׃ וַיֵּלֶךְ אִתָּהּ אִישָׁהּ הָלוֹךְ וּבָכֹה אַחֲרֶיהָ עַד־בַּחֻרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו
17 אַבְנֵר לֵךְ שׁוּב וַיָּשֹׁב׃ וּדְבַר־אַבְנֵר הָיָה עִם־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר גַּם־תְּמוֹל גַּם־שִׁלְשֹׁם
18 הֱיִיתֶם מְבַקְשִׁים אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם׃ וְעַתָּה עֲשׂוּ כִּי יְהוָה אָמַר אֶל־דָּוִד לֵאמֹר
19 בְּיַד דָּוִד עַבְדִּי [אֹ]וֹשִׁיעַ אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וּמִיַּד כָּל־אֹיְבֵיהֶם׃ וַיִּ[טַב]
דְּבַר[־]אַבְנֵר בְּ[עֵי]נֵי [הַזְּקֵנִים] וַיֵּלֶךְ גַּם־אַבְנֵר לְדַבֵּר בְּאָזְנֵי דָוִד בְּחֶבְרוֹן אֵת כָּל־אֲשֶׁר־
20 טוֹב בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל וּבְעֵינֵי כָּל־בֵּית בִּנְיָמִן׃ וַיָּבֹא אַבְנֵר אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹן וְאִתּוֹ עֶשְׂרִים
21 אֲנָשִׁים וַיַּעַשׂ דָּוִד לְאַבְנֵר וְלַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ מִשְׁתֶּה׃ וַיֹּאמֶר אַבְנֵר אֶל־דָּוִד אָקוּמָה
וְאֵלֵכָה וְאֶקְבְּצָה אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְיִכְרְתוּ אִתְּךָ בְּרִית וּמָלַכְתָּ בְּכֹל
22 אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וַיְשַׁלַּח דָּוִד אֶת־אַבְנֵר וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ וְהִנֵּה עַבְדֵי דָוִד וְיוֹאָב בָּא[ם]
מֵהַגְּדוּד וְשָׁלָל רָב עִמָּם הֵבִיאוּ וְאַבְנֵר אֵינֶנּוּ עִם־דָּוִד בְּחֶבְרוֹן כִּי שִׁלְּחוֹ וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃
23 וְיוֹאָב וְכָל־הַצָּבָא אֲשֶׁר־אִתּוֹ בָּאוּ וַיַּגִּדוּ לְיוֹאָב לֵאמֹר בָּא־אַבְנֵר בֶּן־נֵר אֶל־הַמֶּלֶךְ
24 וַיְשַׁלְּחֵהוּ וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם׃ וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָה הִנֵּה־בָא אַבְנֵר אֵלֶיךָ

3 הַיִּזְרְעֵ[א]לִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי׃ וַאֲנָשָׁיו אֲשֶׁר־עִמּוֹ הֶעֱלָה דָוִד אִישׁ וּבֵיתוֹ
4 וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֵי חֶבְרוֹן׃ וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי יְהוּדָה וַיִּמְשְׁחוּ־שָׁם אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־בֵּית יְהוּדָה
5 וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר אַנְשֵׁי יָבֵישׁ גִּלְעָד □קָבְרוּ אֶת־שָׁאוּל׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים [נְשִׂאֵי
שֵׁי] יָבֵישׁ גִּלְעָד וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בְּרֻכִים אַתֶּם לַיהוָה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הַחֶסֶד הַזֶּה עִם־
6 אֲדֹנֵיכֶם עִם־שָׁאוּל וַתִּקְבְּרוּ אֹתוֹ׃ וְעַתָּה יַעַשׂ־יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד וֶאֱמֶת וְגַם אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה
7 אִתְּכֶם הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הַדָּבָר הַזֶּה׃ □תֶּחֱזַקְנָה יְדֵיכֶם וִהְיוּ לִבְנֵי־חַיִל כִּי־מֵת
8 אֲדֹנֵיכֶם שָׁאוּל וְגַם־אֹתִי מָשְׁחוּ בֵית־יְהוּדָה לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם׃ וְאַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צָבָא
9 אֲשֶׁר לְשָׁאוּל לָקַח אֶת־אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל וַיַּעֲבִרֵהוּ מַחֲנָיִם׃ וַיַּמְלִכֵהוּ [עַ]ל־הַגִּלְעָד
10 [וְעַל־הָאֲשֵׁ□רִי] וְ[עַ]ל־יִזְרְעֶאל וְעַל־אֶפְרַיִם וְעַל־בִּנְיָמִן וְעַל־יִשְׂרָאֵל כֻּלֹּ[ו] □אַךְ בֵּית
12 יְהוּדָה הָיוּ אַחֲרֵי דָוִד׃ [] וַיֵּצֵא אַבְנֵר בֶּן־נֵר וְעַבְדֵי אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל מִמַּחֲנַיִם
13 גִּבְעוֹנָה׃ וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה וְעַבְדֵי דָוִד יָצְאוּ [מֵחֶבְרוֹן] וַיִּפְגְּשׁוּם עַל־בְּרֵכַת גִּבְעוֹן []ח[וֹ]נִים
14 וַיֵּשְׁבוּ אֵלֶּה עַל־הַבְּרֵכָה מִזֶּה וְאֵלֶּה עַל־הַבְּרֵכָה מִזֶּה׃ וַיֹּאמֶר אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב יָקוּמוּ נָא
15 הַנְּעָרִים וִישַׂחֲקוּ לְפָנֵינוּ וַיֹּאמֶר יוֹאָב יָקֻמוּ׃ וַיָּקֻמוּ וַיַּעַבְרוּ בְמִסְפָּר שְׁנֵים עָשָׂר לְבִנְיָמִן
16 וּלְאִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל וּשְׁנֵים עָשָׂר מֵעַבְדֵי דָוִד׃ וַיַּחֲזִקוּ אִישׁ [יַד] אִישׁ רֵעֵהוּ וְחַרְבּוֹ
17 בְּצַד רֵעֵהוּ וַיִּפְּלוּ יַחְדָּו וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא חֲלְ[פַ]ת הַצָּרִים□׃ וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה קָשָׁה
18 עַד־מְאֹד בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּנָּגֶף אַבְנֵר וְאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד׃ וַיִּהְיוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה
בְּנֵי צְרוּיָה יוֹאָב וַאֲבִישַׁי וַעֲשָׂהאֵל וַעֲשָׂהאֵל קַל בְּרַגְלָיו כְּאַחַד הַצְּבָיִם אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה׃
19 וַיִּרְדֹּף עֲשָׂהאֵל אַחֲרֵי אַבְנֵר וְלֹא־נָטָה לָלֶכֶת עַל־הַיָּמִין וְעַל־הַשְּׂמֹאול מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר׃
20 21 וַיִּפֶן אַבְנֵר אַחֲרָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה עֲשָׂהאֵל וַיֹּאמֶר אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אַבְנֵר נְטֵה לְךָ
עַל־יְמִינְךָ אוֹ עַל־שְׂמֹאלֶךָ וֶאֱחֹז לְךָ אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקַח־לְךָ אֶת־חֲלִצָתוֹ וְלֹא־אָבָה
22 עֲשָׂהאֵל לָסוּר מֵאַחֲרָיו׃ וַיֹּסֶף עוֹד אַבְנֵר לֵאמֹר אֶל־עֲשָׂהאֵל סוּר לְךָ מֵאַחֲרָי לָמָּה
23 אַכֶּכָּה אַרְצָה וְאֵיךְ אֶשָּׂא פָנַי אֶל־יוֹאָב אָחִיךָ׃ וַיְמָאֵן לָסוּר וַיַּכֵּהוּ אַבְנֵר []אַחֲרַ□נִית
24 אֶל־הַחֹמֶשׁ וַתֵּצֵא הַחֲנִית מֵאַחֲרָיו וַיִּפָּל־שָׁם וַיָּמָת תַּחְתָּ[י]ו□׃ וַיִּרְדְּפוּ יוֹאָב וַאֲבִישַׁי
אַחֲרֵי אַבְנֵר וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְהֵמָּה בָּאוּ עַד־גִּבְעַת אַמָּה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי־[עַ]י [בְּ]דֶרֶךְ
25 [הָעֲרָבָה]׃ וַיִּתְקַבְּצוּ בְנֵי־בִנְיָמִן אַחֲרֵי אַבְנֵר וַיִּהְיוּ לַאֲגֻדָּה אֶחָת וַיַּעַמְדוּ עַל־רֹאשׁ גִּבְעַ[ת]
26 אַ[מָּה]׃ וַיִּקְרָא אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב וַיֹּאמֶר הֲלָנֶצַח תֹּאכַל חֶרֶב הֲלוֹא יָדַעְתָּה כִּי־מָרָה תִהְיֶה
27 בָּאַחֲרוֹנָה וְעַד־מָתַי לֹא־תֹאמַר לָעָם לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי אֲחֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב חַי־[יְהוָה] כִּי
28 לוּלֵא דִּבַּרְתָּ כִּי אָז מֵהַבֹּקֶר [נַ]עֲלָה הָעָם אִישׁ מֵאַחֲרֵי אָחִיו׃ וַיִּתְקַע יוֹאָב בַּשּׁוֹפָר
29 וַיַּעַמְדוּ כָּל־הָעָם וְלֹא־□יִרְדְּפוּ עוֹד אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לְהִלָּחֵם׃ וְאַבְנֵר וַאֲנָשָׁיו
30 הָלְכוּ בָּעֲרָבָה כֹּל הַלַּיְלָה הַהוּא וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיֵּלְכוּ כָּל־הַבִּתְרוֹן וַיָּבֹאוּ מַחֲנָיִם׃ וְיוֹאָב
שָׁב מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־הָעָם וַיִּפָּקְדוּ מֵעַבְדֵי דָוִד תְּשְׁעָה־עָשָׂר אִישׁ וַעֲשָׂהאֵל׃
31 32 וְעַבְדֵי דָוִד הִכּוּ מִבְּנֵי [בִנְיָ]מִן וּ[מֵ]אַנְשֵׁי אַבְנֵר שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים אִישׁ[]׃ וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֲשָׂהאֵל
וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּקֶבֶר אָבִיו אֲשֶׁר [בְּ]בֵית לָחֶם וַיֵּלְכוּ כָל־הַלַּיְלָה יוֹאָב וַאֲנָשָׁיו וַיֵּאֹר לָהֶם בְּחֶבְרוֹן׃

20 אַל־תַּגִּידוּ [בְּחוּצֹת] גַּת
אַל־תְּבַשְּׂרוּ בְּ□אַשְׁקְלוֹן [:]
פֶּן־תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים
פֶּן־תַּעֲלֹזְנָה בְּנוֹת הָעֲרֵלִים:

21 [הָ]רָ[בֵ]י □גִלְבֹּעַ אַל־[יֵרֵד] טַל
וּמָטָר עֲלֵיכֶם □שְׂדֵ[וֹת־]תְּרֻ[]מוֹת [:]
כִּי שָׁם נִגְעַל מָגֵן גִּבּוֹרִים
מָגֵן שָׁאוּל [הֲ]לֹ[וא] מָשׁ[וּ]חַ [כַּ]שָּׁמֶן
22a מִדַּם חֲלָלִים מֵחֵלֶב גִּבּוֹרִים:

23 שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִים
בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדָ[ים]
מִנְּשָׁרִים קַלּוּ מֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ:
22b קֶשֶׁת יְהוֹנָתָן לֹא נָשׂוֹג אָחוֹר
וְחֶרֶב שָׁאוּל לֹא תָשׁוּב רֵיקָם:

24 בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל־שָׁאוּל בְּכֶינָה
הַמַּלְבִּשְׁכֶם שָׁנִי עִם־[סְ]דִינִים
הַמַּעֲלֶה עֲדִי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן:
25 [] נָפְלוּ גִבּוֹרִים [וַיֹּאבְדוּ כְּלֵי־מַחְמָד]
יְהוֹנָתָן []לְ[בִּי] בְּמוֹתְ[]ךָ חָלָל:

26 צַר[וּר] לְ[בִּי] [בְּ]ךָ אָחִי יְהוֹנָתָן
נָעַמְתָּ לִּי מְאֹד [הֲ]נִפֶּל אֹתָה [:]
אַהֲבָתְךָ לִי מֵאַהֲבַת נָשִׁים
[כְּאַהֲבַת יָחִיד אֲהַבְתִּיךָ יְהוֹנָתָן]
27 □ נָפְלוּ גִבּוֹרִים וַיֹּאבְדוּ כְּלֵי־מַ□חְמָ[ד]:

David rex Judae et Isboseth (Ješbaal) rex Israel.

2, 1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה בְּאַחַת עָרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר יְהוָה
2 אֵלָיו עֲלֵה וַיֹּאמֶר דָּוִד אָנָה אֶעֱלֶה וַיֹּאמֶר חֶבְרֹנָה: וַיַּעַל שָׁם דָּוִד וְגַם שְׁתֵּי נָשָׁיו אֲחִינֹעַם

שמואל ב

Davidi nuntiatur mors Sauli et Jonathani. Nenia.

1, 1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת שָׁאוּל וְדָוִד שָׁב מֵהַכּוֹת אֶת־הָעֲמָלֵקִ[י] וַיֵּשֶׁב דָּוִד בְּצִקְלָג יָמִים
2 שְׁנָיִם׃ [] וְהִנֵּה אִישׁ בָּא מִן־הַמַּחֲנֶה מֵעִם שָׁאוּל וּבְגָדָיו קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ
3 וַיְהִי בְּבֹאוֹ אֶל־דָּוִד וַיִּפֹּל אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵי מִזֶּה תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אֵלָיו
4 מִמַּחֲנֵה יִשְׂרָאֵל נִמְלָטְתִּי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד מֶה־הָיָה הַדָּבָר הַגֶּד־נָא לִי וַיֹּאמֶר □ נָס
5 הָעָם מִן־הַמִּלְחָמָה וְגַם־הַרְבֵּה נָפַל מִן־הָעָם □ וְגַם שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵתוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
6 אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ כִּי־מֵת שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ
נִקְרֹא נִקְרֵ[א]תִי בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ וְהִנֵּה שָׁאוּל נִשְׁעָן עַל־חֲנִיתוֹ וְהִנֵּה הָרֶכֶב וּבַעֲלֵי הַפָּרָשִׁים
7 8 הִדְבִּקֻהוּ׃ וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵנִי וַיִּקְרָא אֵלָי וָאֹמַר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר לִי מִי־אָתָּה וָ□אֹמַר אֵלָיו
9 עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי עֲמָד־נָא עָלַי וּ[תְ]מֹ[תְ]תֵנִי כִּי אֲחָזַנִי הַשָּׁבָץ כִּי־כָל־עוֹד נַפְשִׁי
10 בִּי׃ וָאֶעֱמֹד עָלָיו וַאֲמֹתְתֵהוּ כִּי יָדַעְתִּי כִּי לֹא יִחְיֶה אַחֲרֵי נִפְלוֹ וָאֶקַּח הַנֵּזֶר אֲשֶׁר עַל־
11 רֹאשׁוֹ וְ[הַ]צְּעָדָה אֲשֶׁר עַל־זְרֹעוֹ וָאֲבִיאֵם אֶל־אֲדֹנִי הֵנָּה׃ וַיַּחֲזֵק דָּוִד בִּבְגָדָ[י]ו וַיִּקְרָעֵם
12 וְגַם כָּל־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ וַיָּצֻמוּ עַד־הָעָרֶב עַל־שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן
13 בְּנוֹ וְעַל־עַם יַהְוֶה וְעַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי נָפְלוּ בֶּחָרֶ[ב]׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד לוֹ
14 אֵי מִזֶּה אָתָּה וַיֹּאמֶר בֶּן־אִישׁ גֵּר עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד אֵיךְ לֹא יָרֵאתָ לִשְׁלֹחַ
15 יָדְךָ לְשַׁחֵת אֶת־מְשִׁיחַ יַהְוֶה׃ וַיִּקְרָא דָוִד לְאַחַד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר גַּשׁ פְּגַע־בּוֹ וַיַּכֵּהוּ
16 וַיָּמֹת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד דָּמְ□ךָ עַל־רֹאשֶׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה בְךָ לֵאמֹר אָנֹכִי מֹתַתִּי אֶת־
17 18 מְשִׁיחַ יַהְוֶה׃ וַיְקֹנֵן דָּוִד אֶת־הַקִּינָה הַזֹּאת עַל־שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמַר □

בְּנֵי־יְהוּדָה קָשֶׁת []
19 [הֶעָצֹב] הַ[עָ]צְּבִי יִשְׂרָאֵל [׃]
עַל־בָּמוֹתֶיךָ חֲלָלִ[י]ם
אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים׃

8 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט אֶת־הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו
9 נֹפְלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיַּפְשִׁטוּ [אתו] אֶת־כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ בְאֶרֶץ
10 פְלִשְׁתִּים סָבִיב לְבַשֵּׂר [אֶ]ת [בּ]צַבֵּיהֶם וְאֶת־הָעָם׃ וַיָּשִׂימוּ אֶת־כֵּלָיו בֵּית עַשְׁתָּרֹ□ת
11 וְאֶת־גְּוִיָּתוֹ [הו]קְעוּ בְּחוֹמַת בֵּית שָׁן׃ וַיִּשְׁמְעוּ [בַּעֲ]לֵי □ יָבֵישׁ גִּלְעָד אֵת אֲשֶׁר־עָשׂוּ
12 פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃ וַיָּקוּמוּ כָּל־אִישׁ חַיִל וַיֵּלְכוּ כָל־הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת־גְּוִיַּת שָׁאוּל וְאֵת
13 גְּוִיֹּת בָּנָיו מֵחוֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֹאוּ[ם] יָבֵשָׁה וַיִּ[סְפְּד]וּ [לָהֶ]ם שָׁם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־עַצְמֹתֵיהֶם
וַיִּקְבְּרוּ תַחַת־הָאֶשֶׁל בַּ[]בָּ[מָ]ה וַיָּצֻמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃

15 בָּאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד הֲתוֹרִדֵנִי אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה לִּי בֵאלֹהִים אִם־
16 תְּמִיתֵנִי וְאִם־תַּסְגִּרֵנִי בְּיַד־אֲדֹנִי וְאוֹרִדְךָ אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה [וַיִּשָּׁבַע־לוֹ דָּוִד]׃ וַיֹּרִדֵהוּ
[שָׁמָּה] וְהִנֵּה [הֵמָּה] נְטֻשִׁים עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֹכְלִים וְשֹׁתִים וְחֹגְגִים בְּכֹל הַשָּׁלָל הַגָּדוֹל
17 אֲשֶׁר לָקְחוּ מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּמֵאֶרֶץ יְהוּדָה׃ [וַיָּבֹא דָוִד עֲלֵיהֶם] וַיַּכֵּ◻ מֵהַנֶּשֶׁף וְעַד־
הָעֶרֶב [אֶת־כָּ]ל[־]מַחֲ[נֵיהֶ]ם וְלֹא־נִמְלַט מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם־אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ־נַעַר אֲשֶׁר־
18 רָכְבוּ עַל־הַגְּמַלִּים וַיָּנֻסוּ׃ וַיַּצֵּל דָּוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָקְחוּ עֲמָלֵק וְאֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו הִצִּי]ב
19 [לְבָ]ד׃ וְלֹא נֶעְדַּר־לָ[עָ]ם מִן־הַקָּטֹן וְעַד־הַגָּדוֹל וְעַד־בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשָּׁלָל וְעַד כָּל־אֲשֶׁר
20 לָקְחוּ לָהֶם הַכֹּל הֵשִׁיב דָּוִד׃ וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־כָּל־הַצֹּאן וְהַבָּקָר [אֲשֶׁר] נָהֲגוּ לִפְנֵי
21 הַמִּ[לְ]קְ[חַ] הַהוּא [כִּי] אָמְרוּ זֶה שְׁלַל דָּוִד׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל־מָאתַיִם הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־[יִ]נְּרוּ
מִלֶּכֶת אַחֲרֵי דָוִד וַיֹּשִׁיבֻם בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת דָּוִד וְלִקְרַאת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ
22 וַיִּגַּשׁ דָּוִד אֶת־הָעָם וַיִּשְׁאַל[וּ] לָהֶם לְשָׁלוֹם׃ וַיַּעַן כָּל־אִישׁ־רָע וּבְלִיַּעַל מֵהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
הָלְכוּ עִם־דָּוִד וַיֹּאמְרוּ יַעַן אֲשֶׁר לֹא־הָלְכוּ עִמָּ[נוּ] לֹא־נִתֵּן לָהֶם מֵהַשָּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ
23 כִּי אִם־אִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו◻ וְיֵלֵכוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לֹא־תַעֲשׂוּ כֵן אֶחָי [וְ]אֵת אֲשֶׁר־
24 נָתַן יְהוָה לָנוּ וַיִּשְׁמֹר אֹתָנוּ וַיִּתֵּן אֶת־הַגְּדוּד הַבָּא עָלֵינוּ בְּיָדֵנוּ׃ וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם לַדָּבָר
הַזֶּה [כִּי לֹא יַמְעִיטוּ מִמֶּנּוּ] כִּי כְּחֵלֶק הַ[יֹּ]רֵד בַּמִּלְחָמָה וּכְחֵלֶק הַיֹּשֵׁב עַל־הַכֵּלִים יַחְדָּו
25 26 יַחֲלֹקוּ׃ וַיְהִי מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיְשִׂמֶהָ לְחֹק וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל־
צִקְלַג וַיְשַׁלַּח מֵהַשָּׁלָל לְזִקְנֵי יְהוּדָה לְ[עָרֵי]הֶם לֵאמֹר הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה מִשְּׁלַל אֹיְבֵי
27 28 יְהוָה׃ לַאֲשֶׁר בְּבֵ◻תְ[וּ]ל וְלַאֲשֶׁר בְּרָמֹ◻ת־נֶגֶב וְלַאֲשֶׁר בְּיַתִּר׃ וְלַאֲשֶׁר בַּעֲרֹעֵר וְלַאֲשֶׁר
29 בְּשִׂפְמוֹת וְלַאֲשֶׁר בְּאֶשְׁתְּמֹעַ׃ וְלַאֲשֶׁר בְּ[עָ]רֵי־כָלֶ[ב] וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַיְּרַחְמְאֵלִי וְלַאֲשֶׁר
30 31 בְּעָרֵי הַקֵּינִי׃ וְלַאֲשֶׁר בְּחָרְמָה וְלַאֲשֶׁר בְּ[כ]וֹר־עָשָׁן וְלַאֲשֶׁר בַּעֲתָ[ר]׃ וְלַאֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן
וּלְכָל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־הִתְהַלֶּךְ־שָׁם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו׃

Saulus eiusque filii in pugna cadunt. Corpora eorum a Jabesitis sepeliuntur.

31, 1 וּפְלִשְׁתִּים נִלְחֲמ[וּ] בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְּלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר
2 הַגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים אַ[חֲרֵי־]שָׁאוּל וְאַ[חֲרֵי־]בָּנָיו וַיַּכּוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־יְהוֹנָתָן וְאֶת־
3 אֲבִינָדָב וְאֶת־מַלְכִּי־שׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃ וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה [עַ]ל־שָׁאוּל וַיִּמְצָאֻהוּ הַמּוֹרִים
4 אֲ[בָ]נִים בַּ[חִ]שְּׁ[בֹ]נ[וֹ]ת וַיַּ[הַ]לְמֻ[הוּ] אֹתוֹ בֵּין־הַיְּרֵכָיִם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנֹשֵׂא כֵלָיו שְׁלֹף
חַרְבְּךָ וְדָקְרֵנִי בָהּ פֶּן־יָבוֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה ◻ וְהִתְעַלְּלוּ־בִי וְלֹא אָבָה נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי
5 יָרֵא מְאֹד וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת־הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ׃ וַיַּרְא נֹשֵׂא־כֵלָיו כִּי מֵת שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם־
6 הוּא עַל־חַרְבּוֹ וַיָּמָת עִמּוֹ׃ וַיָּמָת שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וַ[יָּ]נֻס[וּ] גַּם כָּל־אֲנָשָׁיו בַּיּוֹם הַהוּא
7 יַחְדָּו׃ וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בְּעֵ◻רֶ[י] הָעֵמֶק וַאֲשֶׁר בְּעֵ◻רֶ[י] הַיַּרְדֵּן כִּי־נָסוּ אַנְשֵׁי
◻שָׁ◻א[וּ]ל וְכִי מֵתוּ שָׁאוּל וּבָנָיו וַיַּעַזְבוּ אֶת־◻עָרֵי[הֶ]ם וַיָּנֻסוּ וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶן׃

5 לְשָׂטָן בַּמַּ□חֲ[נֶ]ה וּבַמֶּה יִתְרַצֶּה זֶה אֶל־אֲדֹנָיו הֲלוֹא בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָהֵם׃ הֲלוֹא־זֶה
דָוִד אֲשֶׁר יַעֲנוּ־לוֹ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר[:]

הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָ[י]ו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָ[י]ו׃

6 וַיִּקְרָא אָכִישׁ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו חַי־יְהוָה כִּי־יָשָׁר אַתָּה וְטוֹב בְּעֵינַי צֵאתְךָ וּבֹאֲךָ אִתִּי
בַּמַּחֲנֶה כִּי לֹא־מָצָאתִי בְךָ רָעָה מִיּוֹם בֹּאֲךָ אֵלַי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וּבְעֵינֵי הַסְּרָנִים לֹא־טוֹב
7 8 אָתָּה׃ וְעַתָּה שׁוּב וְלֵךְ בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תַעֲשֶׂה רָע בְּעֵינֵי סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
אֶל־אָכִישׁ כִּי מֶה עָשִׂיתִי וּמַה־מָּצָאתָ בְעַבְדְּךָ [כָּל־הַ]יָּמִ□ים אֲשֶׁר הָיִיתִי לְפָנֶיךָ עַד הַיּוֹם
9 הַזֶּה כִּי לֹא אָבוֹא וְנִלְחַמְתִּי בְּאֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּעַן אָכִישׁ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד יָדַעְתָּ□ כִּי
טוֹב אַתָּה בְּעֵינַי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים אַךְ [סַ]רְ[נֵ]י פְלִשְׁתִּים אָמְרוּ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּנוּ בַּמַּ□חֲ[נֶ]ה׃
10 וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר [אַתָּה] וְעַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר־בָּאוּ אִתָּךְ [וַהֲלַכְתֶּם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
הִפְקַדְתִּי אֶתְכֶם שָׁם וְדָבָר בְּלִיַּעַל אַל־תָּשִׂים בִּלְבָבְךָ כִּי טוֹב אַתָּה לְפָנַי כְּמַלְאַךְ
11 אֱלֹהִים בְּאַ[שְׁ□מֹ]רֶת [הַ]בֹּקֶר וְאוֹר לָכֶם וָלֵכוּ׃ וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו לָלֶכֶת
[לְאַשְׁמֹרֶת הַ]בֹּקֶר לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ יִזְרְעֶאל׃

David urbem Siklag invenit ab Amalecitis vastatam, quos persecutus vincit praedasque magnas facit.

30,1 וַיְהִי בְּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו צִקְלַג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַעֲמָלֵקִי פָּשְׁטוּ [אֶ]ל־נֶגֶב וְ[עַ]ל־צִקְלַג
2 וַיַּכּוּ אֶת־צִקְלַג וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָהּ בָּאֵשׁ׃ וַיִּשְׁבּוּ אֶת־הַנָּשִׁים [וְאֶת־כָּל־]אֲשֶׁר־בָּהּ □ וַיִּנְהֲגוּ
3 וַיֵּלְכוּ לְדַרְכָּם׃ וַיָּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו אֶל־הָעִיר וְהִנֵּה שְׂרוּפָה בָּאֵשׁ וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם
4 נִשְׁבּוּ׃ וַיִּשָּׂא דָוִד וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ עַד אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כֹּחַ לִבְכּוֹת׃
5 6 וּשְׁתֵּי נְשֵׁי־דָוִד נִשְׁבּוּ אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֶ[א]לִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת־נָבָל הַכַּרְמְלִי׃ וַתֵּצֶר לְדָוִד
מְאֹד כִּי־אָמְרוּ הָעָם לְסָקְלוֹ כִּי־מָרָה נֶפֶשׁ כָּל־הָעָם אִישׁ עַל־בָּנָ[י]ו וְעַל־בְּנֹתָיו וַיִּתְחַזֵּק
7 דָּוִד בַּיהוָה אֱלֹהָיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ הַגִּישָׁה־נָּא לִי הָאֵפֹד
8 וַיַּגֵּשׁ אֶבְיָתָר אֶת־הָאֵפוֹד אֶל־דָּוִד׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר [אִם] אֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַגְּדוּד־
הַזֶּה הַאַשִּׂגֶנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ[:]

רְדֹף כִּי־הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל תַּצִּיל׃

9 10 וַיֵּלֶךְ דָּוִד הוּא וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ □אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתָרִים עָמָדוּ׃ וַיִּרְדֹּף
דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ וַיַּעַמְדוּ מָאתַיִם אִישׁ אֲשֶׁר [יִ]גְּרוּ מֵעֲבֹר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר׃
11 וַיִּמְצְאוּ אִישׁ־[רָעֵב] בַּשָּׂדֶה וַיִּקְחוּ אֹתוֹ [וַיְבִאֻהוּ] אֶל־דָּוִד וַיִּתְּנוּ־לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל וַיַּשְׁקֻהוּ
12 מָיִם׃ וַיִּתְּנוּ־לוֹ פֶלַח דְּבֵלָה וּשְׁנֵי צִמֻּקִים וַיֹּאכַל וַתָּשָׁב רוּחוֹ אֵלָיו כִּי לֹא־אָכַל לֶחֶם
13 וְלֹא־שָׁתָה מַיִם שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת׃ וַיֹּאמֶר לוֹ דָוִד לְמִי־אַתָּה וְאֵי מִזֶּה אָתָּה
וַיֹּאמֶר נַעַר מִצְרִי אָנֹכִי עֶבֶד לְאִישׁ עֲמָלֵקִי וַיַּעַזְבֵנִי אֲדֹנִי כִּי חָלִיתִי הַיּוֹם שְׁלֹשָׁ[ת יָמִים]׃
14 [וַ]אֲנַחְנוּ פָּשַׁטְנוּ [עַל] נֶגֶב הַכְּרֵתִי וְעַל־אֲשֶׁר לִיהוּדָה וְעַל־נֶגֶב כָּלֵב וְאֶת־צִקְלַג שָׂרַפְנוּ

לִי אֵשֶׁת בַּעֲלַת־אוֹב וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ וְאֶדְרְשָׁה־בָּהּ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו הִנֵּה אֵשֶׁת בַּעֲלַת־
8 אוֹב בְּעֵין דּוֹר׃ וַיִּתְחַפֵּשׂ שָׁאוּל וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים עִמּוֹ
וַיָּבֹאוּ אֶל־הָאִשָּׁה לָיְלָה וַיֹּאמֶר קָסְ□מִי־נָא לִי בָּאוֹב וְהַעֲלִי לִי אֵת אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלָיִךְ׃
9 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁאוּל אֲשֶׁר הִכְרִית אֶת־הָאֹבוֹת
10 וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִי[ם] מִן־הָאָרֶץ וְלָמָה אַתָּה מִתְנַקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי לַהֲמִיתֵנִי׃ וַיִּשָּׁבַע לָהּ שָׁאוּל
11 בַּיהוָה לֵאמֹר חַי־יְהוָה אִם־יִקְּרֵךְ עָוֺן בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶת־מִי אַעֲלֶה־לָּךְ
12 וַיֹּאמֶר אֶת־שְׁמוּאֵל הַעֲלִי לִי׃ וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה אֶת־שָׁ[או]ל וַתִּזְעַק בְּקוֹל גָּדוֹל וַתֹּאמֶר □
13 לָמָּה רִמִּיתָנִי וְאַתָּה שָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ אַל־תִּירְאִי [אִמְרִ]י מָה רָאִית וַתֹּאמֶר
14 הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל אֱלֹהִים רָאִיתִי עֹלִים מִן־הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ מַה־תָּאֳרוֹ וַתֹּאמֶר אִישׁ
[שֵׂעָר] עֹלֶה [מִן־הָאָרֶץ] וְהוּא עֹטֶה מְעִיל וַיֵּדַע שָׁאוּל כִּי־שְׁמוּאֵל הוּא וַיִּקֹּד אַפַּיִם אַרְצָה
15 וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל לָמָּה הִרְגַּזְתַּנִי לְהַעֲלוֹת אֹתִי וַיֹּאמֶר שָׁאוּל צַר־לִי
מְאֹד וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּי וֵאלֹהִים סָר מֵעָלַי וְלֹא־עָנָנִי עוֹד גַּם בְּיַד הַנְּבִיאִים גַּם
16 בַּחֲלֹמוֹת וָאֶקְרָאֶה לְךָ לְהוֹדִיעֵנִי מָה אֶעֱשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וְלָמָּה תִּשְׁאָלֵנִי וַיהוָה סָר
17 מֵעָלֶיךָ וַיְהִי [עִם־רֵעֶ]ךָ׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה לְ[ךָ] כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיָדִי וַיִּקְרַע יְהוָה אֶת־הַמַּמְלָכָה
18 מִיָּדֶךָ וַיִּתְּנָהּ לְרֵעֲךָ לְדָוִד׃ כַּאֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וְלֹא־עָשִׂיתָ חֲרוֹן־אַפּוֹ בַּעֲמָלֵק
19 עַל־כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה עָשָׂה־לְךָ יְהוָה הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְיִתֵּן יְהוָה גַּם אֶת־יִשְׂרָאֵל עִמְּךָ בְּיַד־
פְּלִשְׁתִּים וּמָחָר אַתָּה וּבָנֶיךָ עִמְּ[ךָ כְּרֵעִים] גַּם אֶת־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל יִתֵּן יְהוָה בְּיַד פְּלִשְׁתִּים׃
20 וַיְמַהֵר שָׁאוּל וַיִּפֹּל מְלֹא־קוֹמָתוֹ אַרְצָה [כִּי] יָרֵא מְאֹד מִדִּבְרֵי שְׁמוּאֵל גַּם־כֹּחַ לֹא־הָיָה
21 בוֹ כִּי לֹא אָכַל לֶחֶם כָּל־הַיּוֹם [הַהוּא] וְכָל־הַלָּיְלָה׃ וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל וַתֵּרֶא
כִּי־נִ[מְ]הַ[ר] מְאֹד וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה שָׁמְעָה שִׁפְחָתְךָ בְּקוֹלֶךָ וָאָשִׂים נַפְשִׁי בְּכַפִּי וָאֶשְׁמַע
22 אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי׃ וְעַתָּה שְׁמַע־נָא גַם־אַתָּה בְּקוֹל שִׁפְחָתֶךָ וְאָשִׂמָה לְפָנֶיךָ
23 פַּת־לֶחֶם וֶאֱכוֹל וִיהִי בְךָ כֹּחַ כִּי תֵלֵךְ בַּדָּרֶךְ׃ וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר לֹא אֹכַל וַיִּפְ[צְר]וּ־בוֹ
24 עֲבָדָיו וְגַם־הָאִשָּׁה וַיִּשְׁמַע לְקֹלָם וַיָּקָם מֵהָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב [עַ]ל־הַמִּטָּה׃ וְלָאִשָּׁה עֵגֶל־מַרְבֵּק
25 בַּבַּיִת וַתְּמַהֵר וַתִּזְבָּחֵהוּ וַתִּקַּח־קֶמַח וַתָּלָשׁ וַתּ[אֹ]פֵהוּ מַצּוֹת׃ וַתַּגֵּשׁ לִפְנֵי־שָׁאוּל וְלִפְנֵי
עֲבָדָיו וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא׃

David ex acie Philistaeorum relegatur.

29,1 וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־כָּל־מַחֲנֵיהֶם אֲפֵקָה וְיִשְׂרָאֵל חֹנִים בְּעֵין [חֲרֹד] אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל׃
2 וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עֹבְרִים בָּאַחֲרֹנָה עִם־אָכִישׁ׃
3 וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים מָה הָעִבְרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הֲלוֹא־זֶה
דָוִד [אֲשֶׁר הָיָה אִתָּנוּ] הַיּ[וֹ]ם [הַ]זֶּה שְׁנָ[תַ]יִם וְלֹא־מָצָאתִי בוֹ מְאוּמָה מִיּוֹם נָפְלוֹ [אֵלַי]
4 עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּקְצְפוּ עָלָיו שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לוֹ [סַ]רְ[נֵ]י פְלִשְׁתִּים הָשֵׁב אֶת־
הָאִישׁ וְיָשֹׁב אֶל־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר הִפְקַדְתּוֹ שָׁם וְלֹא־יֵרֵד עִמָּנוּ בַמִּלְחָמָה וְלֹא־יִהְיֶה־לָּנוּ

21 דָּמִי אַרְצָה מִנֶּגֶד פְּנֵי יְהוָה כִּי־יָצָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת־[נַפְשִׁי] כַּאֲשֶׁר יִרְדֹּף הַקֹּרֵא בֶּהָרִים׃ וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל חָטָאתִי שׁוּב בְּנִי דָוִד כִּי לֹא־אָרַע לְךָ עוֹד תַּחַת אֲשֶׁר יָקְרָה נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה הִסְכַּלְתִּי
22 23 וָאֶשְׁגֶּה הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַחֲנִית הַמֶּלֶךְ וְיַעֲבֹר אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְיִקָּחֶהָ׃ וַיהוָה יָשִׁיב וּבְרֹאשׁוֹ]
24 אֶת־צִדְקָתוֹ] וְאֶת־אֱמֻנָתוֹ] אֲשֶׁר נְתָנְךָ יְהוָה הַיּוֹם בְּיָדוֹ] וְלֹא אָבִיתִי לִשְׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ יְהוָה׃ וְהִנֵּה כַּאֲשֶׁר
25 גָּדְלָה נַפְשְׁךָ הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינָי כֵּן תִּגְדַּל נַפְשִׁי בְּעֵינֵי יְהוָה וְיַצִּלֵנִי מִכָּל־צָרָה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בָּרוּךְ
אַתָּה בְּנִי דָוִד גַּם עָשֹׂה תַעֲשֶׂה וְגַם יָכֹל תּוּכָל וַיֵּלֶךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ וְשָׁאוּל שָׁב לִמְקוֹמוֹ׃ —

David fit vasallus regis Gatthaei.

27,1 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־לִבּוֹ עַתָּה אֶסָּפֶה יוֹם־אֶחָ[ד] בְּיַד־שָׁאוּל אֵין־לִי טוֹב כִּי [אִם] הִמָּלֵט []
אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וְנוֹאַשׁ מִמֶּנִּי שָׁאוּל לְבַקְשֵׁנִי עוֹד בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְנִמְלַטְתִּי מִיָּדוֹ׃
2 3 וַיָּקָם דָּוִד וַיַּעֲבֹר הוּא וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר עִמּוֹ אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מָעוֹךְ מֶלֶךְ גַּת׃ וַיֵּשֶׁב
4 דָּוִד עִם־אָכִישׁ בְּגַת הוּא וַאֲנָשָׁיו אִישׁ וּבֵיתוֹ□׃ וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי־בָרַח דָּוִד גַּת וְלֹא
5 יָ□סַף עוֹד לְבַקְשׁוֹ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתְּנוּ־לִי מָקוֹם
6 בְּאַחַת עָרֵי הַשָּׂדֶה וְאֵשְׁבָה שָּׁם וְלָמָּה יֵשֵׁב עַבְדְּךָ בְּעִיר הַמַּמְלָכָה עִמָּךְ׃ וַיִּתֶּן־לוֹ אָכִישׁ
7 בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־צִקְלָג לָכֵן הָיְתָה צִקְלַג לְמַלְכֵי יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר־
8 יָשַׁב דָּוִד בִּשְׂדֵה פְּלִשְׁתִּים [שְׁתַּיִם שָׁנִ]ים וְאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ וַיַּעַל דָּוִד וַאֲנָשָׁיו וַיִּפְשְׁטוּ
[עַ]ל־[גְּ]דְרוֹת הַ[]הַגְּרִ□י וְהָעֲמָלֵקִי כִּי הֵנָּה יֹשְׁבוֹת הָאָרֶץ אֲשֶׁר מִ[טֶּ]לָם □ וְעַד־אֶרֶץ
9 מִצְרָיִם׃ וְהִכָּה דָוִד אֶת־הָאָרֶץ וְלֹא יְחַיֶּה אִישׁ וְאִשָּׁה וְלָקַח צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים וּגְמַלִּים
10 וּבְגָדִים[׃] וַיָּשָׁב וַיָּבֹא אֶל־אָכִישׁ □ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ [אֶל־דָּוִד עַ]ל־[מִי] פְּשַׁטְתֶּם הַיּוֹם וַיֹּאמֶר
11 דָּוִד עַל־נֶגֶב יְהוּדָה וְעַל־נֶגֶב הַיְּרַחְמְאֵלִי וְ[עַ]ל־נֶגֶב הַקֵּינִי׃ [] כֹּה־עָשָׂה דָוִד וְכֹה
12 מִשְׁפָּטוֹ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר יָשַׁב בִּשְׂדֵה פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּאֲמֵן אָכִישׁ בְּדָוִד לֵאמֹר הַבְאֵשׁ
הִבְאִישׁ בְּעַמּוֹ בְּיִשְׂרָאֵל וְהָיָה לִי לְעֶבֶד עוֹלָם׃

Philistaei bellum parant contra Israelitas. Saulus per pythonissam Samuelem ciet ex inferis.

28,1 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּקְבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם לַצָּבָא לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָכִישׁ
2 אֶל־דָּוִד יָדֹעַ תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵּצֵא בַמַּחֲנֶה אַתָּה וַאֲנָשֶׁיךָ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ □כֵן [עַ]תָּה
תֵדַע אֵת אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד □כֵן שֹׁמֵר לְרֹאשִׁי אֲשִׂימְךָ כָּל־
3 הַיָּמִים׃ וּשְׁמוּאֵל מֵת וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבְּרֻהוּ □ בְּעִירוֹ וְשָׁאוּל הֵסִיר הָאֹבוֹת
4 וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים מֵהָאָרֶץ׃ וַיִּקָּבְצוּ פְלִשְׁתִּים וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְשׁוּנֵם וַיִּקְבֹּץ שָׁאוּל אֶת־כָּל[־אִישׁ]
5 6 יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּרְא שָׁאוּל אֶת־מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיִּרָא וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד׃ וַיִּשְׁאַל
7 שָׁאוּל בַּיהוָה וְלֹא עָנָהוּ יְהוָה גַּם בַּחֲלֹמוֹת []גַּם בַּנְּבִיאִם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו בַּקְּשׁוּ־

36 בְּקוֹלֵךְ וָאֶשָּׂא פָּנָיִךְ׃ וַתָּבֹא אֲבִיגַיִל אֶל־נָבָל וְהִנֵּה־לוֹ מִשְׁתֶּה בְּבֵיתוֹ כְּמִשְׁתֵּה הַמֶּלֶךְ וְלֵב נָבָל טוֹב עָלָיו
37 וְהוּא שִׁכֹּר עַד־מְאֹד וְלֹא־הִגִּידָה לּוֹ דָּבָר קָטֹן וְגָדוֹל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר בְּצֵאת הַיַּיִן מִנָּבָל וַתַּגֶּד־לוֹ
38 אִשְׁתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּ[עֲ]מֹ[ר] לִבּוֹ בְּקִרְבּוֹ וְהוּא הָיָה [כְ]אָבֶן׃ וַיְהִי כַּעֲשֶׂרֶת []יָמִים וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־
39 נָבָל וַיָּמֹת׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד כִּי מֵת נָבָל וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר רָב אֶת־רִיב חֶרְפָּתִי מִיַּד נָבָל וְאֶת־עַבְדּוֹ חָשַׂךְ
40 מֵרָעָה וְאֵת רָעַת נָבָל הֵשִׁיב[] בְּרֹאשׁוֹ וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיְדַבֵּר בַּאֲבִיגַיִל לְקַחְתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד
41 אֶל־אֲבִיגַיִל הַכַּרְמֶלָה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ לֵאמֹר דָּוִד שְׁלָחָנוּ אֵלַיִךְ לְקַחְתֵּךְ לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַתָּקָם וַתִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם
42 אָרְצָה וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתְךָ לְשִׁפְחָה לִרְחֹץ רַגְלֵי עַבְדֵי אֲדֹנִי׃ וַתְּמַהֵר וַתָּקָם אֲבִיגַיִל וַתִּרְכַּב עַל־הַחֲמוֹר
43 וְחָמֵשׁ נַעֲרֹתֶיהָ []הֹלְכֹת לְרַגְלָהּ וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי מַלְאֲכֵי דָוִד וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה׃ וְאֶת־אֲחִינֹעַם לָקַח דָּוִד מִיִּזְרְעֶאל
44 וַתִּהְיֶיןָ גַּם־שְׁתֵּיהֶן לוֹ לְנָשִׁים׃ וְשָׁאוּל נָתַן אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ אֵשֶׁת דָּוִד לְפַלְטִי[אֵל] בֶּן־לַיִשׁ אֲשֶׁר מִגַּלִּים׃

David denuo parcit Saulo, qui eius innocentiam agnoscit.

26,1 וַיָּבֹאוּ הַזִּפִים אֶל־שָׁאוּל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר [עִמָּנוּ] בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה [אֲשֶׁר] עַל פְּנֵי
2 הַיְשִׁימֹן׃ וַיָּקָם שָׁאוּל וַיֵּרֶד אֶל־מִדְבַּר־זִיף וְאִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים אִישׁ בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד בְּמִדְבַּר־
3 זִיף׃ וַיִּחַן שָׁאוּל בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן עַל־הַדָּרֶךְ וְדָוִד יֹשֵׁב בַּמִּדְבָּר וַיַּרְא כִּי בָא שָׁאוּל
4 5 אַחֲרָיו הַמִּדְבָּרָה׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד מְרַגְּלִים וַיֵּדַע כִּי־בָא שָׁאוּל אֶל־נָכוֹן [מֵהַחֲכִילָה]׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיָּבֹא אֶל־
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר חָנָה־שָׁם שָׁאוּל וַיַּרְא דָּוִד אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר שָׁכַב־שָׁם שָׁאוּל וְאַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָאוֹ וְשָׁאוּל
6 שֹׁכֵב בַּמַּעְגָּל וְהָעָם חֹנִים סְבִיבֹתָ[י]ו׃ וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַחִתִּי וְאֶל־אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב
7 לֵאמֹר מִי־יֵרֵד אִתִּי אֶל־שָׁאוּל אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֲנִי אֵרֵד עִמָּךְ׃ וַיָּבֹא דָוִד וַאֲבִישַׁי אֶל־הָעָם לַיְלָה
8 וְהִנֵּה שָׁאוּל שֹׁכֵב יָשֵׁן בַּמַּעְגָּל וַחֲנִיתוֹ מְעוּכָה־בָאָרֶץ [מ]מְּרַאֲשֹׁתָ[י]ו וְאַבְנֵר וְהָעָם שֹׁכְבִים סְבִיבֹתָ[י]ו׃ וַיֹּאמֶר
אֲבִישַׁי אֶל־דָּוִד סִגַּר אֱלֹהִים הַיּוֹם אֶת־אוֹיִבְךָ בְּיָדֶךָ וְעַתָּה אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִיתוֹ בָּאָרֶץ פַּעַם אַחַת וְלֹא אֶשְׁנֶה לוֹ׃
9 10 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי מִי שָׁלַח יָדוֹ בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְנִקָּה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד חַי־יְהוָה כִּי אִם־
11 יְהוָה יִגָּפֶנּוּ אוֹ־יוֹמוֹ יָבוֹא וָמֵת אוֹ בַמִּלְחָמָה יֵרֵד וְנִסְפָּה׃ חָלִילָה לִּי מֵיהוָה מִשְּׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְעַתָּה
12 קַח־נָא אֶת־הַחֲנִית אֲשֶׁר [מ]מְּרַאֲשֹׁתָ[י]ו וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם וְנֵלְכָה־לָּנוּ׃ וַיִּקַּח [] אֶת־הַחֲנִית וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם
וּ[מ]מְּרַאֲשֹׁתֵי שָׁאוּל וַיֵּלְכוּ לָהֶם וְאֵין רֹאֶה וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ כִּי כֻלָּם יְשֵׁנִים כִּי תַּרְדֵּמַת יְהוָה נָפְלָה עֲלֵיהֶם׃
13 14 וַיַּעֲבֹר דָּוִד הָעֵבֶר וַיַּעֲמֹד עַל־רֹאשׁ־הָהָר מֵרָחֹק רַב הַמָּקוֹם בֵּינֵיהֶם׃ וַיִּקְרָא דָוִד אֶל־הָעָם וְאֶל־אַבְנֵר בֶּן־נֵר
15 לֵאמֹר הֲלוֹא תַעֲנֶה אַבְנֵר וַיַּעַן אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה קָרָאתָ אֵלַ[י]׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אַבְנֵר הֲלוֹא־אִישׁ אַתָּה
וּמִי כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ [עַ]ל־אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ כִּי־בָא אַחַד הָעָם לְהַשְׁחִית אֶת־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנֶיךָ׃
16 לֹא־טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ חַי־יְהוָה כִּי בְנֵי־מָוֶת אַתֶּם אֲשֶׁר לֹא שְׁמַרְתֶּם עַל־אֲדֹנֵיכֶם עַל־מְשִׁיחַ יְהוָה
17 וְעַתָּה רְאֵה אֵי־חֲנִית הַמֶּלֶךְ וְאֵ[י]־צַפַּחַת הַמַּיִם אֲשֶׁר [מ]מְּרַאֲשֹׁתָ[י]ו׃ וַיַּכֵּר שָׁאוּל אֶת־קוֹל דָּוִד וַיֹּאמֶר הֲקוֹלְךָ
18 זֶה בְּנִי דָוִד וַיֹּאמֶר דָּוִד קוֹלִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה אֲדֹנִי רֹדֵף אַחֲרֵי עַבְדּוֹ כִּי מֶה עָשִׂיתִי וּמַה־בְּיָדִי
19 רָעָה׃ וְעַתָּה יִשְׁמַע־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֵת דִּבְרֵי עַבְדּוֹ אִם־יְהוָה הֱסִיתְךָ בִי יָ[נ]ַח [חֲמָתוֹ] וְאִם בְּנֵי הָאָדָם אֲרוּרִים
20 הֵם לִפְנֵי יְהוָה כִּי־גֵרְשׁוּנִי הַיּוֹם מֵהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת יְהוָה לֵאמֹר לֵךְ עֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ וְעַתָּה אַל־יִפֹּל

3 []גֹּזֵז אֶת־צֹאנוֹ בַּכַּרְמֶל׃ וְשֵׁם הָאִישׁ נָבָל וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ אֲבִגָיִל וְהָאִשָּׁה טוֹבַת־שֶׂכֶל וִיפַת תֹּאַר וְהָאִישׁ קָשֶׁה
4 5 וְרַע מַעֲלָלִים[]׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד בַּמִּדְבָּר כִּי־גֹזֵז נָבָל אֶת־צֹאנוֹ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד עֲשָׂרָה נְעָרִים וַיֹּאמֶר דָּוִד לַנְּעָרִים
6 עֲלוּ כַרְמֶלָה וּבָאתֶם אֶל־נָבָל וּשְׁאֶלְתֶּם־לוֹ בִשְׁמִי לְשָׁלוֹם׃ וַאֲמַרְתֶּם [תַּם] כֹּ[ה] לְ[אָ]חִ[י]ךָ וְאַתָּה שָׁלוֹם
7 וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ שָׁלוֹם׃ וְעַתָּה [הִנֵּה] שָׁמַעְתִּי כִּי גֹזְזִים לָךְ עַתָּה הָרֹעִים אֲשֶׁר־לְךָ הָיוּ עִמָּנוּ
8 [בַּמִּדְבָּר] לֹא הֶכְלַמְנוּם וְלֹא־נִפְקַד לָהֶם מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הֱיוֹתָם בַּ[מִּדְבָּר]׃ שְׁאַל אֶת־נְעָרֶיךָ וְיַגִּידוּ לָךְ
וְיִמְצְאוּ הַנְּעָרִים חֵן בְּעֵינֶיךָ כִּי־עַל־יוֹם טוֹב בָּ[א]נוּ תְּנָה־נָּא אֵת אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲבָדֶיךָ וּלְבִנְךָ לְדָוִד׃
9 10 וַיָּבֹאוּ נַעֲרֵי דָוִד וַיְדַבְּרוּ אֶל־נָבָל כְּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּשֵׁם דָּוִד וַיָּ[חַכּוּה]וּ׃ וַיַּעַן נָבָל אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיֹּאמֶר
11 מִי דָוִד וּמִי בֶן־יִשָׁי הַ[יּ]וֹם רַבּוּ עֲבָדָי[ו] הַמִּתְפָּרְצִים אִישׁ מִפְּנֵי אֲדֹנָיו׃ וְלָקַחְתִּי אֶת־לַחְמִי וְאֶת־[יֵ]י[נִ]י וְאֶת־
12 טִבְחָתִי אֲשֶׁר טָבַחְתִּי לְגֹזְזָי וְנָתַתִּי לַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי אֵי מִזֶּה הֵמָּה׃ וַיַּהַפְכוּ נַעֲרֵי־דָוִד לְדַרְכָּם
13 וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּגִּדוּ לְ[דָוִד] כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲנָשָׁיו חִגְרוּ אִישׁ אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ
14 אֶת־חַרְבּוֹ [] וַיַּעֲלוּ אַחֲרֵי דָוִד כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וּמָאתַיִם יָשְׁבוּ עַל־הַכֵּלִים׃ וְלַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הִגִּיד
15 נַעַר־אֶחָד מֵהַ[רֹ]עִ[י]ם לֵאמֹר הִנֵּה שָׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים מֵהַמִּדְבָּר לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ וַיַּ[כְלִימֵ]ם׃ וְהָאֲנָשִׁים
16 טֹבִים לָנוּ מְאֹד וְלֹא הָכְלַמְנוּ וְלֹא־פָקַדְנוּ מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הִתְהַלַּכְנוּ אִתָּם בִּהְיוֹתֵנוּ בַּשָּׂדֶה׃ חוֹמָה הָיוּ עָלֵינוּ
17 גַּם־לַיְלָה גַּם־יוֹמָם כָּל־יְמֵי הֱיוֹתֵנוּ עִמָּם רֹעִים הַצֹּאן׃ וְעַתָּה דְּעִי וּרְאִי [אַתְּ] מַה־תַּעֲשִׂי כִּי־כָלְתָה הָרָעָה אֶל־
18 אֲדֹנֵינוּ וְעַל־כָּל־בֵּיתוֹ וְהוּא בֶּן־בְּלִיַּעַל מִדַּבֵּר אֵלָיו׃ וַתְּמַהֵר אֲבִ[י]גַיִל וַתִּקַּח מָאתַיִם לֶחֶם וּשְׁנַיִם נִבְלֵי־יַיִן
19 וְחָמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּ[י]וֹת וְחָמֵשׁ [אֵיפָה] קָלִי וּמֵאָה צִמֻּקִים וּמָאתַיִם דְּבֵלִים וַתָּשֶׂם עַל־הַחֲמֹרִים׃ וַתֹּאמֶר לִנְעָרֶיהָ
20 עִבְרוּ לְפָנַי הִנְנִי אַחֲרֵיכֶם בָּאָה וּלְאִישָׁהּ נָבָל לֹא הִגִּידָה׃ וְ[]הִיא רֹכֶבֶת עַל־הַחֲמוֹר וְיֹרֶדֶת בְּסֵתֶר הָהָר וְהִנֵּה
21 דָוִד וַאֲנָשָׁיו יֹרְדִים לִקְרָאתָהּ []׃ וְדָוִד אָמַר אַךְ לַשֶּׁקֶר שָׁמַרְתִּי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָזֶה בַּמִּדְבָּר וְלֹא־נִפְקַד מִכָּל־
22 אֲשֶׁר־לוֹ מְאוּמָה וַיָּשֶׁב־לִי רָעָה תַּחַת טוֹבָה׃ כֹּה־יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְ[]דָוִד וְכֹה יֹסִיף אִם־אַשְׁאִיר מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ
23 עַד־הַבֹּקֶר מַשְׁתִּין בְּקִיר׃ וַתֵּרֶא אֲבִיגַיִל אֶת־דָּוִד וַתְּמַהֵר וַתֵּרֶד מֵעַל הַחֲמוֹר וַתִּפֹּל לְ[פְנֵ]י דָוִד עַל־[אַפֶּ]יהָ
24 וַתִּשְׁתַּחוּ אַרְצָ[ה] [] עַל־רַגְלָיו[׃] וַתֹּאמֶר בִּי אֲנִי אֲדֹנִי הֶעָוֹן וּתְדַבֶּר־נָא אֲמָתְךָ בְּאָזְנֶיךָ וּשְׁמַע אֵת דִּבְרֵי
25 אֲמָתֶךָ׃ אַל־נָא יָשִׂים אֲדֹנִי אֶת־לִבּוֹ אֶל־אִישׁ הַבְּלִיַּעַל הַזֶּה [אֶ]ל־נָבָל כִּי כִשְׁמוֹ כֶּן־הוּא נָבָל שְׁמוֹ וּנְבָלָה
26 עִמּוֹ וַאֲנִי אֲמָתְךָ לֹא־רָאִיתִי אֶת־נַעֲרֵי אֲדֹנִי אֲשֶׁר שָׁלָחְתָּ׃ וְעַתָּה אֲדֹנִי חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ [] מְנָעֲךָ יְהוָה מִבּוֹא
27 בְדָמִים וּ[מֵ]הוֹשֵׁעַ יָדְךָ לָךְ וְעַתָּה יִהְיוּ כְנָבָל אֹיְבֶיךָ וְהַמְבַקְשִׁים אֶל־אֲדֹנִי רָעָה׃ וְ[אַ]תָּה [קַח] הַבְּרָכָה הַזֹּאת
28 אֲשֶׁר הֵבִיאָ[ה] שִׁפְחָתְךָ לַאדֹנִי וְנִתְּנָה לַנְּעָרִים הַמִּתְהַלְּכִים בְּרַגְלֵי אֲדֹנִי׃ שָׂא נָא לְפֶשַׁע אֲמָתֶךָ כִּי־עָשֹׂה
29 יַעֲשֶׂה יְהוָה לַאדֹנִי בַּיִת נֶאֱמָן כִּי־מִלְחֲמוֹת יְהוָה אֲדֹנִי נִלְחָם וְרָעָה לֹא־תִמָּצֵא בְךָ מִיָּמֶיךָ׃ וְ[]קָם אָדָם
לִרְדָפְךָ וּלְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וְהָיְתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנִי צְ[פ]וּ[נָ]ה בִּ[אוֹצַ]ר הַחַיִּים אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ
30 יְ[בַ]קְּלֶעָנָּה בְּתוֹךְ [] הַ[קָּ]לַע׃ וְהָיָה כִּי־יַעֲשֶׂה יְהוָה לַאדֹנִי כְּכֹל אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶת־הַטּוֹבָה עָלֶיךָ וְצִוְּךָ לְנָגִיד עַל־
31 יִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא תִהְיֶה־זֹּאת לְךָ לְפ[ו]קָ[ד]ה וּלְמִכְשׁוֹל לֵב לַאדֹנִי []לִשְׁפָּ[]ךְ־דָּם חִנָּם וּלְהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ וְהֵיטִב
32 יְהוָה לַאדֹנִי וְזָכַרְתָּ אֶת־אֲמָתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲבִיגַ[יִ]ל בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלָחֵךְ הַיּוֹם הַזֶּה
33 34 לִקְרָאתִי׃ וּבָרוּךְ טַעְמֵךְ וּבְרוּכָה אָתְּ אֲשֶׁר כְּלִתִנִי הַיּוֹם הַזֶּה מִבּוֹא בְדָמִים וְהֹשֵׁעַ יָדִי לִי׃ וְאוּלָם חַי־יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מְנָעַנִי מֵהָרַע אֹתָךְ כִּי לוּלֵי מִהַרְתְּ וַתָּבֹא[י] [אַ]תְּ[] לִקְרָאתִי כִּי אִם־נוֹתַר לְנָבָל עַד־אוֹר
35 הַבֹּקֶר מַשְׁתִּין בְּקִיר׃ וַיִּקַּח דָּוִד מִיָּדָהּ אֵת אֲשֶׁר־הֵבִיאָה לוֹ וְלָהּ אָמַר עֲלִי לְשָׁלוֹם לְבֵיתֵךְ רְאִי שָׁמַעְתִּי

מִזֶּה וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו מִצַּד הָהָר מִזֶּה וַיְהִי דָוִד נֶחְפָּז לָלֶכֶת מִפְּנֵי שָׁאוּל וְשָׁאוּל וַאֲנָשָׁיו עֹטְ[]ים אֶל־דָּוִד וְאֶל־
27 28 אֲנָשָׁיו לְתָפְשָׂם׃ וּמַלְאָךְ בָּא אֶל־שָׁאוּל לֵאמֹר מַהֲרָה וְלֵכָה כִּי־פָשְׁטוּ פְלִשְׁתִּים עַל־הָאָרֶץ׃ וַיָּשָׁב שָׁאוּל
מִרְדֹּף אַחֲרֵי דָוִד וַיֵּלֶךְ לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא סֶלַע הַמַּחְלְ[וֹ]קוֹת׃

David praescindit oram chlamydis Sauli in Engaddi.

24, 1 2 [וַיַּעַל דָּוִד מִשָּׁם וַיֵּשֶׁב בִּמְצָדוֹת עֵין־גֶּדִי׃] וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁב שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פְּלִשְׁתִּים וַיַּגִּדוּ לוֹ לֵאמֹר
3 הִנֵּה דָוִד בְּמִדְבַּר עֵין־גֶּדִי׃ וַיִּקַּח שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ בָּחוּר מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד וַאֲנָשָׁיו
4 עַל־פְּנֵי צוּרֵי הַיְּעֵלִים׃ וַיָּבֹא אֶל־גִּדְרוֹת הַצֹּאן עַל־הַדֶּרֶךְ וְשָׁם מְעָרָה וַיָּבֹא שָׁאוּל לְהָסֵךְ אֶת־רַגְלָיו וְדָוִד
5 וַאֲנָשָׁיו בְּיַרְכְּתֵי הַמְּעָרָה יֹשְׁבִים׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה הַיּוֹם אֲשֶׁר־אָמַר יְהוָה אֵלֶיךָ הִנֵּה אָנֹכִי נֹתֵן אֶת־
6 אֹיִבְ[]ךָ בְּיָדֶךָ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר יִטַב בְּעֵינֶיךָ וַיָּקָם דָּוִד וַיִּכְרֹת אֶת־כְּנַף־הַמְּעִיל אֲשֶׁר לְשָׁאוּל בַּלָּט׃ וַיְהִי
7 אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ לֵב־דָּוִד אֹתוֹ עַל אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־כָּנָף [הַמְּעִיל] אֲשֶׁר לְשָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר [דָּוִד] לַאֲנָשָׁיו חָלִילָה לִּי
8 מֵיְהוָה אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה לַאדֹנִי [] לִשְׁלֹחַ יָדִי בּוֹ כִּי־מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא׃ וַיְּ[מָנ]ַע דָּוִד אֶת־אֲנָשָׁיו
9 בַּדְּבָרִים [הָאֵלֶּה] וְלֹא נְתָנָם לָקוּם [וְלַהֲרֹג] אֶ[ת]־שָׁאוּל וְשָׁאוּל קָם מֵהַמְּעָרָה וַיֵּלֶךְ בַּדָּרֶךְ׃ וַיָּקָם דָּוִד אַחֲרֵי־
כֵן וַיֵּצֵא מִן הַמְּעָרָה וַיִּקְרָא אַחֲרֵי־שָׁאוּל לֵאמֹר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַיַּבֵּט שָׁאוּל אַחֲרָיו וַיִּקֹּד דָּוִד אַפַּיִם אַרְצָה
10 11 וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשָׁאוּל לָמָּה תִשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי [הָעָ]ם לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד מְבַקֵּשׁ רָעָתֶךָ׃ הִנֵּה הַיּוֹם
הַזֶּה רָאוּ עֵינֶיךָ אֵת אֲשֶׁר־נְתָנְךָ יְהוָה הַיּוֹם בְּיָדִי בַּמְּעָרָה וַ[יּ]אמַר לְהָרָגְךָ וַתָּחָס [עֵינִי] עָלֶיךָ וָאֹמַר לֹא־אֶשְׁלַח
12 יָדִי בַּאדֹנִי כִּי־מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא [] וְאָבִי [׃] רְאֵה גַּם־רְאֵה אֶת־כְּנַף מְעִילְךָ בְּיָדִי כִּי בְּכָרְתִי אֶת־כְּנַף מְעִילְךָ
13 וְלֹא הֲרַגְתִּיךָ דַּע וּרְאֵה כִּי אֵין בְּיָדִי רָעָה וָפֶשַׁע וְלֹא־חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה צֹדֶה אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ יִשְׁפֹּט
14 יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּנְקָמַנִי יְהוָה מִמֶּךָּ וְיָדִי לֹא תִהְיֶה־בָּךְ׃ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר מְשַׁל הַקַּדְמֹנִי מֵרְשָׁעִים יֵצֵא [פֶ]שַׁע וְיָדִי
15 לֹא תִהְיֶה־בָּךְ׃ [וְעַתָּה] אַחֲרֵי מִי יָצָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מִי אַתָּה רֹדֵף אַחֲרֵי כֶּלֶב מֵת אַחֲרֵי פַּרְעֹשׁ אֶחָד׃
16 17 וְהָיָה יְהוָה לְדַיָּן וְשָׁפַט בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְיֵרֶא וְיָרֵב אֶת־רִיבִי וְיִשְׁפְּטֵנִי מִיָּדֶךָ׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹת דָּוִד לְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים
18 הָאֵלֶּה אֶל־שָׁאוּל [] וַיִּשָּׂא שָׁאוּל קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד צַדִּיק אַתָּה מִמֶּנִּי כִּי אַתָּה גְּמַלְתַּנִי הַטּוֹבָה
19 וַאֲנִי גְּמַלְתִּיךָ הָרָעָה׃ וְאַתָּ[ה] הִגְדַּלְתָּ הַיּוֹם אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָה אִתִּי טוֹבָה [] אֲשֶׁר סִגְּרַנִי יְהוָה בְּיָדְךָ וְלֹא
20 הֲרַגְתָּנִי׃ וְ[אַ]י־יִמְצָא אִישׁ אֶת־אֹיְבוֹ וְשִׁלְּחוֹ בְּדֶרֶךְ טוֹבָה וַיהוָה יְשַׁלֶּמְךָ טוֹבָה תַּחַת הַ[טּ]וֹ[ב] הַזֶּה אֲשֶׁר
21 22 עָשִׂיתָה לִי׃ וְעַתָּה הִנֵּה יָדַעְתִּי כִּי מָלֹךְ תִּמְלוֹךְ וְקָמָה בְּיָדְךָ מַמְלֶכֶת יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בַּיהוָה
23 אִם־תַּכְרִית אֶת־זַרְעִי אַחֲרָי וְאִם־תַּשְׁמִיד אֶת־שְׁמִי מִבֵּית אָבִי׃ וַיִּשָּׁבַע דָּוִד לְשָׁאוּל וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל אֶל־בֵּיתוֹ
וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עָלוּ אֶל־הַמְּצָ[ו]דוֹת׃ —

Samuel mortuus sepelitur. David iratus in Nabalum placatur ab Abigaile, quam uxorem ducit, ut Achinoam.

25, 1 — וַיָּמָת שְׁמוּאֵל וַיִּקָּבְצוּ כָל־יִשְׂרָאֵל וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּ[נָוֺ]יָת[וֹ] בֵּית־רָמָה — וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּרֶד אֶל־
2 מִדְבַּר [מָעוֹ]ן׃ וְאִישׁ בְּמָעוֹן וּמַעֲשֵׂהוּ בַכַּרְמֶל וְהָאִישׁ גָּדוֹל מְאֹד וְלוֹ צֹאן שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים וְאֶלֶף עִזִּים וַיְהִי

23,6 וַיִּבְרַח אַחֲרֵי דָוִד׃ וַיְהִי בִּבְרֹחַ אֶבְיָתָר בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ אֶל־דָּוִד [מֵ]עִיל הָאֵפוֹד [] בְּיָדוֹ׃
22,21 וַיַּגֵּד אֶבְיָתָר לְדָוִד כִּי הָרַג שָׁאוּל אֵת [כָּל־]כֹּהֲנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאֶבְיָתָר יָדַעְתִּי
22 בַּיּוֹם הַהוּא [בְּ]שֵׁם דוֹ[אֵ]ג הָאֲדֹמִי כִּי־הַגֵּד יַגִּיד לְשָׁאוּל אָנֹכִי [חָיַ]בְתִּי בְּכָל־נֶפֶשׁ בֵּית
23 אָבִיךָ׃ שְׁבָה אִתִּי אַל־תִּירָא כִּי אֲשֶׁר־יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשָׁ[ךָ] יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשָׁ[י] כִּי מִשְׁמֶרֶת
אַתָּה עִמָּדִי׃

David liberata urbe Ceila in desertis Ziph et Maon vagatur.

23,1 וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה פְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בִּקְעִילָה וְהֵמָּה שֹׁסִים אֶת־הַגְּרָנוֹת׃
2 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֵלֵךְ וְהִכֵּיתִי בַּפְּלִשְׁתִּים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד לֵךְ
3 וְהִכִּיתָ בַפְּלִשְׁתִּים וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־קְעִילָה׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹה בִּיהוּדָה
4 יְרֵאִים וְאַף כִּי־נֵלֵךְ קְעִלָה אֶל־מַעַר[]וֹת פְּלִשְׁתִּים׃ וַיּוֹסֶף עוֹד דָּוִד לִשְׁאוֹל בַּיהוָה
5 וַיַּעֲנֵהוּ יְהוָה וַיֹּאמֶר [לוֹ] קוּם רֵד קְעִילָה כִּי־אֲנִי נֹתֵן אֶת־פְּלִשְׁתִּים בְּיָדֶךָ׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד
וַאֲנָשָׁ[י]ו קְעִילָה וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּנְהַג אֶת־מִקְנֵיהֶם וַיַּךְ בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיֹּשַׁע דָּוִד
7 אֵת יֹשְׁבֵי קְעִילָה׃ □ וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי־בָא דָוִד קְעִילָה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל [מָ]כַר אֹתוֹ אֱלֹהִים
8 בְּיָדִי כִּי נִסְ[כַּל] לָבוֹא בְּעִיר דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ׃ וַיְשַׁמַּע שָׁאוּל אֶת־כָּל־הָעָם לַמִּלְחָמָה
9 לָרֶדֶת קְעִילָה לָצוּר [עַ]ל־דָּוִד וְ[עַ]ל־אֲנָשָׁיו׃ וַיֵּדַע דָּוִד כִּי [בַ]עֲלֵי־[קְעִילָה חֹשְׁבִים]
10 רָעָה וַיֹּאמֶר אֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן הַגִּישָׁה הָאֵפוֹד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שָׁמֹעַ
12 שָׁמַע עַבְדְּךָ כִּי־מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לָבוֹא אֶל־קְעִילָה לְשַׁחֵת לָעִיר בַּעֲבוּרִי׃ [] וַיֹּאמֶר דָּוִד
13 הֲיַסְגִּרוּ בַעֲלֵי קְעִילָה אֹתִי וְאֶת־אֲנָשַׁי בְּיַד שָׁאוּל וַיֹּאמֶר יְהוָה יַסְגִּירוּ׃ וַיָּקָם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו
כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּצְאוּ מִקְּעִלָה וַיִּתְהַלְּכוּ בַּאֲשֶׁר יִתְהַלָּכוּ וּלְשָׁאוּל הֻגַּד כִּי־נִמְלַט דָּוִד
14 מִקְּעִילָה וַיֶּחְדַּל לָצֵאת׃ וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמִּדְבָּר בַּמְּ[סְתָרִים] וַיְבַקְשֵׁהוּ שָׁאוּל כָּל־הַיָּמִים
15a וְלֹא נְתָנוֹ אֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃ וַיַּרְא דָּוִד כִּי־[אָץ] שָׁאוּל לְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשׁוֹ — ׃

(Historia rerum a Davide gestarum.)

15b 16 וְדָוִד [] בַּחֹרְשָׁה׃ וַיָּקָם יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל וַיֵּלֶךְ אֶל־דָּוִד חֹרְשָׁה וַיְחַזֵּק אֶת־יָדוֹ בֵּאלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
17 אַל־תִּירָא כִּי לֹא תִמְצָאֲךָ יַד־שָׁאוּל אָבִי וְאַתָּה תִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי אֶהְיֶה־לְּךָ לְמִשְׁנֶה וְגַם־שָׁאוּל אָבִי
18 19 יֹדֵעַ כֵּן׃ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית לִפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּחֹרְשָׁה וִיהוֹנָתָן הָלַךְ לְבֵיתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ זִפִים אֶל־שָׁאוּל
20 הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ בַמְּ[סְתָרִים] בַּחֹרְשָׁה [] אֲשֶׁר מִיָּמִין הַיְשִׁימוֹן׃ וְעַתָּה לְכָל־אַוַּת
21 נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ לָרֶדֶת רֵד [אֵ]לֵינוּ [וְ]הִסְגַּ[רְ]נֻהוּ בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר [לָהֶם] שָׁאוּל בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה כִּי
22 חֲמַלְתֶּם עָלָי׃ לְכוּ־נָא הָ[בִ]ינוּ עוֹד וּדְעוּ וּרְאוּ אֶת־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר [יִ]תְ[חַ]בֵּא שָׁם [וְ]רַגְלוֹ מִי רָאָהוּ שָׁם כִּי אָמַר
23 24 אֵלַי עָרוֹם יַעְרִים הוּא׃ [] וְהָלַכְתִּי אִתְּ[כֶ]ם וְהָיָה אִם־יֶשְׁנ[וֹ] בָאָרֶץ [יְהוּדָה] וְ[תָ]פַשְׂ[וּ] אֹת[וֹ] בְּכֹל אַלְפֵי[ו]׃ וַיָּקוּמוּ
25 וַיֵּלְכוּ זִיפָה לִפְנֵי שָׁאוּל וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו [בַּחֹרְשָׁה] אֶל־יְמִין הַיְשִׁימוֹן׃ וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל וַאֲנָשָׁיו לְבַקֵּשׁ [אֶת־דָּוִד] וַיַּגִּדוּ
26 לְדָוִד וַיֵּרֶד הַסֶּלַע [אֲ]שֶׁ[ר] בְּמִדְבַּר מָעוֹן וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי דָוִד מִדְבַּר מָעוֹן׃ וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל מִצַּד הָהָר

13 14 וַיָּשֶׂם דָּוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בִּלְבָבוֹ וַיִּרָא מְאֹד מִפְּנֵי אָכִישׁ מֶלֶךְ־גַּת׃ וַיְשַׁן[] אֶת־
15 טַעְמוֹ בְּעֵינֵיהֶם וַיִּתְהֹלֵל בְּיָדָם וַיְתָ[ף] עַל־דַּלְתוֹת הַשַּׁעַר וַיּוֹרֶד רִירוֹ אֶל־זְקָנוֹ׃ וַיֹּאמֶר
16 אָכִישׁ אֶל־עֲבָדָיו הִנֵּה תִרְאוּ אִישׁ מִשְׁתַּגֵּעַ לָמָּה תָּבִיאוּ אֹתוֹ אֵלָי׃ חֲסַר מְשֻׁגָּעִים אָנִי
כִּי־הֲבֵאתֶם אֶת־זֶה לְהִשְׁתַּגֵּעַ עָלָי הֲזֶה יָבוֹא אֶל־בֵּיתִי׃

David in terra Juda et Moab. Eversa urbe Nob Abiathar ad eum confugit.

22, 1 וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשָּׁם וַיִּמָּלֵט [וַיָּבֹא] אֶל־מְעָרַת עֲדֻלָּם וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו וְכָל־בֵּית אָבִיו וַיֵּרְדוּ
2 אֵלָיו שָׁמָּה׃ וַיִּתְקַבְּצוּ אֵלָיו כָּל־אִישׁ מָצוֹק וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ נֹשֶׁא וְכָל־אִישׁ מַר־נֶפֶשׁ
3 וַיְהִי עֲלֵיהֶם לְשָׂר וַיִּהְיוּ עִמּוֹ כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשָּׁם מִצְפֵּה מוֹאָב וַיֹּאמֶר
4 אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב יֵ[שְׁבוּ]־נָא אָבִי וְאִמִּי אִתְּךָ[] עַד אֲשֶׁר אֵדַע מַה־יַּעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים׃ וַיַּנְחֵם
5 אֶת־פְּנֵי מֶלֶךְ מוֹאָב וַיֵּשְׁבוּ עִמּוֹ כָּל־יְמֵיהֶ[ם] וְ[]דָוִד בָּ[א] מִצְ[פָּ]ה׃ וַיֹּאמֶר גָּד הַנָּבִיא אֶל־
6 דָּוִד לֹא תֵשֵׁב בַּמְּצ[פָּ]ה לֵךְ וּבָאתָ־לְּךָ אֶרֶץ יְהוּדָה וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיָּבֹא [יַ]עַר־[]חָרֶת׃ וַיִּשְׁמַע
שָׁאוּל כִּי נוֹדַע דָּוִד וְ[הָ]אֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב בַּגִּבְעָה תַּחַת־הָאֶשֶׁל בַּ[בָּ]מָה
7 וַחֲנִיתוֹ בְיָדוֹ וְכָל־עֲבָדָיו נִצָּבִים עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו הַנִּצָּבִים עָלָיו שִׁמְעוּ־נָא
בְּנֵי [בִנְיָמִן] [הֲ]גַם־לְכֻלְּכֶם יִתֵּן בֶּן־יִשַׁי שָׂדוֹת וּכְרָמִים [אוֹ] כֻלְּכֶם יָשִׂים שָׂרֵי אֲלָפִים
8 וְשָׂרֵי מֵאוֹת׃ כִּי קְשַׁרְתֶּם כֻּלְּכֶם עָלַי וְאֵין־גֹּלֶה אֶת־אָזְנִי בִּכְרָת־בְּנִי [בְרִית] עִם בֶּן־יִשַׁי
וְאֵין־ח[]ֹ[לֶ]ה מִכֶּם עָלַי וְגֹלֶה אֶת־אָזְנִי כִּי הֵקִים בְּנִי אֶת־עַבְדִּי עָלַי לְאֹ[יֵ]ב כַּיּוֹם הַזֶּה׃
9 וַיַּעַן דֹּאֵג הָאֲדֹמִי וְהוּא נִצָּב עַל־עַ[בְ]דֵי־שָׁאוּל וַיֹּאמַר רָאִיתִי אֶת־בֶּן־יִשַׁי בָּא נֹבֶה אֶל־
10 אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִטוּב [הַכֹּהֵן]׃ וַיִּשְׁאַל־לוֹ בַּיהוָה וְצֵידָה נָתַן לוֹ וְאֵת חֶרֶב גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי
11 נָתַן לוֹ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא אֶת־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוּב הַכֹּהֵן וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו
12 הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּנֹב וַיָּבֹאוּ כֻלָּם אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל שְׁמַע־נָא בֶּן־אֲחִיטוּב וַיֹּאמֶר
13 הִנְנִי אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָ[י]ו שָׁאוּל לָמָּה קְשַׁרְתֶּם עָלַי אַתָּה וּבֶן־יִשָׁי [לְ]תִתְּךָ לוֹ לֶחֶם
14 וְחֶרֶב וַ[תִּ]שְׁאַ[]ל לוֹ בֵּאלֹהִים לָקוּם [עָ]לַי לְאֹ[יֵ]ב כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּעַן אֲחִימֶלֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ
וַיֹּאמַר וּמִי בְכָל־עֲבָדֶיךָ כְּדָוִד נֶאֱמָן וַחֲתַן הַמֶּלֶךְ וְ[שַׂ]ר [כָּ]ל־מִשְׁמַעְתֶּךָ וְנִכְבָּד בְּבֵיתֶךָ׃
15 הַ[חִנָּ]ם הַ[אַ]לֹּתִי לִשְׁאָ[]ל־לוֹ בֵאלֹהִים חָלִילָה לִּי אַל־יָשֵׂם הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ דָבָר [רַע
16 וּ]בְכָל־בֵּית אָבִי כִּי לֹא־יָדַע עַבְדְּךָ בְּכָל־זֹאת דָּבָר קָטֹן אוֹ גָדוֹל׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מוֹת
17 תָּמוּת אֲחִימֶלֶךְ אַתָּה וְכָל־בֵּית אָבִיךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָרָצִים הַנִּצָּבִים עָלָיו סֹבּוּ וְהָמִיתוּ
[אֶת־]כֹּהֲנֵי יְהוָה כִּי גַם־יָדָם עִם־דָּוִד וְכִי יָדְעוּ כִּי־בֹרֵחַ הוּא וְלֹא גָלוּ אֶת־אָזְנ[ִי] וְלֹא־אָבוּ
18 עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ אֶת־יָדָם לִפְגֹעַ בְּכֹהֲנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְדוֹ[אֵ]ג סֹב אַתָּה וּפְגַע
בַּכֹּהֲנִים וַיִּסֹּב דּוֹ[אֵ]ג הָאֲדֹמִי וַיִּפְגַּע הוּא בַּכֹּהֲנִ[ים־יְהוָה] וַיָּמֶת בַּיּוֹם הַהוּא שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה
19 אִישׁ [כָּל־]נֹשֵׂא אֵפוֹד בָּד׃ וְאֵת נֹב עִיר־הַכֹּהֲנִים הִכָּה לְפִי־חֶרֶב מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה מֵעוֹלֵל
20 וְעַד־יוֹנֵק וְשׁוֹר וַחֲמוֹר וָשֶׂה []׃ וַיִּמָּלֵט בֵּן־אֶחָד לַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִטוּב וּשְׁמוֹ אֶבְיָתָר

32 וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בֶן־מָוֶת הוּא׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שָׁאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוּמַת מֶה
33 עָשָׂה׃ וַיָּטֶל שָׁאוּל אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכֹּתוֹ וַיֵּדַע יְהוֹנָתָן כִּי־כָלְ[תָ]ה הִיא מֵעִם אָבִיו
34 לְהָמִית אֶת־דָּוִד׃ וַיָּקָם יְהוֹנָתָן מֵעִם הַשֻּׁלְחָן בָּחֳרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בַּיּוֹם הַ[הוּא] לֶחֶם כִּי
35 נֶעְצַ[ר] אֶל־[חֶדְרוֹ] כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשָּׂדֶה לַמּוֹעֵד [אֲשֶׁר
36 שָׁם] דָּוִד וְנַעַר קָטֹן עִמּוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ רֻץ מְצָא־נָא אֶת־הַחִצִּים אֲשֶׁר אָנֹכִי מוֹרֶה
37 הַנַּעַר רָץ וְהוּא־יָרָה הַחֵצִי[ם] לְהַעֲבִרָ[ם]׃ וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחֵצִי[ם] אֲשֶׁר יָרָה
38 יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֵץ□ מִמְּךָ וָהָלְאָה׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי
39 הַנַּעַר מְהֵרָה חוּשָׁה אַל־תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחֵץ□ וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו׃ וְהַנַּעַר
40 לֹא־יָדַע מְאוּמָה אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר׃ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־כֵּלָיו אֶל־הַנַּעַר□
41 וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הָבֵיא[ה] הָעִיר׃ הַנַּעַר בָּא [אֶל־הָעִיר] וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הָ[אַרְ]גַּב וַיִּפֹּל
לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְּׁקוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ □ עַד־[הַיּוֹם] הַגָּד[וֹ]ל׃
42 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם [וַ]אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה □ יִהְיֶה בֵּינִי
21,1 וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃ וַיָּקָם [דָּוִד] וַיֵּלַךְ וִיהוֹנָתָן בָּא הָעִיר׃

David instabilis vagans venit in urbem Nob, dein in urbem Gath.

2 וַיָּבֹא דָוִד נֹבֶה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיֶּחֱרַד אֲחִימֶלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ
3 אַתָּה לְבַדֶּךָ וְאִישׁ אֵין אִתָּךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צִוַּנִי דָבָר וַיֹּאמֶר אֵלַי
אִישׁ אַל־יֵדַע מְאוּמָה אִתְּ[ךָ] דְּבַר אֲשֶׁר־אָנֹכִי שֹׁלֵחֲךָ וַאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאֶת־הַנְּעָרִים [נוֹ]עַ[דְ]תִּי
4 אֶל־מְקוֹם פְּלֹנִי אַלְמֹנִי׃ וְעַתָּה מַה־יֵּשׁ תַּחַת־יָדְךָ □מִשְׁ[חַת]־לֶחֶם תְּנָה בְיָדִי אוֹ הַנִּמְצָא׃
5 וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין־לֶחֶם חֹל □ תַּחַת יָדִי כִּי אִם־לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם־נִשְׁמְרוּ
6 הַנְּעָרִים אַךְ [מֵאָשָׁם יֹאכְלוּ] מֵאִשָּׁה׃ וַיַּעַן דָּוִד אֶת־הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אֶמֶ□שׁ□ עֲצֻרָה־
לָנוּ כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם בְּצֵאתִי וַיִּהְיוּ כְלֵ□־הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ[ם] וְהוּא דֶּרֶךְ חֹל וְאַף כִּי הַיּוֹם
7 יִקְדְּשׁ[וּ] בַּכְּלִ□׃ וַיִּתֶּן־לוֹ הַכֹּהֵן [לֶחֶם־] קֹדֶשׁ כִּי לֹא־הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי אִם־לֶחֶם הַפָּנִים
8 הַמּוּסָר□ מִלִּפְנֵי יְהוָה לָשׂוּם לֶחֶם חֹם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ׃ וְשָׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי שָׁאוּל בַּיּוֹם
9 הַהוּא נֶעְצָר לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁמוֹ דֹּאֵג הָאֲדֹמִי [גִּ]בּ[וֹ]ר הָרֹעִים אֲשֶׁר לְשָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד
לַאֲחִימֶלֶךְ [רְ]אֵ[ה] הֲ[יֶ]שׁ־פֹּה תַחַת־יָדְךָ חֲנִית אוֹ חָרֶב כִּי גַם־חַרְבִּי וְגַם־כֵּלַי לֹא־לָקַחְתִּי
10 בְיָדִי כִּי־הָיָה דְבַר־הַמֶּלֶךְ נֶחֱ[רָ]ץ׃ וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן חֶרֶב גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי אֲשֶׁר־הִכִּיתָ
בְּעֵמֶק הָאֵלָה הִנֵּה־הִיא לוּטָה בַשִּׂמְלָה□ אִם־אֹתָהּ תִּקַּח־לְךָ קָח כִּי אֵין־אַחֶרֶת זוּלָתָהּ
11 בָּזֶה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵין כָּמוֹהָ תְּנֶנָּה לִּי [וַיִּתְּנֶהָ־לּוֹ]׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיִּבְרַח בַּיּוֹם־הַהוּא מִפְּנֵי
12 שָׁאוּל וַיָּבֹא אֶל־אָכִישׁ מֶלֶךְ גַּת׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי אָכִישׁ אֵלָיו הֲלוֹא־זֶה דָוִד [עֶבֶד שָׁאוּל]
מֶלֶךְ הָאָרֶץ הֲלוֹא לָזֶה יַעֲנוּ בַמְּחֹלוֹת לֵאמֹר[:]

הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָ[י]ו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָ[י]ו׃

עָשָׂה אָבִי דָּבָר גָּדוֹל אוֹ דָּבָר קָטֹן וְלֹא יִגְלֶה אֶת־אָזְנִי וּמַדּוּעַ יַסְתִּיר אָבִי מִמֶּנִּי אֶת־
3 הַדָּבָר הַזֶּה אֵין זֹאת׃ וַיִּשְׁ[תַּחוּ ל]וֹ דָּוִד וַיֹּאמֶר יָדֹעַ יָדַע אָבִיךָ כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
וַיֹּאמֶר אַל־יֵדַע־זֹאת יְהוֹנָתָן פֶּן־יֵעָצֵ[בוּ] וְאוּלָם חַי־יְהוָה וְחֵי נַפְשֶׁךָ כִּי כְפֶשַׂע בֵּינִי וּבֵין
4 5 הַמָּוֶת׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד מַה־תַּאֲ[וַת] נַפְשְׁךָ וְאֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן
הִנֵּה־חֹדֶשׁ מָחָר וְאָנֹכִי יָשֹׁב [לֹא־]אֵשֵׁב עִם־הַמֶּלֶךְ לֶאֱכוֹל וְשִׁלַּחְתַּנִי וְנִסְתַּרְתִּי בַשָּׂדֶה
6 עַד הָעֶ[ב]דָ[ה]׃ אִם־פָּקֹד יִפְקְדֵנִי אָבִיךָ וְאָמַרְתָּ נִשְׁאֹל נִשְׁאַל מִמֶּנִּי דָוִד לָרוּץ בֵּית־לֶחֶם
7 עִירוֹ כִּי זֶבַח הַיָּמִים שָׁם לְכָל־הַמִּשְׁפָּחָה׃ אִם־כֹּה יֹאמַר טוֹב שָׁלוֹם לְעַבְדֶּךָ וְאִם־חָרֹה
8 יֶחֱרֶה לוֹ דַּע כִּי־כָלְתָה הָרָעָה מֵעִמּוֹ׃ וְעָשִׂיתָ חֶסֶד עִ[ם]־עַבְדֶּךָ כִּי בִּבְרִית יְהוָה הֵבֵאתָ
9 אֶת־עַבְדְּךָ עִמָּךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּי עָוֹן הֲמִיתֵנִי אַתָּה וְעַד־אָבִיךָ לָמָּה־זֶּה תְבִיאֵנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן
חָלִילָה לָּךְ כִּי אִם־יָדֹעַ אֵדַע כִּי־כָלְתָה הָרָעָה מֵעִם אָבִי לָבוֹא עָלֶיךָ וְלֹא אֹתָהּ [בְּעָרֶיךָ
10 11 אָנֹכִי] אַגִּ[ד] לָךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן מִי יַגִּ[ד] לַ[אדֹנִי] מַה־יַּעַנְךָ אָבִיךָ קָשָׁה׃ וַיֹּאמֶר
12a 13 יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד לְכָה וְ[נֵ]שֵׁב [בַּ]שָּׂדֶה וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד □׃ כֹּה־
יַעֲשֶׂה יְהוָה לִיהוֹנָתָן וְכֹה יֹסִיף כִּי [אִם־טוֹ]ב אֶל־אָבִי [לְהָבִיא] אֶת־הָרָעָה עָלֶיךָ וְגָלִיתִי
17 אֶת־אָזְנֶךָ וְשִׁלַּחְתִּיךָ וְהָלַכְתָּ לְשָׁלוֹם וִיהִי יְהוָה עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם אָבִי׃ וַיּוֹסֶף יְהוֹנָתָן
14 לְהַשְׁבִּ□עַ [לְ]דָוִד בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כִּי־אַהֲבַת נַפְשׁוֹ אֲהֵבוֹ׃ וְ[אִם לֹא] עוֹדֶנִּי חָי וְלֹא־תַעֲשֶׂה
15 עִמָּדִי חֶסֶד יְהוָה וְלֹא אָמוּת׃ וְלֹא־תַכְרִית אֶת־חַסְדְּךָ מֵעִם בֵּיתִי עַד־עוֹלָם וְלֹא בְּהַכְרִת
16 יְהוָה אֶת־אֹיְבֵי דָוִד אִישׁ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ □ יִכָּרֵת יְהוֹנָתָן עִם־[אֹיְבֵי] דָוִד וּבִקֵּשׁ יְהוָה
18 19 מִיַּד דָּוִד׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ [׃] כִּי יִפָּקֵד מוֹשָׁבֶךָ [] וּ[מִ]שִׁלַּ[חְ]תָּ
תֵּרֵד מְאֹ[בִי] וּבָאתָ[י] אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ שָּׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וְיָשַׁבְתָּ אֵצֶל
20 21 הָאֶ[רְגָּ]ב[] הַ[לָּז]׃ וַאֲנִי שְׁלֹשֶׁת הַחִצִּים [מִ]צִּדֹּה אֶ[]רְאֶה [לִי לְמַטָּרָה] לְשַׁלַּח□׃ וְהִנֵּה
אֶשְׁלַח אֶת־הַנַּעַר [לֵאמֹר] לֵךְ מְצָא אֶת־הַחִצִּים אִם־אָמֹר אֹמַר לַנַּעַר הִנֵּה הַחֵץ [] מִמְּךָ
22 וָהֵנָּה □ וָבֹאָה כִּי־שָׁלוֹם לְךָ וְאֵין דָּבָר חַי־יְהוָה׃ וְאִם־כֹּה אֹמַר לָעֶלֶם הִנֵּה הַחִצִּים
23 מִמְּךָ וָהָלְאָה לֵךְ כִּי שִׁלַּחֲךָ יְהוָה׃ וְהַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֲנִי וָאָתָּה הִנֵּה יְה[וָ]ה בֵּינִי וּבֵינְךָ
24 25 עַד־עוֹלָם׃ וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּ[סֶ]ב הַמֶּלֶךְ עַל־הַ[שֻּׁ]לְחָ[ן] לֶאֱכוֹל׃ וַיֵּשֶׁב
הַמֶּלֶךְ עַל־מֹ[ס]בּוֹ כְּפַעַם בְּפַעַם [עַל־]מוֹשַׁב הַקִּיר וַיְקַ[דֵּ]ם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אַבְנֵר מִצַּד
26 שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד׃ וְלֹא־דִבֶּר שָׁאוּל מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא □
27 כִּי לֹא [יְ]טַהֲ□רֶ[הוּ]׃ וַיְהִי מִמָּחֳרַת הַחֹדֶשׁ [] וִ[יהוֹנָתָן] פָּקַד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
28 אֶל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מַדּוּעַ לֹא־בָא בֶן־יִשַׁי גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם אֶל־הַ[שֻּׁ]לְחָ[ן]׃ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן
29 אֶת־שָׁאוּל [לֵאמֹר] נִשְׁאֹל נִשְׁאַל דָּוִד מֵעִמָּדִי [לָרוּץ] בֵּית־לֶחֶם [עִירוֹ]׃ וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי
נָא כִּי זֶבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בָּעִיר וְהוּא צִוָּה לְ□אַחַי וְעַתָּה אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אִמָּלְטָה
30 נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־אֶחָי עַל־כֵּן לֹא־בָא אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּחַר־אַף שָׁאוּל בִּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר
לוֹ בֶּן־נַעֲוַת הַמַּרְדּוּת הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי [חָבֵ□ר] אַתָּה לְבֶן־יִשַׁי לְבָשְׁתְּךָ וּלְבֹשֶׁת עֶרְוַת־
31 אִמֶּךָ׃ כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשַׁי חַי עַל־הָאֲדָמָה לֹא תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתֶךָ וְעַתָּה שְׁלַח

3 בַּקָּרָב] וְיָשַׁבְתָּ בַסֵּתֶר וְנַחְבֵּאתָ׃ וַאֲנִי אֵצֵא וְעָמַדְתִּי לְיַד־אָבִי בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם
4 וַאֲנִי אֲדַבֵּר בְּךָ אֶל־אָבִי וְרָאִיתִי מָה [יִהְיֶה] וְהִגַּדְתִּי לָךְ׃ וַיְדַבֵּר יְהוֹנָתָן בְּדָוִד טוֹב אֶל־
שָׁאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַל־יֶחֱטָא הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ בְדָוִד כִּי לוֹא חָטָא לָךְ וְכָ[ל־]מַעֲשָׂיו
5 טוֹב־לְךָ מְאֹד׃ וַיָּשֶׂם אֶת־נַפְשׁוֹ בְכַפּוֹ וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיַּעַשׂ יַהְוֶה [בְּיָדוֹ] תְּשׁוּעָה
גְדוֹלָה לְכָל־יִשְׂרָאֵל רָאִיתָ וַתִּשְׂמָח וְלָמָּה תֶחֱטָא בְּדָם נָקִי לְהָמִית אֶת־דָּוִד חִנָּם׃
6 7 וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל בְּקוֹל יְהוֹנָתָן וַיִּשָּׁבַע שָׁאוּל [לֵאמֹר] חַי־יַהְוֶה אִם־יוּמָת׃ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן
לְדָוִד וַיַּגֶּד־לוֹ יְהוֹנָתָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּבֵא יְהוֹנָתָן אֶת־דָּוִד אֶל־שָׁאוּל וַיְהִי לְפָנָיו
8 כְּאֶתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ וַתּוֹסֶף הַמִּלְחָמָה לִהְיוֹת [עִם־הַפְּלִשְׁתִּים] וַיֵּצֵא דָוִד וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים
9 וַיַּךְ בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃ וַתְּהִי רוּחַ [הָ]רָעָה אֶל־שָׁאוּל וְהוּא בְּבֵיתוֹ יֹשֵׁב
10 וַחֲנִיתוֹ בְּיָדוֹ וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָד[וֹ]׃ וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכּוֹת בַּחֲנִית בְּדָוִד וּבַקִּיר וַיִּפְטַר מִפְּנֵי
11 שָׁאוּל וַיַּךְ אֶת־הַחֲנִית בַּקִּיר וְדָוִד נָס וַיִּמָּלֵט [׃וַיְהִי] בַּלַּיְלָה [הַ]הוּא [] וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל
מַלְאָכִים אֶל־בֵּית דָּוִד לְשָׁמְרוֹ []לַהֲמִיתוֹ בַּבֹּקֶר וַתַּגֵּד לְדָוִד מִיכַל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר אִם־
12 אֵינְךָ מְמַלֵּט אֶת־נַפְשְׁךָ הַלַּיְלָה מָחָר אַתָּה מוּמָת׃ וַתֹּרֶד מִיכַל אֶת־דָּוִד בְּעַד הַחַלּוֹן
13 וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח וַיִּמָּלֵט׃ וַתִּקַּח מִיכַל אֶת־הַתְּרָפִים וַתָּשֶׂם אֶל־הַמִּטָּה וְאֵת כְּבִיר הָעִזִּים
14 שָׂמָה מְרַאֲשֹׁתָיו וַתְּכַס בַּבָּגֶד׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים לָקַחַת אֶת־דָּוִד וַתֹּאמֶר חֹלֶה
15 הוּא׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶת־הַמַּלְאָכִים לִרְאוֹת אֶת־דָּוִד לֵאמֹר הַעֲלוּ אֹתוֹ בַמִּטָּה אֵלַי
16 17 לַהֲמִתוֹ׃ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים וְהִנֵּה הַתְּרָפִים [עַ]ל־הַמִּטָּה וּכְבִיר הָעִזִּים מְרַאֲשֹׁתָיו׃ וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל אֶל־מִיכַל לָמָּה כָּכָה רִמִּיתִנִי וַתְּשַׁלְּחִי אֶת־אֹיְבִי וַיִּמָּלֵט וַתֹּאמֶר מִיכַל אֶל־שָׁאוּל
18 הוּא־אָמַר אֵלַי שַׁלְּחִנִי לָמָה אֲמִיתֵךְ׃ וְדָוִד בָּרַח וַיִּמָּלֵט וַיָּבֹא אֶל־שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וַיַּגֶּד־
19 לוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לוֹ שָׁאוּל וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁמוּאֵל וַיֵּשְׁבוּ בִּנְוַיַת [בַּת־רָמָה]׃ וַיֻּגַּד
20 לְשָׁאוּל לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בִּנְוַיַת בַּ[ת]־רָמָה׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים לָקַחַת אֶת־דָּוִד וַיִּרְא[וּ]
אֶת־[קְהִלַּ]ת הַנְּבִיאִים נִבְּאִים וּשְׁמוּאֵל עֹמֵד [מְ]נַצֵּ[חַ] עֲלֵיהֶם וַתְּהִי עַל־מַלְאֲכֵי שָׁאוּל
21 רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה׃ וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֲחֵרִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה
22 וַיֹּסֶף שָׁאוּל וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים שְׁלִשִׁים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה׃ [וַיִּחַר אַף־שָׁאוּל] וַיֵּלֶךְ גַּם־הוּא
הָרָמָתָה וַיָּבֹא עַד־בּוֹר הַגֹּ[רֶן] אֲשֶׁר בַּ[ה] שׁ[פֵט] שְׁ[מוּ]אֵל וַיֹּאמֶר אֵיפֹה שְׁמוּאֵל וְדָוִד
23 וַיֹּאמְר[וּ] הִנֵּה בְּנָוַיַת בַּ[ת־]רָמָה׃ וַיֵּלֶךְ [מִ]שָּׁם אֶל־נָוַיַת בַּ[ת־]רָמָה וַתְּהִי עָלָיו גַּם־הוּא
24 רוּחַ אֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וַיִּתְנַבֵּא עַד־בֹּאוֹ בִּנְוַיַת בַּ[ת־]רָמָה׃ וַיִּפְשַׁט גַּם־הוּא בְּגָדָיו וַיִּתְנַבֵּא
גַם־הוּא לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיִּפֹּל עָרֹם כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלָּיְלָה עַל־כֵּן יֹאמְרוּ הֲגַם
שָׁאוּל בַּנְּבִיאִם׃

David et Jonathanus foedus renovant.

20,1 וַיִּבְרַח דָּוִד מִנָּוִית בַּ[ת־]רָמָה וַיָּבֹא [] לִפְנֵי יְהוֹנָתָן [וַיֹּאמֶר] מֶה עָשִׂיתִי מֶה־עֲוֹנִי וּמֶה־
2 חַטָּאתִי לִפְנֵי אָבִיךָ כִּי מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ חָלִילָה [לְּךָ] לֹא תָמוּת הִנֵּה לֹ[א]־

(Liber Samuelis.)

20 וַתֶּאֱהַב מִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֶת־דָּוִד וַיַּגִּדוּ
21a לְשָׁאוּל וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
22 אֶתְּנֶנָּה לּוֹ וּתְהִי־לוֹ לְמוֹקֵשׁ ▢׃ וַיְצַו שָׁאוּל
אֶת־עֲבָדָ[י]ו [לֵאמֹר] דַּבְּרוּ אֶל־דָּוִד בַּלָּט
לֵאמֹר הִנֵּה חָפֵץ בְּךָ הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו
23 אֲהֵבוּךָ וְעַתָּה הִתְחַתֵּן בְּמ[ִכַל]׃ וַיְדַבְּרוּ
עַבְדֵי שָׁאוּל בְּאָזְנֵי דָוִד אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וַיֹּאמֶר דָּוִד הַנְקַלָּה בְעֵינֵיכֶם הִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ
24 וְאָנֹכִי אִישׁ־רָשׁ וְנִקְלֶה׃ וַיַּגִּדוּ עַבְדֵי שָׁאוּל
לוֹ לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּבֶּר דָּוִד׃
25 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה־תֹאמְרוּ לְדָוִד אֵין־חֵפֶץ
לַמֶּלֶךְ בְּמֹהַר כִּי בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים
לְהִנָּקֵם בְּאֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ וְשָׁאוּל חָשַׁב לְהַפִּיל
26 אֶת־דָּוִד בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּגִּדוּ עֲבָדָיו לְדָוִד
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי
27 דָוִד ▢׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּלֶךְ הוּא וַאֲנָשָׁיו וַיַּךְ
בַּפְּלִשְׁתִּים מָאתַיִם אִישׁ וַיָּבֵא דָוִד אֶת־
עָרְלֹתֵיהֶם ▢ לַמֶּלֶךְ ▢ וַיִּתֶּן־לוֹ שָׁאוּל אֶת־
28 מִיכַל בִּתּוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיַּרְא שָׁאוּל [] כִּי יַהְוֶה
29a עִם־דָּוִד וְ[כָל־יִשְׂרָאֵל] אֲהֵבֻ[וּ]הוּ׃ וַיּ[וֹ]סֶף []
לְ[י]רֹא מִפְּנֵי דָוִד עוֹד׃

(Historia rerum a Davide gestarum.)

29b 30 וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב אֶת־דָּוִד כָּל־הַיָּמִים׃ וַיֵּצְאוּ שָׂרֵי
[הָאֲלָפִים לִקְרַאת] פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי מִדֵּי צֵאתָם [הִצְ]לִ[י]חַ
19a דָּוִד מִכֹּל עַבְדֵי שָׁאוּל וַיִּיקַר שְׁמוֹ מְאֹד׃ וַיְהִי בְּעֵת
26b 19b [אֲשֶׁר דִּבֶּר] שָׁאוּל לְדָוִד לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ וְלֹא מָלְאוּ
הַיָּמִים [וּמֵרַב בַּת־שָׁאוּל] נִתְּנָה לְעַדְרִיאֵל הַמְּחֹלָתִי
לְאִשָּׁה׃

27b 28 []וַיִּמָּלְאוּ [לוֹ הַיָּמִים] לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ []׃ [] וַיֵּדַע
27c [שָׁאוּל] כִּי יַהְוֶה עִם־דָּוִד וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֲהֵבַתְהוּ
וַיִּתֶּן־לוֹ[] אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ לְאִשָּׁה׃

Saulus Davidem palam persequitur.

19, 1 וַיְדַבֵּר שָׁאוּל אֶל־יוֹנָתָן בְּנוֹ וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו לְהָמִית אֶת־דָּוִד וִיהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל חָפֵץ
2 בְּדָוִד מְאֹד׃ וַיַּגֵּד יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵאמֹר מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל אָבִי לַהֲמִיתֶךָ וְעַתָּה הִשָּׁמֶר [מֵאָחוֹ

(Historia rerum a Davide gestarum.)

58 וְרֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוּל בֶּן־מִי
אַתָּה הַנָּעַר וַיֹּאמֶר דָּוִד בֶּן־עַבְדְּךָ יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי׃

Saulus Davidi insidiatur.

(Historia rerum a Davide gestarum.)

18, 1 b 2 [וַיֶּאֱהָבֵהוּ שָׁאוּל] וַיִּקָּחֵהוּ [] בַּיּוֹם הַהוּא וְלֹא
1 a נְתָנוֹ לָשׁוּב בֵּית אָבִיו׃ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אֶל־שָׁאוּל
3 וְנֶפֶשׁ יְהוֹנָתָן נִקְשְׁרָה בְּנֶפֶשׁ דָּוִד׃ וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן
4 וְדָוִד בְּרִית [הַמֶּלַח] בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כְּנַפְשׁוֹ׃ [וַיִּקָּחֵהוּ]
וַיִּתְפַּשֵּׁט [] אֶת־הַמְּעִיל אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד []
5 וְ[אֶת]־חַרְבּוֹ וְ[אֶת]־קַשְׁתּוֹ וְ[אֶת]־חֲגֹרוֹ׃ וַיֵּצֵא דָוִד
בְּכֹל אֲשֶׁר [הִלְבִּישׁוֹ] וַיְשׁוּ[ב]ֵהוּ [אֶ]ל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
וַיִּיטַב בְּעֵינֵי כָּל־הָעָם וְגַם בְּעֵינֵי עַבְדֵי שָׁאוּל׃
6 וַיְהִי בְּבוֹאָם [] וַתֵּצֶאנָה הַנָּשִׁים [הַמְשַׂחֲקוֹת] מִכָּל־
עָרֵי־יִשְׂרָאֵל לָשִׁיר [בִּ]מְחֹלוֹת לִקְרַאת שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ []׃

8 וַיִּחַר לְשָׁאוּל מְאֹד [עַל־]הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתְנוּ לְדָוִד
[הָ]רְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים וְעוֹד לוֹ[י] אַךְ הַמְּלוּכָה׃
9 וַיְהִי שָׁאוּל [רַע] עַ[יִ]ן [אֶ]ל־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וָהָלְאָה׃ []
12 כִּי־הָיָה יְהוָה עִמּוֹ וּמֵעִם שָׁאוּל סָר׃

17 b וְשָׁאוּל אָמַר אַל־תְּהִי יָדִי בּוֹ וּתְהִי־בוֹ יַד־פְּלִשְׁתִּים
13 b 21 b וַיְשִׂמֵהוּ לוֹ שַׂר־אָלֶף׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד
17 a בִּשְׁ[נָ]תַיִם תִּתְחַתֵּן בִּי []׃ [] הִנֵּה בִתִּי הַגְּדוֹלָה מֵרַב
אֹתָהּ אֶתֶּן־לְךָ לְאִשָּׁה אַךְ הֱיֵה־לִּי לְבֶן־חַיִל וְהִלָּחֵם
18 מִלְחֲמוֹת יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל מִי אָנֹכִי וּמִי
[אַ]חַי [וּ]מִשְׁפַּחַת אָבִי בְּיִשְׂרָאֵל כִּי־אֶהְיֶה חָתָן לַמֶּלֶךְ׃

(Liber Samuelis.)

6 □ וַתֵּצֶאנָה □ הַמְחֹלוֹת לִקְרַאת [דָּוִד] מִכָּל־
עָרֵי־יִשְׂרָאֵל □ בְּתֻפִּים בְּשִׂמְחָה וּבְשָׁלִשִׁים׃
7 וַתַּעֲנֶינָה הַנָּשִׁים □ וַתֹּאמַרְןָ
8 הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָ[י]ו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו׃ □
וַיֵּרַע בְּעֵינֵ[י־שָׁאוּל] הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתְנוּ
לְדָוִד [הָ]רְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים □׃
12 13 וַיִּרָא שָׁאוּל מִלִּפְנֵי דָוִד []׃ וַיְסִרֵהוּ [] מֵעִמּוֹ
[וַ]יְשִׂמֵהוּ לוֹ שַׂר־אָלֶף וַיֵּצֵא וַיָּבֹא לִפְנֵי הָעָם׃
14 וַיְהִי דָוִד [בְּ]כָל־דְּרָכָ[י]ו מַשְׂכִּיל וַיהוָה עִמּוֹ׃
15 וַיַּרְא שָׁאוּל אֲשֶׁר־הוּא מַשְׂכִּיל מְאֹד וַיָּגָר
16 מִפָּנָיו׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל □ אֹהֵב אֶת־דָּוִד כִּי־
הוּא יוֹצֵא וָבָא לִפְנֵי[־] הָ[עָ]ם׃

(*Liber Samuelis.*)

44 וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־דָּוִד לְכָה אֵלַי וְאֶתְּנָה
אֶת־בְּשָׂרְךָ לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הַשָּׂדֶה׃
45 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בָּא אֵלַי
בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן וְאָנֹכִי בָא־אֵלֶיךָ
בְּשֵׁם יַהְוֶה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל
46 אֲשֶׁר חֵרַפְתָּ׃ הַיּוֹם הַזֶּה יְסַגֶּרְךָ יַהְוֶה בְּיָדִי
וְהִכִּיתִךָ וַהֲסִרֹתִי אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְנָתַתִּי
פִּגְרְ[ךָ וּפִגְרֵי] מַחֲנֵה [הַ]פְּלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה
לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיַּת הָאָרֶץ וְיֵדְעוּ כָּל־
47 הָאָרֶץ כִּי [יֹשִׁיעַ] יַהְוֶה לְיִשְׂרָאֵל׃ וְיֵדְעוּ
כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה כִּי־לֹא בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית
[הַתְּשׁוּעָה] כִּי לְיַהְוֶה הַמִּלְחָמָה וְנָתַן [יַהְוֶה]
48 אֶתְכֶם בְּיָדֵנוּ׃ [וַיָּקָם הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ לִקְרַאת
49 דָּוִד]׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־יָדוֹ אֶל־הַכֶּלִי וַיִּקַּח
מִשָּׁם [אַחַת] אֶבֶן וַיְקַלַּע וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי
אֶל־מִצְחוֹ וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן [בְּעַד הַכֹּבַע]
51 בְּמִצְחוֹ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אָרְצָה׃ וַיָּרָץ דָּוִד
וַיַּעֲמֹד [עָלָיו] וַיִּקַּח אֶת־חַרְבּוֹ [] וַיְמֹתְתֵהוּ
[וַיָּסַר] אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי־מֵת
52 גִּבּוֹרָם וַיָּנֻסוּ׃ וַיָּקֻמוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל [] וַיָּרִעוּ
וַיִּרְדְּפוּ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים עַד־בּוֹאֲךָ גַּ[ת] וְעַד
שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן וַיִּפְּלוּ חַלְלֵי פְלִשְׁתִּים [מִ]דֶּרֶךְ
53 שַׁעֲרַיִם וְעַד־גַּת וְעַד־עֶקְרוֹן׃ וַיָּשֻׁבוּ [אַנְשֵׁי]
יִשְׂרָאֵל מִדְּלֹק אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים וַיָּשֹׁסּוּ אֶת־
54 מַחֲנֵיהֶם׃ וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־רֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי
וַיְבִאֵהוּ יְרוּשָׁלָם וְאֶת־כֵּלָיו שָׂם בְּאָהֳל
[יַהְ]וָ[ה]׃

(*Historia rerum a Davide gestarum.*)

48 [וַיְהִי] כִּי־קָ[רַב] הַפְּלִשְׁתִּי [] וַיְמַהֵר דָּוִד וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה
[וַיְהִי כִּי־עָמַד וַיְמַהֵר וַיֵּצֵא גַם־הוּא] לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי׃
49 50 וַיְקַלַּע [אֶל־מֵצַח־] הַפְּלִשְׁתִּי []׃ וַיֶּחֱזַק דָּוִד מִן־
הַפְּלִשְׁתִּי בַּקֶּלַע וּבָאֶבֶן וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמִתֵהוּ
51 וְחֶרֶב אֵין בְּיַד־דָּוִד׃ וַיָּרָץ [] אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֶת־
חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלְפָהּ מִתַּעְרָהּ [] וַיִּכְרָת־בָּהּ אֶת־רֹאשׁוֹ׃

55 וְכִרְאוֹת שָׁאוּל אֶת־דָּוִד יֹצֵא לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי אָמַר
אֶל־אַבְנֵר שַׂר הַצָּבָא בֶּן־מִי־זֶה הַנַּעַר אַבְנֵר וַיֹּאמֶר
56 חֵי נַפְשְׁךָ [אֲדֹנִי] הַמֶּלֶךְ אִם־יָדָעְתִּי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
57 שְׁאַל אַתָּה בֶּן־מִי זֶה הָעָלֶם׃ וּכְשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת
אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר וַיְבִאֵהוּ לִפְנֵי שָׁאוּל

(Liber Samuelis.)

30 וַיְשִׁבֵהוּ הָעָם דָּבָר □
31 11 [וַיַּגֵּד לְשָׁאוּל]: וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל
אֶת־דִּבְרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיֵּחַתּוּ וַיִּרְאוּ
32 מְאֹד]: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל אַל־יִפֹּל לֵב־
אֲד[נִי] עָלָיו עַבְדְּךָ יֵלֵךְ וְנִלְחַם עִם־הַפְּלִשְׁתִּי
33 הַזֶּה: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד לֹא תוּכַל
לָלֶכֶת אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה לְהִלָּחֵם עִמּוֹ כִּי־
נַעַר אַתָּה וְהוּא אִישׁ מִלְחָמָה מִנְּעֻרָיו:
34 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל רֹעֶה הָיָה עַבְדְּךָ
לְאָבִיו בַּצֹּאן וּבָא הָאֲרִי וְ□הַדּוֹב וְנָשָׂא שֶׂה
35 מֵהָעֵדֶר: וְיָצָאתִי אַחֲרָיו וְהִכִּתִיו וְהִצַּלְתִּי
מִפִּיו וְ□קָם עָלַי וְהֶחֱזַקְתִּי בִּ[גְר]נוֹ וְהִכִּיתִיו
36 וְהֵמִ□תִּיו: גַּם אֶת־הָאֲרִי גַּם־[אֶת]־הַדֹּב
הִכָּה עַבְדֶּךָ וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל□ כְּאַחַד
מֵהֶם [:הֲלוֹא אֵלֵךְ וְהִכִּיתִיו וַהֲסִרֹתִי הַיּוֹם
חֶרְפָּה מֵעַל־יִשְׂרָאֵל כִּי מִי הֶעָרֵל הַזֶּה] כִּי
37 חֵרֵף מַעַרְכֹת אֱלֹהִים חַיִּים: וַיֹּאמֶר דָּוִד
יַהְוֶה אֲשֶׁר הִצִּלַנִי מִיַּד הָאֲרִי וּמִיַּד הַדֹּב
הוּא יַצִּילֵנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
אֶל־דָּוִד לֵךְ וַיַהְוֶה יִהְיֶה עִמָּךְ:

38 וַיַּלְבֵּשׁ שָׁאוּל אֶת־דָּוִד מַדָּיו [י]וְנָתַן
39 [וְכ]וֹבַע נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ□: וַיַּחְגֹּר דָּוִד
אֶת־חַרְבּוֹ מֵעַל לְמַדָּיו וַיֹּאֶל לָלֶכֶת [בָּאֵלֶּה
כְּפַעַם בְּפַעַם] וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל לֹא
אוּכַל לָלֶכֶת בָּאֵלֶּה כִּי לֹא נִסִּיתִי וַיָּסַר
40 מַדָּיו מֵעָלָיו: וַיִּקַּח מַקְלוֹ בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר־לוֹ
חֲמִשָּׁה חַלֻּקִּי[ם] מִן־הַנַּחַל וַיָּשֶׂם אֹתָם בִּכְלִי
הָרֹעִים אֲשֶׁר־לוֹ □ וְקַלְעוֹ בְיָדוֹ וַיִּגַּשׁ אֶל־
הַפְּלִשְׁתִּי:

42 []וַיַּרְא [גָּלְיָת] אֶת־דָּוִד וַיִּבְזֵהוּ כִּי־הָ[וא] נַעַר
וְ□יְפֵה מַרְאֶה:

(Historia rerum a Davide gestarum.)

30 עָשִׂיתִי עָתָּה הֲלוֹא דָּבָר הוּא: וַיִּסֹּב מֵאֶצְלוֹ אֶל־מוּל
31 אַחֵר וַיֹּאמֶר [] כַּדָּבָר הָרִאשׁוֹן: וַיִּשָּׁמְעוּ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
דִּבֶּר דָּוִד וַיַּגִּדוּ לִפְנֵי־שָׁאוּל וַיִּקָּחֵהוּ [וַיְבִאֵהוּ אֶל־
שָׁאוּל]:

38 [] וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ שִׁרְיוֹן:

41 וַיֵּלֶךְ הַפְּלִשְׁתִּי הֹלֵךְ וְקָרֵב אֶל־דָּוִד וְהָאִישׁ נֹשֵׂא
42 הַצִּנָּה לְפָנָיו: וַיַּבֵּט הַפְּלִשְׁתִּי []
43 וַיֹּאמֶר []. אֶל־דָּוִד הֲכֶלֶב אָנֹכִי כִּי־אַתָּה בָא־אֵלַי
בְּמַקְלוֹת [וּבַאֲבָנִים] וַיְקַלֵּל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת־דָּוִד בֵּאלֹהָיו:

(Liber Samuelis.)

15a וְדָוִד הֹלֵךְ וָשָׁב מֵעַל שָׁאוּל [לִרְאוֹת
16 אֶת־הַמִּלְחָמָה]: וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשְׁכֵּם
וְהַעֲרֵב [לִפְנֵי־יִשְׂרָאֵל] וַיִּתְיַצֵּב אַרְבָּעִ[ת
10 יָ]מִ[ים]: וַיֹּאמֶר [הִנְ]נִי חֵרַפְתִּי אֶת־מַעַרְכוֹת
יִשְׂרָאֵל [גַּם] הַיּוֹם הַזֶּה תְּנוּ־לִי אִישׁ
וְנִלָּחֲמָה יָחַד:

23c וַיִּשְׁמַע דָּוִד
24 וְכֹל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּרְאוֹתָם אֶת־הָאִישׁ וַיָּנֻסוּ
מִפָּנָיו וַיִּירְאוּ מְאֹד:
26 וַיֹּאמֶר דָּוִד []

מִי[]הֶעָרֵל הַזֶּה כִּי חֵרֵף מַעַרְכוֹת אֱלֹהִים
חַיִּים:

(Historia rerum a Davide gestarum.)

12 [וַיְהִי] אִישׁ אֶפְרָתִי []מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וּשְׁמוֹ
יִשַׁי וְלוֹ שִׁ[בְעָ]ה בָנִים וְהָאִישׁ בִּימֵי שָׁאוּל זָקֵן מִבֹּא
13 בַאֲנָשֵׁי־מִ[לְחָמָה]: [] וּשְׁלֹשֶׁת בְּנֵי־יִשַׁי הַגְּדֹלִים הָלְכוּ
14 אַחֲרֵי־שָׁאוּל לַמִּלְחָמָה []: וְדָוִד הוּא הַקָּטָן וּשְׁלֹשָׁה
15b הַגְּדֹלִים הָלְכוּ[]: לִרְעוֹת אֶת־צֹאן אֲבִי[הֶם]:

17 וַיֹּאמֶר יִשַׁי לְדָוִד בְּנוֹ קַח־נָא לְאַחֶיךָ אֵיפַת הַקָּלִי []
18 הַזֶּה וַעֲשָׂרָה לֶחֶם הַזֶּה וְהָרֵץ הַמַּחֲנֶה לְאַחֶיךָ: וְאֵת
עֲשֶׂרֶת חֲרִיצֵי הֶחָלָב הָאֵלֶּה תָּבִיא לְשַׂר הָאָלֶף וְאֶת־
אַחֶיךָ תִּפְקֹד לְשָׁ[א]וֹל []מִ[מֶּנּוּ] וְאֶת־עֲרֻבָּתָם תִּקָּח
19 [וַהֲשֵׁבֹתָ אֵלַי דְּבָרָם]: [] וְהֵמָּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל
20 בְּעֵמֶק הָאֵלָה נִלְחָמִים עִם־הַפְּלִשְׁתִּים: וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד
בַּבֹּקֶר וַיִּטֹּשׁ אֶת־הַצֹּאן עַל־שֹׁמֵר וַיִּשָּׂא וַיֵּלֶךְ כַּאֲשֶׁר
צִוָּהוּ יִשָׁי וַיָּבֹא הַמַּעְגָּלָה וְהַחַיִל הַיֹּצֵא אֶל־הַמַּעֲרָכָה
21 [] הֵרֵעוּ בַּמִּלְחָמָה: וַתַּעֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל וּפְלִשְׁתִּים
22 מַעֲרָכָה לִקְרַאת מַעֲרָכָה: וַיִּטֹּשׁ דָּוִד אֶת־הַכֵּלִים
מֵעָלָיו עַל־יַד שׁוֹמֵר הַכֵּלִים וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה וַיָּבֹא
23a [וַיִּ]שְׁאַל לְאֶחָיו לְ[כָ]ל[־הָעָ]ם: וְהוּא מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה
אִישׁ [חֲמִשִּׁי] עוֹלֶה גָּלְיָת []שְׁמוֹ מִגַּת מִמַּעַ[רְכ]וֹת
פְּלִשְׁתִּים []:
25a וַיֹּאמֶר אִישׁ [מִ]יִּשְׂרָאֵל הַרְאִיתֶם הָאִישׁ []הַזֶּה כִּי
26 לְחָרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל עֹלֶה []: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הָאֲנָשִׁים
הָעֹמְדִים עִמּוֹ לֵאמֹר מַה־יֵּעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־
הַפְּלִשְׁתִּי הַלָּז וְהֵסִיר חֶרְפָּה מֵעַל יִשְׂרָאֵל כִּי מִי []
27 הֶעָרֵל הַזֶּה כִּי חֵרֵף מַעַרְכוֹת אֱלֹהִים חַיִּים: וַיֹּאמֶר
25b לוֹ הָעָם [] לֵאמֹר כֹּה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַכֶּנּוּ
[יַעְשְׁרֶנּוּ הַמֶּלֶךְ עֹשֶׁר גָּדוֹל וְאֶת־בִּתּוֹ יִתֶּן־לוֹ וְאֵת בֵּית
28 אָבִיו יַעֲשֶׂה חָפְשִׁי בְּיִשְׂרָאֵל]: וַיִּשְׁמַע אֱלִיאָב אָחִיו
הַגָּדוֹל בְּדַבְּרוֹ אֶל־הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר־אַף אֱלִיאָב בְּדָוִד
וַיֹּאמֶר לָמָּה־זֶּה יָרַדְתָּ וְעַל־מִי נָטַשְׁתָּ מְעַט הַצֹּאן
הָהֵנָּה בַּמִּדְבָּר אֲנִי יָדַעְתִּי אֶת־זְדֹנְךָ וְאֵת רֹעַ לְבָבֶךָ
29 כִּי לְמַעַן רְאוֹת הַמִּלְחָמָה יָרָדְתָּ: וַיֹּאמֶר דָּוִד מָה

10 וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יַהְוֶה׃ וַיַּעֲבֵר יִשַׁי שִׁבְעַת בָּנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
11 אֶל־יִשַׁי לֹא־בָחַר יַהְוֶה בָּאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי הֲתַמּוּ הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר [יִשַׁי] עוֹד
◻ הַקָּטָן וְהִנֵּה רֹעֶה בַּצֹּאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי שִׁלְחָה וְקָחֶנּוּ כִּי לֹא־נָסֹב עַד־בֹּאוֹ פֹּה׃
12 וַיִּשְׁלַח [יִשַׁי] וַיְבִאֵהוּ [לִפְנֵי שְׁמוּאֵל] וְהוּא אַדְמוֹנִי [שֵׂ]עָ[ר] יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רֹאִי וַיֹּאמֶר
13 יַהְוֶה [אֶל־שְׁמוּאֵל] קוּם מְשָׁחֵהוּ כִּי־זֶה הוּא׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ
בְּקֶרֶב אֶחָיו וַתִּצְלַח רוּחַ־יַהְוֶה [עַ]ל־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ
14 15 הָרָמָתָה׃ וְרוּחַ יַהְוֶה סָרָה מֵעִם שָׁאוּל וּבִעֲתַתּוּ רוּחַ־רָעָה מֵאֵת יַהְוֶה׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי
16 שָׁאוּל אֵלָיו הִנֵּה־נָא רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה מְבַעִתֶּךָ׃ יֹאמַר־נָא אֲדֹנֵנוּ עֲבָדֶיךָ לְפָנֶיךָ [וִ]יבַקְשׁוּ
[לַאדֹנֵנוּ] אִישׁ יֹדֵעַ []נַגֵּן בַּכִּנּוֹר וְהָיָה בִּהְיוֹת עָלֶיךָ רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ
17 18 [וְרָוַח לָךְ]׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־עֲבָדָיו רְאוּ־נָא לִי אִישׁ מֵיטִיב לְנַגֵּן וַהֲבִיאוֹתֶם אֵלָי׃ וַיַּעַן
אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי בֵּן לְיִשַׁי [בְּ]בֵית[־]לֶחֶם יֹדֵעַ נַגֵּן וְגִבּוֹר חַיִל וְאִישׁ
19 מִלְחָמָה וּנְבוֹן דָּבָר וְאִישׁ תֹּאַר וְיַהְוֶה עִמּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־יִשָׁי וַיֹּאמֶר
20 שִׁלְחָה אֵלַי אֶת־דָּוִד בִּנְךָ אֲשֶׁר בַּצֹּאן׃ וַיִּקַּח יִשַׁי חֲמוֹר [וַיָּשֶׂם עָלָיו חֹמֶר] לֶחֶם וְנֹאד
21 יַיִן וּגְדִי עִזִּים אֶחָד וַיִּשְׁלַח בְּיַד־דָּוִד בְּנוֹ אֶל־שָׁאוּל׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל־שָׁאוּל וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו
22 וַיֶּאֱהָבֵהוּ [שָׁאוּל] מְאֹד וַיְהִי־לוֹ [דָוִד] נֹשֵׂא כֵלִים׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶל־יִשַׁי לֵאמֹר יַעֲמָד־
23 נָא דָוִד לְפָנַי כִּי־מָצָא חֵן בְּעֵינָי׃ וְהָיָה בִּהְיוֹת רוּחַ־אֱלֹהִים [רָעָה] אֶל־שָׁאוּל וְלָקַח דָּוִד
אֶת־הַכִּנּוֹר וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְרָוַח לְשָׁאוּל וְטוֹב לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו [הָ]רוּחַ הָרָעָה׃

David superat Goliathum Philistaeum.

17,1 וַיַּאַסְפוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם לַמִּלְחָמָה וַיֵּאָסְפוּ שֹׂכֹה אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין
2 שׂוֹכֹה וּבֵין־עֲזֵקָה בְּאֶפֶס [הַ]דַּמִּים׃ וְשָׁאוּל וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נֶאֶסְפוּ וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק הָאֵלָה
3 וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים׃ וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְיִשְׂרָאֵל עֹמְדִים
4 אֶל־הָהָר מִזֶּה וְהַגַּיְא בֵּינֵיהֶם׃ וַיֵּצֵא אִישׁ [חֲמִשִּׁי] מִמַּ[עַרְכֹ]ת פְּלִשְׁתִּים גָּלְיָת שְׁמוֹ מִגַּת
5 גָּבְהוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת וָזָרֶת׃ וְכוֹבַע נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ וְשִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים הוּא לָבוּשׁ וּמִשְׁקַל
6 הַשִּׁרְיוֹן חֲמֵשֶׁת־אֲלָפִים שְׁקָלִים נְחֹשֶׁת׃ וּמִצְחַת נְחֹשֶׁת עַל־רַגְלָיו [וְ]סִרְיֹ[ן] נְחֹשֶׁת בֵּין
7 כְּתֵפָיו׃ וְ[עֵ]ץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר אֹרְגִים וְלַהֶבֶת חֲנִיתוֹ שֵׁשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים בַּרְזֶל וְנֹשֵׂא הַצִּנָּה
8 הֹלֵךְ לְפָנָיו׃ וַיַּעֲמֹד וַיִּקְרָא אֶל־מַעַרְכֹת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תֵצְאוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה
[לִקְרָאתֵנוּ] הֲלוֹא אַ[נַ]חְנוּ הַפְּלִשְׁתִּי[ם] וְאַתֶּם עֲבָ[דִ]ים לְשָׁאוּל בַּ[חֲ]רוּ־לָכֶם אִישׁ וְיֵרֵד
9 אֵלָי׃ אִם־יוּכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי וְהִכָּנִי וְהָיִינוּ לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוּכַל־לוֹ וְהִכִּיתִיו
וִהְיִיתֶם לָנוּ לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ׃ ◻

21 וָאָבִיא אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וְאֶת־עֲמָלֵק הֶחֱרַמְתִּי׃ וַיִּקַּח הָעָם מֵהַשָּׁלָל צֹאן וּבָקָר
22 רֵאשִׁית הַחֵרֶם לִזְבֹּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל [אֶל־שָׁאוּל]

הַחֵפֶץ לַיהוָה בְּעֹלוֹת וּזְבָחִים | כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה [׃]
הִנֵּה שְׁמֹעַ מִזֶּבַח טוֹב | [וּ]לְהַקְשִׁיב מֵחֵלֶב אֵילִים׃
23 כִּי חַטַּאת־קֶסֶם מֶרִי | וַ[עָ]וֹנוֹת [תְּ]רָפִים [חֵ]פֶץ רָ[ע ׃]
יַעַן מָאַסְתָּ אֶת־דְּבַר יְהוָה | וַיִּמְאָסְךָ [יְהוָה] מִמֶּלֶךְ׃

24 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל חָטָאתִי כִּי־עָבַרְתִּי אֶת־פִּי־יְהוָה וְאֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי יָרֵאתִי
25 אֶת־הָעָם וָאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם׃ וְעַתָּה שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי וְשׁוּב עִמִּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה
26 [אֱלֹהֶיךָ]׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל לֹא אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאָסְךָ
27 יְהוָה מִהְיוֹת מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּסֹּב שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת וַיַּחֲזֵק [שָׁאוּל] בִּכְנַף־מְעִילוֹ וַיִּקָּרַע׃
28 וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׁמוּאֵל קָרַע יְהוָה אֶת־מַמְלְכ[וּ]תְךָ [מֵ]עָלֶיךָ הַיּוֹם וּנְתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ׃
29 וְגַם [אִם] נ[ִבְ]כַּח [לוֹ שְׁנֵינוּ] יָשָׁר אֵל לֹא יָשׁ[וּ]ב וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם׃
30 וַיֹּאמֶר [שָׁאוּל] חָטָאתִי עַתָּה כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד־זִקְנֵי [יִשְׂרָאֵל] וְנֶגֶד [עַמִּי] וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי
31 32 לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וַיָּשָׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁאוּל לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַגִּישׁוּ
אֵלַי אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ אֵלָיו אֲ[חָז] מַעֲדַנֹּת וַיֹּאמֶר אֲגַג אִ[ם] כֵּן ס[ָ]ר הַמָּוֶת׃
33 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל [אֶל אֲגַג] כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ כֵּן־תִּשְׁכַּל מִנָּשִׁים אִמֶּךָ
34 וַיְשַׁסַּ[ע] שְׁמוּאֵל אֶת־אֲגַג לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל׃ וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וְשָׁאוּל עָלָה אֶל־
35 בֵּיתוֹ גִּבְעַת שָׁאוּל׃ וְלֹא־יָסַף שְׁמוּאֵל לִרְאוֹת אֶת־שָׁאוּל עַד־יוֹם מוֹתוֹ כִּי־הִתְאַבֵּל
שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל וַיהוָה נִחָם כִּי־הִמְלִיךְ אֶת־שָׁאוּל עַל־יִשְׂרָאֵל׃

David ungitur et in aulam regiam vocatur.

16,1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל עַד־מָתַי אַתָּה מִתְאַבֵּל אֶל־שָׁאוּל וַאֲנִי מְאַסְתִּיו מִמְּלֹךְ עַל־
יִשְׂרָאֵל מַלֵּא קַרְנְךָ שֶׁמֶן וְלֵךְ אֶשְׁלָחֲךָ אֶל־יִשַׁי בֵּית־[הַ]לַּחְמִ[י] כִּי־רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ׃
2 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי וַיֹּאמֶר יְהוָה עֶגְלַת בָּקָר תִּקַּח בְּיָדֶךָ
3 וְאָמַרְתָּ לִזְבֹּחַ לַיהוָה בָּאתִי׃ וְקָרָאתִי לְיִשַׁי [וּלְבָנָיו לַ]זָּבַח וְאָנֹכִי אוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר־
4 תַּעֲשֶׂה וּמָשַׁחְתָּ לִי אֵת אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלֶיךָ׃ וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וַיָּבֹא בֵּית
5 לָחֶם וַיֶּחֶרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמְר[וּ הֲ]שָׁלֹם בּוֹאֶךָ [הָרֹאֶה]׃ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לִזְבֹּחַ
לַיהוָה בָּאתִי הִתְקַדְּשׁוּ [וְ]סַבֹּ[ו]תֶם אִתִּי [הַיּוֹם לַ]זָּבַח וַיְקַדֵּשׁ אֶת־יִשַׁי וְאֶת־בָּנָיו וַיִּקְרָא
6 7 לָהֶם לַזָּבַח׃ וַיְהִי בְּבוֹאָם וַיַּרְא אֶת־אֱלִיאָב וַיֹּאמֶר אַךְ נֶגֶד יְהוָה מְשִׁיחוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּבֵּט אֶל־מַרְאֵהוּ וְאֶל־גְּבֹהַּ קוֹמָתוֹ כִּי מְאַסְתִּיהוּ כִּי לֹא [כַ]אֲשֶׁר [יַבִּיט
8 הָאָדָם] יִרְאֶה הָאֱ[לֹהִי]ם כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְ[פִי] עֵינַיִם וְ[הָאֱלֹהִים] יִרְאֶה לַלֵּבָב׃ וַיִּקְרָא
9 יִשַׁי אֶל־אֲבִינָדָב וַיַּעֲבִרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר גַּם־בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֵר יִשַׁי שַׁמָּה

46 52 וְלֹא־רֵמֶת׃ וַיַּעַל שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים הָלְכוּ לִמְקוֹמָם׃ [וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה
חֲזָקָה עַל־פְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי שָׁאוּל וְרָאָה שָׁאוּל כָּל־אִישׁ גִּבּוֹר וְכָל־בֶּן־חַיִל וַיַּאַסְפֵהוּ
47 אֵלָיו׃] וְשָׁאוּל לָכַד הַמְּלוּכָה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּחֶם סָבִיב בְּכָל־אֹיְבָיו בְּמוֹאָב וּבִבְנֵי־עַמּוֹן
48 וּבֶאֱדוֹם וּבְמֶלֶךְ[] צוֹבָה וּבַפְּלִשְׁתִּים וּבְכֹל אֲשֶׁר־יִפְנֶה [וַ]יִּ[וָ]שֵׁ[]עַ׃ וַיַּעַשׂ חַיִל וַיַּךְ אֶת־
49 עֲמָלֵק וַיַּצֵּל אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד שֹׁסֵהוּ׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי שָׁאוּל יוֹנָתָן וְיִשְׁ[וִ]י וּמַלְכִּי־שׁוּעַ וְשֵׁם
50 שְׁתֵּי בְנֹתָיו שֵׁם הַבְּכִירָה מֵרַב וְשֵׁם הַקְּטַנָּה מִיכַל׃ וְשֵׁם אֵשֶׁת שָׁאוּל אֲחִינֹעַם בַּת־
51 אֲחִימָעַץ וְשֵׁם שַׂר־צְבָאוֹ אֲבִינֵר בֶּן־נֵר דּוֹד שָׁאוּל׃ וְקִישׁ אֲבִי־שָׁאוּל וְנֵר אֲבִי־אַבְנֵר
בְּנֵ[י]־יְ[עִ]יאֵל׃ □

Bellum adversus Amalecitas gestum.

15, 1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל אֹתִי שָׁלַח יְהוָה לִמְשָׁחֲךָ לְמֶלֶךְ עַל־עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה
2 שְׁמַע לְקוֹל דִּבְרֵי יְהוָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת פָּקַדְתִּי אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה עֲמָלֵק לְיִשְׂרָאֵל
3 [מֵ]אֲשֶׁר־שָׂ[ם]ם לוֹ בַּדֶּרֶךְ בַּעֲלֹתוֹ מִמִּצְרָיִם׃ עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת־עֲמָלֵק וְהַחֲרַמְתִּ[]יו
וְ]אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלֹא תַחְמֹל עָלָיו וְהֵמַתָּה מֵאִישׁ [וְ]עַד־אִשָּׁה מֵעֹלֵל וְעַד־יוֹנֵק מִשּׁוֹר
4 וְעַד־שֶׂה מִגָּמָל וְעַד־חֲמוֹר׃ וַיְשַׁמַּע שָׁאוּל אֶת־הָעָם וַיִּפְקְדֵם בַּטְּלָ[]ם מָאתַיִם אֶלֶף
5 6 רַגְלִי []׃ וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד־עָ[רֵי] עֲמָלֵק וַיַּ[עֲבֹר] בַּנָּחַל׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַקֵּינִי לְךָ [סוּ]ר
וְרֵד□ מִתּוֹךְ עֲמָלֵקִ□ פֶּן־אֹסִפְךָ עִמּוֹ וְאַתָּה עָשִׂיתָה חֶסֶד עִם־[]בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּעֲלוֹתָם
7 מִמִּצְרָיִם וַיָּסַר קֵינִי מִתּוֹךְ עֲמָלֵק׃ וַיַּךְ שָׁאוּל אֶת־עֲמָלֵק מִטֶּ[]ילָ[ם] בּוֹאֲךָ שׁוּר אֲשֶׁר
8 עַל־פְּנֵי מִצְרָיִם׃ וַיִּתְפֹּשׂ אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ־עֲמָלֵק חָי וְאֶת־כָּל־הָעָם הֶחֱרִים לְפִי־חָרֶב׃
9 וַיַּחְמֹל □הָעָם []עַל־מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר [הַגְּמַלִּים] וְהַ[חֲ]מֹ[ר]ים וְעַל־הַ[נָּ]שִׁ[]ים וְעַל־כָּל־
10 הַטּוֹ[ב] וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם וְכָל־הַמְּלָאכָה [הַ]נִּ[]בְזָה וְ[הַ]נְּמִ[אָ]סָ[ה] אֹתָהּ הֶחֱרִימוּ׃ וַיְהִי
11 דְּבַר־יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל לֵאמֹר׃ נִחַמְתִּי כִּי־הִמְלַכְתִּי אֶת־שָׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי־שָׁב מֵאַחֲרַי
12 וְאֶת־דְּבָרַי לֹא הֵקִים וַיִּחַר לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל־יְהוָה כָּל־הַלָּיְלָה׃ וַיַּשְׁכֵּם שְׁמוּאֵל [וַיֵּלֶךְ]
לִקְרַאת [יִ]שְׂרָ[]אֵ[]ל בַּבֹּקֶר וַיֻּגַּד לִשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בָּא־שָׁאוּל הַכַּרְמֶלָה וְהִנֵּה מַצָּ[א] לוֹ
13 יָד [בְּשָׁ]בְ[נִי] וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּל׃ וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁאוּל בָּרוּךְ אַתָּה
14 לַיהוָה הֲקִימֹתִי אֶת־דְּבַר יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמֶה קוֹל הַצֹּאן הַזֶּה בְּאָזְנָי וְקוֹל הַבָּקָר
15 אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מֵעֲמָלֵקִ□ הֱבִיאוּ[נוּ] מֵאֲשֶׁר חָמַל הָעָם עַל־מֵיטַב הַצֹּאן
16 וְהַבָּקָר לְמַעַן זְבֹחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶת־הַיּוֹתֵר הֶחֱרַמְנוּ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל
17 הֶרֶף וְאַגִּידָה לְּךָ אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר□ לוֹ דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
הֲלוֹא אִם־קָטֹן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָתָּה וַיִּמְשָׁחֲךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
18 וַיִּשְׁלָחֲךָ יְהוָה בְּדָרֶךְ וַיֹּאמֶר לֵךְ וְהַחֲרַמְתָּה אֶת־הַחַטָּאִים אֶת־עֲמָלֵק וְנִלְחַמְתָּ בָּ[]ם עַד־
19 כַּלּוֹתָ[ךְ] אֹתָם׃ וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וַתַּ□ט אֶל־הַשָּׁלָל וַתַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃
20 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה וָאֵלֵךְ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי יְהוָה

23 בַּמִּלְחָמָה׃ וַיּוֹשַׁע יַהְוֶה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה עָבְרָה אֶת־בֵּית־אֵ[ל וְכָל־
הָעָם אֲשֶׁר עִם־שָׁאוּל כַּעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה נְפוֹצֶת עַל־כָּל־עִיר בְּהַר־
24 אֶפְרָיִם׃ וְ[שָׁאוּל שָׁגַג שְׁגָגָה גְדוֹלָה] בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאֶל [] אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ
25 אֲשֶׁר־יֹאכַל לֶחֶם עַד־הָעֶרֶב וְנִקַּמְתִּי מֵאֹיְבַי וְלֹא־טָעַם כָּל־הָעָם לָחֶם׃ וְכָל־הָאָרֶץ
26 [עֹבְרֵי־]דְבַשׁ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַיַּעַר וְהִנֵּה הֹלֵךְ דְּבָשׁ וְאֵין־מֵשִׁי[ב] יָדוֹ
27 אֶל־פִּיו כִּי־יָרֵא הָעָם אֶת־הַשְּׁבֻעָה׃ וְיוֹנָתָן לֹא־שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ אָבִיו אֶת־הָעָם וַיִּשְׁלַח
אֶת־קְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּטְבֹּל אוֹתָהּ בְּיַעְרַת הַדְּבָשׁ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל־פִּיו וַתָּ[אֹ]רְנָה
28 עֵינָיו׃ וַיַּעַן אִישׁ מֵהָעָם וַיֹּאמֶר הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אָבִיךָ אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־
29 יֹאכַל לֶחֶם הַיּוֹם []׃ וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן [הִתִּי]ר אָבִי אֶת־הָאָרֶץ רְאוּ־נָא כִּי־אֹרוּ עֵינַי כִּי
30 טָעַמְתִּי מְעַט [הַ]דְּבַשׁ הַזֶּה׃ [וַיֵּרֶף הָעָם] אַף כִּי לוּא אָכֹל אָכַל הַיּוֹם הָעָם מִשְּׁלַל אֹיְבָיו
31 אֲשֶׁר מָצָא כִּי־עַתָּה לֹא־רָבְתָה מַכָּה בַּפְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּכּוּ בַּיּוֹם הַהוּא בַּפְּלִשְׁתִּים מֵ[חֹם
32 הַשָּׁ]מֶשׁ [עַד־הַ]לָּ[יְלָה] וַיָּעַף הָעָם מְאֹד׃ וַיַּ[ט] הָעָם אֶל־[הַ]שָּׁלָל וַיִּקְחוּ צֹאן וּבָקָר וּבְנֵי
33 בָקָר וַיִּשְׁחֲטוּ אָרְצָה וַיֹּאכַל הָעָם עַל־הַדָּם׃ וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל לֵאמֹר הִנֵּה הָעָם חֹטְאִים
לַיַהְוֶה לֶאֱכֹל עַל־הַדָּם וַיֹּאמֶר [שָׁאוּל] בְּגַדְתֶּם גֹּלּוּ [עָ]לַי [וַ]יְהִי [הֲלֹ]ם אֶבֶן גְּדוֹלָה׃
34 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל פֻּצוּ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם הַגִּישׁוּ אֶל[־יַהְוֶה] אִישׁ שׁוֹרוֹ וְאִישׁ שֵׂיֵהוּ
וּשְׁחַטְתֶּם בָּזֶה וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא־תֶחֶטְאוּ לַיַהְוֶה לֶאֱכֹל [עַ]ל־הַדָּם וַיַּגִּשׁוּ כָל־הָעָם אִישׁ
35 [אֲ]שֶׁ[ר] בְּיָדוֹ [אֶל־יַהְוֶ]ה וַיִּשְׁחֲטוּ־שָׁם׃ וַיִּבֶן שָׁאוּל [שָׁם] מִזְבֵּחַ לַיַהְוֶה אֹתוֹ הֵחֵל
36 לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לַיַהְוֶה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל נֵרְדָה אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים [הַ]לַּיְלָה וְנַ[כֶּ]ה בָהֶם עַד־
אוֹר הַבֹּקֶר וְלֹא־נַשְׁאֵר בָּהֶם אִישׁ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן נִקְרְבָה
37 הֲלֹם אֶל־הָאֱלֹהִים׃ וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בֵּאלֹהִים הַאֵרֵד אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים הֲתִתְּנֵם בְּיַד יִשְׂרָאֵל
38 וְלֹא עָנָהוּ [יַהְוֶה] בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל גֹּשׁוּ הֲלֹם כֹּל פִּנּוֹת הָעָם וּדְעוּ וּרְאוּ בְּמִ[י]
39 הָיְתָה הַחַטָּאת הַזֹּאת הַיּוֹם׃ כִּי חַי־יַהְוֶה הַמּוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם יֵשׁ [בִּי] אוֹ בְּיוֹנָתָן
40 בְּנִי כִּי מוֹת יָמוּת וְאֵין עֹנֵהוּ מִכָּל־הָעָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם תִּהְיוּ לְעֵבֶר אֶחָד
41 וַאֲנִי וְיוֹנָתָן בְּנִי נִהְיֶה לְעֵבֶר אֶחָד וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־שָׁאוּל הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה׃ וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל [] יַהְוֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל [לָמָּה לֹא עָנִיתָ אֶת־עַבְדְּךָ הַיּוֹם אִם יֵשׁ בִּי אוֹ בִיהוֹנָתָן בְּנִי
הֶעָוֹן הַזֶּה יַהְוֶה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל הָבָה אוּרִים וְאִם הֶעָוֹן הַזֶּה בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל] הָבָה תֻמִּים
42 וַיִּלָּכֵד [שָׁאוּל וְיוֹנָתָן] וְהָעָם יָצָאוּ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַפִּילוּ בֵּינִי וּבֵין יוֹנָתָן בְּנִי [אֶת־אֲשֶׁר
יִלְכֹּד יַהְוֶה יָמוּת וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שָׁאוּל לֹא יִהְיֶה כַּדָּבָר הַזֶּה וַיֶּחֱזַק שָׁאוּל מֵהָעָם וַיַּפִּילוּ
43 גּוֹרָל בֵּינוֹ וּבֵין יְהוֹנָתָן בְּנוֹ] וַיִּלָּכֵד יוֹנָתָן׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יוֹנָתָן הַגִּידָה לִּי מֶה עָשִׂיתָה
וַיַּגֶּד־לוֹ יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר טָעֹם טָעַמְתִּי בִּקְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי מְעַט דְּבַשׁ הִנְנִי אָמוּת׃
44 45 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה־יַעֲשֶׂה [לִּי] אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִף כִּי־מוֹת תָּמוּת יוֹנָתָן׃ וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־
שָׁאוּל הֲיוֹנָתָן יָמוּת אֲשֶׁר עָשָׂה הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל [] חַי־יַהְוֶה אִם־יִפֹּל
מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ אַרְצָה כִּי־[אִ]ם־אֱלֹהִים עָשָׂה [חֶסֶד] הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת־יוֹנָתָן

21 22 וְהָיְתָה הַפְּצִירָה [לְמַ֫רְט הַ]חֶרְ[מֵ]שׁת [וְהָ]אֵתִים וְ[]הַקַּרְדֻּמִּים וְ[]הַדָּרְבֹ[נ]ת]׃ וְהָיָה בְּיוֹם
מִלְחָמָ[ה] וְלֹא נִמְצָא חֶרֶב וַחֲנִית [כִּי־אִם] בְּיַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־יוֹנָתָן
23 וַתִּמָּצֵא לְשָׁאוּל וּלְיוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֵּצֵא[וּם] מִצְּ[א]ת פְּלִשְׁתִּים אֶל־מַעֲבַר מִכְמָשׂ׃

Jonathani facinus egregium. Philistaeorum fuga et caedes.

14, 1 וַיְהִי [מִ]יָּ[מִ]ם וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־הַנַּעַר נֹשֵׂא כֵלָיו לְכָה וְנַעְבְּרָה אֶל־מַצַּב
2 פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַלָּז וּלְאָבִיו לֹא הִגִּיד׃ וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב בִּקְצֵה הַגִּבְעָה תַּחַת הָרִמּוֹן
3 אֲשֶׁר בַּמִּגְרֹ[ש] וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ וַאֲחִיָּה בֶן־אֲחִטוּב אֲחִי [אִי]כָבֹ[]ד בֶּן־פִּינְחָס
4 בֶּן־עֵלִי כֹּהֵן יְהוָה בְּשִׁלוֹ נֹשֵׂא אֵפוֹד וְהָעָם לֹא יָדַע כִּי הָלַךְ יוֹנָתָן׃ וּבֵין הַמַּעְבְּרוֹת אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ
יוֹנָתָן לַעֲבֹר [אֶ]ל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים שֵׁן־הַסֶּלַע מֵהָעֵבֶר מִזֶּה וְשֵׁן־הַסֶּלַע מֵהָעֵבֶר מִזֶּה וְשֵׁם
5 הָאֶחָד [מ]וֹצֵץ וְשֵׁם הָאֶחָד סֶנֶ[]׃ הַשֵּׁן הָאֶחָד [] מִצָּפוֹן מוּל מִכְמָשׂ וְהָאֶחָד מִנֶּגֶב מוּל
6 גִּבְעָ[ה]׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־הַנַּעַר נֹשֵׂא כֵלָיו לְכָה וְנַעְבְּרָה אֶל־מַצַּב הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה
7 אוּלַי יַעֲ[זֹר] יְהוָה לָנוּ כִּי אֵין לַיהוָה מַעְצוֹר לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אוֹ בִמְעָט׃ וַיֹּאמֶר לוֹ נֹשֵׂא
8 כֵלָיו עֲשֵׂה כָּל־אֲשֶׁר []לְבָבְךָ נְטֵה לָ[ךְ] הִנְנִי עִמְּךָ כִּלְבָבְךָ [לְבָבִי]׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן הִנֵּה
9 אֲנַחְנוּ עֹבְרִים אֶל־הָאֲנָשִׁים וְנִגְלִינוּ אֲלֵיהֶם׃ אִם־כֹּה יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ דֹּמּוּ עַד־הַגִּיעֵנוּ
10 אֲלֵיכֶם וְעָמַדְנוּ תַחְתֵּינוּ וְלֹא נַעֲלֶה אֲלֵיהֶם׃ וְאִם־כֹּה יֹאמְרוּ עֲלוּ [אֵ]לֵינוּ וְעָלִינוּ כִּי־נְתָנָם
11 יְהוָה בְּיָדֵנוּ וְזֶה־לָּנוּ הָאוֹת׃ וַיִּגָּלוּ שְׁנֵיהֶם אֶל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ פְלִשְׁתִּים הִנֵּה
12 עִבְרִים יֹצְאִים מִן־הַחֹרִים אֲשֶׁר הִתְחַבְּאוּ־שָׁם׃ וַיַּעֲנוּ אַנְשֵׁי הַמַּצָּב[] אֶת־יוֹנָתָן וְאֶת־נֹשֵׂא
כֵלָיו וַיֹּאמְרוּ עֲלוּ אֵלֵינוּ וְנוֹדִיעָה אֶתְכֶם דָּבָר וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן אֶל־נֹשֵׂא כֵלָיו עֲלֵה אַחֲרַי
13 כִּי־נְתָנָם יְהוָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל יוֹנָתָן עַל־יָדָיו וְעַל־רַגְלָיו וְנֹשֵׂא כֵלָיו אַחֲרָיו וַיִּפְ[נ]וּ
14 [הַפְּלִשְׁתִּים] לִפְנֵי יוֹנָתָן [וַיַּךְ־כֻּם] וְנֹשֵׂא כֵלָיו מְמוֹתֵת אַחֲרָיו׃ וַתְּהִי הַמַּכָּה הָרִאשֹׁנָה
אֲשֶׁר הִכָּה יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו כְּעֶשְׂרִים אִישׁ כְּ[]חִצְיָ[ם] מִ[מַּ]חֲ[נֶ]ה [וּכְחֶ]צְיָ[י]ם[] מִ[שָּׂ]דֶה׃
15 וַתְּהִי חֲרָדָה בַמַּחֲנֶה [וּ]בַשָּׂדֶה וְ[]כָל־הָעָם הַמַּצָּב וְהַמַּשְׁחִית חָרְדוּ [וְ]גַם הָמ[וֹ] וַתִּרְגַּז
16 הָאָרֶץ וַתְּהִי לְחֶרְדַּת [יְהוָה]׃ וַיִּרְאוּ הַצֹּפִים לְשָׁאוּל בְּגִבְעַת בִּנְיָמִן וְהִנֵּה □ מַ[חֲ]נֵה
17 הַפְּלִשְׁתִּים ה[]מֹנֶה הָ[לֹ]ם] וַהֲלֹם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ פִּקְדוּ־נָא וּרְאוּ מִי הָלַךְ
18 מֵעִמָּנוּ וַיִּפְקְדוּ וְהִנֵּה אֵין יוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַאֲחִיָּה הַגִּישָׁה אֶ[ת־]הָאֵ[פוֹד]
19 כִּי־ה[וּ]א נֹשֵׂ[א]□ הָאֵ[פוֹד] בַּיּוֹם הַהוּא [לִפְ]נֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עַד דִּבֶּר שָׁאוּל אֶל־הַכֹּהֵן
וְהֶהָמוֹן אֲשֶׁר בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים [הָ]לַךְ הָלוֹךְ וָרָב וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַכֹּהֵן אֱסֹף יָדֶךָ׃
20 וַיִּזָּעֵק שָׁאוּל □ כָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה הָיְתָה חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ
21 מְהוּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד׃ וְהָעִבְרִים [אֲשֶׁר] הָיוּ [עֲבָדִים] לַפְּלִשְׁתִּים כְּאֶתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם אֲשֶׁר
22 עָלוּ עִמָּם בַּמַּחֲנֶה סָבָ□בוּ גַּם־הֵמָּה לִהְיוֹת עִם־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עִם־שָׁאוּל וְיוֹנָתָן׃ וְכֹל־
אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּתְחַבְּאִים בְּהַר־אֶפְרַיִם שָׁמְעוּ כִּי־נָסוּ פְּלִשְׁתִּים וַיַּדְבְּקוּ גַם־הֵמָּה אַחֲרֵיהֶם

22 הֵמָּה׃ כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם
23 לוֹ לְעָם׃ גַּם אָנֹכִי חָלִילָה לִּי מֵחֲטֹא לַיהוָה מֵחֲדֹל לְהִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם
24 בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה וְהַיְשָׁרָה׃ אַךְ יְראוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבַבְכֶם כִּי
25 רְאִ[יתֶם] אֵת אֲשֶׁר־הִגְדִּל עִמָּכֶם׃ וְאִם־הָרֵעַ תָּרֵעוּ גַּם־אַתֶּם גַּם־מַלְכְּכֶם תִּסָּפוּ׃

Bellum contra Philistaeos gestum.

13,1 בֶּן־[שְׁלֹשִׁים] שָׁנָה שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ [וְאַרְבָּעִים] שָׁנָ[ה] מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּבְחַר־לוֹ שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת
2 אֲלָפִים [אִישׁ] מִיִּשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ עִם־שָׁאוּל אַלְפַּיִם בְּמִכְמָשׂ []בְּהַר בֵּיתְאֵל וְאֶלֶף הָיוּ עִם־
3 יוֹנָתָן בְּגִבְעַת בִּנְיָמִין וְיֶתֶר הָעָם שִׁלַּח אִישׁ לְאֹהָלָיו׃ וַיַּךְ יוֹנָתָן אֵת נְצִיב פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר
בְּגִבְעָ[ה] וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים וְשָׁאוּל תָּקַע בַּשּׁוֹפָר בְּכָל־הָאָרֶץ לֵאמֹר יִשָּׁמְ[ט]וּ הָעִבְרִים׃
4 וְכָל־יִשְׂרָאֵל שָׁמְעוּ לֵאמֹר הִכָּה שָׁאוּל אֶת־נְצִיב פְּלִשְׁתִּים וְגַם־נִבְאַשׁ יִשְׂרָאֵל בַּפְּלִשְׁתִּים
5 וַיִּצָּעֲקוּ הָעָם אַחֲרֵי שָׁאוּל הַגִּלְגָּל׃ וּפְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשֶׁ[ת]
אֲלָפִ[ים] רֶכֶב וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעָם כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ
6 בְמִכְמָשׂ קִדְמַת בֵּיתְ[אֵל]׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל רָאָ[ה] כִּי צַר־לוֹ [מִכָּל־עֲבָרָיו] וַיִּתְחַבְּאוּ הָעָם
7 בַּמְּעָרוֹת וּבַחוֹ[ר]ִים וּבַסְּלָעִים וּבַצְּרִחִים וּבַבֹּרוֹת׃ וְ[עָם] רַ[ב] עָבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶרֶץ
8 גָּד וְגִלְעָד וְשָׁאוּל עוֹדֶנּוּ בַגִּלְגָּל וְכָל־הָעָם [הָ]רֵדְ[ף] אַחֲרָיו׃ וַ[יֶּ]חְ[דַּ]ל שִׁבְעַת יָמִים
9 לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר [אָמַר] שְׁמוּאֵל וְלֹא־בָא שְׁמוּאֵל הַגִּלְגָּל וַיָּפָץ הָעָם מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
10 הַגִּשׁוּ וְאַ[עֲ]לֶה הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיַּעַל הָעֹלָה׃ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל
11 בָּא וַיֵּצֵא שָׁאוּל לִקְרָאתוֹ לְבָרְכוֹ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל מֶה עָשִׂיתָ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כִּי רָאִיתִי
12 כִּי־נָפַץ הָעָם מֵעָלַי וְאַתָּה לֹא־בָאתָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים וּפְלִשְׁתִּים נֶאֱסָפִים מִכְמָשׂ׃ וָאֹמַר
13 עַתָּה יֵרְדוּ פְלִשְׁתִּים [עָ]לַי הַגִּלְגָּל וּפְנֵי יְהוָה לֹא חִלִּיתִי וָאֶתְאַפַּק וָאַעֲלֶה הָעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל נִסְכָּלְתָּ לֻ[וּ] שָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר צִוָּךְ כִּי עַתָּה הֵכִין
14 יְהוָה אֶת־מַמְלַכְתְּךָ [עַ]ל־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃ וְעַתָּה מַמְלַכְתְּךָ לֹא־תָקוּם [וּ]בִקֵּשׁ יְהוָה
15 לוֹ אִישׁ כִּלְבָבוֹ וַיְצַוֵּהוּ יְהוָה לְנָגִיד עַל־עַמּוֹ כִּי לֹא שָׁמַרְתָּ אֵת אֲשֶׁר־צִוְּךָ יְהוָה׃ וַיָּקָם
שְׁמוּאֵל וַיַּעַל מִן־הַגִּלְגָּל [לְדַרְכּוֹ וְיֶתֶר הָעָם עָלָה אַחֲרֵי שָׁאוּל לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה וְהֵמָּה
בָּאִים מִן־הַגִּלְגָּל] גִּבְעַת בִּנְיָמִן וַיִּפְקֹד שָׁאוּל אֶת־הָעָם הַנִּמְצְאִים עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃
16 וְשָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּנוֹ וְהָעָם הַנִּמְצָאִ[ים] עִמָּם יֹשְׁבִים בְּגִבְעַת בִּנְיָמִן [וּבוֹכִים] וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ
17 בְמִכְמָשׂ׃ וַיֵּצֵא הַמַּשְׁחִית מִמַּחֲנֵה פְלִשְׁתִּים שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים הָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה אֶל־דֶּרֶךְ
18 עָפְרָה אֶל־אֶרֶץ שׁוּעָל׃ וְהָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ בֵּית חֹרֹן וְהָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ
19 הַגִּבְ[עָה] הַנִּשְׁקָפָ[ה] עַל־גֵּי הַצְּבֹעִים הַמִּדְבָּרָה׃ וְחָרָשׁ[־בַּרְזֶל] לֹא יִמָּצֵא בְּכֹל אֶרֶץ
20 יִשְׂרָאֵל כִּי־אָמְר[וּ] פְלִשְׁתִּים פֶּן יַעֲשׂוּ הָעִבְרִים חֶרֶב אוֹ חֲנִית׃ וַיֵּרְדוּ כָל־יִשְׂרָאֵל [אֶל־
אֶרֶץ] הַפְּלִשְׁתִּים לִלְטוֹשׁ אִישׁ אֶת־[חֶרְמֵשׁוֹ] וְאֶת־אֵתוֹ [וְאִישׁ] אֶת־קַרְדֻּמּוֹ וְאֵת [דָּרְבָנוֹ]׃

15 [כָּ]ל־הָעָם לְכוּ וְנֵלְכָה הַגִּלְגָּל וּנְחַדֵּשׁ שָׁם הַמְּלוּכָה׃ וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם הַגִּלְגָּל וַיַּמְלִכוּ
שָׁם אֶת־שָׁאוּל לִפְנֵי יַהְוֶה □ וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זְבָחִים □ לִפְנֵי יַהְוֶה וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל־אַנְשֵׁי
יִשְׂרָאֵל עַד־מְאֹד׃

Oratio Samuelis occasione regni instituti habita.

12, 1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְקֹלְכֶם לְכֹל אֲשֶׁר־אֲמַרְתֶּם לִי וָאַמְלִיךְ
2 עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃ וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וַאֲנִי זָקַנְתִּי וְשׂ[פְטִי]ם בָּנַי הַ[יּ]וֹם
3 אִתְּכֶם וַאֲנִי [הִנֵּה] הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם מִנְּעֻרַי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ הִנְנִי עֲנוּ בִי נֶגֶד יַהְוֶה וְנֶגֶד
מְשִׁיחוֹ אֶת־שׁוֹר מִי לָקַחְתִּי וַחֲמוֹר מִי לָקַחְתִּי וְאֶת־מִי עָשַׁקְתִּי אֶת־מִי רַצּוֹתִי וּמִיַּד־מִי
4 לָקַחְתִּי כֹפֶר וְנַ[עַ]ל[ים] עֲנ[וּ] בִ[י] וְאָשִׁיב לָכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ לֹא עֲשַׁקְתָּנוּ וְלֹא רַצּוֹתָנוּ
5 וְלֹא־לָקַחְתָּ מִיַּד־אִישׁ מְאוּמָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֵד יַהְוֶה בָּכֶם וְעֵד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי
6 לֹא מְצָאתֶם בְּיָדִי מְאוּמָה וַיֹּאמְר[וּ] עֵד׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם [לֵאמֹר עֵד] יַהְוֶה
אֲשֶׁר עָשָׂה [גְבוּרוֹת בְּיַד־]מֹשֶׁה וְ[□]אַהֲרֹן וַאֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
7 וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ וְאִשָּׁפְטָה אִתְּכֶם לִפְנֵי יַהְוֶה [וְאַגִּידָה לָכֶם] אֵת כָּל־צִדְקוֹת יַהְוֶה אֲשֶׁר־עָשָׂה
8 אִתְּכֶם וְאֶת־אֲבוֹתֵיכֶם׃ [מֵ]אֲשֶׁר בָּא יַעֲקֹב מִצְרָיִם [וַיְעַנּוּם מִצְרַיִם] וַיִּזְעֲקוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֶל־
יַהְוֶה וַיִּשְׁלַח יַהְוֶה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַיּוֹצִ□א□ אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַיֹּשִׁבֻ□ם בַּמָּקוֹם
9 הַזֶּה׃ וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יַהְוֶה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכֹּר אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא שַׂר־צְבָא חָצוֹר [וּבְיַד־מִדְיָן]
10 וּבְיַד־פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ [בְּנֵי עַ[מּ]וֹן] וַיִּלָּחֲמוּ בָּם׃ וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יַהְוֶה וַיֹּאמְר[וּ] חָטָאנוּ
כִּי עָזַבְנוּ אֶת־יַהְוֶה וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ מִיַּד אֹיְבֵינוּ
11 וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיִּשְׁלַח יַהְוֶה אֶת־[דְּבֹרָה וְאֶת־בָּרָק וְאֶת־] יְרֻבַּעַל □ וְאֶת־יִפְתָּח [] וְאֶת־
12 שִׁמְ[שׁוֹן] וַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בֶּטַח׃ וַתִּרְאוּ כִּי נָחָשׁ מֶלֶךְ
13 בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לִי לֹא כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיַהְוֶה אֱלֹהֵיכֶם מַלְכְּכֶם׃
14 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם □׃ אִם־תִּירְאוּ אֶת־יַהְוֶה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם
בְּקוֹלוֹ וְלֹא תַמְרוּ אֶת־פִּי יַהְוֶה וִ[ח]ְיִיתֶם גַּם אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־מָלַךְ עֲלֵיכֶם אַחַר
15 יַהְוֶה [וְיַצִּי]לְ[]כֶם׃ וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ בְּקוֹל יַהְוֶה וּמְרִיתֶם אֶת־פִּי יַהְוֶה וְהָיְתָה יַד־יַהְוֶה
16 בָּכֶם [וּ]בְמַלְכְּכֶם לְהַ[אֲבִ]ידְ[כֶם]׃ גַּם־עַתָּה הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר
17 יַהְוֶה עֹשֶׂה לְעֵינֵיכֶם׃ הֲלוֹא קְצִיר־חִטִּים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־יַהְוֶה וְיִתֵּן קֹלוֹת וּמָטָר וּדְעוּ
18 וּרְאוּ כִּי־רָעַתְכֶם רַבָּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם בְּעֵינֵי יַהְוֶה לִשְׁאוֹל לָכֶם מֶלֶךְ׃ וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל
אֶל־יַהְוֶה וַיִּתֵּן יַהְוֶה קֹלֹת וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּירָא כָל־הָעָם מְאֹד אֶת־יַהְוֶה וְאֶת־שְׁמוּאֵל׃
19 וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל הִתְפַּלֵּל בְּעַד־עֲבָדֶיךָ אֶל־יַהְוֶה אֱלֹהֶיךָ וְאַל־נָמוּת כִּי
20 יָסַפְנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ רָעָה לִשְׁאֹל לָנוּ מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ
אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת אַךְ אַל־תָּסוּרוּ מֵאַחֲרֵי יַהְוֶה וַעֲבַדְתֶּם אֶת־יַהְוֶה
21 בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ וְלֹא תַ[עַבְד]וּ [] אַחֲרֵי הַתּ[וֹעֵבוֹת] אֲשֶׁר לֹא־יוֹעִילוּ וְלֹא יַצִּילוּ כִּי תֹהוּ

הֶעֱלֵיתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם וָאַצִּל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל־הַמַּמְלָכוֹת הַלֹּחֲצִים
19 אֶתְכֶם׃ וְאַתֶּם הַיּוֹם מְאַסְתֶּם אֶת־אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוּא מוֹשִׁיעַ לָכֶם מִכָּל־רָעוֹתֵיכֶם
וְצָרֹתֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ ל[א] כִּי־מֶלֶךְ תָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ לִפְנֵי יְהוָה לְשִׁבְטֵיכֶם
20 21 וּלְאַלְפֵיכֶם׃ וַיַּקְרֵב שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּכֵד שֵׁבֶט בִּנְיָמִן׃ וַיַּקְרֵב אֶת־
שֵׁבֶט בִּנְיָמִן לְמִשְׁפְּח[ו]ת וַתִּלָּכֵד מִשְׁפַּחַת הַמַּטְרִי [וַיַּקְרֵב מִשְׁפַּחַת הַמַּטְרִי לַגְּבָרִים]
22 וַיִּלָּכֵד שָׁאוּל בֶּן־קִישׁ וַיְבַקְשֻׁהוּ וְלֹא נִמְצָא׃ וַיִּשְׁאַל [שְׁמוּאֵל] עוֹד בַּיהוָה הֲ[נֶח]בָא
23 [עַד־]הֲלֹם [הָ]אִישׁ וְ□אָמַר [הִנֵּנִי וְ]הִנֵּה־הוּא נֶחְבָּא אֶל־הַכֵּלִים׃ וַיָּרֻצוּ וַיִּקָּחֻהוּ מִשָּׁם וַיִּתְיַצֵּב
24 בְּתוֹךְ הָעָם וַיִּגְבַּהּ מִכָּל־הָעָם מִשִּׁכְמוֹ וָמָעְלָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־הָעָם הַרְּאִיתֶם
אֲשֶׁר בָּחַר־[ל]וֹ יְהוָה כִּי אֵין כָּמֹהוּ בְּכֻלְּ[כֶ]ם וַיֵּ[דְ]עוּ כָּל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃
25 וַיְדַבֵּר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אֵת מִשְׁפַּט הַמְּלֻכָה וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר וַיַּנַּח לִפְנֵי יְהוָה וַיְשַׁלַּח
26 שְׁמוּאֵל אֶת־כָּל־הָעָם [וַיֵּלְכוּ] אִישׁ לְבֵיתוֹ׃ וְגַם־שָׁאוּל הָלַךְ לְבֵיתוֹ גִּבְעָתָה וַיֵּלְכוּ עִמּוֹ
27 [בְּנֵי־]הַחַיִל אֲשֶׁר נָגַע אֱלֹהִים בְּלִבָּם׃ וּבְנֵי בְלִיַּעַל אָמְרוּ מַה־יֹּשִׁעֵנוּ זֶה וַיִּבְזֻהוּ וְלֹא־
הֵבִיאוּ לוֹ מִנְחָה □׃

Samuel sollemniter iudicis munus abdicat.

11, 1 [וַיְהִי כִּימֵי־הַחֲרִישׁ] וַיַּעַל נָחָשׁ הָעַמּוֹנִי וַיִּחַן עַל־יָבֵישׁ גִּלְעָד וַיֹּאמְרוּ כָּל־אַנְשֵׁי יָבֵישׁ
2 אֶל־נָחָשׁ [הָעַמּוֹנִי] כְּרָת־לָנוּ בְרִית וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם נָחָשׁ הָעַמּוֹנִי בְּזֹאת אֶכְרֹת
3 לָכֶם [בְּרִית] בִּנְקוֹר לָכֶם כָּל־עֵין יָמִין וְשַׂמְתִּיהָ חֶרְפָּה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
זִקְנֵי יָבֵישׁ הֶרֶף לָנוּ שִׁבְעַת יָמִים וְנִשְׁלְחָה מַלְאָכִים בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְאִם־אֵין מוֹשִׁיעַ
4 אֹתָנוּ וְיָצָאנוּ אֵלֶיךָ [וַיִּשְׁלְחוּ אַנְשֵׁי־יָבֵישׁ מַלְאָכִים]׃ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים גִּבְעַת שָׁאוּל וַיְדַבְּרוּ
5 הַדְּבָרִים [הָאֵלֶּה] בְּאָזְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ כָל־הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃ וְהִנֵּה שָׁאוּל בָּא אַחֲרֵי
הַבְּקָר[ים] מִן־הַשָּׂדֶה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מַה־לָּעָם כִּי יִבְכּוּ וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֶת־דִּבְרֵי אַנְשֵׁי יָבֵישׁ׃
6 7 וַתִּצְלַח רוּחַ־אֱלֹהִים עַל־שָׁאוּל [כְּ]שָׁמְעוֹ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד׃ וַיִּקַּח
צֶמֶד בְּקָר[ים] וַיְנַתְּחֵ[ם] וַיְשַׁלַּח [נְתָחֵיהֶם] בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַּלְאָכִים לֵאמֹר
אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יֹצֵא אַחֲרֵי שָׁאוּל וְאַחַר שְׁמוּאֵל כֹּה יֵעָשֶׂה לִבְקָר[ָי]ו וַיִּפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־
8 הָעָם וַיֵּצְאוּ כְּאִישׁ אֶחָד׃ וַיִּפְקְדֵם בְּבָזֶק וַיִּהְיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אָלֶף □׃
9 וַיֹּאמֶר □ לַמַּלְאָכִים הַבָּאִים כֹּה תֹאמְרוּן לְאַ[נְ]שֵׁ[י] יָבֵישׁ גִּלְעָד מָחָר תִּהְיֶה־לָכֶם תְּשׁוּעָה
10 [כְּ]חֹם הַשָּׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים וַיַּגִּידוּ לְאַנְשֵׁי יָבֵישׁ וַיִּשְׂמָחוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי יָבֵישׁ [אֶל־
11 נָחָשׁ הָעַמּוֹנִי] מָחָר נֵצֵא אֲלֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָּנוּ כְּכָל־הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּשֶׂם שָׁאוּל
אֶת־הָעָם שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיָּבֹא□ בְתוֹךְ־הַמַּחֲנֶה בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיַּךְ□ אֶת־[בְּנֵי־]עַמּוֹן עַד־חֹם
הַיּוֹם וַיְהַ[רֹ]ג מֵהֶם רַבִּים וְגַם אֶת־נָחָשׁ הַמֶּלֶךְ וְ]הַנִּשְׁאָרִים [נָ]פֹצוּ וְלֹא נִשְׁאֲרוּ־בָם שְׁנַיִם
12 יָחַד׃ וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שָׁ[או]ל מִי הָאֹמֵר [אַ]ל [תִּ]מְלֹךְ עָלֵינוּ תְּנ[ָה] הָאֲנָשִׁים וּנְמִיתֵם׃
13 14 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לֹא־יוּמַת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עָשָׂה־יְהוָה תְּשׁוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר

24 אַתָּה עִמָּךְ׃ וַיָּרֶם הַטַּבָּח אֶת־הַשּׁוֹק וְהָ[אַ]לְיָה וַיָּשֶׂם לִפְנֵי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר [שְׁמוּאֵל לְשָׁאוּל]
הִנֵּה הָ[רֵאשִׁית] שׂ[וּ]מָ[ה] לְפָנֶיךָ אֱכֹל כִּי לַמּוֹעֵד שׂ[וּם]־לְךָ לְאַ[תֵּ]ר [עִם]־הָעָם [] וַיֹּאכַל
25 שָׁאוּל עִם־שְׁמוּאֵל בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיֵּרְדוּ מֵהַבָּמָה הָעִיר וַיַּ[רְ]בִּ[דוּ] עָ[רֶשׂ] שָׁאוּל עַל־הַגָּג []
26 וַיִּשְׁכָּ[ב׃] וַיְהִי כַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל הַגָּגָ[ה] לֵאמֹר קוּמָה וַאֲשַׁלְּחֶךָּ
27 וַיָּקָם שָׁאוּל וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם [] הַחוּצָה׃ הֵמָּה יוֹרְדִים בִּקְצֵה הָעִיר וּשְׁמוּאֵל אָמַר אֶל־שָׁאוּל
אֱמֹר לַנַּעַר וְיַעֲבֹר לְפָנֵינוּ [] וְאַתָּה עֲמֹד [הֲלֹ]ם וְאַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבַר־אֱלֹהִים [וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ עֲבֹר לְפָנֵינוּ וַיַּעֲבֹר לִפְנֵיהֶם]׃

Sauli unctio et electio publica.

10,1 וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־פַּךְ הַשֶּׁמֶן וַיִּצֹק עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיֹּאמֶר[]לוֹ [כִּי־מְשָׁחֲךָ יַהְוֶה
לְנָגִיד עַל־עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תַּעְצֹר בְּעַם־יַהְוֶה וְאַתָּה תוֹשִׁיעֶנּוּ מִיַּד־אֹיְבָיו וְזֶה
2 לְּךָ הָאוֹת] כִּי־מְשָׁחֲךָ יַהְוֶה עַל־נַחֲלָתוֹ לְנָגִיד׃ בְּלֶכְתְּךָ הַיּוֹם מֵעִמָּדִי וּמָצָאתָ שְׁנֵי אֲנָשִׁים
עִם־קְבֻרַת רָחֵל [מִ]גְּבֻ[עַת־]בִּנְיָמִן [] וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת אֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְבַקֵּשׁ
3 וְהִנֵּה נָטַשׁ אָבִיךָ אֶת־דִּבְרֵי הָאֲתֹנוֹת וְדָאַג לָכֶם לֵאמֹר מָה אֶעֱשֶׂה לִבְנִי׃ וְחָלַפְתָּ מִשָּׁם
וָהָלְאָה וּבָאתָ עַד־אֵלוֹן תָּבוֹר וּמָצְאוּ[ךָ] שָׁם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים עֹלִים אֶל־הָאֱלֹהִים בֵּית־אֵל
4 אֶחָד נֹשֵׂא שְׁלֹשָׁה גְדָיִים וְאֶחָד נֹשֵׂא שְׁלֹשֶׁת [כְּלֵי] לֶחֶם וְאֶחָד נֹשֵׂא נֵבֶל־יָיִן׃ וְשָׁאֲלוּ
5 לְךָ לְשָׁלוֹם וְנָתְנוּ לְךָ שְׁתֵּי־[כִכְּרוֹת] לֶחֶם וְלָקַחְתָּ מִיָּדָם׃ אַחַר כֵּן תָּבוֹא גִּבְעַת הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר־שָׁם נְצִ[י]ב פְּלִשְׁתִּים וִיהִי כְבֹאֲךָ שָׁם הָעִיר וּפָגַעְתָּ חֶבֶל נְבִאִים יֹרְדִים מֵהַבָּמָה
6 וְלִפְנֵיהֶם נֵבֶל וְתֹף וְחָלִיל וְכִנּוֹר וְהֵמָּה מִתְנַבְּאִים׃ וְצָלְחָה עָלֶיךָ רוּחַ יַהְוֶה וְהִתְנַבִּיתָ
7 עִמָּם וְנֶהְפַּכְתָּ לְאִישׁ אַחֵר׃ וְהָיָה כִּי תְבֹאֶינָה הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה לָךְ עֲשֵׂה [כֹל־]אֲשֶׁר־תִּמְצָא
8 יָדֶךָ כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ׃ וְיָרַדְתָּ לְפָנַי [יַהְוֶה] הַגִּלְגָּל [] שִׁבְעַת יָמִים תְּ[חַ]ד[ּ]ל עַד־בּוֹאִי
אֵלֶיךָ וְהוֹדַעְתִּי לְךָ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה [וְהִנֵּה אָנֹכִי יֹרֵד אֵלֶיךָ לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת לִזְבֹּחַ זִבְחֵי
9 שְׁלָמִים]׃ וַ[יְהִי] כְּהַפְנֹתוֹ שִׁכְמוֹ לָלֶכֶת מֵעִם שְׁמוּאֵל וַיַּהֲפָךְ לְ[בּ]וֹ [לְ]לֵב אַחֵר וַיָּבֹאוּ
10 כָּל־הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה בַּיּוֹם הַהוּא׃ . . . . וַיָּבֹא [מִ]שָּׁם[]גִּבְעַת־הָ[אֱלֹהִים] וְהִנֵּה חֶבֶל־
11 נְבִאִים לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם׃ וַיְהִי כָּל־יוֹדְעָ[י]ו מֵאֶתְמוֹל
שִׁלְשֹׁם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה [הוּא] עִם־נְבִאִים נִבָּא וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מַה־זֶּה הָיָה לְבֶן־
12 קִישׁ הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִם׃ וַיַּעַן אִישׁ מֵהָ[עָ]ם וַיֹּאמֶר וּמִי אֲבִיהֶ[וּ] עַל־כֵּן הָיְתָה לְמָשָׁל
13 14 הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִם׃ וַיְכַל מֵהִתְנַבּוֹת וַיָּבֹא הַ[גִּ]בְ[עָתָ]ה וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל אֵלָיו וְאֶל־
15 נַעֲרוֹ אָן הֲלַכְתֶּם וַיֹּאמֶר לְבַקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנוֹת וַנִּרְאֶה כִי־אַיִן וַנָּבוֹא אֶל־שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר
16 דּוֹד שָׁאוּל הַגִּידָה־נָּא לִי מָה־אָמַר לָכֶם שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דּוֹדוֹ הַגֵּד הִגִּיד לָנוּ
17 כִּי נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת וְאֶת־דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא־הִגִּיד לוֹ אֲשֶׁר אָמַר שְׁמוּאֵל׃ וַיַּצְעֵק שְׁמוּאֵל
18 אֶת־הָעָם אֶל־יַהְוֶה הַמִּצְפָּה׃ וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר יַהְוֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי

Sauli origo. Saulus quaerit asinas patris perditas.

9, 1 וַיְהִי־אִישׁ מִ[בְּנֵי]־בִנְיָמִין וּשְׁמוֹ קִישׁ בֶּן־[יְעִיאֵל] אֲבִי־[בַעַל] [וְ]צוּר [וְעַבְדּוֹן מִמִּשְׁפַּחַת
2 הַמַּטְרִי] גִּבּוֹר חָיִל׃ וְלוֹ־הָיָה בֵן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל בָּחוּר וָטוֹב וְאֵין אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוֹב
3 מִמֶּנּוּ מִשִּׁכְמוֹ וָמַעְלָה גָּבֹהַּ מִכָּל־הָעָם׃ וַתֹּאבַדְנָה הָאֲתֹנוֹת לְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר
קִישׁ אֶל־שָׁאוּל בְּנוֹ קַח־נָא אִתְּךָ אֶת־אַחַד מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֵךְ בַּקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנֹת[׃]
[וַיָּקָם שָׁאוּל וַיִּקַּח אִתּוֹ אֶת־אַחַד מִנַּעֲרֵי אָבִיו וַיֵּלֶךְ לְבַקֵּשׁ אֶת־אֲתֹנֹת קִישׁ אָבִיו]׃
4 וַיַּעֲבֹר[וּ] בְּהַר־אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר[וּ] בְּאֶרֶץ־שָׁלִשָׁה וְלֹא מָצָאוּ וַיַּעַבְרוּ בְאֶרֶץ שַׁעֲלִים וָאַיִן
5 וַיַּעֲבֹר[וּ] בְּאֶרֶץ־[בִּנְ]יָמִין[] וְלֹא מָצָאוּ׃ הֵמָּה בָּאוּ בְּאֶרֶץ צוּף וְשָׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר־
6 עִמּוֹ לְכָה וְנָשׁוּבָה פֶּן־יֶחְדַּל אָבִי מִן־הָאֲתֹנוֹת וְדָאַג לָנוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ [נַעֲרוֹ] הִנֵּה־נָא אִישׁ־
אֱלֹהִים בָּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר בֹּא יָבֹא עַתָּה נֵלְכָה שָּׁם אוּלַי יַגִּיד
7 לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה נֵלֵךְ וּמַה־נָּבִיא לָאִישׁ כִּי
8 הַלֶּחֶם אָזַל מִכֵּלֵינוּ וּתְ[מ]וּרָה אֵין־לְהָבִיא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים מָה אִתָּנוּ׃ וַיֹּסֶף הַנַּעַר לַעֲנוֹת
אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְיָדִי רֶבַע שֶׁקֶל כָּסֶף וְנָתַתָּ[ה] לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִגִּיד לָנוּ
10 אֶת־דַּרְכֵּנוּ׃ □וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ טוֹב דְּבָרְךָ לְכָה נֵלֵכָה וַיֵּלְכוּ אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־שָׁם
11 אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ הֵמָּה עֹלִים בְּמַעֲלֵה הָעִיר וְהִ[נֵּ]ה מָצְאוּ נְעָרוֹת יֹצְאוֹת לִשְׁאֹב מָיִם
9 וַיֹּאמְרוּ לָהֶן הֲיֵשׁ בָּזֶה הָרֹאֶה׃ [לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר הָאִישׁ בְּלֶכְתּוֹ לִדְרוֹשׁ אֱלֹהִים לְכוּ
12 וְנֵלְכָה עַד־הָרֹאֶה כִּי לַנָּבִיא הָ[עָ]ם יִקָּרֵא לְפָנִים הָרֹאֶה׃] וַתַּעֲנֶינָה אוֹתָם וַתֹּאמַרְנָה יֵשׁ הִנֵּה לְפָנֵיכֶם
13 הִ[וּ]א עַתָּה כַּ□יּוֹם בָּא לָעִיר כִּי זֶבַח הַיּוֹם לָעָם בַּבָּמָה׃ כְּבֹאֲכֶם הָעִיר כֵּן תִּמְצְאוּן אֹתוֹ
בְּטֶרֶם יַעֲלֶה הַבָּמָתָה לֶאֱכֹל כִּי לֹא־יֹאכַל הָעָם עַד־בֹּאוֹ כִּי־הוּא יְבָרֵךְ הַזֶּבַח אַחֲרֵי־כֵן
14 יֹאכְלוּ הַקְּרֻאִים וְעַתָּה עֲלוּ כִּי־[עַ]תָּ[ה] כַּ□יּוֹם תִּמְצְאוּן אֹתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ הָעִיר הֵמָּה בָּאִים
15 בְּתוֹךְ הָעִיר וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל יֹצֵא לִקְרָאתָם לַעֲלוֹת הַבָּמָה׃ וַיהוָה גָּלָה אֶת־אֹזֶן שְׁמוּאֵל
16 יוֹם אֶחָד לִפְנֵי בוֹא־שָׁאוּל לֵאמֹר׃ כָּעֵת מָחָר אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ אִישׁ מֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּמְשַׁחְתּוֹ
לְנָגִיד עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ אֶת־עַמִּי מִיַּד פְּלִשְׁתִּים כִּי רָאִיתִי אֶת־[עֳנִי]־עַמִּי כִּי בָאָה
17 צַעֲקָתוֹ אֵלָי׃ וּשְׁמוּאֵל רָאָה אֶת־שָׁאוּל וַיהוָה עָנָהוּ הִנֵּה הָאִישׁ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ זֶה
18 יַ[שֹׁ]ר בְּעַמִּי׃ וַיִּגַּשׁ שָׁאוּל אֶ[ל]־שְׁמוּאֵל בְּתוֹךְ־הָ□עַר וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא לִי אֵי זֶה בֵּית
19 הָרֹאֶה׃ וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָרֹאֶה עֲלֵה לְפָנַי הַבָּמָה וַאֲכַלְתֶּם עִמִּי
20 הַיּוֹם וְשִׁלַּחְתִּיךָ בַבֹּקֶר וְכֹל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ אַגִּיד לָךְ׃ וְלָאֲתֹנוֹת הָאֹבְדוֹת לְךָ הַיּוֹם
שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים אַל־תָּשֶׂם אֶ[ל]־לִבְּךָ לָהֶם כִּי נִמְצָאוּ וּלְמִי כָּל־חֶמְדַּת יִשְׂרָאֵל הֲלוֹא לְךָ
21 וּלְכֹל בֵּית אָבִיךָ׃ וַיַּעַן שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הֲלוֹא בֶן־יְמִינִי אָנֹכִי מִקְטַן[] שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
22 וּמִשְׁפַּחְתִּי הַצְּעִרָה מִכָּל־מִשְׁפְּחוֹת □ בִּנְיָמִן וְלָמָּה דִּבַּרְתָּ אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל
אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־נַעֲרוֹ וַיְבִיאֵם לִשְׁכָּתָה וַיִּתֵּן לָהֶם מָקוֹם בְּרֹאשׁ הַקְּרוּאִים וְהֵמָּה כִּשְׁלֹשִׁים
23 אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל לַטַּבָּח תְּנָה אֶת־הַמָּנָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ שִׂים

12 פְּלִשְׁתִּים וַיַּכּוּם עַד־מִתַּחַת לְבֵית כָּר[ם]׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶבֶן אַחַת וַיָּשֶׂם בֵּין הַמִּצְפָּה
13 וּבֵין הַ[יְ]שָׁנָ[ה] וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ אֶבֶן הָעָזֶר וַיֹּאמַר עַד־הֵנָּה עֲזָרָנוּ יְהוָה׃ וַיִּכָּנַע [יַהְ]וֶ[ה]
הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לָבוֹא בִּגְבוּל יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי יַד־יְהוָה בַּפְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי
14 שְׁמוּאֵל׃ וַתָּשֹׁבְנָה הֶעָרִים אֲשֶׁר לָקְחוּ־פְלִשְׁתִּים מֵאֵת יִשְׂרָאֵל [וַיָּשִׁיבוּ אֹתָן] לְיִשְׂרָאֵל
מֵעֶקְרוֹן וְעַד־גַּת וְאֶת־גְּבוּלָן הִצִּיל יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל וּבֵין
15 16 הָאֱמֹרִי׃ וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־יִשְׂרָאֵל כֹּל יְמֵי חַיָּיו׃ וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה וְסָבַב בֵּיתְאֵל
17 וְהַגִּלְגָּל וְהַמִּצְפָּה וְשָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל [בְּ]כָל־הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה׃ וּתְשֻׁבָתוֹ הָרָמָתָה כִּי־
שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שְׁפָטָם [] וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃

Occasio regni instituendi.

8,1 2 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר זָקֵן שְׁמוּאֵל וַיָּשֶׂם אֶת־בָּנָיו שֹׁפְטִים לְיִשְׂרָאֵל [] וַיְהִי שֶׁם־בְּנוֹ הַבְּכוֹר יוֹאֵל
3 וְשֵׁם מִשְׁנֵהוּ אֲבִיָּה [] בִּבְאֵר שָׁבַע׃ וְלֹא הָלְכוּ בָנָיו בִּדְרָכָ[י]ו וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע וַיִּקְחוּ שֹׁחַד וַיַּטּוּ
4 5 מִשְׁפָּט׃ וַיִּתְקַבְּצוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה זָקַנְתָּ
6 וּבָנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בִּדְרָכֶיךָ עַתָּה שִׂימָה־לָּנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם׃ וַיֵּרַע הַדָּבָר
בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תְּנָה־לָּנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ [כְּכָל־הַגּוֹיִם] וַיִּתְפַּלֵּל שְׁמוּאֵל אֶל־
7 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל הָעָם לְכֹל אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ כִּי לֹא אֹתְךָ
8 מָאָסוּ כִּי־אֹתִי מָאֲסוּ מִמְּלֹךְ עֲלֵיהֶם׃ כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשׂוּ [לִי] מִיּוֹם הַעֲלֹתִי אוֹתָם
9 מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַיּוֹם הַזֶּה וַיַּעַזְבֻנִי וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כֵּן הֵמָּה עֹשִׂים גַּם־לָךְ׃ וְעַתָּה
שְׁמַע בְּקוֹלָם אַךְ כִּי־הָעֵד תָּעִיד בָּהֶם וְהִגַּדְתָּ לָהֶם מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם׃
10 11 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֶל־הָעָם הַשֹּׁאֲלִים מֵאִתּוֹ מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר זֶה יִהְיֶה
מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיכֶם אֶת־בְּנֵיכֶם יִקָּח וְשָׂם לוֹ בְּמֶרְכַּבְתּוֹ וּבְפָרָשָׁיו וְרָצוּ
12 לִפְנֵי מֶרְכַּבְתּוֹ׃ וְלָשׂוּם לוֹ שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַ[הַ]חֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ וְלִקְצֹר קְצִירוֹ
13 [וְלִבְצֹר בְּצִירוֹ] וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי־מִלְחַמְתּוֹ וּכְלֵי רִכְבּוֹ׃ וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם יִקָּח לְרַקָּחוֹת
14 15 וּלְטַבָּחוֹת וּלְאֹפוֹת׃ וְאֶת־שְׂדוֹתֵיכֶם וְאֶת־כַּרְמֵיכֶם וְזֵיתֵיכֶם הַטּוֹבִים יִקָּח וְנָתַן לַעֲבָדָיו׃
16 וְזַרְעֵיכֶם וְ[גַפְנֵ]יכֶם יַעְשֹׂר וְנָתַן לְסָרִיסָיו וְלַעֲבָדָיו׃ וְאֶת־עַבְדֵיכֶם וְאֶת־שִׁפְחוֹתֵיכֶם
17 וְאֶת־בְּ[קָ]רֵיכֶם הַטּוֹבִים וְאֶת־חֲמוֹרֵיכֶם יִקָּח וְעָשָׂה לִמְלַאכְתּוֹ׃ [וְגַם] צֹאנְכֶם יַעְשֹׂר
18 וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לוֹ לַעֲבָדִים׃ וּזְעַקְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא מִלִּפְנֵי מַלְכְּכֶם אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא־
19 יַעֲנֶה יְהוָה אֶתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא [כִּי אַתֶּם שְׁאֶלְתֶּם לָכֶם מֶלֶךְ]׃ וַיְמָאֲנוּ הָעָם לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל
20 שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ [לוֹ] לֹא כִּי אִם־מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ׃ וְהָיִינוּ גַם־אֲנַחְנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם וּשְׁפָטָנוּ
21 מַלְכֵּנוּ וְיָצָא לְפָנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת־מִלְחֲמֹתֵנוּ׃ וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֵת כָּל־דִּבְרֵי הָעָם וַיְדַבְּרֵם
22 בְּאָזְנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹלָם וְהִמְלַכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
אֶל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לְכוּ אִישׁ לְעִירוֹ׃

עַל־דֶּרֶךְ בֵּית שֶׁמֶשׁ בִּמְסִלָּה אַחַת הָלְכוּ הָלֹךְ וְגָעוֹ וְלֹא סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאול וְסַרְנֵי
13 פְלִשְׁתִּים הֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם עַד־גְּבוּל בֵּית שָׁמֶשׁ׃ [וְאַנְשֵׁי] בֵּית שֶׁמֶשׁ קֹצְרִים קְצִיר־
14 חִטִּים בָּעֵמֶק וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ אֶת־הָאָרוֹן וַיִּשְׂמְחוּ [וַיֵּלְכוּ] לִ[קְ]רָא[תוֹ]׃ וְהָעֲגָלָה
בָּאָה אֶל־שְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשִּׁמְשִׁי וַתַּעֲמֹד וַ[יָּ]שִׂמוּ[־]שָׁם אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְבַקְּעוּ אֶת־עֲצֵי
15 הָעֲגָלָה וְאֶת־הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה לְיַהְוֶה׃ וְהַלְוִיִּם הֵ[ו]רִי[ד]וּ אֶת־אֲרוֹן יַהְוֶה וְאֶת־הָאַרְגַּז
אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֲשֶׁר בּוֹ כְלֵי־[הַ]זָּהָב וַיָּשִׂמוּ [עַ]ל־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה וְאַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ הֶעֱלוּ עֹלוֹת וַיִּזְבְּחוּ
16 17 זְבָחִים בַּיּוֹם הַהוּא לְיַהְוֶה׃ וַחֲמִשָּׁה סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים רָאוּ וַיָּשֻׁבוּ עֶקְרוֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃ וְאֵלֶּה
[עֳפָלֵי] הַזָּהָב אֲשֶׁר הֵשִׁיבוּ פְלִשְׁתִּים אָשָׁם לְיַהְוֶה לְאַשְׁדּוֹד אֶחָד לְעַזָּה אֶחָד לְאַשְׁקְלוֹן
18 אֶחָד לְגַת אֶחָד לְעֶקְרוֹן אֶחָד׃ וְעַכְבְּרֵי הַזָּהָב [כֹּ]סְפָּר כָּל־עָרֵי פְלִשְׁתִּים לַחֲמֵשֶׁת הַסְּרָנִים
מֵעִיר מִבְצָר וְעַד כֹּפֶר הַפְּרָזִי [וְהָ]אֶבֶ[ן] הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר הִנִּיחוּ עָלֶיהָ אֵת אֲרוֹן יַהְוֶה עַד
19 הַיּוֹם הַזֶּה בִּשְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית הַשִּׁמְשִׁי׃ וְ[לֹא־חָדוּ בְּנֵי־יְכָ[נְ]יָהוּ] בְּאַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ כִּי
רָאוּ בַּאֲרוֹן יַהְוֶה וַיַּךְ בָּ[הֶ]ם שִׁבְעִים אִישׁ [וַ]חֲמִשָּׁ[ה] אַלְפַּ[יִ]ם וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם כִּי־הִכָּה
20 יַהְוֶה בָּ[הֶ]ם מַכָּה גְדוֹלָה׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ מִי יוּכַל לַעֲמֹד לִפְנֵי יַהְוֶה הָאֱלֹהִים
21 הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְאֶל־מִי יַעֲלֶה מֵעָלֵינוּ׃ וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים אֶל־יוֹשְׁבֵי קִרְיַת־יְעָרִים לֵאמֹר
7, 1 הֵשִׁבוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־אֲרוֹן יַהְוֶה רְדוּ הַעֲלוּ אֹתוֹ אֲלֵיכֶם׃ וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים
וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יַהְוֶה וַיָּבִאוּ אֹתוֹ אֶל־בֵּית אֲבִינָדָב [אֲשֶׁר] בַּגִּבְעָה וְאֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ קִדְּשׁוּ
לִשְׁמֹר אֶת־אֲרוֹן יַהְוֶה׃

Samuel iudex in Israel.

7, 2 וַיְהִי מִיּוֹם שֶׁבֶת [הָ]אֲרוֹן־[יַהְוֶה] בְּקִרְיַת יְעָרִים [וַיְבָרֶךְ יַהְוֶה אֶת־אֲבִינָדָב וְאֶת־כָּל־
3 בֵּיתוֹ] וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַיִּהְיוּ עֶשְׂרִים שָׁנָה וַיִּ[פְ]נוּ כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי יַהְוֶה [בְּשִׁלֹה]׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם־בְּכָל־לְבַבְכֶם אַתֶּם שָׁבִים אֶל־יַהְוֶה הָסִירוּ אֶת־
אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִתּוֹכְכֶם [הַבְּעָלִים] וְהָעַשְׁתָּרוֹת וְהָכִינוּ לְבַבְכֶם אֶל־יַהְוֶה וְעִבְדֻהוּ לְבַדּוֹ
4 וְיַצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיָּסִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרֹת וַיַּעַבְדוּ
5 אֶת־יַהְוֶה לְבַדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל קִבְצוּ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וְאֶתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם אֶל־
6 יַהְוֶה׃ וַיִּקָּבְצוּ הַמִּצְפָּתָה וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי יַהְוֶה [לָאָרֶץ] וַיָּצוּמוּ בַּיּוֹם הַהוּא
7 וַיֹּאמְרוּ [אָ]שָׁם חָטָאנוּ לְיַהְוֶה וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּצְפָּה׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים
כִּי־הִתְקַבְּצוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וַיַּעֲלוּ סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים [עַ]ל־יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי
8 יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּחֲרֵשׁ מִמֶּנּוּ מִזְּעֹק
9 אֶל־יַהְוֶה אֱלֹהֵינוּ וְיֹשִׁעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל טְלֵה חָלָב אֶחָד וַיַּעֲלֵה[וּ] עוֹלָה
10 [לְ]כָל־יִ[שְׂרָאֵ]ל לְיַהְוֶה וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל־יַהְוֶה בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֵהוּ יַהְוֶה׃ וַיְהִי שְׁמוּאֵל
מַעֲלֶה הָעוֹלָה וּפְלִשְׁתִּים נִגְּשׁוּ לַמִּלְחָמָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּרְעֵם יַהְוֶה בְּקוֹל גָּדוֹל בַּיּוֹם הַהוּא
11 עַל־פְּלִשְׁתִּים וַיְהֻמֵּם וַיִּנָּגְפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן־הַמִּצְפָּה וַיִּרְדְּפוּ אֶת־

לִפְנֵי אֲרוֹן יַהְוֶה וְרֹאשׁ דָּגוֹן וּשְׁתֵּי כַּפּוֹת [רַגְלָ]יו כְּרֻתוֹת [עַל־הַמִּפְתָּן] [וּשְׁתֵּי כַּפּוֹת
5 יָדָיו נֹפְלוֹת אֶל־הַפֶּתַח] רַק [גֵּו] דָּגוֹן נִשְׁאַר □: עַל־כֵּן לֹא־יִדְרְכוּ כֹהֲנֵי דָגוֹן וְכָל־הַבָּאִים בֵּית־דָּגוֹן
6 עַל־מִפְתַּן [בֵּית] דָּגוֹן בְּאַשְׁדּוֹד עַד־הַיּוֹם הַזֶּה: וַתִּכְבַּד יַד־יַהְוֶה [עַל־הָאַשְׁדּוֹדִים [וַיָּבֵא עֲלֵיהֶם
עַכְבָּרִים וַיִּרְמְשׂוּ הֵיכְלֵיהֶם וַיַּעֲלוּ הָעַכְבָּרִים בְּתוֹךְ אַרְמְנֹתָם וַתְּהִי מְהוּמַת מָוֶת גְּדוֹלָה
7 בָּעִיר]: וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי־אַשְׁדּוֹד כִּי־כֵן וְאָמְרוּ לֹא־יֵשֵׁב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּנוּ כִּי־קָשְׁתָה
8 יָדוֹ עָלֵינוּ וְעַל־דָּגוֹן אֱלֹהֵינוּ: וַיִּשְׁלְחוּ וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים אֲלֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ
מַה־נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ [הַ]גִּתִּ[ים] יִסֹּב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל [אֵלֵינוּ גַּתָּה]
9 וַיַּסֵּבּוּ אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל [גַּתָּה]: וַיְהִי אַחֲרֵי הֵסַבּוּ אֹתוֹ [אֶל־הַגִּתִּים] וַתְּהִי [בְ]יַד־
יַהְוֶה בָּעִיר מְהוּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיַּךְ אֶת־אַנְשֵׁי הָעִיר מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל [בָּעֳפָלִים] וַיִּשְׁ[רְצוּ]
10 לָהֶם עַ[כְבָּרִ]ים: וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיְהִי כְּבוֹא אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן
וַיִּזְעֲקוּ הָעֶקְרֹנִים לֵאמֹר [הַ]הֵסַבּוּ אֵלֵי[נוּ] אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לַהֲמִיתֵנוּ וְאֶת־עַמֵּ[נוּ]:
11 וַיִּשְׁלְחוּ וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ שַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב
לִמְקֹמוֹ וְלֹא־יָמִית אֹתָ[נוּ] וְאֶת־עַמֵּ[נוּ] כִּי־הָיְתָה מְהוּמַת־מָוֶת בְּכָל־הָעִיר כְּב[וֹא שָׁ]ם
12 אֲ[רוֹן] אֱלֹהֵי [יִ]שְׂ[רָאֵל]: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא־מֵתוּ הֻכּוּ בָּעֳפָלִים וַתַּעַל שַׁוְעַת הָעִיר
הַשָּׁמָיְמָ[ה]:

Arca Dei a Philistaeis cum donis remittitur.

6, 1 2 וַיְהִי אֲרוֹן־יַהְוֶה בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֳדָשִׁים [וַתִּשְׁרֹץ אַרְצָם עַכְבָּרִים]: וַיִּקְרְאוּ
פְלִשְׁתִּים לַכֹּהֲנִים וְלַקֹּסְמִים לֵאמֹר מַה־נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן יַהְוֶה הוֹדִעֻנוּ בַּמֶּה נְשַׁלְּחֶנּוּ
3 לִמְקוֹמוֹ: וַיֹּאמְרוּ אִם־מְשַׁלְּחִים [אַתֶּם] אֶת־אֲרוֹן [יַהְוֶה] אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַל־תְּשַׁלְּחוּ אֹתוֹ
רֵיקָם כִּי־הָשֵׁב תָּשִׁיבוּ לוֹ אָשָׁם אָז תֵּרָפְ□וּ וְנוֹדַע לָכֶם לָמָּה לֹא־תָסוּר יָדוֹ מִכֶּם:
4 וַיֹּאמְרוּ מָה הָאָשָׁם אֲשֶׁר נָשִׁיב לוֹ וַיֹּאמְרוּ [כְּ]מִסְפַּר סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁה □ זָהָב □ כִּי־
5 מַגֵּפָה אַחַת לְכֻלְּ[כֶ]ם וּלְסַרְנֵיכֶם: וַעֲשִׂיתֶם צַלְמֵי עָפְלֵיכֶם וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכֶם הַמַּשְׁחִיתִם
אֶת־הָאָרֶץ וּנְתַתֶּם לְ[יַהְוֶה] אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּבוֹד אוּלַי יָקֵל אֶת־יָדוֹ מֵעֲלֵיכֶם וּמֵעַל
6 אֱלֹהֵיכֶם וּמֵעַל אַרְצְכֶם: וְלָמָּה תְכַבְּדוּ אֶת־לְבַבְכֶם כַּאֲשֶׁר כִּבְּדוּ מִצְרַיִם וּפַרְעֹה אֶת־
7 לִבָּם הֲלוֹא כַּאֲשֶׁר הִתְעַלֵּל בָּהֶם וַיְשַׁלְּחוּם וַיֵּלֵכוּ: וְעַתָּה קְחוּ וַעֲשׂוּ עֲגָלָה חֲדָשָׁה אֶחָת
וּשְׁתֵּי פָרוֹת עָלוֹת אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עֲלֵיהֶם עֹל וַאֲסַרְתֶּם אֶת־הַפָּרוֹת בָּעֲגָלָה וַהֲשֵׁיבֹתֶם
8 בְּנֵיהֶם מֵאַחֲרֵיהֶם הַבָּיְתָה: וּלְקַחְתֶּם אֶת־אֲרוֹן יַהְוֶה וּנְתַתֶּם אֹתוֹ [עַל־הָעֲגָלָה וְאֵת כְּלֵי
9 הַזָּהָב אֲשֶׁר הֲשֵׁבֹתֶם לוֹ אָשָׁם תָּשִׂימוּ בָאַרְגַּז מִצִּדּוֹ וְשִׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהָלָךְ: וּרְאִיתֶם אִם־
דֶּרֶךְ גְּבוּלוֹ יַעֲלֶה בֵּית שֶׁמֶשׁ הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְאִם־לֹא וְיָדַעְנוּ
10 כִּי לֹא יָדוֹ נָגְעָה בָּנוּ [כִּי] מִקְרֶה הוּא הָיָה לָנוּ: וַיַּעֲשׂוּ הָאֲנָשִׁים כֵּן וַיִּקְחוּ שְׁתֵּי פָרוֹת
11 עָלוֹת וַיַּאַסְרוּם בָּעֲגָלָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם כָּלוּ בַבָּיִת: וַיָּשִׂמוּ אֶת־אֲרוֹן יַהְוֶה [עַל]־הָעֲגָלָה □
12 וְאֵת עַכְבְּרֵי הַזָּהָב וְאֵת [עָפְלֵי־הַזָּהָב שָׂמוּ בָּאַרְגַּז מִצִּדּוֹ]: וַיִּ[י]שַּׁרְנָה הַפָּרוֹת בַּדֶּרֶךְ

הַיּוֹם לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים נִקְחָה אֱלֹ[הֵ]ינוּ מִשִּׁלֹה [] וְיֵ[צֵ]א בְקִרְבֵּנוּ וְיֹשִׁעֵנוּ מִכַּף אֹיְבֵינוּ׃
וַיִּשְׁלַח הָעָם שִׁלֹה וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם אֵת אֲרוֹן[]־יַהְוֶה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים וְ[גַ]ם שְׁנֵי בְנֵי 4
עֵלִי עִם־אֲרוֹן []הָאֱלֹהִים חָפְנִי וּפִינְחָס׃ וַיְהִי כְּבוֹא אֲרוֹן []־יַהְוֶה אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיָּרִעוּ כָל־ 5
יִשְׂרָאֵל תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתֵּהֹם הָאָרֶץ׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־קוֹל הַתְּרוּעָה וַיֹּאמְרוּ מֶה 6
קוֹל הַתְּרוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּמַחֲנֵה הָעִבְרִים וַיֵּדְעוּ כִּי אֲרוֹן יַהְוֶה בָּא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃
וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי אָמְרוּ [אֱלֹהֵיהֶם] בָּא[וּ] אֲלֵ[יהֶ]ם אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ [הַצִּי]לֵנוּ [כַּבַּעַל 7
הַיּוֹם] כִּי לֹא הָיְתָה כָּזֹאת אֶתְמוֹל שִׁלְשֹׁם׃ אוֹי לָנוּ מִי יַצִּילֵנוּ מִיַּד הָאֱלֹהִים הָאַדִּירִים 8
הָאֵלֶּה אֵלֶּה הֵם הָאֱלֹהִים הַמַּכִּים אֶת־מִצְרַיִם בְּכָל־מַכָּה [גַּם] בַּ[]דָּבֶר׃ הִתְחַזְּקוּ וִהְיוּ 9
לַאֲנָשִׁים פְּלִשְׁתִּים פֶּן תַּעַבְדוּ לָעִבְרִים כַּאֲשֶׁר עָבְדוּ לָכֶם וִהְיִיתֶם לַאֲנָשִׁים וְנִלְחַמְתֶּם
[עִמָּם]׃ וַיִּלָּחֲמוּ פְלִשְׁתִּים [עִם יִשְׂרָאֵל] וַיִּנָּגֶף [אִישׁ] יִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אִישׁ לְאֹהָלָיו וַתְּהִי 10
הַמַּכָּה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אֶלֶף רַגְלִי׃ וַאֲרוֹן אֱלֹהִים נִלְקָח וּשְׁנֵי בְנֵי־ 11
עֵלִי מֵתוּ חָפְנִי וּפִינְחָס׃ וַיָּרָץ אִישׁ בִּן[־]יְמִינ[ִי] מֵהַמַּעֲרָכָה וַיָּבֹא שִׁלֹה בַּיּוֹם הַהוּא וּמַדָּיו 12
קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ׃ וַיָּבוֹא וְהִנֵּה עֵלִי [] עֹלֶה כִסֵּא [הַשַּׁעַר] מְצַפֶּה [הַדֶּרֶךְ] כִּי־ 13
הָיָה לִבּוֹ חָרֵד עַל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְהָאִישׁ בָּא לְהַגִּיד בָּעִיר וַתִּזְעַק כָּל־הָעִיר׃ וַיִּשְׁמַע 14 a
עֵלִי אֶת־קוֹל הַצְּעָקָה [וְעֵלִי בֶּן־תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה וְעֵינָיו קָמָה וְלֹא יָכוֹל לִרְאוֹת]׃
וַיֹּאמֶר [אֶל־הַנִּצָּבִים עָלָיו] מֶה קוֹל הֶהָמוֹן הַזֶּה וְהָאִישׁ מִהַר וַיָּבֹא וַיַּגֵּד לְעֵלִי׃ [] וַיֹּאמֶר 14 b 16
הָאִישׁ אֶל־עֵלִי אָנֹכִי הַבָּא מִן־הַמַּ[חֲנֶ]ה וַאֲנִי מִן־הַמַּעֲרָכָה נַסְתִּי הַיּוֹם וַיֹּאמֶר מֶה־הָיָה
הַדָּבָר בְּנִי׃ וַיַּעַן הַמְבַשֵּׂר וַיֹּאמֶר נָס יִשְׂרָאֵל [מִ]פְּנֵי פְלִשְׁתִּים וְגַם מַגֵּפָה גְדוֹלָה הָיְתָה 17
בָעָם וְגַם שְׁנֵי בָנֶיךָ מֵתוּ חָפְנִי וּפִינְחָס וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקָחָה׃ וַיְהִי כְּהַזְכִּירוֹ אֶת־אֲרוֹן 18
הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל [עֵלִי] מֵעַל־הַכִּסֵּא אֲחֹרַנִּית בְּעַד יַ[ד]וֹ הַשַּׁעַר וַתִּשָּׁבֵר מַפְרַקְתּוֹ וַיָּמֹת כִּי־זָקֵן
הָאִישׁ וְכָבֵד וְהוּא שָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְכַלָּתוֹ אֵשֶׁת־פִּינְחָס הָרָה לָלֶ[דֶ]ת וַתִּשְׁמַע 19
הַשְּׁמֻעָה אֶל־הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַ[יָּ]מָת חָמִיהָ וְאִישָׁהּ וַתִּכְרַע וַתֵּלֶד כִּי נֶהֶפְכוּ עָלֶיהָ
צִרֶיהָ׃ וּ[בְ]עֵת[ָ]ה[ּ] מֵ[]תָה וַתְּדַבֵּרְנָה הַנִּצָּבוֹת עָלֶיהָ אַל־תִּירְאִי כִּי בֵן יָלָדְתְּ וְלֹא עָנְתָה 20
וְלֹא־שָׁתָה לִבָּהּ׃ וַתִּקְרָא לַנַּעַר []יכָבֶ[]ד []אֶל־[]אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאֶל־חָמִיהָ וְאִישָׁהּ׃ 21
וַתֹּאמַ[רְנָ]ה גָּלָה כָבוֹד []יִשְׂרָאֵל כִּי נִלְקַח אֲרוֹן [יַהְוֶה] אֱלֹהֵי [־יִשְׂרָאֵל]׃ 22

Arcae Dei mirae peregrinationes.

וּפְלִשְׁתִּים לָקְחוּ אֵת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיְבִאֻהוּ מֵאֶבֶן הָעֶזֶר אַשְׁדּוֹדָה׃ וַיִּקְחוּ [] אֶת־ 5, 1 2
אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיָּבִאוּ אֹתוֹ בֵּית דָּגוֹן וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ אֵצֶל דָּגוֹן׃ וַיַּשְׁכִּמוּ אַשְׁדּוֹדִים מִמָּחֳרָת 3
[וַיָּבֹאוּ בֵּית־דָּגוֹן וַיִּרְאוּ] וְהִנֵּה דָגוֹן נֹפֵל [עַ]ל־פָּנָיו אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן יַהְוֶה וַיִּקְחוּ אֶת־דָּגוֹן
וַיָּשִׁבוּ אֹתוֹ לִמְקוֹמוֹ [וַתִּכְבַּד יַד־יַהְוֶה עַל־הָאַשְׁדּוֹדִים וַיְשִׁמֵּם וַיַּךְ אֹתָם בָּעֳפָלִים אֶת־
אַשְׁדּוֹד וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ]׃ וַ[יְהִי כִּי] יַשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר מִמָּחֳרָת וְהִנֵּה דָגוֹן נֹפֵל [עַ]ל־פָּנָיו אַרְצָה 4

Samuelis visio.

3, 1 וּ□שְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־יַהְוֶה לִפְנֵי עֵלִי [הַכֹּהֵן] וּדְבַר יַהְוֶה הָיָה יָקָר בַּיָּמִים הָהֵם אֵין
2 חָזוֹן נִפְרָץ׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְעֵלִי שֹׁכֵב בִּמְקוֹמוֹ וְעֵינָ[י]ו הֵחֵלּוּ כֵהוֹת [וְ]לֹא יוּכַל לִרְאוֹת׃
3 4 וְנֵר אֱלֹהִים טֶרֶם יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵב בְּהֵיכַל יַהְוֶה אֲשֶׁר־שָׁם אֲרוֹן אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא
5 יַהְוֶה [שְׁמוּ]אֵל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיָּרָץ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי כִּי־קָרָאתָ לִּי וַיֹּאמֶר לֹא־
6 קָרָאתִי [בְנִי] שׁוּב שְׁכָב וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁכָּב׃ וַיֹּסֶף יַהְוֶה [וַיִּ]קְרָא עוֹד שְׁמוּאֵל [] שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ אֶל־
7 עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר לֹא־קָרָאתִי בְנִי שׁוּב שְׁכָב׃ וּשְׁמוּאֵל טֶרֶם יָדַע
8 אֶת־יַהְוֶה וְטֶרֶם יִגָּלֶה אֵלָיו דְּבַר־יַהְוֶה׃ וַיֹּסֶף יַהְוֶה קְרֹא־שְׁמוּאֵל [שְׁמוּאֵל] בַּשְּׁלִישִׁית
וַיָּקָם [שְׁמוּאֵל] וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנְנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיָּבֶן עֵלִי כִּי יַהְוֶה קֹרֵא לַנָּעַר׃
9 וַיֹּאמֶר עֵלִי לִשְׁמוּאֵל לֵךְ שְׁכָב [בְּנִי] וְהָיָה אִם־יִקְרָא [הַקֹּרֵא] אֵלֶיךָ וְאָמַרְתָּ דַּבֵּר יַהְוֶה
10 כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בִּמְקוֹמוֹ׃ וַיָּבֹא יַהְוֶה וַיִּתְיַצַּב וַיִּקְרָא כְפַעַם־בְּפַעַם
11 שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל דַּבֵּר [יַהְוֶה] כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר יַהְוֶה אֶל־שְׁמוּאֵל
12 הִנֵּה אָנֹכִי עֹשֶׂה דָבָר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּל־שֹׁמְעוֹ תְּצִלֶּינָה שְׁתֵּי אָזְנָיו׃ בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים
13 אֶל־עֵלִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּיתוֹ הָחֵל וְכַלֵּה׃ וְהִגַּדְתָּ[ה] לוֹ כִּי־שֹׁפֵט אֲנִי אֶת־
14 בֵּיתוֹ עַד־עוֹלָם בַּעֲוֹנ[וֹ] אֲשֶׁר־יָדַע כִּי־מְקַלְלִים [אֱ]לֹהִם בָּנָיו וְלֹא כִהָה בָּם׃ וְלָכֵן
15 נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עֵלִי אִם־יִתְכַּפֵּר עֲוֹן בֵּית־עֵלִי בְּזֶבַח וּבְמִנְחָה עַד־עוֹלָם׃ וַיִּשְׁכַּב שְׁמוּאֵל
עַד־הַבֹּקֶר [וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר] וַיִּפְתַּח אֶת־דַּלְתוֹת בֵּית־יַהְוֶה וּשְׁמוּאֵל יָרֵא מֵהַגִּיד אֶת־
16 17 הַמַּרְאָה אֶל־עֵלִי׃ וַיִּקְרָא עֵלִי אֶ[ל]־שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל בְּנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר
מָה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ [יַהְוֶה] אַל־נָא תְכַחֵד מִמֶּנִּי כֹּה יַעֲשֶׂה־לְּךָ אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף
18 אִם־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי דָּבָר מִכָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיךָ׃ וַיַּגֶּד־לוֹ שְׁמוּאֵל אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
19 וְלֹא כִחֵד מִמֶּנּוּ [דָּבָר] וַיֹּאמַר יַהְוֶה הוּא הַטּוֹב בְּעֵינָ[י]ו יַעֲשֶׂה׃ וַיִּגְדַּל שְׁמוּאֵל וַיַהְוֶה הָיָה עִמּוֹ
20 וְלֹא־הִפִּיל מִכָּל־דְּבָרָיו אָרְצָה׃ וַיֵּדַע כָּל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע כִּי נֶאֱמָן שְׁמוּאֵל
21 לְנָבִיא לַיהוָה׃ וַיֹּסֶף יַהְוֶה לְהֵרָא[ת] בְּשִׁלֹה כִּי נִגְלָה יַהְוֶה אֶל־שְׁמוּאֵל בְּשִׁלֹה בִּדְבַר יַהְוֶה
[וַיְהִי דְבַר־שְׁמוּאֵל לְכָל־יִשְׂרָאֵל]׃

Divini iudicii in domum Heli exsecutio.

4, 1 □וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים [וְעֵלִי זָקֵן מְאֹד וּבָנָיו הָלְכוּ הָלוֹךְ וְהָרַע דַּרְכָּם לִפְנֵי
2 יַהְוֶה׃ וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּקָּבְצוּ פְלִשְׁתִּים עַל־יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל לִקְרָאתָם]
3 לַמִּלְחָמָה וַיַּחֲנוּ עַל־[ה]אֶבֶן הָעֵזֶר וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ בַאֲפֵק׃ וַיַּעַרְכוּ פְלִשְׁתִּים לִקְרַאת
יִשְׂרָאֵל וַתִּ[עֲמֹד] הַמִּלְחָמָה וַיִּנָּגֶף [אִישׁ] יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּכּוּ בַמַּעֲרָכָה בַּשָּׂדֶה
4 כְּאַרְבַּעַת אֲלָפִים אִישׁ׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לָמָּה נְגָפָנוּ יַהְוֶה

11 וַיֵּלֶךְ אֶלְקָנָה הָרָמָתָה אֶל־בֵּיתוֹ [הוּא וְחַנָּה אִשְׁתּוֹ] וְהַנַּעַר הָיָה מְשָׁרֵת אֶת־יַהְוֶה
12 13 אֶת־פְּנֵי עֵלִי הַכֹּהֵן׃ וּבְנֵי עֵלִי בְּנֵי בְלִיָּעַל לֹא יָדְעוּ אֶת־יַהְוֶה׃ וּמִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים [מֵ]אֵת־
הָעָם כָּל־אִישׁ זֹבֵחַ זֶבַח וּבָא נַעַר הַכֹּהֵן כְּבַשֵּׁל הַבָּשָׂר וְהַמַּזְלֵג שְׁלֹשׁ הַשִּׁנַּיִם בְּיָדוֹ׃
14 וְהִכָּה בַכִּיּוֹר אוֹ בַדּוּד אוֹ בַקַּלַּחַת אוֹ בַפָּרוּר כֹּל אֲשֶׁר־יַעֲלֶה הַמַּזְלֵג יִקַּח הַכֹּהֵן [לְ]וֹ
15 כָּכָה יַעֲשׂוּ לְכָל־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים שָׁם [לִזְבֹּחַ לַיַהְוֶה] בְּשִׁלֹה׃ גַּם בְּטֶרֶם יַקְטִרוּן אֶת־
הַחֵלֶב [לִפְנֵי יַהְוֶה] וּבָא נַעַר הַכֹּהֵן וְאָמַר לָאִישׁ הַזֹּבֵחַ תְּנָה בָשָׂר לִצְלוֹת לַכֹּהֵן וְלֹא־
16 [אֶ]קַּח מִמְּךָ בָּשָׂר מְבֻשָּׁל כַּיּ[וֹ]ם []׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאִישׁ קַטֵּר יַקְטִירוּן כַּיּוֹם הַחֵלֶב
[כַּמִּשְׁפָּט] וְקַח־לְךָ כַּאֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וְאָמַר לוֹ [לֹא] כִּי עַתָּה תִתֵּן וְאִם־לֹא לָקַחְתִּי
17 בְחָזְקָה׃ וַתְּהִי חַטַּאת הַנְּעָרִים גְּדוֹלָה מְאֹד אֶת־פְּנֵי יַהְוֶה כִּי נִאֲצוּ הָאֲנָשִׁים אֵת מִנְחַת
18 19 יַהְוֶה׃ וּשְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־פְּנֵי יַהְוֶה נַעַר חָגוּר אֵפוֹד בָּד׃ וּמְעִיל קָטֹן תַּעֲשֶׂה־לּוֹ אִמּוֹ
20 וְהַעַלְתָה לוֹ [] בַּעֲלוֹתָהּ אֶת־אִישָׁהּ לִזְבֹּחַ אֶת־זֶבַח הַיָּמִים׃ וּבֵרַךְ עֵלִי אֶת־אֶלְקָנָה וְאֶת־
אִשְׁתּוֹ וְאָמַר יְשַׁ[לֵּ]ם יַהְוֶה לְךָ זֶרַע מִן־הָאִשָּׁה הַזֹּאת תַּחַת הַשְּׁאֵלָה אֲשֶׁר [הִ]שְׁאִלָ[ה]
21 לַיַהְוֶה וְהָלְכוּ [אִישׁ] לִמְקֹמוֹ׃ [וַיִּ]פְקֹד יַהְוֶה אֶת־חַנָּה וַתַּהַר [עוֹד] וַתֵּלֶד שְׁלֹשָׁה־בָנִים
22 וּשְׁתֵּי בָנוֹת וַיִּגְדַּל □ שְׁמוּאֵל עִם־יַהְוֶה׃ וְעֵלִי זָקֵן מְאֹד וְשָׁמַע אֵת כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן
23 בָּנָיו לְכָל־יִשְׂרָאֵל וְאֵת אֲשֶׁר־יִשְׁכְּבֻן אֶת־הַנָּשִׁים הַצֹּבְאוֹת פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וַיֹּאמֶר
24 לָהֶם לָמָּה תַעֲשׂוּן כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ [] מֵאֵת כָּל־[]עַם [יַהְוֶה]׃ אַל בָּנָי
כִּי לוֹא־טוֹבָה הַשְּׁמֻעָה אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ [אַתֶּם] מַעֲבִירִים [אֶת־הָ]עָם [מֵעֲבֹד לְ]יַהְוֶה׃
25 אִם־יֶחֱטָא אִישׁ לְאִישׁ וּפִלְלוֹ [לוֹ] אֶל־[יַהְוֶה] וְאִם לַיַהְוֶה יֶחֱטָא־אִישׁ מִי יִתְפַּלֶּל־לוֹ וְלֹא
26 יִשְׁמְעוּ לְקוֹל אֲבִיהֶם כִּי־[חָפֵץ] חָפֵץ יַהְוֶה לַהֲמִיתָם׃ וּ□שְׁמוּאֵל הֹלֵךְ וְגָדֵל וָטוֹב
27 גַּם עִם־יַהְוֶה וְגַם עִם־אֲנָשִׁים׃ וַיָּבֹא אִישׁ־אֱלֹהִים אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יַהְוֶה
28 הֵ[ן] נִגְלֹה נִגְלֵיתִי אֶל־בֵּית אָבִיךָ בִּהְיוֹתָם בְּמִצְרַיִם [עֲבָדִים] לְבֵית פַּרְעֹה׃ וּבָחֹר אֹתוֹ
מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִי לְכֹהֵן לַעֲלוֹת עַל־מִזְבְּחִי לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לָשֵׂאת אֵפוֹד לְפָנָי
29 וָאֶתְּנָה לְבֵית אָבִיךָ אֶת־כָּל־אִשֵּׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל [לְאָכְלָה]׃ לָמָּה תַבִּ[י]טוּ בְּזִבְחִי וּבְמִנְחָתִי
אֲשֶׁר צִוִּיתִי [בָּ]עָוֹ[ן] וַתְּכַבֵּד אֶת־בָּנֶיךָ מִמֶּנִּי לְהַבְרִיא [אֹתָ]ם מֵרֵאשִׁית כָּל־מִנְחַת יִשְׂרָאֵל
30 לְ[פָנָ]י׃ לָכֵן נְאֻם יַהְוֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר אָמַרְתִּי בֵּיתְךָ וּבֵית אָבִיךָ יִתְהַלְּכוּ לְפָנַי
31 עַד־עוֹלָם וְעַתָּה נְאֻם־יַהְוֶה חָלִילָה לִּי כִּי־מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים
32 וְגָדַעְתִּי אֶת־זְרֹעֲךָ וְאֶת־זְרַע בֵּית אָבִיךָ מִהְיוֹת זָקֵן בְּבֵיתֶךָ׃ וְהִבַּטְתָּ [בְּעֵין רַע] בְּכֹל
33 אֲשֶׁר־[אֵ]יטִיב אֶת־יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה זָקֵן בְּבֵיתְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וְ[]יֵשׁ לֹא־אַכְרִית לְךָ
[אִישׁ] מֵעִם מִזְבְּחִי לְכַלּוֹת אֶת־עֵינָי[ו] וּלְ[הַ]אֲדִיב אֶת־נַפְשָׁ[ו] וְכָל־מַרְבִּית בֵּיתְךָ יָמוּתוּ
34 [בְּחֶרֶב] אֲנָשִׁים׃ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־שְׁנֵי בָנֶיךָ אֶל־חָפְנִי וּפִינְחָס בְּיוֹם אֶחָד
35 יָמוּתוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַהֲקִימֹתִי לִי כֹּהֵן נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה וּבָנִיתִי לוֹ בַּיִת
36 נֶאֱמָן וְהִתְהַלֵּךְ לְפָנַי [] מְשִׁיחִי כָּל־הַיָּמִים׃ וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר בְּבֵיתְךָ יָבוֹא לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לוֹ לַאֲגוֹרַת כֶּסֶף וְכִכַּר־לָחֶם וְאָמַר סְפָחֵנִי נָא אֶל־אַחַת הַכְּהֻנּוֹת לֶאֱכֹל פַּת־לָחֶם׃

22 וּ[לְשַׁלֵּם] אֶת־נְדָרָ[י]וּ: וְחַנָּה לֹא עָלָתָה כִּי־אָמְרָה לְאִישָׁהּ עַד יִגָּמֵל הַנַּעַר וַהֲבִאֹתִיו
23 וְנִרְאָה אֶת־פְּנֵי יַהְוֶה וְיָשַׁב שָׁם עַד־עוֹלָם: וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ עֲשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ
שְׁבִי עַד־גָּמְלֵךְ אֹתוֹ אַךְ יָקֵם יַהְוֶה אֶת־דְּבָרוֹ וַתֵּשֶׁב הָאִשָּׁה וַתֵּינֶק אֶת־בְּנָהּ עַד־גָמְלָהּ
24 אֹתוֹ: וַתַּעַל [חַנָּה] עִמָּהּ כַּאֲשֶׁר גְּמָלַתּוּ בְּפָר[] מְשֻׁלָּשׁ[] וְאֵיפָה אַחַת קֶמַח וְנֵבֶל יַיִן
25 וַ[יָּ]בֹא[וּ] בֵּית־יַהְוֶה שִׁלוֹ וְהַנַּעַר [עִמָּם]: וַיִּשְׁחֲטוּ אֶת־הַפָּר וַ[תָּ]בֹא [חַנָּה] אֵ[ם]־הַנַּעַר
26 אֶל־עֵלִי: וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי חֵי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצֶּבֶת עִמְּכָה בָּזֶה לְהִתְפַּלֵּל
27 אֶל־יַהְוֶה: אֶל־הַנַּעַר הַזֶּה הִתְפַּלָּלְתִּי וַיִּתֵּן יַהְוֶה לִי אֶת־שְׁאֵלָתִי אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מֵעִמּוֹ:
28 וְגַם אָנֹכִי הִשְׁאִלְתִּהוּ לְיַהְוֶה כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר [יִחְ]יֶה הוּא שָׁאוּל לְיַהְוֶה וַיִּשְׁתַּחוּ
שְׁמ[וּאֵל] לְיַהְוֶה:

Canticum Annae. Heli in filios impios nimia lenitas. Iudicium divinum annuntiatur.

2, 1 וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמַר

[אָמַ]ץ לִבִּי בְּיַהְוֶה   רָמָה קַרְנִי בֵּ[אלֹהָ]י:
רָחַב פִּי עַל־אוֹיְבַי   כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ:
2 [כִּי] אֵין־קָדוֹשׁ כַּיַהְוֶה []   וְאֵין צַ[דִּיק] כֵּאלֹהֵינוּ:
3 אַל־תַּרְבּוּ תְדַבְּרוּ גְּבֹהָה   [וְאַל־]יֵצֵא עָתָק מִפִּיכֶם:

כִּי אֵל דֵּעוֹת יַהְוֶה   וְאֵל []תֹּכֵן עֲלִילוֹת:
4 קַשְּׁתֹ[ים] גִּבֹּרִים חַתִּ[ים]   וְנִכְשָׁלִים אָזְרוּ חָיִל:
5 שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם נִשְׂכָּרוּ   וּרְעֵבִים חָדֵלּוּ עָ[בֹ]ד:
עֲקָרָה יָלְדָה שִׁבְעָה   וְרַבַּת בָּנִים אֻמְלָלָה:

6 יַהְוֶה מֵמִית וּמְחַיֶּה   מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיָּעַל:
7 יַהְוֶה מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׁיר   מַשְׁפִּיל אַף־מְרוֹמֵם:
8 מֵקִים מֵעָפָר דָּל   מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן:
לְהוֹשִׁיב עִם־נְדִיבִים   וְכִסֵּא כָבוֹד יַנְחִלֵם:

[נֹטֶ]ל יַהְוֶה מְצֻקֵי אֶרֶץ   וַיָּשֶׁת עֲלֵיהֶם תֵּבֵל:
9 רַגְלֵי חֲסִידָ[י]ו יִשְׁמֹר   וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּ:
10 כִּי־לֹא בְכֹ[חוֹ] יִגְבַּר־אִישׁ   יַהְוֶה יֵחַת[] מְרִיבָ[י]ו:
עָלְ[י]וֹ[ן] בַּשָּׁמַיִם יַרְעֵם   יַהְוֶה יָדִין אַפְסֵי־אָרֶץ:

(antiphona) וְיִתֶּן־עֹז לְמַלְכּוֹ   וְיָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ:

שמואל א

Nascitur Samuel et triennis Deo consecratur.

1, 1 וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן־הָֽרָמָתִים צוּפִי□ מֵהַר אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶּן־יְרֹחָם בֶּן־אֱלִיהוּא
2 בֶּן־תֹּחוּ בֶן־צוּף□: וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם [הָ]אַחַת חַנָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִנָּה וַיְהִי לִפְנִנָּה יְלָדִים
3 וּלְחַנָּה אֵין יְלָדִים: וְעָלָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ□ לְהִשְׁתַּחֲוֹת וְלִזְבֹּחַ לְיַהְוֶה צְבָאוֹת בְּשִׁלֹה
4 וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי חָפְנִי וּפִנְחָס כֹּהֲנִים לְיַהְוֶה: וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה וְנָתַן לִפְנִנָּה
5 אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ מָנוֹת: וּלְחַנָּה יִתֵּן מָנָה אַחַת אָנ[גֶ]ם כִּי אֶת־חַנָּה אָהֵב וַיַהְוֶה
6 7 סָגַר רַחְמָהּ: וְכִעֲסַתָּה צָרָתָהּ גַּם־כַּעַס בַּעֲבוּר [וָ]ה□: וְכֵן [תַּ]עֲשֶׂה שָׁנָה בְשָׁנָה מִדֵּי
8 עֲלֹתָ[ם] בֵּית יַהְוֶה [וַ]תִּכְעַס [חַ]נָּה וַתִּבְכֶּה וְלֹא תֹאכַל: וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ חַנָּה
לָמֶה תִבְכִּי וְלָמֶה לֹא תֹאכְלִי וְלָמֶה יֵרַע לְבָבֵךְ הֲלוֹא אָנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָּנִים:
9 וַתָּקָם חַנָּה [וַתִּנַּח] אַחֲרֶי[הָ] אָכְלָה בַ[לִּשְׁכָּ]ה [וַתִּתְיַצֵּב לִפְנֵי יַהְוֶה] וְעֵלִי הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל־
10 11 הַכִּסֵּא עַל־מְזוּזֹת הֵיכַל יַהְוֶה: וְהִיא מָרַת נָפֶשׁ וַתִּתְפַּלֵּל [אֶל]־יַהְוֶה וּבָכֹה תִבְכֶּה: וַתִּדֹּר
נֶדֶר וַתֹּאמַר יַהְוֶה צְבָאוֹת אִם־רָאֹה תִרְאֶה בָּעֳנִי אֲמָתֶךָ וּזְכַרְתַּנִי□ וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע
12 אֲנָשִׁים וּנְתַתִּיו לְיַהְוֶה כָּל־יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ: וְהָיָה כִּי הִרְבְּתָה
13 לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יַהְוֶה וְעֵלִי שֹׁמֵר אֶת־פִּיהָ: וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל־לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ
14 נָעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשָּׁמֵעַ וַיַּחְשְׁבֶהָ עֵלִי לְשִׁכֹּרָה: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֵלִי עַד־מָתַי תִּשְׁתַּכָּרִין
15 הָסִירִי אֶת־יֵינֵךְ מֵעָלָיִךְ: וַתַּעַן חַנָּה וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי [כִּי] אִשָּׁה קְשַׁת־רוּחַ אָנֹכִי וְיַיִן
16 וְשֵׁכָר לֹא שָׁתִיתִי וָאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי־יַהְוֶה: אַל־תִּתֵּן אֶת־אֲמָתְךָ לִפ[נֵ]י בַּת־בְּלִיָּעַל
17 כִּי מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעְסִי דִּבַּרְתִּי עַד־הֵנָּה: וַיַּעַן עֵלִי וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִתֵּן
18 אֶת־שֵׁ[אֵ]לָתֵךְ אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מֵעִמּוֹ: וַתֹּאמֶר תִּמְצָא שִׁפְחָתְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה
19 לְדַרְכָּהּ [וַתָּבֹא הַלִּשְׁכָּתָה] וַתֹּאכַל [עִם־אִישָׁהּ וַתֵּשְׁתְּ] וּפָנֶיהָ לֹא הָ[פ]י[]לָהּ עוֹד: וַיַּשְׁכִּמוּ
בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יַהְוֶה וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתָם הָרָמָתָה וַיֵּדַע אֶלְקָנָה אֶת־חַנָּה אִשְׁתּוֹ
20 וַיִּזְכְּרֶהָ יַהְוֶה [וַתַּהַר]: וַיְהִי לִתְקֻפ□ת הַיָּמִים [וַתֵּלֶד] חַנָּה[] בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל
21 כִּי [אָמְרָה] מֵיַהְוֶה שְׁאִלְתִּיו: וַיַּעַל הָאִישׁ אֶלְקָנָה וְכָל־בֵּיתוֹ לִזְבֹּחַ לְיַהְוֶה אֶת־זֶבַח הַיָּמִים